MEMÒRIES

GRUP DE TREBALL

‘COEDUCACIÓ A SECUNDÀRIA’

2010 - 2018

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

CURS 2010-11

MEMÒRIA FINAL DE GRUP DE TREBALL

Títol: Coeducació a Secundària

Codi: 6097421609

DADES DE L'ACTIVITAT FORMATIVA		
Coordinador/a: Sara Cabello Ochoa	Correu electrònic: scabell2@xtec.cat Telèfons: 659243040 / 973 216305	
Calendari: Octubre 2010-Maig 2011		
Dia de la setmana: Dimecres	Horari: 17:00	Total hores grup treball: 40
Relació de persones que han finalitzat el grup de treball *- nom i cognoms i centre de treball -*	Total de persones que han finalitzat: 10	
- Mercè Aldabert Pi (Ins. Guindàvols) - Mercè Del Barrio (Ins. Guindàvols) - Emília Bellmunt (Ins. Guindàvols) - Rosa M. Borrell Feliu (Ins. Guindàvols) - Anicet Cosialls Manonelles (Ins. Guindàvols) - M. Teresa Quintillà Zanuy (Ins. Guindàvols) - M. Carme Rosell Sabaté (Ins. Samuel Gili i Gaya) - M. Carme Saltiveri Massó (Ins. Guindàvols) - Gemma Torrent (Ins. Guindàvols)		

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Índex

pàg.

1- Introducció 3

2- Dietari de desenvolupament de les sessions i acords 4

3- Materials elaborats 6

   a. Relació 6

   b. Breu descripció 6

   c. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació, si és el cas 13

4- Valoració del grup de treball 14

   a. Grau d'assoliment dels objectius
   b. Conveniència dels continguts tractats
   c. Adequació de la metodologia de treball
   d. Valoració global i conclusions

5- Annex 1: Materials elaborats pel grup de treball 16

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

1. Introducció

Aquest és el tercer curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que en els darrers anys, s'ha fet palesa la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüi a la creixent complexitat i pluralitat que ha anat adquirint la societat catalana. Creiem que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant centres i aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis sobre determinats col·lectius.

En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats és quelcom més que el fet que nois i noies comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén continuar reflexionant sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén continuar elaborant materials per a ESO i BATX destinats a identificar els elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora.

Objectius

Els objectius que es va fixar el grup de treball en el seu inici, van ser els següents:

1- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària.
2- Elaborar estratègies per implantar mesures educatives que fomentin la coeducació.
3- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives
4- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois.

Els objectius del grup de treball plantejats per aquest curs han estat els mateixos.

Metodologia

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

2. Dietari de desenvolupament de les sessions i acords

data	Desenvolupament i acords
20-10-2010	Primera sessió: repartiment del full amb adreces i membres. Revisió de la tasca feta pel grup els 2 cursos anteriors. Plantejament dels objectius del grup; establiment del calendari de reunions: 10 sessions de 4 hores (no totes presencials); control d'assistència i criteris de certificació. S'acorda polaritzar les activitats al voltant d'esdeveniments significatius també fora de l'àmbit educatiu: • 25 de novembre (dia contra la violència de gènere) • 8 de març (dia de la dona treballadora) Es fan propostes per aquests dies . Es revisen les exposicions disponibles al ICD, es troba interessant la de les fotògrafes (un altre curs podria ser interessant la de les esportistes). Es mirarà de reservar-la per les dates al voltant del 8 de març. Per la diada del 25 de novembre es continuarà treballant amb el recull de cançons al voltant del tema. Es proposa fer una cantada al pati i lectura d'un manifest. Hi ha la proposta de fer receptes de sabó i fer-lo insitu durant la setmana de la ciència.
03-11-2010	Programació d'activitats per al 25 de novembre Elaboració de materials per al 25 de novembre.
17-11-2010	Elaboració de materials per al 25 de novembre.
15-12-2010	Valoració de les activitats del 25 de novembre
12-01-2011	Revisió del material penjat al curs moodle Eduquem per la Igualtat. Es parla de la possibilitat de substiuir aquest espai per un blog.
02-02-2011	Es demana a les persones integrants del grup que li passin les activitats realitzades, per tal d'anar fent la memòria. S'estant ultimant els detalls relatius a l'exposició Fotògrafes pioneres a Catalunya per les següents dates: 28/02/2011-14/03/2011 Carme Saltiveri comenta que l'exposició de l'ICD està antiquada i explica que està recopilant molta documentació sobre la història de la fotografia i de les dones fotògrafes i proposa treballar el tema des de diverses perspectives: caixa fosca (Anicet), exposicions al Caixa Fòrum, etc. Es prosa fer activitats al voltant del 8 de març relacionades amb el tema de la fotografia. S'informa del Proyecto Relaciona. S'expliquen els contactes mantinguts amb l'Instituto de la Mujer a propòsit del Proyecto Relaciona. Les dates proposades per a la formació del professorat són del 7 a l'11 de març. Una assessora es desplaçaria al nostre centre durant 3 dies consecutius i una durada total de 12 hores. S'informa que Xavier Beà ha posat en marxa el blog de coeducació, però

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

	com que encara està en construcció, es deixarà de moment l'enllaç de la pàgina inicial al moodle de coeducació, fins que tinguem acabat el blog.
16-02-2011	S'acorda la programació de les activitats del 8 de març següents: 1ESO: II Concurs de cartells commemoratius/reivindicatius 8 de març; es farà a l'hora d'informàtica (professorat responsable: Sara Cabello i Núria Puigdevall). Es proposa fer-ho en anglès i/o francès. 2ESO: L'alumnat de l'Anicet Cosialls treballarà el tema de Dones a l'espai (astronautes, etc.). 3ESO: Es treballarà l'activitat: Retrats de mares, padrines i repadrines, a l'àrea de Llengua catalana i literatura (professorat responsable: Cèlia Mayoral, Emília Bellmunt i Gemma Torrent). 4ESO: Taller a càrrec de Daniel Gabarró (s'ha de concretar el dia, setmana del 7 a l'11 de març). 2 sessions (un grup de 10 a 11.45 i un altre de 11.45 a 14.00). Àmbit: tutoria; professorat responsable: tutores grups i professorat que tingui classe amb el grup a l'hora del taller. 1BATX: Treball i estudi del procés de la fotografia. Àmbit: física i química. Professorat responsable: Anicet Cosialls. Elaboració de material didàctic sobre l'exposició de l'ICD: Dones fotògrafes. Àmbit: Llatí i Grec. Professorat responsable: Teresa QuintillàPrograma ció d'activitats Setmana de la ciència. Dones de Ciència Elaboració de materials per al 8 de març.
09-03-2011	Sessió del Proyecto Relaciona
06-04-2011	Valoració de les activitats del 8 de març. Sant Jordi és festiu, així que no es podran programar el mateix tipus d'activitats tranvesrsalment com altres cursos.
25-05-2011	Reunió final tancament del grup. Valoracions finals

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

3. Materials elaborats – activitats realitzades

a) Relació

Activitats que s'han treballat amb l'alumnat de l'Institut Guindàvols:

1. Diada del 25 de novembre: ACTUACIÓ MUSICAL de la cantant de hip-hop BIGUI
2. Diada del 25 de novembre: "Per què no puc fer...?" (Taller de D. Gabarró a la UdL) (4t ESO)
3. Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març.
4. Diada del 8 de març: Visita a l'exposició de la fotògrada Cristina García Rodero "España oculta" (1r Batxillerat)
5. Diada del 8 de març Visita a l'exposició Maternitats (fotografies i textos de Bru Rovira) (3r ESO)
6. Diada del 8 de març: *NI GUERRERS NI PRINCESES*. Taller a càrrec de Daniel Gabarró (4t ESO i CF. Confecció/Mecànica)
7. Diada del 8 de març: "Women & Photography" (1r Batxillerat)
8. II Concurs de cartells commemoratius/reivindicatius 8 de març (ESO i Batxillerat)
9. Treball i exposició: Dones a l'espai (2n ESO)
10. Retrats de mares, padrines i repadrines (3r ESO)
11. La ventafocs que no volia menjar anissos (Aula d'acollida)
12. "Per a un ús no sexista de la llengua" (4rt ESO)
13. Pedra de Tartera
14. Publicacions a la revista del centre
15. Publicació de cròniques a Escoles en xarxa (3r ESO)
16. Publicacions al Blog de la Revista (3r ESO)

Activitats que s'han treballat amb l'alumnat de l'Institut Samuel Gili i Gaia:

17. 25 novembre: diada contra la violència de gènere. Murals denunciant la violència de gènere que pateixen (3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)
18. Vigílies de les festes de Nadal. Estudi dels estereotips sexistes discriminatoris en l'adjudicació de les joguines (3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)
19. 30 de gener: dia escolar de la no-violència i la pau. Projecció de la pel.lícula "Gandhi" i tertúlia posterior sobre les moltes lectures del seu missatge (3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)
20. 8 de març: Dia de la dona treballadora. Mural explicatiu i il.lustratiu de l'inici de la incorporació de la dona al món laboral, així com de les seves circumstàncies
21. 15 d'abril: certamen artístico-literari (ESO i Batxillerat)
22. Final de curs: "Història és femení", eix cronològic amb les principals fites femenines (3r ESO)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Altres activitats:

23. Taller Proyecto Relaciona "L'amor i la sexualitat a l'educació"
24. Cinema i coeducació

b) Breu descripció

1.Diada del 25 de novembre: ACTUACIÓ MUSICAL de la cantant de hip-hop BIGUI	
Nivell educatiu	ESO i Batxillerat
Àrea de coneixement	Interdisciplinar

La cel·lebració de la diada es va organitzar de la següent manera.
- Primer, es va llegir un manifest de rebuig
- En segon lloc, es va veure un dels treballs realitzats en anglès per l'alumnat de batxillerat
- Per acabar, l'actuació de la nostra artista convidada: Bigui, acompanyada musicalment per un grup d'alumnes de 4t ESO i per la coreografia preparada per les alumnes de Funky-Hip-hop de 1 i 2 ESO, dirigides per Mònika Stefanova.

En motiu d'aquesta diada l'alumnat de batxillerat va realitzar unes presentacions des de la matèria de llengua anglesa. Les presentacion es van exposar al hall del centre.

2.Diada del 25 de novembre: "Per què no puc fer...?" (Taller de D. Gabarró a la UdL) (4t ESO)	
Nivell educatiu	4rt ESO
Àrea de coneixement	Tutoria

L' alumnat ha participat a la Jornada Per què no puc fer-ho?, organitzada pel Centre Dolors Piera de la Universitat de Lleida. Aquesta activitat té l'objectiu d'apropar a noies i nois estudis que estan tradicionalment estereotipats i animar-los a conèixer-los millor i a escollir-los sense que els prejudicis sexistes determinin aquesta elecció.

3.Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març.	
Nivell educatiu	1r batxillerat (A/C i B)
Àrea de coneixement	Literatura catalana i història

En el marc de la celebració de la diada del 8 de març, el vestíbul del centre va *acollir Fotògrafes pioneres* a Catalunya*,* exposició cedida per l'Institut Català de les Dones i que va romandre oberta al públic del 28 de febrer al 14 de març.
Per treballar el contingut de l'exposició amb l'alumnat, es van confegir un dossier amb activitats adreçades a l'ESO, que s'ha treballat des de la matèria de Ciències Socials.
El dossier d'activitats té el format de joc-concurs. Es proposa a l'alumnat que descobreixi qui eren i què van fer les protagonistes de l'exposició. A partir de la lectura dels panells de l'exposició, l'alumnat ha de resoldre les activitats proposades (emplenar graelles, identificar imatges, unir conceptes, mots encreuats, sopa de lletres, etc.).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

4.Diada del 8 de març: Visita a l'exposició de la fotògrada Cristina García Rodero "España oculta"	
Nivell educatiu	1r batxillerat (A/C i B)
Àrea de coneixement	Literatura catalana i història

Es fa una visita guiada a l'exposició titulada "España oculta" , la qual inclou fotografies de la fotògrafa Cristina García Rodero.
La professora d'història, Carme Saltiveri, prepara una activitat didàctica que caldrà que presenti l'alumnat un cop realitzada la visita.
A la classe de literatura catalana es valora una part de l'activitat, que consisteix amb l'anàlisi d'una de les fotografies. També s'ha introduït el nom i la biografia de la fotògrafa prèviament a la visita. Algunes de les produccions seran publicades al blog de la revista del centre.
Durada: 1 hora de classe i la visita a l'exposició.
Material: **Per què anem a aquesta exposició ?** (Elaborat per la professora d'història)

5 .Diada del 8 de març Visita a l'exposició Maternitats (fotografies i textos de Bru Rovira) (3r ESO)	
Nivell educatiu	3r ESO
Àrea de coneixement	Literatura catalana i història

L'exposició se centra en la mostra de fotografies sobre la maternitat fetes en diferents indrets del món. Les situacions de pobresa i marginació, els conflictes armats, els casos de sida-VIH o els refugiats que veiem a les imatges volen apropar -dins de la línia de sensibilització infantil i juvenil del Programa de Cooperació Internacional- aquestes realitats a la població en general i, de manera especial, als nens i els joves.
El fotògraf Bru Rovira, redactor de La Vanguardia, reporter internacional i premi Ortega y Gasset de periodisme, va recórrer el món copsant amb la seva càmera un dels sentiments humans més profunds i universals: la maternitat. Cadascuna de les fotos de l'exposició Maternitats reflecteix un relat vital tan apassionant com commovedor.
La mostra s'acompanya d'una sèrie de treballs (fotografies, dibuixos, textos, etc.), creats per nens i joves de diferents escoles, que reflecteixen els sentiments i les emocions que han inspirat les fotografies de l'exposició.
L'alumnat que va visitar l'exposició va treballar posteriorment el tema al centre, redactant titulars de notícies que reflectissin les emocions trameses a partir de les imatges i les explicacions escoltades durant l'exposició, recollint-ho tot en murals que es van penjar als passadissos del centre.

6. Diada del 8 de març: *NI GUERRERS NI PRINCESES*. Taller a càrrec de Daniel Gabarró (4t ESO i CF. Confecció/Mecànica).	
Nivell educatiu	4ESO i CF. Confecció/Mecànica
Àrea de coneixement	Tutoria

Aquest curs, a l'institut una de les activitats organitzades per commemorar la Diada internacional de les dones ha estat una Conferència-taller de Daniel Gabarró per a l'alumnat. El taller portava per títol "Ni princeses, ni guerrers" i plantejava la coeducació com a forma preventiva del fracàs escolar, d'educació sense estereotips de gènere. La conferència també plantejava la importància de les relacions d'igualtat entre els homes i les dones per aconseguir viure amb més plenitud.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

7. Diada del 8 de març: "Women & Photography" (1r Batxillerat)	
Nivell educatiu	Batxillerat
Àrea de coneixement	Llengua anglesa

Des de la matèria de llengua anglesa l'alumnat de batxillerat va realitzar diferents presentacions sobre la temàtica treballada al centre al voltant de la cel·lebració de la diada del 8 de març. Les presetnacions es van exposar als passadissos del centre.

8. II Concurs de cartells commemoratius/reivindicatius 8 de març	
Nivell educatiu	ESO i Batxillerat
Àrea de coneixement	Tecnologies, Informàtica

Una altra activitat per commemorar la Diada internacional de les dones va ser l'organització de la 2a edició del Concurs de cartells commemoratius del Dia internacional de les dones.
Es van redactar les bases corresponents i els treballs presentats van ser exposats a l'estenedor gegant del primer pis de l'institut.
Val a dir que als alumnes de 1r d'ESO se'ls va tutoritzar la seva participació al concurt des de la matèria d'Informàtica.

9. Treball i exposició: Dones a l'espai.	
Nivell educatiu	2n ESO
Àrea de coneixement	Ciències de la naturalesa

Es va facilitar a l'alumnat 5 plantilles (arxius ppt) per a crear el seu pòster sobre una dona en l'espai. Un cop triada, l'alumnat havia de substituïr el text de la plantilla per la informació necessària, afegint les imatges triades en els espais corresponents.
Un cop acabats els pòsters van ser impressos i penjats a la paret d'un dels pasadissos del centre.

10. Retrats de mares, padrines i repadrines (3r ESO)	
Nivell educatiu	3r ESO
Àrea de coneixement	Llengua Catalana

En el marc de la cel·lebració del dia 8 de març, l'alumnat de 3r d'ESO va participar en una exposició fotogràfica a l'entorn de les figures femenines de la família. Per això, durant la setmana del 14 i fins al 23 de febrer de 2011, es va fer una recollida de fotografies de les repadrines, padrines, mares i filles, per tal de poder-ne fer l'exposició.
L'objectiu era fer una mostra de fotografia antiga, en blanc i negre o en color, de figures femenines.

L'activitat es va completar amb de la lectura de fragments del llibre Me'n recordo de Joe Brainard.
Es va demanar a l'alumnat que fés memòria de fets, sensacions, gustos, anècdotes, experiències del vostre passat que els haguessin quedat gravades i amb relació amb la repadrina, la padrina, la mare, la tieta, la padrineta, la germana...o alguna amiga. Seguint l'estil de l'autor esmantat van apuntar-los en una bombolla per enganxar-la al costat de les fotografies familiars.

11. La ventafocs que no volia menjar anissos (Aula d'acollida)	
Nivell educatiu	Aula d'acollida
Àrea de coneixement	Llengua Catalana

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Preparació de l'activitat:
Es va acordar una hora entre la narradora i la tutora de l'aula d'acollida en la qual hi hagués a l'aula el màxim nombre d'alumnat perquè tothom en pogués gaudir. La tutora, prèviament, havia explicat alguns contes tradicionals als nois i noies de l'AA ja que es troben inclosos dins el conte com ara Pinotxo, La rateta presumida, la ventafocs, la bella dorment, la caputxeta vermella...
S'ha contat un conte a l'aula d'acollida. Es tracta d'una adaptació del conte "La cenicienta que no quería comer perdices". S'ha traduït al català i s'ha adaptat de manera que l'alumnat de l'aula d'acollida el pogués seguir.
La narradora duia una maleta amb *atrezzo* per tal de fer-lo més comprensible. S'ha treballat el vocabulari i s'ha mirat de treure la moralina del conte, la qual anava relacionada amb la igualtat de gènere. El conte s'ha dedicat a les dones que han patit la violència de gènere.
Durada: L'activitat s'ha realitzat al llarg d'una hora de classe.
Material: El conte amb les pertinents acotacions.
L'activitat s'ha divulgat a través de la web del centre i també a partir de la revista.

12."Per a un ús no sexista de la llengua"	
Nivell educatiu	4t ESO
Àrea de coneixement	LLENGUA CATALANA I LITERATURA

Es crea una unitat didàctica afegida al currículum de 4t 'ESO dins la matèria de llengua catalana i literatura. Es tracta d'explicar la Guia per a un ús no sexista del llenguatge elaborada per M. T. Quintillà.
L'objectiu és el de sensibilitzar l'alumnat cap a aquestes qüestions i també donar-los eines per tal que siguin capaços d'utilitzar la llengua evitant els usos sexistes.
Un cop introduït el tema del sexisme en el llenguatge s'explica, a partir de la guia, diferents maneres, d'usar la llengua d'una manera igualitària, és a dir, respectuosa amb els diferents gèneres. A continuació es busquen dins el llibre de text de llengua i literatura catalana exemples d'un ús sexista per parelles. Es fa una posada en comú i es canvien les expressions sexistes per altres més correctes.
La pofessora llegeix la guia i selecciona la informació més important. Prèviament prepara un mini debat en el qual l'alumnat ha de definir el concepte "ús sexista de la llengua". Es busca la guia al moddle del grup de coeducació per tal que l'alumnat la tingui accessible.
Material:
-Guia per a un ús no sexista de la llengua.
-Llibre de text de 4t d'ESO de llengua i literatura catalana.
Durada de l'activitat:Tres sessions d'una hora.
Valoració: La valoració és molt positiva, l'alumnat es mostra molt atent i receptiu al tema i l'incorporen fàcilment a la pràctica de l'exercici proposat. Hi ha algun alumne que es mostra reticent a acceptar algunes qüestions com ara que el masculí genèric s'hauria d'evitar. La professora respecta aquesta opinió encara que continua amb les sessions previstes. Així mateix, es constata com al llibre de 4t hi ha nombrosíssims exemples d'un ús sexista de la llengua.

13. LECTURA DE L'OBRA LITERÀRIA PEDRA DE TARTERA, DE M. MARBAL I ASSISTÈNCIA A LA REPRESENTACIÓ TEATRAL.	
Nivell educatiu	1r BATXILLERAT
Àrea de coneixement	Llengua i literatura catalana.

A propòsit de la possibilitat d'assistir a la representació teatral Pedra de tartera, es demana a l'alumnat que cerquin informació a la xarxa sobre l'autora. També es treballa a l'aula, a partir de la

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

lectura de fragments triats de l'obra, la caracterització de la protagonista. S'intenta fer referència al rol de la dona catalana a l'època anterior a la Guerra Civil espanyola.

Es dedica 1 hora de classe per parlar de l'autora. Prèviament l'alumnat han fet la recerca a la xarxa.
Es dedica 1 hora de classe per caracteritzar els principals personatges que apareixen a la novel.la. Especialment es tracta el rol de la dona dins la trama i es relaciona amb l'actualitat.
Es dedica 2 hores corresponents a l'assistència a la representació teatral. Es demana que l'alumnat responguin una fitxa que lliuren a la professora posteriorment.

14. Publicacions a la revista del centre 15 .Publicació de cròniques a Escoles en xarxa	
Nivell educatiu	3r ESO
Àrea de coneixement	OPTATIVA. Revista. Llengua catalana i literatura.

Des de la matèria optativa de revista de 3r d'ESO es procura escriure les cròniques de les activitats realitzades al centre. En alguns casos únicament es publiquen activitats escrites per algun professor/a coordinador/a de l'activitat.
Es demana a l'alumnat que, per parelles, s'informin sobre l'activitat que s'ha de realitzar o que ja s'ha realitzat.
A continuació cal que escriguin la descripció i que ho publiquin amb les imatges corresponents. De vegades se'ls demana que en facin fotografies. La resta de companys/es de classe poden fer comentaris a les cròniques escrites.
L'activitat es valora molt positivament ja que serveix com a memòria d'allò que es fa al centre de cara als altres centres dels **Països** catalans. Sovint rebem comentaris de nois i noies d'altres centre.

16. Publicacions al Blog de la Revista	
Nivell educatiu	3r ESO
Àrea de coneixement	OPTATIVA. Revista.

A partir del mes de març es crea el blog de la revista. Ens proposem escriure cròniques relacionades amb les activitats del centre. També volem que sigui un espai per manifestar la nostra opinió sobre temes polèmics i d'actualitat.
En relació a la igualtat de gènere s'han publicat 2 cròniques, una relacionada amb l'activitat de contar un conte a l'aula d'acollida i l'altra sobre l'esport del korfball.
Pel que fa al contacontes, una alumna de la revista que va assistir a l'activitat n'escriu la crònica.
Pel que fa al Korfball, dues alumnes es documenten sobre aquest esport, n'expliquen les bases i la normativa i ho publiquen seguidament.
Es valora molt positivament publicar cròniques relacionades amb la igualtat de gènere en tant que es va consolidant al centre escolar la sensibilització cap a aquest tema. Ens proposem, de cara al curs vinent, fomentar més aquest blog.

17.25 novembre: diada contra la violència de gènere. Murals denunciant la violència de gènere que pateixen	
Nivell educatiu	(3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)
Àrea de coneixement	Educació Ètico-Cívica

Murals denunciant la violència de gènere que pateixen moltes dones del nostre país

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Les/els alumnes han buscat informació, per grups, sobre aquesta realitat en diverses fonts i n'han buscat el resò en els medis publicitaris. S'ha contrastat la informació, s'ha estructurat, s'ha plasmat bjectivament, s'han analitzat les circumstàncies i se n'han extret conclusions, aportant gràfics significatius i imatges il.lustratives.
S'ha compartit el treball cooperatiu, de grups, amb la resta de companys/nyes, exposant la pròpia recerca i elaboració d'informació al grup-classe

Nombre de sessions: quatre

Valoració de l'activitat: molt bona, aconseguint una gran implicació de tots/totes els/les alumnes.

18. Vigílies de les festes de Nadal. Estudi dels estereotips sexistes discriminatoris en l'adjudicació de les joguines (3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)	
Nivell educatiu	(3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)
Àrea de coneixement	Educació Ètico-Cívica

S'ha estudiat l'evolució del joc dels infants al llarg del temps. Les/els alumnes han fet llistats de joguines i les han classificat en masculines i femenines, segons els prejudicis del passat. S'han relacionat els tipus de joguines amb les circumstàncies temporals i se n'ha valorat l'evolució. Tot plegat s'ha realitzat en unes fitxes preparades per a l'activitat.

Nombre de sessions: dues

Valoració de l'activitat: molt bona

19. 30 de gener: dia escolar de la no-violència i la pau. Projecció de la pel.lícula "Gandhi" i tertúlia posterior sobre les moltes lectures del seu missatge (3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)	
Nivell educatiu	(3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)
Àrea de coneixement	Educació Ètico-Cívica

Els/les alumnes han vist conjuntament la pel.lícula esmentada i, en acabar, han iniciat un col.loqui, destacant el valor de l'educació i la perseverància per a aconseguir fites importants a llarg termini. Tanmateix, la dona si segueix formant-se, i persevera en la voluntat de ser membre activa de la nostra societat, trobarà el corresponent reconeixement.

Nombre de sessions: tres

Valoració de l'activitat: molt bona

20.8 de març: Dia de la dona treballadora. Mural explicatiu i il.lustratiu de l'inici de la incorporació de la dona al món laboral, així com de les seves circumstàncies	
Nivell educatiu	(3r i 4rt d'ESO d'Aula Oberta)
Àrea de coneixement	Educació Ètico-Cívica

Mural explicatiu i il.lustratiu de l'inici de la incorporació de la dona al món laboral, així com de les seves Circumstàncies.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Els/les alumnes han fet un recull històric del moment en que la dona va incorporar-se a la feina fora de casa, les circumstàncies d'aquest inici i les feines assignades.

Nombre de sessions: tres

Valoració de l'activitat: molt bona

21. 15 d'abril: certamen artístico-literari (ESO i Batxillerat)	
Nivell educatiu	tots els cursos d'ESO i Batxillerat
Àrea de coneixement	tutoria

Els/les alumnes han participat en un concurs de centre, aportant composicions en prosa i poesia, en diverses llengües, tot reivindicant el valor de la igualtat de gèneres en la producció i difusió cultural, com a resultat de la seva pròpia coeducació

Nombre de sessions: una (donat que les composicions es van realitzar a casa)

Valoració de l'activitat: molt bona

22. Final de curs: "Història és femení", eix cronològic amb les principals fites femenines (3r ESO)	
Nivell educatiu	3r d'ESO
Àrea de coneixement	Educació per a la ciutadania i els drets humans

Els/les alumnes elaboren una línia del temps on, contextualitzant els esdeveniments històrics més importants, situen les gestes femenines més destacades i representatives.
El treball es penjarà com a mural de treball cooperatiu

23.Taller Proyecto Relaciona "L'amor i la sexualitat a l'educació"	
Nivell educatiu	Professorat
Àrea de coneixement	Interdisciplinar

Els dies 8,9 i 10 de març ens va visitar Gloria Serrato, formadora de l'Instituto de la Mujer, en el marc del Proyecto Relaciona d'àmbit estatal i del qual el nostre institut serà centre de referència de la província de Lleida. El tema a tractar ha estat "L'amor i la sexualitat a l'educació".

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

c) Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació, si és el cas

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis, igual que en els dos darrers cursos ha estat molt satisfactòria. Destacar un curs més l'alt grau de participació de tots els membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell, circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció de l'acció proposada.

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la revista i la pàgina web del centre, i d'altres mitjans esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

http://www.institutguindavols.cat/moodle/login/index.php

4. Valoració del grup de treball

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat bastant alt., gràcies a què és el tercer curs que els treballem.

Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, torna a ser segurament la d'haver estat massa ambiciosos en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ens continua funcionant força bé:

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
(6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat. Tot i que aquest curs, per la dinàmica del centre ens ha resultat molt difícil trobar els moments de trobada.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials continua sent molt laboriosa i exigeix més temps del que inicialment es preveu.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Tot i que aquest curs ens ha costat més fixar el calendari de les sessions presencials, el grup continua treballant amb molta il·lusió, i a mesura que avança genera noves idees que troba interessant de desenvolupar, és per això que hem demanat la continuïtat del grup per al curs vinent.

5. Annex: Materials elaborats pel grup de treball

Els annexes es numeren amb la mateixa numeració que les activitats breument descrites a l'apartat 3 d'aquesta memòria, tenint en compte que no s'inclouen annexes de totes les activitats realitzades.

Les activitats de les que s'inclouen annexes s'han assenyalat amb la imatge i concretament són les que s'enumeren a continuació:

1. Diada del 25 de novembre: ACTUACIÓ MUSICAL de la cantant de hip-hop BIGUI
2. Diada del 25 de novembre: "Per què no puc fer...?" (Taller de D. Gabarró a la UdL) (4t ESO)
3. Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març.
4. Diada del 8 de març: Visita a l'exposició de la fotògrada Cristina García Rodero "España oculta" (1r Batxillerat)
5. Diada del 8 de març Visita a l'exposició Maternitats (fotografies i textos de Bru Rovira) (3r ESO)
6. Diada del 8 de març: *NI GUERRERS NI PRINCESES*. Taller a càrrec de Daniel Gabarró (4t ESO i CF. Confecció/Mecànica)
7. Diada del 8 de març: "Women & Photography" (1r Batxillerat)
8. II Concurs de cartells commemoratius/reivindicatius 8 de març (ESO i Batxillerat)
9. Treball i exposició: Dones a l'espai (2n ESO)
10. Retrats de mares, padrines i repadrines (3r ESO)
11. La ventafocs que no volia menjar anissos (Aula d'acollida)
12. "Per a un ús no sexista de la llengua" (4rt ESO)
13. Pedra de Tartera
14. Publicacions a la revista del centre
15. Publicació de cròniques a Escoles en xarxa (3r ESO)
16. Publicacions al Blog de la Revista (3r ESO)

Annex 1.1. Diada del 25 de novembre: ACTUACIÓ MUSICAL de la cantant de hip-hop BIGUI. Lletra de la cançó.

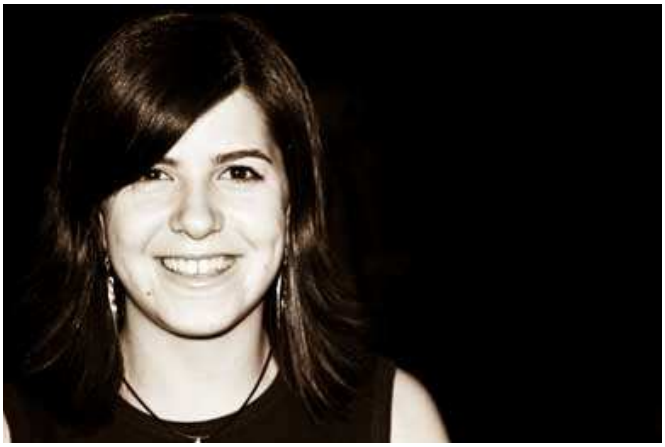

BIGUI

BASTA!

Intro : Desde mi ventana, se ven tus ojos brillar, iluminando cualquier lugar, no tengas miedo a soñar, amiga mía...
seduce tu mente, en un mar de fantasía, tu querías amor, y encontraste dolor...
no dejes ahogarte, rompe el silencio, y corre.. antes de que sea demasiado tarde...

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? acabaran con mi paciencia
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! ¡Queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

No tratemos de ocultar, esta triste verdad, se corrió el velo, ya no podemos mirar atrás,
no es solo un problema familiar, en esto todos tenemos responsabilidad, esta sociedad,
pide ¡BASTA ya! de derramar mas lagrimas... ¡ni una más!

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? Acabaran con mi paciencia.
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

Pero ya ha salido el sol... la luz de la igualdad, se empieza a reflejar,
déjame secarte tus lágrimas de plata, regálame en tu cara una sonrisa dorada,
canción dedicada a la mujer maltratada, anulada,
¡Basta! de miedo y violencia de genero, por una causa, gritemos ¡BASTA!

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? Acabaran con mi paciencia.
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

Es cuestión de cultura y educación, la violencia de genero existe por una razón,
ya en el pasado, el hombre era considerado superior,
y la mujer, como los criados, no tenían valor... mujeres solas... abusan de su fe...
toda la vida entre rejas, y sin soltar protestas ni quejas,
mirándolo todo desde el balcón, su casa se convierte en su peor prisión,
si oye... muchos golpes, tu marido, tus hijos, muchos gritos...
y pocas orejas que escuchan, entiendan, comprendan,
ellos están contentos, mientras ellas obedezcan,
cuando en realidad, ellos lo que tienen es una enfermedad, todo es espanto...
piernas rotas...para que no sigamos andando...

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? acabaran con mi paciencia.
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

Bigui (Abiguel Freixanet)

Annex 1.2. Diada del 25 de novembre. Presentacions alumnat 1r de batxillerat en llengua anglesa.

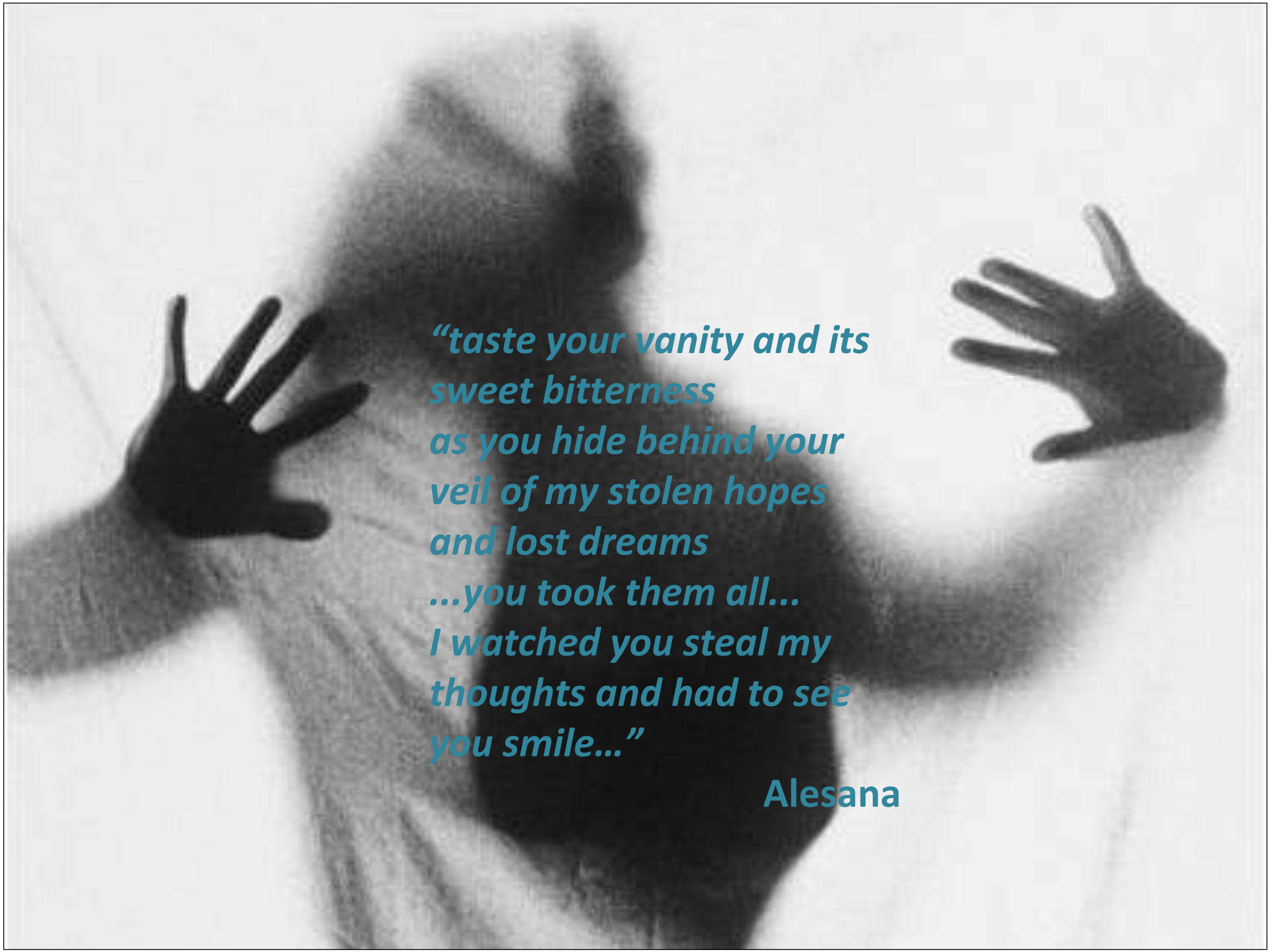
“taste your vanity and its
sweet bitterness
as you hide behind your
veil of my stolen hopes
and lost dreams
...you took them all...
I watched you steal my
thoughts and had to see
you smile...”
Alesana

TOTS SOM PERSONES

DEMOSTREM-HO

WE ARE ALL PEOPLE

LET'S PROVE IT

ON

EQUAL

TERMS

It doesn't matter who you are, a man or a woman.
We are all people, all the same.
Because we all fight for equality.

There are two people in a relationship.
If there's no communication and affection, abuse and betrayal will find their way.
Communicate

The only way to learn to love is being loved

Compassion

The dew of compassion is a tear

Life

The life is your best possession, do not let him take it

We must find light in darkness…

"Nadie puede guardar toda el agua del mar
en un vaso de cristal,
cuantas gotas tienes que dejar caer
hasta ver la marea crecer,
cuantas veces te ha hecho sonreir
esta no es manera de vivir,
cuantas lágrimas puedes guardar
en tu vaso de cristal

si tienes miedo
si estas sufriendo
tienes que gritar y salir
salir corriendo

Cuantos golpes dan las olas
a lo largo de un dia en las rocas,
cuantos peces tienes que pescar
para hacer un desierto del fondo del mar,
cuantas veces te ha hecho callar
cuanto tiempo crees que aguantaras,
cuantas lágrimas vas a guardar
en tu vaso de cristal …"

AMARAL

Violence is only a way to express

fear

En el mundo tan activo, maldigo,
Como pude creerte amigo, si aún sigo
Peor de lo que estaba, cuando pasaba,
Esas tardes en las que lloraba
por saber la verdad
por un amor de falsedad, soledad,
que me seguía ese día,
que al fin vi amanecer, placer,
inoportuno
cuando vi aparecer el final

Eric Parra

Ella coge un cuchillo y no sabe
qué hacer, si cortarse las venas
o clavárselo a él, si apoyada en
la nevera se deja caer y
llorando le ruega que no le bese
en el mismo lado

Hoy vas a descubrir que el mundo es solo para ti, que nadie puede hacerte daño, nadie puede hacerte daño.
Hoy vas a comprender que el miedo se puede romper con un solo portazo!
Hoy vas a hacer reír, porque tus ojos se han cansado de ser llanto, de ser llanto.
Hoy vas a conseguir reírte hasta de ti y ver que lo has logrado!

NOVEMBER 25
INTERNACIONAL DAY
AGAINST GENDER VIOLENCE

It was not until 17 December 1999 that through resolution 54/134 the UN General Assembly declared November 25 to be the International Day for the Elimination of Violence against Women.

November 25 was chosen in commemoration of the Mirabal sisters.

It is about the right of women to be free from all forms of discrimination

Women are born free and remain equal to man in rights, social distinctions may be founded only in common use. The natural and inalienable rights of Women and Men are rights of liberty, property, security and above all the resilience in the oppressive.

It is the right of women to be valued and educated free of behavior patterns and social and cultural practices based on concepts of inferiority and subordination

Man and Woman = in EDUCATION

Man and Woman = in HOME

Man and Woman = in LIFE

The Mirabal sisters, among other women all over the world, fought to defend those rights and died in the attempt.

The Mirabal sisters are also known and represented as "Butterflies" as this was Minerva's secret name in her political activities.

Created by the students from 4th ESO

Annex 3.1. Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març. Díptic explicatiu de l'exposició.

Fotògrafes pioneres a Catalunya

Des de l'Institut Català de les Dones ens hem proposat impulsar tot un conjunt de transformacions culturals encaminades a incorporar en tots els àmbits socials el reconeixement de les experiències de les dones i, a la vegada, a liderar la construcció de nous referents de relació entre dones i homes, basats en el respecte i en l'acolliment de la diferència sexual.

Per assolir aquest objectiu, un punt clau és el rescat de l'obra de moltes creadores, pioneres que van innovar l'art amb la seva obra però que continuen inconegudes. Una obra de la qual no hauríem de prescindir, sinó que hauríem d'aprofitar-la socialment com a riquesa ideològica, i compartir-la.

Dins d'aquesta recuperació de la memòria, les dones fotògrafes hi juguen un paper fonamental, com a transgressores en un món que els era vedat i també com a testimonis d'una visió particular de la societat, que trobem plasmada en les seves imatges, trencadores del model patriarcal que les limitava.

Les dones fotògrafes havien de competir primerament amb la seva condició femenina, i després, amb l'esforç per aconseguir la qualitat en el seu treball. Un treball que utilitzaven per fugir de les normes imposades i de la subordinació a les quals estaven condemnades, desafiant la tradicional visió que es tenia de les dones i projectant-ne una altra sense els prejudicis que ens han velat les seves aportacions a la societat.

Aquestes aportacions van revaloritzar els avenços tècnics de l'època, però sobretot van diversificar les mirades. Són imatges compromeses amb la realitat del seu temps, que no difereixen en qualitat de la dels seus companys però que han estat relegades al llarg de la història de la fotografia.

© Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

© Textos i selecció fotogràfica
Mary Nash i Colita

© Fotografies
Joana Biarnés, Colita, Carme García de Ferrando, Roser Martínez Rochina, Roser Oromí i Dalmau, Montserrat Sagarra, Agrupació Fotogràfica de Catalunya, Arxiu Melcior Teixidor, Olot, Família de Madronita Andreu (Flora Klein), Família de Maria Serradell (Alvar Farré), Família de Montserrat Vidal i Barraquer (Eduard Vidal), Museu Frederic Marès, Museu Nacional d'Art de Catalunya. MNAC. Fotografs: Calveras/Mérida/Sagristà

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Annex 3.2. Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març. Activitats per l'alumnat.

Anaïs Napoleon

Narbona, 1827 - Barcelona, 1916

Anaïs Tifón Casan (Anaïs *Napoleon)* va ser la primera fotògrafa professional a Catalunya. Aquesta gran retratista es va dedicar a la fotografia des de mitjan del segle XIX. Nascuda a Narbona, es va traslladar a Barcelona on va conèixer el que seria el seu marit, Antonio Fernández Soriano, a qui ella anomenava Fernando. Junts van obrir un estudi amb el nom de Napoleon a la Rambla, núm. 17, de Barcelona. Anaïs va ser una de les primeres dones que van fer daguerreotips a Espanya.

Etiqueta publicitària de l'estudi fotogràfic de Fernando i Anaïs Napoleon

Carta de visita, *Dona asseguda amb nena,* segona meitat s XIX

Carta de visita, *Home jove amb llaç al coll,* segona meitat s XIX

Carta de visita, *Dona gran asseguda amb flor als cabells,* segona meitat s XIX

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Dolores Gil de Pardo

Se'n desconeix el lloc i l'any de naixement i de mort

Carta de visita, *Dona dreta*, 1860-1880

Carta de visita, *Senyor amb barret de mariner*, 1860-1880

Carta de visita, *Dona amb ventall*, 1860-1880

Carta de visita, *Dona gran asseguda amb ventall i mocador*, 1860-1880

Aquesta professional de la fotografia va treballar entre 1860 i 1880 tant a Olot com a Barcelona, on va aconseguir obrir estudis per dedicar-se a la fotografia. El de Barcelona estava situat al núm. 6 del carrer de Jaume I. El material que es conserva del seu treball està constituït per targetes de visita. La moda de presentar retrats amb aquest format de targeta de visita, que es va introduir a Espanya el 1858, va permetre obtenir retrats a preus accessibles i es va fer molt popular.

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Carme Gotarde i Camps

Olot, 1892-1953

Nena amb llaç asseguda, final s XIX principi s XX

Dona llegint, final s XIX principi s XX

Família amb l'àvia, final s XIX principi s XX

Josep Clarà, final s XIX principi s XX

Abans que ella, el seu pare, Antoni Gotarde i Bartolí (1853-1920), ja havia estat el fotògraf oficial d'Olot, on també ella va arribar a convertir-se en un personatge destacat. Era una retratista brillant i pel seu estudi van passar personatges coneguts com l'escultor Josep Clarà. La seva obra va ser premiada moltes vegades. L'any 1927 el Museu d'Art Modern de Madrid li admeté dos treballs i el 1928 féu una elogiada exposició al Centre Excursionista de Catalunya.
Va morir al convent de les monges del Cor de Maria d'Olot.

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Madronita Andreu

Barcelona, 1895-1983

Doctor Andreu amb néts, 1931-1940

Mariuca amb pintor, 1941-1950

Amb pameles a Nova York, 1941-1950

Florita al tren, 1939

Aquesta gran aficionada a la fotografia va néixer al si d'una família de l'alta burgesia de Barcelona. Des de molt jove va desenvolupar una enorme passió per la fotografia i, més tard, va rodar pel·lícules. La seva obra fotogràfica, semblant a la representada a la coneguda revista *Vogue*, es pot descriure com una *Vogue* familiar, en què les persones del seu entorn i ella mateixa actuaven de models. Les seves imatges mostren la vida fascinant d'una dona cosmopolita i són un testimoni visual de les transformacions esdevingudes al llarg del segle XX.

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Montserrat Vidal i Barraquer

Barcelona 1902-1992

Aquesta fotògrafa aficionada era la neboda del cardenal Francesc Vidal i Barraquer. Va créixer en un ambient familiar molt interessat en la fotografia. Tenia predilecció per treballar temes d'aire costumista, com ara les feines de la mar o les festes populars.
A mitjan anys cinquanta es va fer sòcia de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya; va ser una de les primeres dones que en va formar part. La seva col·lecció de negatius arriba a uns divuit mil.
Va continuar fent fotos fins als noranta anys.

Germana de la caritat, 1950-1960

Cadires-columna, 1965

Sardanes i ombres, Barcelona, 1er premi a Girona, Vic i Reus, 1952

Pescador a les roques, Salou, Presentada al Premi Esportiu de Reus, 1969

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Rosa Szücs de Truñó

Barcelona, 1911-1985

Rosa Szücs va aprendre la tècnica fotogràfica als cursets organitzats per l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya. Més tard, ella mateixa va fer de monitora de laboratori a la mateixa Agrupació. Va rebre diversos guardons per la seva obra, la qual va ser recopilada a la seva mort per Carme García de Ferrando i va passar a engrandir el patrimoni de l'AFC. Actualment es conserva al MNAC. Entre els guardons rebuts hi ha un accèssit al premi Luis Navarro i diversos premis Mare Nostrum.

La venedora, sense data

Mare i fill, sense data

Triant la palla, sense data

Les amigues, sense data

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Carme García de Ferrando

Barcelona, 1915

Plaça de Catalunya, Set mesos de guerra, 1937

Vestits de ratlles i cames, 1969

Cave canem, Premi Luis Navarro entre altres, 1964

Dona asseguda, 1966

Aquesta gran afeccionada es dedicà de manera sistemàtica a la fotografia. Associada a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, individualista i interessada a buscar formes innovadores de fotografia, rebutjà les tradicionals formes pictorialistes que habitualment es considerava que havien de cultivar les dones. La seva obra ha guanyat molts premis (com el Nikon 1973). Va rebre ofertes per dedicar-se professionalment a la fotografia, però mai no les va acceptar. Les seves fotografies s'han publicat, per exemple, al *Photography Year Book* (1973).

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Maria Serradell i Sureda

Palamós, 1917 - Olot, 1997

Aquesta fotògrafa era la filla del fotògraf Màrius Serradell i Serra, el qual es va traslladar a Olot a començament dels anys vint, on va obrir un estudi.
Ella es va començar a afeccionar a la fotografia des de molt jove, i a la mort del seu pare es va fer càrrec del negoci. Va treballar un gran ventall de temes: paisatge, natura, vida social d'Olot, retrat i fotografia industrial. Mai no va presentar les fotografies a concursos ni a premis. El seu fill Àlvar Farré va continuar amb el negoci familiar, i també es va dedicar a la fotografia.

Tirant la xarxa (Almadrava), 1935

Senyor amb ulleres, anys 30-40

Paller, anys 30-40

Plaça amb sardanistes, 1934

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Roser Oromí Dalmau

Barcelona, 1924

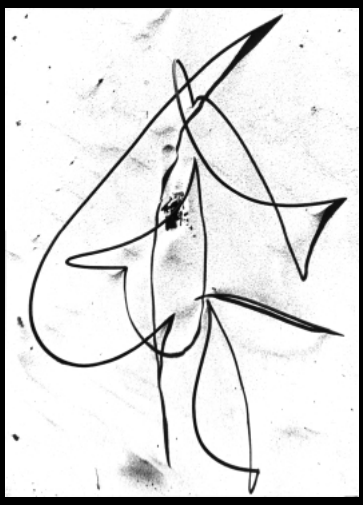

Filferro a a la platja, Castelldefels, 1963

Majorettes, 1964

La pujada, 1962

El camí del gos, 1960

Va aprendre a fer fotografia en un curset de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, de la qual es va fer sòcia l'any 1960. Gran viatgera, voltava per Catalunya en un Seat 600 i buscava paisatges per fer fotos i presentar-se a premis.
En els seus viatges internacionals copsava imatges de tot arreu amb la seva càmera. Té predilecció per fer fotos que capten l'espontaneïtat de la gent.
L'any 1969 la seva obra *Filferro a la platja* es va incorporar al fons del Museu Espanyol d'Art Contemporani de Madrid.

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Roser Martínez Rochina

Bugarra, els Serrans, 1927

Fotògrafa aficionada i crítica professional de fotografia. Quan va combinar la seva passió per escriure amb la passió per la fotografia es va convertir en la primera dona de l'Estat comentarista especialitzada en fotografia. Es va fer sòcia de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, l'any 1968. Ha escrit a les «Páginas Fotográficas» d'*El Noticiero Universal*, a *Diorama*, a *Imagen y Sonido* i a *Arte Fotográfico*, entre d'altres. Va ser l'organitzadora dels premis Negtor de fotografia durant molts anys.

Anna dormint, 1974
Retrat amb test, 1972
Conills. Balsareny, 1967
Estació de França, Barcelona, 1967

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Montserrat Sagarra

Barcelona, 1925

Pau Vila i besnét, 1974

Joan Miró, 1968

Escorxador II, *Caps de bou*, 1976

Escorxador I, *Dos treballadors*, 1976

Bibliotecària de formació, va deixar aquesta professió per convertir-se en la primera professional catalana de la fotografia durant el franquisme. L'any 1963 va establir l'estudi fotogràfic al carrer Domènech de Barcelona.
Els temes que més li han interessat han estat la cultura popular catalana, el món rural i la fotografia geogràfica. Va ser de les primeres persones a treballar en color, quan l'any 1963 va incorporar un laboratori de color al seu estudi.
Són seves les fotografies del llibre *La casa rural a Catalunya* del geògraf Marc-Aureli Vila.

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Joana Biarnés

Terrassa, 1935

Va ser la primera reportera gràfica catalana. Va estudiar periodisme i ajudava sovint el seu pare, fotògraf esportiu. Els anys seixanta va treballar a Madrid per al diari *Pueblo*. Va cobrir grans esdeveniments de l'època, com ara les inundacions a Terrassa del 1962 o el concert dels Beatles, a Barcelona, el 1965. Va protagonitzar situacions absurdes com quan un àrbitre va aturar un partit de futbol per tractar d'impedir que una dona fes fotos al camp.
Va treballar en diverses agències fotogràfiques. L'any 1985 va obrir el restaurant Ca Na Joana a Eivissa.

Inundacions IV, *Cotxes estavellats al carrer*, Terrassa, 1962

Inundacions IX, *Visió central de les vies del tren*, Terrassa, 1962

Model amb helicòpter, 1966-1967

Retrat de Mafalda Davies (agent de Salvador Dalí), 1980

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Annex 3.2. Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març. Activitats per l'alumnat.

Fotògrafes pioneres de Catalunya. Activitats exposició

Activitat 1. Una de sopa de lletres. Que vagi de gust!

Busqueu en la sopa de lletres el nom i primer cognom de les fotògrafes pioneres a Catalunya que apareixen a l'exposició. En total n'heu de trobar 12. Després escriviu-los a la graella de més avall, ordenades cronològicament al costat de la seva data de naixement.

U	M	O	N	T	S	E	V	I	D	A	L	A	E	F	V	T	Y	B	I	P
F	I	C	A	R	M	E	G	A	R	C	I	A	M	I	A	E	I	S	I	A
L	O	L	I	S	E	R	M	A	R	I	A	S	E	R	R	A	D	E	L	L
O	R	O	S	E	R	M	A	R	T	I	N	E	Z	N	A	E	I	L	O	T
S	O	R	O	S	A	S	Z	U	C	S	L	I	A	F	M	S	E	R	A	D
M	S	R	C	A	R	M	E	G	O	T	A	R	D	E	M	A	N	Y	U	O
A	E	R	O	N	M	Y	L	I	E	V	A	S	T	R	O	V	O	M	I	L
C	R	E	J	O	A	N	A	B	I	A	R	N	E	S	L	E	T	I	D	O
I	O	N	L	A	Ç	R	A	M	E	C	R	E	M	A	I	R	A	M	E	R
Q	R	E	M	A	D	R	O	N	I	T	A	A	N	D	R	E	U	I	L	E
U	O	T	I	O	E	U	T	L	O	R	U	S	M	A	F	E	I	C	E	S
E	M	O	N	T	S	E	S	E	G	A	R	R	A	O	L	T	I	A	E	G
P	I	A	S	T	G	H	I	E	I	P	J	Y	G	R	I	G	R	S	A	I
A	N	A	I	S	N	A	P	O	L	E	O	N	E	C	R	E	M	R	E	L

1. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....
2. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....
3. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....
4. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....

5. Nom i cognom ..... Data naixement .....
6. Nom i cognom ..... Data naixement .....
7. Nom i cognom ..... Data naixement .....
8. Nom i cognom ..... Data naixement .....
9. Nom i cognom ..... Data naixement .....
10. Nom i cognom ..... Data naixement .....
11. Nom i cognom ..... Data naixement .....
12. Nom i cognom ..... Data naixement .....

Actitvitat 2. Qui és qui?

Escriu el nom de les fotògrafes de l'exposició:

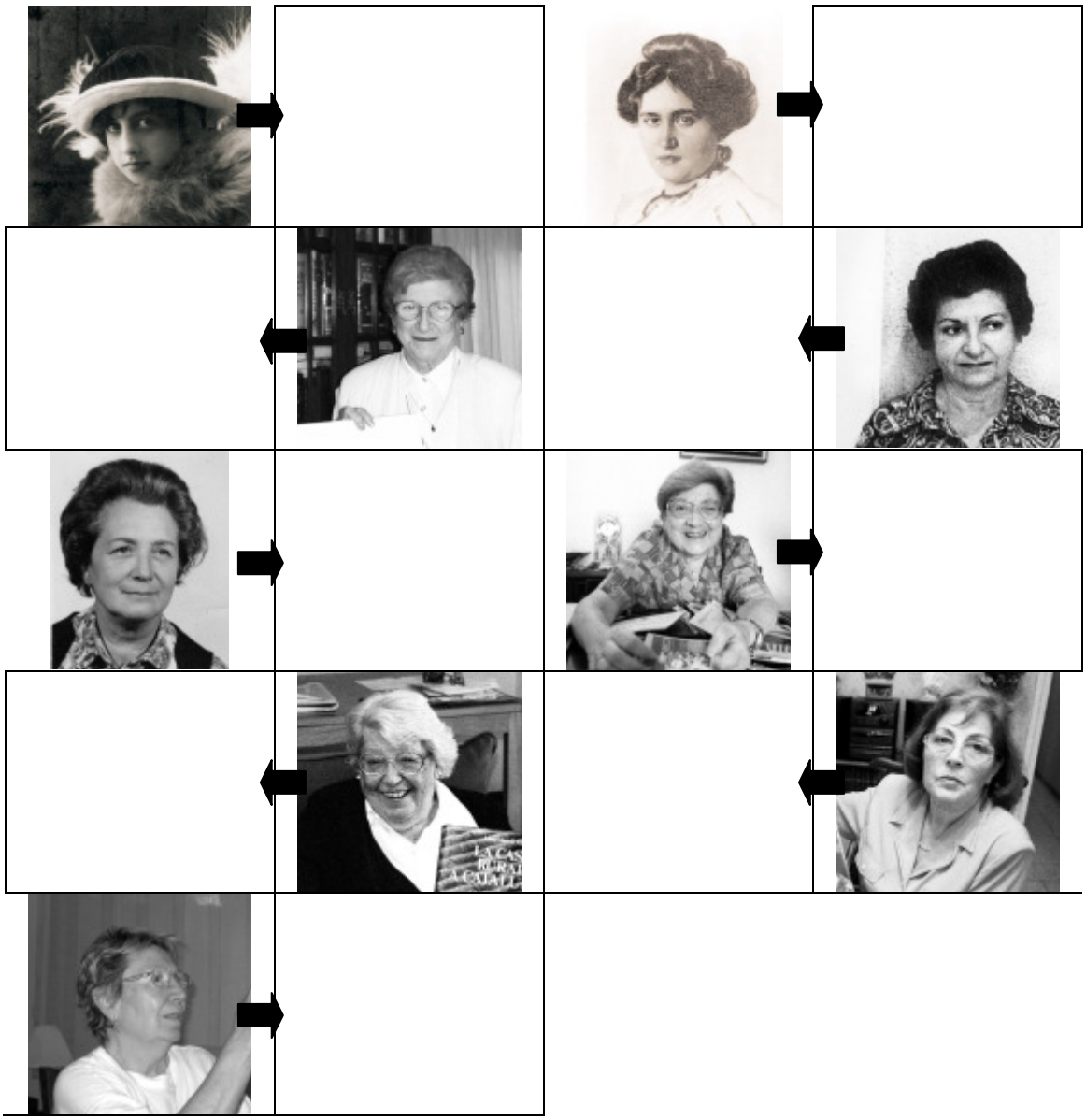

Actitvitat 3. Encercla les fotògrafes nascudes al segle XX:

Activitat 4. Relaciona la fotografia amb nom de la seva autora:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

	Autora de la fotografia	Número de la fotografia
a.	Anaïs de Napoleon	
b.	Dolores Gil de Pardo	
c.	Carme Gotarde i Camps	
d.	Madronita Andreu	
e.	Montserrat Vidal i Barraquer	
f.	Rosa Szücs de Truñó	
g.	Carme García de Ferrando	
h.	Maria Serradell i Sureda	
i.	Roser Oromí Dalmau	
j.	Roser Martínez Rochina	
k.	Montserrat Segarra	
l.	Joana Biarnés	

Activitat 5. Endevina de qui parlem...

1. Aquesta reportera gràfica cobria esdeveniments esportius i, pel fet de ser dona, va ser protagonista de situacions absurdes, com quan un àrbitre va aturar un partit de futbol per mirar d'impedir que una dona fes fotos al camp.

2. Aquesta valenciana es va convertir en la primera dona de l'Estat a fer-se comentarista especialitzada en fotografia.

3. Bibliotecària de formació, va deixar aquesta professió per convertir-se en la primera professional catalana de la fotografia durant la dictadura franquista.

4. D'origen francès, va començar muntant amb el seu marit una petita barraqueta de fotografia davant de la parròquia de Santa Mònica a Barcelona.

5. Gran viatgera, voltava per Catalunya en un Seat 600 i buscava paisatges per fer fotos i presentar-se a premis. L'any 1969 la seva obra *Filferro a la platja* es va incorporar al fons del Museo Español de Arte Contemporáneo de Madrid.

6. Les seves fotografies s'han publicat a *Photo-amateur* el 1967 i a *Photography Year Book* (1973).

7. Pel seu estudi van passar personatges coneguts com l'escultor Josep Clarà i l'any 1927 el Museo de Arte Moderno de Madrid li admeté dos treballs després d'un concurs.

8. Va començar a afeccionar-se a la fotografia des de molt jove, de manera que a la mort del seu pare ella es va fer càrrec del negoci.

9. Va rebre diversos guardons per la seva obra, que va ser recopilada a la seva mort per Carme García de Ferrando.

10. Va ser una de les primers dones en formar part de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya i la seva col·lecció de negatius arriba a uns 18.000.

11. Va treballar tant a Olot com a Barcelona i el material que se'n conserva està constituït per targetes de visita.

12. Viatgera infatigable les seves imatges mostren la vida fascinant d'una dona absolutament cosmopolita.

	Nom i cognoms de la fotògrafa
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

Activitat 6. Reflexionem...

1. Quantes de les fotògrafes de l'exposició es dedicaven professionalment a la fotografia? A què creus que es deu aquest fet?

2. Consideres que els entrebancs i dificultats que es van trobar en la seva feina de fotògrafes encara els poden trobar les dones que es dediquen professionalment a la fotografia? Per què?

3. Busca informació sobre alguna fotògrafa de Lleida i reflexiona si la seva trajectòria té semblances amb les de les fotògrafes de l'exposició.

Fotògrafes pioneres de Catalunya. Activitats exposició

Activitat 1. Una de sopa de lletres. Que vagi de gust!

Busqueu en la sopa de lletres el nom i primer cognom de les fotògrafes pioneres a Catalunya que apareixen a l'exposició. En total n'heu de trobar 12. Després escriviu-los a la graella de més avall, ordenades cronològicament al costat de la seva data de naixement.

U	M	O	N	T	S	E	V	I	D	A	L	A	E	F	V	T	Y	B	I	P
F	I	C	A	R	M	E	G	A	R	C	I	A	M	I	A	E	I	S	I	A
L	O	L	I	S	E	R	M	A	R	I	A	S	E	R	R	A	D	E	L	L
O	R	O	S	E	R	M	A	R	T	I	N	E	Z	N	A	E	I	L	O	T
S	O	R	O	S	A	S	Z	U	C	S	L	I	A	F	M	S	E	R	A	D
M	S	R	C	A	R	M	E	G	O	T	A	R	D	E	M	A	N	Y	U	O
A	E	R	O	N	M	Y	L	I	E	V	A	S	T	R	O	V	O	M	I	L
C	R	E	J	O	A	N	A	B	I	A	R	N	E	S	L	E	T	I	D	O
I	O	N	L	A	Ç	R	A	M	E	C	R	E	M	A	I	R	A	M	E	R
Q	R	E	M	A	D	R	O	N	I	T	A	A	N	D	R	E	U	I	L	E
U	O	T	I	O	E	U	T	L	O	R	U	S	M	A	F	E	I	C	E	S
E	M	O	N	T	S	E	S	E	G	A	R	R	A	O	L	T	I	A	E	G
P	I	A	S	T	G	H	I	E	I	P	J	Y	G	R	I	G	R	S	A	I
A	N	A	I	S	N	A	P	O	L	E	O	N	E	C	R	E	M	R	E	L

1. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....
2. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....
3. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....
4. Nom i cognom ……..…… Data naixement .....

5. Nom i cognom ..... Data naixement .....
6. Nom i cognom ..... Data naixement .....
7. Nom i cognom ..... Data naixement .....
8. Nom i cognom ..... Data naixement .....
9. Nom i cognom ..... Data naixement .....
10. Nom i cognom ..... Data naixement .....
11. Nom i cognom ..... Data naixement .....
12. Nom i cognom ..... Data naixement .....

Actitvitat 2. Qui és qui?

Escriu el nom de les fotògrafes de l'exposició:

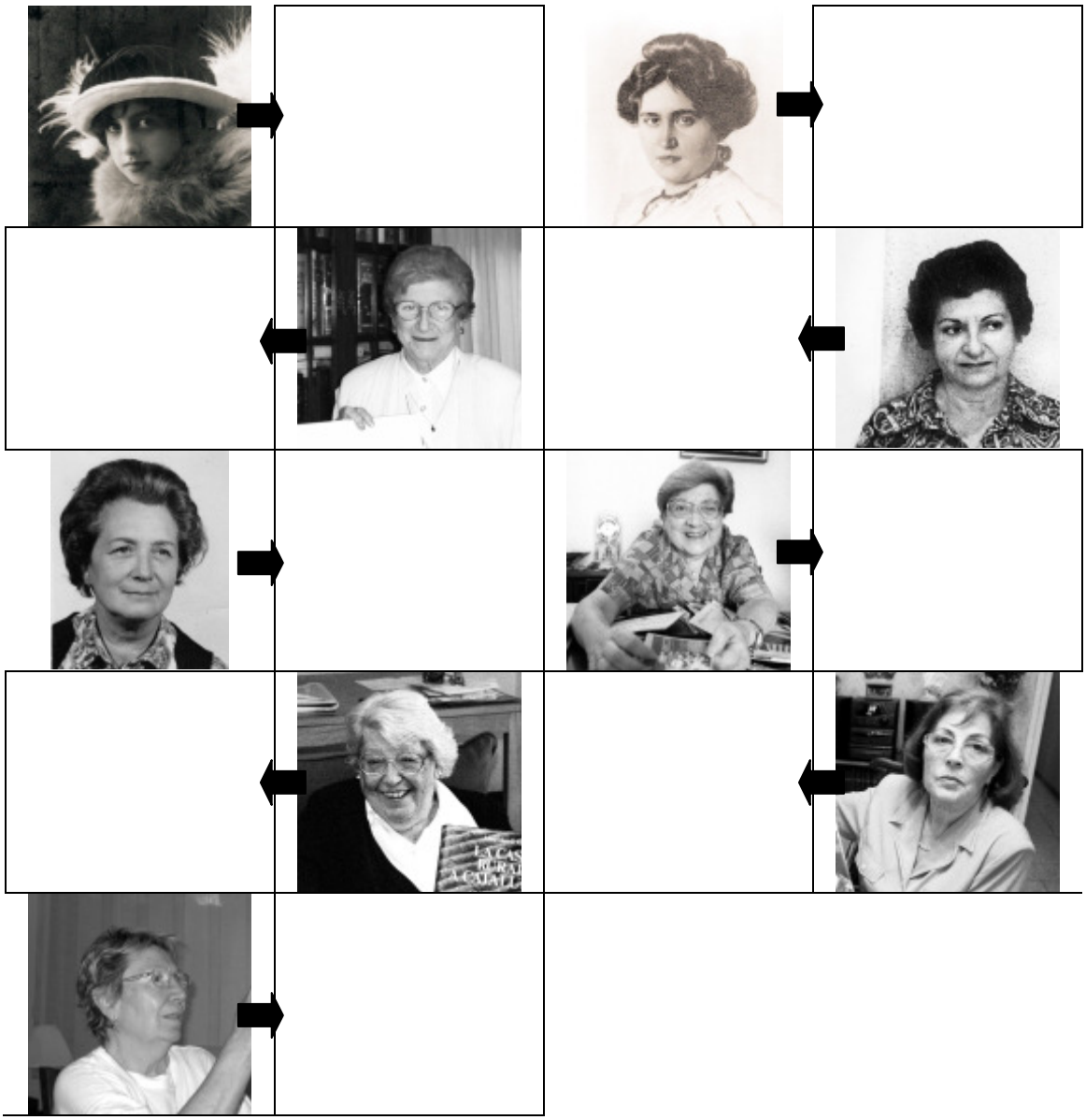

Actitvitat 3. Encercla les fotògrafes nascudes al segle XX:

Activitat 4. Relaciona la fotografia amb nom de la seva autora:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

	Autora de la fotografia	Número de la fotografia
a.	Anaïs de Napoleon	
b.	Dolores Gil de Pardo	
c.	Carme Gotarde i Camps	
d.	Madronita Andreu	
e.	Montserrat Vidal i Barraquer	
f.	Rosa Szücs de Truñó	
g.	Carme García de Ferrando	
h.	Maria Serradell i Sureda	
i.	Roser Oromí Dalmau	
j.	Roser Martínez Rochina	
k.	Montserrat Segarra	
l.	Joana Biarnés	

Activitat 5. Endevina de qui parlem...

1. Aquesta reportera gràfica cobria esdeveniments esportius i, pel fet de ser dona, va ser protagonista de situacions absurdes, com quan un àrbitre va aturar un partit de futbol per mirar d'impedir que una dona fes fotos al camp.

2. Aquesta valenciana es va convertir en la primera dona de l'Estat a fer-se comentarista especialitzada en fotografia.

3. Bibliotecària de formació, va deixar aquesta professió per convertir-se en la primera professional catalana de la fotografia durant la dictadura franquista.

4. D'origen francès, va començar muntant amb el seu marit una petita barraqueta de fotografia davant de la parròquia de Santa Mònica a Barcelona.

5. Gran viatgera, voltava per Catalunya en un Seat 600 i buscava paisatges per fer fotos i presentar-se a premis. L'any 1969 la seva obra *Filferro a la platja* es va incorporar al fons del Museo Español de Arte Contemporáneo de Madrid.

6. Les seves fotografies s'han publicat a *Photo-amateur* el 1967 i a *Photography Year Book* (1973).

7. Pel seu estudi van passar personatges coneguts com l'escultor Josep Clarà i l'any 1927 el Museo de Arte Moderno de Madrid li admeté dos treballs després d'un concurs.

8. Va començar a afeccionar-se a la fotografia des de molt jove, de manera que a la mort del seu pare ella es va fer càrrec del negoci.

9. Va rebre diversos guardons per la seva obra, que va ser recopilada a la seva mort per Carme García de Ferrando.

10. Va ser una de les primers dones en formar part de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya i la seva col·lecció de negatius arriba a uns 18.000.

11. Va treballar tant a Olot com a Barcelona i el material que se'n conserva està constituït per targetes de visita.

12. Viatgera infatigable les seves imatges mostren la vida fascinant d'una dona absolutament cosmopolita.

	Nom i cognoms de la fotògrafa
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

Activitat 6. Reflexionem...

1. Quantes de les fotògrafes de l'exposició es dedicaven professionalment a la fotografia? A què creus que es deu aquest fet?

2. Consideres que els entrebancs i dificultats que es van trobar en la seva feina de fotògrafes encara els poden trobar les dones que es dediquen professionalment a la fotografia? Per què?

3. Busca informació sobre alguna fotògrafa de Lleida i reflexiona si la seva trajectòria té semblances amb les de les fotògrafes de l'exposició.

Annex 3.3. Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març. Solucionari de les activitats per l'alumnat.

Fotògrafes pioneres de Catalunya. Activitats exposició

Activitat 1. Una de sopa de lletres. Que vagi de gust!

Busqueu en la sopa de lletres el nom i primer cognom de les fotògrafes pioneres a Catalunya que apareixen a l'exposició. En total n'heu de trobar 12. Després escriviu-los a la graella de més avall, ordenades cronològicament al costat de la seva data de naixement.

U	M	O	N	T	S	E	V	I	D	A	L	A	E	F	V	T	Y	B	I	P
F	I	C	A	R	M	E	G	A	R	C	I	A	M	I	A	E	I	S	I	A
L	O	L	I	S	E	R	M	A	R	I	A	S	E	R	R	A	D	E	L	L
O	R	O	S	E	R	M	A	R	T	I	N	E	Z	N	A	E	I	L	O	T
S	O	R	O	S	A	S	Z	U	C	S	L	I	A	F	M	S	E	R	A	D
M	S	R	C	A	R	M	E	G	O	T	A	R	D	E	M	A	N	Y	U	O
A	E	R	O	N	M	Y	L	I	E	V	A	S	T	R	O	V	O	M	I	L
C	R	E	J	O	A	N	A	B	I	A	R	N	E	S	L	E	T	I	D	O
I	O	N	L	A	Ç	R	A	M	E	C	R	E	M	A	I	R	A	M	E	R
Q	R	E	M	A	D	R	O	N	I	T	A	A	N	D	R	E	U	I	L	E
U	O	T	I	O	E	U	T	L	O	R	U	S	M	A	F	E	I	C	E	S
E	M	O	N	T	S	E	S	E	G	A	R	R	A	O	L	T	I	A	E	G
P	I	A	S	T	G	H	I	E	I	P	J	Y	G	R	I	G	R	S	A	I
A	N	A	I	S	N	A	P	O	L	E	O	N	E	C	R	E	M	R	E	L

1. Nom i cognom Anaïs Napoleon Data naixement 1827
2. Nom i cognom Dolores Gil Data naixement desconegut
3. Nom i cognom Carme Gotarde Data naixement 1892
4. Nom i cognom Madronita Andreu Data naixement 1895

5. Nom i cognom Montse Vidal — Data naixement 1902
6. Nom i cognom Rosa Szücs — Data naixement 1911
7. Nom i cognom Carme García — Data naixement 1915
8. Nom i cognom Maria Serradell — Data naixement 1917
9. Nom i cognom Roser Oromí — Data naixement 1924
10. Nom i cognom Montse Sagarra — Data naixement 1925
11. Nom i cognom Roser Martínez — Data naixement 1927
12. Nom i cognom Joana Biarnés — Data naixement 1935

Actitvitat 2. Qui és qui?

Escriu el nom de les fotògrafes de l'exposició:

Madronita Andreu

Montse Vidal

Roser Oromí

Rosa Szücs

Maria Serradell

Carme García

Montserrat Sagarra

Roser Martínez

Joana Biarnés

Actitvitat 3. Encercla les fotògrafes nascudes al segle XX:

Activitat 4. Relaciona la fotografia amb nom de la seva autora:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

	Autora de la fotografia	Número de la fotografia
a.	Anaïs de Napoleon	**4**
b.	Dolores Gil de Pardo	**3**
c.	Carme Gotarde i Camps	**2**
d.	Madronita Andreu	**1**
e.	Montserrat Vidal i Barraquer	**7**
f.	Rosa Szücs de Truñó	**11**
g.	Carme García de Ferrando	**12**
h.	Maria Serradell i Sureda	**10**
i.	Roser Oromí Dalmau	**5**
j.	Roser Martínez Rochina	**6**
k.	Montserrat Segarra	**9**
l.	Joana Biarnés	**8**

Activitat 5. Endevina de qui parlem...

1. Aquesta reportera gràfica cobria esdeveniments esportius i, pel fet de ser dona, va ser protagonista de situacions absurdes, com quan un àrbitre va aturar un partit de futbol per mirar d'impedir que una dona fes fotos al camp.

2. Aquesta valenciana es va convertir en la primera dona de l'Estat a fer-se comentarista especialitzada en fotografia.

3. Bibliotecària de formació, va deixar aquesta professió per convertir-se en la primera professional catalana de la fotografia durant la dictadura franquista.

4. D'origen francès, va començar muntant amb el seu marit una petita barraqueta de fotografia davant de la parròquia de Santa Mònica a Barcelona.

5. Gran viatgera, voltava per Catalunya en un Seat 600 i buscava paisatges per fer fotos i presentar-se a premis. L'any 1969 la seva obra *Filferro a la platja* es va incorporar al fons del Museo Español de Arte Contemporáneo de Madrid.

6. Les seves fotografies s'han publicat a *Photo-amateur* el 1967 i a *Photography Year Book* (1973).

7. Pel seu estudi van passar personatges coneguts com l'escultor Josep Clarà i l'any 1927 el Museo de Arte Moderno de Madrid li admeté dos treballs després d'un concurs.

8. Va començar a afeccionar-se a la fotografia des de molt jove, de manera que a la mort del seu pare ella es va fer càrrec del negoci.

9. Va rebre diversos guardons per la seva obra, que va ser recopilada a la seva mort per Carme García de Ferrando.

10. Va ser una de les primers dones en formar part de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya i la seva col·lecció de negatius arriba a uns 18.000.

11. Va treballar tant a Olot com a Barcelona i el material que se'n conserva està constituït per targetes de visita.

12. Viatgera infatigable les seves imatges mostren la vida fascinant d'una dona absolutament cosmopolita.

	Nom i cognoms de la fotògrafa
1.	Jona Biarnés
2.	Roser Martínez
3.	Montserrat Sagarra
4.	Anaïs Napoleon
5.	Roser Oromí
6.	Carme García
7.	Carme Gotarde
8.	Maria Serradell
9.	Rosa Szücs
10.	Montserrat Vidal
11.	Dolores Gil
12.	Madronita Andreu

Activitat 6. Reflexionem...

1. Quantes de les fotògrafes de l'exposició es dedicaven professionalment a la fotografia? A què creus que es deu aquest fet?

2. Consideres que els entrebancs i dificultats que es van trobar en la seva feina de fotògrafes encara els poden trobar les dones que es dediquen professionalment a la fotografia? Per què?

3. Busca informació sobre alguna fotògrafa de Lleida i reflexiona si la seva trajectòria té semblances amb les de les fotògrafes de l'exposició.

Annex 3.4. Diada del 8 de març: EXPOSICIÓ "Fotògrafes pioneres a Catalunya" (ICD). Del 28 de febrer al 14 de març. Fotografies del desenvolupament de l'activitat.

Roser Martínez Rashina

Annex 4.1. Diada del 8 de març: Visita a l'exposició de la fotògrada Cristina García Rodero "España oculta" (1r Batxillerat). Material: Per què anem a aquesta exposició ? Imatge alumnat durant la visita.

VISITA A L'EXPOSICIÓ DE LA FOTÒGRAFA CRISTINA GARCÍA RODERO "España oculta" CAIXAFORUM LLEIDA

PER QUÈ ANEM A AQUESTA EXPOSICIÓ ?

Des de coeducació enguany tenim com a tema o eix les dones fotògrafes (Dones fotògrafes pioneres a Catalunya). Recordem que al voltant del 8 de març farem una exposició aquí al centre i el curs de 3r d'ESO en serà veritable protagonista aportant un seguit de fotografies familiars (L'Emília i la Lourdes són responsables de tirar-ho endavant).

Per altra banda cal recordar que el 2011 es celebra el centenari del naixement de Ton Sirera i com ja sabeu va ser un dels pilars de la fotografia a Lleida i també a Catalunya.

A més a més aquesta exposició (tot i que és senzilla) ens uneix dona (fotògrafa), fotografia (tècnica i imatge), Història i Art (context i temàtica).

PRESENTACIÓ /INTRODUCCIÓ:

Per bé que l'època històrica en què estan fetes aquestes fotografies és després de la mort de Franco i en plena transició espanyola; per l'estètica de la imatge ,el color emprat (blanc i negre) i la temàtica que reflecteix ens fa retrocedir vint anys enrere a finals de la dècada dels anys 50.

La pròpia disposició a la sala gran de la majoria de les fotografies ens xoca i impacta ja que ens recorda els nínxols d'un cementiri.

Els/les protagonistes són anònims ,gent de poble i del poble.

Si la utilització del blanc i negre potser té una connotació simbòlica d'època fosca, endarrerida (franquisme); a nivell formal,però, potencia l'essència i ens fa fixar l'ull en allò rellevant de cada fotografia (el rostre, mirada...) mitjançant el contrast i gràcies a la utilització magistral de la llum.

Aquesta exposició, valgui la redundància , ens exposa i mostra (vet aquí l'essència de la fotografia) tots aquests racons, i personatges de l'Espanya de l'època, no vol ni narrar ,ni explicar, ni jutjar, ni interpretar; només dir-nos que ha estat capaç de trobar aquestes singularitats i que en definitiva existien i ens convida a mena d'exercici de memòria personal si en els nostres records també n'havíem vist o trobat

Gairebé en totes les fotografies els personatges estan en disposició frontal, no s'interrelacionen entre ells. En la composició hi ha contrast de 1r i 2n pla, llum, ombra, blanc negre... Aquest és el seu veritable treball com a artista i també el voler encaixar aquestes fotografies dins diferents corrents de la Ha de la pintura i/o cinema, tot fent un homenatge a alguns mestres pictòrics i directors de cinema.

Així com a referents temàtics i influències formals podríem trobar:

Velázquez, Rembrant,El Greco ,Ribalta, Goya(el quadre " la nevada " entre altres), Van Gogh(ex la fotografia "Les eres "ens recorda " la migdiada " del pintor holandès)

Pel que fa als referents cinematogràfics , se'ns dubte l'homenatge fóra també ampli : des dels neorealistes italians, passant per O. Wells i altres directors del cinema nord-americà dels anys cinquanta , a Buñuel (aquí el referent fóra amplíssim) Bardem i el primer Berlanga (costumisme) o fins i tot el propi Almodóvar (amic i contemporani de la fotògrafa) vegis com a exemple entre altres " l'altar de corpus "

CONTEXT HISTÒRIC:

- Coneixements previs històrics 4t ESO (caldrà repassar)
- Poden ajudar altres referents visuals de l'època (exemple: sèries tv "Cuéntame", fotografies i vídeos d'àmbit familiar o local,documentals , recerca d'informació a la xarxa d'anuaris i d'algun esdeveniment històric ,celebracions de festivitats,artistes, esportistes,grups musicals,films de l'època .etc).
Cronologia (1975- 1988) i Context històric : Transició i part de l'etapa socialista (govern PSOE)

Alumnat durant la visita a l'exposició

Annex 5.1. Diada del 8 de març Visita a l'exposició Maternitats (fotografies i textos de Bru Rovira). Imatges de treballs de l'alumnat.

Annex 6.1. Diada del 8 de març: NI GUERRERS NI PRINCESES. Taller a càrrec de Daniel Gabarró (4t ESO i CF. Confecció/Mecànica). Imatges de l'alumnat participant al taller.

CONSULTA

Annex 7.1. Diada del 8 de març: "Women & Photography" (1r Batxillerat). Treballs de l'alumnat.

8th MARCH

WORKING WOMEN'S DAY

Karen Casame

Daniela Cardoso

Victoria Vargas

KIND OF WORKING

As we know nowadays there are a lof of activities and actions people all over the world take part.
In this case we are going to tell about **courageous women** all over the world.
For this reason we're going to talk you about the profession of *Fotography.*

KIND OF FOTOGRAFERS

Let's get in this profession of being a photografer and sort the type of work that exists:

TYPES OF PHOTOGRAPHY:

Photography Politics

Culture Photography

Sports Photography

Social Photography

Artistic photography

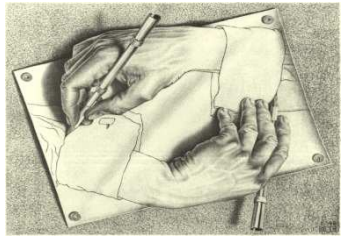

Photojournalism

Commercial and advertising photography

ONE OF THE MOST SIFNIFICANT PHOTOGRAFER IN

Siddiq Barmak

- She born in September 7, 1962 in Panjshir, Afghanistan.
- She is a film director and producer.
- She has written scripts for some and made some short films.
- Her first film Osama won the Golden

- Globe for Best Foreign Film in 2004.
- Barmak is also director of the Movement for Afghan Children Education (ACEM), an association that promotes literacy, culture and the arts.
- Barmak is one of the Persian movie celebrities and pop cinema of Afghanistan.

WHY SHE IS WELL-KNOWN?

She is well-known because of her photography film OSAMA.

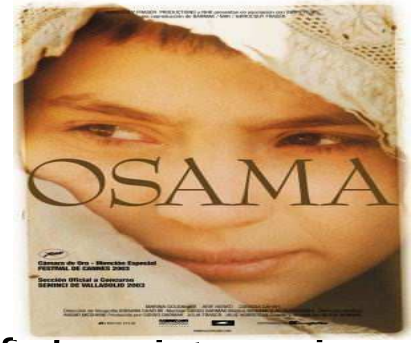

OSAMA is the first filmografy made in Afghanistan since the fall of the Taliban. Above all the shooting had been banned.

The film was filmed in a Kabul, Afghanistan.

Besides, the protagonist is not an actress, the producer was found in the streets of Kabul.

Last, the recording lasted a year (2002-2003).

TOPICS TO DISCUSS FROM THE FILM

SUGGESTS THE STATUS OF WOMEN IN SOME CULTURES LIKE:

- Social discrimination suffered by women in some primitives cultures.
- The ideas of freedom and equality contained in the Declaration Universal Human Rights O.N.U.
- The struggle of women to achieve a relationship of equality with man, achieved in developed countries, yet there much to do around the world.
- Freedom of women to decide their fate.

LINE FROM THE FILM

- "I can't forget but I can forgive" Mandela
- "I wish God had not created women"
- "Men and women are equal, both are equally unfortunate "
- "People believe what they see"

  "A man in a burqa looks like a woman, a woman with short hair, trousers and hat looks like a man "

Women photographers

Sergi Puy and Gerard Amigó

Berenice Abbott

- She was an American photographer best known for her black-and-white photography of New York City architecture and urban design of the 1930s.

Karimeh Abbud

- Also known as the "Lady Photographer", was a professional photographer and artist who lived and worked in Lebanon and Palestine in the first half of the twentieth century.

Lola Álvarez

- She was a Mexican photographer. She was a key figure along with Tina Modotti, Frida Kahlo, Diego Rivera and her husband Manuel Álvarez Bravo in Mexico's post-revolution renaissance.

Wilda Gerideau-Squires

- She is an African-American fine art photographer noted for her distinctive style of photography which includes abstract images created through the interplay of fabric and light, as well as her poignant photographs of women.

Gisèle Freund

- She was a German-born French photographer, famous for her documentary photography and portraits of writers and artists. Her best-known book is *Photographie et société* (1974), about the uses and abuses of the photographic medium.

Hannah Höch

- She was a German Dada artist. She is best known for her work of the Weimar period, when she was one of the originators of photomontage.

Linda McCartney

- She was an American photographer, musician and animal rights activist.
- In 1969, she married Beatle Paul McCartney, and later was a member of his band, Wings.

Annex 8.1. II Concurs de cartells commemoratius/reivindicatius 8 de març. Bases del concurs.

2n CONCURS DE CARTELLS 8 de març

BASES DEL CONCURS

L'Institut Guindàvols, a través del Departament de Tecnologies, convoca el **Segon Concurs de Cartells commemoratius del 8 de març**, Dia internacional de les dones, per al 2011, per tal de motivar i incentivar la visualització de la participació de les dones en tots els àmbits de la societat, com un pas més en el procés cap a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

US ANIMEM A PARTICIPAR-HI!

Les bases:

1. Es tracta de dissenyar un **cartell commemoratiu del 8 de març**, Dia internacional de les dones, per al 2011.
2. La imatge haurà de fer referència a Què celebrem cada 8 de març, Dia **internacional de** les dones.
3. La tècnica haurà de ser utlitzant eines informàtiques i el cartell haurà d'incloure la frase: 8 de març. Dia internacional de les dones 2011.
4. El cartell es presentarà en suport paper rígid (cartolina) i en format A3, amb una etiqueta al revers on es farà constar el pseudònim utilitzat.
5. Hi podrà participar qualsevol alumne/a matriculat al centre, dintre de la categoria que li correspongui:

   Categoria A: 1r i 2n ESO
   Categoria B: 3r i 4t ESO
   Categoria C: Batxillerat i Cicles formatius..

6. El treball durà un sobre petit, grapat, que portarà a l'exterior el pseudònim de l'autor o autora i la categoria a la que correspon; a l'interior hi figuraran les dades personals de l'autor o autora.
7. Els originals s'hauran de dipositar a la Consergeria del centre fins al dia **25 de febrer**, en què quedarà tancat el termini de presentació de treballs.
8. **Criteris de valoració**: Les persones membres del jurat tindran en compte el disseny i la fidelitat a la temàtica proposada, l'originalitat, l''impacte mediàtic i la incorporació d'aspectes innovadors.
9. **Premis i jurat**: Hi haurà per a cadascuna de les categories un únic premi, per valor de **50 euros**. Si es dóna el cas que els treballs presentats no es troben a l'alçada quant a qualitat, el premi podrà ser declarat desert. El jurat estarà format per membres de la comunicat educativa i del món de les lletres i el seu veredicte serà inapel.lable.

El **lliurament de premis** es farà en un acte solemne que se celebrarà aprofitant el dia de lliurament del premi del concurs literari Carme Ribes. Fins llavors els treballs presentats s'exposaran al primer pis del centre.

Annex 8.2. II Concurs de cartells commemoratius/reivindicatius 8 de març. Imatges i cartells guanyadors.

8 de Març Dia Internacional de les Dones 2011

8 de març, dia internacional de la dona treballadora

Annex 9.1. Treball i exposició Dones a l'espai. Exemples de treballs de l'alumnat.

Valentina Tereshkova

Autor/a: Ana Cristina de Ramon
Institut: IES Guindavols

INTRODUCCIÓ

-Al febrer de 1962 es va seleccionar a un grup cinc dones, Tatiana Kuznetsova, Irina Solovyov, Zhanna Yerkina, Valentina Ponomareva i Valentina Tereixkova per formar part del cos de cosmonautes. Aquestes dones van ser sotmeses a un durissim entrenament que incloia vols a Mig-15, salts en paracaigudes, proves en les centrifugadores, ... L'objectiu d'aquestes dones era pilotar una de les naus Vostok, la triada marcaria un doble fita, a més de ser la primera dona astronauta, seria també el primer astronauta civil (Tots els astronautes llançats a l'espai fins aquell moment eren pilots militars).

-Valentina Tereixkoval, el 16 juny 1963 s'enlairava la Vostok 6 amb la primera dona astronauta de la història, el vol duraria tres dies, durant els quals completaria 48 òrbites al voltant de la terra.

1) -Valentina Vladimirovna Tereshkova va neixe en un pètit poble de òblast de Yaroslavl, despres de abandonarl'escola es va ficar a treballar en una fabrica de pneumàtics mes tard va estudiar ingenieria.

OBJECTIUS

Subtítol

-Faig aquet poster simplement perque a les dones no se'ls a donat gran importancia amb els fets que han anat logran al llarg de la historia a l'espai.

-Servеir per donar a coneixe les dones que han lograt anar a l'espai. És important perque sol els l donaven el merit als homes oblidanse de les dones l de lo que an fet.

-Els objectius que han pogut fer, la importancia que tenen igual que els homes, lo que han fingut que fer per se reconegudes....

MÈTODE

Subtítol

Aquest text ho has de substituir per un text escrit amb les teves pròpies paraules. Has d'explicar el procediment seguit per a realitzar aquest pòster:

1) primer he buscat en la viquipèdia perque es un lloc on es troba informació més ven explicada i resumida, despres he ficat blocs de astronomia sobre les dones a l'espai e resumit una mica tots els blocs, més tard en google havia ficat "mujeres en el espacio" i mas surtit unes cuantes pàgines he mirat les cinc primeres i lo més interesant hu e ficat.
2) he selecionat lo que me a assamblat mes interesant important i nessesari per a fer el poste per a conseguir una bona informació sobre el tema.
3) Dons perque hi havia blogs, pàgines, webs que considien en información, i a trabes de axió he anat selecionan lo que considia en les pàgines que abie mirat
4(he durat més o menys una semana entre que buscava informació trobava que ere fiable i les fotografies.
5) A basse de resumir pasan paraules a sinonims etc...

CONCLUSIONS

Subtítol

Aquest Text ho has de substiuir per un text amb les teves propies paraules. Has d'escriure les conclusions del treball

Jo crec que si es importatnt que agin dones a l'espai , perque les dones han sigut infrabalorades per els homes cuan elles han pugut ser més ques homes.
Es important que i agi igualtat d'oportunitats tan a homes com a dones, simplement per el fet de que hi ha dones que tenen igual d' estudis, treball... que homes que an sigut reconeixuts per merits que dones també han fet i per el sexo han sigut discriminades.

Per què creus que hi ha hagut més homes astronautes que dones?
Per la preparació fisica.
Que se'hauría de fer per que hi hagi més dones astronautes? Esmera més a les dones per a que en un futur pugin ser astronautes.
Creus que haurà en un futur pròxim imés dones astronautes? Si,
Per què és un bon exemple per a la societat, el de la vida de l'astronauta que has triat? Perque han sigut dones que han fet important per a la societat.

REFERÈNCIES

Subtítol

Locs on he trobat la informació:

http://fyrwet.blogspot.com/2007/10/primera-mujer-en-el-espacio.html
http://wiquipedia.cat
http://google.com/imatges

Dones a l'espai: Valentina i Christa

Autor/a PAU GÓMEZ DEL BARRIO
Institut Guindàvols

IES GUINDÀVOLS

International Women's Day

INTRODUCCIÓ

LES DONES A L'ESPAI

Al Febrer de 1962 a Rússia es van escollir cinc dones que serien les afortunades de viatjar a l'espai, Tatiana Kuznetsova, Irina Solovyova, Zhanna Yerkina, Valentina Ponomareva i **Valentina Tereshkova**.
L'objectiu d'aquest grup de dones era pilotar una nau vostok i per això les van posar a prova amb uns durs entrenaments com volar amb Mig-15, saltar amb paracaigudes, proves a les centrifugadores, ...
L'escollida en pilotar la nau a més de ser la primera dona astronauta, seria la primera astronauta civil (tots els anteriors astronautes havien estat militars). El propi president Nikita Kruschev va escollir a l'afortunada, Valentina Tereshkova.
El 16 de juny de 1963 va arribar el gran dia de partida la nau espacial va enlairarse cap a l'espai amb un viatge de vol que duraria 3 dies i que faria 48 orbites al voltant de la terra.
El pitjor era que quan la Valentina va arribar del seu viatge la gent que va organitzar això nomes volia anunciar-ho per radio, televisió, diaris, i un cop fet es va dissoldre aquest grup d'astronautes, i la Valentina i les seves quatre companyes es van quedar sense fer cap més viatge espacial.
Fins 19 anys més tard no es van enviar més dones a l'espai, i aquest any es va enviar la segona dona a l'espai Svetlana, que volaria al 26 d'agost de l'any 1982 a l'estació espacial Salyut 7 on estaria 3 dies.
La tercera dona enviada a l'espai va ser l'Elena Kondakova que estaria 164 dies a bord de l'estació espacial MIR i seria la primera en fer una passejada a l'espai.
La primera astronauta dels estats units va ser la Sally Ride, després tres astronautes més la seguirien Kathryn Sullivan, Roberta Bondar i Mae Jemison.
Una historia molt trista del tema de dones a l'espai va ser la de la professora **Sharon Christa Corrigan McAuliffe**, ella era professora de primària, i tenia l'honor de participar en un viatge espacial en que la persona que hi aniria no seria astronauta ni científica, ella hi va anar amb la tripulació i van embarcar a bord del coet Challenger, l'enlairament va anar bé però 73 segons més tard es va calar foc a la nau per culpa de la cambra de combustible, això va provocar que la nau es convertís en una bola de foc i explotes, i va caure en picat al mar, quasi tota la nau es va cremar en l'incendi, només la cabina va quedar sencera fins que va caure en picat al mar on es va destruir, i tota la tripulació va morir.
Jo penso que les dones son igual que els homes i que només tenim de diferencia el sexe i els pits, i no em sembla bé que per ser dones siguin considerades inferiors als homes, penso que respecte al tema de l'espai i de la ciència, les dones han pogut demostrar menys coses que els homes i crec que potser algunes dones científiques que no han estat valorades, son més intel·ligents que un científic valorat.

Valentina Tereshkova.

OBJECTIUS

Que vull demostrar amb aquest pòster?

✓ Per a demostrar que les dones son tant importants com els homes i que a l'espai tant un home com una dona astronauta hi pot viatjar.

✓ Serveix per parlar de l'importància de les dones a l'espai I demostrar que les dones son tant importants com els homes

✓ Es important perquè la gent la gent aprengui dues coses:
- la historia de les dones a l'espai
- la igualtat entre homes i dones

✓ Pretenc explicar la historia de les dones a l'espai i més concretament la historia trista de la senyoreta Christa.

Sharon Christa Corrigan McAuliffe

MÈTODE

Com ho he resolt?

1) He buscat a internet la informació i les fotografies. Concretament he trobat a la viquipedia la bibliografia de la professora Christa, i a una web que es deia teleobjetivo, la informació sobre la historia de les Dones a l'espai

2) He triat les webs on creia que s'explicava d'una manera més clara i senzilla la historia de les dones.

3) Crec que les dues pagines eren fiables, perquè la de la viquipedia ens donava la informació clau (l'accident de la Christa) i el teleobjetivo també m'ho va semblar ja que vaig trobar un reportatge molt ben redactat de les dones a l'espai.

4) Trobar la informació em va costar aaproximadament 20 minuts, la pàgina teleobjetivo em va costar relativament poc perquè si poses a internet "mujeres en el espacio" es el primer enllaç. El de la professora Christa em va costar més, ja que al principi no en sabia el nom i el vaig buscar en un reportatge sobre "la castastrofe del Challenger " per veure si en parlaven, al final vaig trobar-ne el nom i el vaig posat a la viquipedia llavors ja em va sortir.

5) Després amb les meves paraules i sobretot usant un llenguatge més juvenil i no tant com de periodista, he redactat el pòster, no he fet un simple copiar-pegar.

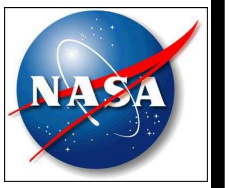

CONCLUSIONS

Què he apres?

Jo crec que fer aquest pòster, si que es important. Perquè crec que les dones poden ser astronautes i qualsevol ofici que s proposin.

Crec que a aquest treball pot aportar un petit gra de sorra en que hi hagi igualitat de gènere.Perquè les dones astronauta poden ser igual o millors que els homes astronauta i no pel motiu de sexe un home ha de tenir més possibilitats d'anar a l'espai, sinó pel motiu de la saviesa.

Perquè crec que la gent creia més dignes d'anar a l'espai als homes que a les dones i a mi no em sembla gens just, es més jo ho prohibiria, ja que penso que a l'espai hi poden anar tan homes com dones.
Crec que s'haurien d'equilibrar els astronautes, és a dir enviar a l'espai només dones fins a arribar al numero d'homes astronautes, i ja estarien al dia,. Després fer grups d'astronautes equilibrats d'homes i dones

Estic convençut que en un futur hi haurà més dones astronautes.

Per un altra banda si anem a l'espai ha de ser d'una forma segura, ja que la història de la Christa ens ensenya que un coet ha de dissenyar-se a la perfecció i revisar-lo moltes vegades un cop construït ja que sinó poden passar greus conseqüències.

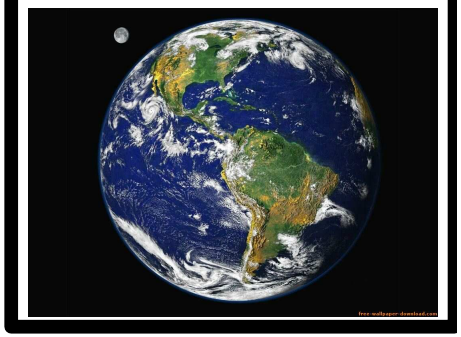

REFERÈNCIES

http://es.wikipedia.org/wiki/Christa_McAuliffe per a la biografia de Christa a la wikipedia.
http://teleobjetivo.org/blog/mujeres-en-el-espacio.html Per a la informacio de les dones a l'espai
http://www.google.es/imghp?hl=es&ie=UTF-8&tab=wi Per a la cerca d'imatges

DONES A L'ESPAI / Dia de la dona 2011

Autor/a: Oriol Jové
Institut: IES Guindàvols

IES GUINDÀVOLS

International Women's Day

INTRODUCCIÓ

DONES A L'ESPAI

· **Dones a l'espai**

Fins ara, de cada deu astronautes que han sortit a l'espai només un ha estat una dona. La pionera va ser la russa Valentina Tereixkova a bord de la nau soviètica Vostok-6, el 1963, en una operació propagandística de la igualtat de sexes que preconitzava el comunisme. Tot i que els russos tenien previstos més vols amb dones, van haver de passar 21 anys fins que el 1984 una altra dona, Svetlana Savitskaia, pogués viatjar a l'òrbita terrestre i convertir-se en la primera dona que feia una passejada espacial. Un any abans, els EUA havien enviat a l'espai Sally Ride, la seva primera astronauta. Amb l'evolució que van significar els transbordadors les dones van anar apareixent amb comptagotes en les diverses missions i una, Christa McAuliffe, va morir en l'explosió del Challenger, el 28 de gener del 1986. Per tot això la missió STS-131 del Discovery té el valor històric de portar tres dones astronautes en la seva tripulació, Stephanie Wilson, Doroty Metcalf-Lindenburger i Naoko Yamazaki, que es reuniran demà amb una altra, Tracy Caldwell Dyson, que ja és a l'Estació Espacial Internacional. Un símptoma que la igualtat entre sexes també comença a arribar a l'espai.

· **Valentina Tereixkova**

Va néixer el 6 de març de 1937 a Maslennikovo, a la part oest de Rússia, a prop de Yaroslav. Va entrar com a treballadora en una fàbrica tèxtil als 18 anys. Tereixkova es va convertir en un membre actiu de la Lliga de Joves Comunistes, mentre treballava a la fàbrica. El 1961 es va allistar en el programa soviètic d'aprenentatge de cosmonautes. Va realitzar 48 òrbites al voltant de la Terra en el satisfactori vol del Vostok 6, que va durar del 16 al 19 de juny de 1963. Des d'aquest moment va prendre part en missions diplomàtiques com a ambaixadora de bona voluntat i posteriorment va entrar en política. Va ser triada Dona del Segle per L'Associació Internacional de la Dona, distinció que li va ser lliurada a Londres. El 1963 va contreure matrimoni amb l'astronauta, Andrian Nikolayev. Ha donat el seu nom a un cràter lunar. Va presidir la Comissió de Dones del Soviet Suprem de 1968 a 1987 i va ser directora del Centre Internacional Rus de Cooperació Cultural i Científica.

· **Llei per a la igualtat efectiva de dones i homes**

La Llei per a la igualtat efectiva de dones i homes fou una llei orgànica aprovada per les Corts Espanyoles i sancionada pel rei d'Espanya el 22 de març de 2007. Segons la Llei d'igualtat, "El principi d'igualtat de tracte entre dones i homes suposa l'absència de qualsevol discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe, i, especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil." Importància de la igualtat entre dones i homes en totes i també aquesta profesió d'astronauta.

OBJECTIUS

DES DEL MEU PUNT DE VISTA…

-Per què he volgut fer aquest pòster? He fet aquest pòster perquè el 8 de Març es el dia internacional de la dona 2011, i el nostre professor en la matèria d'astronomia, l'Anicet Cosialls ens va proposar que fèssim una activitat que estava relacionada amb el tema: les dones a l'espai.

-Per a què serveix aquest pòster? Per informar a la gent de les dones que han estat a l'espai però també per conéixer una mica la primera dona que hi va estar.
-Per què Es important? Per no deixar de banda a les dones, ja que mai han estat ben vistes per la societat, per informar una mica del que han contribuït.
-Què pretenc explicar de la dona a l'espai? Quan hi han anat, qui hi ha anat, com hi han anat, on,…

MÈTODE

CERCANT INFORMACIÓ

1) On has buscat la informació i perquè.? Quantes fonts has consultat?
He buscat a través del cercador Google, amb la paraula clau "dones a l'espai", que també l'he escrit en castellà: "mujeres en el espacio", i en anglès: "women in space".
A partir d'aquí he trobat una serie de blocs: www.elpunt.cat; www.centpeus.blogspot.com. I per buscar informació sobre la dona escollida, he buscat amb "Valentina Tereixkova" i he cercat als blogs/pàgines web: www.wiquipèdia.org; www.laflecha.net; i després he cercat com a "biografia Valentina Tereixkova" i he trobat els webs: www.biografiasyvidas.com; www.artistasoguerreras.blogspot.com i www.buscabiografias.com.

2) Quina informació has seleccionat i perquè?
He agafat una mica d'informació d'un bloc, una mica d'un altre…

3) Com has valorat que la informació seleccionada era fiable, veritable...?
Perquè la mateixa informació estava repetida en molts blocs diferents

4) Quant temps t'ha dut trobar informació interessant i fiable?
Depèn de cada punt. El que més m'ha costat trobar ha sigut la biografia de Valentina Tereixkova (uns 45 min.).

5) Com has redactat la introducció i les conclusions perquè no fossin simplement una còpia del trobat en la web.?
Perquè si no, no tindria sentit fer el pòster, ja que si algú volgués la informació entraría directament en una pàgina web ja que seria molt mes ràpid.

REFERÈNCIES

BIBLIOGRAFIA

-Heather Feldman 2003, Valentina Tereshkova: The First Woman in Space.
-www.wikipedia.org
-www.elpunt.cat
-www.centpeus.blogspot.com
-www.laflecha.net
-www.biografiasyvidas.com
-www.artistasoguerreras.blogspot.com
-www.buscabiografias.com

CONCLUSIONS

PENSO QUE…

Opinió personal de la importància de l'existència de dones astronautes:

És important que hi hagi dones astronautes? Per què?
Si, penso que es molt important perquè de cara al futur, les dones no estiguin discriminades

Creus que és necessari que hi hagi igualtat d'oportunitats per a homes i dones en àmbits de treball com aquest?, Per què?
Si, perquè es una feina que com qualsevol altra, la pot fer perfectament un home com una dona

Per què creus que hi ha hagut més homes astronautes que dones?
Per que mai han estat ben vistes per la societat, les dones, i se les tenia com a débils i incapaços de fer qualsevol ofici que no fos estar a casa.

Que se'hauría de fer per que hi hagi més dones astronautes?
Ara que ja no es discrimina tant a les dones, seria el moment de que tinguéssin les mateixes oportunitats que els homes, de poder fer aquest ofici.

Creus que hi haurà en un futur pròxim més dones astronautes?
Esperem que si

Per què és un bon exemple per a la societat, el de la vida de l'astronauta que has triat?
Per què Valentina Tereixkova es la primera dona que ha anat a l'espai, i que per tant va trencar aquesta cadena discriminatòria.

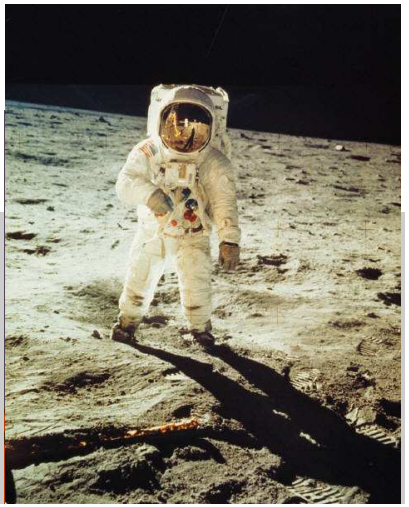

PAMELA ANN MELROY

Francesc Baró
IES guindavols

INTRODUCCIÓ

Les dones van integrar-se a l'historia de l'espai des del lany 1968 Valentia Tereshkova va ser la primera dona que va sortir a l'espai en la nau Vostok 6.
És molt important que les dones també formin part de la carrera espacial com també han fet en altres àmbits de la ciència.

OBJECTIUS

*****He volgut presentar aquest tema per la proximitat del dia 8 de març, Dia de la Dona Treballadora.
*Amb aquest poster vull un omenatge a les dones que han elegit el camí difícil

*Pretenc explicar amb aquest poster que la diferència de sexes no ha de ser una barrera pel coneixement ni per la igualtat de drets.

MÈTODE

1)Informació trobada a la xarxa d'Internet I Wikipedia.
2)Diferentes pagines web.
3)Contrastar que la informació sigui la mateixa totes elles.
4)30 minuts.
5)Redacció amb les meves propies paraules.

REFERÈNCIES

CONCLUSIONS

Es important de la mateixa manera que hi ha d'haver doctores, professores, bioquimiques, fisiques nuclears, es a dir, dones que tingin els mateixos mitjans I possibilitats d'estudi I progrés que els homes.
La ciencia fins fa pocs anys era un camp molt masclista. Ara s'ha superat i la dona ha avançat molt en la seva formació cosa que farà que la dona vagi assolint diferents camps de la ciencia.
Pamela Ann Merloy és una bona representant de el tema que em desenvolupat

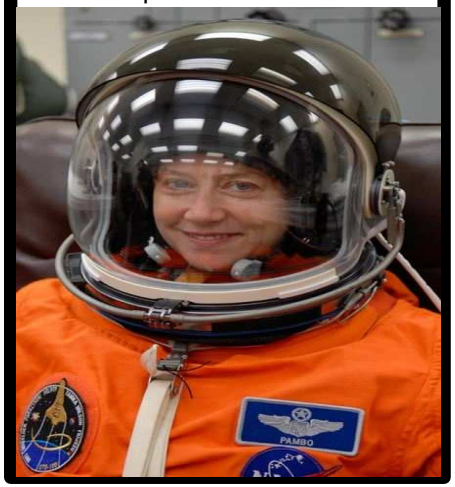

Annex 10.1. Retrats de mares, padrines i repadrines (3r ESO). Pautes per l'alumnat

Fragments del llibre *Me'n recordo* de Joe Brainard

- Recordo quan un nen em va dir que el gust d'aquelles fulles de trèvol (amb floretes grogues) que ens menjàvem era tan amargant perquè els gossos s'hi pixaven. Recordo que no vaig deixar de menjar-ne.

- Recordo que m'agradava remenar els calaixos dels pares a veure si hi trobava condons. (Marca Peacock)

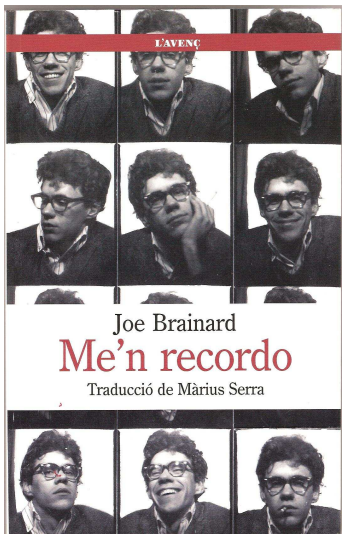

- Recordo les camises roses de vestir. I les corbates de cordons, amb una xapa metàl·lica al coll.

- Recordo el primer dibuix que recordo haver fet. Era una núvia amb una cua molt llarga.

- Recordo el primer cigarret. Un Kent. Dalt d'un turó. A Tulsa, Oklahoma. Amb el Ron Padgett.

- Recordo l'última vegada que vaig veure plorar la mare. M'estava cruspint un pastís d'albercoc.

- Recordo el gust boníssim que pot tenir un got d'aigua després d'haver pres un gelat.

- Recordo que vaig guanyar una insígnia per no haver faltat ni un sol dia a l'Escola Dominical durant cinc anys. (Metodista)

- Recordo una festa a la qual tothom havia d'anar disfressat de la seva persona favorita i jo em vaig vestir de Marilyn Monroe.

- Recordo la margarina blanca en una bossa de plàstic. I un paquetet de taronjada en pols. Anaves tirant polsim a la bossa i després l'agitaves fins que la margarina es tornava groga.

- Recordo que quequejava molt.

- Recordo quan, a l'institut, volia ser guapo i famós.

- Recordo quan, a l'institut, si el dijous anaves de verd i de groc volia dir que eres marica.

- Recordo quan, a l'institut, m'entaforava un mitjó als calçotets.

- Recordo quan vaig decidir que seria capellà. No recordo quan vaig decidir que no ho seria.

- Recordo un somni recurrent en el qual era capaç de volar. (Sense avió)

- Recordo haver somniat moltes vegades en una preciosa serp vermella i groga i negra en un camp d'herba molt brillant.

- Recordo un professor d'història americana que ens amenaçava de saltar per la finestra si no estàvem quiets. (Segon pis)

- Recordo la primera vegada que em vaig emborratxar de debò. Em vaig empastifar les mans i la cara amb tint verd d'ou de Pasqua i vaig passar la nit a la banyera de la Pat Padgett. Llavors encara es deia Pat Mitchell.
- Recordo jugar a "metges" a l'armari.
- Recordo que una vegada em vaig esgarrapar la cara amb les ungles perquè la gent em pogués preguntar què m'havia passat, jo pogués respondre que m'ho havia fet un gat i ells entenguessin que no havia estat pas un gat.
- Recordo els blocs de notes de coloraines.
- Recordo una canasta.
- Recordo haver planejat d'estripar la pàgina 48 de tots els llibre que llegís de la Biblioteca de Boston, però aviat hi vaig perdre l'interès.
- Recordo la meva professora d'arts plàstiques a primària, la senyora Chick. Recordo un dia que un nen la va treure de polleguera i la mestra el va remullar amb una galleda d'aigua.
- Recordo que un Nadal li havia comprat a la mare un flascó de Chanel Número 5, però quan li vaig dir al pare el que m'havia costat me'l va fer tornar a la botiga.
- Recordo un noiet que deia que era més divertit pixar en companyia que no pas sol, i així ho feia. I certament ho era.
- Recordo un nen grassonet que era fill de pares sord-muts. Em va ensenyar a dir "Joe" amb les mans.
- Recordo que no entenia com és que a les dones amb faldilles no se'ls congelen les cames a l'hivern.
- Recordo que més d'una vegada havia descobert que l'expressió de la meva cara ja no tenia cap relació amb el que estava passant.
- Recordo el folre del vellut verd oliva que tenia el joier de la mare. Verd, de pell amb safates plegables. Quan estava sol a casa m'encantava remenar-lo. N'examinava cada peça amb molt de compte i en triava les meves joies favorites. Alguna vegada me les vaig emprovar i tot, però la majoria de cops em limitava a mirar.

Seguint l'estil de l'autor, feu memòria de fets, sensacions, gustos, anècdotes, experiències del vostre passat que us hagin quedat gravades i que tinguin relació amb la repadrina, la padrina, la mare, la tieta, la padrineta, la germana... o alguna amiga. I apunteu-los en una bombolla per enganxar-la al costat de les fotografies familiars.

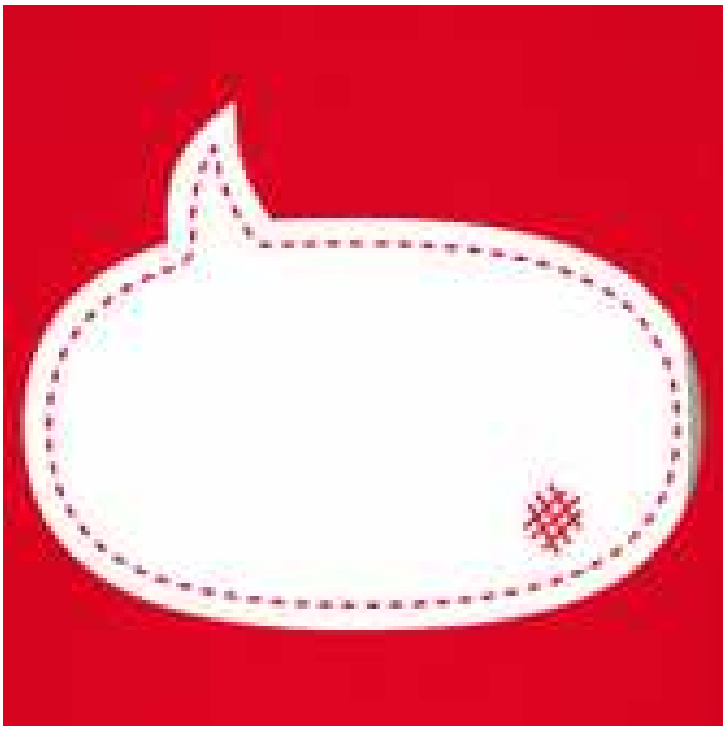

Annex 11.1. La ventafocs que no volia menjar anissos. El conte.

LA VENTAFOCS QUE NO VOLIA MENJAR ANISSOS

La Ventafocs tenia moltes moltes ganes d'anar a ballar i....malgrat que la seva marastra no li volia deixar anar... es va escapar quan tothom dormia i se n'hi va anar. I, en ser l'endemà, després d'una gran nit de festa...no se'n recordava de res. Ja us ho podeu imaginar, havia begut una mica massa i....això que passa...portava una ressaca impressionant, històrica... Sabeu a quina hora havia arribat?....sí, efectivament, ho heu encertat, a les 12 però no a les 12 de la nit sinó a les 12 del migdia següent.

S'acabava d'agitar, el cap li rodava i tenia la boca seca... quan va sentir que sonava el timbre de casa...

Eren dos homes que la venien a veure i portaven una sabata de vidre...ja la veieu, de taló d'un pam i molt estreta de la punta.(es mostra) Li van dir que se l'emprovés perquè buscaven la noia a qui anés bé aquella sabata. La buscaven perquè la noia que aconseguís calçar-se-la seria la que es casaria amb el príncep.

La veritat és que a ella li va costar bastant embotir-se-la, tot s'ha de dir. Però fent una mica de força i contenint la respiració dissimuladament va poder posar-se la sabata del 36 de manera que els dos missatgers del príncep van marxar convençuts que ella era la noia que es casaria feliçment amb el príncep.

La nostra Ventafocs, però, no sabia fins a quin punt havia posat la pota, de fer, jo diria més, s'havia posat de peus a la galleda. No us preocupeu, més tard ho entendreu.

I ES VA CASAR AMB EL PRÍNCEP, i com n'estava de contenta. No us ho podeu imaginar. A més, era l'enveja de tothom, de les seves geloses germanastres i de la marastra, tothom volia haver estat al seu lloc.

Resulta que al príncep li encantaven els anissos, i sempre, després de cada menjada li demanava a la seva esposa, vull dir a la Ventafocs, a la nostra Ventafocs, que li n'oferís alguns. El problema és que a ella li repugnaven aquests dolços, només d'olorar-nos ja li venien ganes de vomitar.

Sabeu què són els anissos? (es mostren) Mireu...vigileu, però, perquè són uns dolços que no agraden a tothom... potser no tots sou com el príncep i no us acaben d'agradar.

Bé, tornem-hi, ...Cada dia, la Ventafocs oferia anissets al príncep ... se'n passava d'hores buscant els més grans, els més petits, els de colors diferents...!!!

Però el príncep sempre estava de mal humor.

-Aquests anissos deuen estar caducats, tenen regust!

-Aquests d'avui són molt durs, què vols, que em caiguin les dents?

-Aquests de color blau no són anissos, on els has comprat?

I mai no ho encertava. Però ella no desistia i voltava i voltava esmaperduda per tota la ciutat d'una confiteria a una altra.

Però això no és el pitjor, no. Per complaure al príncep havia de dur posades sempre (fins i tot per casa) aquelles maleïdes sabates de vidre, d'un pam de taló, tan estretes de la punta ...

Li feina un mal l'esquena. Rotundament, no hi sabia caminar pas. I mireu que havia assajat força. (la narradora es posa les sabates i va caminat mentre parla)

-Això és horrible!

No hi ha manera de posar l'esquena recta, de vegades caus enrera i de vegades caus endavant i l'esquena es va inclinant i ... al final del dia... tens un mal humor que no saps d'on et ve i resulta que és del mal de peus i d'esquena. I, a més, són tan estretes que t'apreten els dits. I la planta del peu se't va aixafant (la narradora mostra la planta del peu).

Ho sabíeu que a la planta del peu s'hi reflecteixen tots els òrgans del cos?

I la Ventafocs cada dia es trobava més malament: malalta, deprimida, perduda... fins que un dia...va decidir parlar-ne.

I el primer que li va venir al cap va ser cridar ben fort: MERDA!!!, Sí, ho heu sentit bé , MERDA, MERDA, MERDA!!!!

-Quin pal, quin rotllo de príncep, de sabates i d'anissos!!!

Però, sabeu què li va dir la gent???

Veïna moderna: "no et queixis tant de les sabates, el meu príncep és modern i li agrada que em posi unes plataformes de mig metre"

Amiga de la infantesa. " què dius noia, la sort que has tingut, és tan guapo..."

Marastra: "què més vols? Una morta de gana com tu, des que t'hi vas casar no et falta de res, tens una casa gran, una cuina moderna, et compra joies i vestits... no estàs mai contenta. És que ja joventut d'avui en dia...no us mereixeu res".

Així que la Ventafocs cada dia estava més confosa amb els comentaris de la gent i va deixar de parlar-ne, d'explicar els seus problemes. Només tenia el seu "estimat" príncep, l'esquena torta, els peus aixafats i el cor destrossat.

Fins que un dia, mentre esperava a la cua de la confiteria per comprar aquells odiats anissets per al príncep.... Qui és l'última?, va dir. I mentre esperava...com deia, va tenir la sort de VEURE'S A ELLA MATEIXA. I li van agafar unes ganes de riure, de riure-se'n d'ella mateixa, i va pensar com n'havia estat d'innocent pensant que un príncep la salvaria. Després de tants anys de viure amb un príncep se'n va adonar que els prínceps no et salven... ni tampoc els camioners, ni els diskjokeys, ni les pastisseres...

...i va deixar de sentir-se culpable, es va perdonar i es va adonar que l'única capaç de salvar-se és..... (ho sabeu?) UNA MATEIXA.

Així que la Ventafocs va dir PROU.(dir-ho fort i amb convenciment) A veure si ho sabem dir tots, nois i noies... 1, 2 , 3: PROU. (La narradora demana que cridin ben fort unes quantes vegades)

Sabeu què va passar després que la Ventafocs pronunciés la paraula PROU? Doncs que va aparèixer una fada molt rara. No sé si ho sabíeu però les fades són grassonetes, peludes, molt morenes, porten les ungles molt llargues i viuen, sabeu on viuen? Doncs viuen dins de nosaltres mateixes, només surten, però, quan diem ben fort:

PROU!

I quan la fada va veure la Ventafocs, la va abraçar ben fort, així (la narradora abraça alguna noia/nena del públic) i la Ventafocs es va sentir tan bé, tan ben recollida que li van venir unes ganes de plorar... i va posar-se a plorar. I tant com va plorar ... va plorar fluixet, però molta estona, i es va adonar que feia molt de temps que no plorava..

I sabeu per qui plorava?

Doncs ara us ho diré...

Va plorar pel príncep, per tants anissos, per les sabates de vidre..., per l'amiga moderna... (que potser no era tan bona amiga)

Va plorar per tot plegat.

Després va seguir plorant pel seu pare, que no la va tractar mai bé, i per la marastra, que mai no se l'havia estimat gaire, i per les seves germanastres, que estaven molt frustrades perquè no els cabia la talla 38 del Zara i perquè feien un 42 de peu...

VA PLORAR I PLORAR..

Pel dia que va nàixer...

Fins i tot per les seves vides anteriors..

I quan va haver acabat de plorar....ES VA SENTIR MILLOR QUE MAI

Però es va sentir tan BUIDA...vull dir buida per dins. (I LI VA AGAFAR UNA POR...UNA POR QUE S'ESTREMIA TOTA)

Va pensar que ara s'hauria d'anar omplint de coses boniques. Sort en tenia que la fada estava del seu costat.

El primer que va fer ... sabeu què va ser? Doncs, va deixar el príncep, no us penseu que li va costar molt. Eren tants anys al seu costat...

Després va llençar les sabates i tots els anissos que va trobar per casa. I es va prometre que no tornaria a visitar una confiteria en sa vida.

I un cop es va quedar sola va descobrir que volia gaudir del seu cos que tan castigat havia estat. I va descobrir el tai chi, que et fa sentir molt lliure. I allí no importa quin número de peu calces, ni si peses 80 quilos, ni si medeixes metre 80 o tens 80 anys.

I allí s'hi va trobar altres éssers, com ella, sortits dels contes més tradicionals.

I es va trobar a la rateta presumida, que s'havia engreixat molt perquè pagava la seva ansietat menjant hamburgueses i patates fregides tot i que ara lligava més...

També es va trobar la bella dorment i la Blancaneus, que s'estaven despertant (o, més ben dit, desintoxicant)

I la caputxeta vermella, a qui li havia sortit violent el caçador...

Però també es va trobar Pinotxo, que ja n'estava fart de les seves pròpies mentides i que començava a sospitar que la veritat és necessària...i molt, per ser lliures.

Mireu, a base de fer tai chi van anar sentint-se cada cop més lliures i això els va permetre anar realitzant els seus propis somnis, tot ajudant-se entre si. I així va ser com la Ventafocs va decidir muntar un cabaret restaurant vegetarià. Es deia "D'harmonia, me'n sobra". Era un local petit on, abans de menjar, es feia tai chi i, d'aquesta manera, tot tenia millor gust i es menjava relaxadament.

I ara tots aquests personatges estan entusiasmats d'haver-se conegut encara que, sobretot les dones, estan també molt enfadades pel paper que han hagut de representar en els contes tradicionals. Si us hi fixeu bé sempre els ha tocat fer de nenes o noies passives que esperaven el seu príncep blau, aquell que després, com a la Ventafocs del nostre conte, les matarà d'avorriment.

S'ha acabat, PROU! Havien dit els nostres personatges (la rateta presumida, la bella dorment, la Blancaneus, la caputxeta vermella...)i altres, segur que en coneixeu més...

I vet aquí que es van disposar a escriure un nou conte. Començava així:

Hi havia unes dones que no estaven soles i a qui no agradaven els anissos però, en canvi, sí que els agradava fer tai chi i el menjar vegetarià...

Bé, potser no cal que continuï ja que tothom podria continuar-lo a la seva manera, segons els seus somnis... Aquí podríem acabar encara que...ja ho sabeu... els finals no existeixen del tot sinó que tot continua...

A la Ventafocs li va anar molt bé amb el Cabaret- Restaurant vegetarià i ha contractat un munt de col.legues. Ara l'obre fins i tot de nit, fins a altes hores de la matinada.

I als altres personatges, sabeu com els ha anat a la vida?

Doncs la rateta presumida ara viu sola i feliç (i s'ha aprimat). Se n'ha cansat de tantes hamburgueses i ha descobert com en són de bones les amanides.

La bella dorment i la Blancaneus ja no necessiten tantes pastilles i s'han fet molt amigues.

I Pinotxo continua buscant la veritat.

La marastra ara fa de cuinera al restaurant vegetarià, ja sabeu aquell que es diu "D'harmonia, me'n sobra". I també s'ha afeccionat al tai chi.

I la fada continua apareixent cada vegada que una dona diu...

PROU (ho diu tothom del públic)

I AQUÍ S'ACABA EL CONTE O... COM S'ACOSTUMA A DIR... CONTE CONTAT... JA S'HA ACABAT.

(Un aplaudiment, si us plau)

Gràcies per la vostra atenció.

Annex 11.2. La ventafocs que no volia menjar anissos. DEBAT. PROPOSTA DIDÀCTICA. Imatge de la participació de l'alumnat.

LA VENTAFOCS QUE NO VOLIA MENJAR ANISSOS

DEBAT. PROPOSTA DIDÀCTICA.

1. Les autores d'aquest conte són: Myriam Cameros y Nunila López.
El títol original és: "La cenicienta que no quería comer perdices". El podeu trobar il.lustrat a la xarxa (només cal escriure a google el títol) o bé a les llibreries. Hi he fet, però, alguns canvis. Quins? Per què creieu que els he fet?

2. Tots els contes tenen una moralina final, és a dir, volen ensenyar alguna cosa. Què vol ensenyar aquest?

3. Les autores d'aquest conte el van dedicar a totes les dones valentes que volen canviar la seva vida i també a aquelles dones que l'han perdut. Jo el vull dedicar, a part del meu fill i de la meva filla, a tots els nens i nenes de l'escola Pràctiques I. A qui més el podríem dedicar? A qui el dedicaries tu?

4. Pensem entre tots un nou final. Cal que hi incorporem els nostres somnis i hobbies personals i que fem volar la imaginació.
5. Per què penseu que jo avui m'he posat un mocador lila, per venir a contar aquest conte?

NORMES QUE CAL COMPLIR DURANT L'EXPLICACIÓ DEL CONTE.

1. Cal estar en silenci durant tota la narració. Si la narradora pregunta i es vol contestar, cal aixecar la mà i parlar, si se't dóna la paraula.
2. No podeu parlar entre vosaltres ja que us perdreu (també és perquè és de mala educació)
3. No es poden preguntar les paraules que no s'entenguin sinó que s'ha de continuar escoltant, segur que en podreu deduir el significat.
4. Al final cal que aplaudiu (tant si us ha agradat com si no, ja que la narradora s'hi ha esforçat i l'aplaudiment és la seva paga)

La narradora i l'alumnat després de l'activitat

Annex 12.1. GUIA FÀCIL PER A UN ÚS NO SEXISTA DE LA LLENGUA. (per Ma. Teresa Quintillà Zanuy).

GUIA FÀCIL PER A UN ÚS NO SEXISTA DE LA LLENGUA

1. OBJECTIU D'AQUESTA GUIA

Aquesta guia pretén ser un ajut a l'hora de produir textos en l'àmbit administratiu evitant l'ús sexista i androcèntric de la llengua. No pretén ser exhaustiva, ni ser un manual de conceptes teòrics ni un fulletó alliçonador, sinó senzillament un recull de recursos i estratègies per fer més fàcil i entenedora la praxi quotidiana utilitzant un llenguatge que no exclogui sistemàticament les dones del discurs.

2. ALGUNS TÒPICS QUE CAL ERADICAR

Sovint, quan es planteja la qüestió d'evitar el sexisme lingüístic sentim comentaris com aquests:

"Ja és prou complicada la meva feina per què ara, a més, hagi d'escriure "professors i professores" i tot això"
"És una pèrdua de temps"
"Hi ha qüestions més importants a resoldre; això no solucionarà res"
"De què servirà que jo m'esforci, si la resta no ho fa o no ho valora?"
"Si s'ha de passar pel tub, passarem"
"Ho faré perquè m'ho manen, però jo no em crec res de tot això"
"No veig que s'hagi de canviar res: quan diem "els ciutadans", ja s'entén que inclou homes i dones", etc.

Això demostra que hem oblidat el transcendental paper que juga el llenguatge en la vida humana i que és impossible imaginar cap activitat pròpia dels éssers humans sense ell. El llenguatge és una eina al servei de la comunitat humana que l'usa i amb ell reflectim la nostra manera de ser i pensar i és l'instrument que "passarem" a les generacions futures. Així doncs, si volem presumir de societat democràtica, hem d'eradicar els usos lingüístics discriminatoris o sexistes.

Són diversos els arguments sovint al·legats per oposar-se o ridiculitzar l'ús no sexista del llenguatge. Aquí en tenim uns quants:

- Va en contra de l'economia del llenguatge. Un dels principals motius pels quals es ridiculitza l'ús no sexista del llenguatge és la creença infundada que aquesta pràctica comporta un redactat més llarg i carregós. Ara bé, si usem bé les estratègies que en aquesta guia es proposen això no té per què ser així; ans al contrari. Amb tot, si amb l'increment de dues o tres paraules aconseguim no excloure ningú (incloent les dones, que constitueixen la meitat de la població mundial), haurà valgut la pena.

- Genera impersonalització. L'ús de termes genèrics o neutres, poden suposar per a algunes persones una despersonalització. Per exemple, quan es fa servir 'l'empresariat' en comptes de 'els empresaris', hi ha qui té la sensació de perdre tracte personal. Aquesta percepció és estrictament cultural i subjectiva i, en tot cas, sempre és millor un ús neutre de la llengua (cf. "l'empresariat"), que un ús excloent i discriminatori ("els empresaris").

- Com que no hi ha mala intenció, no és necessari. Certament, és difícil trobar casos en què realment l'ús sexista sigui deliberat i malintencionat; generalment es tracta de desídia, insensibilitat o desconeixement, però els resultats resulten ser els mateixos.

- Hi ha coses més importants per les que lluitar. Sempre hi haurà, davant de qualsevol qüestió, aspectes més importants pels que 'lluitar'. Ara bé, atès que el llenguatge modela comportaments i conductes personals i col·lectives, fer-ne un ús no sexista sempre serà un pas endavant per a la igualtat.

3. COM USAR AQUESTA GUIA

Aquesta guia s'articula al voltant de 2 eixos: 1) identificar els usos sexistes del llenguatge; 2) proporcionar algunes estratègies per evitar-los. Els recursos i estratègies proposades apareixen

© M. Teresa Quintillà Zanuy

classificades en apartats (taules). En cada apartat o taula els termes o expressions sexistes a evitar apareixen ordenats alfabèticament i acompanyades de l'expressió no sexista proposada.

4. QUÈ SÓN USOS SEXISTES DEL LLENGUATGE

Considerem usos sexistes i androcèntrics del llenguatge:

a) L'ús indiscriminat del masculí com a genèric:

- amb article: *el professional, l'operari, el director, els treballadors* per referir-nos a homes i dones indistintament;
- ús habitual d'expressions pretesament globalitzants: *tots*, en lloc de *tothom*.

b) Ús arbitrari de l'ordre d'aparició, és a dir, no respectar l'ordre alfabètic o de jerarquia professional en una enumeració de persones d'ambdós sexes, preferint un ordre que prioritza els individus de sexe masculí.

Exemple. "El Sr. Duran i la Sra. Aguado presidiren la reunió",
en lloc de, "La Sra. Aguado i el Sr. Duran presidiren la reunió".

c) Persistència de tòpics sexistes.

Exemple. "Importants líders empresarials i elegants empresàries es reuniren dijous passat a Paris"

5. ESTRATÈGIES I RECURSOS PER EVITAR USOS SEXISTES DEL LLENGUATGE

Són diverses les estratègies per evitar usos sexistes del llenguatge en funció de la situació, el context o la tipologia de text a la qual ens enfrontem.

5.1. ÚS DE GENÈRICS

	En lloc de	**Proposem**
Ús de genèrics i abstractes	El director	La direcció
	El venedor	La persona venedora
	Els accionistes	L'accionariat
	Els adolescents	L'adolescència
	Els aficionats	L'afició
	Els alcaldes	Les autoritats municipals
	Els altres	La resta, l'altra gent, altres persones
	Els amics	Les amistats
	Els ancians	La gent gran
	Els avantpassats	L'ascendència
	Els catalans	El poble català, tothom qui viu a Catalunya
	Els ciutadans	La ciutadania, la població, la societat
	Els clients	La clientela
	Els competidors	La competència, les empreses competidores
	Els consellers	El Consell executiu, el govern
	Els consumidors	El públic consumidor, el sector de consum
	Els convidats	Les persones convidades, la concurrència
	Els electors	L'electorat
	Els empresaris	L'empresariat
	Els espanyols	El poble espanyol
	Els espectadors	El públic
	Els experts	La gent experta, l'equip expert

© M. Teresa Quintillà Zanuy

Els famosos	La gent famosa
Els fills	La descendència
Els funcionaris	El funcionariat
Els guàrdies de seguretat	El personal de seguretat / La seguretat
Els homes	La gent, el gènere humà, l'espècie humana
Els joves	La joventut, el jovent
Els lectors	El públic lector, l'audiència
Els lleidatans	La població lleidatana, Lleida, la societat lleidatana
Els metges i les infermeres	El personal sanitari
Els metges	El personal / equip / cos mèdic
Els nens	La canalla, les criatures, els infants
Els nois	La joventut, el jovent
Els pagesos	La pagesia
Els polítics	la classe política
Els ponents	Les ponències
Els presos	La població reclusa
Els propietaris	Les persones propietàries
Els proveïdors	La proveïdoria, el proveïment, les empreses proveïdores
Els regidors	La corporació municipal, les regidories
Els socis	L'agrupació, l'associació
Els treballadors acomiadats	El personal acomiadat
Els treballadors	El personal, la plantilla
Els veïns	El veïnat (barri), la comunitat (edifici)
Els voluntaris	El voluntariat
L'alcalde	L'alcaldia, l'ajuntament
L'home	L'ésser humà
L'home del carrer	La gent del carrer
Les administratives	El personal d'administració
Les infermeres	El personal d'infermeria
Les secretàries	El personal de secretaria
Les senyores de la neteja	El personal de neteja
Molts pensen	Molta gent pensa, en general es pensa
Tots	Tothom, tota la gent, tot el món
Tots sabem	Tothom sap, se sap perfectament, és ben sabut

5.2. LA PRONOMINALITZACIÓ

	En lloc de .....Proposem
Ús de *qui*	Els usuaris d'aquest servei..... Qui usa aquest servei Els viatgers .....Qui viatja Els que pensen que ..... Qui pensa que

5.3. LA BARRA

L'ús de la barra és molt habitual i sovint resulta apropiat en documents produïts per l'Administració pública i les entitats financeres. Així, trobem constantment, no només *Sr./Sra., director/directora*, sinó també *CIF/NIF, DNI/Passaport*, *compte corrent / compte d'estalvi*, etcètera. La seva finalitat és estalviar espai en el document administratiu (impresos, instàncies, formularis), però no s'ha d'usar en

textos més amplis o d'una altra tipologia. En aquests, és preferible l'ús d'altres recursos, inclòs el doble gènere (*l'operari o l'operària*).

	En lloc de .....Proposem
Ús de la barra	Sr. .....Sr./Sra. Nom del pare.....Dades del pare / de la mare

5.4. EL DOBLE GÈNERE

Algunes persones addueixen, com a argument per oposar-se a l'ús del doble gènere, que utilitzar sistemàticament el masculí i el femení carrega innecessàriament el text i en dificulta la lectura. Tanmateix, l'ambigüitat del gènere masculí, atesa la doble funció que se li ha assignat (designar els homes i designar el col·lectiu humà), fa imprescindible la indicació de quan s'està fent al·lusió també a les dones. En conseqüència, en alguns casos molt concrets, el doble gènere no és innecessari sinó desambiguador.
L'ús de les formes dobles es pot aplicar de formes diverses:

- En articles i substantius:

En lloc de	**Proposem**
Els treballadors	Els treballadors i les treballadores Treballadors i treballadores

- Només en articles:

En lloc de	**Proposem**
Els periodistes	Els i les periodistes Les i els periodistes

Quan s'opta per aquest recurs, de forma quasi sistemàtica es col·loca el masculí davant del femení. Però això no té perquè ser així necessàriament. En rigor, podríem aplicar perfectament el criteri alfabètic a l'hora de decidir quin gènere s'ha de posar primer. D'aquesta manera, diríem *'El traductor o la traductora'* o també *'l'autor o autora'*, però en canvi '*les mares o els pares'*, *'les noies o els nois'*, '*benvolgudes i benvolguts'*, etc.

	En lloc de .....Proposem
Ús del doble gène	El director.....El director o la directora L'alumne.....L'alumne o l'alumna El sota signant.....El o la sota signant Els ciutadans.....Els ciutadans i (les) ciutadanes Els lleidatans.....Els lleidatans i (les) lleidatanes Els electors.....Els electors i (les) electores Els agricultors afectats.....Les agricultores i (els) agricultors afectats Els treballadors acomiadats.....Les treballadores i (els) treballadors acomiadats Els pares .....Les mares i els pares Benvolguts .....Benvolgudes i benvolguts

5.5. SUPRESSIÓ DE L'ARTICLE

En alguns casos (substantius que per ells mateixos no estan marcats com a masculins o femenins (*comercial, col·lega, accionista, pensionista, periodista*, etc.), un recurs ben senzill és ometre l'article:

En lloc de	**Proposem**
L'encàrrec es fa a uns comercials competents	L'encàrrec es fa a comercials competents
Uns col·legues professionals	Col·legues professionals
Assemblea dels accionistes de l'empresa	Assemblea d'accionistes de l'empresa

© M. Teresa Quintillà Zanuy

5.6. ALTRES RECURSOS

De vegades, no hi ha un únic recurs a usar o cap dels proposats anteriorment hi escau prou bé. Llavors es tracta d'estar alerta per no fer redactats asimètrics, androcèntrics ni sexistes, per a la qual cosa sovint cal refer la frase:

	En lloc de	**Proposem**
Ús no asimètr	L'Alborch i Felipe González	Carmen Alborch i Felipe González
	La Sra. Thatcher i Blair	La Sra. Thatcher i el Sr. Blair
	Vindran el senyor Ticó, acompanyat de la senyora Camats i la senyoreta Serrano.	Vindran les senyores Camats i Serrano i el senyor Ticó.
	Sra. de Farré (Montse Feliu)	Sra. Feliu
Ús no androcèntric	S'organitzaran activitats culturals per a les dones dels socis.	S'organitzaran activitats culturals per a qui acompanyi les persones sòcies.
	Els nòmades es traslladaven amb els seus estris, dones, ancians i nens d'un lloc a un altre.	Els grups // pobles nòmades es traslladaven amb els seus estris d'un lloc a un altre.
Altres recursos	Estan compromesos amb la sostenibilitat	Tenen un compromís amb la sostenibilitat.
	És bo per al benestar de l'home	És bo per al nostre benestar.
	A la prehistòria l'home vivia en coves.	A la prehistòria vivíem / es vivia en coves.
	Es recomana als usuaris de la tarja que l'utilitzin correctament.	Recomanem que utilitzi la seva tarja correctament. / Es recomana l'ús correcte de la tarja.
	El qui subscriu, nascut a	La persona que subscriu, nascuda a … / Qui subscriu, natural de …
	Els que disposin d'assegurança	Qui / les persones que disposin de ...
	Molt agraïts per la seva assistència....	Els agraïm la seva assistència.
	Siguin benvinguts	Els donem la benvinguda.
	El sol·licitant pot demanar una d'aquesta	En presentar la sol·licitud pot demanar-se còpia una còpia d'aquesta
	Dades del signant	Dades de la persona que signa.

6. CASOS MÉS HABITUALS (NOMS D'OFICIS, CÀRRECS I OCUPACIONS)

En primer lloc, cal eradicar usos asimètrics de noms d'oficis o càrrecs (tant en masculí com en femení); així,

En lloc de	**Proposem**
Els directius	El personal de direcció
Les secretàries	El personal de secretaria
Les dones de la neteja	El personal de neteja

© M. Teresa Quintillà Zanuy

Cal parar atenció especialment als tractaments personals (sobre tot, en els encapçalaments de cartes i en les signatures). En aquest cas, es poden plantejar diverses situacions o contextos:

a) si coneixem la identitat de la persona destinatària
b) si no coneixement la identitat de la persona destinatària.

En el primer cas, sovint podem trobar usos androcèntrics o sexistes en la denominació d'alguns càrrecs de responsabilitat, tant en l'administració pública com en l'empresa privada, tot i conèixer la identitat de la persona en qüestió:

Exemple 1	El Director comercial Signat. Mercè Campabadal Ciuraneta
Exemple 2	El Cap de servei Signat. Mercè Campabadal Ciuraneta

En aquests casos s'està cometent un error de concordança gramatical, ja que és com dir: *El senyora Maria Lluïsa* o *El senyor Maria Lluïsa*. Així doncs, quan coneixem la identitat de la persona en qüestió hem de respectar el sexe de la dita persona i, en cas que sigui una dona, no podem referir-nos a ella en masculí, ni tant sols si es pretén interpretar el masculí com a genèric o gènere no marcat, ja que en aquest cas el gènere sí està marcat: és el femení:

Proposta 1	La Directora comercial Signat. Mercè Campabadal Ciuraneta
Proposta 2	La Cap de servei Signat. Mercè Campabadal Ciuraneta

En el segon cas (quan no coneixem la identitat de la persona destinatària) o bé es tracta d'un document "obert", és a dir, que pretén ser vàlid en qualsevol circumstància (com un formulari, un imprès, una circular, un model de carta estàndard, una convocatòria, etc.), recomanem:

1- **L'ús de genèrics**:

En lloc de	**Proposem**
El gerent	La gerència
El director	La direcció, l'equip directiu
El cap de servei	La prefectura de servei
El secretari	La secretaria
El tresorer	La tresoreria
L'administrador	L'administració
L'interventor	La intervenció
L'encarregat tècnic	La persona encarregada tècnica
L'inspector	La persona responsable de la inspecció / la inspecció
L'interessat	La persona interessada
Nascut a...	Lloc de naixement, natural de

2- **L'ús de formes dobles**:

En lloc de	**Proposem**
El gerent	El gerent / la gerent
El director	El director / la directora
El cap de servei	El / La cap de servei
El secretari	El secretari / la secretària
El tresorer	El tresorer / la tresorera
L'administrador	L'administrador / l'administradora
L'interventor	L'interventor / la interventora
Sr.	Sr./Sra.

© M. Teresa Quintillà Zanuy

Annex 13.1. . LECTURA DE L'OBRA LITERÀRIA PEDRA DE TARTERA, DE M. MARBAL I ASSISTÈNCIA A LA REPRESENTACIÓ TEATRAL. Fitxa alumnat.

PEDRA DE TARTERA. ACTIVITAT.

1. Resumeix l'argument de l'obra (aproximadament 15 línies).

2. Pel que fa a l'*escenografia*,

   2.1. La llar de foc
   Quina importància té aquest element al llarg de l'obra?

   En quins moments s'apaga? Esmenta'ls.

   2.2. L'escudella
   Escriu la recepta. Què simbolitza aquest plat dins l'obra?

   2.3. Com es representen els horrors de la Guerra civil a l'escenari? Què han d'imaginar les persones espectadores?

3. Pel que fa als *personatges*,

3.1. Esmenta'ls i caracteritza'ls breument. (físicament i psicològica)
3.2. Quin és el paper de la dona dins la societat d'abans de la Guerra civil? Quins canvis creus que s'han produït a l'actualitat?

4. Pel que fa a *l'autora de la novel.la*, Maria Barbal, digues

   4.1. Data i lloc de naixement, professió
   4.2. Enumera, al menys, 5 obres més.

Annex 13.2. . LECTURA DE L'OBRA LITERÀRIA PEDRA DE TARTERA, DE M. MARBAL I ASSISTÈNCIA A LA REPRESENTACIÓ TEATRAL. Material TNC.

Guia didàctica de *Pedra de tartera* de Maria Barbal
Adaptació teatral de Marc Rosich

Autoria de la guia didàctica: Anna Díaz-Plaja, Isabel Civera i Juli Palou.
Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura – UB

Informacions i orientacions per al professorat

Propostes didàctiques

Informacions i orientacions per al professorat

Sobre l'autora
http://www.escriptors.cat/autors/barbalm/pagina.php?id_sec=447
http://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-barbal
http://www.joanducros.net/corpus/Maria%20Barbal.html

Sobre l'adaptador teatral
http://www.teatrenacional.com/qui_es_qui/marc-rosich.html
http://www.muestrateatro.com/autores/a0420.html

Sobre l'obra
http://www.tnc.cat/ca/pedra-de-tartera

Sobre la proposta didàctica
Activitats relacionades amb el conflicte
Activitats relacionades amb els personatges
Activitats relacionades amb el context
Activitats relacionades amb la posada en escena
Treball de recerca

Informacions i orientacions sobre la proposta didàctica

El text teatral i la seva posada en escena fan possible que els joves espectadors puguin presenciar *de quina manera uns personatges concrets viuen un conflicte en un context determinat.* Els actors, amb el seu capteniment, ajuden a percebre quines qüestions són importants en aquesta vida (l'amistat, l'enveja, l'amor,…) al mateix temps que mostren possibles maneres d'abordar-les.

Anar al teatre, viure el teatre i submergir-se en la proposta que representa cada espectacle ha de ser una experiència gratificant, lúdica, intel·ligent i sensible. És per això que les propostes didàctiques tenen un caràcter obert i aborden l'obra des de perspectives diferents. Entenem que aquestes propostes didàctiques han *d'ensenyar a llegir teatre* i han *d'ensenyar a mirar teatre*, i incidir d'aquesta manera en el que podem considerar el punt central de la formació de l'espectador.

- ***Ensenyar a llegir teatre*:** Cal introduir el lector en les convencions que sostenen l'estructura de l'obra. Per això s'ha de distingir entre «text principal o diàleg» i «text secundari o anotacions», i s'ha d'introduir la terminologia que remet a «escenes» o «actes». Tot plegat sense oblidar que el lector ha de copsar els element narratius que componen l'obra: el conflicte que es planteja, la seva progressió i la construcció dels personatges.
- ***Ensenyar a mirar teatre*:** És necessari que el lector prengui consciència de la transformació del text en l'espectacle. Per aquest motiu, ha d'aprendre a observar i analitzar els elements que conformen la posada en escena. En aquest apartat cal prendre en consideració des del mateix local i la distribució del públic, fins a la semiòtica dels diferents llenguatges teatrals (il·luminació, música, gest, decorats, etc.).

Tenint en compte aquestes consideracions, hem agrupat en quatre apartats les propostes didàctiques:

- activitats relacionades amb el conflicte,
- activitats relacionades amb els personatges,
- activitats relacionades amb el context,
- activitats relacionades amb la posada en escena

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

Activitats relacionades amb el conflicte

Activitats relacionades amb els personatges

Activitats relacionades amb el context

Activitats relacionades amb la posada en escena

Treball de recerca: propostes

Orientacions sobre les activitats relacionades amb el conflicte

A totes les obres literàries succeeix alguna cosa important a partir de la qual res no serà igual. Les activitats que es plantegen en aquest apartat han d'ajudar, d'entrada, a delimitar quin és aquest conflicte i quina escletxa obre entre el món conegut i allò que pot succeir en un futur. Un cop centrat el conflicte, caldrà analitzar de quina manera evoluciona a través de les diferents escenes o actes.

Cada escena o acte és com una peça d'un complex trencaclosques que el director disposa amb una lògica determinada, amb el propòsit que els espectadors se sentin atrets pel que succeeix dalt de l'escenari i tinguin curiositat per saber de quina manera es resoldran els conflictes plantejats.

Fem notar que aquests conflictes no són nous, però tracten des d'una nova perspectiva el que podem considerar com a «problemes de sempre», problemes inherents a la mateixa condició humana. Per això, és important que els joves espectadors no només entenguin i interpretin el tema i l'argument de l'obra, sinó que puguin relacionar-lo amb altres relats que els són propers i familiars.

No podem perdre de vista que per als adolescents d'avui el teatre no és una forma «natural» d'espectacle. Molts d'ells disposen d'un món de referències que amb tota probabilitat serà una barreja d'aprenentatges fets en un context escolar i d'aprenentatges adquirits i interioritzats fora d'aquets àmbits (concerts, pel·lícules, programes de televisió, etc.). El fet de tenir-ho en compte ens fa veure la necessitat de partir dels coneixements de què disposen i fer-los entrar en diàleg amb el món que els presentem a través del teatre.

- **activitats relacionades amb el conflicte -**

Orientacions sobre les activitats relacionades amb els personatges

Cada personatge és una presència concreta a escena. Cada un té una presència concreta, perquè vesteix, es mou, parla, gesticula... d'una manera singular, encara que en ocasions n'hi ha que per la manera de fer o de ser remeten a arquetips ben coneguts (l'avar, l'arlequí, etc.).

A més, cada personatge se situa de manera diferent pel que fa al conflicte que es planteja. Alguns el provoquen, d'altres senzillament responen a la iniciativa dels primers, i encara n'hi ha alguns que tenen papers quasi irrellevants. Ara bé, allò que justifica la presència d'un personatge a l'escenari és el conjunt de l'acció que es desenvolupa. Amb més o menys intensitat i voluntat, tots contribueixen a crear un clima determinat.

Tal com succeeix a la vida real, els personatges no són estàtics. Podríem afirmar que l'escenari els ofereix una oportunitat de conduir la seva manera de fer i de ser i, així mateix, els dóna l'oportunitat de reconduir-la. De vegades aquesta evolució es produeix davant dels ulls de l'espectador, però no sempre és així, ja que hi ha ocasions en què un salt de temps entre dos actes fa aparèixer un personatge transformat a nivell físic i amb un caràcter i una manera de fer diferents.

Cada personatge, davant d'unes circumstàncies concretes, pren unes decisions determinades. Ho fa sense receptes, movent-se sempre en l'ambigüitat que caracteritza la naturalesa humana. Els joves han de situar-se al cor d'aquesta oscil·lació que sempre hi ha entre les múltiples possibilitats, han de copsar el valor de cada decisió, els avantatges i els inconvenients que comporta. Per això, és important entrar en diàleg amb cada personatge i aprendre a valorar amb mesura i consideració les seves accions i les seves reaccions.

Per entendre a fons el rol que juga cada protagonista de l'obra és necessari analitzar *què diu* i *com ho diu*. El *què* remet al contingut del seu discurs, en canvi, el *com* es relaciona amb els elements prosòdics (entonació...) paralingüístics (qualitat de la veu, ritme...), sorolls (esbufecs...) i extralingüístics (gestos...).

- **activitats relacionades amb els personatges**

Orientacions sobre les activitats relacionades amb el context

Tota obra s'inscriu en unes coordenades espaciotemporals i les paraules que expressen els que la protagonitzen s'han de saber escoltar també des d'aquestes coordenades. I encara que l'autor del text hagi fet una opció concreta, la persona que dirigeix la nova posada en escena és ben lliure de prendre les seves opcions. Així, podrem arribar a distingir entre:

- Moment en què s'escriu l'obra
- Moment en què l'autor situa l'obra.
- Moment en què el director situa l'obra.
- Moment en què l'espectador assisteix a la representació.

Les opcions que es prenen a cada moment responen a l'intent d'arribar a un públic que, al seu torn, també interpretarà allò que succeeix dalt de l'escenari a partir dels prejudicis d'una època determinada. Per aprofundir avui en la comprensió d'una obra escrita en qualsevol context espaciotemporal és necessari tenir en compte la capacitat receptiva dels espectadors, és a dir els coneixements que tenen del moment històric, de la geografia en què es mouen els protagonistes, de la dimensió que en un temps i en un espai concret pot adquirir un conflicte determinat.
Per tot plegat, la reflexió sobre l'espai i el temps és ineludible quan es vol analitzar qualsevol obra. Els joves espectadors podran copsar molt millor les intencions de l'autor i del director si tenen l'oportunitat de «sortir» de l'obra i buscar informació relacionada amb el moment i el lloc on s'ha de situar el conflicte. El context, sens dubte, afavoreix la comprensió del text.

- **activitats relacionades amb el context**

Orientacions sobre les activitats relacionades amb la posada en escena

Cada obra de teatre transmet moltes informacions simultànies a través dels diferents *llenguatges teatrals*. Algunes d'aquestes informacions acostumen a ser més o menys fixes (p. ex.: els decorats, el vestuari), mentre que d'altres varien de manera constant (p. ex.: els gestos, la paraula). Cada un dels llenguatges teatrals segueix el seu propi codi; així, una música suau pot transmetre sensació d'intimitat; el gest ràpid i brusc acostuma a acompanyar moments de tensió... Ara bé, tots aquests codis han de confluir en una mateixa intenció.

La persona que dirigeix una obra sempre treballa amb un equip, que acostuma a estar format per membres que s'encarreguen de:

- L'escenografia.
- La il·luminació
- La banda sonora.
- El vestuari.

El director fa una determinada lectura de l'obra i, conjuntament amb el seu equip, pren unes opcions estètiques. És per això que davant de cada posada en escena, cal observar i seguir amb atenció de quina manera s'expressen els diferents *llenguatges teatrals*: els decorats i l'attrezzo –quina època o univers pictòric evoquen?– el vestuari –és fidel a l'època o hi ha un trencament?–, i a partir de la il·luminació, la música, etc., ens podem formular preguntes del mateix estil.
Cal valorar aquests elements i comprendre que són estètics i ideològics: la tria de la música, d'una forma i d'un color per al vestuari, d'un decorat o d'una disposició de l'escenari són opcions que pren el director per persuadir l'espectador que faci una lectura o una altra de la representació.

- **activitats relacionades amb la posada en escena**

Activitats relacionades amb el conflicte

1. Si haguéssiu de resumir el tema de *Pedra de tartera* en una frase, quina d'aquestes quatre triaríeu:

a) Història d'una família pagesa
b) La vida d'una dona
c) Els costums pagesos del Pallars
d) Un símbol de la Catalunya rural al segle xx.

2. El diccionari defineix una tartera com a «extensió de terreny, al flanc d'una muntanya, coberta de pedres despreses dels cims». El títol de l'obra, per tant, remet a una situació d'inestabilitat, perquè cada pedra d'una tartera sempre depèn del moviment de les altres. És lògic que una obra situada al Pallars prengui el títol d'un espai, la tartera, que coneixen molt bé les persones que viuen o van a la muntanya.

En un moment de l'obra, Conxa diu:

> **Conxa**: tan dolentes som?
> ¿Què hem fet nantres?
> ¿Per què los rocs acuden al pedregar?
> Em sento com una pedra amuntegada
> Una pedra amuntegada en una tartera.
> Fent equilibris.
> En una tartera.
> Si algú alguna cosa encerta a moure-la,
> Cauré amb les pedres rodolant cap avall
> Si res no s'atanse, m'estaré quieta dies i dies
> M'estaré quieta dies i dies
> Dies i dies
>
> (Intermedi: Aragó)

En aquesta reflexió queda justificat el títol, *Pedra de tartera*, que és una metàfora sobre la pròpia Conxa.

a) Sabíeu què és, una pedra de tartera? Penseu que a l'obra li escau el títol?
b) Penseu un altre títol, també metafòric, i escriviu una reflexió sobre la nova proposta.
c) Si l'obra se situés en un ambient de mar, quin títol podria transmetre la mateixa sensació?

3. L'obra comença amb els records d'infantesa de Conxa:

> **Conxa:** A casa, de solemnitats se'n gastaven poques. I sabiva prou bé que, si pare i mare s'entreteniven a parlar amb jo i es desfeven en explicacions, això voliva dir que l'ocasió era solemne (…) I quan vaig veure pare que se m'apropave, vai imaginâ'm prou bé què volive dî'm.
>
> **Pare:** Mira, filla… mare m'envie pra… pra…
>
> (Pròleg: L'Ermita)

Abans de veure (o llegir) l'obra, i tenint en compte que explica la vida d'una dona de procedència molt humil a la Catalunya rural de principis del segle xx, suggeriu diferents raons per les quals el pare vol parlar amb ella.

Després de veure l'obra, analitzeu les causes per les quals els pares de Conxa van prendre aquella decisió, i les conseqüències que se'n van derivar.

4. En quina mesura es pot preveure el desenllaç de l'obra des del principi? Quin to té? Quines claus ens proporcionen la classe social dels personatges, el moment històric, l'ambientació, alguns comentaris, etc.

5. Molts contes i moltes històries s'inicien amb un personatge que els pares, per una raó o una altra, no poden fer créixer al seu costat. Anoteu títols que reprodueixin aquesta situació i les raons que expliquen l'opció dels pares.

Obra	Raons que expliquen l'opció dels pares o dels seus responsables
Relat de Moisès	
Jane Eyre	
Heidi	
Harry Potter	

6. Observem les idees tradicionals sobre homes i dones a pagès:

> **Jaume:** Així tinrem hereu.
> Què é una casa de pagès sense un home?
> L'home té força pra la terra, pral bestiar.
> L'home té força pra construir. Pra produir canvis. Pra crear.
>
> **Conxa:** La dona té los fills. Los crie, segue, té cura de l'hort, dels galliners, dels conills. Fa la fenya de la casa i tantes coses més: les conserves, els embotits.
>
> (Primera escudella: Pallarès)

L'obra es desenvolupa en un espai que no és industrial i amb feines del camp molt poc mecanitzades. En quina mesura els canvis que es produiran en l'organització i els mateixos sistemes de treball modificaran les idees que expressen Jaume i Conxa? Com descriuríeu el paper de l'home i la dona ara, en una casa de pagès?

7. El Mossèn és un home conservador, i no pot estar d'acord amb els ideals de la República. Expliqueu el significat de les afirmacions que fa en el seu discurs al començament de la Guerra Civil:

> **Mossèn**: ¡Tanto desorden por fuerza se había de ordenar! ¡Esta República es un desastre! […] ¡El infierno hace cada día nuevas conquistas! Las almas se pierden y caen en el abismo como los copos de nieve en el invierno y las hojas de los árboles en el otoño. El mundo arrastra a la muchedumbre con seductores halagos ¿Qué averno tan espantoso de males nos precipitan la irreligión y el libertinaje de nuestros días! ¿Y seréis, Señor, insensible a tanta miseria? No, no, no se glorie Lucifer por mas tiempo.
>
> (Primera escudella: Pallarès)

Comenteu a què es refereix amb expressions com «tanto desorden», «un desastre», «el infierno hace cada día nuevas conquistas», etc. Feu suggeriments per a les expectatives de canvi que té el Mossèn: «¿Y seréis, Señor, insensible a tanta miseria? No, no, no se glorie Lucifer por mas tiempo.»

8. Compareu l'argument de *Pedra de tartera* amb altres obres programades al TNC en temporades anteriors:

- *La Casa de Bernarda Alba*
- *Aloma*
- *La nit més freda*

9. El text que podeu llegir a continuació correspon a un dels fragments més dramàtics de *Pedra de tartera*, tal com es pot llegir a la novel·la:

> La miro i em sembla un àngel de bonica. Així, sense rentar ni pentinar, també. S'assembla més que cap de tots tres al seu pare… I ell, què deu fer, pobret, de segur que pensa molt en nosaltres.
>
> No havia estat mai a la Noguera. És gran. Cap de comarca. Aquí sí que es veu gent. Ens miren de lluny com si portéssim la pesta. I la portem: la por, la incertidud, el sofriment… Ara adiuen que la presó és plena. Haurem de quedar-nos fins demà en un local, damunt d'on fan parada els cotxes. Per sort és gran. Ens distribuïm a prop els uns dels altres amb l'instint de fer-nos costat. Anem a desenrotllar el matalàs per estirar els ossos. Però ¿Què passa? L'Elvira se'm tira al coll i m'estreny tan fort que gairebé m'ofega. I plora, plora sense parar… No la puc fer respondre. ¿Què tens?, ¿què tens, dona? Quan començo a dir-li baixet: mira que tot això ha de passar, que demà potser…, em fa callar. Mare, mare, que aquesta mateixa matinada els han mort tots vora el pont. M'ho ha dit un soldat que és de Montsent i que em coneix, però fins ara…

A continuació, la versió teatral:

Conxa: Sembles un àngel de bonica. Així, sense rentar ni pentinar, tamé. De tots tres, ets la que t'assembles més al teu pare. Què deu fer, ell? Segur que tamé pense molt en nantres. *(Elvira no pot seguir fentse la forta i arrenca a plorar.)*
Què tins? Què tins, dona? Mira que tot això ha de passar, que demà potser...
Elvira: *fent-la callar*: Mare, mare, que aguesta mateixa matinada los han mort vora el pont. A tots.
Conxa: Com ho saps?
Elvira: M'ho ha dit lo soldat.

(Angeleta és la primera a plorar. Tot seguit s'hi suma Elvira. Conxa es fa la forta una bona estona. Acarona els cabells d'Angeleta, que té el cap enfonsat en la seva falda. Finalment, Conxa no pot aguantar més i també arrenca a plorar.)

(Primera escudella: Pallarès)

Observeu els canvis per a la versió teatral, especialment, pel que fa a:

a) Detalls d'ambientació
b) Especificació de les accions
c) Reflexions de la narradora

10. Convertiu el fragment de la versió teatral que llegireu a continuació en un hipotètic passatge de la novel·la. Heu de tenir presents els següents aspectes següents:

a) Un narrador en tercera persona
b) Cal fer servir l'estil indirecte
c) Cal donar detalls d'accions, de lloc i de temps.

Jaume: Conxa, Conxa, Conxa… Aguet ball lo balles amb jo.
Conxa: El tinc emparaulat amb Martí.
Jaume: Marti? Quin Martí?
Conxa: Martí de can Sebastià.

(Primera escudella: Pallarès)

Activitats relacionades amb els personatges

1. L'obra de Maria Barbal és un itinerari per la vida d'un personatge, la Conxa. S'inicia a l'Ermita, quan ella és encara una nena, i s'acaba a Barcelona, quan se sent a «l'últim graó abans del cementiri». Al llarg d'aquest itinerari hi ha situacions que marquen un ara i un després en la seva vida; en alguns casos aquests canvis han provocat la seva felicitat i, en altres, tot el contrari.

Feu el recorregut per l'experiència acumulada per la Conxa i anoteu en aquest quadre els canvis que es produeixen en la seva vida i la repercussió anímica que tenen.

Conxa	
Canvis que marquen un abans i un després	**Sentiments que li provoca el canvi**

2. Es pot afirmar que Conxa és una dona admirable? Què persegueix realment? A quins problemes ha de fer front? Quins mitjans fa servir per aconseguir els seus objectius? Feu tres grups:

a) El primer descriurà la Conxa des d'un punt de vista positiu: abnegada, bona mare, treballadora, pacient, resignada, etc.
b) El segon grup n'oferirà una visió més crítica: indecisa, poc rebel, conformada, poc resolta, etc.
c) El tercer grup analitzarà quins arguments han fet servir un i altre grup.

3. Els monòlegs de Conxa fan avançar l'argument. Quina informació desvetllen del personatge? Recordeu alguns exemples.

4. Feu un recorregut per l'experiència de vida de les vostres àvies. On van néixer? Van viure sempre on havien nascut? Quines feines feien a casa? La seva història personal té algun punt de contacte amb l'experiència de la Conxa?

5. Conxa marxa de casa i gairebé no torna a veure els seus pares. Poseu-vos per parelles. Un de vosaltres ha d'escriure una carta de Conxa a la seva mare per comunicar-li que es casa amb en Jaume. L'altre ha de respondre.

6. Jaume, el promès de Conxa, li diu que no fa cara de Conxa. Ella contesta: «Conxa sona a dona grossa. CONXA. A dona grossa, ferrenya.»

a) Els autors posen molta cura en la tria dels noms dels seus personatges. Per què penseu que Maria Barbal va triar el nom de Conxa, quan ella mateixa diu que no li escau? Quin altre nom triaríeu per a la protagonista de *Pedra de tartera*?

b) Feu el mateix entre vosaltres. Us escau, el nom que teniu? Per què? Quin altre triaríeu?

7. Conxa parla així de l'oncle Ramon:

> **Conxa:** (…) Un cop mort, vai sentir la fiblada de l'estimació per aguell home que m'havía fet uns quants anys de pare. Potser no havía posat entusiasme, que no anave amb lo seu caràcter, prò sí bona voluntat. (…)
> (Primera escudella: Pallarès)

Els sentiments que veiem a l'obra no són expansius, ni oberts. Com demostra Conxa que estima en Jaume? I les seves filles? Com demostren afecte els altres personatges?

8. A Jaume, en contrast amb el pretendent Martí, se'l presenta com un jove dinàmic, interessat per l'actualitat, amb aspiracions polítiques. Quins són els trets que el caracteritzen? S'afilia a Esquerra Republicana. Avui, en quin partit militaria?

9. Els cosins de Barcelona porten de regal una fruitera de porcellana. Observeu la diferència d'actitud davant del regal de la tia i de la Conxa.

> **Tia:** Cafè, galetes, una rajola de xocolata. Com van portar l'any passat. Això sí que mos fa goig. Prò una fruitera de porcellana? Fotuda la gràcia! La fruita é per guardâ-la estesa en un lloc fresc i no per tenî-la amuntegada per fer bonic
> **Conxa:** Prò miri, tia. Miri l'ansa trenada. I les cireres, amb la cua i dos fulles cada una.
> **Tia:** Amb qualsevol cop se'ns trencarà i llavos fê-li un nus a la cua.

> **Conxa:** Prò é tan bonica
> **Tia:** Més val un tros de pa sec.
> (Primera escudella: Pallarès)

Són dues postures davant la vida: una és més pragmàtica, buscant el servei de les accions i de les coses, L'altra aprecia la seva bellesa al marge de la utilitat. Imagineu una conversa entre Conxa i la tia a l'entorn de una hipotètica tria de professió de Conxa.

10. Conxa ha de marxar a Pallarès per ajudar la tia Encarnació i l'oncle Ramon «amb los trossos, l'hort, les vaques, la poralla i los conills» entre altres coses. En arribar, la tia Encarnació li diu per on començarà: «Demà al matí mos toca tombar l'herba dels prats de Costa Varada. Espero que no et facin por els escurçons.»

Escriviu una entrada d'un diari hipotètic de la Conxa, just després d'arribar a Pallarès, explicant tot el que fa en un dia qualsevol.

11. Quins canvis observeu entre el comportament i les expectatives de les tres generacions de dones? De la tia Encarnació a la Conxa? I de la Conxa a l'Elvira?

12. Quins dels qualificatius que trobareu a continuació defineixen de manera més acurada la personalitat de la tia Encarnació?

- Estalviadora
- Distant
- Organitzada
- Seriosa
- Pràctica
- Religiosa
- Supersticiosa
- Dura
- Carinyosa
- Altres

13. Diferents personatges se situen al voltant de la Conxa. Destaquem la relació que té amb dues dones, la tia Encarnació i la Delina. Feu un llistat, per ordre d'importància, de les coincidències i de les discrepàncies que té amb aquests personatges.

Tia Encarnació		**Delina**	
Coincidències	Discrepàncies	Coincidències	Discrepàncies

Activitats relacionades amb el context

1. Maria Barbal va néixer a Tremp, la capital del Pallars Jussà. A *Pedra de tartera* l'acció se situa a petits nuclis de població del Pallars que, per la seva manera de fer i de viure, contrasten amb la vida de la gran capital, Barcelona. Els fets que s'expliquen ocorren al voltant de la Guerra Civil Espanyola, per tant a la primera meitat del segle passat. Avui la situació als pobles del Pallars és ben diferent, tal com podeu comprovar si consulteu aquests dos espais web:

http://turisme.pallarssobira.cat/situacio.php
http://www.pallarsjussa.net/cat/

Contrasteu les expectatives de vida que podia tenir una noia, com la protagonista de l'obra, nascuda a un poblet del Pallars ara fa aproximadament cent anys i una jove del segle xxi. Penseu en: la infantesa, l'escola, els amics, la possibilitat de trobar feina, etc.

2. A la pàgina que indiquem a continuació trobareu informació sobre la situació del Pallars i les perspectives de futur. Després de consultar-la, redacteu un breu informe que porti per títol:

«Zones rurals, situació actual i perspectives de futur.»

http://redrural.tragsatec.es/web/temas/grupos_leader+/detalles_grupo_Ficha.asp?identi=4082

3. L'obra fa un recorregut pels esdeveniments més importants de la història de Catalunya des de començament del segle XX fins a la dècada dels 60. No obstant això, es fan poques referències explícites a aquests esdeveniments. Una raó podria ser que es presenten des de la perspectiva de la Conxa, el món de la qual es reduïa a la vida quotidiana de la casa i les feines del camp. Una altra explicació seria que la Conxa no vol recordar aquests esdeveniments, molt dolorosos per a ella. Hi estaríeu d'acord?

a) Després de veure l'obra, recordeu com es tracten els fets següents:

- La proclamació de la Segona República Espanyola
- El començament de la Guerra Civil – «El alzamiento».
- La Guerra Civil
- La repressió de la postguerra
- Etc.

b) Imagineu l'evolució dels personatges següents si la Guerra Civil no l'haguessin guanyat els nacionals:

a) Jaume, marit de la Conxa
b) Mossèn Miquel
c) Elvira i Angeleta

4. A moltes societats tradicionals s'acostumava –i s'acostuma– a enviar els fills fora de casa en funció de la situació de la família: excés de germans, falta de diners, necessitat d'acompanyar un parent sense fills, dedicació a la religió, etc.

Llegiu el diàleg inicial de *Pedra de tartera* i comenteu les preguntes que trobareu a continuació:

> **Mare:** A casa som molts. L'hereu, les teues germanes, lo petit, tu. I encara gràcies que Joan é al seminari. Però fet i fet, som molts.
> **Pare:** No é que sobri ningú. Perquè a casa no sobre ningú.
> **Mare:** Vas venir al món perquè Déu vulgué i s'ha d'acceptar lo que Déu envie. Però los temps no són d'abundància...
> **Pare:** Massa boques i poca hisenda.
> **Mare:** I ham pensat... que marxis a Pallarès per ajudar tia Encarnació.
> Ella ha desesperat de tenir fills i, amb los trossos, l'hort, les vaques, la poralla i los conills, a ella i oncle Ramon, de fenya no els en falta.
> **Pare:** Mans, els fan falta.
> **Mare**: Mans i companyia, que comencen a fê-se grans.
>
> (Pròleg: L'Ermita)

- Quin era el paper de l'hereu? Funcionava igual a tota Espanya?
- Per quin motiu devien enviar les famílies un fill al seminari?
- Devien utilitzar mètodes anticonceptius?
- De quina manera es planteja avui la qüestió de la natalitat a Catalunya? I a Europa? I a l' Índia? I a Xina?

5. En un moment de l'obra, la Conxa afirma que "la llengua em sembla com una eina... que tothom fa servir per la mateixa cosa, però cadascú l'agafe a la seva manera".

a) Quines sensacions, relacionades amb la llengua, heu tingut mentre escoltaveu els diferents personatges? Creieu que parlaven tots de la mateixa manera? Comenteu, per exemple, el cas del mossèn? Quins motius poden fer que les parles que se senten no siguin totalment coincidents?
b) Consulteu el glossari que trobareu a la web del TNC.
http://www.tnc.cat/ca/pedra-de-tartera

Comenteu maneres de dir que puguin ser sinònimes a:

amassar amb força farina
anar a vistes
deixar-se arribar el ruc a les cols
ser més gormand que les paelles

c) Quantes variants del català (i de castellà) detecteu en el vostre grup? Feu diversos grups, i observeu la diferència d'accents, de conjugar els verbs o d'anomenar les coses.

6. Els assessors lingüístics de l'obra (Xavier Macià, Noëlia Motlló i Ramon Sistac) han pres una opció clara: «la intenció no ha estat fer un treball d'academicisme dialectològic, sinó crear l'aparença d'un llenguatge, un artifici que faci creure a l'espectador que està escoltant el parlar quotidià dels personatges que hi ha dalt de l'escenari.»

a) Memoritzeu el diàleg que segueix i procureu expressar-lo com si fóssiu els actors de l'obra:

Conxa: Tinc por que els oncles me puguin tirar en cara qui sap què.

Delina: El què?
Conxa: No ho sé. La pobresa dels meus. No sóc la seua filla. Aquí sempre seré una visita.
Delina: Una visita? Mai tant! A veure... no t'han cridat ja per portar la plata de l'aufàbrega, a la sortida de missa?
Conxa: Sí.
Delina: Doncs ja està. Ja et pots considerar del poble. Ja ets dins la colla dels joves...
Conxa: Jo crec que si m'han cridat per passar la plata é perquè tia ha fet un entretoc a Mossèn Miquel.
Delina: Jo crec que deu ser pel que fa córrer la gent...
Conxa: Què fa córrer la gent?
Delina: La gent xerra molt.
Conxa: Prò si jo no hai fet cap res.
Delina: I els fadrins s'hi fixen! *(Conxa riu.)* De què rius, xica? Què et penses?
Conxa: Ja em diràs tu quins fadrins s'hi fixen, en jo?
Delina: Vos que te'n faigui la llista?
Conxa: Quina llista?
Delina: De què vos que sigui? D'homens fent cua!
Conxa: Que no!
Delina: Los homens auloren de pressa una bona pubilla!
Només en una cosa has de parar compte. Escolta'm bé...
Conxa: A veure ara amb què sortiràs...
Delina: Sobretot... no et dixes arribar el ruc a les cols!
(Primera escudella: Pallarès)

b) Analitzeu ara el diàleg destacant els trets lingüístics que considereu més rellevants (per exemple, *homens,* en comptes de la forma *homes)*.
c) Llegiu els trets de la pronúncia que destaquen els mateixos assessors lingüístics:

- Els sons j i tj entre vocals esdevenen i consonant (*puiar*, *festa maior*, *festeiar* en comptes de *pujar*, *festa major*, *festejar*).
- El so palatal inicial x es pronuncia africat, com si fos tx (*txic*, *txiular*, *txolís* en comptes de *xic*, *xiular*, *xolís*)
- A inici de mot, la vocal àtona e tendeix a obrir-se en a (*asperar*, *astómac*, *ampassar*, *anfarinar* en comptes d'*esperar*, *estómac*, *empassar*, *enfarinar*).
- La vocal e inicial àtona en situació pretònica tendeix a tancar-se en i (*vidella*, *ginoll* en comptes de *vedella*, *genoll*).

- Desaparició de la lletra e en el verb *deixar* (*dixa-la*, *es dixave portar...*)
- La o inicial àtona tendeix a diftongar-se en au (*aucell*, *aubrir*, *auliva* en compts d'*ocell*, *obrir*, *oliva*)

Amb tota la informació que ja teniu sobre les convencions lingüístiques de l'obra, convertiu aquest fragment de la novel·la en un passatge de la peça teatral. Es tracta de la visita que la Conxa fa als de l'Ermita quan mor la mare:

> «Tot i que el Jaume volia acompanyar-me cap a l'Ermita tia no hi va consentir. Era també la seva germana. Totes dues vam marxar corrents cap allí.
> Vaig retrobar pare i germans fets un mar de llàgrimes, i jo que no em sabia avenir que s'hagués mort qui m'havia portat al món sense poder dir-li adéu.»

7. Comenteu entre vosaltres quina relació teniu amb el Pallars:

a) Quants hi heu anat de turisme?
b) Alguns hi teniu parents, amics, coneguts?
c) Alguns sou descendents de persones que hi hagin nascut?

8. L'escudella és un dels fils conductors de l'obra. Saber fer una bona escudella representa per a la Tia gairebé com una prova iniciàtica. Al llarg de l'obra fa referència als diversos ingredients que utilitza:

- aigua
- verdures
- gallina
- cansalada
- boleta de sagí
- farina
- sal
- botifarra
- cigrons
- fideus
- arròs
- tall
- ceba

Amb tots aquests ingredients, com faríeu vosaltres una bona escudella?

a) Aporteu receptes d'escudella de casa vostra, i compareu-les.
b) Comenteu-ho per grups i escriviu una recepta on s'expliqui bé el procés.

9. A més de l'escudella, a l'obra es parla molt de menjar. De fet, pràcticament tota l'acció gira a l'entorn d'una cuina, amb el foc encès i preparant escudella. Llegiu aquestes frases:

> **Conxa:** No entenc per què cosí Tomàs ha de deixar la mica de greix del pernil vora el plat.
> **Tia:** Porta'l aquí. No s'ha de fer re malbé. A la sopa!
> (Primera escudella: Pallarès)

Aprofitar el menjar que sobrava era un costum molt arrelat en el temps en què se situa l'obra, i més encara en una casa de pagès. A casa vostra existeix actualment aquest costum? Quins plats es preparen amb allò que ha quedat d'un altre dia?

10. Conxa i Jaume s'han vist molt poques vegades. Després de ballar junts el dia de la Festa Major en Jaume li anuncia el seu interès per ella:

> **Jaume:** Fes saber als de casa que et vull festejar. Tornaré el diumenge a la tarde per saber la resposta.
> (Primera escudella: Pallarès)

Quan en Jaume parla amb en Ramon i l'Encarnació, entre tots tres estableixen el contracte de matrimoni de Jaume i Conxa, mentre aquesta pela patates:

> **Jaume** (*entrant, conciliador*): Mirin… tot se pot enraonar. Primer, sé que necessiten mans. I segon, no em vui endur Conxa de ca seu… ni tampoc no volem fugir i campâ-la pel nostre compte. O sóc l'hereu. Sóc cabaler i no tinc on poder emportâ-me-la. I tampoc no ho vui cap. Perquè sé que Conxa està lligada a vostès per un profund sentiment de gratitud. Per tot el que han fet per ella. En resum, nantres, simplement, mos vulrim casar. I sense portâ'ls cap inconvenient. Sé que els preocupen les meues anades i vingudes… però si cal, jo puc ajudar en los treballs forts de l'istiu… segar, agarbar, transportar, batre… i a l'hivern, quan lo treball de pagès no és tan fort, puc fer de paleta on em súrtiga feina. Lo sou que guanyi… vostès el porran administrar. I de retruc, també puc apariar tota la casa, que bon xic esbucada està.
> Oncle: I purrís passar a viure a Pallarès?
> Jaume: Purrí passar a viure aquí a Pallarès.
> Tia: I nantres purrim governar els cèntims?
>
> (*Jaume fa que sí amb el cap, mentre Conxa segueix pelant les patates*)
> (Primera escudella: Pallarès)

a) Quines de les afirmacions que es fan en aquesta conversa us semblen més sorprenents? Per a cadascuna d'aquestes afirmacions expliqueu com es fan les coses en les parelles d'avui.
b) Malgrat això, sembla que en Jaume i la Conxa es casen per amor. Definiu la relació d'aquesta parella al llarg de l'obra.

11. Delina intenta convèncer Conxa que forma part de la comunitat:

> **Delina:** Però aquí a Pallarès estàs bé, oi?
> **Conxa:** No ho sé
> **Delina:** Mai tant! Clar que ho sas.
> **Conxa:** Tinc por que els oncles me puguin tirar en cara qui sap què.

Delina: El què?
Conxa: No sé. La pobresa dels meus. No sóc la seua filla. Aquí sempre seré una visita.
Delina: Una visita? Mai tant! A veure… no t'han cridat ja per portar la plata de l'aufàbrega, a la sortida de missa?
Conxa: Sí.
Delina: Doncs ja està. Ja et pots considerar del poble. Ja ets dins la colla dels joves…

(Primera escudella: Pallarès)

a) Com s'arriba a formar part d'un determinat grup? Per exemple la biblioteca, l'esplai, la colla d'amics, un partit polític, el municipi, etc.
b) Què creieu que significava «portar la plata de l'aufàbrega a la sortida de missa»? Coneixeu tradicions semblants?

12. Busqueu informació sobre l'Exposició Internacional Barcelona 1929 i imagineu què és el que més va impressionar tia Encarnació:

http://ca.wikipedia.org/wiki/Exposici%C3%B3_Internacional_de_Barcelona_de_1929

13. El pare de la Conxa sempre li explicava un conte, el del vell de Montenar i els calçotets:

Pare: Hi havia una vegada un vell de Montenar que va anar a visitar lo mas d'uns veïns. Havín estès la bugada vora el foc, justament a sobre el mateix banc on lo vell va seure, i un cop acabada la visita, en alçâ's del banc, uns calçotets se li enganxen a la roba. A mig camí, però, s'adone que porte una cosa pengim-penjam al detràs del gec… Què serà?...

(Pròleg: l'Ermita)

Conxa l'explica després als seus fills. Mai no el sentim acabar. Com creieu que pot acabar aquesta història? Feu una roda amb improvisacions.

Activitats relacionades amb la posada en escena

1. L'obra està ambientada en una cuina, i l'acció té lloc a aquest espai. Les cuines han estat un tema recurrent en la història de la pintura, especialment al segle XVII. Observeu aquesta il·lustració, de David Teniers el Jove (1610-1690):

a) Compareu l'escenografia dissenyada per Max Glaenzel i E. Cristià al TNC amb la d'aquest quadre.

b) Imagineu que heu de dissenyar una escenografia diferent a la que heu vist. En quina us inspiraríeu? Consulteu, per exemple, els llocs web següents:

http://news.webshots.com/album/548896344loLqVw
http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Kitchens_in_art

2. La llar de foc encesa és un element indispensable a l'escenografia de *Pedra de tartera*. Només és mig apagada en moments tràgics per a la família. Quins altres elements penseu que podrien simbolitzar aquesta idea de quotidianeitat? Proposeu altres objectes que posaríeu a escena, com ara: fruita a la taula, o el diari.

3. Com imagineu l'Ermita, la casa que Conxa ha deixat? Fixant-vos en la decoració que veiem a escena, feu una proposta d'ambientació d'aquest altre espai.

4. A l'obra que veureu al TNC es presenten cinquanta anys de la vida de Conxa en «un encadenament d'escenes sense interrupció», en paraules de la directora, Lurdes Barba. Al dossier de premsa del web del TNC, Marc Rosich, responsable de l'adaptació teatral de la novel·la, explica l' estratègia dramàtica per la qual va optar:

> …D'aquesta manera, en el temps que Tia i Conxa ens preparen una escudella (o més aviat dues), tenim la sensació que tota la vida de Conxa ha passat davant nostre, una vida lligada a la cuina del mas, amb els únics punts de fugida del pròleg de la infància, l'alberg a l'Aragó on és deportada amb les seves filles i la porteria de l'Eixample barceloní, a l'epíleg.

a) Llegiu el text de Marc Rosich, i després de veure l'obra comenteu els recursos que es fan servir per marcar el pas del temps.
b) Imagineu que la Conxa, en lloc de viure a una casa de pagès, viu en un ambient diferent, per exemple, en una colònia tèxtil, o en una família d'advocats. Com es podria traslladar «l'escena única» de *Pedra de tartera* a aquests contextos? Com es podria representar el pas del temps?

5. Com es representen els horrors de la Guerra Civil a l'escenari? Què han d'imaginar els espectadors? Què se suposa que saben? Comenteu esdeveniments que es recullen a l'obra dels quals teníeu informació a partir de lectures, pel·lícules, etc.

6. Comenteu en quina mesura es complementen l'escenografia i la projecció d'imatges. Creieu que el muntatge audiovisual:

- Obre una finestra al món exterior?
- Complementa la informació del text?
- Reforça l'impacte dels moments més dramàtics?
- Aporta informació sobre la manera de vestir, de ballar, etc. dels diferents períodes en els quals transcorre l'obra?
- Aporta dinamisme al desenvolpament de l'obra?
- Altres.

7. Hi ha moments feliços i esdeveniments tràgics en la vida de Conxa. Quins són a parer vostre els recursos que fa servir la directora de l'obra, Lurdes Barba, per fer reaccionar el públic en diferents moments de l'obra?

8. Quan la mare de Conxa li explica que haurà de marxar a viure amb els seus tiets ella sent ganes de plorar:

> **Conxa:** Mare continuave parlant i jo notave un nus al coll, com un llaç que em tibave pels dos extrems, i em començave a fer mal fins que el nus s'estave a punt de desfer… El darrer que jo volia era plorar.
>
> (Pròleg: L'Ermita)

En el viatge camí de Pallarès també sent la necessitat de plorar:

> […] Però només dixava que els ulls se m'enaigüeissen i, quan notava que anaven a caure llàgrimes, respirava fort i me les empassava ca a dins.
>
> (Pròleg: L'Ermita)

Descriviu en quatre línies els sentiments i les sensacions físiques que experimenteu quan ploreu. Compareu les vostres descripcions i observeu quines imatges o quines expressions es repeteixen.

Quan aneu a veure l'obra observeu com es reflecteixen a l'escenari aquestes emocions.

9. Assageu de dir les paraules de Conxa quan explica a en Jaume com va anar el part de la seva primera filla:

> **Conxa** (atabalada, sense saber trobar les paraules): Bé. Lo part…. bé… molt bé: Ja ho veus que va anar bé. Molt de tràfec, vingue draps, l'aigua bullent, les dents serrades… tia corrent amunt i avall… tot va anar molt depressa… no vai tenir ni temps de veure la criatura que tia ja me l'havía pres… i tu no hi eres… i bé, no é que me'n recordi cap de gaire coses més… tot va ser molt… molt… no ho sé… prò va anar molt bé. Bé. Bé. Molt bé.
>
> (Primera escudella: Pallarès)

Pareu especial atenció a les pauses; tingueu en compte que hi ha molta emoció continguda en les paraules de Conxa.

10. Observeu com es mouen i les accions que duen a terme les protagonistes femenines a la cuina, en trobareu un exemple a l'acotació següent:

> (Un cop ha desaparegut la Conxa petita, l'adolescent, amb les noves espardenyes als peus, sembla reactivar-se i comença a feinejar per la cuina. Portant coberts a l'aigüera, plegant estovalles…)
>
> (Primera escudella: Pallarès)

Observeu també com es mouen i què fan els homes. Comenteu les diferències.

11. Observeu els vestits que porten la protagonista, la seva amiga Delina i tia Concepció. Dissenyeu un vestuari per a totes tres pensant que l'obra es desenvolupa a l'any 2010. Heu d'actualitzar-lo, però respectant l'adequació als diferents moments. Així:

PERSONATGE	SITUACIÓ
Conxa	Dia de la festa major, quan balla amb en Jaume
	Trasllat a l'Aragó, durant la guerra
Delina	Cuidant el bestiar a la muntanya
Tia Concepció	Abans i després de la mort de l'oncle Ramon

12. A l'adaptació teatral de *Pedra de tartera* la tia presenta la masia a la Conxa amb aquestes paraules:

> **Tia:** La casa é gran. Antes hi havía molt tràfec. Ara només hi som nantres.
> A dalt hi ha quatre habitacions. La teua é la més petita. Les escales porten a les golfes. No hi entris. Hi ha massa vides i fa anys que no s'andrecen. Als baixos, hi ha l'estable, lo pati de batre i la portalada, que done arran de plaça. Pr' aquí se baixe al celler i a la cort de les vaques. Aquí detràs, hi ha el paller i la gàbia dels conills. Quan els vaiguis a donar de menjar, para compte. Hi ha uns forats per fer caure l'herba seca que donen directament a les menjadores dels animals. Vigila no se t'hi enfonsi la cama i vaiguis a parar damunt del cap d'una vaca.
>
> (Primera escudella: Pallarès)

A la novel·la és la mateixa Conxa qui presenta la casa amb aquestes paraules:

> "La casa on els oncles vivien era molt gran. Quasi tant com la dels pares a l'Ermita. Devia haver estat fa molts anys una casa plena de gent i de tràfecs perquè tenia la planta baixa, dos pisos i encara unes golfes sota teulat.

Teatre Nacional de Catalunya

> L'estable i el pati de batre ocupaven els baixos arran de plaça, on es podia sortir per una gran portalada. Unes escales pujaven per davant d'aquest portal al primer pis, que era ocupat per un breu rebedor d'on sortien cap a dalt unes altres escales i cap a la dreta un passadís desigual. (…) Darrere la sala que feia de cuina i menjador hi havia el paller, que tenia unes trampes a terra per on es feia baixar l'herba seca directament a les menjadores dels animals. (…) Al costat del paller hi havia una gàbia que feia la impressió d'una veritable caseta. La casa dels conills. (…)
> El segon pis tenia quatre habitacions, cada una amb el seu gran llit de ferro, la palangana vora la gerra de l'aigua per rentar-se, i en les dues més grans, a més a més de finestra, hi havia un petit armari amb lleixes, excavat a la mateixa paret. D'aquest pis segon en sortien unes escales cap a les golfes. (…)

a) Després de llegir les dues explicacions, feu un esquema de la casa que es descriu. Destaqueu-ne els diferents nivells i la funció que complien.
b) Segons aquest esquema, a quin espai condueix la porta que veiem a dalt de l'escala a l'escenari del TNC?
c) Compareu l'organització de la masia catalana amb altres tipus d'edificacions com la casa menorquina, un *pazo* gallec i un *cortijo*. Podeu trobar informació a:

http://ntic.educacion.es/w3//eos/MaterialesEducativos/bachillerato/arte/arte/arquitec/arq-enla.htm

Com seria l'escenari si l'acció se situés en una d'aquestes edificacions?

Teatre Nacional de Catalunya

Treball de recerca

Compareu *Pedra de tartera,* de Maria Barbal, amb *La plaça del Diamant,* de Mercè Rodoreda. Observeu en totes dues obres:

- La importància de la veu narrativa.
- El perfil de les protagonistes, Conxa i Colometa.
- El paper dels personatges masculins.
- El rerefons polític.
- La importància del mitjà: el poble de muntanya a *Pedra de tartera* i Barcelona a *La plaça del Diamant*.

Completeu el treball amb un paral·lelisme entre la biografia de les dues escriptores.

Annex 14.1. Publicacions a la Revista del centre. Material publicat.

MATERIAL PUBLICAT LA REVISTA

NO ET DEIXIS TREPITJAR!

El passat 25 de novembre, l'Institut Guindàvols vam voler afegir-nos al seguit d'actes celebrats a la ciutat per manifestar el nostre rebuig contra la violència sexista, que afecta especialment dones, però també infants i adolescents.
L'acte, que va mobilitzar 300 persones, entre alumnes i docents, va servir de cloenda d'una campanya realitzada al centre durant el mes de novembre amb el lema NO ET DEIXIS TREPITJAR i que ha consistit en la lectura d'un manifest redactat pel propi alumnat, el visionat d'alguns treballs audiovisuals en anglès de l'alumnat de Batxillerat i l'actuació de la cantant de hip-hop lleidatana BIGUI.
La cançó central de l'acte, que duu per títol ¡Basta!, és un missatge explícit de denúncia de la violència contra les dones, i la cantant ha estat acompanyada musicalment per professorat i alumnat del centre, juntament amb una coreografia dissenyada per a l'ocasió també a càrrec un grup d'alumnes d'ESO.

Cantant: Bigui (nom artístic de Abiguel Freixanet)
Acompanyament musical:

- Hugo Alarcón (guitarra eléctrica) - profe
- Ramon Gallart (baix) – 2n BATX
- Okba Boumeshad (beat box) – 4t ESO

Coereografia: Lourdes Vargas, Clàudia Raya, Anna Borràs, Judith Chesa, Leslye Villareas, Dense Minguell, Anna Ariño (alumnes de 1r i 2n ESO), dirigides per Monika Stefanova de 3r ESO.

Text del manifest llegit:

MANIFEST 25 DE NOVEMBRE
A l'INS GUINDÀVOLS DE LLEIDA

Avui, 25 de novembre, dia internacional contra la violència sexista, nosaltres, des de l'Institut Guindàvols, volem expressar públicament el nostre rebuig envers aquest atemptat contra els drets humans que és la violència sexista.

També volem donar el nostre suport a totes les dones que pateixen o han patit aquest tipus d'abús. Els volem transmetre el nostre recolzament perquè sàpiguen que no estan soles, que siguin fortes i que no tolerin que ningú les faci sentir inferiors.
També volem manifestar la nostra solidaritat envers tots els infants, nens i nenes, que de retruc, són víctimes innocents d'aquesta violència contra les seves mares. Per eradicar aquest tipus de violència, nosaltres defensem la igualtat entre gèneres com a valor bàsic social, perquè ...
entre iguals, no hi pot haver abusos.
Demanem a tots els nois i noies, a tots els homes i dones, col·lectius, entitats i poders públics que cadascú en el seu àmbit de responsabilitat, col·labori en l'eliminació de la violència sexista.

Per això,

DAVANT DELS MALTRACTAMENTS, nosaltres diem:
NO ET DEIXIS TREPITJAR!!

També l'alumnat de 1r ESO va inaugurar la seva exposició de fotografies fetes a l'espai de tutoria i que podeu veure a les aules corresponents. També s'han exposat a la televisió del vestíbul les presentacions en diapositives fetes per l'alumnat d'anglès de 1r de Batxillerat.

Teresa Quintillà

Abiguel Freixanet Pardo (Bigui)

Des de petita m'ha agradat i he tingut molta facilitat per escriure. Durant l'adolescència em va començar a cridar molt l'atenció la música, en contret el Rap i el Soul. A partir dels 14 anys, vaig trobar divertit adaptar les meves lletres a la música i sortia a cantar en alguns concerts de micros lliures (freestyles) . A mesura que he anat creixent, he ampliat el registre musical, amb reggae, funk, jazz…

Fins fa aproximadament un any, que em vaig incorporar a la banda "The Crossfathers", resident a Lleida, i he participat en un altre grup de Lleida, que es diu "La Cinta", fent col.laboracions, i amb altres…

Tinc bastants cançons en solitari, però encara no he gravat res.

Pròximament, prepararé el meu treball personal i espero tirar endavant amb els projectes actuals i els que vinguin.

Les meves lletres es basen en la vida quotidiana, en la realitat que veuen els meus ulls, sempre acompanyades de consciencia, problemes socials, i en direcció a l'Amor i la veritat.

COMMEMORACIÓ DEL DIA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

El dia 25 de novembre vam commemorar a l'institut Guindàvols el dia contra la violència de gènere. Aquell dia a l'IES Guindàvols les noies de Funky i hip hop van ballar a la sala d'usos múltiples una de les cançons d'Abiguel Freixanet, coneguda també com a Bigui. La cançó s'anomena Basta. Li va posar aquest nom perquè es refereix a dir prou a la violència de gènere. A part d'aquesta cançó, que van ballar amb la monitora , la Monika Stefanova, que també és alumna de l'institut. L'Abiguel va cantar altres cançons. També ens va ensenyar un video on es podia veure la violència entre un noi i una noia. Cal destacar la col.laboració de l'Okba, un nois de quart i del professor de música, Hugo Alarcón.

Clàudia Raya

Per què no puc fer-ho?

El nostre alumnat de 4t ESO ha participat a la Jornada ***Per què no puc fer-ho?*****,** organitzada pel Centre Dolors Piera de la Universitat de Lleida. Aquesta activitat té l'objectiu d'apropar a noies i nois estudis que estan tradicionalment estereotipats i animar-los a conèixer-los millor i a escollir-los sense que els prejudicis sexistes determinin aquesta elecció.

Aquesta activitat té l'objectiu d'apropar a noies i nois estudis que estan tradicionalment estereotipats i animar-los a conèixer-los millor i a escollir-los sense que els prejudicis sexistes determinin aquesta elecció. Aquesta jornada, celebrada el 5 de novembre al Campus de Cappont, està dirigida a presentar els estudis de l'Escola Politècnica Superior de Lleida a l'alumnat femení i els de la Facultat de Ciències de l'Educació a l'alumnat masculí. De fet, és una adaptació dels projectes europeus Girl's Day i oy's Day, i hi han participat un total de 443 estudiants de tota Lleida. Durant tot el matí l'alumnat ha participat en tallers dirigits a les noies (Robocode, Energia solar, Autòmates i Eye tracking) i tallers dirigits als nois (Estudi de casos en l'àmbit de la infància, joventut, mediació i salut mental). La jornada s'ha clos amb una conferència a càrrec del psicopedagog Daniel Gabarró.

M. Teresa Quintillà

Annex 15.1. PUBLICACIONS A ESCOLES EN XARXA. Material publicat.

PUBLICACIONS A ESCOLES EN XARXA. CURS 2010-11

---

1. Divendres, 5 de novembre del 2010. Teresa Quintillà.

Per què no puc fer-ho? Jornada contra els estereotips sexistes

Els nois i les noies de 4t d'ESO de l'institut Guindàvols han participat a la Jornada Per què no puc fer-ho?, organitzada pel Centre Dolors Piera de la Universitat de Lleida. Aquesta activitat té l'objectiu d'apropar a noies i nois estudis que estan tradicionalment estereotipats i animar-los a conèixer-los millor i a escollir-los sense que els prejudicis sexistes determinin aquesta elecció.
Aquesta activitat té l'objectiu d'apropar a noies i nois estudis que estan tradicionalment estereotipats i animar-los a conèixer-los millor i a escollir-los sense que els prejudicis sexistes determinin aquesta elecció. Aquesta jornada, celebrada el 5 de novembre al Campus de Cappont, està dirigida a presentar els estudis de l'Escola Politècnica Superior de Lleida a l'alumnat femení i els de la Facultat de Ciències de l'Educació a l'alumnat masculí. De fet, és una adaptació dels projectes europeus Girl's Day i oy's Day, i hi han participat un total de 443 estudiants de tota Lleida. Durant tot el matí l'alumnat ha participat en tallers dirigits a les noies (Robocode, Energia solar, Autòmates i Eye tracking) i tallers dirigits als nois (Estudi de casos en l'àmbit de la infància, joventut, mediació i salut mental). La jornada s'ha clos amb una conferència a càrrec del psicopedagog Daniel Gabarró.

M. Teresa Quintillà

2. Febrer 2011. Carme Saltiveri i Gemma Torrent.

Visita a l'exposició fotográfica España oculta de la fotògrafa Cristina García Rodero.

El passat dimarts 22 de febrer i, dins el context de la celebració del DIA INTERNACIONAL DE LA DONA, els de 1t de batxillerat vam visitar al CAIXAFORUM l'exposició fotogràfica ESPAÑA OCULTA, de Cristina García Rodero.

El grup de coeducació de l'institut Guindàvols vam triar com a eix o tema per tal de celebrar el Dia de la dona, les

dones fotògrafes.Des de l'àrea de Ciències Socials i Llengua catalana i literatura ho hem aprofitat per visitar la magnífica exposició de fotos de Cristina García Rodero. Les esmentades fotografies van ser realitzades a partir de la mort de Franco tot i que tenen l'aparença de ser molt anteriors. La fotògrafa ens mostra racons d'Espanya i personatges de l'època. No té la pretensió de narrar, explicar ni jutjar sinó que només descriu aquesta Espanya singular tot convidant-nos a fer un exercici de memòria personal i històrica.

A més de relacionar-les amb la història recent d'Espanya també hem pogut encaixar les fotografies dins diferents corrents de la història de la pintura i el cinema ja que, en bona part, reten un homenatge a pintors com Velázquez, Rembrant, El Greco, Goya, Van Gogh o cineastes com O. Wells , Buñuel o Berlanga.

Des d'aquí us recomanem la visita a l'exposició.

Carme Saltiveri i Gemma Torrent

LA FOTOGRAFIA QUE MÉS M'HA AGRADAT

Nom i títol: *El Rocio*

Població: Huelva

Província: Huelva

Any: 1979

Descripció: En la fotografia es pot veure un seguit de caravanes antigues passant per un paisatge totalment rural.

Les persones es troben dintre de les caravanes i algunes caminen fora.

Per últim, a la dreta, podem veure un home a cavall, vestit amb la vestimenta típica del Roció.

Valoració personal: Aquesta és la fotografia que més m'ha cridat l'atenció ja que no mostrava cap processió, ni cap festa tradicional estrambòtica, simplement com la gent fa la travessia del *Rocio*.

A més el contrast de llum em fa pensar si era de dia (al matí) o cap al vespre, etc. És a dir, em fa rumiar i observar atentament la fotografia.

Penso que els contrasts que apareixen a la imatge són magnífics perquè d'aquesta manera capta l'atenció del públic.

Paulina Lanyoh

3. Febrer 2011.

COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA.

A l'Institut Guindàvols celebrarem el dia Internacional de la Dona, que és el 8 de març, fent una exposició amb fotografies de figures femenines de la nostra família en situacions quotidianes. Volem transmetre que tant la dona com l'home poden tenir les mateixes oportunitats laborals, ja que en èpoques anteriors, la dona era inferior respecte al treball, i només s'ocupava de les feines domèstiques i dels fills.
Ens interessa observar com vestien, quins pentinats portaven, l'aspecte físic, ja que semblaven més grans del que eren en realitat, a causa del treball.

Sara Elcacho i Mariona Genís

4. Febrer 2011. ARTICLE D'OPINIÓ. "El futbol, cosa d'homes?"

Dos jugadores de la Selecció Espanyola de Futbol Femení Sub-17 gaudint de la victòria.

Hi ha molta gent que pensa que el futbol és cosa d'homes. Nosaltres opinem que, com a tots els esports, hi poden jugar persones dels dos sexes. No estem gens d'acord amb la gent que té aquesta opinió, ja que nosaltres hem practicat aquest esport, i podem tenir les mateixes condicions que els homes. També pensem que que si ens fiquem a contar totes les dones que els agrada seguir el futbol ens quedaríem sorpresos.

Si una dona vol ser futbolista pensem que ha de tenir les mateixes oportunitats que els del sexe masculí.

També creiem que per poder jugar a futbol es necessita estar en forma, i ficar-hi moltes ganes, ja que és un esport una mica complicat. En el món futbolístic hi ha molta discriminació respecte a les dones, ja que pensen que les dones no tenim les mateixes condicions físiques que els homes com ara la força, la velocitat…

Com a moltes altres coses, hi ha persones que creuen que els homes són millors en els esports, però quantes dones han aconseguit fer història? Quantes han aconseguit ser conegudes mundialment? Però també, quantes s'hauran quedat a mig camí per aconseguir el seu somni?

Creieu, sincerament, que es pot fer alguna cosa al respecte? Es pot valorar molt més a les dones?

La televisió també influeix molt en aquest àmbit, no informen dels partits de futbol femení. Prefereixen retransmetre els partits masculins, ja que donen molta més audiència.

Del 8 d'abril al 26 de juny, es va celebrar el Campionat Europeu de Futbol femení Sub-17 en el qual la Selecció Espanyola es va proclamar campiona. Quanta gent de tot el país va estar pendent d'aquest campionat? Quanta gent s'ha assabentat de la victòria femenina? En canvi, quanta gent va seguir la Copa del Món a Sud-Àfrica? Tota Espanya va estar al corrent. Millor dit, tot el món va estar pendent del Mundial 2010.

Mariona Genís i Sara Elcacho.

1 comentari

Tens tota la raó, el futbol no és solament de dones, és per a tots, homes i dones, dones i homes, la gent que diu que el futbol és solament per homes són discriminants, que encara pensen que estem al segle XXI.

Bryan Tovar

5. Març 2011. COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA.

A l'Institut Guindàvols, des del 7 de març hi ha instal·lada l'exposició **Fotògrafes pioneres a Catalunya,** cedida per l'Institut Català de les Dones**,** per celebrar el Dia de la Dona (8 de març).

L'Institut Català de les Dones té com a objectu el reconeixement de les experiències de les dones. Per aconseguir-ho es proposa rescatar l'obra de moltes creadores que van innovar l'art amb la seva obra i que, desgraciadament, són desconegudes.

Dins d'aquesta recuperació de la memòria, ens trobem l'exposició **Fotògrafes pioneres a Catalunya**. S'hi pot observar fotografies que són testimoni d'una visió de la societat de cadascuna de

les fotògrafes representades. Sovint aquestes dones utilitzaven el seu treball per fugir de les normes imposades, això implicava un desafiament de la visió que es tenia d'elles mateixes.

Les fotografies de l'exposició permeten valorar els avenços tècnics de l'època i també veure la realitat de l'època.

L'exposició consta de 12 plafons cadascun d'ell dedicats a una fotògrafa. Els noms són els següents: Anaïs Napoleon, Dolores Gil de Pardo, Carme Gotarde i Camps, Madronita Andreu, Montserrat Vidal i Barraquer, Rosa Szücs de Truñó, Carme García de Ferrando, Mara Serradell i Sureda, Roser Oromí Dalmau, Roser Martínez Rochina, Montserrat Sagarra i Joana Biarnés.

6. Març 2011. COMPETICIÓ DE KORFBAL A LLEIDA.

Ahir, 17 de març hi hagué una competició de Korfbal a Lleida.

A les 6:30 em desperto amb moltes ganes de tornar al llit, em canvio de roba i surto per anar al pavelló a les 7:30. Vaig arribar amb el David i l'Adriana al pavelló a les 9:00. Al principi tant sols es veia els alumnes de nostre institut, l' aparcament i alguns professors.

Vam estar a les grades, amb els de Josep Lladonosa al costat, vam repassar les normes de korfbal:

1r: no podem donar mes de tres passos amb la pilota;

2n: els nois no poden marcar les noies, i les noies no poden fer-ho amb els nois;

3r: per evitar els altres grup faci punt, hem d'aixecar el braç per damunt de la pilota que es troba a les seves mans;

4t: no podem marcar l'altre equip quan tiren la pilota de banda. I els que defensen no poden passar a la part dels atacants, ni els atacants poden vindre a la part de l' equip que defensen.

El primer partit el vam fer amb els de Torre Vicens i vam perdre. El segon també. Però, al tercer, quan van arribar l'altra meitat de l'equip, els que van anar a les proves de cangur, vam guanyar, però va ser amb els de 4t A. Després vam guanyar els de 3r del nostre institut. Estàvem a les semifinals. Si guanyéssim els de Josep Lladonosa, aniríem a Barcelona, al les Finals, però vam perdre, eren els millor de tots. Però quan van saber que si guanyaven els de Joan Oró, podríem ser que hi anéssim, els vam guanyar per 4-0.

Al final no van guanyar els premis, però com els equips que van guanyar en primer i segon el lloc no poden anar perquè van a Itàlia el dia de les finals de Barcelona, els de Josep Lladonosa, nosaltres podem anar i estàvem molt contents fins que el Vidal va dir que tan sols faltava decidir qui aniria a jugar a les finals de Barcelona. I tots van pensar que això era una injustícia ja que els que van guanyar vam ser nosaltres.

Gabriela Cardoso 4t B

Annex 16.1. Publicacions al Blog de la Revista. Material publicat.

MATERIAL PUBLICAT AL BLOG DE LA REVISTA

1.CONTACONTES A L'AULA D'ACOLLIDA. "LA VENTAFOCS QUE NO VOLIA MENJAR ANISSOS".

Amb motiu de la celebració de Sant Jordi, es va realitzar l'activitat d'explicar un conte a l'Aula d'acollida.
És tracta d'una adaptació del conte tradicional de la Ventafocs.
A continuació podeu llegir-lo.

"La Ventafocs tenia moltes moltes ganes d'anar a ballar i….malgrat que la seva marastra no li volia deixar anar… es va escapar quan tothom dormia i se n'hi va anar…."

Carla Túnica

2. KORFBALL. ESPORT COEDUCADOR.

El Korfball és un esport d'equip on participen persones dels dos sexes dins d'un mateix equip. L'objectiu és fer cistella i evitar que en faci l'altre equip. La cistella no és igual que la de bàsquet, sinó que és més alta i no té taulell. El camp es divideix en dos parts, la part defensiva i l'ofensiva. De cada equip hi ha dos nois i dos noies en cada part del camp. Quan entre els dos equips, al marcador suma un nombre parell (2, 4, 6…) les 8 persones que defensen passen a atacar (camp ofensiu) i les que ataquen passen a defensar (camp defensiu). El jugador d'un equip defensa a un jugador de l'altre.

En la lliga professional la cistella és de 3,5 metres d'alçada i el camp mesura 40m x 20m.

Normes:

- No es pot botar la pilota, ni prendre-la de les mans del contrari.
- Una noia només pot defensar a una altra noia, i un noi a un altre noi.
- Si es passa de la línia de mig camp es pita falta.
- Per evitar que l'equip contrari faci cistella, podem col·locar-nos a un metre del rival i aixecar el braç, però sempre sense tenir contacte físic.
- Com a tots els esports, no es pot fer mal intencionadament al rival.

Dijous dia 17 de març del 2011 es va celebrar un torneig de Korfball al pavelló de Pardinyes, on hi van participar alumnes des de 1r d'ESO fins 4rt d'alguns instituts de Lleida. La jornada va començar a les 9.30 del matí i va finalitzar amb l'entrega de trofeus als equips finalistes, els quals aniran a Barcelona a jugar el Campionat de Catalunya de **K**orfball. En la categoria Infantil l'Institut Guindàvols ha aconseguit la primera i la segona plaça, i en categoria Cadet es va aconseguir una tercera plaça.

Cada any es celebra aquesta jornada i cada any els participants s'ho passen d'allò més bé, coneixent nova gent i fent esport.

Mariona Genís i Sara Elcacho

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

CURS 2012-13

MEMÒRIA FINAL DE GRUP DE TREBALL

Títol: Coeducació a Secundària

Codi: 6097421609

DADES DE L'ACTIVITAT FORMATIVA		
Coordinador/a: Sara Cabello Ochoa	Correu electrònic: scabell2@xtec.cat Telèfons: 659243040 / 973 216305	
Calendari: Octubre 2012-maig 2013		
Dia de la setmana: Dimecres	Horari: 17:00	Total hores grup treball: 40
Relació de persones que han finalitzat el grup de treball *- nom i cognoms i centre de treball -*	Total de persones que han finalitzat: 15	
- Mercè Aldabert Pi (Ins. Guindàvols) - Cristina Banllés Ventura (Ins. Guindàvols) - Mercè Del Barrio (Ins. Guindàvols) - Rosa M. Borrell Feliu (Ins. Guindàvols) - Ma. Lourdes Codina Garcia (Ins. Guindàvols) - Anicet Cosialls Manonelles (Ins. Guindàvols) - Marta Donaire Cordero (Ins. Guindàvols) - M. Montserrat Mir Piñol (Ins Torrevicens) - M. Teresa Quintillà Zanuy (Ins. Guindàvols) - Immaculada Tarin Martínez (Ins. l'Olivera) - Gemma Torrent pellisé (Ins Guindàvols)		

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Índex

		pàg.
1-	Introducció	3
2-	Dietari de desenvolupament de les sessions i acords	4
3-	Materials elaborats	6
	a. Relació i breu descripció	6
	b. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació, si és el cas	6
4-	Valoració del grup de treball	7
5-	Annexos: Materials elaborats pel grup de treball	8

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

1. Introducció

Aquest és el cinquè curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que en els darrers anys, s'ha fet palesa la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüi a la creixent complexitat i pluralitat que ha anat adquirint la societat catalana. Creiem que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant centres i aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis sobre determinats col·lectius.

En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats és quelcom més que el fet que nois i noies comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén continuar reflexionant sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén continuar elaborant materials per a ESO i BATX destinats a identificar els elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora.

Objectius

Els objectius que es va fixar el grup de treball en el seu inici, van ser els següents:

1- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària.
2- Elaborar estratègies per implantar mesures educatives que fomentin la coeducació.
3- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives
4- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois.

Els objectius del grup de treball plantejats per aquest curs han estat els mateixos.

Metodologia

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

2. Dietari de desenvolupament de les sessions i acords

data	Desenvolupament i acords
10-10-2012	Primera sessió: repartiment del full amb adreces i membres. Repàs de les persones inscrites al grup. Plantejament dels objectius del grup; establiment del calendari de reunions: 10 sessions de 4 hores (no totes presencials); control d'assistència i criteris de certificació. S'acorda mantenir el disseny d'activitats al voltant d'esdeveniments significatius també fora de l'àmbit educatiu: • 25 de novembre (dia contra la violència de gènere) • 8 de març (dia de la dona treballadora) Es fa una primera pluja d'idees per recollir propostes d'activitats per aquests dies . Revisió del material penjat al curs moodle Eduquem per la Igualtat. Es disposa també del blog, en el que cal anar traspassant la informació. S'accepta la proposta d'una persona membre del d'anar més enllà en el treball del grup i tractar el tema del tracte professorat-alumnat en termes de coeducació. Es proposa observació d'aula i establir línies d'actuació a l'aula en termes coeducatius.
07-11-2012	Per a la reflexió *des de la coeducació* de la nostra tasca com ha professorat a l'aula s'aporta un fragment de text sobre "La interacción del professorado y el alumnado", extret dels "Cuadernos para la coeducación" de la UAB, concretament del núm 8. "Una mirada no sexista a las clases de Ciencias Experimentales". La publicació és de l'any 1995, tot i així sembla un bon punt de partida per la reflexió que es demanava. Es demana que qualsevol que conegui alguna altra referència la comparteixi. Al respecte es comenta que el llibre *Rosa y azul* de la Marina Subirats) pot ser interessant. La ressenya bibliogràfica: http://www.iberlibro.com/Rosa-azul-transmision-generos-escuela-mixta/1419868236/bd. S'ha trobat una presentació d'unes alumnes de magisteri d'educació infantil que en fan un resum, http://www.slideshare.net/lasimpatica/rosa-y-azul Es fa una primera lectura de l'article i s'anoten aquells aspectes que es considera adient observar. S'acorda una lectura individual per a la propera sessió per acabar de tancar la fitxa o pauta d'observació. Programació i elaboració d'activitats per al 25 de novembre. Es decideix col·locar a les parets del primer pis, l'exposició cedida pel LIKA. Caldrà preparar activitats per l'alumnat per treballar-la.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

	Es recordar la jornada de la UdL del proper 15 i 16 de novembre, sembla que no cal inscripció prèvia (més informació: Ma. Teresa Quintillà).
12-12-2012	Després de compartir les aportacions dels membres del grup després de la lectura de la informació passada en la darrera sessió, s'el·labora la fitxa del *Full de Registre (ver.1) INTERACCIÓ DEL PROFESSORAT I L'ALUMNAT A L'AULA (per a una reflexió des de la coeducació).* Es tracta de fer una observació més aviat qualitativa, que hauríem de fer cada un de nosaltres, durant 4 ó 5 sessions a un mateix grup, procurant que entre tots i totes observem tots els nivell educatius, d'ESO, Batxillerat i Curs d'accés. A la propera sessió farem una posada en comú de les observacions, continuarem reflexionant sobre el tema, i decidirem cap a on continuem. La propera sessió serà en 2 mesos, és per això que es recorda d'anar pensant activitats pel dia 8 de març.
13-02-2013	Es comenta l'observació a l'aula feta per algunes persones membres de grup. Es veu molt difícil poder comparar les observacions i poder treure'n conclusions. De moment es deixa el tema per més endavant. Pluja d'idees per proposar activitats per al 8 de març.
27-02-2013	Es concreten les activitats per al 8 de març. El lema de la Jornada serà "ATREVEIX-TE: SIGUES PROTAGONISTA DE LA TEVA VIDA". Es programen activitats abans, durant i després del divendres 8 de març. • ABANS DEL 8 de MARÇ: o Disseny de cartells del Dia Internacional de la dona (alumnat de l'optativa Revista de 3r ESO). o 4t concurs de cartells *8 de març* (organitzat pel departament de tecnologies). o Activitats *International Women's Day* (coordinat pel departament de llengua anglesa per a l'alumnat d'ESO i Batx). o Activitats *8 mars Journée Internationale de la femme* (a través de la matèria de Llengua francesa per a l'alumnat de 4ESO) • EL MATEIX DIVENDRES 8 de MARÇ: o CINE-FÒRUM *Atreveix-tea mirar: sigues protagonista de la teva vida* Llargmetratge Pel·lícula "La boda de Muriel" (1r, 2n i 3r ESO) Llargmetratge "La cámara oscura" (4t ESO i 2n BATX) Curtmetratge "Recursos humans" (CAGS i CFGM i CFGS): http://www.youtube.com/watch_popup?v=n_jJ2ZRBeus o Partit de Handbol femení – categoria cadet (11.15h – 11.45h, al gimnàs del centre, organitzat pel departament d'educació física) o Exposició "*Dones del món*" al passadís del 1r pis (obra de l'alumnat de l'Aula d'acollida)

	o Exposició "*Mites femenins a Salvador Espriu"* (a càrrec de l'alumnat de 1r BATX Grec) o Exposició dels cartells presentats al concurs (televisio del vestíbul). • DESPRÉS DEL 8 de MARÇ: L'alumnat de 1r BATX participarà en una xerrada sobre l'impacte econòmic de la crisi en el col·lectiu femení el dia 13 de març.
03-04-2013	Es parla de la possibilitat de desposar a la ciuat de la representació teatral titulada "Subterrànies" . Es tracta d'una obra que recrea la vida de tres dones en un refugi antiaeri durant els bombardejos de la guerra civil. Està associada a l'exposició organitzada pel Memorial Democràtic, "Catalunya bombardejada". L'exposició de moment, no està disponible, però la companyia prepara la contextualització de l'obra. La durada de l'obra és d'uns 45', però amb la contextualització prèvia pot durar entre 1,15 h i 1h 30'. El lloc on es realitzaran les representacions és la Sala petita del Teatre de l'Escorxador.
08-05-2013	Revisió del material elaborat durant el curs.
29-05-2013	Reunió final tancament del grup. Valoracions finals. Acord de demanar la continuïtat del grup de treball.

3. Materials elaborats – activitats realitzades

a) Relació i breu descripció

Com en edicions anteriors les activitats realitzades al voltant de les diades del 25 de novembre (dia contra la violència de gènere) i del 8 de març (dia de la dona treballadora) s'han intentat recollir al moodle i al blog.

http://www.institutguindavols.cat/moodle2/course/view.php?id=32

http://blocs.xtec.cat/eduquemperalaigualtat/

Igualment algunes de les notícies sobre el tema incloses a la revista del centre, es poden consultar al blog de la nostra revista http://blocs.xtec.cat/revistaguindavols/ i la participació a escoles en xarxa a l'enllaç: http://escolesenxarxa.vilaweb.cat/

Igualment s'inclouen com a annexos a aquesta memòria alguns dels materials el·laborats.

b) Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació, si és el cas

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis, igual que en altres cursos ha estat molt satisfactòria. Destacar un curs més l'alt grau de participació de tots els membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell,

circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció de l'acció proposada.

A l'enllaç següent es pot veure un mini reportatge de TV Lleida sobre les activitats dutes a terme al centre en motiu del 8 de març (a partir del minut 3' 25''):
http://www.segre.com/index.php?id=1234&tx_ttnews[tt_news]=88181

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la revista i la pàgina web del centre, i d'altres mitjans esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

http://www.institutguindavols.cat/moodle2/login/index.php

4. Valoració del grup de treball

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat bastant alt., gràcies a què ja fa cursos que els treballem.

Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, torna a ser segurament la d'haver estat massa ambiciosos en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ens continua funcionant força bé:

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
(6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat. Tot i que aquest curs, per la dinàmica del centre ens ha resultat molt difícil trobar els moments de trobada.

Comentar que aquest acurs amb la implantació de la joranda compactada al nostre centre ens ha resultat més difícil mantenir el calendari de reunions inicialment previst.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials continua sent molt laboriosa i exigeix més temps del que inicialment es preveu.

Tot i que aquest curs ens ha costat més fixar el calendari de les sessions presencials, el grup continua treballant amb molta il·lusió, i a mesura que avança genera noves idees que troba interessant de desenvolupar, és per això que hem demanat la continuïtat del grup per al curs vinent.

5. Annexos: Materials elaborats pel grup de treball

Annex 1. *Full de Registre (ver.1)* ***INTERACCIÓ DEL PROFESSORAT I L'ALUMNAT A L'AULA*** *(per a una reflexió des de la coeducació)*

Annex 2 ***Cine-fòrum: LA BODA DE MURIEL.*** *Guies didàctiques profesorat i alumnat.*

Annex 3 ***Cine-fòrum: LA CÁMARA OSCURA.*** *Guies didàctiques profesorat i alumnat.*

Annex 4 ***Concurs cartells 8 de març.*** *Bases del concurs.*

Annex 5 ***SUBTERRÀNIES.*** *Cartell de la representació teatral i ressenya.*

Annex 6 ***Activitats Coeducació en llengua inglesa 2012-2013.***

Annex 7 ***Mites femenins a Salvador Espriu.*** (Activitats de le matèries de Grec i Llatí de 1r de Batxillerat. Inclou treball de l'alumnat).

Annex 1. *Full de Registre (ver.1)* ***INTERACCIÓ DEL PROFESSORAT I L'ALUMNAT A L'AULA***
(per a una reflexió des de la coeducació)

Full de Registre *(ver.1)*

INTERACCIÓ DEL PROFESSORAT I L'ALUMNAT A L'AULA

(per a una reflexió des de la coeducació)

Curs i grup		**Nombre alumnes**		**Nombre nois**	
				Nombre noies	

Data de l'observació		**Dia de la setmana**		**Hora**	

Matèria	

Descripció de la dinàmica de la classe

Interacció per iniciativa del professorat	Distribució del temps participació professorat/alumnat	
	Preguntes obertes (dirigides al grup classe en general)	
	Preguntes individualitzades (dirigides a un/a alumne/a concret/a)	
Interacció per iniciativa de l'alumnat	Observació de qui, com, quan i per a què intervé	

Annex 2 ***Cine-fòrum: LA BODA DE MURIEL.*** *Guies didàctiques profesorat i alumnat.*

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFORUM *LA BODA DE MURIEL*

LA BODA DE MURIEL

Fitxa tècnica

Títol: La boda de Muriel
Gènere: Comèdia- Drama
Any: 1994
Direcció i guió: P. J. Hogan
Repartiment: Toni Collette, Bill Hunter, Jeanine Drynan, Rachel Griffiths, Matt Day, Gennie Nevison
Nacionalitat: Australiana
Durada: 105 min

Sinopsi
Muriel és una noia poc atractiva que és rebutjada tant per la seva família com pel seu suposat cercle d'amistats. Intentant escapar de la seva vida real, Muriel s'evadeix escoltant cançons de ABBA i fullejant catàlegs nupcials. Somia amb la possibilitat que un noi la vulgui i la rescati convertint-la per fi en la reina del ball en casar-se amb ella. Però un dia, cansada d'esperar, decideix robar uns diners que li permetran fugir de la ciutat per sortir a buscar el que ella creu que és el seu destí.

OBJECTIUS PEDAGÒGICS

1. Analitzar les característiques d'allò que es considera femení i del model de vida que socialment s'imposa a les dones.
2. Comprendre la importància del autoconcepte i de l'autoestima i la pròpia capacitat per millorar-los.
3. Reflexionar sobre com afecta a la vida de les persones, especialment, de les dones, els models de bellesa i la preocupació per agradar als altres.
4. Qüestionar el paper de les dones a l'hora de reproduir els esquemes socials del patriarcat.
5. Analitzar els mecanismes de violència familiar i les seves conseqüències.

CLAUS DE TREBALL PER AL PROFESSORAT

La boda de Muriel ens parla de l'obsessió malaltissa d'una noia australiana per casar-se i tenir èxit en la vida, i ens serveix per plantejar la influència dels models socials dominants en els i les joves. En aquest cas, la pel·lícula s'enfoca en el model de feminitat tradicional, segons el qual sembla que si no ets maca, et cases i tens fills i filles, no ets suficientment dona. Amb l'aparença de comèdia senzilla per passar l'estona, el film caricaturitza els atributs d'allò considerat femení i mostra com afecta a les dones el complir amb aquests esquemes socials del patriarcat. L'entorn també és prototípic de la família patriarcal, en la qual el pare és el sostenidor econòmic del grup familiar al qual controla i humilia, mentre té

relacions amb la seva amant; un altre aspecte denunciat és l'ambient de les amistats femenines, que no es preocupen per una altra cosa que per la bellesa i per tenir nuvis. Els temes que la pel·lícula ens permet abordar són els següents:

1. **Com s'imposen socialment desitjos que tenen a veure amb agradar els altres i ser esposa de.**

En el patriarcat occidental l'esquema tradicional de feminitat es caracteritza perquè les dones han de preocupar-se per l'estètica i els cànons de bellesa amb la intenció de ser considerades maques pels homes. Els seus gustos i desitjos, encara que pugui semblar que són propis i resultat d'eleccions personals, responen a les expectatives que la societat genera per a elles. Així les coses, una dona se sentirà bé amb si mateixa com a persona i com a dona si rep una valoració positiva dels altres, de manera que la seva identitat es va conformant sotmesa i depenent de si agrada els altres. Muriel és un exemple d'això, així com les seves suposades amigues.
Una escena que il·lustra molt bé aquest punt és aquella en la qual li pregunten a una de les noies del grup com està i com a resposta no diu com està ella com a persona, sinó el seu paper com a dona en la societat, doncs respon "casada" i mostra orgullosa l'anell de noces, com si fos això el que li dóna categoria social de persona. La mateixa noia, més endavant, quan se sent atacada diu en la seva defensa "*però qui et creus que ets? Estic casada i sóc molt maca*".

Quant al matrimoni, l'obsessió de Muriel és com una paròdia del model tradicional de feminitat: apareixen referències a les noces pertot arreu (la paret de la seva habitació empaperada amb fotografies de noces de famosos i de revistes, els documentals sobre noces, els aparadors on ella es queda embadalida veient vestits de núvia, quan es prova vestits mentint sobre el seu futur matrimoni...). Per a Muriel el matrimoni simbolitza èxit social ("*Vull guanyar. Tota la meva vida he volgut guanyar*") i ser reconeguda socialment com algú: "*vull semblar-me a vosaltres*", els diu a les seves suposades amigues. Al que elles responen que les avergonyeix i que no volen que les vegin amb ella.

Com a reacció a aquest rebuig social i al seu sentiment de fracàs, per afirmar-se, es posa a treballar al món de la cosmètica i comença a dir mentides compulsivament sobre que té nuvi, que va a casar-se... Es construeix i viu en un món de fantasia que pensa que ella mateixa ha inventat. Però, en realitat, no fa una altra cosa que respondre al model social que se li imposa com a dona.

2. **El paper de les dones a l'hora de reproduir els esquemes del patriarcat.**

Encara que sovint es comptabilitza els homes com a col·lectiu del manteniment de la cultura del patriarcat, pel fet de ser ells els qui estan en situació de poder en la relació de desigualtat i, per això, gaudeixen de privilegis, el paper de les dones a l'hora de reproduir aquesta estructura també ha de ser tingut en compte. Muriel i la seva mare, per exemple, il·lustren com es comporten les dones seguint les pautes patriarcals: d'una banda, Muriel obsessionada per complir amb les expectatives que se li assignen com a dona (casar-se); i d'altra banda, la mare, absolutament subordinada al que digui i vulgui el marit, obeint ordres sense protestar i suportant la humiliació cap a ella i cap als seus fills i filles. Sembla que ha perdut totalment la seva autonomia personal i la capacitat de pensar i fer coses per si mateixa, amb excepció de llevar-se la vida quan el seu marit l'abandona.

3. **La violència familiar i com afecta a la mare i fills i filles.**

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFORUM *LA BODA DE MURIEL*

El pare de Muriel compleix amb el rol de cap de família-policia-jutge que li atorga el patriarcat. Per exercir-ho, com si fos normal i legítim, usa la violència psicològica contra la seva dona, les seves filles i, en menor mesura, contra el seu fill. En cap moment es veu que els tracti com a persones, sinó més aviat com a objectes que considera les seves possessions. Sistemàticament els tracta d'inútils i els humilia en públic sempre que té ocasió.
Aquesta relació de maltractament cap a la família provoca por, passivitat, falta de presa de decisions, malaptesa, debilitat, etc. Si bé les persones engeguen recursos positius per fer front a les relacions de maltractament, la pel·lícula no permet veure una altra estratègia d'enfrontament que la fugida, tant de Muriel (cap a Sydney) com de la mare (suïcidi).

PREGUNTES GUIA PER AL FÒRUM/DEBAT.

Després del visionat de la pel·lícula, és divideix el grup classe en diversos equips de debat (grups de 3-4 personis) que responen a unes qüestions plantejades (full annex) i en prenen nota (una persona del grup se n'encarrega), per posteriorment fer una posada en comú i dur a terme un debat sobre aquestes.

Preguntes guia.

1. Quins són els desitjos i problemes de Muriel?
2. Per quin tema et sembla que està obsessionada?
3. Té ella algun control sobre aquests (desitjos/problemes)?
4. Què s'espera d'ella com a dona?
5. En quina mesura Muriel respon a les expectatives de ser una "dona perfecta" al llarg de la pel·lícula?
6. Què és important per a les suposades amigues de Muriel? En què basen les seves relacions socials?
7. Per què Muriel vol assemblar-se a elles?
8. Com respon el seu entorn més proper davant els seus problemes?
9. Com respon ella davant l'actitud d'aquells als quals estima?
10. Per què creus que els diferents membres de la seva família es comporten així?
11. Què et sembla que representa la figura del pare de Muriel?
12. Creus que els tracta com es mereixen?
13. Pensa en alguna situació en què hagis pogut sentir-te maltractat o maltractada. Quins sentiments et va provocar? Com vas reaccionar davant el maltractament?
14. Què fa Muriel per millorar la seva situació? Et sembla encertat el seu comportament?
15. Per què creus que Muriel decideix canviar el seu nom pel de Mariel? Aconsegueix així el seu objectiu?

16. Com descriuries la seva amiga Ronda? Què li aporta a Muriel? S'assembla als seus anteriors amigues?

17. Com reacciona Muriel quan descobreix la malaltia de Ronda? Què opines sobre això?

18. Creus que Muriel fa realitat el seu somni quan aconsegueix casar-se? Per què?

19. Creus que Muriel és més feliç al final o al començament de la pel·lícula? En què ha canviat ella?

20. Imagina que estàs tu en el lloc de Muriel en començar la pel·lícula i imagina quines decisions hauries pres.

21. En quina mesura et sembla que els homes i les dones (com a col·lectiu, no com a persones individuals) tenen responsabilitat en el manteniment de les relacions desiguals entre uns i unes altres dins del patriarcat? Afecta per igual a homes i dones la cultura del patriarcat? Qui s'endu la pitjor part i per què?

22. Pensa en alguna persona a qui t'agradaria semblar-te (del teu entorn, dels teus ídols, etc.) Què tenen ells o elles que no tinguis tu? Podries identificar què és el que t'agrada d'ells o elles? Aquestes característiques responen al model tradicional del que és ser home o dona?

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFORUM *LA BODA DE MURIEL*

LA BODA DE MURIEL

Fitxa tècnica

Títol: La boda de Muriel
Gènere: Comèdia- Drama
Any: 1994
Direcció i guió: P. J. Hogan
Repartiment: Toni Collette, Bill Hunter, Jeanine Drynan, Rachel Griffiths, Matt Day, Gennie Nevison
Nacionalitat: Australiana
Durada: 105 min

Sinopsi
Muriel és una noia poc atractiva que és rebutjada tant per la seva família com pel seu suposat cercle d'amistats. Intentant escapar de la seva vida real, Muriel s'evadeix escoltant cançons de ABBA i fullejant catàlegs nupcials. Somia amb la possibilitat que un noi la vulgui i la rescati convertint-la per fi en la reina del ball en casar-se amb ella. Però un dia, cansada d'esperar, decideix robar uns diners que li permetran fugir de la ciutat per sortir a buscar el que ella creu que és el seu destí.

Reuniu-vos per grups i responeu raonadament a les preguntes següents. Una persona del grup ha de prendre nota de les respostes, perquè després posarem en comú les respostes de tots els grups.

Preguntes

1. Quins són els desitjos i problemes de Muriel?
2. Per quin tema et sembla que està obsessionada?
3. Té ella algun control sobre aquests (desitjos/problemes)?
4. Què s'espera d'ella com a dona?
5. En quina mesura Muriel respon a les expectatives de ser una "dona perfecta" al llarg de la pel·lícula?
6. Què és important per a les suposades amigues de Muriel? En què basen les seves relacions socials?
7. Per què Muriel vol assemblar-se a elles?
8. Com respon el seu entorn més proper davant els seus problemes?

9. Com respon ella davant l'actitud d'aquells als quals estima?
10. Per què creus que els diferents membres de la seva família es comporten així?
11. Què et sembla que representa la figura del pare de Muriel?
12. Creus que els tracta com es mereixen?
13. Pensa en alguna situació en què hagis pogut sentir-te maltractat o maltractada. Quins sentiments et va provocar? Com vas reaccionar davant el maltractament?
14. Què fa Muriel per millorar la seva situació? Et sembla encertat el seu comportament?
15. Per què creus que Muriel decideix canviar el seu nom pel de Mariel? Aconsegueix així el seu objectiu?
16. Com descriuries la seva amiga Ronda? Què li aporta a Muriel? S'assembla als seus anteriors amigues?
17. Com reacciona Muriel quan descobreix la malaltia de Ronda? Què opines sobre això?
18. Creus que Muriel fa realitat el seu somni quan aconsegueix casar-se? Per què?
19. Creus que Muriel és més feliç al final o al començament de la pel·lícula? En què ha canviat ella?
20. Imagina que estàs tu en el lloc de Muriel en començar la pel·lícula i imagina quines decisions hauries pres.
21. En quina mesura et sembla que els homes i les dones (com a col·lectiu, no com a persones individuals) tenen responsabilitat en el manteniment de les relacions desiguals entre uns i unes altres dins del patriarcat? Afecta per igual a homes i dones la cultura del patriarcat? Qui s'endu la pitjor part i per què?
22. Pensa en alguna persona a qui t'agradaria semblar-te (del teu entorn, dels teus ídols, etc.) Què tenen ells o elles que no tinguis tu? Podries identificar què és el que t'agrada d'ells o elles? Aquestes característiques responen al model tradicional del que és ser home o dona?

Annex 3 ***Cine-fòrum: LA CÁMARA OSCURA.*** *Guies didàctiques profesorat i alumnat.*

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFORUM LA CÁMARA OSCURA

FITXA TÈCNICA:

Títol: La cámara oscura
Directora: María Victoria Menis
Repartiment: Mirta Bogdasarian (Gertrudis)
Fernando Arman (Leon)
Patrick Dell'isola (Jean Baptiste)
Carlos DEfeo (Nathan)
Durada: 88 minuts
Gènere: Drama
Any: 2008
País: coproducció argentinofrancesa.
Basat en el conte "La Cámara oscura" d' Angélica Gorodischer

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFORUM LA CÁMARA OSCURA

Sinopsi:

A finals del segle XIX neix una nena a la plataforma d'un vaixell que acaba d'arribar a l'Argentina. És filla d'una família d'emigrants jueus que fugen de Rússia. A Gertrudis, que així es com es dirà la nena, no se li pot donar la nacionalitat argentina ja que el lloc on neix és de frontera. Aquesta nena creixerà en una casa de camp dins una colònia jueva a la província argentina de Entre Ríos. Es transformarà en una dona a qui es donarà una educació molt estricta. Tothom la considera lletja, sempre vesteix de negre mirant cap a terra i amagant-se dels qui l'envolten. La seva mare li recorda que és lletja i la convida a amagar-se, li fa veure també que no compleix les expectatives malgrat que és una nena brillant a l'escola. Gertrudis es convertirà en una dona insignificant ignorada per tothom tot i que té un immens món interior. Només la distreu la cuina, la cura de les plantes i la lectura de nit. Es casa amb un vidu i té 4 fills. Continua sent invisible en aquesta nova família on el pare és qui té major protagonisme i qui gaudeix d'admiració dels fills.

Leon, el pare, contracta un fotògraf francès que passa per allí per tal que fotografiï la família. Jean- Baptiste arriba a la casa i s'hi allotja durant uns dies per fer la seva feina. Gertrudis es nega a ser retratada i es continua amagant, com sempre ha fet a la vida mentre la resta de la família mostren molt interès per sortir a les fotos.

Jean- Baptiste és un home que ha viscut i fotografiat els horrors d'una guerra. Serà l'únic que descobrirà la dona que és Gertrudis.

1. Analitza la relació de la mare de Gertrudis cap a ella. Com creus que és? Busca un exemple dins la pel.lícula?

   a) Indiferent
   b) Distant
   c) Tendra
   d) Incòmoda
   e) Amorosa
   f) De rebuig

Alguns exemples dins la pel.lícula:

-És incòmoda . Exemple: el part es produeix en un moment molt inoportú,
-És distant o de rebuig . Exemple. En fer-se una fotografia familiar, la mare fa que Gertrudis es tregui un llacet del cap perquè considera que no l'afavoreix. La nena es decep i reacciona tapant-se la cara.
-És indiferent . Exemple: la mare no ha pensat cap nom per a ella. Li és igual el nom. El decideix un funcionari de la duana.

2. Té a veure amb el fet de ser nena aquesta relació? Per què?

Sí. La mare hauria preferit un mascle.
Segurament la mare veu més avantatjós tenir un noi perquè pot treballar la terra i ajudar més la família emigrant.

3. El tracte rebut a la infantesa determina el caràcter futur de Gertrudis? Com?

   Sí, clarament. Sempre se la considera lletja i això fa que s'amagui de les persones del seu entorn, es veu diferent, poc respectada i poc estimada. Des de la seva infantesa, Gertrudis s'aïlla del seu entorn.

4. En quins aspectes concrets Gertrudis no és allò que s'espera d'ella?

   Se la considera des que neix, lletja. No és la típica nena bonica. És bona estudiant però això no se li valora mai. No és un valor per a les dones en aquella època i en aquell ambient familiar.

5. És feliç Gertrudis dins el seu matrimoni?

   La relació amb el seu marit és freda i distant, ella ho accepta i assumeix que ha de ser així. Compleix el seu paper de bona esposa i bona mare. Té la casa ordenada i cuidada. Es preocupa de la roba, el menjar...Gertrudis no coneix la felicitat.

6. Què li veu de diferent el fotògraf a Gertrudis? En quins aspectes d'ella es fixa?

   La veu diferent i especial. Li agrada com cuina, com prepara la taula i la troba misteriosa. La troba bella. Es fixa amb com cuida les plantes, com s'asseu, com mira i també com s'aïlla de tothom.

7. Quina relació s'estableix entre el fotògraf i Gertrudis? Creus que és amor? Què tenen en comú les dues persones?

   Sí, és amor. Els dos són poc agraciats físicament , ell és coix per una ferida de guerra i no és ja jove. Els dos tenen un concepte estètic molt elaborat. El fotògraf experimenta amb la fotografia i ella amb les plantes i la cuina. Ambdós són molt creatius.

8. La pel.lícula comença amb una seqüència lenta i llarga en la qual es veu, al matí, una casa on ningú no va treure les restes de menjar del dia interior. Un noi crida la seva mare i se sent molt sorprès d'aquell desordre. Cal dir que la pel.lícula està narrada a partir d'un flash back, és a dir, comença pel final per després anar explicant tota la pel.lícula des de l'inici.

Arrel d'aquesta seqüència, podries explicar quan s'adona el fill de l'absència de la mare? Com podem interpretar això?

El fill se sorprèn molt que la mare no hagués recollit la taula el dia anterior perquè aquesta és la seva feina i sempre ho havia fet així. Es pot entendre que a aquesta dona només se la valora pel seu rol de fer les feines de casa.

9. La pel.lícula es pot dir que té un final obert. No se sap del cert com acaba però s'intueix. Explica el final.

Se suposa que el fotògraf s'emporta a Gertrudis d'amagades. Entenem que ella descobreix un món nou i trenca radicalment amb la seva vida

10. Després d'haver vist la pel.lícula, podries definir la bellesa?

Resposta oberta, caldria fer veure que el concepte de bellesa és molt personal, que hi ha una bellesa interior i que totes les persones som diferents.

11. Explica alguna seqüència o escena de la pel.lícula que t'hagi impressionat. Digues per què:

Resposta lliure.

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFORUM *LA CÁMARA OSCURA*

FITXA TÈCNICA

Títol: La cámara oscura

Directora: María Victoria Menis

Repartiment:
Mirta Bogdasarian (Gertrudis)
Fernando Arman (Leon)
Patrick Dell'isola (Jean Baptiste)
Carlos DEfeo (Nathan)

Durada: 88 minuts
Gènere: Drama
Any: 2008
País: coproducció argentinofrancesa.

Basat en el conte "La Cámara oscura" d'Angèlica Gorodischer

Sinopsi

A finals del segle XIX neix una nena a la plataforma d'un vaixell que acaba d'arribar a l'Argentina. És filla d'una família d'emigrants jueus que fugen de Rússia. A Gertrudis, que així es com es dirà la nena, no se li pot donar la nacionalitat argentina ja que el lloc on neix és de frontera. Aquesta nena creixerà en una casa de camp dins una colònia jueva a la província argentina de Entre Ríos. Es transformarà en una dona a qui es donarà una educació molt estricta. Tothom la considera lletja, sempre vesteix de negre mirant cap a terra i amagant-se dels qui l'envolten. La seva mare li recorda que és lletja i la convida a amagar-se, li fa veure també que no compleix les expectatives malgrat que és una nena brillant a l'escola. Gertrudis es convertirà en una dona insignificant ignorada per tothom tot i que té un immens món interior. Només la distreu la cuina, la cura de les plantes i la lectura de nit. Es casa amb un vidu i té 4 fills. Continua sent invisible en aquesta nova família on el pare és qui té major protagonisme i qui gaudeix d'admiració dels fills.

Leon, el pare, contracta un fotògraf francès que passa per allí per tal que fotografiï la família. Jean- Baptiste arriba a la casa i s'hi allotja durant uns dies per fer la seva feina. Gertrudis es nega a ser retratada i es continua amagant, com sempre ha fet a la vida mentre la resta de la família mostren molt interès per sortir a les fotos.

Jean- Baptiste és un home que ha viscut i fotografiat els horrors d'una guerra. Serà l'únic que descobrirà la dona que és Gertrudis.

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFORUM *LA CÁMARA OSCURA*

Preguntes per al debat

Reuniu-vos per grups i responeu raonadament a les preguntes següents. Una persona del grup ha de prendre nota de les respostes, perquè després posarem en comú les respostes de tots els grups.

1. Analitza la relació de la mare de Gertrudis cap a ella. Com creus que és? Busca un exemple dins la pel·lícula?

   a) Indiferent
   b) Distant
   c) Tendra
   d) Incòmoda
   e) Amorosa
   f) De rebuig

2. Té a veure amb el fet de ser nena aquesta relació? Per què?

3. El tracte rebut a la infantesa determina el caràcter futur de Gertrudis? Com?

4. En quins aspectes concrets Gertrudis no és allò que s'espera d'ella?

5. És feliç Gertrudis dins el seu matrimoni?

6. Què li veu de diferent el fotògraf a Gertrudis? En quins aspectes d'ella es fixa?

7. Quina relació s'estableix entre el fotògraf i Gertrudis? Creus que és amor? Què tenen en comú les dues persones?

8. La pel·lícula comença amb una seqüència lenta i llarga en la qual es veu, al matí, una casa on ningú no ha recollit ni netejat les restes de menjar del dia interior. Un noi crida la seva mare i se sent molt sorprès d'aquell desordre. Cal dir que la pel·lícula està narrada a partir d'un *flash back*, és a dir, comença pel final per després anar explicant tota la pel·lícula des de l'inici.
   Arrel d'aquesta seqüència, podries explicar quan s'adona el fill de l'absència de la mare? Com podem interpretar això?

9. La pel·lícula es pot dir que té un final obert. No se sap del cert com acaba però s'intueix. Explica el final.

10. Després d'haver vist la pel·lícula, podries definir la bellesa?

11. Explica alguna seqüència o escena de la pel·lícula que t'hagi impressionat. Digues per què.

Annex 4 ***Concurs cartells 8 de març.*** *Bases del concurs.*

4t CONCURS DE CARTELLS
8 de març

BASES DEL CONCURS

L'Institut Guindàvols, a través del Departament de Tecnologies, convoca el **4t Concurs de Cartells commemoratius del 8 de març**, Dia internacional de les dones, per al 2013, per tal de motivar i incentivar la visualització de la participació de les dones en tots els àmbits de la societat, com un pas més en el procés cap a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

US ANIMEM A PARTICIPAR-HI!

Les bases:

1. Es tracta de dissenyar un **cartell commemoratiu del 8 de març**, Dia internacional de les dones, per al 2013.
2. La imatge haurà de fer referència a *Què celebrem cada 8 de març, Dia internacional de les dones.*
3. El cartell s'ha de realitzar utilitzant eines informàtiques (programes d'edició d'imatges) i haurà d'incloure la frase ***8 de març. Dia internacional de les dones 2013***.
4. Hi podrà participar qualsevol alumne/a matriculat al centre, dintre de la categoria que li correspongui:
   Categoria A: 1r i 2n ESO
   Categoria B: 3r i 4t ESO
   Categoria C: Batxillerat, CAGS i Cicles formatius..
5. La data màxima de **lliurament** serà el **dilluns 4 de març**, per mitjà:
   - **Paper rígid o cartolina format A-3**, a la Consergeria del centre. Al darrera del cartell haureu d'escriure el vostre pseudònim. El treball durà un sobre petit, grapat, que portarà a l'exterior el pseudònim de la persona autora i la categoria a la que correspon; a l'interior hi figuraran les dades personals.
   - **Digital, en format pdf tamany A-3** a les professores del Departament de Tecnologies. L'arxiu s'ha d'anomenar amb el pseudònim de la persona autora, i lliurar un sobre petit, que portarà a l'exterior el pseudònim i la categoria a la que correspon; a l'interior hi figuraran les dades personals.
6. **Criteris de valoració**: Les persones membres del jurat tindran en compte el disseny i la fidelitat a la temàtica proposada, l'originalitat, l'impacte mediàtic i la incorporació d'aspectes innovadors.
7. **Premis i jurat**: Hi haurà per a cadascuna de les categories un únic premi d'un **xec regal per material escolar**. Si es dóna el cas que els treballs presentats no es troben a l'alçada en quant a qualitat, el premi podrà ser declarat desert. El jurat estarà format per membres de la comunicat educativa i del món de les lletres i el seu veredicte serà inapel·lable.

El **lliurament de premis** es farà en un acte solemne que se celebrarà aprofitant el dia de lliurament del premi del concurs literari Carme Ribes. Fins llavors els treballs presentats s'exposaran al primer pis del centre.

Annex 5 ***SUBTERRÀNIES.*** *Cartell de la representació teatral i ressenya.*

LLEIDA MARXA

SUBTERRÀNIES SOBREVIURE ENTRE BOMBES

REPRESENTACIÓ TEATRAL amb Montse Alcoverro, Carme Poll, Itziar Castro i Mamen Conte

23 d'abril, a les 21 hores

Teatre Municipal de l'Escorxador – Sala 2

Preu de l'entrada: 5 euros

Adquisició d'entrades: del 10 al 23 d'abril, de 17 a 20.30h, a la guixeta del Teatre Municipal de l'Escorxador

D.L: L537-2013

El Canyeret

Font: Arxiu Històric de Lleida

memorial democràtic

Generalitat de Catalunya

INSTITUT GUINDÀVOLS

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

SUBTERRÀNIES

SOBREVIURE ENTRE BOMBES

Representació teatral amb Montse Alcoverro, Carme Poll, Itziar Castro i Mamen Conte

Teatre Municipal de l'Escorxador. Sala 2

Preu de l'entrada: 5 €

La proposta vol parlar de la part més vital de l'experiència, de les sensacions que evocava estar a un refugi antiaeri durant els bombardeigs que es van patir a Catalunya durant la guerra civil espanyola, però allunyant-se del drama que això suposa i així explicar els fets amb un llenguatge positiu, potenciant aspectes com el treball col·lectiu, la resistència, l'optimisme i la lluita per la vida i la supervivència que van portar a terme els ciutadans i ciutadanes de la primera població bombardejada sistemàticament i indiscriminada d'Europa, pionera d'un nou sistema de guerra total que posava la reraguarda en alerta i a la població indefensa davant l'amenaça i el perill desconegut fins aleshores dels bombardeigs aeris.

Les dones que van ser part activa durant aquest període, eren dones molt joves, agents de canvi social, convençudes de la seva força i capacitat. Les dones van ser capaces de donar una resposta col·lectiva a les necessitats de la guerra, de les seves pròpies i les de les seves famílies. Van haver-hi

organitzacions de dones de procedència plural, de les fàbriques, del camp… Van elaborar un programa contra la situació de guerra, enfront de

la lluita antifeixista, però també d'assistència social, millora de la cultura i de l'educació. Les dones s'organitzen i treballen i el seu paper és fonamental. i és vital per comprendre aquesta etapa.

Amb la proclamació de la Segona República, es va iniciar un gran desplegament cultural, que va incloure l'alliberament de la dona. Es va afavorir el seu accés als llocs de l'administració, se li reconegués el dret al vot, a l'avortament, al divorci… La irrupció de la dona en àmbits abans vedats va propiciar el despertar d'una consciència igualitària en l'àmbit individual i col·lectiu. L'experiència es trobava en plena expansió quan va esclatar la guerra, i això va ser una de les claus de l'apassionada entrega de la dona a tots els fronts de la contesa. La dona s'ho jugava tot. No solament havia de lluitar per defensar les seves idees, sinó també per evitar el retrocés d'una societat de ressorts anquilosats i manifestes discriminacions.

La Guerra Civil i l'esclat de la revolució popular

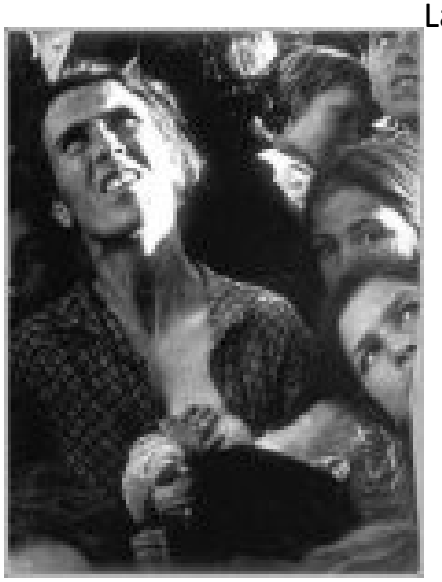

va significar l'eclosió del protagonisme femení, en particular a la reraguarda, a causa de l'absència d'homes, incorporats a les unitats de combat. La dona, ja sigui a la guerra i a la reraguarda i més tard als camps de concentració i a les presons franquistes i davant els escamots

d’execució, demostra en tots els terrenys la seva competència, resolució, valentia, i enginy, i ho fa amb una resolució capaç de magnetitzar el seu entorn: organitza i dirigeix hospitals, fàbriques, empreses, condueix tramvies, dinamita trinxeres, llaura els camps i recull les collites. La dona està present en el vigorós part d’una cultura popular que, com el teatre i la poesia, arriba fins i tot a les trinxeres. Organitza, a les ciutats que el feixisme bombardeja, la defensa passiva contra els atacs per terra, mar i aire. Molt important va ser també la seva participació en la lluita armada, al costat dels guerrillers de muntanya, i en la lluita urbana.

Vídeo:

http://www.youtube.com/watch?v=R8Ck4DyGB8g

Annex 6 ***Activitats Coeducació en llengua inglesa 2012-2013.***

ACTIVITATS COEDUCACIÓ EN LLENGUA ANGLESA CURS 2012-2013

1. **Lectures 2n Batxillerat en Llengua Anglesa : (a escollir una)**

1.1Crime Never Pays
Recull de relats per autores com : Agatha Christie, Ruth Rendell, Angela Noel, Dorothy L. Syers, Margery Allingham i Patricia Highsmith

1.2. From theCradle to the Grave
Recull de relats per autores com : Susan Hill

1.3.And All for Love
Recull de relats per autores com : Maeve Binchy, Edith Warton, Virginia Woolf i Patricia Highsmith

1.4.A Tangled Web
Recull de relats per autores com : Maeve Binchy, Clare Boylan i Joanna Trollope

2. **25th November:**

Gender Violence: Oral expositions 1st & 2nd Batxillerat

3. **8th March:**

Working Women : Video and class debate **C*elebrating Working Women Day : Meet Carmen***
1st & 2nd Batxillerat
(www.kronos.com)

Annex 7 ***Mites femenins a Salvador Espriu.*** (Activitats de le matèries de Grec i Llatí de 1r de Batxillerat. Inclou treball de l'alumnat).

Material didàctic "Mites femenins a Salvador Espriu"	
Nivell educatiu	1r BATX
Àrea de coneixement	Grec i Llatí

Aprofitant enguany la commemoració del centenari del naixement de Salvador Espriu, durant part del segon trimestre, l'alumnat de les assignatures de Llatí i Grec de 1r Batxillerat ha treballat diferents personatges femenins de la mitologia grecollatina que són recreats pel poeta català a les seves obres. L'activitat ha consistit a fer un treball de recerca (en equips de dues-tres persones) sobre un personatge femení en qüestió, treballant especialment la versió clàssica i la història de la seva pervivència en la literatura i l'art occidentals, per acabar analitzant la seva presència a Salvador Espriu. La relació de personatges estudiats ha estat:

1. Andròmaca
2. Antígona
3. Ariadna
4. Dafne
5. Procne i Filomela.

Amb aquestes dades, l'alumnat havia de confeccionar una presentació en diapositives que fos didàctica i entenedora, imprimir les diapositives i fer-ne murals i exposar-los al passadís del primer pis, exposició que duu per títol *Mites femenins a Salvador Espriu,* exposició amb l'objectiu de donar a conèixer a la resta de l'alumnat del centre aquestes heroïnes rellevants de la mitologia clàssica que sovint queden sempre en un segon pla, a l'ombra d'herois i déus masculins.

Mites
Femenins a Salvador Espriu

MITES FEMENINS
A SALVADOR ESPRIU

Aquest any fa vint-i-cinc anys que va morir el poeta, novel·lista i dramaturg català Salvador Espriu. La seva obra roman més viva que mai entre nosaltres. És un gran referent de tradició clàssica a casa nostra que no podem oblidar.

L'extensa obra literària de Salvador Espriu ofereix, sens dubte, molts indicis de tradició clàssica, al costat d'altres d'influència dels llibres veterotestamentaris i de la literatura egípcia antiga. La influència clàssica en la immensa producció d'Espriu és molt important i evident; palesa que coneixia molt bé la literatura, la història i la mitologia clàssiques: són molts els indicis que ens remeten a mites i llegendes grecoromanes.

Sense tenir en compte les dues grans figures mítiques femenines que protagonitzen les tragèdies de Salvador Espriu (**Antígona** a *Antígona* i **Fedra** a "Una altra Fedra si us plau"), és especialment visible la influència ovidiana en l'obra *Les roques i el mar, el blau,* un recull de proses breus que com el mateix autor revela foren "escrites al llarg d'uns sis anys però amb molta discontinuïtat a Barcelona, des del maig de 1975 a l'abril de 1981". L'obra és oberta per un senzill pròleg d'un dels interlocutors, de nom grec, Arístocles (que era el nom del filòsof Plató).

En un grup de relats de *Les roques i el mar, el blau*, la prosa esdevé una narració feta de pinzellades com si fos una pintura; de fet són les quaranta-dues proses publicades a *Dibuixos (amb algun mot) sobre temes clàssics de Cèsar Estrany* (1976) ("Ares", "**Dafne**", "Aquil·les", "les Gràcies" o "les Hores").

Espriu pren el mite pel seu compte, introdueix variants, el tergiversa, el posa en dubte, l'actualitza o el revaloritza segons el profit que en vol treure ("Patrocle", "Hèctor", "**Ariadna**"). Espriu no sempre segueix el mateix criteri de pulcritud i precisió pel que fa al relat mític: en unes proses s'ajusta a la perfecció; d'altres en fa una paròdia a través del diàleg que entaula entre els seus personatges ("Paris", "Leda"); en altres es permet fer una innovació oposada a les diferents variants, així a "Orígens", després d'esmentar els testimonis d'Homer i d'Hesíode, dóna la seva opinió:

> *"Per la meva pròpia reflexió he deduït, tanmateix, que la Moira… va precedir el Caos…".*

Sovint, però, no ho declara i és la nota grotesca del contingut que porta el lector a descobrir-ho: a "Metis" Zeus no s'engoleix la seva esposa per por de l'acompliment de la profecia d'Úranos i de Gea segons la qual tindria una filla, però després un fill que el destronaria, sinó pels sentiments d'odi envers la seva muller que no deixa de manar-lo.

En algunes proses segueix el fil del mite tradicional, però l'innova per tal de presentar-lo grotescament al lector tot actualitzant-lo: per exemple a "Ixió" fa que sigui castigat per haver matat el seu sogre, un motiu més proper al lector.

Una altra llibertat d'Espriu i alhora d'una gran originalitat és la de tractar personatges sols amb indicis, amb pinzellades de la seva història mítica fins al punt que de vegades si no es coneix el mite és difícil encertar-lo.

Andròmaca

Alexandra Draghia
Anna Moreno
Arina Litenvskaya

EL MITE

Andròmaca era la filla d'Eetió i fou esposa d'Hèctor, príncep de Troia. Va néixer a Tebes de Cilícia, ciutat governada pel seu pare. De ben jove fou promesa al príncep Hèctor, hereu del rei Príam de Troia, i es traslladà a la ciutat troiana, on nasqué el seu fill Astíanax. Poc després, començà la Guerra de Troia; el seu espòs fou mort per Aquil·les i el seu fill fou assassinat pel fill d'Aquil·les, Neoptòlem, que se la quedà com a esclava. De les relacions d'Andròmaca i Neoptòlem nasqueren tres fills, Molós, Píel i Pèrgam. Després que Neoptòlem morís a mans d'Orestes en un viatge a Delfos per consultar l'oracle, Andròmaca va aconseguir salvar la seva vida gràcies a la intervenció de Peleu, pare d'Aquil·les i avi de Neoptòlem.

ANDRÒMACA A LA LITERATURA

-**Obra**: *Ilíada* XXII, v. 477- 514
-**Autor:** Homer (s. VIII aC)

-**Obra**: *Andròmaca* (1666)
-**Autor:** Jean Racine

-**Obra**: *Les roques, i el mar, el blau*
-**Autor:** Salvador Espriu (1981)

-**Obra**: *Astianacte* (*Mithistòrima*, 1935)
-**Autor**: Iorgos Seferis

Ilíada d'Homer:

ANDRÓMACA PLORA LA MORT D'HÈCTOR I L'ORFANESA DE SON FILL (XXII, v. 477-514)

"Hector, trista de mi!... tots dos visquerem ab lo mateix mal fat; ja ab ell nasquerem, de Príam tú de Troya en lo Palau, a Thebes, malhaurada, jo naixía, y sent nina, Hetión allí'm nodría de les selves de Placo en mitj l'afrau. Avuy... iquina dissort! iquant melló'm fora no haver nascut! l'abisme á tú't devora ¡Y'm dexes plorant viuda en nostra llar! Lo nostre fill, pobret, cap benhaurança Tindrá al mon sense tú. ¿quina esperança Si es que's lliura dels Grechs, li ha de restar?"

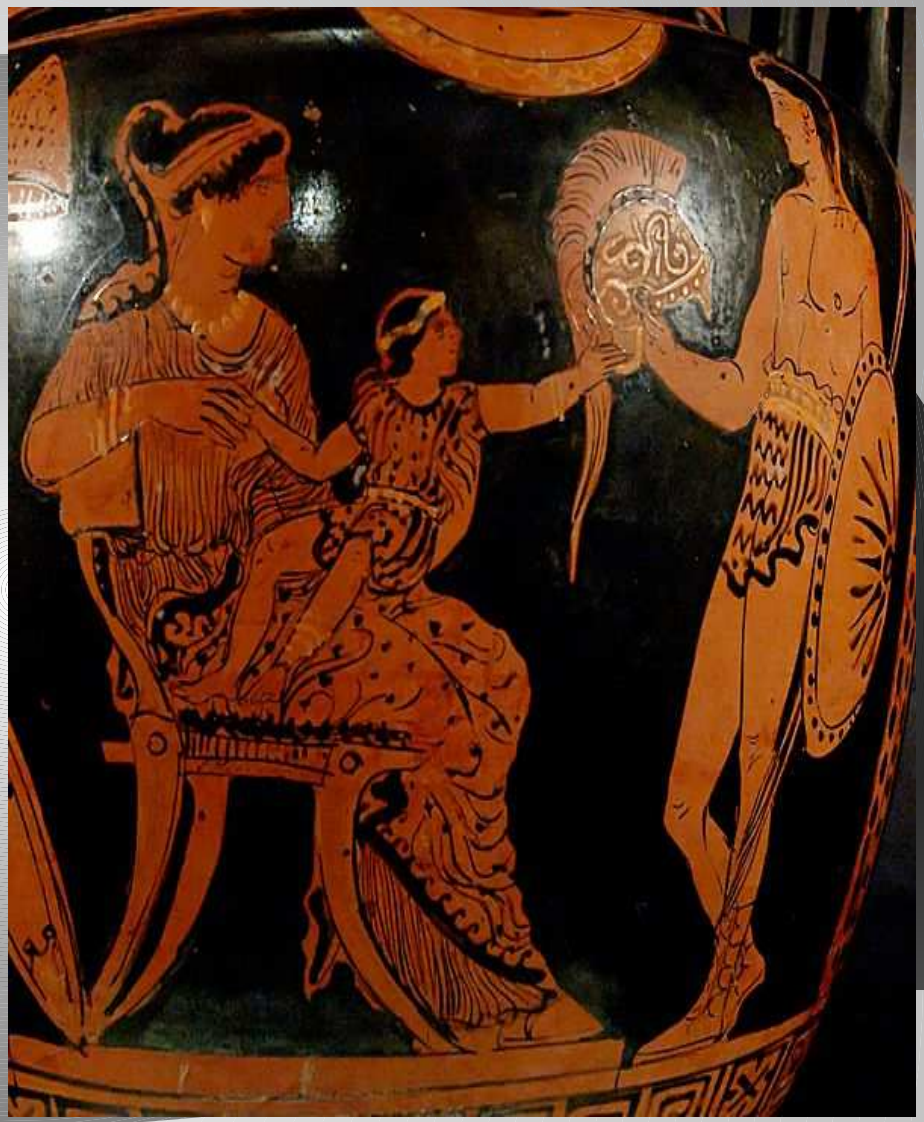

ANDROMACA (RACINE)

Andròmaca és una de les principals obres de teatre escrites pel dramaturg francès Jean Racine (1639-1699). Va ser representada el 17 de novembre de 1667. El tema, que ja havia estat tractat per Eurípides, s'inspira en *l'Eneida* de Virgili i en Sèneca i en aquesta obra es mostren la major part de les característiques dramàtiques de Racine, que són la puresa de la tragèdia nascuda de l'ésser humà, el fons llegendari i la successió dels diferents estats d'ànim.

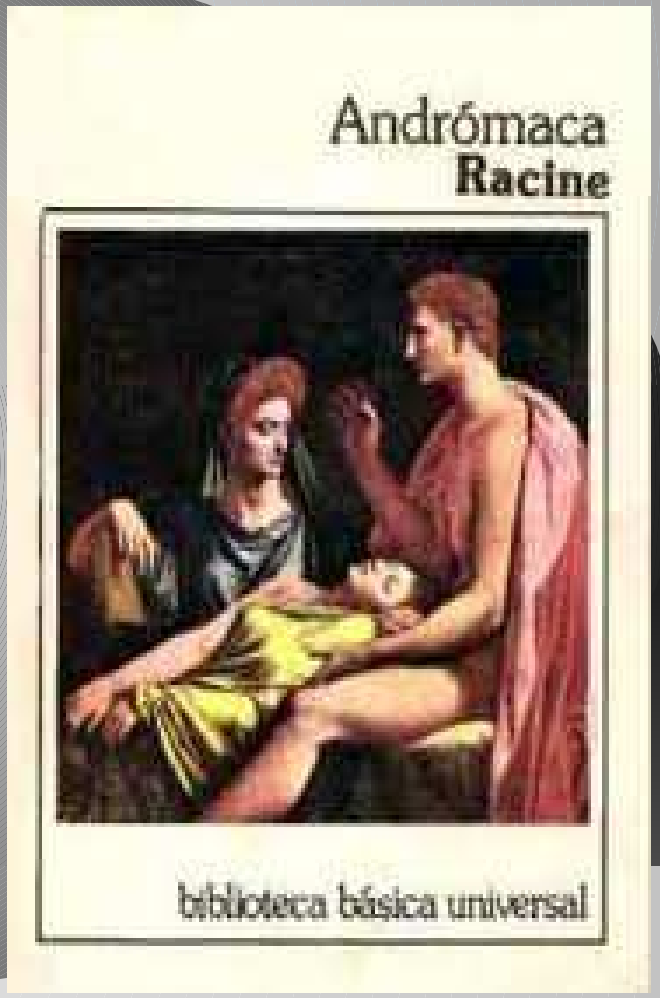

L'estructura de l'obra és una cadena amorosa d'un sol sentit: Orestes estima a Hermíone, que desitja Pirro, que estima Andròmaca. Aquesta, només pensa en el seu difunt marit Héctor i en el seu fill Astianacte.

Aquesta obra sempre ha estat una de les més interpretades per la Comédie Française. La pel·lícula de J. Rivette, *L'amour fou*, tracta durant la meitat del seu metratge d'assajos d'Andròmaca

Iorgos Seferis: "Astianacte"

"Ara que te'n vas emporta't també el nen
que veié la llum sota aquell plàtan
un dia que ressonaven trompetes i lluïen armes
i els cavalls suats s'ajupien per tocar
la verda superfície de l'aigua
a la bassa amb llurs narius humits.
Les oliveres amb les arrugues dels nostres pares
les pedres amb la saviesa dels nostres pares
i la sang del nostre germà viva sobre la terra
eren una ferma alegria una fèrtil norma
per a les ànimes que comprenien llur prec.
Ara que te'n vas, ara que el dia de rendir comptes
sorgeix, ara que ningú no sap
a qui ha d'occir ni com ha d'acabar,
emporta't el nen que veié la llum
sota les fulles d'aquell plàtan
i ensenya-li de meditar sobre els arbres."

poema XVII

Salvador Espriu
"Les roques, el mar i el blau"

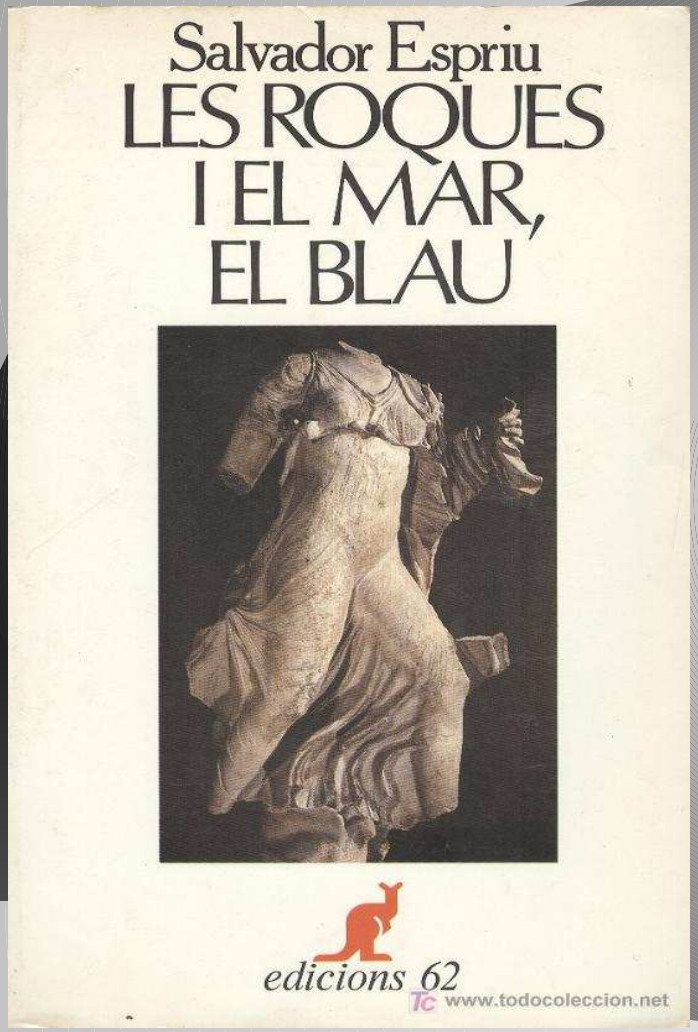

INTRODUCCIÓ

Les roques, el mar i el blau és una obra escrita en prosa i formada per moltes narracions de temàtica mitològica.

En una de les narracions Espriu recrea el personatge d'Andròmaca. El poeta sent per ella la més sincera i commoguda admiració. Víctima d'una destinació cruel, sacsejada per la mort, l'esclavitud o la humiliació, Andròmaca no inclina el cap, resisteix la destralada cruel, assumeix el seu dolor i continua. La ruïna de Troia la condemna a l'exili i l'esclavitud, serà prostituïda en braços de Neoptòlem, fill d'Aquil·les, assassí del seu marit, perdrà el seu fill Astianax; tindrà nous fills d'unions no desitjades. En la prosa d'Espriu, Andròmaca és només al començament de la seva desgràcia.

Les roques, el mar i el blau. Andròmaca

''Just en sortir del bany, una serventa l'ha assabentada de la mort de l'home que ella sempre va estimar, una mort que tots dos pres-sentien propera. La dona ha creuat els braços damunt el pit, inclina amb resignació el cap gairebé fregant l'espatlla dreta, tanca els ulls i recorda, endinsada en el seu íntim mirall, la serenor del passat. Però no s'hi aturarà gaire, perquè endevina el llarg i complex futur que l'espera. Sí, la vida pròpia és certament un rierol, però sovint triga molt, per al qui amb ell arrossega, a perdre's en l'engolidora basarda del mar. La dona ha complert, fidel, tots els seus deures. Sap també que no trairà mai ningú, que es comportarà amb rectitud fins amb els que li imposarà per la força l'esclavatge que la seva clara estirp no hauria de tolerar. Però ella és massa intel·ligent per sentir-se enemi-ga dels vencedors. Admet només circumstancials adversaris, pobres nàufrags, com ella mateixa, en l'aiguabarreig darrer. Mirarà de salvar el fill que li queda. Procurarà de vetllar, sol·lícita, pels que tindrà d'altres unions que no desitja. Plora sense llàgrimes el seu infortuni. Després, de seguida, es vestirà i emprendrà de nou el rar i entrebancós camí. I nosaltres, admiradors d'aquesta bella i coratjosa figura, ens apressem a acompanyar-la amb un respectuós silenci''.

ARRIBADA D'HÈCTOR A CASA

ANDRÒMACA A LA PINTURA

Andròmaca vetllant Hèctor

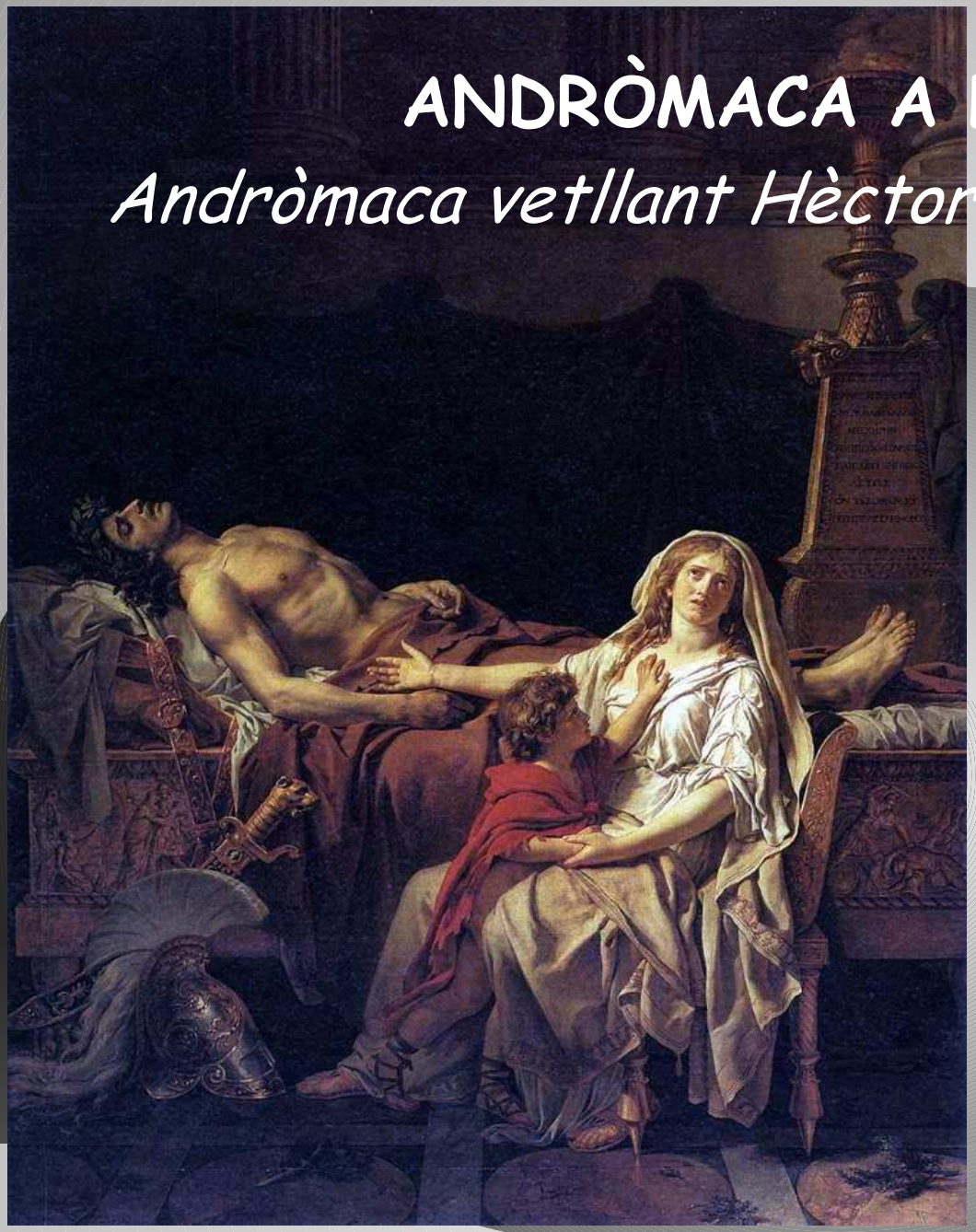

Autor: Jacques Louis David

Data : 1783

Museu: Louvre

Estil: Neoclassicisme francès

Antígona
Karim Gueye
Genís lopez

Versió antiga del mite

Antígona **és el títol d'una tragèdia de Sòfocles, basada en el mite d'Antígona i representada per primera vegada l'any 442 aC.**

A *Antígona* s'enfronten dues nocions del deure: la familiar, caracteritzada pel respecte a les normes religioses i que representa el personatge d'Antígona, i la civil, caracteritzada pel compliment de les lleis de l'Estat i representada per Creont.
A més s'estableix una oposició entre la manera com les dues germanes, Antígona i Ismene, s'enfronten a un mateix problema.

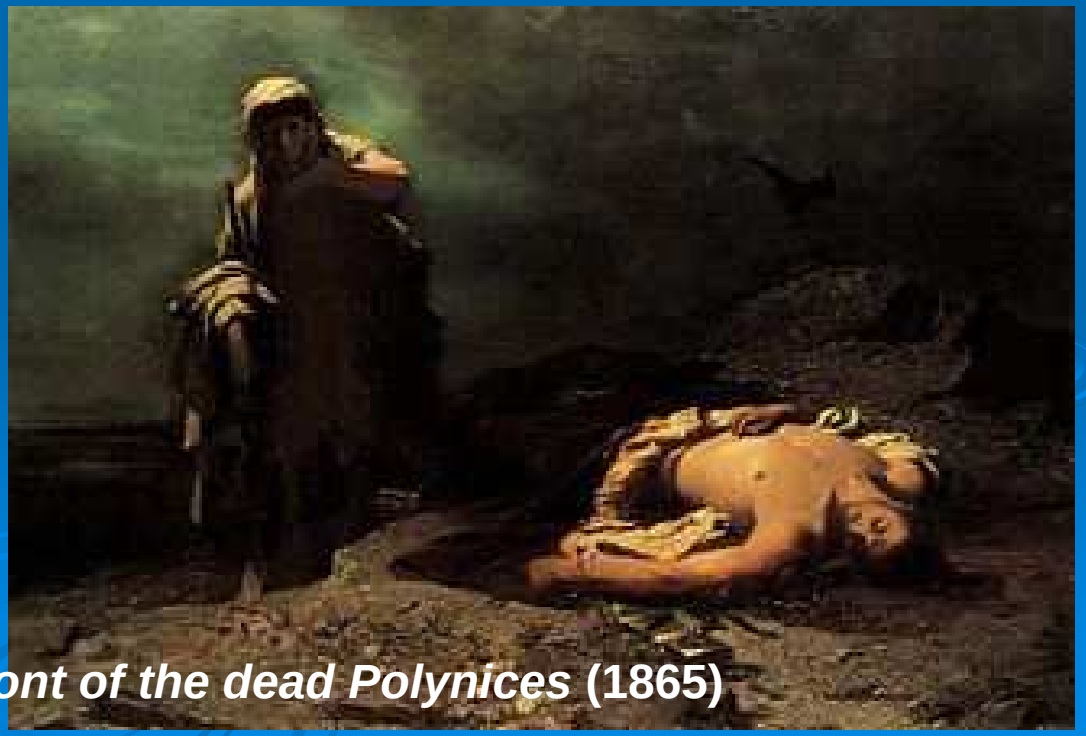

Nikiforos Lytras, Antigone in front of the dead Polynices **(1865)**

Resum argument

La tragèdia comença en el clarejar de l'endemà del final de la guerra, el dia en el qual els dos fills d'Èdip, Polinices, que ha conduït l'exèrcit dels argius contra Tebes, i Etèocles que l'ha defensat, s'han donat mort mútuament.

Ara el seu oncle Creont, rei de Tebes decreta que Polinices, per traïdor, sigui abandonat insepult a la intempèrie perquè les aus carronyeres devorin el seu cadàver.

Però Antígona decideix, en contra del rei, donar sepultura digna al seu germà. D'altra banda, Antígona és la promesa de Hèmon, fill del rei Creont.

Creont la condemna a mort, tot i que l'endeví Tirèsies li adverteix de les conseqüències de la seva decisió.

Finalment el rei rectifica, però ja és massa tard: Antígona s'ha suïcidat, així com també el seu promès Hèmon i la mare d'aquest, en assabentar-se de la mort del seu fill.

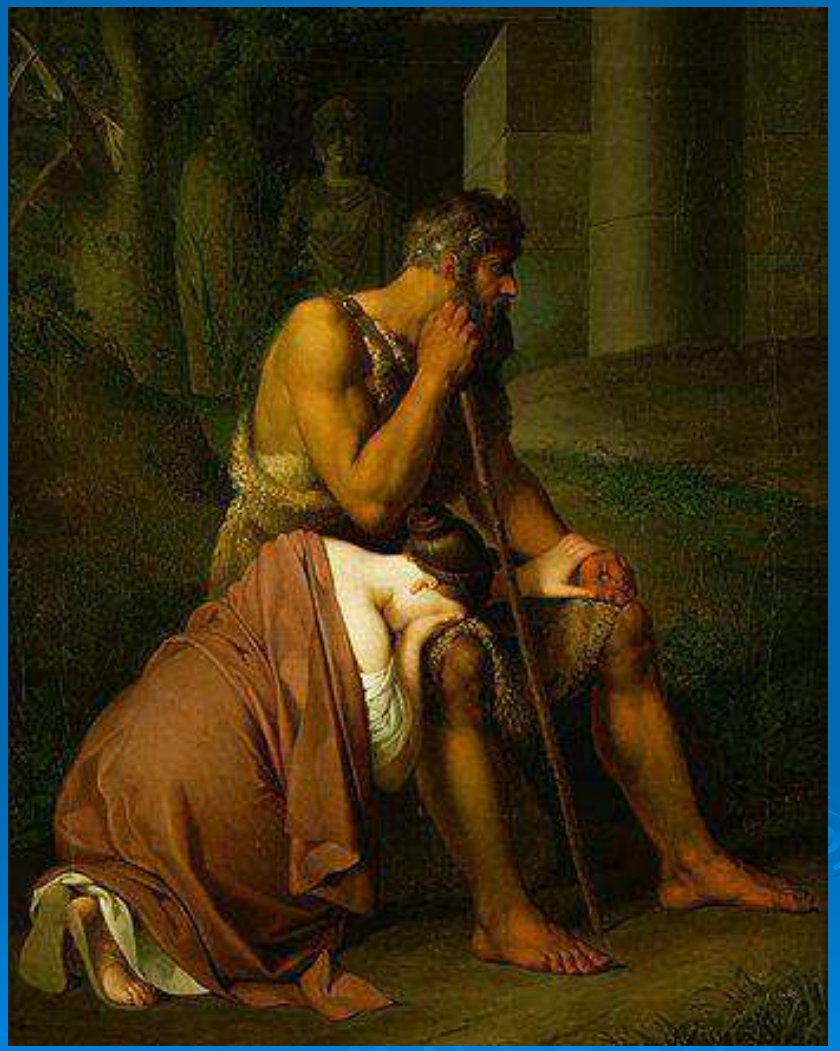

Oedipe et Antigone, Johann Peter Krafft

Personatges

- **Antígona**: És la protagonista indiscutible. Des del principi té molt clar el que ha de fer, passant si cal per sobre dels edictes del Rei.
- **Creont**: Rei de Tebes, pare de Hèmon i oncle d'Antígona, Ismere, Polinices i Etèocles. Creu tenir la raó quan determina que Polinices no ha de rebre sepultura, però no pensa en les conseqüències que pot portar-li aquesta decisió.
- **Ismene**: Germana d'Antígona, Polinices i Etèocles, i neboda de Creont. Al principi s'escandalitza quan la seva germana li explica els seus plans per enterrar Polinices, li diu que està boja i decideix no ajudar-la.
- **Hèmon**: Fill de Creont i promès d'Antígona. Intenta convèncer el seu pare que s'està equivocant, i que tot el poble està en contra seva. Se suïcida en saber la mort d'Antígona.

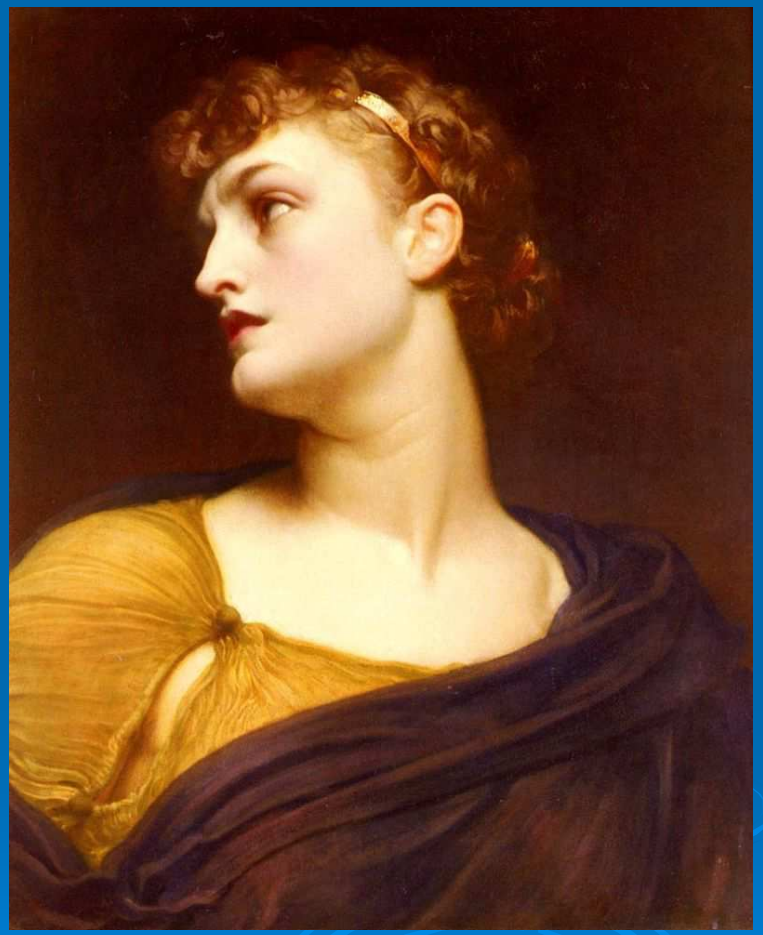

Antígona, Frederic Leighton, 1830-1896

l'Antígona de Salvador Espriu

Fou escrita el 1939, poc després de l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona, però no fou fins el 1955 que sortí publicada.

En aquesta versió, Antígona és una princesa que es nega admetre que hi ha vencedors i vençuts després de la guerra fraticida entre els seus germans.

La nova situació que resulta és que s'han d'honorar els vencedors i esborrar per complert la memòria dels vençuts, que no són altra cosa que traïdors.

El sacrifici d'Antígona té per a ella un sentit: s'ofereix a fi que cessi la maledicció per als seus, per això Espriu mateix es declarava mort civilment després de la guerra, oferia el seu sacrifici per expiar les culpes de la col·lectivitat catalana.

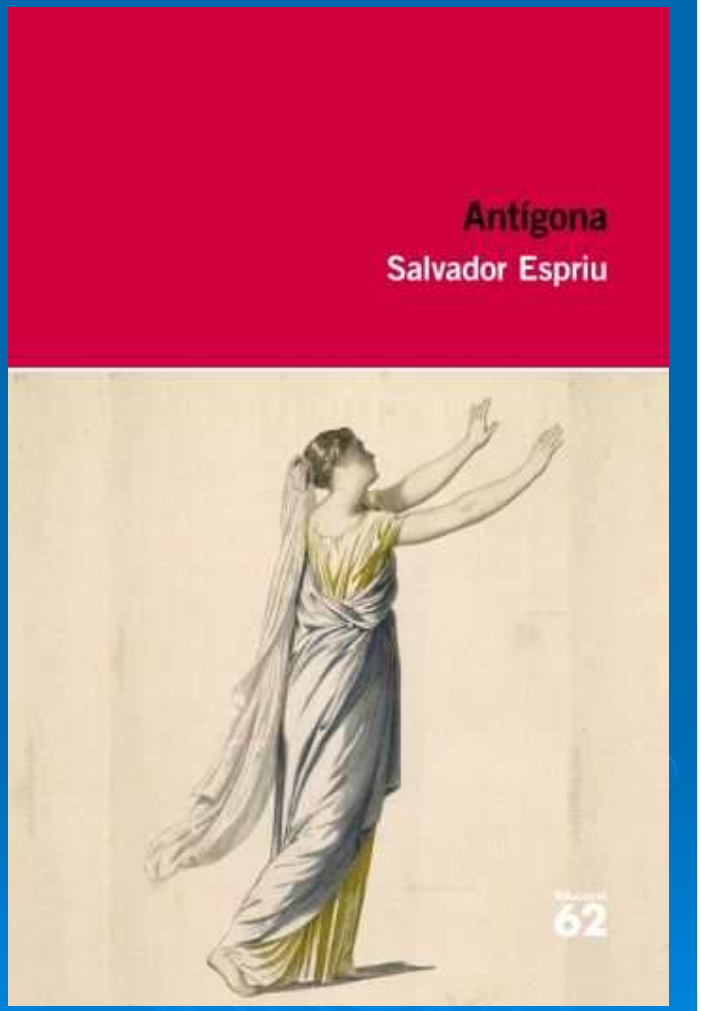

Antígona i Salvador Espriu

Espriu presenta personatges esquemàtics i sintètics per ressaltar aspectes determinats de comportament. No els analitza psicològicament i així aconsegueix arquetipus que donen identitat a les diverses actituds de l'home.

Sabem, pel pròleg-personatge, que Antígona serà "condemnada per un crim contra la ciutat", en enterrar el cos "mig menjat pels voltors" del seu germà Polinices.

Marie Stillman,1870.

Serà inculpada per Creont , però ja a la primera part de la tragèdia, la noia és acusada, per Etèocles, de trair Tebes, ja que vol evitar la lluita entre germans.

Altres versions

- *Antígona* (Tommaso Traetta), òpera de Tommaso Traetta (1772).
- *Antígona* (Jean Anouilh), de Jean Anouilh, obra teatral de 1942.
- Antígona Vélez (1950), obra teatral de l'escriptor Argentí Leopoldo Marechal.
- *La passió segons Antígona Pérez*, obra teatral de Luis Rafael Sánchez (1968).
- *Antígona Furiosa*, obra teatral de l'escriptora argentina Griselda Gambaro (1997)

Griselda Gambaro

EL MITE D'ARIADNA
BELINDA CUESTO
CATALINA VASILE
NOEMÍ NÚÑEZ
1R BATX. B
INS. GUINDÀVOLS

El mite clàssic d'Ariadna

- Ariadna era filla de Pasífae i Minos, reis de Creta.
- S`enamora de Teseu.
- Teseu mata el Minotaure amb l'ajuda del fil que Ariadna li dona, traint així el seu pare.
- Ariadna i Teseu escapen junts, amb la promesa de matrimoni.
- Teseu l'abandona a l'illa de Naxos.
- Ariadna es casa amb el déu Dionís.
- Sobre la seva mort hi ha diverses versions.

Ariadna y Teseo
Niccolò Bambini
Óleo sobre lienzo • Barroco

Ariadna a l'òpera

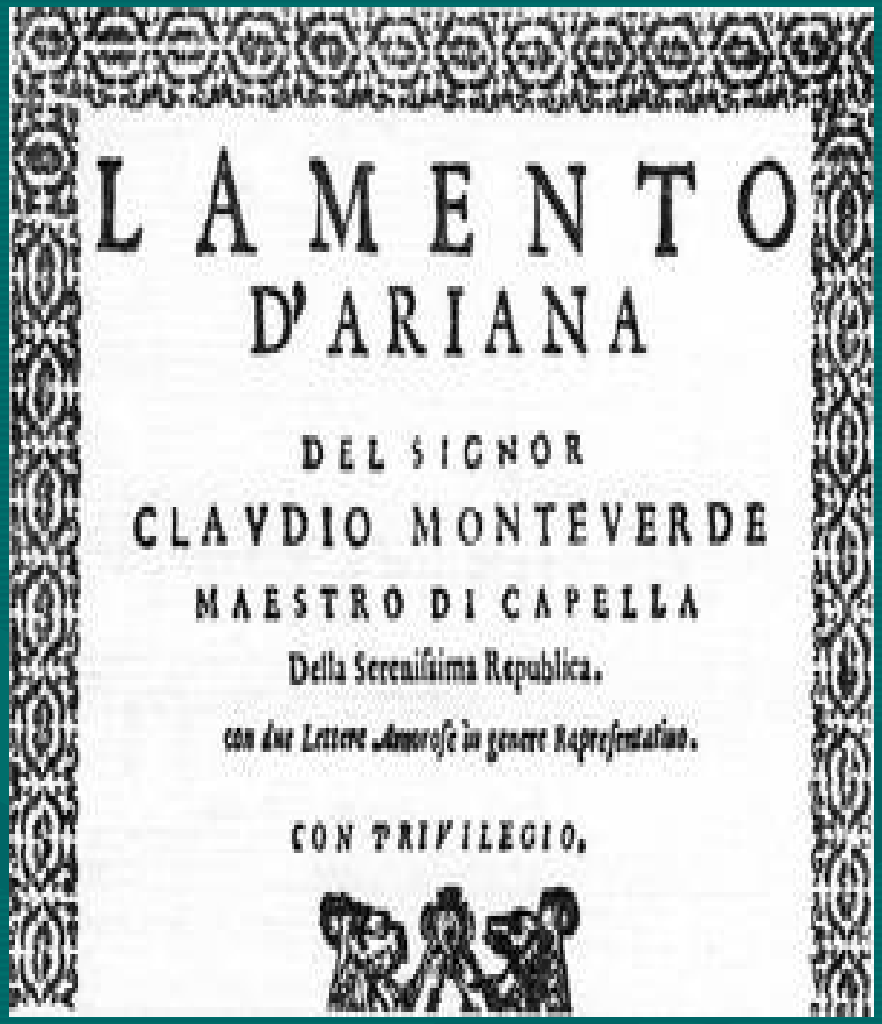
LAMENTO
D'ARIANA
DEL SIGNOR
CLAVDIO MONTEVERDE
MAESTRO DI CAPELLA
Della Sereniſſima Republica.
con due Lettere Amoroſe in genere Repreſentatiuo.
CON PRIVILEGIO.

"Il lamento d'Arianna"

És un cèlebre madrigal, compost l'any de 1608 per Claudio Monteverdi.

Primera òpera pròpiament dita de la història de la música.

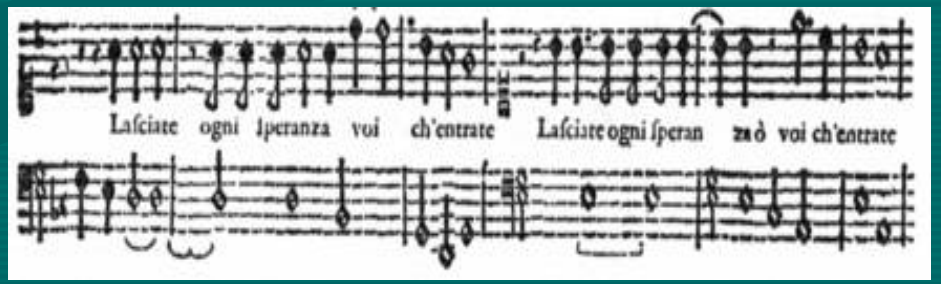

A l'esquerra es veu l'anunci de l'obra.
L'altra imatge és un fragment de partitura.

Ariadne auf Naxos (Ariadna a Naxos)

- És una òpera composta per Richard Strauss.
- Llibret en alemany d'Hugo von Hofmannsthal, basat en "El burgès gentilhome" de Molière i el mite grec d'Ariadna i Teseu.
- Estrenada per primera vegada el 25 d'octubre de 1912 en el Kleinen Haus des Hoftheaters a Stuttgart.
- L'òpera dura uns 130 minuts.

·Representació de l`òpera

Representació a Xile

Orquesta Filarmónica de Rani Calderón
Escenografia de Diego Siliano.

Ariadna a la poesia

Poema “El lament d'Ariadna”, de Friedrich Nietzsche

“Qui m'escalfa, qui m'estima encara? Doneu-me mans ardents! Doneu-me un braser per al cor! Estirada a la terra, estremint-me, com una mig morta a qui se li escalfa els peus, agitada, ai, per febres desconegudes, tremolant davant glacials fletxes agudes de calfred, caçada per tu, pensament! Innombrable! ¡Encobert! ¡Aterridor! Tu, caçador entre els núvols! Fulminada a terra per tu, ull sarcàstic que em mira des de la foscor! Així jec, oh, em doblego, em retorço, turmentada per tots els martiris eterns, ferida, per tu, el més cruel caçador, tu, desconegut, déu ... (...)

Un llamp. Dionís apareix amb esmeraldina bellesa.

Dionís: Tingues seny, Ariadna ... Tens orelles petites, tens les meves orelles: Fica-hi una paraula assenyada! No cal odiar-se primer, si s'ha d'estimar després? ... Jo sóc el teu laberint ...”

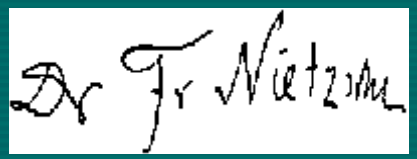

Ariadna en l'ASTRONOMIA

ARIADNA és una de les 88 constel·lacions modernes, i també una de les 48 constel·lacions llistades per Ptolomeu.

Està representada per una corona.

Hi han dues llegendes sobre la formació d'aquesta constel·lació:

1. En la mitologia Bacus llança la corona al cel. Ariadna es casa amb ell i es converteix en immortal.

2. La corona Borealis. Bacus li va regalar a Ariadna una corona com a regal de noces. Quan ella va morir, el déu va llançar la corona al cel on va quedar com constel·lació.

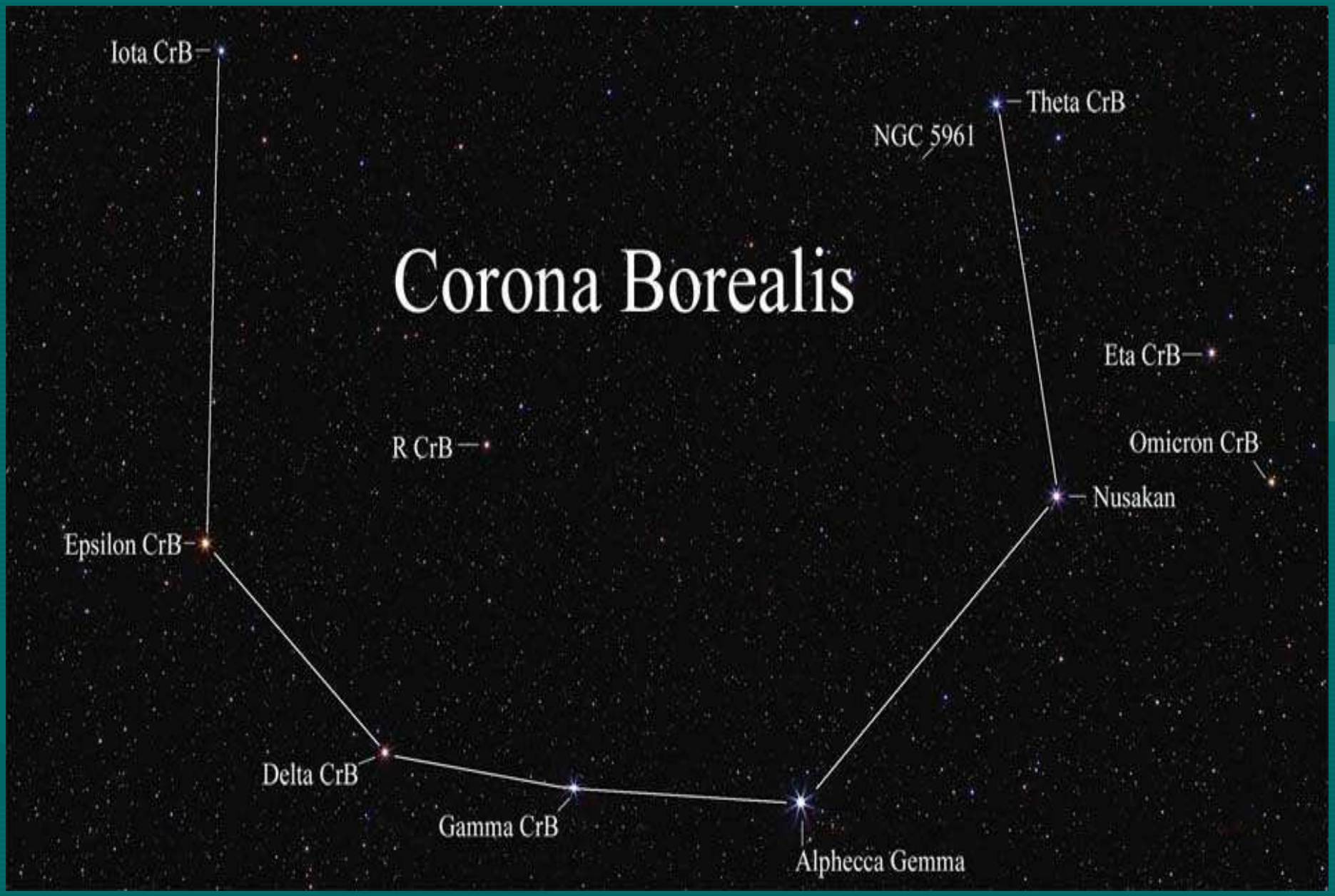

Constel·lació d'Ariadna

GPS ARIADNA N350.

- El GPS i el mite estan relacionats entre sí perquè Ariadna presta a Teseu ajuda en donar-li el cabdell de fil perquè pogués sortir del laberint sense perdre i aquesta és la funció del GPS.

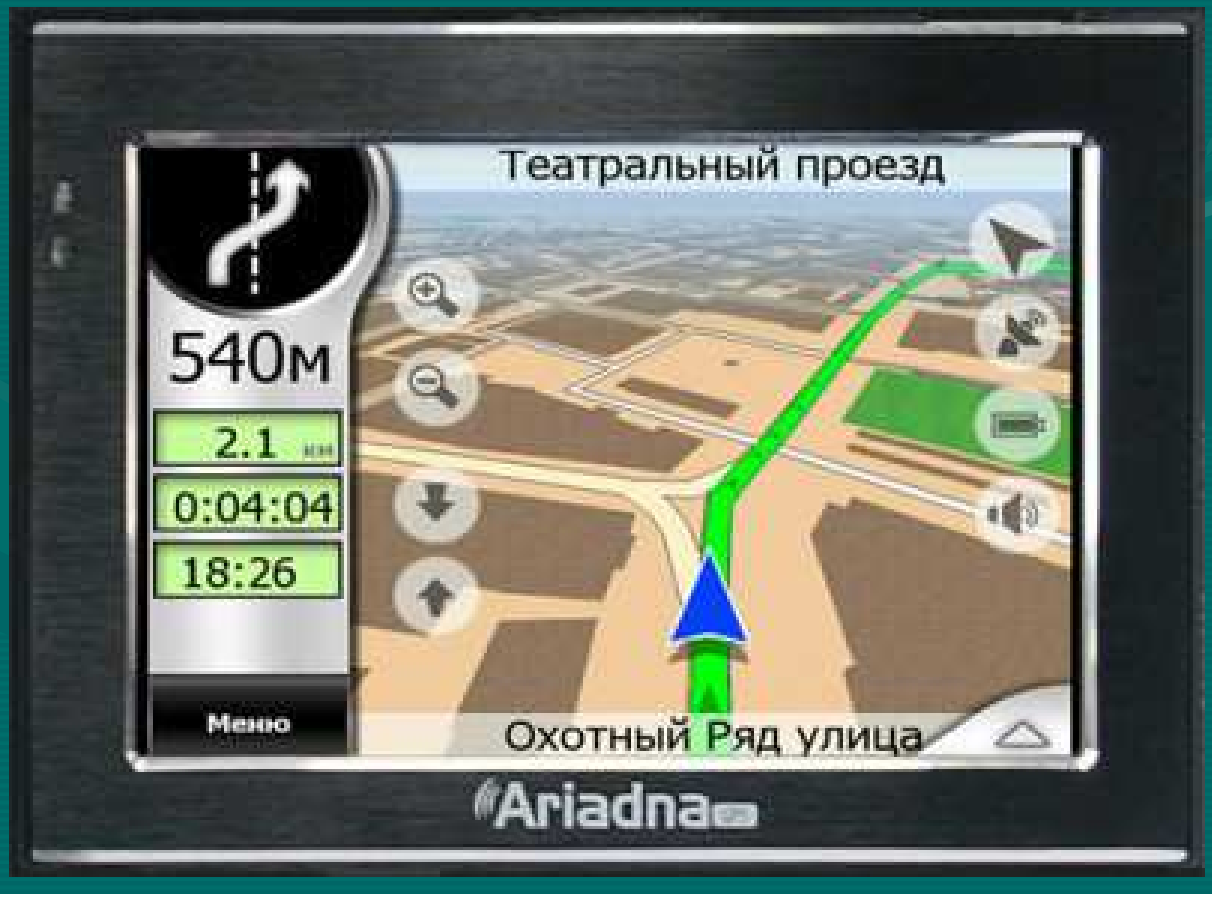

GPS Ariadna

El fil d'Ariadna

- És una expressió per referir-nos a l'instrument del qual ens valem per trobar el camí que condueix a solucionar un problema complicat.

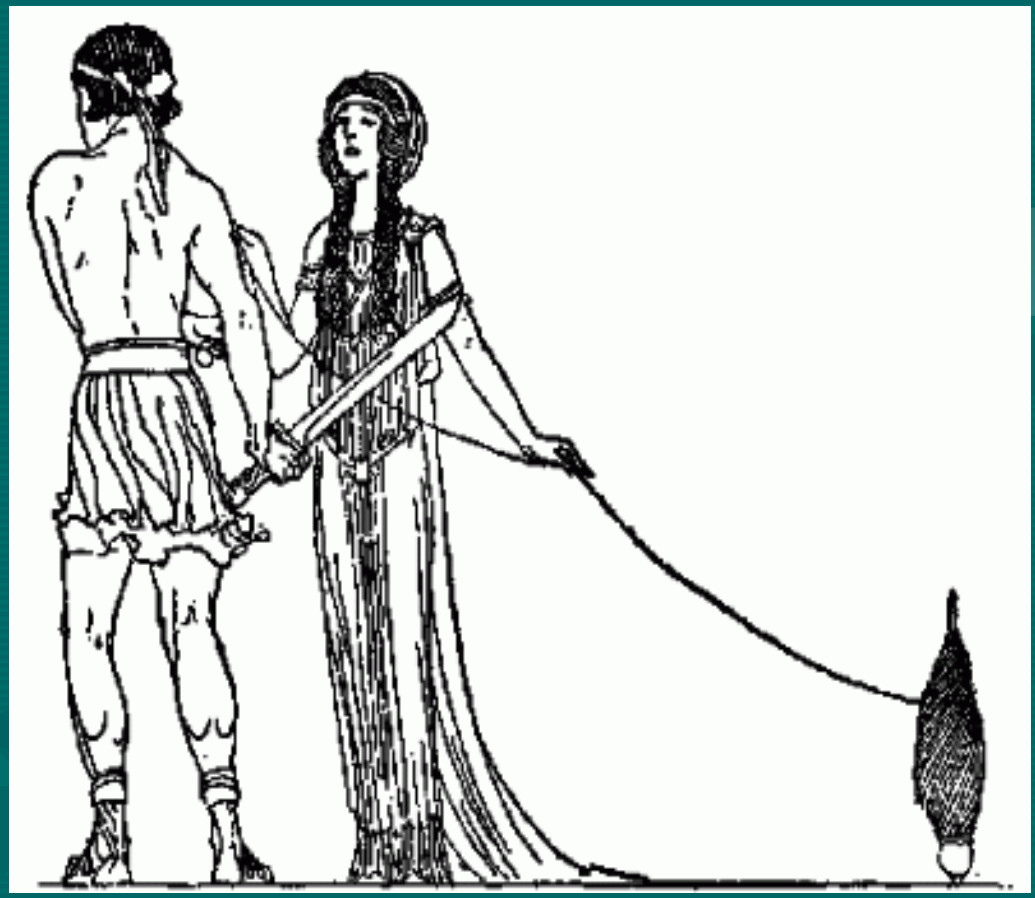

El fil d'Ariadna

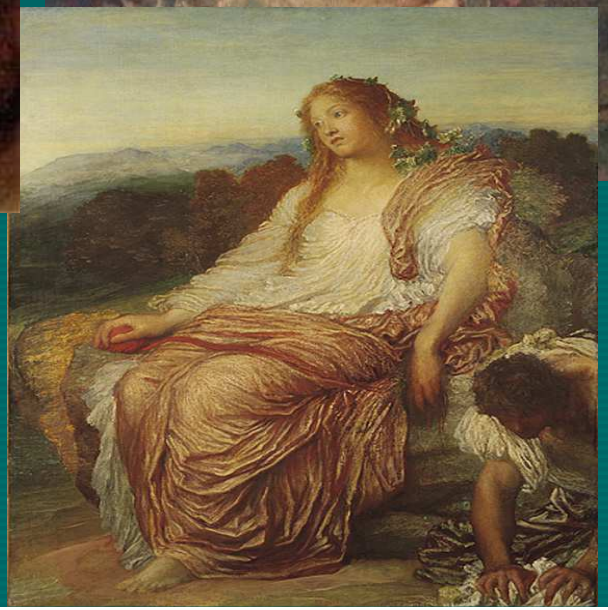

Ariadna a Naxos

George Frederick Watts

(1817-1904)

Ariadna de John Vanderlyn (1808-12)

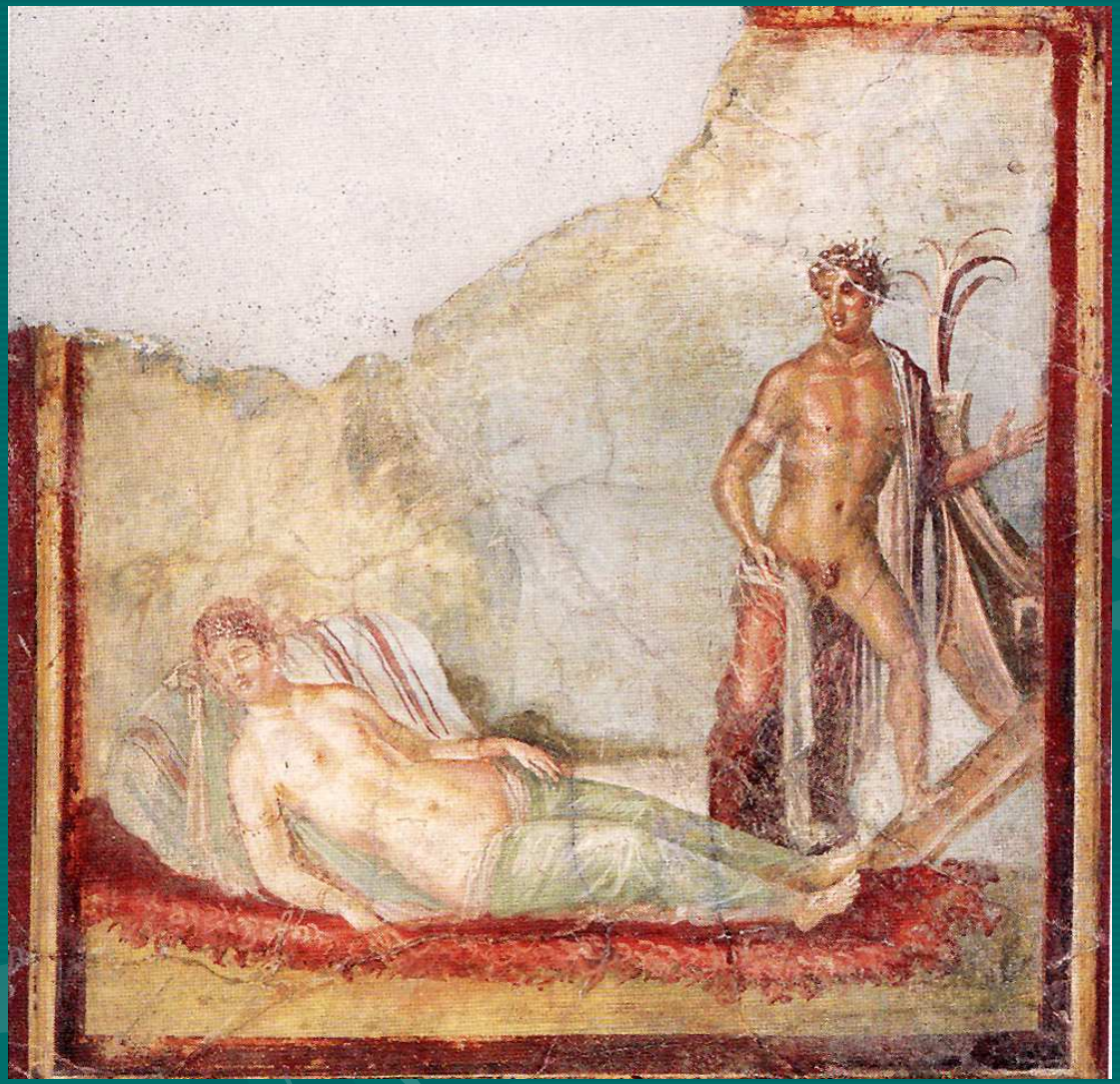

Ariadna y Teseo, Casa dels Capitells Vermells (Pompeia), Museu Arqueològic de Nàpols

DAFNE

Nixandra Chici i Núria Preixens

El mite

Apol·lo, després de matar la serp Pitó, es va encarar amb Cupido, dient-li que era massa petit per anar amb arc i fletxes. Cupido, enfadat, li va llençar a Apol·lo una fletxa d'or, i a Dafne, nimfa del bosc i filla de Peneu, una fletxa de plom, amb la qual cosa Apol·lo va quedar enamorat de Dafne, mentre que Dafne sentia que havia de fugir d'ell. Apol·lo, impulsat per l'amor que sentia, va perseguir a Dafne durant dies, i a la fi, quan a Dafne se li acabaven les forces i veia que Apol·lo l'atraparia, va cridar al seu pare, demanant-li que l'ajudés.

Carlo Maratti, *Apol·lo i Dafne*, 1681

Peter Paul Rubens, *Apol·lo i Dafne*, 1636

Peneu, per ajudar la seva filla, va decidir convertir-la en llorer. Just quan Dafne estava a punt de ser atrapada per Apol·lo, va començar a transformar-se en llorer. Apol·lo, en veure la seva estimada convertida en arbre, va decidir que a partir d'aquell dia, el llorer seria la seva planta, que sempre l'acompanyaria i que seria el símbol de la victòria.

Dafne a la literatura

Pervivència en la literatura castellana:

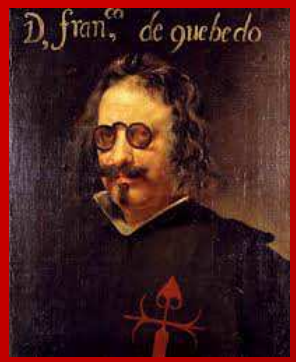

- ***Soneto XIII*, Garcilaso de la Vega**

- ***A Dafne, huyendo de Apolo*, Francisco de Quevedo**

Pervivència en la literatura catalana:

- ***Faula d'Apol·lo i Dafne*, Francesc Vicenç Garcia**

- ***Les roques i el mar, el blau,* Salvador Espriu**

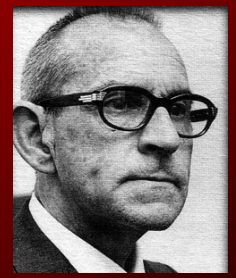

- ***Les hores detingudes*, Ramon Solsona**

Dafne a la pintura i escultura

G.L. Bernini, *Apol·lo i Dafne*, 1622-1625

J.W. Waterhouse, Apol·lo i Dafne, 1908

Jean-Ettiene Liotard, *Apol·lo i Dafne*, 1736

Nicolas Poussin, *Apol·lo i Dafne*, 1625

Francesco Albani, *Apol·lo i Dafne*, 1615

Dafne en la música

La terra è liberata (Apollo e Dafne) **és una òpera composada per George Friedrich Händel entre 1709 i 1710 basada en el mite d' Apol·lo i Dafne. Händel va començar l'obra a Venècia el 1709, però la va acabar a Hanover després d'arribar-hi el 1710. L'obra és una de les més ambicioses de Händel. L'òpera té dos personatges: Apol·lo, interpretat per un baix, i Dafne, interpretada per una soprano. No hi ha part per al cor. L'interpretació de l'obra dura uns quaranta minuts.**

George Friedrich Händel

Salvador Espriu

Salvador Espriu i Castelló va néixer a Santa Coloma de Farners el 1913, i va morir a Barcelona el 1985.
Va ser un poeta, dramaturg i novel·lista català, considerat un dels renovadors de la prosa Catalana de fórmules noucentistes.
La producció literària d'Espriu és extensa, però cal destacar els llibres de poemes: *El cementiri de Sinera*,*El caminant i el mur*, *La pell de brau* i *Les roques i el mar, el blau.*
Precisament, en aquesta obra publicada el 1981, dedica una narració al mite de Dafne.

“És un arbre que s’està canviant en noia o és una noia que s’està transformant en arbre? La darrera és -tal vegada no caldria dir-ho- la suposició correcta, i no ens en podem alegrar ni entristir. Assistim, només com a espectadors desinteressats, a la metamorfosi. Al seu començament hi ha una superbiosa i agra disputa, dos dards d’efectes contraris, l’un d’or, de punta molt afilada, l’altre de plom, de punta roma, però tots dos eficaços. Segueixen curses i súpliques d’amor, que són desateses. La noia, quan es veu molt de prop perseguida, demana, potser perquè la fatiga la venç, que la deixin reposar en una arrelada, oculta, estranya, inquietadora bellesa d’arbre. El prec és escoltat. La fugitiva és ja llorer. Uns braços decebuts, en cenyir-lo, senten palpitar encara, ben endins de l’escorça, els últims batecs d’un cor molt cansat. Després, el silenci, la solitud, una quieta pau que l’aire acariciarà. Si de tant en tant la violència del vent tempestuós hi arriba, arrossega sempre amb ell l’aigua de la pluja. Just la que cal per al manteniment esvelt de la nova vida.”

SALVADOR ESPRIU, *Les roques i el mar, el blau*, “Dafne”.

Benedetto Luti, Apol·lo i Dafne, 1700

Procne i Filomela

Isaac Júlvez Salvia
Cristian Ciuca Agafitei

El mite

Procne i Filomela eren filles de Pandió i Zeuxippe, reis d'Atenes.

Tereu era fill del déu Ares i governava una nació veïna, Daulis. Pandió li va concedir la mà d'una de les seves filles, Procne.

El matrimoni es va dur a terme i van tenir un fill: Itys. Però Procne sentia nostàlgia de la seva germana Filomela i va convéncer Tereu perquè l'anés a buscar.

- Tereu, mogut per una passió assassina, va violar la seva cunyada Filomela i per evitar que ho expliqués la va tallar la llengua i va dir a Procne que la seva germana Filomela havia mort.

El mite

Filomela fou tancada en una presó. Allí va teixir la seva desgràcia i va fer arribar d'amagat el teixit a la seva germana.

Quan Procne se'n va assabentar va anar a rescatar Filomela i totes dues van tramar la revenja contra Tereu.

Van matar Itis, van esquarterar el seu cadàver I el van cuinar pera a Tereu, el qual el va menjar els membres del seu propi fill sense adonar-se de res fins que al final del banquet, Procne li va revelar la veritat.

Enfurit, Tereu va iniciar la persecució contra les dues germanes.

Desesperades perquè no podien escapar, van pregar als déus que les ajudessin i aquests les van convertir en ocells: Procne en rossinyol i Filomela en oreneta. Tereu es va transformar en puput i Itis en faisà.

Procne i Filomela a la literatura i a l'art

Recreacions del mite de Procne i Filomela a la literatura europea

Literatura espanyola: Guillén de Castro (1609) i Sebastiano del Piombo (1511).

Literatura italiana: Leopardi (1822) D'Annunzio (1880).

Literatura anglesa: Shakespeare (1564).

Literatura alemanya: Goethe (1782) i Mörike (1838).

Salvador Espriu

Espriu a la seva obra *Les roques i el mar, el blau*, concretament a la seva prosa *Ocells*, recrea el mite de les germanes Procne i Filomela.

Espriu reelabora i omet el nom propi dels personatges metamorfosats i sembla haver-se inspirat en la versió que del mite fa Ovidi a les *Metamorfosis*. Però la finalitat que Espriu persegueix és didàctica: la mitologia li proporciona la base per explicar els costums d'aquests tres ocells.

“Ocells”

[...] *recito uns versos en els quals es canta que una llengua, tallada en la seva última rel, damunt la terra tremola, murmura i, com acostuma d'agitar-se la cua d'un serpent mutilat, palpita i busca, en morir, "dominae vestigia". I tot el que segueix, tètric però atenuat per un somriure amable, fins que les venjatives germanes, metamorfosades, volen, en estrenar les ales, l'una cap al bosc, l'altra al recer d'un teulat. Quina d'elles és, però, el rossinyol i quina l'oreneta? Amb independència de les diverses versions, m'imagino que la darrera serà la que amb el seu xiscle em sembla a estones que crida: "Itis, Itis!", el fill sacrificat amb una espantable barreja de tendresa i furor.*

[...] *Quant a un feroç però dissortat pare, que es va menjar, tan innocentment com de gust, sense deixar-ne sobrances, Itis, també el seu fill, el seu únic hereu, els antics afirmaven que els déus, sempre misericordiosos, el varen convertir en puput. És característica la mala olor del niu d'aquesta bestiola, a vessar d'excrements i de tota llei de deixes. Que ningú no malpensi, però, ni lligui estranys caps: cal no oblidar que el pobre animalet s'alimenta en bona part, si no tan sols, d'insectes.*

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

CURS 2013-14

MEMÒRIA FINAL DE GRUP DE TREBALL

Títol: Coeducació a Secundària

Codi: 6094421609

DADES DE L'ACTIVITAT FORMATIVA		
Coordinadora: M. Teresa Quintillà Zanuy	Correu electrònic: mquintil@xtec.cat Telèfons: 636838445	
Calendari: 23 octubre 2013 – 31 maig 2014		
Dia de la setmana: dimarts / dijous	Horari: 16.00-18.00	Total hores grup treball: 40
Relació de persones que han finalitzat el grup de treball	Total de persones que han finalitzat: 13	
Aldabert Pi, Mercè	INS Guindàvols (Lleida)	
Argilés Ciscart, Montserrat	INS Guindàvols (Lleida)	
Banlles Ventura, Cristina	INS Guindàvols (Lleida)	
Barrio Arranz, Merce del	INS Guindàvols (Lleida)	
Borrell Feliu, Rosa	INS Guindàvols (Lleida)	
Casado Domingo, Laura	INS d'Almenar (Almenar)	
Castillo Cervello, Jesus	INS Guindàvols (Lleida)	
Español Rubinat, Montserrat	INS Guindàvols (Lleida)	
Fernández Villanueva, Jordi	SES de Masquefa (Masquefa)	
Navarro Rosines, Francesca	INS Guindàvols (Lleida)	
Pijuan Porta, M.Merce	INS Guindàvols (Lleida)	
Torrent Pellise, Gemma	INS Guindàvols (Lleida)	
Breu descripció dels materials elaborats (a continuació)		

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

Índex

pàg.

1- Introducció 3

2- Dietari de desenvolupament de les sessions i acords 4

3- Materials elaborats 12

a. Relació 12

b. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació, si és el cas 12

4- Valoració del grup de treball 13

5- Annexos: Fitxes i Materials elaborats pel grup de treball 15

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

1. Introducció

Aquest és el sisè curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que és evident la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüi a la creixent complexitat i pluralitat que ha anat adquirint la societat catalana. Creiem que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant centres i aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis
sobre determinats col·lectius.
En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats és quelcom més que el fet que nois i noies comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén reflexionar sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén elaborar materials per a ESO i BATX destinats a identificar els elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora.

Objectius

Els objectius que es va fixar el grup de treball en el seu inici, van ser els següents:
1- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària.
2- Elaborar estratègies per implantar mesures educatives que fomentin la coeducació.
3- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives
4- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois.

Els objectius del grup de treball plantejats per aquest curs han estat els mateixos.

Metodologia

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

2. Dietari de desenvolupament de les sessions i acords

data	Desenvolupament i acords
23-10-13	1. S'exposa en línies generals el caràcter del grup de treball i la seva trajectòria anterior (el grup funciona ininterrompudament des del curs 2008-09): Objectiu principal: elaborar materials per a ESO i BAT destinats a identificar elements sexistes i androcèntrics encara presents en la pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives neutralitzadores que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora; experimentar-los al centre i avaluar-los. Els materials poden anar orientats a treballar diferents aspectes de la coeducació, com ara: 1. Incloure als sabers acadèmics els sabers de les dones (adequació dels continguts curriculars), fent visibles les aportacions de les dones en les diferents àrees del saber. 2. Reflexionar sobre com "pesa" el currículum ocult (allò que transmetem a les aules no estrictamente acadèmic: valors). 3. Usar un llenguatge inclusiu (ni sexista ni androcèntric) en tots els nostres materials i en la nostra pràctica docent. 4. Elaborar estratègies de complicitat amb altres sectors de la comunitat educativa: famílies i PAS. 5. Dissenyar activitats i estratègies per denunciar i prevenir la violència sexista. S'explica que es treballaran de forma especial dues efemèrides importants: el 25 de novembre (denúncia i prevenció de la violència sexista) i el 8 de març (promoció de valors igualitaris en la nostra societat). S'explica també que la majoria de materials i accions dissenyades pel grup fins ara estan accessibles a tres espais: - el moodle "Eduquem per a la igualtat" de l'INS Guindàvols (accessible a tothom com a visitant). - el bloc "Eduquem per a la igualtat" de l'INS Guindàvols: http://blocs.xtec.cat/eduquemperalaigualtat/ - al facebook: https://www.facebook.com/coeducacio.institutguindavols?fref=ts 2. Establiment del calendari de reunions presencials Per poder donar cabuda a tothom del grup (som 19 persones inscrites), s'ha alternat com a dia de reunió: dimarts i dijous i l'horari de 16.00 a 18.00 Les sessions presencials seran en dimarts o dijous, concretament s'acorda: 23-10-13 26-11-13 10-12-13 14-01-14 13-02-14 06-03-14

11-03-14
10-04-14
06-05-14
20-05-14

S'explica que el nostre grup de treball té com a objectiu principal el disseny i aplicació de materials didàctics de tall coeducatiu, per la qual cosa les reunions presencials seran les mínimes exigides. Són sessions per establir les línies de treball i la posada en comú dels resultats obtinguts per cadascú al seu propi centre.

3. Establiment de les vies de comunicació del grup

- La via de comunicació habitual serà telemàtica (després de cada reunió s'enviarà una acta amb els acords presos i instruccions) i un entorn moodle (pendent de ser facilitat pel CRP durant el mes de novembre) on podrem compartir els materials que dissenyarem cadascú pensant en la seva aplicació al nostre centre i a la nostra aula (matèria o tutoria). Al final es tracta de fer un recull amb les activitats de tothom per poder usar-les nosaltres i tothom qui en vulgui gaudir. Per tant, la resta d'hores seran de feina individual per dissenyar les dites activitats, posar-les en pràctica i fer-ne la valoració.

4. Proposta d'activitats relatives a la diada del 25 de novembre

4.1. Informacions generals

- S'informa de les formacions que estan a l'abast dels centres:

(1) Projecte "Tractem-nos bé" / Àrea de la dona (Paeria)
Formadora: Maria Mesalles (Àrea de la dona – Paeria)
(2) Tallers i xerrades a càrrec de formadors/es de l'associació LIKA (es poden consultar a http://www.associaciolika.org/
(3) Propostes específiques per al 25 de novembre, que ens han arribat:
Drac Màgic: proposta d'activitats per al Dia Internacional contra la violència vers les dones, consultable a news@dracmagic.com
Plataforma unitària contra les violències de gènere: Activitats per secundària contra la violència de gènere, consultable a <prouviolencia@pangea.org>
etc.

4.2. Pla de treball al voltant del proper 25 de novembre

Cadascú (individualment o en grup) dissenyarà una activitat o acció que tingui com a objectiu denunciar o ajudar a prevenir la violència sexista, tenint en compte que sigui aplicable al seu centre (ja sigui a l'aula en un àrea curricular concreta o a l'espai de tutoria, ja sigui una acció de centre o de nivell educatiu). Un cop dissenyada, la durà a terme (l'experimentarà) amb l'alumnat del seu centre (o d'un altre) i en farà una valoració. Per la propera reunió presencial general es posaran en comú les experiències realitzades, les dificultats sorgides, els resultats obtinguts, etc.

Pel que fa a l'INS Guindàvols la proposta concreta és la següent:

Com a acte unitari del dia 25 de novembre es decideix, atès el seu gran èxit entre l'alumnat, tornar a organitzar el concert contra el violència sexista a càrrec de la cantant BIGUI, sempre segons la seva disponibilitat. El procediment seria el següent:

1. Es treballaria el contingut i la forma de la lletra de la seva cançó "Basta" a les

	àrees curriculars de llengua: ▪ es demana a l'alumnat que en faci una versió en català (a tots els cursos d'ESO) ▪ es demana a l'alumnat que en faci una versió en anglès (a tots els cursos d'ESO i BATX) ▪ es demana a l'alumnat que en faci una versió en francès (als grups que cursin l'optativa) ▪ Aula d'acollida: l'alumnat forani en farà una versió en la seva llengua materna. 2. S'exposaran les millors versions als plafons del passadís. 3. Es treballaria el significat de la diada 25 de novembre a l'espai de tutoria (cf. materials penjats al Moodle "Eduquem per a la igualtat"). 4. Dins de l'àrea de tecnologies/visual i plàstica o qualsevol altra (Revista, per exemple) que hi estigui interessada es proposarà a l'alumnat fer un CARTELL anunciador del concert amb la tècnica que el professorat responsable consideri convenient. 5. S'exposaran els treballs resultants al penjador del passadís del 1r pis i se'n triarà 1-2 perquè en sigui el cartell oficial. 6. A l'àrea de Llengua anglesa, l'alumnat prepararà presentacions en diapositives i/o vídeos de denúncia que s'exposaran al públic. 7. El dilluns 25 de novembre, a les dues darreres hores l'alumnat es concentrarà a la sala d'actes/gimnàs per assistir al concert. Prèviament alumnat representant dels últims cursos (2n batx, CACGS i CFGS) llegiran un manifest a l'escenari i es visionarà un breu vídeo de denúncia. Si la cantant BIGUI no pogués participar i no es pogués fer el concert, es proposa com alternativa fer una **MARXA CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA**, que consistiria a sortir del centre fins l'Arborètum o un altre punt a determinar, llegir allí el manifest i tornar al centre.
26-11-13	**Posada en comú i valoració de les activitats realitzades fins al moment** Es comenta que s'ha elaborat un model de fitxa per recollir les dades i la valoració de les diferents activitats que es vagin fent. Cf. annex 1. Es comenta també que disposem d'un espai Moodle al CRP del Segrià (Coeducació a secundària) perquè les persones del grup de treball, independentment del centre de procedència, puguin compartir els seus materials. L'adreça és: https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-segria/ Està a grups de treball: Coeducació a secundaria 2013. Allí estarà penjat el model de fitxa i altra documentació.

Per no repetir feina, les activitats dutes a terme a l'INS Guindàvols estaran accessibles a partir de l'enllaç que apareix al Moodle del CRP.
Pel que fa a les activitats realitzades fins el moment, aquestes són les següents (sintetizades), la valoració de les quals ha estat positiva segons expliquen les persones responsables:

A l'INS Guindàvols	
Del 30 d'octubre al 15-20 novembre	Exposició als passadissos del centre d'algunes escultures realitzades per alumnat de l'institut Ramón J. Sender de Fraga durant el curs 2012-13. L'exposició ha romàs al centre aproximadament 15 dies i s'ha aprofitat per fer un treball per part del Departament de Socials en coordinació amb l'equip de Coeducació.
1ESO 8 novembre	Taller: "Tractem-nos bé" / Àrea de la dona (Paeria) Formadora externa: Maria Mesalles (Àrea de la dona – Paeria) Data: divendres 8 novembre 1-2 sessions tutoria + 1 h formació externa
2ESO 30 octubre	(1) nois: Taller sobre noves masculinitats a través del joc "Atreveix-te si ets home" de l'associació AHIGE (2) noies: "M'he enamorat! I ara què?" A càrrec tècnics/tècniques Associació LIKA Data: dimecres 30 octubre
25 novembre	▪ El coratge de la Malala ▪ Aula d'acollida: versionat en diferents llengües de la cançó BASTA ▪ Versions en català de la cançó BASTA ▪ Cartells anunciadors (Revista) ▪ Anglès 1 batx – vídeos i presentacions ▪ Tutoria: treball amb el conte "La ventafocs que no volia menjar anissos" (3r ESO) ▪ I Marxa contra la violència sexista
A l'INS Almenar	
25 nov	Exposició biblioteca Lemes contra la violència de gènere Mural contra la violència de gènere La Piràmide de la violència de gènere Visualització del film "Te doy mis ojos"

10-12-13

Pel que fa a les activitats realitzades fins el moment, aquestes són les següents (sintetizades), la valoració de les quals ha estat positiva segons expliquen les persones responsables:

A l'INS Guindàvols	
3ESO	Taller: "Tractem-nos bé" / Àrea de la dona (Paeria)

<table>
<tr><td></td><td></td><td>10 gener</td><td>Formadora externa: Maria Mesalles (Àrea de la dona – Paeria)
Data: divendres 10 gener
1-2 sessions tutoria + 1 h formació externa</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>4ESO
2 desembre
+ sessions pendents de concretar</td><td>MAX IN LOVE
Programa que inclourà 3 sessions, de les quals la darrera 3a dedicada a les relacions amoroses saludables psicològicament (eix transversal): tutoria, biologia, etc.</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>CFGM
28 nov</td><td>Xerrada de coeducació realitzada per M. Otero i D. Vallejo (CCOO) coordinat per la prof. Mercè Pijuan, a través de la matèria de FOL.</td></tr>
<tr><td>14-01-14</td><td colspan="3"><u>Proposta inicial d'activitats per al 8 de març</u>
Es plantegen diverses propostes al voltant del 8 de març, que involucrin diversos departaments didàctics, bàsicament dues:
- construcció d'ESTELS amb lemes commemoratius del Dia Internacional de la dona (cf. dept. Moda i confecció, ciències, ...).
- construcció de la CASA COEDUCATIVA (es tractaria de convertir una de les columnes del vestíbul en una mena de gratacels o casa de tothom; es construirien amb caixes de sabates o altres tipus de caixes diversos habitacles, enganxats entre sí i a la columna mitjançant una malla de jardí i brides; cada alumna/e o grup d'alumnes triaria el disseny de l'interior de cada habitacle; es prepararien unes targes clau on poder escriure missatges relacionats amb la diada perquè tothom que visiti la casa pugui participar. Un lema possible seria "Som/volem ser la clau d'una casa per tothom" o alguna cosa semblant jugant amb la idea de la clau com a símbol d'obertura i vinculat al tema de la casa...
La responsable de l'aula d'acollida, per la seva banda, es compromet a fer alguna aportació singular a la diada.
Es decideix madurar més les idees exposades i portar-ho tot més concretat per la propera reunió, el 13 de febrer.
S'anima a tothom que encara no ha dissenyat cap activitat fins ara a que ho faci per poder-la compartir.</td></tr>
<tr><td>13-02-14</td><td colspan="3"><u>Concreció de la proposta d'activitats per al 8 de març</u>
A propòsit de les propostes relatives al 8 de març es decideix el següent:
▪ construcció d'ESTELS amb lemes commemoratius del Dia Internacional de la dona: l'alumnat del Dpt. de Moda i Confecció farà un estel gran.
▪ construcció de la "CASA COEDUCATIVA":
Al vestíbul es construirà una mena de gratacels o casa de tothom; l'edifica estarà fet amb caixes de sabates que faran la funció d'habitacions o habitacles, enganxats entre sí i a la columna mitjançant una malla de jardí i brides; cada alumna/e o grup d'alumnes triarà el disseny de l'interior de cada habitacle; alhora es preparan unes targes en forma</td></tr>
</table>

	de clau on poder escriure missatges relacionats amb la diada perquè tothom que visiti la casa pugui participar, escrivint el seu missatge igualitari i penjar-lo en una de les façanes de l'edifici. Es necessita: 100-150 caixes de sabates; un plafó (de fusta, cartró, ...) per penjar les claus amb missatge; globus verds i cartró per a la construcció dels arbres i núvols. Distribució de la feina / professorat responsable de la construcció de les caixes: CAIXES: 1ESO: Montserrat Argilés (aula reforç), Marina Capdevila (anglès: "una habitació anglesa") i Mercè Aldavert (matem.): aprox. 60 caixes 2ESO: Xavier Beà (Ed. Visual i plàstica): 60 caixes aprox "tema lliure" 3ESO: Emília Bellmunt (3esoA: "contes tradicionals"), Lourdes Codina (3esoB) i Gemma Torrent (Revista): 52 caixes aprox. 4ESO: Anicet Cosialls (física i química; "el món de la ciència: Galileu, Arquímedes, Lavoissier l'arribada a la lluna, Hipàtia, etc."), Teresa Quintillà (llatí: "Grècia, Roma i mites"), Gemma Torrent (4esoC): 50-60 caixes aprox. 1BATX: 19 alumnes (llatí i literatura): 20 caixes aprox. El professorat esmentat explicarà la idea, el procediment, dedicarà una hora de classe al disseny i realització i es responsabilitzarà de la recollida de les caixes. Data límit de lliurament: dilluns 3 de març. Les caixes hauran de portar el nom de l'alumna/e en algun lloc visible per poder fer el retorn. Les caixes que es vagin lliurant es guardaran a l'arxiu. Del dilluns al dijous es procedirà al muntatge al vestíbul de l'edifici. Davant la necessita d'un lema per a la diada que jugui amb la idea de la clau com a símbol d'obertura i vinculat al tema de la casa i de la igualtat, Anicet Cosialls proposa el següent: UNA CASA PER TOTHOM, UN MÓN MÉS IGUAL. S'accepta. La inauguració de la casa coeducativa es farà el divendres 7 de març al primer pati. En lloc de manifest, es proposa que la Carme Martínez llegeixi el seu pregó "A les dones anònimes". Una part de l'alumnat de la Revista de 3ESO farà el cartell promocional de l'activitat. També es demanarà que l'alumnat de Manteniment mecànic (a càrrec de Ferran Micó) construeixin un ascensor per a la casa coeducativa.
06-03-14	**Segona concreció de la proposta d'activitats per al 8 de març** ▪ Paral·lelament, es farà la presentació i visionat del **documental "Las maestras de la República"**, guanyador del Goya 2014. S'ha sol·licitat l'autorització a FETE-UGT (Javier Giménez) i ens facilitaran la pel·lícula. L'activitat es faria després del segon pati, a les 12.55, i ocuparia les dues hores següents (fins les 14.45) amb la programació següent: 1- presentació del documental a càrrec d'un/a representant de FETE-UGT, Cristina Rodríguez del Centre Dolors Piera (que ha col·laborat en la producció) i el director del nostre centre, Jesús Castillo: 20' 2- visionat del documental (65'): l'alumnat present seria el de 2n BATX i 1r BATX-B

	(total 32+40), a menys que el professorat del dept. Ciències socials en convingui una altra cosa. 3- una mica de cine-fòrum, amb preguntes i/o comentaris sobre el seu contingut. Per fer-ho es treballaria prèviament a l'aula amb el material didàctic relacionat que està a l'abast a l'adreça: http://www.lasmaestrasdelarepublica.com/ El professorat responsable de treballar el contingut i preparar el cinema-fòrum serà el corresponent a la matèria d'Història (J. Castillo per a 2n BATX i G. Garcia per a 1Rbatx B). El professorat responsable de l'acompanyament i vigilància durant el visionat serà el que tingui classe les 2 darreres hores amb el grup corresponent. **Activitats previstes a l'INS d'Almenar.** Laura Casado fa una relació de les activitats previstes al seu centre, com ara "Les dones que jo admiro" o "El coratge de la Malala". Altres S'ha penjat part del material i les fitxes de les activitats realitzades al Moodle de coeducació del CRP i es demana que tothom hi pengi els seus materials o consulti els de la resta del grup.
11-03-14	**Valoració de les activitats realitzades al voltant del 8 de març (I)** Es fa un repàs de les activitats realitzades i se'n fa una valoració positiva. Activitats realitzades a l'INS Guindàvols: 1. construcció i inauguració de la "CASA COEDUCATIVA" (tot el centre). 2. enlairament d'ESTELS coeducatius. ▪ presentació i visionat del documental "Las maestras de la República" (Batxillerat). ▪ aula d'acollida: Cristina Banllés explica el desenvolupament de l'exposició de treballs sobre la situació de la dona en els països d'origen de l'alumnat. ▪ Aula de reforç: Montserrat Argilés explica el desenvolupament de diverses activitats dutes a terme amb l'alumnat de l'aula de reforç. Per veure'n fotos, cf. la galeria de fotos. Es comenta que els mitjans de comunicació local se n'han fet ressò. Els enllaços són: http://lleidatelevisio.xiptv.cat/noticies/capitol/noticies-migdia-07-03-2014 http://www.paeria.es/cat/ajuntament/noticies.asp?Detall=True&IdNoticia=19653&PaginaAnterior=/cat/index.asp http://www.segre.com/detall-de-la-noticia/article/els-alumnes-del-guindavols-construeixen-una-casa-coeducativa-per-la-igualtat-la-diversitat-i-el-re/ S'explica que també el 8 de març es va fer públic que un reportatge en què el nostre centre era protagonista ha estat guanyador del Premi Mila de Periodisme. Concretament, "La coeducació com a eina per a la igualtat" és el títol del reportatge de la periodista Amaia Rodrigo guanyador del VII Premi Mila de Periodisme, reportatge emès per Lleida TV, que es va enregistrar el curs passat al nostre centre i que explica el

	projecte de coeducació que es duu a terme al Guindàvols, amb la participació del seu alumnat, la implicació del seu professorat i la vinculació d'aquests continguts amb perspectiva de gènere amb les diferents matèries curriculars. L'enllaç per veure el repotatge és: https://drive.google.com/a/xtec.cat/folderview?id=0B_8LJxxShic8M29SMHQ3X1laaHM&usp=sharing#
10-04-14	**Valoració de les activitats realitzades al voltant del 8 de març (II)** Laura Casado, de l'INS d'Almenar, explica les activitats realitzades al seu centre al voltant del 8 de març i en fa una valoració positiva: ▪ La dona que més admiro ▪ El coratge de la Malala Yousafzai ▪ Les dones matemàtiques ▪ Dones esportistes ▪ Dones filòsofes ▪ Treballem textos (anglès i francès) ▪ Cantada de cançons amb contingut relacionat amb la igualtat.
06-05-14	**Establiment del procediment de recollida del material elaborat per les persones membres del grup.** S'anima a tot el professorat membre de l'equip a enviar les fitxes relatores de les activitats realitzades (i, si és el cas, dels materials per penjar-los al moodle), per tal d'incloure-ho a la memòria del grup de treball.
20-05-14	**Reunió final tancament del grup. Valoracions finals** Valoració del funcionament de l'equip en general, propostes de millora i possibilitat de continuació. Sobre la continuïtat o no del grup de treball del CRP (ja que s'ha de formalitzar la sol·licitud en el cas del CRP), la majoria del professorat assistent demana la continuïtat.

3. Materials elaborats – activitats realitzades

a) Relació

1. Model de fitxa per recollir les dades i la valoració de les diferents activitats
2. Model de fitxa de valoració activitat realitzada (alumnat)
3. Model de fitxa de valoració activitat realitzada (professorat_PAS)
4. Fitxa_Primera Marxa contra la violència sexista
5. Fitxa_Disseny cartell I Marxa contra la violència sexista
6. Activitat alternativa 25 novembre (biblioteca)
7. Lletra cançó "Basta"
8. Fitxa_ El 25 de novembre a l'Aula d'Acollida
9. Fitxa_Stop violence against Women (llengua anglesa)
10. Fitxa_El coratge de la Malala (llengua catalana)
11. Activitats 25 novembre INS Almenar
12. Fitxa_ Xerrada CFGM - FOL
13. Cartell anunciador actes 7 març _ INS Guindàvols
14. Fitxa_LA CASA COEDUCATIVA (8 març)
15. Manifest inauguració La casa coeducativa (8 març)
16. Fitxa_Construcció i enlairament d'estels
17. Dossier 8 març _ tutoria
18. Fitxa_El 8 de març a l'aula d'acollida
19. Fitxa_Cinefòrum "Las maestras de la república"
20. Fitxa_ Coeducació a l'aula de reforç
21. Activitat_Coeducació a l'aula de reforç
22. Fitxa_8 de març amb els grups de reforç
23. Quadern activitats *Día de la mujer*
24. Poema "8 de març", M. Mercè Marçal
25. Carta d'una mare
26. Fitxa_Activitats 8 de març a l'INS Almenar
27. Fitxa_ La dona que més admiro

b) Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació, si és el cas

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis ha estat molt satisfactòria. Hem de subratllar que hem gaudit d'un alt grau de participació de tots els membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell, circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a

terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció de l'acció proposada.

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la revista i la pàgina web del centre, i d'altres mitjans esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

http://www.institutguindavols.cat/moodle2/course/view.php?id=32

Per veure'n fotos, *cf*. la galeria de fotos a la web del centre.
També s'ha de destacar que els mitjans de comunicació local, tant de TV com de premsa, se n'han fet ressò en diverses ocasions. Els enllaços són:
http://lleidatelevisio.xiptv.cat/noticies/capitol/noticies-migdia-07-03-2014
http://www.paeria.es/cat/ajuntament/noticies.asp?Detall=True&IdNoticia=19653&PaginaAnterior=/cat/index.asp
http://www.segre.com/detall-de-la-noticia/article/els-alumnes-del-guindavols-construeixen-una-casa-coeducativa-per-la-igualtat-la-diversitat-i-el-re/

S'explica que també el 8 de març de 2014 es va fer públic que un reportatge en què l'Institut Guindàvols n'era protagonista ha estat guanyador del Premi Mila de Periodisme. Concretament, "*La coeducació com a eina per a la igualtat*" és el títol del reportatge de la periodista Amaia Rodrigo guanyador del VII Premi Mila de Periodisme, reportatge emès per Lleida TV, que es va enregistrar el curs passat al dit centre i que explica el projecte de coeducació que es duu a terme al Guindàvols, amb la participació del seu alumnat, la implicació del seu professorat i la vinculació d'aquests continguts amb perspectiva de gènere amb les diferents matèries curriculars. L'enllaç per veure el reportatge és:
https://drive.google.com/a/xtec.cat/folderview?id=0B_8LJxxShic8M29SMHQ3X1laaHM&usp=sharing#

Pel que fa a les activitats realitzades a l'Institut d'Almenar, aquestes estan accessibles en l'entorn Moodle del CRP del Segrià (grup de treball "Coeducació a secundària"). L'adreça és:

https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-segria/

4. Valoració del grup de treball

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat mitjà-alt. En aquest sentit, en una primera fase, en un exercici de pràctica reflexiva, ens vam ocupar de:

- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària (objectiu 1)

A continuació, ens vam proposar:

- Elaborar estratègies per implantar mesures coeducatives que fomentin la coeducació (objectiu 2)

- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois (objectiu 4)

És en aquests objectius que creiem haver aconseguit un major grau d'assoliment.
Pel que fa al tercer objectiu:

- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives,

ha quedat pendent d'elaborar mesures més concretes per al proper curs (és per això que hem demanat a continuïtat del grup de treball).

Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, és segurament la d'haver estat massa ambicioses en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ha funcionat força bé:

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
(6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les persones membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials ha resultat molt laboriosa i ha exigit molt més temps del que havíem previst, i alguns aspectes han quedat pendents per al proper curs.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Pius XII, 4 - 25003 **Lleida** - telèfon 973 26 40 21 - fax 973 27 50 68
email: crp-segria@.xtec.cat - web: http://www.xtec.cat/crp-segria

5. Annexos: Fitxes de les activitats realitzades i Materials elaborats pel grup de treball

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	
Centre (on s’ha dut a terme)	
Professorat responsable (nom o càrrec)	
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	
Materials i recursos usats (d’altri)	
Metodologia i desenvolupament (com s’ha fet)	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

VALORACIÓ ACTIVITATS CURS 2013_14

NOM DE L'ACCIÓ/ACTIVITAT:

ALUMNA ☐ / ALUMNE ☐ GRUP: _____ CURS: 2013-2014 DATA:

1. Valora l'activitat, marcant la casella corresponent a la teva opinió amb una X:
M: malament
R: regular
B: bé
MB: molt bé

Nom activitat	M	R	B	MB

2. Ara, respon a les preguntes següents marcant amb una X la casella corresponent:

	1 gens	2 poc	3 força	4 molt
L'activitat t'ha generat alguna mena de reflexió?				
L'activitat ha desvetllat el teu interès i participació? L'has trobat interessant?				
Quina puntuació donaries a l'activitat?				
	SÍ		NO	
Tornaries a repetir aquesta activitat?				

3. VALORACIÓ PERSONAL. Explica què és el que t'ha agradat més i el que t'ha agradat menys o què canviaries.

VALORACIÓ DE LES ACCIONS COEDUCATIVES - CURS 2013_14

PROFESSORA □ / PROFESSOR □ / MEMBRE DEL PAS □

Amb aquesta enquesta pretenem conèixer la vostra opinió i valoració sobre les activitats dutes a terme durant el curs 2013_14 per tal de millorar aquells aspectes que considereu necessari i incorporar les vostres suggerències de cara a la programació d'altres activitats. És per això que **us agraïm a l'avançada la vostra col·laboració** i us demanem que respongueu **al més sincerament possible**.
Valoreu individualment cada activitat de **l'1 al 10** en funció del grau de satisfacció sobre l'activitat, tant si hi vau participar directament com si només en vau ser testimonis. Si la vostra valoració és molt baixa, ens agradaria que en l'apartat de valoració i suggeriments (al final de l'enquesta) indiquéssiu de manera més explícita el perquè.

ACTIVITAT REALITZADA	
Activitat:	**Temporització:**
Activitat	Valor

Repetiries aquesta activitat? **SI** **NO**
Ara, respon a les preguntes següents marcant amb una X la casella corresponent:

	1 gens	2 poc	3 força	4 molt
L'activitat t'ha semblat adequada per als objectius plantejats?				
L'activitat t'ha generat alguna mena de reflexió?				
Creus que l'activitat ha desvetllat l'interès i participació de l'alumnat?				
Consideres que la metodologia i organització han estat les adequades?				
Creus que la comunicació interna ha funcionat correctament?				
Consideres l'activitat satisfactòria en general?				

ASSENYALA ELS PUNTS FORTS I ELS PUNT FEBLES DE L'ACTIVITAT PROPOSADA	
PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	I Marxa contra la violència sexista
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Equip de millora (coeducació), professorat tutor i de matèria
Núm. d’objectiu associat	1, 4, 5, 6, 8
Temporització	1r trimestre – dilluns 25 novembre 1 sessió de tutoria 4 primeres hores matí 25 nov. (equips pancartes) 2 darreres hores del matí 25 nov.
Espai educatiu	Tutoria
Nivell educatiu implicat	ESO, 1r BATX, CFGM
Materials elaborats	Eslògans Pancartes Text manifest
Materials i recursos usats	

Metodologia i desenvolupament

A la sessió de tutoria prèvia (ESO) al 25 de novembre de cada grup:

- Cada grup classe va triar un eslògan reivindicatiu relacionat amb el tema de la diada 25 novembre (contra la violència sexista).
- Es va escollir (a criteri del tutor/a) un equip de 5 alumnes que havien de pintar la pancarta amb l’eslògan escollit per la seva classe).

El mateix dilluns 25 de novembre: ACTE UNITARI

1- Durant tot el matí els equips representants dels diferents grups-classe van fer la pancarta a la biblioteca del centre amb material que els fou proporcionat aquell dia (plafons, pintures, etc.)
2- les dues darreres hores (12.55-14.45) tot l’alumnat del centre (excepte 2n BATX) va sortir del centre per grups-classe (amb la pancarta de cada grup i vigilats pel professorat que en aquelles hores tenia classe amb el grup) i es va fer la 1a MARXA CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA, que consistia a sortir del centre fins la plaça Ricard Vinyes, llegir allí el manifest redactat per l’alumnat (un grup de 1batx) i tornar al centre.

Valoració

Bona.

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	CARTELL anunciador de l’acte principal de la diada PRIMERA MARXA CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Gemma Torrent (Dept. llengua catalana i literatura): professora Optativa revista
Núm. d’objectiu associat	1, 4, 5, 6, 8
Temporització	1r trimestre: setmana prèvia 25 novembre
Espai educatiu	Àrea curricular - Optativa “Revista”
Nivell educatiu implicat	3r ESO (franja optativa)
Materials elaborats	Cartells
Materials i recursos usats	Programa informàtic *ad hoc*
Metodologia i desenvolupament	
L’alumnat han fet fotografies o les han buscat a la xarxa i després han elaborat un cartell per informar l’alumnat del centre de la realització de l’activitat reivindicativa. Primer s’han hagut d’informar del que representa la data del 25 de novembre. Què es commemora? Per què? D’on ve? Cf. alguns dels treballs realitzats (infra)	
Valoració	
Molt bona	

Objectius

Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Marxa contra
LA VIOLÈNCIA
SEXISTA
INS Guindàvols

25 NOVEMBRE
31
DIA CONTRA LA
VIOLENCIA DE GENERE
INS GUINDAVOLS

MARXA CONTRA
LA VIOLÈNCIA SEXISTA
torpe
idiota
obedéceme
INS GUINDAVOLS

"Violència de gènere: ningú n'està lliure". Material per a l'alumnat

Escolta la cançó en silenci i amb atenció llegeix-ne la lletra, ja que després has de respondre unes qüestions.

1. Fes un resum de l'argument / història o contingut explicat a la lletra de la cançó (entre 5 i 10 línies).

2. Ara respon:
   a. qui és el narrador o narradora?

   b. com s'explica la història (en primera, en segona o en tercera persona)?

   c. Si el narrador o narradora és extern, valora quina actitud manté respecte allò que s'explica: només descriu la situació, fa una valoració (positiva o negativa) o pretén incidir en el comportament dels protagonistes i en el desenvolupament i desenllaç de la història?

3. Quin tipus de persona maltractada apareix (sexe, característiques psicològiques i físiques, estrat social, estat civil, etc.)?

4. Creus que aquest tipus de víctima respon a la realitat o és un estereotip? Raona la teva resposta.

5. Quin tipus d'individu maltractador apareix (sexe, característiques psicològiques i físiques, estrat social, estat civil, etc.)?

6. Creus que aquest tipus d'individu maltractador respon a la realitat o és un estereotip? Raona la teva resposta.

7. Amb quin tipus d'imatges es descriu la violència? Escriu-les.

8. Creieu que la cançó conté un missatge final de denúncia? Raona la teva resposta.

9. S'inclou alguna proposta de solució o sortida? Raona la teva resposta.

10. Podries escriure una segona part de la cançó (com preveus que continua la història)?

11. Podries escriure un final alternatiu o diferent a aquell que la cançó descriu? Quin?

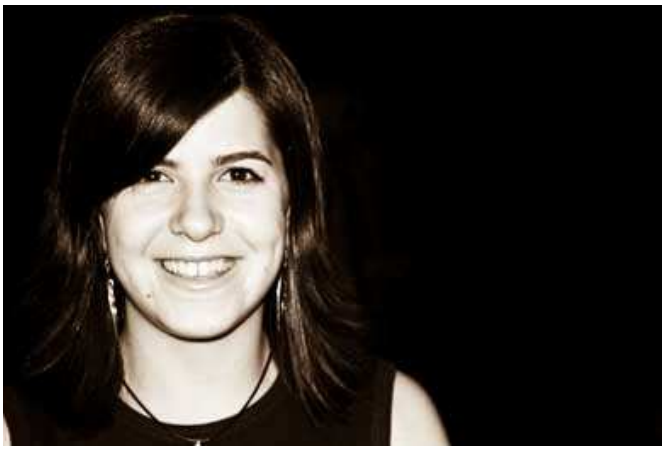

BIGUI

BASTA!

Intro : Desde mi ventana, se ven tus ojos brillar, iluminando cualquier lugar, no tengas miedo a soñar, amiga mía...
seduce tu mente, en un mar de fantasía, tu querías amor, y encontraste dolor...
no dejes ahogarte, rompe el silencio, y corre.. antes de que sea demasiado tarde...

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? acabaran con mi paciencia
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! ¡Queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

No tratemos de ocultar, esta triste verdad, se corrió el velo, ya no podemos mirar atrás,
no es solo un problema familiar, en esto todos tenemos responsabilidad, esta sociedad,
pide ¡BASTA ya! de derramar mas lagrimas... ¡ni una más!

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? Acabaran con mi paciencia.
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

Pero ya ha salido el sol... la luz de la igualdad, se empieza a reflejar,
déjame secarte tus lágrimas de plata, regálame en tu cara una sonrisa dorada,
canción dedicada a la mujer maltratada, anulada,
¡Basta! de miedo y violencia de genero, por una causa, gritemos ¡BASTA!

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? Acabaran con mi paciencia.
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

Es cuestión de cultura y educación, la violencia de genero existe por una razón,
ya en el pasado, el hombre era considerado superior,
y la mujer, como los criados, no tenían valor... mujeres solas... abusan de su fe...
toda la vida entre rejas, y sin soltar protestas ni quejas,
mirándolo todo desde el balcón, su casa se convierte en su peor prisión,
si oye... muchos golpes, tu marido, tus hijos, muchos gritos...
y pocas orejas que escuchan, entiendan, comprendan,
ellos están contentos, mientras ellas obedezcan,
cuando en realidad, ellos lo que tienen es una enfermedad, todo es espanto...
piernas rotas...para que no sigamos andando...

Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, ¿Cuántas muertes más? acabaran con mi paciencia.
Grito, ¡BASTA! luchemos de verdad, no apartes tu mirada de nuestra realidad.
Grito, ¡BASTA! de tanta violencia, hombres y mujeres tenemos que coger conciencia,
¡BASTA! queremos libertad! no apartes tu mirada, nohh, de nuestra realidad... (Bis)

Bigui (Abiguel Freixanet)

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	El 25 de novembre a l’aula d’acollida
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Cristina Banllés (Dept. Llengua catalana i literatura i tutora i responsable de l’aula d’acollida)
Núm. d’objectiu associat	1,4,5,6,8
Temporització	1r trimestre – setmanes prèvies al 25 nov
Espai educatiu	Aula d’acollida
Nivell educatiu implicat	Diversos (ESO)
Materials elaborats	Recull de textos Murals
Materials i recursos usats	Lletra cançó “Basta”
Metodologia i desenvolupament	
Cada any, a l'aula d'acollida es duen a terme una sèrie d'activitats durant el marc de la celebració del dia contra la violència de gènere, a banda d'aquelles que es plantegen per a tot l'alumnat del centre. Aquest curs hem elaborat unes versions de la cançó BASTA de la lleidatana Bigui en algunes llengües nadiues de l'alumnat de l'aula d'acollida: el xinès, el romanès, l'àrab i el francès. A més, entre tots i totes hem pensat com seria una traducció acurada al català de la mateixa cançó. El resultat es pot veure al costat de l'aula d'acollida i ens ha servit per comprovar que, per desgràcia, a totes les llengües hi ha expressions que ens permeten traduir el maltractament físic i psicològic; és a dir, que malauradament no hi ha cap cultura que se n'escapi.	
Valoració	
Molt bona.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

REPORTATGE GRÀFIC

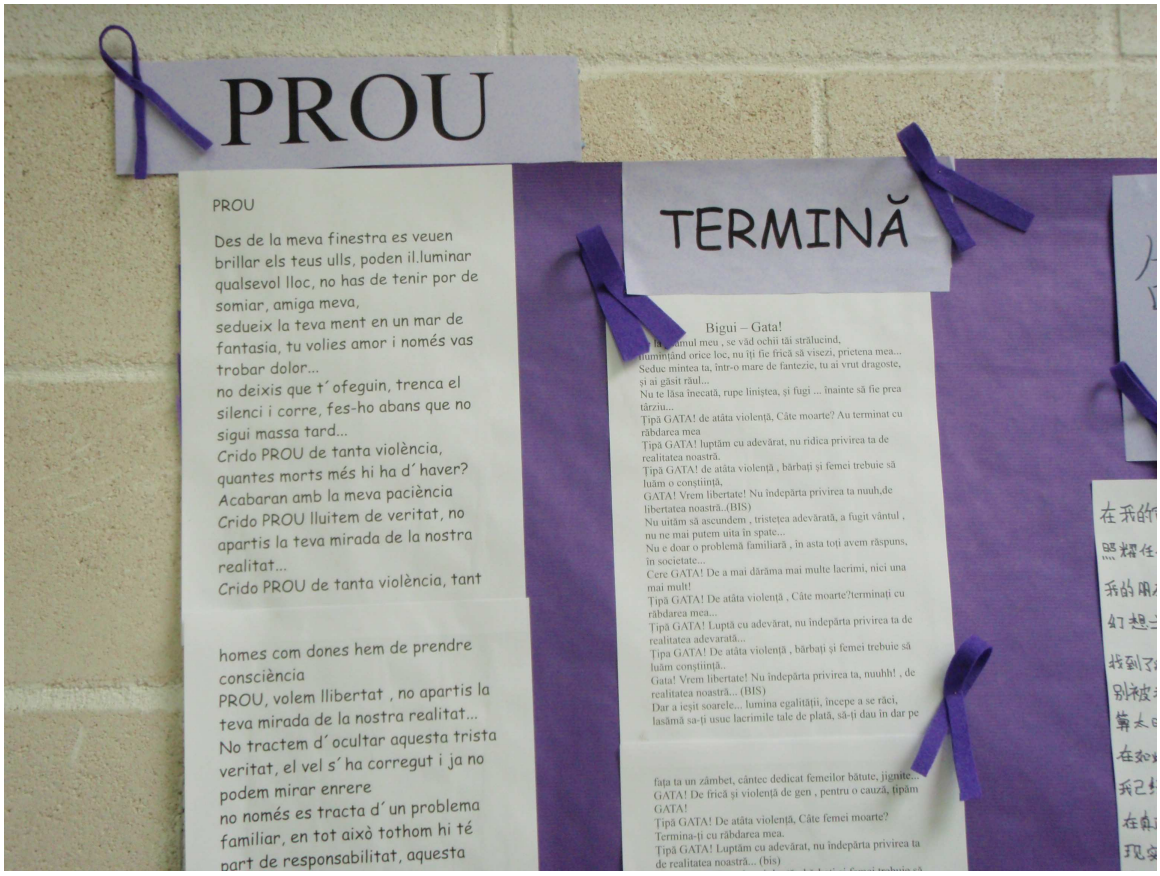
PROU
PROU
Des de la meva finestra es veuen brillar els teus ulls, poden il.luminar qualsevol lloc, no has de tenir por de somiar, amiga meva,
sedueix la teva ment en un mar de fantasia, tu volies amor i només vas trobar dolor...
no deixis que t´ofeguin, trenca el silenci i corre, fes-ho abans que no sigui massa tard...
Crido PROU de tanta violència, quantes morts més hi ha d´haver?
Acabaran amb la meva paciència
Crido PROU lluitem de veritat, no apartis la teva mirada de la nostra realitat...
Crido PROU de tanta violència, tant
homes com dones hem de prendre consciència
PROU, volem llibertat , no apartis la teva mirada de la nostra realitat...
No tractem d´ocultar aquesta trista veritat, el vel s´ha corregut i ja no podem mirar enrere
no només es tracta d´un problema familiar, en tot això tothom hi té part de responsabilitat, aquesta
TERMINĂ
Bigui – Gata!
Tipă GATA! de atâta violență, Câte moarte? Au terminat cu răbdarea mea
Tipă GATA! luptăm cu adevărat, nu ridica privirea ta de realitatea noastră.
Tipă GATA! de atâta violență , bărbați și femei trebuie să luăm o conștiință,
GATA! Vrem libertate! Nu îndepărta privirea ta nuuh,de libertatea noastră..(BIS)
Nu uităm să ascundem , tristețea adevărată, a fugit vântul , nu ne mai putem uita în spate...
Nu e doar o problemă familiară , în asta toți avem răspuns, în societate...
Cere GATA! De a mai dărăma mai multe lacrimi, nici una mai mult!
Tipă GATA! De atâta violență , Câte moarte?terminați cu răbdarea mea...
Tipă GATA! Luptă cu adevărat, nu îndepărta privirea ta de realitatea adevarată...
Tipa GATA! De atâta violență , bărbați și femei trebuie să luăm conștiință..
Gata! Vrem libertate! Nu îndepărta privirea ta, nuuhh! , de realitatea noastră... (BIS)
Dar a ieșit soarele... lumina egalității, începe a se răci, lasămă sa-ți usuc lacrimile tale de plată, să-ți dau în dar pe
fața ta un zâmbet, cântec dedicat femeilor bătute, jignite...
GATA! De frică și violență de gen , pentru o cauză, țipăm GATA!
Tipă GATA! De atâta violență, Câte femei moarte?
Termina-ți cu răbdarea mea.
Tipă GATA! Luptăm cu adevărat, nu îndepărta privirea ta de realitatea noastră... (bis)

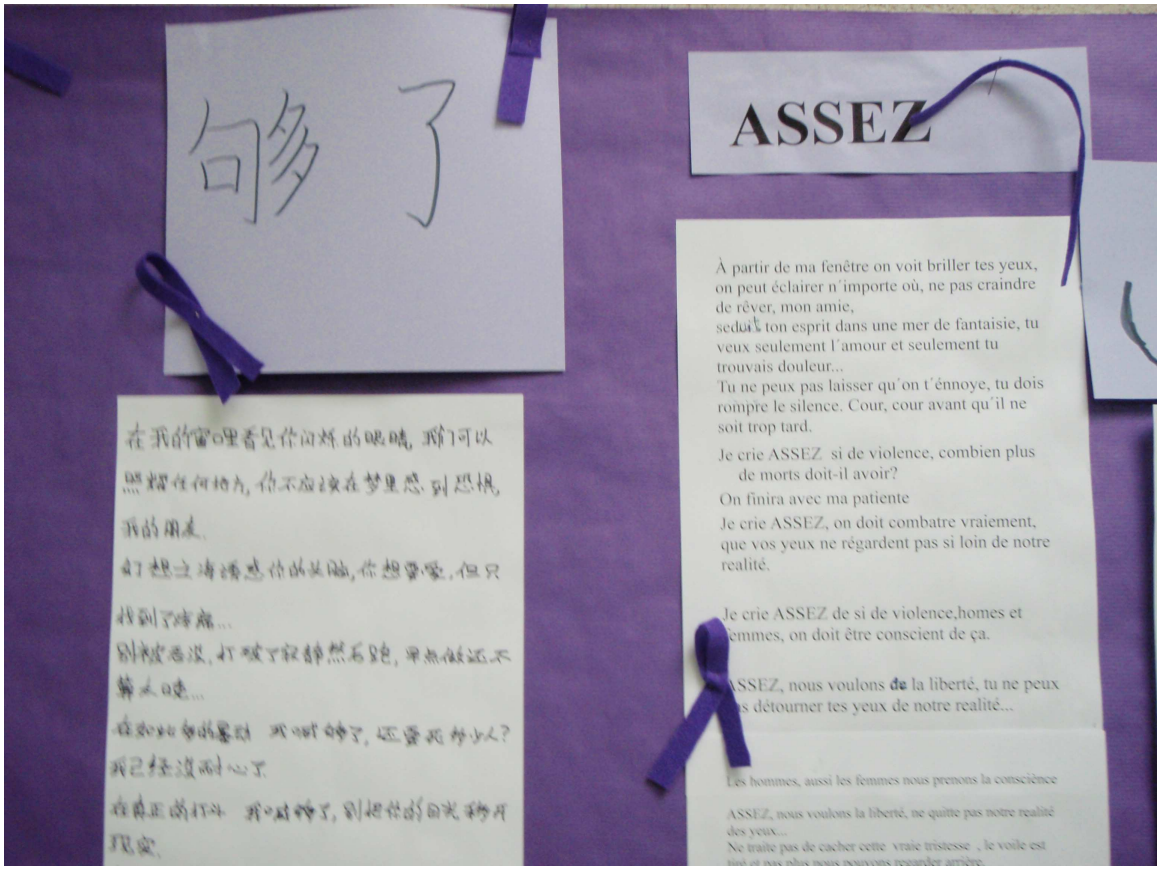
够了
ASSEZ
À partir de ma fenêtre on voit briller tes yeux, on peut éclairer n´importe où, ne pas craindre de rêver, mon amie,
seduit ton esprit dans une mer de fantaisie, tu veux seulement l´amour et seulement tu trouvais douleur...
Tu ne peux pas laisser qu´on t´énnoye, tu dois rompre le silence. Cour, cour avant qu´il ne soit trop tard.
Je crie ASSEZ si de violence, combien plus de morts doit-il avoir?
On finira avec ma patiente
Je crie ASSEZ, on doit combatre vraiement, que vos yeux ne régardent pas si loin de notre realité.
Je crie ASSEZ de si de violence,homes et femmes, on doit être conscient de ça.
ASSEZ, nous voulons de la liberté, tu ne peux pas détourner tes yeux de notre realité...
Les hommes, aussi les femmes nous prenons la consciènce
ASSEZ, nous voulons la liberté, ne quitte pas notre realité des yeux...
Ne traite pas de cacher cette vraie tristesse , le voile est

BASTA
BASTA!

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	STOP VIOLENCE AGAINST WOMEN
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2013-2014
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	Rosa M. Borrell (prof. i cap Dept. Llengües estrangeres – anglès)
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1, 4, 5, 6, 8
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	1r trimestre – setmanes prèvies al 25 novembre
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	àrea curricular de llengua anglesa
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	1r batxillerat
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Vídeos i presentacions en Prezi i/o Powerpoint (cf. annex)
Materials i recursos usats (d’altri)	
Metodologia i desenvolupament (com s’ha fet)	
Tota l’activitat s’ha dut a terme amb l’anglès com a llengua vehicular: ▪ Explicació de la diada i la seva significació. ▪ Grups de màx. 4 persones amb una tasca: pensar idees, buscar material (música, imatges, text, ...), elaborar un vídeo, una presentació, un llibre o pòster. ▪ Exposició i presentació oral a l’aula dels treballs per a la resta de companys/es. ▪ Debat comparant la situació en diversos països i cultures del món. ▪ Exposició dels treballs al centre (via televisió del vestíbul). ▪ Exposició dels treballs (opcional) a Youtube:	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Molt bona: l’alumnat ha participat de bon grat i el material resultant és de qualitat i atractiu. Es repetirà (com en anys anteriors). No cal introduir cap modificació.	

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	**El coratge de la Malala**
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Emília Bellmunt – Dept. llengua catalana i literatura (cap i professora)
Núm. d’objectiu associat	1, 4, 5, 6, 8
Temporització	1r trimestre: setmanes posteriors al 25 de novembre 3 sessions
Espai educatiu	Llengua catalana i literatura – aula ordinària
Nivell educatiu implicat	2n ESO (tots els grups)
Materials específics elaborats	Qüestionari per treballar el contingut del discurs
Metodologia i desenvolupament	
S’ha treballat el contingut del discurs de la nena Malala Yousafzai a la seu de les Nacions Unides, accessible gràcies al penjat pel diari The New York (http://www.nytimes.com/video/world/europe/100000002333427/girl-shot-by-taliban-addresses-the-un.html) i que també aborda el reportatge passat recentment a TV3 (http://www.tv3.cat/3alacarta/html5/#/videos/4753772/. Els passos seguits han estat: 1r_ visualitzar el vídeo a l’aula 2n_ respondre les preguntes del qüestionari 3r_ fer una redacció personal sobre el tema 4t_ establir relació amb la lectura "Els somnis de la Nassima", referent a l'actuació dels talibans contra les dones.	
Valoració	
Bona, especialment com a tractament del tema, per la reflexió que va suposar, ja que van sortir idees interessants.	

DIA INTERNACIONAL PER A L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA ENVERS LA DONA

25/XI/2013

Activitats:

1- Exposició a la biblioteca del centre de material de préstec: llibres i DVDs.

2- Lemes contra la violència de gènere.

Alumnat de tot l'institut.

A les aules, en grups de tres persones, l'alumnat ha de pensar en un lema sobre la violència de gènere. S'exposa oralment el lema de cada grup i s'explica què significa, es vota el que més agrada. N'ha de sortir un de cada aula que s'escriurà en un paper de color lila amb retolador negre. Els lemes triats seran exposats al passadís de l'institut.

3- Realització d'un mural contra la violència de gènere.

L'alumnat de quart d'ESO dibuixarà les lletres del mural que es penjarà al passadís del centre en què es penjaran els lemes de cada grup de l'institut.

4- Dinàmica : la piràmide de la violència

Alumnat de primer d'ESO.

Després de preguntar al grup què els suggereix la paraula violència, s'apunta a la part esquerra de la pissarra quines formes de violència coneixen i a la part de la dreta les conseqüències que comporta cada forma de violència.

Seguidament es dibuixarà a la pissarra la piràmide de la violència. A la part de dalt es col·loquen les formes de violència visibles o penades per la llei i a la part de sota les més invisible o no penades. Cal que l'alumnat analitzi cada paraula escrita a la piràmide i reflexioni sobre les que permetem o no permetem i per què. Finalment s'analitzen les conseqüències d'aquestes violències. (Font: Talla amb els mals rotllos. Institut Català de les Dones)

5- Visualització del film *Te doy mis ojos*

Alumnat de segon d'ESO.

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Xerrada CCOO
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2013-2014
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	Mercè Pijuan (prof. i cap Dept. FOL)
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	4
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	1r trimestre: 28 de novembre
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	àrea curricular: FOL
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	1 CFGM
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	-
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Presentació en diapositives – vídeo aportat per les persones formadores (M. Otero i D. Vallejo)
Metodologia i desenvolupament	
En dos torns es va reunir a la biblioteca l’alumnat que cursa l’assignatura de Formació i Orientació Laboral, on van participar en una xerrada a càrrec de dues formadores de CCOO: Mercè Otero i Dolors Vallejo).	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
La valoració ha estat positiva i s’ha vist la necessitat d’incidir en la formació en coeducació en aquest nivell educatiu.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Programa d'activitats

divendres 7 de març

10.40h al vestíbul del centre:

- Lectura de "Les dones anònimes"
- Inauguració de la Casa coeducativa
  "Una casa per tothom:
  un món més just"
- Enlairament al pati de l'estel commemoratiu

12.55h a la Biblioteca del centre:

- Presentació, visionat amb col·loqui posterior del documental

  "Las maestras de la república"

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	LA CASA COEDUCATIVA: Una casa per a tothom, un món millor
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Membres de l’equip de coeducació
Núm. d’objectiu associat	1, 4, 6, 8
Temporització	Setmanes prèvies al 8 de març
Espai educatiu	diversos
Nivell educatiu implicat	Tota l’ESO, 1r BATX, CFGM Mecànica
Materials elaborats	Casa gegant al vestíbul
Materials i recursos usats	100-150 caixes de sabates; un plafó (de fusta, cartró, ...) per penjar les claus amb missatge; cartró per a la construcció del sostre. Material divers per a la construcció d’un ascensor.

Metodologia i desenvolupament

Al vestíbul es va construir una mena de gratacels o casa de tothom; l’edifica estava fet amb caixes de sabates que feien la funció d’habitacions o habitacles, enganxats entre sí i a la columna mitjançant una malla de jardí i brides; cada alumna/e o grup d’alumnes va triar el disseny de l’interior de cada habitacle; alhora es es van preparar unes targes en forma de clau on poder escriure missatges relacionats amb la diada perquè tothom que visités la casa pogués participar, escrivint el seu missatge igualitari i penjar-lo en una de les façanes de l’edifici.

Distribució de la feina / professorat responsable de la construcció de les caixes:

1ESO: Montserrat Argilés (aula reforç), Marina Capdevila (anglès: “una habitació anglesa”) i Mercè Aldavert (matem.): aprox. 60 caixes

2ESO: Xavier Beà (Ed. Visual i plàstica): 60 caixes aprox “tema lliure”

3ESO: Emília Bellmunt (3esoA: “contes tradicionals”), Lourdes Codina (3esoB) i Gemma Torrent (Revista): 52 caixes aprox.

4ESO: Anicet Cosialls (física i química; “el món de la ciència: Galileu, Arquímedes, Lavoissier l’arribada a la lluna, Hipàtia, etc.”), Teresa Quintillà (llatí: “Grècia, Roma i mites”), Gemma Torrent (4esoC): 50-60 caixes aprox.

1BATX: 19 alumnes (llatí i literatura): 20 caixes aprox.

El professorat esmentat va explicar la idea, el procediment, dedicant una hora de classe al disseny i realització i fent-se responsable de la recollida de les caixes. Durant la setmana immediatament anterior es va procedir al muntatge de l’edifici al vestíbul.

Davant la necessitat d’un lema per a la diada que jugués amb la idea de la clau com a símbol d’obertura i vinculat al tema de la casa i de la igualtat, Anicet Cosialls proposà el següent: UNA CASA PER TOTHOM, UN MÓN MÉS JUST.

La inauguració de la casa coeducativa es va fer el divendres 7 de març al primer pati. En lloc de manifest, es va llegir un text de la professora Carmen Martínez, “A les dones anònimes”. L’acte d’inauguració va comptar amb la presència dels mitjans de comunicació locals que se’n van fer ressò aquell mateix dia (TV, premsa).

A continuació es va procedir a l’enlairament al pati d’un estel amb símbols coeducatius.

Una part de l’alumnat de la Revista de 3ESO va fer el cartell promocional de l’activitat. I l’alumnat de Manteniment mecànic (a càrrec de Ferran Micó) van construir un ascensor per a la casa coeducativa.
Valoració
Molt bona.

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2013_14

REPORTATGE GRÀFIC (cf. galeria de fotos INS Guindàvols)

Una casa per tothom: un món més Just

més
Just

DISCURS INAUGURACIÓ "CASA COEDUCATIVA" 8 de març 2014

Hola a tothom i benvingudes i benvinguts.

Estem aquí, com cada any, per celebrar a la nostra manera el Dia Internacional de la Dona, dia en què es commemora la lluita de la dona per participar, en igualtat de condicions que l'home, a la societat i per aconseguir el seu desenvolupament lliure i integral com a persona, diada que se celebra el 8 de març, des que el 1977, l'assemblea general de l'ONU va decidir aquest dia per fer aquesta reivindicació.

Per què el 8 de març? Doncs com a recordatori d'un 8 de març de 1857 en què un grup d'obreres del tèxtil, va decidir sortir als carrers de Nova York, fer vaga i protestar contra les condicions miserables en què treballaven les dones en aquella fàbrica.

La nostra aportació a la diada és sempre un acte simbòlic, que potser no solucionarà de manera directa cap dels molts problemes i discriminacions que pateixen les dones pel simple fet d'haver nascut dones en molts països del món, però també en el nostre, a Catalunya, fins i tot a Lleida, ben a prop de nosaltres.

Sí, el nostre acte és simbòlic, però és igualment important, perquè cap problema no se soluciona si no es fa visible, si no es denuncia, si no se'n té consciència i s'educa i s'aprèn a ser persones sensibles, valents i tolerants amb les altres del nostre entorn, en aquest cas, amb les nenes i les dones del nostre entorn.

Per què un EDIFICI enguany? Què simbolitza la nostra casa?

Tots i totes qui esteu aquí heu col·laborat a la vostra manera en la construcció d'aquest gran edifici,

- fent la vostra habitació,
- dissenyant un episodi de la història de la ciència o de l'antiguitat grecoromana,
- o construint un carrer, un camp de futbol, un jardí o, fins i tot, un ascensor.

Cada habitació, cada construcció és diferent, és única i intransferible: no n'hi ha cap d'igual i, tanmateix, totes són imprescindibles per formar aquest gran edifici que és el món; igual que les persones: som diferents, ningú és igual a un altre, tant si som dones com si som homes, i tanmateix, ens necessitem i som imprescindibles.

El nostre edifici, la nostra casa COEDUCATIVA té una gran porta d'entrada i, per entrar, sempre es necessita una clau:

vosaltres heu escrit o escriureu els vostres missatges igualitaris en unes claus de paper que també són un símbol, són un símbol de tots i totes vosaltres, perquè vosaltres sou la clau d'aquest món futur que volem que sigui més tolerant, més valent i, sobretot, més just.

I com es fa en tot edifici, un cop acabat, toca inaugurar-lo. Per fer-ho com cal, l'Anna i la Mònica llegiran un text, escrit per la professora Carmen Martínez, que vol ser un homenatge a LES DONES ANÒNIMES.

En acabar, tallarem la cinta i també com a acte simbòlic, farem envolar un estel reivindicatiu d'aquest dia, que és un dia de lluita, però també de festa.

FELIÇ DIA INTERNACIONAL DE LA DONA!

DISCURS ALUMNAT

HOMENATGE A LES DONES ANÒNIMES

per Carme Martínez Primo

De tant en tant recordem les grans dones, aquelles que han passat a la història pels seus mèrits. Però mai ningú esmenta els noms d'una munió de dones anònimes, que varen néixer durant la guerra civil o un temps després, quan el país despertava d'un mal son i vivia en la pobresa, la incultura, la por, i enmig de tot aquest escenari, elles només eren… dones.

Avui, moltes tenen més de setanta anys. Són les dones **anònimes,** perquè durant molts anys només varen ser una ombra.

Dones–ombra, perquè no van tenir l'oportunitat d'estudiar. Ningú els va preguntar si ho desitjaven. Ja sabien de ben petites quin era el seu destí. Aprendrien a cosir o a brodar i, com a molt, farien un secretariat.

Tot just acabada l'escola, passaven a mans de la família i llavors la vida ja era previsible, seguiria el mateix curs que la vida que havia tingut la seva mare amb els mateixos principis i patrons.

Aquelles dones tenien noms de família. Molts ni tant sols eren originals, ni nous. Es repetien: com el de Teresa, perquè la mare es deia Teresina, Rosa perquè l'àvia també s'ho deia, Maria, Carme, Antonieta, o bé heretaven el nom d'una dona morta de la família i en la seva memòria arrossegaven aquell nom com una llossa perquè quan arribava el dia del seu sant sempre hi havia un xic de tristor en recordar també a qui ja no hi era. Com si la una no pogués anar sense l'altra i gaudir de la seva pròpia identitat.

Dones–ombra, perquè sempre pertanyien a algú: esposa, filla, nora, mare, com si mai poguessin presentar-se per si mateixes, amb el seu tarannà, sempre sota aquesta dependència i aquest lligam familiar.

Arribava l'hora de multiplicar-se i fins i tot de dividir-se: mestresses de casa, ombres després d'una neteja que ningú endevinava, per tornar a netejar el que d'altres embrutaven, convivències difícils amb sogres, relacions de silenci amb els marits, i un petit luxe: la visita a la perruqueria amb un nou pentinat que ningú mai comentava.

Dones-ombres en les vetlles als hospitals quan els més grans de la família emmalaltien, estones de neguit a la capçalera dels nens quan la febre no baixava, minyones dels fills grans, quan assumien la responsabilitat de guardar nets com si fos obligació, perquè escoltaven una i altra vegada la frase sense sentit que en qualsevol situació les acompanyava: *com que la dona no treballa, com que la mare s'està a casa...* Feines mai valorades i cap mirada al seu cor, ni cap pregunta, com si fossin ombres.

Dues premisses han acompanyat la seva vida: la resignació, hereva de l'educació de la seva mare i lligada al silenci, a la falsa moral, a les aparences … I el sentit de l'amor que mai havien entès, perquè primer sempre pensaven en tots abans que en elles mateixes.

Però va arribar el seu desvetllament i han deixat de viure en la penombra. Avui coneixen el ioga, fan tai-txi, es troben i discuteixen amb les dones més joves, canten, ballen, viatgen, visiten les cafeteries, gaudeixen de les botigues i volen vestir bé. Han descobert la informàtica, tenen facebook, twitter, i un mòbil amb watsApp per poder enviar les fotos dels nets.

Avui, aquestes dones que varen deixar de ser ombra, ja no són anònimes. Tenen veu, opinió i llibertat per a ser, fer i decidir, fins i tot per a gaudir. La seva vida ha estat un repte per aconseguir la seva identitat i l'han guanyat.

La seva saviesa les fa més interessants que qualsevol de nosaltres, és per això que penso que ara és un bon moment per agrair no solament la seva lluita sinó també el seu esforç i l'anonimat en què van viure, perquè sense elles, avui la resta de dones no estaríem aquí.

Per a tota aquesta generació de dones el meu, el nostre homenatge.

Com elles i per a elles **No deixem que res ni ningú ens deixi en l'ombra. Mai més, no volem ser dones anònimes.**

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	ENLAIRAMENT D’ESTELS
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Francesca Navarro
Núm. d’objectiu associat	1, 4, 6, 8
Temporització	Setmana prèvies al 8 de març
Espai educatiu	CF Moda i confecció
Nivell educatiu implicat	ESO, BATX I CF
Materials elaborats	2 estels gegants
Materials i recursos usats	-
Metodologia i desenvolupament	
Al taller de Moda i confecció es va dissenyar i confeccionar 2 estels commemoratius del Dia internacional de la dona. Després de l’acte oficial d’inauguració de la CASA COEDUCATIVA, tot l’alumnat del centre va sortir al pati on es va procedir a l’enlairament dels estels amb símbols coeducatius.	
Valoració	
Bona.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Diada del 8 de març.
"Ni més ni menys: iguals"

INS Guindàvols – Lleida

Diada del 8 de març. *"Ni més ni menys: iguals"*

Què és?

El 8 de març és actualment el Dia Internacional de la Dona Treballadora. És un diada tradicionalment aprofitada per reivindicar la millora de les condicions de vida de les dones.

Per què se celebra aquest dia?

La instauració d'aquesta data com a *Dia Internacional de la dona treballadora* és fruit d'un llarg procés.

Sovint s'atribueix la celebració de la data a l'incendi ocorregut el 1908 en una fàbrica tèxtil de Nova York. En aquest haurien mort un centenar de treballadores que s'havien declarat en vaga i tancat dins la fàbrica. La realitat, però, és més complexa. Els fets de Nova York serien tres i no un únic incendi: la vaga de treballadores del tèxtil de 1857, l'incendi de la fàbrica Cotton i el de la Triangle Shirtwaist Company el dia 25 de març de 1911. En aquest últim van morir 142 obreres (la majoria immigrants joves) que l'any anterior havien protagonitzat una vaga per demanar millores laborals.

Història de la diada

El naixement del Dia Internacional de la Dona treballadora no radica en un esdeveniment aïllat com és la manifestació de les obreres del sector tèxtil novaiorquès, ni en l'incendi en una fàbrica de l'esmentat sector on moriren més d'un centenar de dones, sinó que ha d'enquadrar-se en un context històric i ideològic molt més ampli.

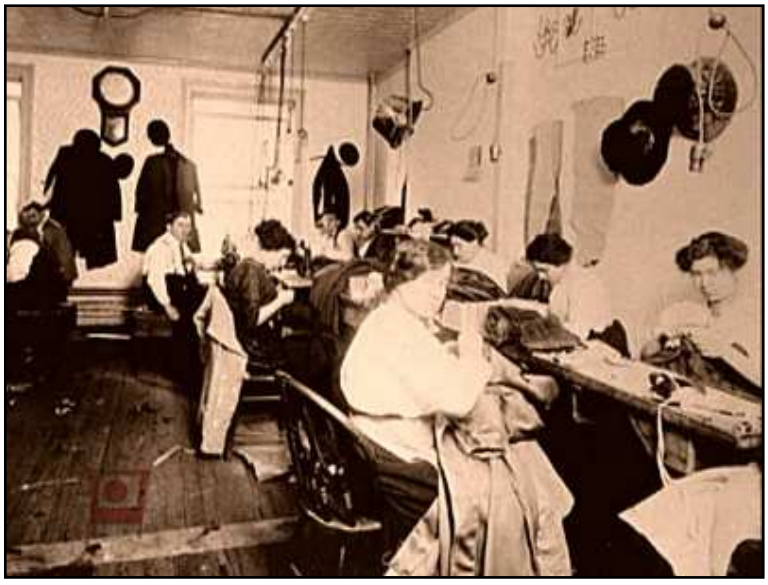

Dins el sector tèxtil, les dones constituïen la major part de mà d'obra. Les condicions en què treballaven eren deplorables. La jornada laboral era de vuit del matí a sis del vespre, amb un descans de mitja hora per menjar. Les hores de treball setmanals, que normalment eren cinquanta-sis, podien arribar fins a les setanta hores en l'estació amb més activitat.

El 27 de setembre de 1909 s'inicià una vaga en la Triangle Shirtwaist Company (justament on posteriorment es produí l'incendi) que fou seguida per tot el país i en la qual es reivindicaven millores en les condicions laborals. La vaga es donà per finalitzada el 15 de febrer de 1910 amb resultats prou desiguals: 339 firmes havien pactat amb els seus treballadores i treballadores enfront de 13 companyies (entre aquestes la Triangle Shirtwaist Company) que no van arribar a cap acord amb els empleats i empleades.

Si s'haguessin acceptat les demandes dels i de les vaguistes, l'incendi de la Triangle SC que succeiria l'any següent, en concret el 25 de març de 1911, probablement no hauria tingut lloc.
En aquell moment, més de cinc-cents empleats i empleades de la Triangle S C, en la seua majoria noies immigrants entre els 16 i els 24 anys, es dedicaven a la confecció de shirtwaist, peça de vestir femenina molt de moda a finals del segle XIX i començaments del segle XX, ja que, al costat d'una faldilla llarga fins als turmells, formava part del vestit de diari de les dones d'aquell temps (cf. imatge de l'esquerra).

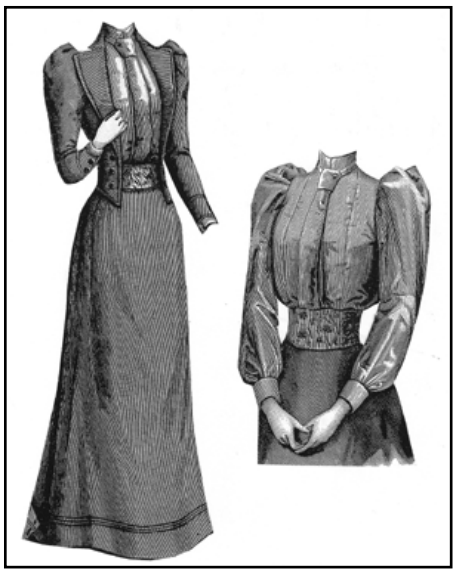

Vaguistes de la Triangle Shirtwaist Company→

El resultat de la tragèdia van ser 146 víctimes mortals de les quals 123 eren dones. L'elevada xifra de víctimes es degué principalment al fet que les portes estaven tancades i no hi havia previstes sortides d'incendi. Els caps mantenien les portes tancades per evitar els robatoris, la qual cosa impedí la sortida de les treballadores.

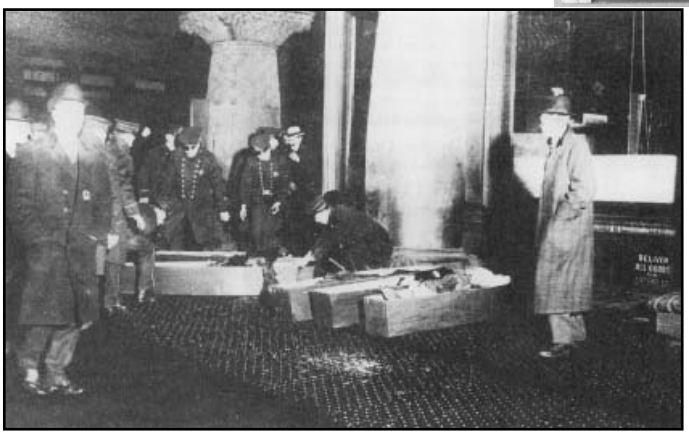

← Imatges de les víctimes de l'incendi

Encara que, tant la vaga com l'incendi, es van desenvolupar en un moment històric crucial per entendre el naixement de la celebració del 8 de març com a Dia de la Dona Treballadora, no expliquen per si mateixos aquest esdeveniment.

L'origen del Dia de la Dona es va desenvolupar dins del marc de la teoria socialista. La decisió de convertir aquesta celebració en una festivitat internacional va anar a càrrec de **Clara Zetkin**, líder del moviment internacional de dones socialistes fins a l'esclat de la I Guerra Mundial. La seva proposta d'establir el Dia Internacional de la Dona fou presentada en la II Conferència Internacional de les Dones Socialistes, celebrada el 1910 a Copenhaguen, amb la finalitat de reivindicar el dret de vot de les dones, a més de la pau i la llibertat. Així doncs el 19 de febrer de 1911 les europees celebraren la diada.

El Dia Internacional de la Dona quedà fixat en la data del 8 de març a partir de la sortida al carrer (en protesta per la manca d'aliments) de les dones russes el **8 de març de 1917** i donaren inici al procés revolucionari que acabaria en el mes d'octubre d'aquest mateix any.

El sentit de la diada respon a la lluita de les treballadores per tal d'obtenir millores laborals i socials.
Al llarg del s.XX, el Dia de la dona treballadora s'utilitzà per reivindicar principalment el dret al vot femení.
La celebració de la data encara actualment respon al ressorgiment de les reivindicacions feministes dels anys seixanta i setanta, essent reconeguda i implantada per les Nacions Unides el 1977.

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Les dones al meu país
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Cristina Banllés (Dept. Llengua catalana i literatura i tutora i responsable de l’aula d’acollida)
Núm. d’objectiu associat	1, 4, 5, 6, 8
Temporització	3r trimestre – setmanes prèvies al 8 de març
Espai educatiu	Aula d’acollida
Nivell educatiu implicat	Diversos (ESO)
Materials elaborats	Recull de textos Murals
Materials i recursos usats	Informació extreta de la xarxa
Metodologia i desenvolupament (com s’ha fet)	
Cada any, a l'aula d'acollida es duen a terme una sèrie d'activitats en el marc de la celebració del dia Internacional de la dona, a banda d'aquelles que es plantegen per a tot l'alumnat del centre. Aquest curs, l’alumnat ha cercat a la xarxa informació contrastada sobre la condició de la dona en els països de procedència de l’alumnat de l’aula d’acollida i s’ha fet una exposició dels treballs realitzats al passadís contigu a l'aula d'acollida, perquè la resta d’alumnat del centre s’assabenti de dades i situacions en altres llocs del món.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Bona.	

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	Las maestras de la República
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Glòria Garcia (cap dep. C. Socials) i Jesús Castillo (Director)
Núm. d’objectiu associat	2, 4, 7
Temporització	Setmana del 8 de març
Espai educatiu	Història del Món (1batx) i Història (2n batx)
Nivell educatiu implicat	Batxillerat
Materials elaborats	Murals explicatius
Materials i recursos usats	Documental “Las maestras de la República”, unitat didàctica “Las maestras de la República”, realitzada per Luz Martínez Ten, Beatriz Peyrot Marcos, Elena Sánchez De Madariaga (FETE-UGT), Esther Muñoz, Carmen Heredero, Mª Del Mar Fernández Sánchez (FECCOO) i Fermina Bardón Álvarez, Rosa Zafra Lizcano (STES.i)

Metodologia i desenvolupament

El divendres 7 de març es va fer a la bilbioteca del centre la presentació i visionat del **documental “Las maestras de la República”**, guanyador del Goya 2014. Es va sol·licitar l’autorització a FETE-UGT de Lleida (Javier Giménez), que ens van facilitar una còpia de la pel·lícula. L’activitat es va dura a terme després del segon pati, a les 12.55, i va ocupar les dues hores següents (fins les 14.45) amb la programació següent:

1- presentació del documental a càrrec d’una representant de FETE-UGT (Rosa M. Giralt), Cristina Rodríguez del Centre Dolors Piera (que ha col·laborat en la producció), la cap del departament de Ciències Socials, Glòria Garcia, i el director del nostre centre, Jesús Castillo: 20’

2- visionat del documental (65'): l'alumnat present va ser tot el de 2n BATX i 1r BATX.

3- una mica de cine-fòrum, amb preguntes i/o comentaris sobre el seu contingut. Per fer-ho es va treballar prèviament a l’aula amb el material didàctic relacionat que està a l’abast a l’adreça:

http://www.lasmaestrasdelarepublica.com/

El professorat responsable de treballar el contingut i preparar el cinema-fòrum va ser el corresponent a la matèria d’Història (J. Castillo per a 2n BATX i G. Garcia per a 1Rbatx B). El professorat responsable de l’acompanyament i vigilància durant el visionat va ser el que tenia classe les 2 darreres hores amb el grup corresponent.

Valoració

Bona.

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2013_14

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	Coeducació a l’aula de reforç
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Montserrat Argilés
Núm. d’objectiu associat	1, 4, 6
Temporització	Tot el segon trimestre
Espai educatiu	Aula de reforç
Nivell educatiu implicat	2n ESO
Materials elaborats	Presentació en diapositives
Materials i recursos usats	-
Metodologia i desenvolupament	
Arrel de la detecció d’algunes han sorgit algunes actituds vexatòries i sexistes en la forma de parlar i algun cop en alguna acció poc correcta a l’aula, es va decidir treballar aquests aspectes coeducatius en el format de presentació i discussió de casos. En hora de llengua catalana, es van formar grups de 3/4 alumnes i van treballar l'argumentació (text argumentatiu) per treure algunes constants, potser culturals o simplement personals que van anar quedant paleses i reflexionar conjuntament sobre el seu contingut.	
Valoració	
Molt bona.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Cas d'en Pere

A casa d'en Pere, últimament hi ha bastant males cares i és què li demanen que col·labori en les tasques de casa i ell diu què això és cosa de dones i, per tant , no és cosa seva.

Parlem-ne:

Quines feines fas a casa?

Quines tasques no fas? Per què?

Quines penses que són feines de noia?

Quines penses que són feines de noi?

Cas de La Laia

PARLEM-NE:

- La Laia està molt angoixada perquè a casa seva els pares tenen molta feina i li demanen que ella s'ocupi dels petits, de fer tasques de neteja, ...Això a més a més dels estudis.
- Ella creu què es prou responsable, però també comprova que el seu germà que tot just es porta amb ella un parell d'anys, no rep el mateix tracte.

Cas de l'Anna i l'Emma

- L'Anna i l'Emma són molt bones amigues, ja fa molt temps, però darrerament no parlen tant, ja no es truquen i els whatsapp cada vegada són més breus.
- L'Emma està preocupada i es sent sola

PARLEM-NE:

- Com actuaries si fossis l'Emma?
- Quines accions faries per esbrinar quins problemes té la teva amiga?
- Quins penses poden ser els problemes que pot tenir una amiga com la teva?

Cas d'en Sergi i en Martí

- Avui a la classe, en Sergi i en Martí, s'han insultat i es volien pegar.
- S'ha creat un malestar al grup i, tot i què després han demanat disculpes, sembla que ja no és igual que abans.

PARLEM-NE:

- *Què creus què es pot fer?*
- *Creus què poden tornar a ser bons companys, amics ?*
- *Què pot haver passat?*

Bon rotllo:

- A l'institut alguna vegada constatem que a alguns companys i companyes se'ls tracta amb menyspreu
- Hi ha alguna actitud que crec que no és la més correcta
- Això a mi em sap greu, però no sé què he de fer

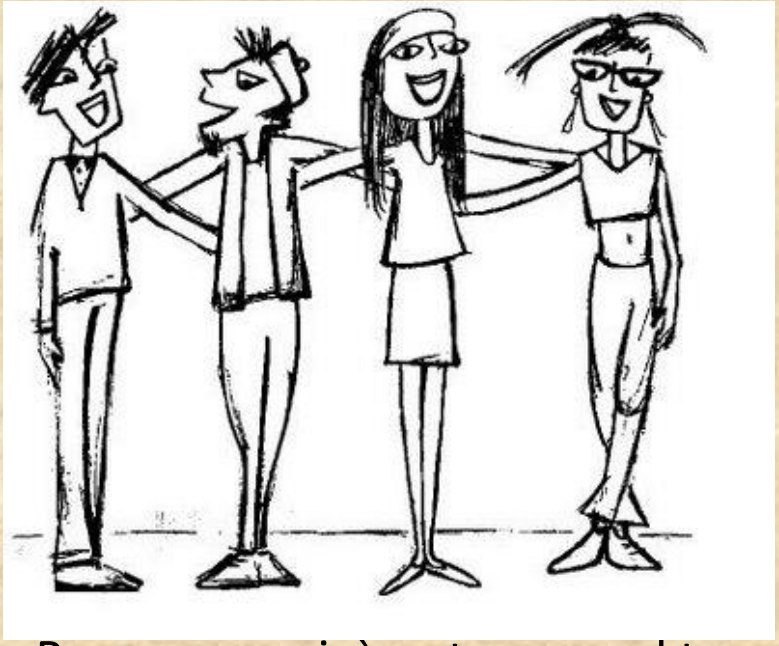

- Penses que això pot passar al teu entorn?
- Definiries algun moment en què comparteixes aquest sentiment?
- Com creus que hauries d'actuar?
- Per què no sempre s'actua com dius?
- Què faries tu per a fer un millor «Bon Rotllo»?

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	8 de març als grups de reforç
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Montserrat Español
Núm. d’objectiu associat	2, 4
Temporització	Segon trimestre
Espai educatiu	Llengua castellana – llengua anglesa
Nivell educatiu implicat	1r ESO / 2n ESO / 3r ESO
Materials elaborats	-
Materials i recursos usats	8 de marzo Día de la mujer – cuaderno de actividades (annex) Poema 8 de març de M. Mercè Marçal Carta d’una mare
Metodologia i desenvolupament	
1r cicle ESO. 1- Fitxes del dossier **2n Cicle.** 1- BIOGRAFIA – MARIA MERCÈ MARÇAL 2- Lectura del poema “Vuit de març” 3- Carta d´una MARE (Resposta – individual o bé per grups).	
Valoració	
Bona.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

DÍA DE LA MUJER

GUIA DE TRABAJO Y ACTIVIDADES

II CICLO DE PRIMARIA

Nombre y Apellidos_____

Curso____

I.- Presentación

UN POCO DE HISTORIA

¿QUÉ ES EL 8 DE MARZO?

.

Hoy, 8 de marzo, se festeja el día internacional de la mujer, en memoria de la masacre ocurrida en 1908, cuando el propietario de una fabrica textil decidió que la mejor manera de sofocar la revuelta producida por las obreras en reclamo por mejoras laborales, era incendiarla con todas ellas adentro.

En España, el primer 8 de marzo se celebró en 1977, una fiesta que el movimiento de mujeres aprovechó para plantear sus problemas en el campo laboral. Un año más tarde, en 1978, la Constitución Española reconoció la igualdad ante la ley entre hombres y mujeres, cono uno de los principios del ordenamiento jurídico. Su posterior desarrollo normativo ha supuesto la equiparación de nuestro país, en cuanto a la igualdad de derechos entre los sexos, con el entorno europeo.

I.- Reflexionamos

1.- Busca en el diccionario el significado de estos términos:

- Violencia
- Desprecio
- Marginación
- Cordialidad
- Amistad
- Solidaridad
- Diversidad

2.- En grupos de 4 personas, buscad situaciones de la vida real que respondan a esas definiciones. Escribidlas para exponerlas ante los demás compañeros y compañeras.

3.- ¿CÓMO TE SIENTES TÚ?. Trata de hacer una lista de «cosas que te gustan» y «cosas que no te gustan» en tu relación con las demás personas de la clase.

ME GUSTA	ME DESAGRADA

4.- Puesta en común y debate:

«Lo que desagrada a Elena, ¿puede ser motivo de diversión para las demás persona?

II.- Los trabajos

2.1.- Observa los trabajos que están realizando, que les falta.._____
_____
_____

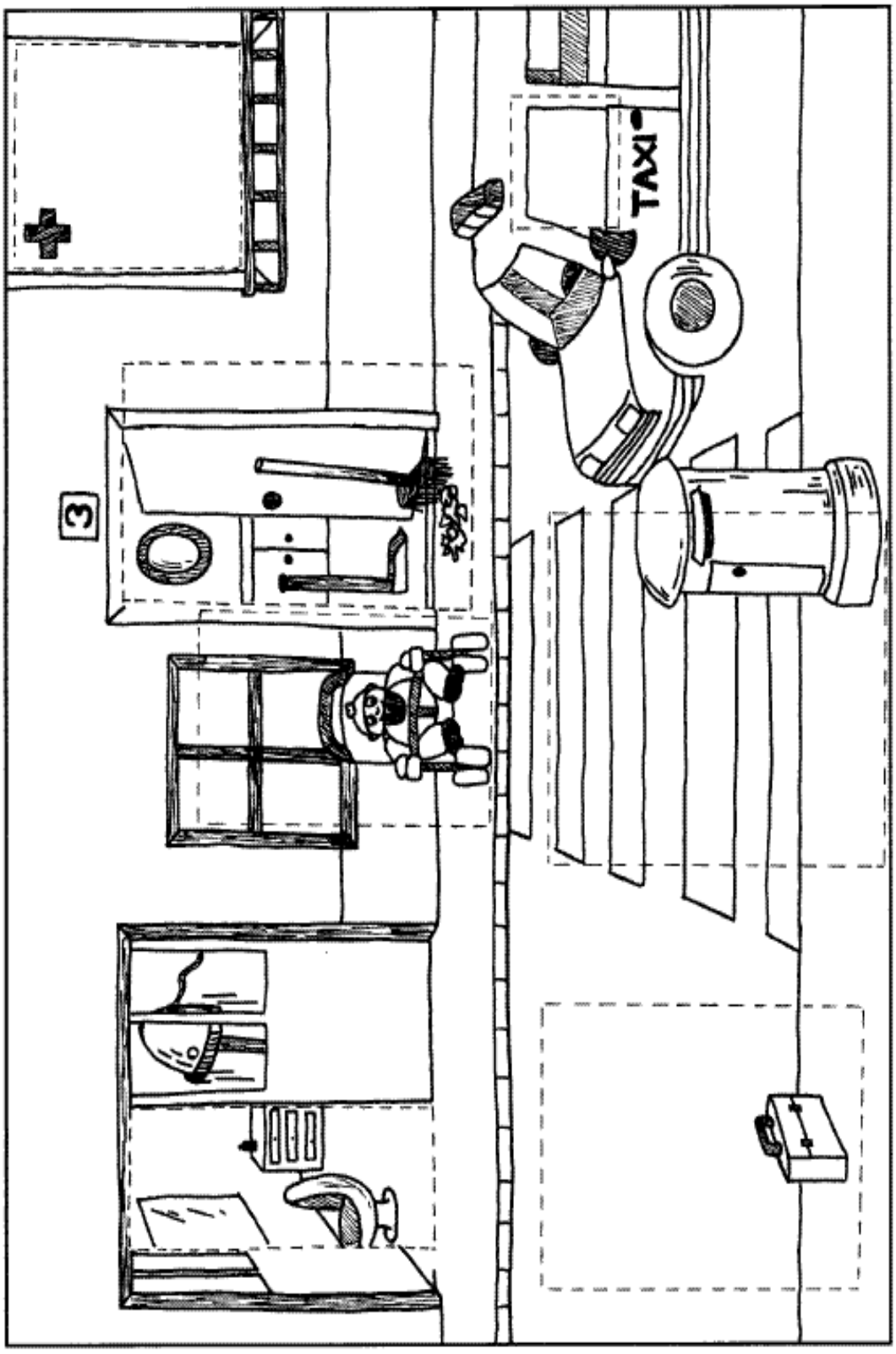

2-2- Recorta los diferentes recuadros de esta ficha y pégalos en sus lugares correspondientes de la ficha anterior..

– Escribe debajo los distintos trabajos que aparecen, y en otra parte el nombre del oficio que corresponda

2.3**.- Debatimos**

• ¿Conoces todos los trabajos?.
• ¿Conoces a alguna persona que los realice?.
• ¿Cuál les gusta más?. ¿Y cuál les gusta menos?.

.2.4.- El trabajo de la casa.

– Investiga en tu casa las tareas que realizan tu padre y tu madre desde que se levantan hasta que se acuestan. Para ello, hazle el siguiente cuestionario

1. ¿En qué trabajan;
   Madre_____
   Padre_____

2. ¿Cuántas horas trabajan?

   Madre_____
   Padre_____

3. ¿Es duro vuestro trabajo? ¿Por qué?
   Madre_____
   _____

   Padre_____
   _____

4. ¿Os gusta vuestro trabajo? ¿Por qué?
   Madre_____
   _____
   Padre_____
   _____

6. ¿Qué utensilios o herramientas usas?

   Madre_____

   Padre_____

• ¿Podría hacer papá lo que hace mamá?.
• ¿Y al revés?.
• ¿Cuánto tiempo dedican a descansar cada uno?.
• ¿Para qué sirve lo que hace mamá?.
• ¿Y lo que hace papá?.

2.5.- Representa con dibujos los resultados de tu investigación

		
		
		

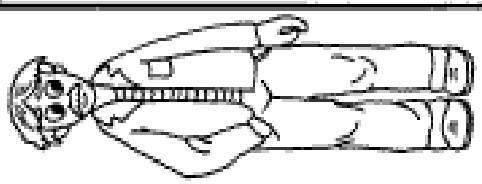

2.6.- **¿ Soy responsables en las tareas de la casa?**

Del siguiente cuadro, señala con una cruz cuáles son las tareas que a menudo realizas en tu casa? Puedes añadir otras que no aparezcan.

ALUMNADO / TAREAS	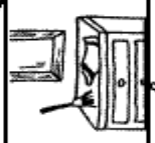			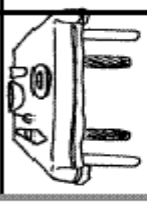			

• ¿Cuál te gusta más realizar?._____

• ¿Cuál te gusta menos?._____

• ¿Por qué no te gustan?._____

_____

• ¿Quién hace estas tareas cuando tu no las haces?._____

_____

• ¿Qué pasaría si no se hicieran?_____

_____

* Si no las haces ¿ a qué te comprometes para colaborar en las tareas de la casa? _____

_____

2.6.- Los trabajos de mi barrio o urbanización

Recoge los siguientes datos:

Tipos de trabajos	Herramientas que utilizan	Personas que lo realizan	
		Hombres	Mujeres

1. ¿En algún trabajo había sólo hombres? ¿Cuál? _____

_____

2. ¿En algún trabajo había sólo mujeres? ¿Cuál? _____

_____

3. De estos trabajos, ¿cuáles crees que pueden realizar hombres y mujeres? ¿Por qué?. _____

_____

_____

4. ¿Cuál es el trabajo que más te gusta? ¿Por qué? _____

_____

_____

III.- **Nos divertimos y aprendemos jugando**

3.1.-

Averigua y escribe el femenino o el masculino de los siguientes trabajos:

Electricista _____

Enfermera _____

Taxista _____

Arquitecto _____

Secretaria _____

Ama de casa _____

Inventa y escribe algunas frases con los trabajos anteriores.

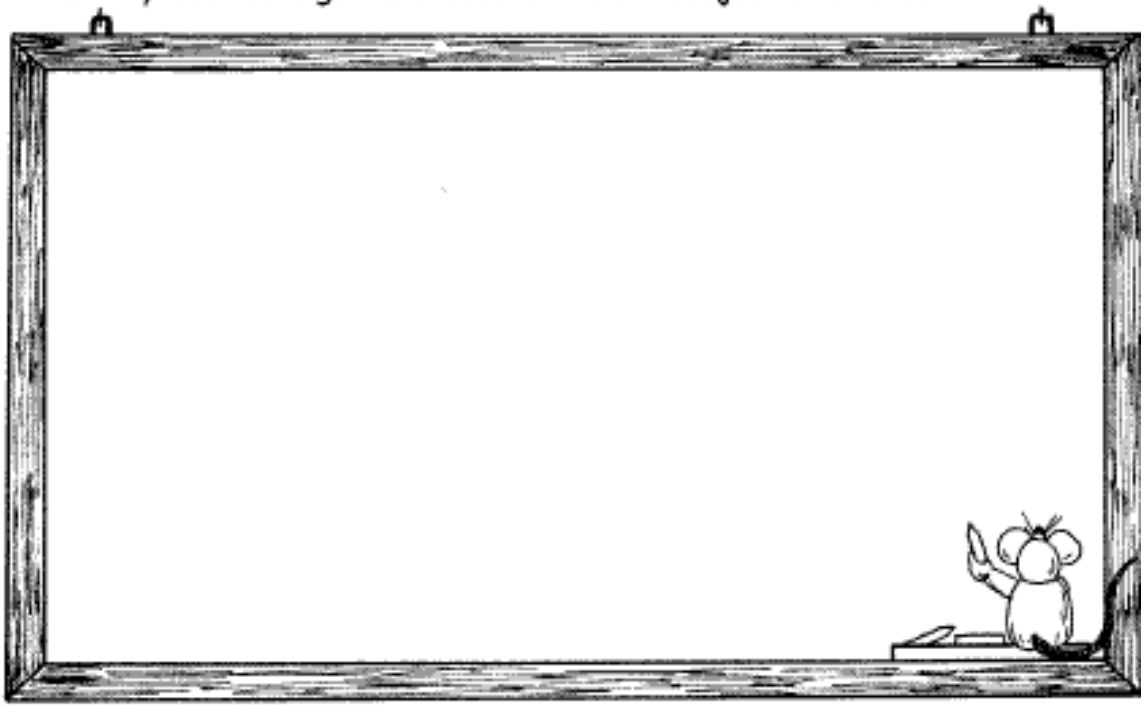

3.2.- **Une con flechas**

Relaciona, por medio de flechas, la lista de objetos con el hombre o la mujer, según quién los pueda utilizar.

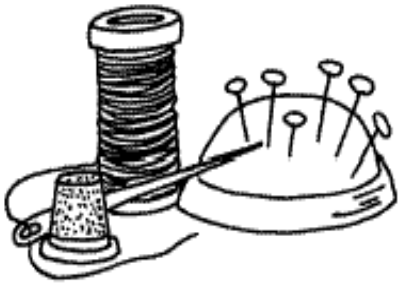

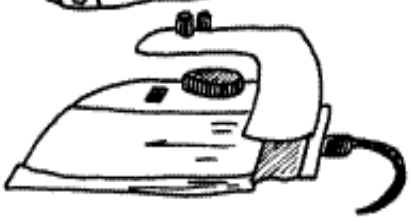

¿Qué objetos crees que pueden utilizar los dos? ¿Por qué?

3.3.- **Juego con letras y números**

Si tachas las letras que se repiten en cada renglón, aparecerán las palabras que faltan para completar la frase:

"El 8 de..... se celebra el..... de la ....."

M T K A Y S R K Y S Z U T O

J O D K M U I O M A J U K

V A N M P I U C C J P I V E N R A

Para averiguar la frase escondida, tienes que escoger las letras correspondientes a los números impares.

25	4	10	12	15	2	8	14
Y	B	U	Z	O	H	F	M

9	32	23	16	17	40	21	6	33	24	7	28	9	18	11	64	20	27	26	18
P	G	A	U	R	K	T	H	I	K	C	B	I	Z	P	V	G	O	B	X

66	16	3	22	68	19	30	70	14	1	36	13	72	12	34
M	K	E	Z	Y	N	V	Y	F	E	H	L	Z	Ñ	B

43	38	74	10	67	40	78	81	8	42	71	80	44	91	82	46	25	84	48	37
T	Y	M	H	R	U	K	A	V	X	B	Y	G	A	Z	Ñ	J	V	B	O

49	50	86	53	52	6	88	54	45	4	56	77	90	58	29	2	60	92	62	55
D	Y	F	E	U	M	Z	X	C	V	G	A	B	K	S	Ñ	F	U	H	A

3.4.- **Pienso y resuelvo**

¿Quieres ayudar a la cartera a repartir las cartas?

Para ello debes sumar 6 al número que está en el círculo anterior cuando esté unidos por una línea continua _____ y restar 4 cuando sea una línea discontinua - - - - - - - - - - - - - - -

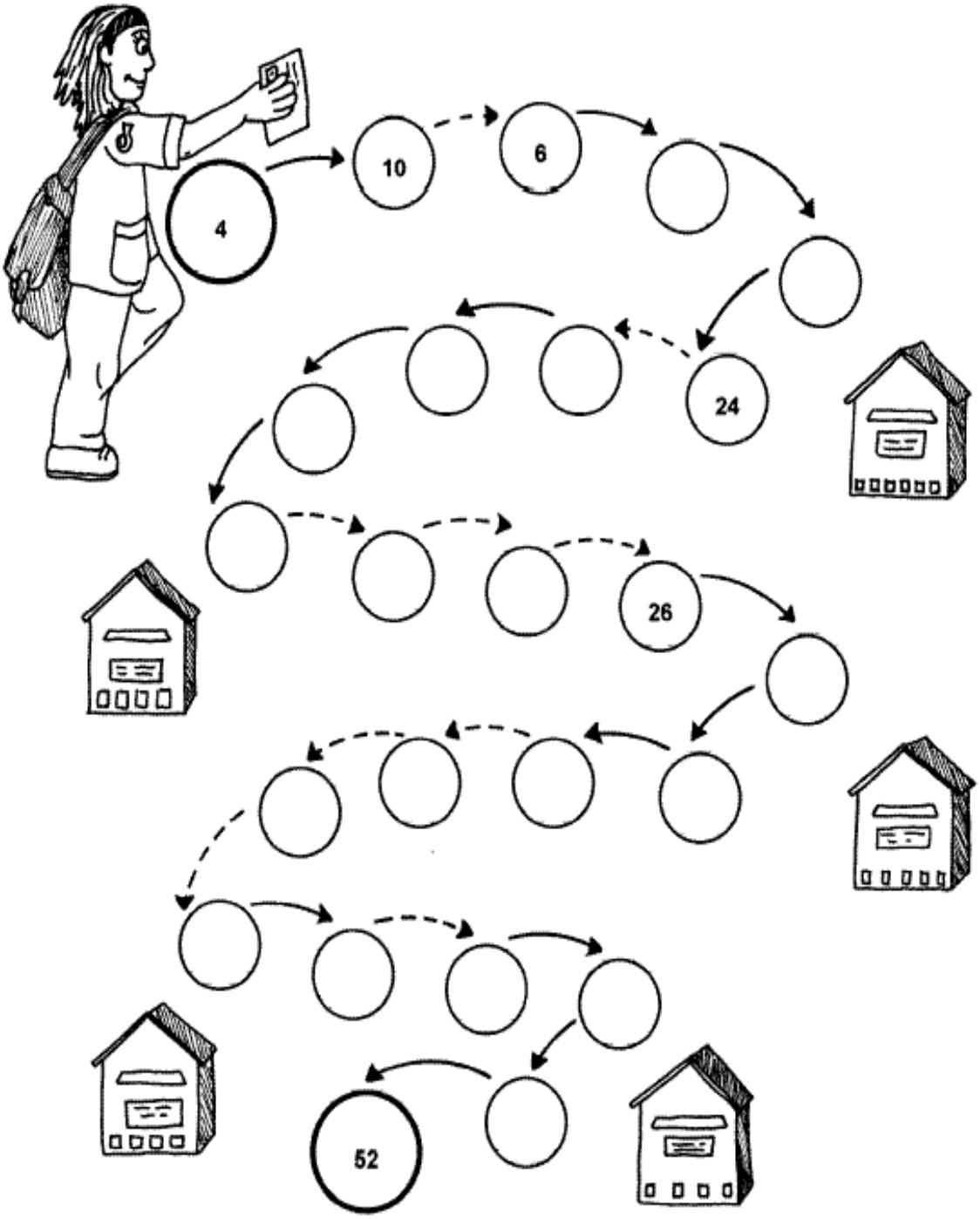

3.5.- Nos vamos de excursión

Imagina que tu clase ha decidido realizar una excursión al campo. ¿Qué cosas habría que preparar? ¿Quiénes se encargarían de hacerlo?

Cosas que preparar	Se encargarían...

Explica por qué has asignado las tareas a esos niños o niñas.

Compara tus respuestas con otros compañeros y compañeras.

3.6.- **Adivina, adivinanza**

Resuélvelas y colorea los dibujos.

Con dos huevos
y una sartén
hago tortillas
en un santiamén

.....

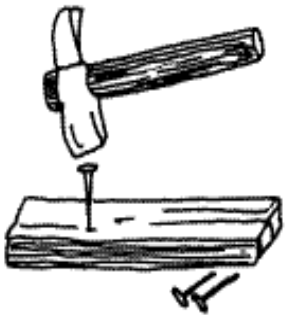

Soy una persona
que con clavos y martillo
construyo roperillos

.....

En la mano una manguera,
en los pies una escalera
siempre me verás
donde haya una hoguera

.....

Con un cubo
y una fregona
dejo la casa
muy mona

.....

3.7.- **Sesión mímica**. ¿Serías capaz de representar en forma de mimo las escenas que aparecen en el siguiente cuadro?

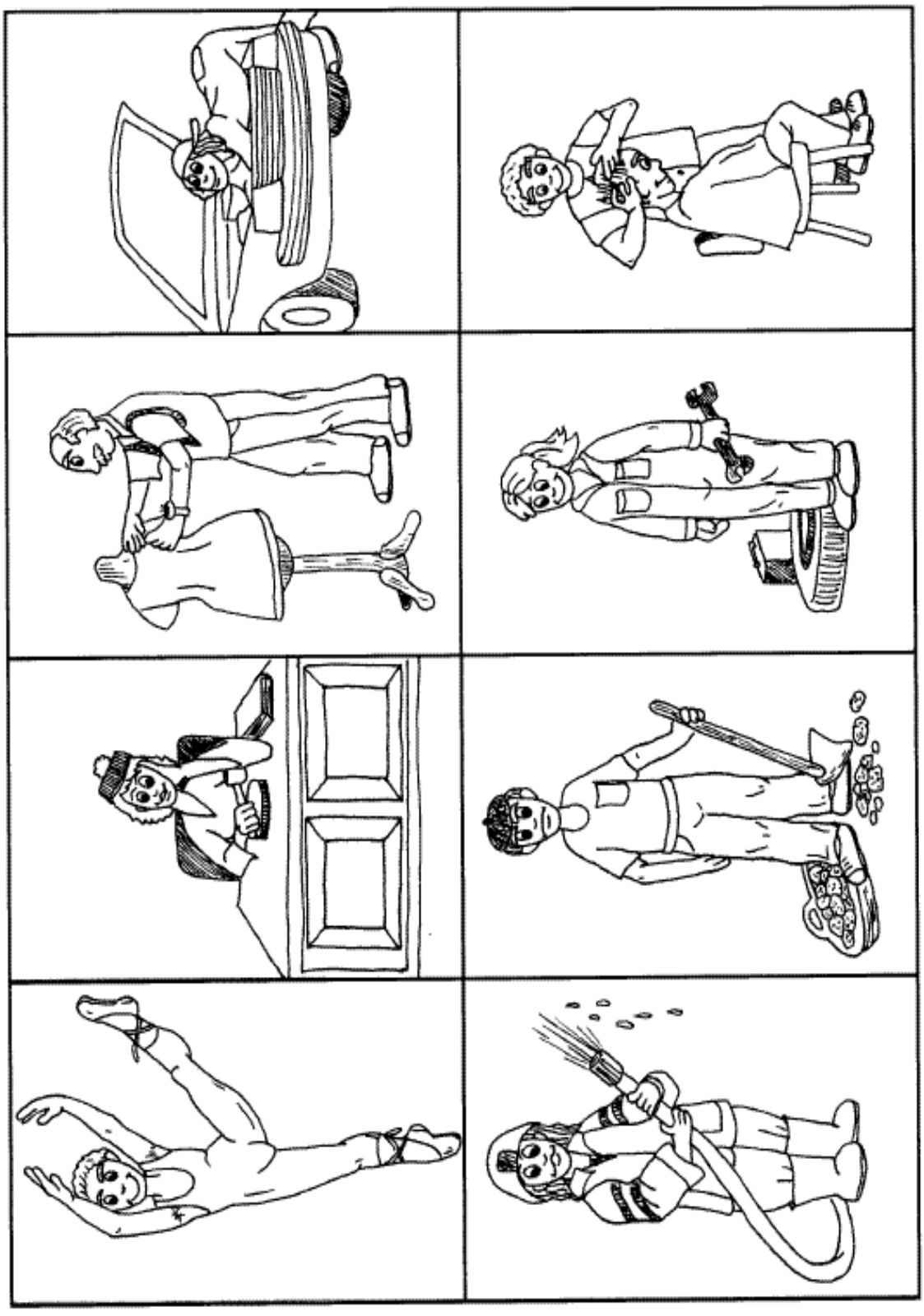

3.8.- **Propuesta para hacer un teatro de guiñol**

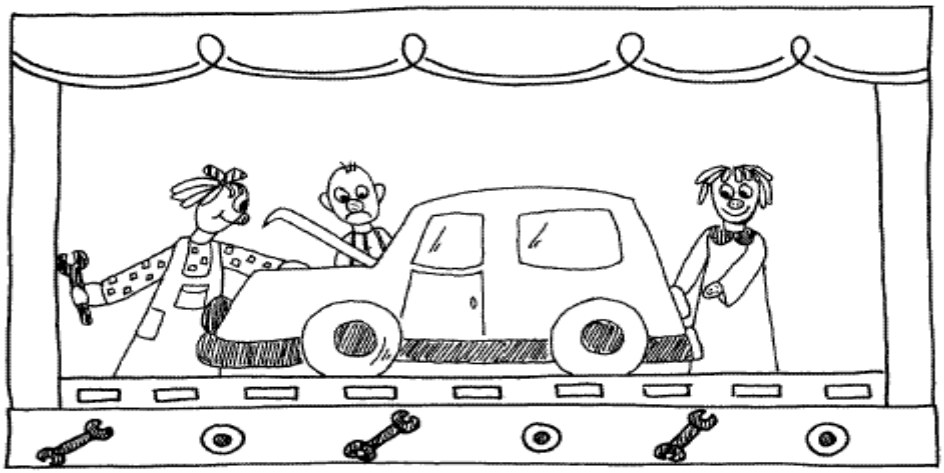

"La avería"

En el escenario se ve un coche, en el que va subido un señor. Se oye el ruido del coche durante unos instantes, y de pronto se para.

SEÑOR: ¡Oh, no es posible! Otra vez se ha roto. Me dijo el mecánico que lo había arreglado, y que estaba como nuevo. ¡Con la prisa que tengo! ¡Y por aquí no pasa nadie que me pueda ayudar! (Mirando hacia el público). ¡Oh, qué montón de niños y niñas! ¿Sabéis por aquí dónde puedo encontrar un mecánico que arregle mi coche? ¿No sabéis?. Ahí viene un niño, le preguntaré.

(Sale otro muñeco). Buenos días, niño. ¿Sabes dónde puedo encontrar un mecánico en este barrio?

NIÑO: Pues la verdad.... no sé. Espere un momento que voy a preguntar. (Mira hacia los niños y niñas). Pss... Niños, niñas, ¿me podéis decir qué es un mecánico? ¿Es el señor que trabaja en la carpintería? ¿Es entonces el señor del supermercado? Ah, es el que arregla los coches. Gracias niños y niñas. Pues perdone señor, pero por aquí no conozco ningún mecánico.

Es que yo no soy de este barrio.

SEÑOR: Gracias de todos modos, adiós.

NIÑO: Adiós.

SEÑOR: Oh, qué voy a hacer. Tengo que ir al aeropuerto a buscar a mi hija, y no voy a llegar a tiempo.

Por ahí viene una señora. Le preguntaré. Señora, ¿me puede decir si hay algún mecánico por aquí?

SEÑORA: Ah, pues precisamente tengo una sobrina que ha estudiado mecánica y es muy buena.

SEÑOR: ¿Cómo dice? ¿Una chica? ¿Cómo va una chica a arreglar mi coche?

SEÑORA: Pues ahí se tendrá que quedar con su coche roto, porque no hay más talleres en el barrio.

SEÑOR: Bueno, no pierdo nada con ir, pero no me lo creo hasta que no lo vea.

SEÑORA: Es allí, en la otra esquina donde está su taller. ¡Qué tenga suerte!

SEÑOR: Vamos a ver, pero la verdad es que no me fío. (Toca en una puerta). Toc, toc... (Sale una chica).
CHICA: ¡Buenos días!
SEÑOR: ¡Buenos días! ¿Me puede decir dónde puedo encontrar un mecánico?
CHICA: Si, yo soy la mecánica. ¿Qué le ocurre?
SEÑOR: Bueno... verá, mi coche se ha estropeado y tengo mucha prisa. ¿Podría mirarlo?
CHICA: Claro que sí. ¿Dónde está?
SEÑOR: Aquí mismo (Hacia el público). No creo que una chica sea capaz de arreglar mi coche.
CHICA: (inclinándose sobre el coche como si lo estuviera reparando). Ya está. Puede subirse y arrancarlo.
SEÑOR: (Al público) No me fío, no me fío... (Arrancando) Oh, no es posible, qué maravilla, mi coche funciona estupendamente, mejor que nunca... Muchísimas gracias. Es usted una gran mecánica. Nunca volveré a decir que las chicas no pueden ser mecánicas. Adiós.
CHICA: Adiós, adiós, vuelva cuando lo necesite. (A los niños y niñas). ¿Vosotros que pensáis? ¿Una chica puede ser mecánica? ¿Puede hacer cualquier trabajo? ¿Por qué? ¿Y los chicos pueden hacer todos los trabajos? ¿Cuáles no?.

IV.- **Evaluación**

4.1.- Resume que sentimientos te han producido esta unidad didáctica y que has aprendido_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Vuit de març

Amb totes dues mans
alçades a la lluna,
obrim una finestra
en aquest cel tancat.

Hereves de les dones
que cremaren ahir
farem una foguera
amb l'estrall i la por.
Hi acudiran les bruixes
de totes les edats.
Deixaran les escombres
per pastura del foc,
cossis i draps de cuina
el sabó i el blauet,
els pots i les cassoles
el fregall i els bolquers.

Deixarem les escombres
per pastura del foc,
els pots i les cassoles,
el blauet i el sabó
I la cendra que resti
no la canviarem
ni per l'or ni pel ferro
per ceptres ni punyals.
Sorgida de la flama
sols tindrem ja la vida
per arma i per escut
a totes dues mans.

El fum dibuixarà
l'inici de la història
com una heura de joia
entorn del nostre cos
i plourà i farà sol
i dansarem a l'aire
de les noves cançons
que la terra rebrà.
Vindicarem la nit
i la paraula DONA.
Llavors creixerà l'arbre
de l'alliberament.

MARIA MERCÈ MARÇAL

Dia Internacional de la Dona Treballadora - 8 de març

Carta d´una MARE

Estimats tots: Me'n vaig. Tornaré quan sapigueu on són guardades les boles de naftalina, quan la nostra casa ja no tingui secrets per a cap de vosaltres, quan sigueu capaços de desxifrar els codis dels botons de la rentadora, quan aconseguiu reprimir l'impuls de cridar-me a crits si s'acaba la pasta de dents o el paper higiènic. Tornaré quan estigueu disposats a portar amb mi la corona de reina de la casa. Quan no em necessiteu més que per compartir.

Ja sé que em trobareu a faltar, n'estic segura. Jo també a vosaltres, però només desapareixent podré omplir els buits que el vostre afecte em produeix ... Només podré estar segura que veritablement em voleu quan no tingueu necessitat de mi per menjar o per vestir o per rentar o per trobar les tisores. Ja no vull ser la reina de la casa, estic farta, m'he cansat de tan gran responsabilitat i he caigut en el compte que si segueixo jugant el paper de mare súper no aconseguiré inculcaros més que una mentalitat de súbdits. I jo us vull lliures i moderadament suficients i autònoms.

Ja sé que el vostre comportament amb mi no és més que un deixar-se portar per la meva rutina; també per això vull posar terra pel mig. Si em quedo, seguiré posant-vos tot a l'abast de la mà, jugant el meu paper de omnipresent perquè em vulgueu més.

Sí, perquè em vulgueu més. M'he donat compte que tot el que faig és perquè em vulgueu més, i això em sembla tan perillós per a vosaltres com per a mi. És un parany per a tots.

Paraula d'honor que no em vaig per cansament, encara que sigui una llauna adormir cada nit pensant en el dinar del dia següent i fer la compra a corrents quan vens de la feina i, a la llarga, pesa molt la mania de veure sempre un vel de pols en els mobles quan em sento una estona al sofà, i la perenne atracció cap a la baieta i la cera. Però no és només per això. No Tampoc em vaig perquè estigui farta de posar la rentadora mentre em descordo l'abric ni perquè vulgui estar més lliure per fer carrera en el meu treball. No fa molt temps que vaig haver de triar una perpètua interinitat en la meva professió perquè no podia compatibilitzar una major dedicació mental a la feina professional amb la llista de la compra. Me'n vaig per ensenyar a compartir, però sobretot em vaig per veure si aprenc a delegar.

Perquè si ho aconsegueixo, no tornaré mai més a sentir-me culpable quan no tragueu notes brillants o quan es cremin les llenties o quan algun no tingui camisa planxada de posar.

La culpa que sigui imprescindible a casa és només meva, així que desapareixent jo per uns dies, us adonareu vosaltres de que la monarquia domèstica és fàcilment derrocable i potser jo pugui aprendre la humilitat necessària per ser, quan torni, una més entre la plebs.

Quan trobeu la naftalina no deixeu d'avisar-me. Segur que llavors jo també hauré après a no ser tan excessivament bona. Pot ser que aquest dia no ens vulguem més, però segur que ens voldrem millor. Petons. Mare.

ACTIVITATS 8 març INS ALMENAR

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	1-LES DONES MATEMÀTIQUES 2-DONES ESPORTISTES 3-DONES FILÒSOFES 4-TREBALLEM TEXTOS 5-CANTADA DE CANÇONS IGUALITÀRIES
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS d’Almenar
Professorat responsable	Laura Casado
Núm. d’objectiu associat	2, 4
Temporització	Jornada del 8 març
Espai educatiu	àrea Matemàtiques - Socials
Nivell educatiu implicat	(1) 2n ESO (2) 3r ESO (3) 4t ESO (4) 1r BATX (5) CORAL DE L’INSTITUT
Materials elaborats	-
Materials i recursos usats	-
Metodologia i desenvolupament	
(1) L’objectiu és fer visible la vida de les dones que han destacat per la seua aportació a les matemàtiques al llarg de la història. (2) Activitat que consisteix en fer visible les dones que han destacat en l’esport a Catalunya al llarg de la història a partir de la recerca d’informació en petit grup. (3) L’objectiu és fer visible la vida de les dones que han destacat per la seua aportació al món del pensament al llarg de la història a partir de la recerca d’informació per part de l’alumnat. (4) Activitat que consisteix en treballar a partir de textos amb un contingut coeducatiu en defensa de la igualtat de gènere i d’oportunitats. L’objectiu és treballar el lèxic i la gramàtica de l’anglès i el francès a partir de textos amb un contingut coeducatiu. Així doncs, es pretén transmetre a l’alumnat idees, valors i conceptes coeducatius en aquestes dues llengües (5) L’actuació s’ha dut a terme per als diferents grups escolars la setmana del 10 al 14 de març a la sala d’actes de l’institut durant l’hora de l’esbarjo.	
Valoració	
Molt bona.	

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2013_14

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	La dona que més admiro
Curs acadèmic	2013-2014
Centre	INS d’Almenar
Professorat responsable	Laura Casado
Núm. d’objectiu associat	2- Potenciar la presència i la visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre. 4- Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
Temporització	Segon trimestre, 3, 5 i 6 de març de 2014 // Tres sessions
Espai educatiu	Tutoria i llengua catalana
Nivell educatiu implicat	Primer d’ESO
Materials elaborats	expressió escrita i mural
Materials i recursos usats	

Metodologia i desenvolupament

1. **Sessió 1**: A partir del títol *La dona que més admiro és*..., l’alumnat redacta una expressió escrita a l’aula.
2. El professorat recull la feina, la corregeix i l’avalua.
3. Es lliura la redacció corregida i l’alumnat la passa a word a casa seua.
4. **Sessió 2:** L’alumnat dibuixa les lletres del títol de l’activitat per al mural, es retallen i s’enganxen.
5. **Sessió 3:** Cada alumne llegeix la seua expressió escrita davant la classe i, tot seguit, l’enganxa al mural de l’aula. El mural, un cop acabat, es penja al passadís del centre per a que tothom pugui llegir *La dona que més admiro és...*

Valoració

El professorat ha valorat positivamente l’activitat: d’una banda es pretén fer visible les dones de l’entorn de l’alumnat i reflexionar sobre la importància de la seua tasca com a mares, germanes, padrines, amigues, etcètera. Així mateix es treballa la llengua catalana i la lectura en veu alta. Ha resultat una activitat engrescadora per a l’alumnat, fàcil de dur a terme i adequada per al nivell educatiu triat.

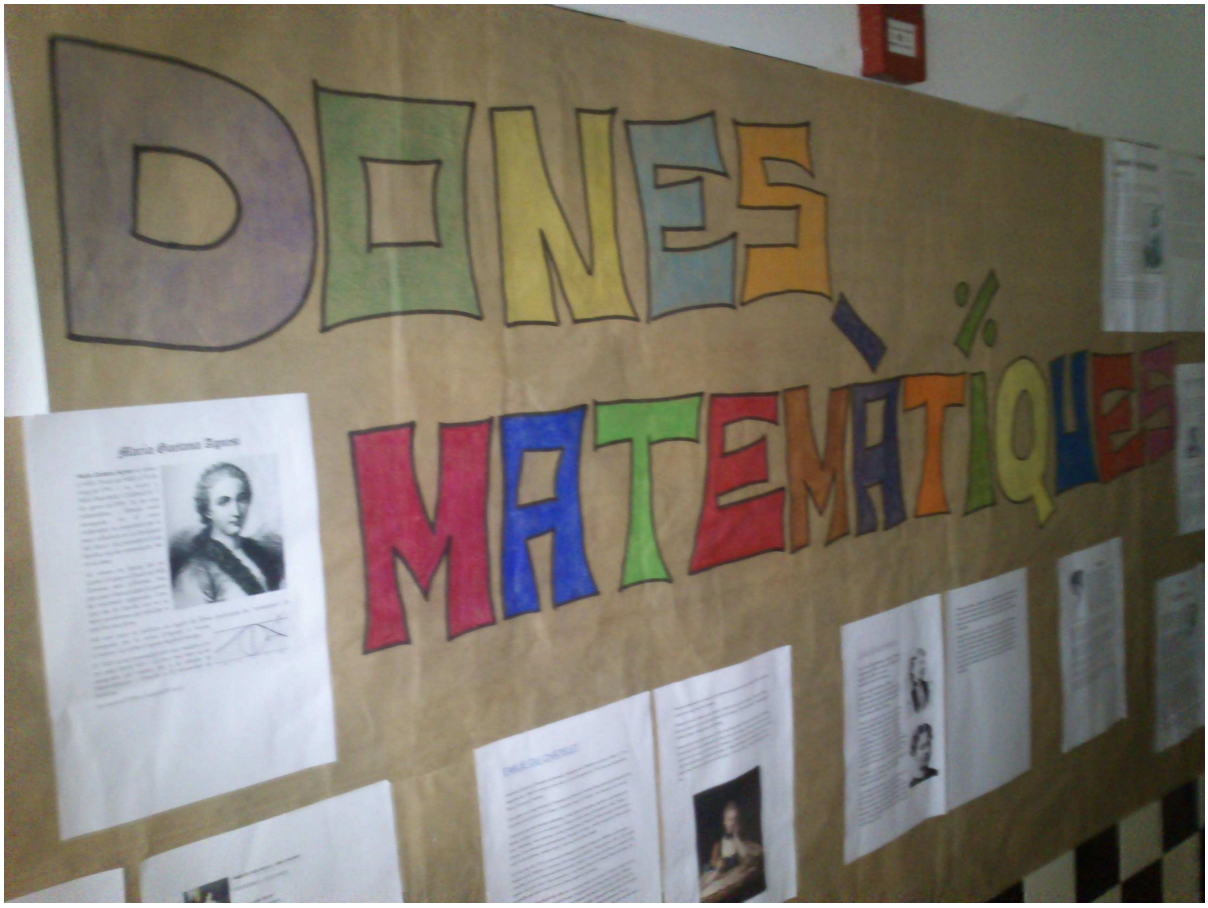
DONES
MATEMÀTIQUES

DONA

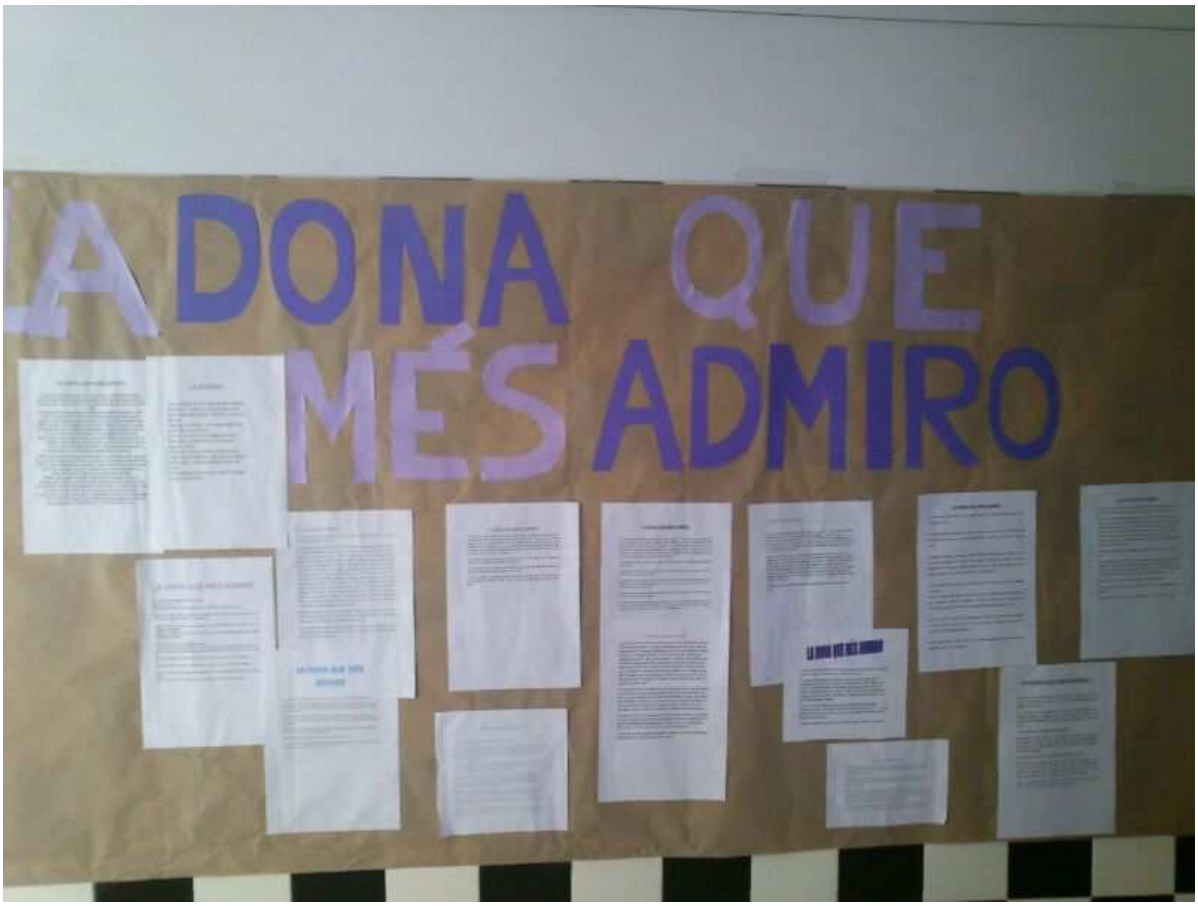
LA DONA QUE
MÉS ADMIRO

MATERIALS DEL GRUP DE TREBALL "COEDUCACIÓ A SECUNDÀRIA" (6094421609) CURS 2014_15

MEMBRES DEL GRUP DE TREBALL

Aguilar Baldomà, Maria
Argilés Ciscart, Montserrat
Barrio Arranz, Merce del
Bellmunt Solé, Emília
Borrell Feliu, Rosa M.
Capdevila Queralt, Marina
Casado Domingo, Laura
Cosialls Manonelles, Anicet
Castillo Cervello, Jesús
Gil Álvarez, Daniel
Masip Guiu, M. Mercè
Navarro Rosines, Francesca
Quintillà Zanuy, M. Teresa
Ribalta Solé, Concepció
Torrent Pellise, Gemma

Índex

1. Introducció 3

2. Materials elaborats (relació) 4

3. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació 4

4. Conclusions 5

5. Annexos: Fitxes i Materials elaborats pel grup de treball 7

1. Introducció

Aquest és el setè curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que és evident la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüi a la creixent complexitat i pluralitat que ha anat adquirint la societat catalana. Creiem que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant centres i aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis sobre determinats col·lectius.

En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats és quelcom més que el fet que nois i noies comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén reflexionar sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén elaborar materials per a ESO i BATX destinats a identificar els elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora.

Objectius

Els objectius que es va fixar el grup de treball en el seu inici, van ser els següents:

1- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària.

2- Elaborar estratègies per implantar mesures educatives que fomentin la coeducació.

3- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives

4- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois.

Els objectius del grup de treball plantejats per aquest curs han estat els mateixos.

Metodologia

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.

(2) Realització del treball individual.

(3) Posada en comú dels resultats.

(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.

(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

2. Materials elaborats – activitats realitzades. Relació

1. Acte unitari 25 de novembre 2014 a l'INS Guindàvols
2. Música per un tub. Procés d'elaboració.
3. 16 days of activism
4. Violència de gènere als mites grecs
5. Activitats 25 novembre 2014 a l'INS Almenar
6. Gimcana 6 de març 2015 _ Lleida en clau de dona (dossier, qüestionari, rutes)
7. Advertising and consumerism.
8. Teen selfies
9. Les nostres padrines
10. Activitats 8 de març a l'INS Almenar
11. Exposició "Dones de Lleida als carrers de Lleida" (inauguració, flyers (cat i anglès), catàleg, fotografies)
12. Material didàctic associat a l'exposició "Dones de Lleida als carrers de Lleida".
13. Women and science.

3. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació.

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis ha estat molt satisfactòria. Hem de subratllar que hem gaudit d'un alt grau de participació de tots els membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell, circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució

d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció e l'acció proposada.

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la revista i la pàgina web del centre, i d'altres mitjans esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

http://www.institutguindavols.cat/moodle2/course/view.php?id=32

Per veure'n fotos, *cf*. la galeria de fotos a la web del centre.

També s'ha de destacar que els mitjans de comunicació local, tant de TV com de premsa, se n'han fet ressò en diverses ocasions.

Pel que fa a les activitats realitzades a l'Institut d'Almenar, aquestes estan accessibles en l'entorn Moodle del CRP del Segrià (grup de treball "Coeducació a secundària"). L'adreça és:

https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-segria/

4. Conclusions

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat mitjà-alt. En aquest sentit, en una primera fase, en un exercici de pràctica reflexiva, ens vam ocupar de:

- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària (objectiu 1)

A continuació, ens vam proposar:

- Elaborar estratègies per implantar mesures coeducatives que fomentin la coeducació (objectiu 2)

- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois (objectiu 4)

És en aquests objectius que creiem haver aconseguit un major grau d'assoliment.

Pel que fa al tercer objectiu:

- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives,

ha quedat pendent d'elaborar mesures més concretes per al proper curs (és per això que hem demanat a continuïtat del grup de treball).

- Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, és segurament la d'haver estat massa ambicioses en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ha funcionat força bé:

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
(6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les persones membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials ha resultat molt laboriosa i ha exigit molt més temps del que havíem previst, i alguns aspectes han quedat pendents per al proper curs.

5. Annexos: Fitxes de les activitats realitzades i Materials elaborats pel grup de treball

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	**ACTE UNITARI 25 novembre**
Curs acadèmic (en què s'ha dut a terme)	2014_15
Centre (on s'ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	Equip de millora (coeducació), professorat tutor i de matèria
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1, 4, 5, 6, 8
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	Preparació: 2 setmanes prèvies al 25 novembre Acte pròpiament dit: 2 darreres hores del 25 novembre
Espai educatiu (en què s'ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Tutoria,
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	ESO, 1r BATX, CF (d'horari de matí)
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Manifest (annex 1) Vídeo recopilatori (annex 2: CD) Presentació explicativa procés MÚSICA PER UN TUB (annex 3) Cartells Jornada (annex 4)
Materials i recursos usats (d'altri)	

Metodologia i desenvolupament

Durant les dues darreres hores del dimarts 25 de novembre (12.55-14.45) tot l'alumnat d'ESO, 1r BATX i CF(al centre), acompanyat i vigilat pel professorat que en aquell moment tenia classe amb el grup, es va concentrar a la sala d'actes/gimnàs per assistir a l'ACTE UNITARI "Contra la violència sexista, acció per un tub", amb les següents seccions:

1. Lectura de manifest de centre contra la violència sexista:
- llegit per alumnat representant de 4ESO (2) i CFGM/S (2)
- redactat pel propi alumnat (4ESO) en una sessió de classe (cf. annex 1)

2. Vídeo recopilatori "**7 anys celebrant el 25 de novembre al Guindàvols**".
- durant la setmana prèvia, alumnat de 4ESO va fer un muntatge audiovisual amb fotografies dels diferents actes unitaris celebrats al centre contra la violència de gènere (des del curs 2008_09).

3. Representació del Príncipe (H)errante
- durant el trimestre, l'alumnat de l'optativa de teatre de 1 ESO ha assajat una adaptació original dels contes tradicionals en clau de gènere, escrita i dirigida pel professor D. Gil. Adaptació amb què van participar l'endemà (26 de novembre) a la jornada "Talent per compartir" (Àrea de la dona de la Paeria) a l'Escorxador (cf. fitxa corresponent).

4. Visionat de 2 curtmetratges (*Tápate* i *Recibido*)

- aquests curtmetratges han estat creats per l’alumnat de 2BATX a la matèria de Literatura castellana. Curtmetratges amb què van participar l’endemà a la jornada “Talent per compartir” (Àrea de la dona de la Paeria) a l’Escorxador (cf. fitxa corresponent) 5. Actuació musical: MÚSICA PER UN TUB -Un grup d’alumnes representants de diversos cursos van interpretar una adaptació de la cançó reivindicativa “Basta” (de la cantant de Hip-hop lleidatana Bigui). - Els intruments amb què s’interpretarà aquesta versió han estat dissenyats i construïts amb material reciclat (tubs) a la matèria de Física de 2n batx (cf. fitxa corresponent) Durant les setmanes prèvies a l’optativa de revista, l’alumnat va dissenyar diversos cartells anunciadors de la jornada (cf. annex 4)
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)
Molt positiva.

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2014_15

FOTOS

MÚSICA PER UN TUB!

LA FÍSICA DELS INSTRUMENTS MUSICALS

Procés de construcció

Objectiu:

Participar en l'acció unitària contra la violència de gènere,

fent l'acompanyament musical de la cançó "Basta"

amb els sons produïts per tubs de cartró dissenyats a la matèria de física de 2n batx,

i reciclats a partir dels rolls de teixits del taller de moda i confecció

EL PROCÉS

Pas 1. L'AUDICIÓ

El primer que ha fet l'alumnat de segon de batxillerat que cursa la matèria de física ha estat escoltar la cançó i identificar les notes musicals emeses pel baix que acompanyen la melodia. Això ho han fet els alumnes amb més formació musical: Pau Just i Ferran Cecília.

EL PROCÉS
Pas 2. LA PART FÍSICO-MATEMÀTICA

A l´interior del tub es formen ones estacionàries que es caracteritzen per tenir un ventre de velocitat als dos caps. Com a conseqüència de tot això, la longitud d´ona del so emès pel tub i el seu to musical depenen de la seva longitud. Com més llarg sigui el tub, més greu serà el so, i com més curt, més agut.

La relació matemàtica entre la longitud del tub (L) i la freqüència del so (f) emès per aquest és:

$$f = v/2L$$

essent v, la velocitat del so a l' aire (335 m/s)

El pas següent ha estat cercar informació sobre les freqüències corresponent a les distintes notes.
Tot seguit s'han fet els càlculs per determinar la longitud dels tubs.

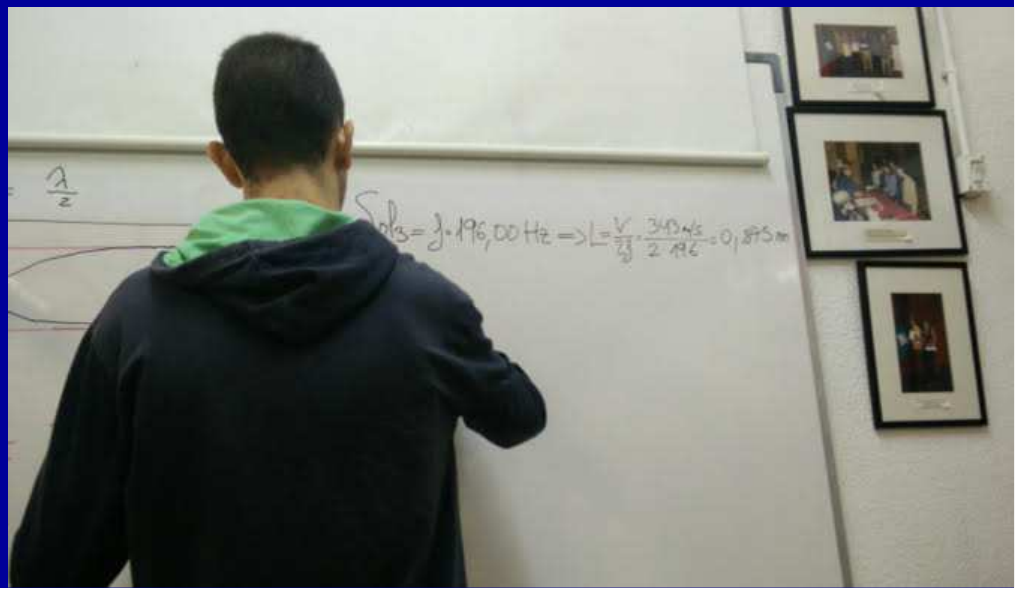

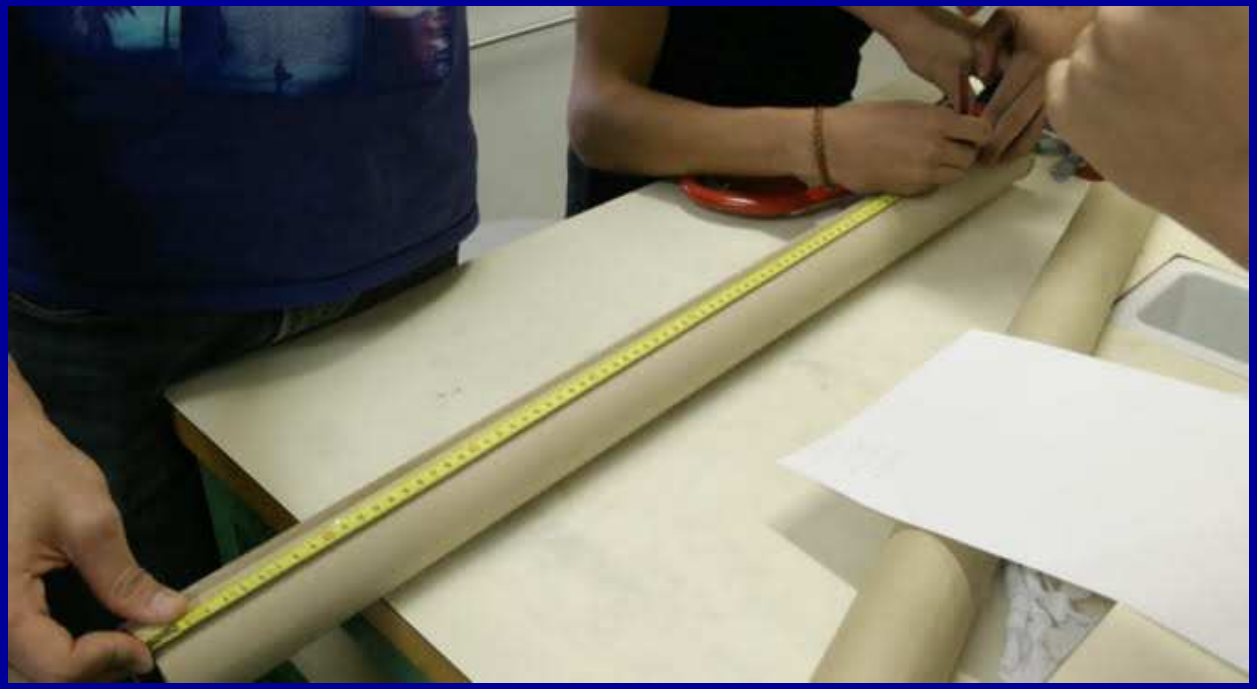

Pas 3.

Finalment s'han tallat els tubs amb la longitud apropiada amb un xerrac

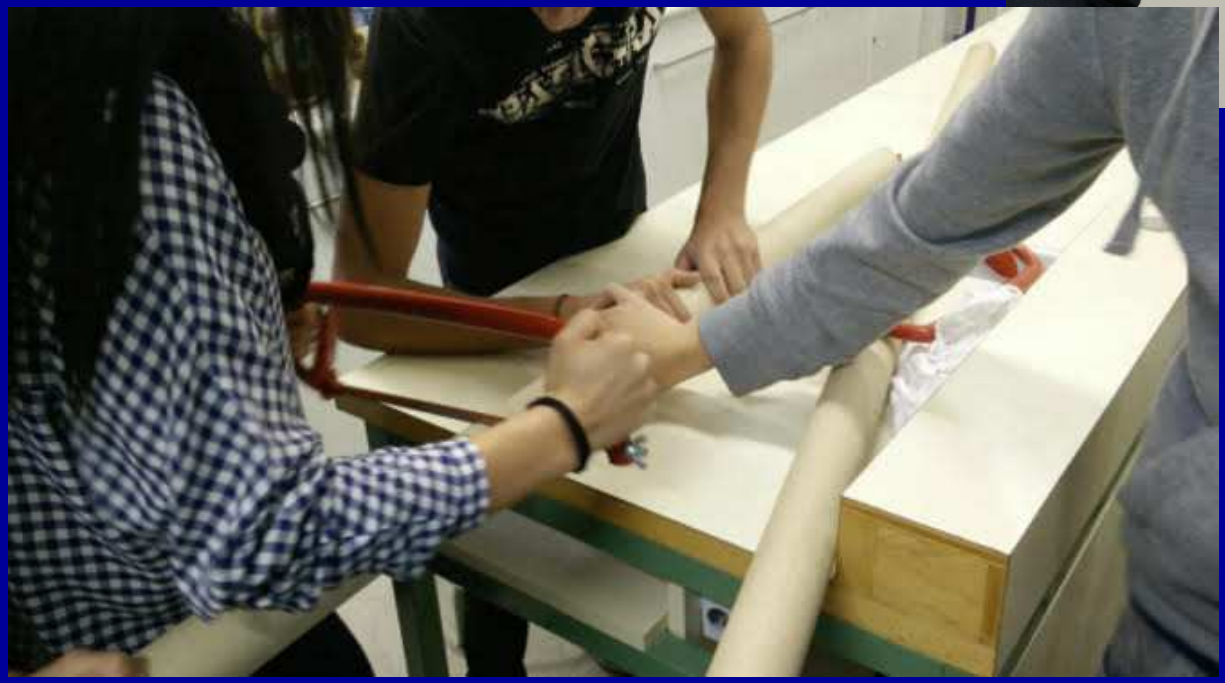

Pas 4. S'ha comprovat la seva afinació

Pas 5.

La part més difícil: assajar fins aconseguir que la veu de la Vanina, la nostra cantant, sigui acompanyada rítmicament amb els diferents sons musicals emesos pels tubs.

Pas 6.

Per tal d'incorporar més instrumentistes, s'ha construït rèpliques de cada tub

Pas 7. Per identificar-los més fàcilment, alumnat de 4t C els ha pintat de diferents colors (Hadj Gasmi, Angel Toapanta, Valery Garcia, Yolenny Restituyo, Aleix Castells, Babou Diouf, Dan Zhou):

ROIG = Sol3
BLANC= LA3
GROC = RE4
BLAU = RE #3

20 Novembre 2014
* Valor numèric d'un polinomi
El valor numèric d'un polinomi P(x) per a x = a
substituint el valor de x per a i realitzant els
Exemple: Si P(x) = 3x²+7x-1, llavors el
PULL&BEAR

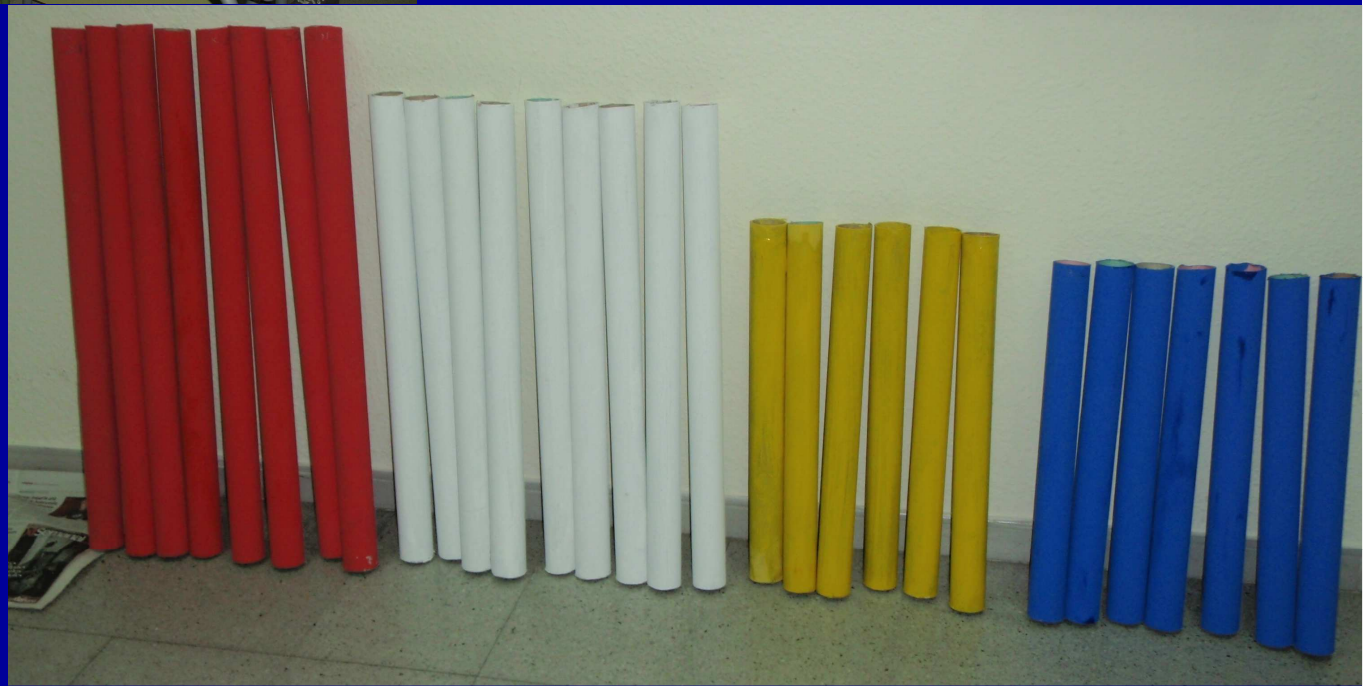

Pas 8.

L'alumnat de 4t ESO ha assajat seguint la pauta del grup inicial

Pas 9.

I ara, que comenci la música!

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	**16 days of activism**
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2014-15
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	Marina Capdevila
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	**1r trimestre**, entre el 25 e novembre i el 10 de desembre, 3 sessions
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Hora Ll. Anglesa
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	3r ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	16 murals
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Cartolines, fotos, retoladors
Metodologia i desenvolupament	
Hem fet setze grups entre els tres tercers. Un primer bloc de quatre grups (Activisme/ Paraules que fereixen/ Estadístiques/Acció), un segon bloc de 8 grups sobre la violència en general (aspecte / sentiment/ so/ videojocs/ assetjament) i un tercer bloc de 4 grups (altres coses que es puguin fer amb mans, peus i paraules per no fer mal/ Dia del Drets Humans-10 desembre). Cada dia un grup penja el seu mural. La idea bàsica era que fessin fotos ells, però era massa ambiciosa en època d’examens. En anglès treballen vocabulari relacionat amb la violència i derivats, així com també de la no-violència i Drets Humans.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Potser el mateix format amb fotos fetes per l’alumnat i de l’alumnat tindria més sortida. En època d’exàmens no s’esforcen gaire en el producte i tot sovint passa a ser un pur tràmit. No té interès per sí mateix. L’efecte “a veure quin posen demà” no ha existit. És clar que els murals no són virals.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.

3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	**VIOLÈNCIA DE GÈNERE A LA MITOLOGIA GREGA**
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2014_15
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	M. Teresa Quintillà Zanuy
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1, 4, 5
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	1 trimestre, setmana anterior al 25 novembre (17-25 nov); 6 sessions
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	matèria Grec 1r batxillerat
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	Batxillerat – 1r
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Presentacions en diapositives, murals (en cartró ploma)
Materials i recursos usats (d’altri)	

Metodologia i desenvolupament

1- Exposició de la proposta a l’alumnat.
2- A mode d’introducció general al tema: lectura de l’article d’A. Esteban, “Heroinas de la Mitología griega I” i d’alguns passatges de M.D. Molas (ed.), *Violencia de género en la antigüedad* a classe.
3- Repartiment del grup (10 alumnes) per parelles de treball (5 parelles).
4- Recerca d’informació bibliogràfica, textual (grec/llatí i traducció al català) i imatges sobre 5 personatges femenins de la mitologia grega víctimes de la violència masculina (Políxena, Ariadna, Dànae, Cassandra, Filomela).
5- Distribució de la informació recollida segons una plantilla de contingut (cf. annex 1).
6- Disseny d’una presentació en diapositives (cf. annex 2).
7- Impressió en paper de les dites diapositives, distribució en plafons de cartró ploma a mode de murals expositius rígids.
8- Instal·lació dels plafons al passadís del primer pis l’institut (cf. fotografies).
9- Disseny d’un qüestionari per treballar el contingut de l’exposició amb alumnat d’altres cursos (pendents per al trimestre següent).

Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)

Molt positiva, però ha demanat més temps del previst inicialment, de manera que la darrera part del treball (qüestionari de treball + solucionari) queda pendent per al 2n trimestre.

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2014_15

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

VIOLÈNCIA DE GÈNERE

A LA MITOLOGIA GREGA

Si analitzem els personatges femenins de la mitologia grega veiem que són sovint víctimes de la brutalitat masculina, del seu egoisme o de la seva traïció.
En temps de guerra, són moltes les innocents que en pateixen injustament les conseqüències: la virginal **Políxena**, sacrificada sobre la tomba d'Aquil·les; la sacerdotessa **Cassandra**, violada per un dels grecs i convertida en esclava sexual d'un rei enemic, Agamèmnon; **Andròmaca**, la jove vídua, que ha de presenciar l'execució del seu fillet i convertir-se en concubina del seu assassí.
També hi ha dones que són assetjades, perseguides i violades per un déu i després castigades per això mateix: **Sèmele**, que acaba carbonitzada; **Dànae**, empresonada pel seu propi pare i després llençada al mar; o Dafne, metamorfosada en llorer per poder escapar del seu diví agressor, Apol·lo.

DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA A LA MITOLOGIA CLÀSSICA

ARIADNA NARCÍS
ARIADNA FANDOS
1 BATX B

ARIADNA *Ἀριάδνη*

El nom significa "la santíssima, la molt sacra"

Ella vivia a Creta i era la filla del rei, reialme que abandona encegada d' amor per Perseu, jove príncep d'Atenes, que l' abandona a l'illa de Naxos.

Arbre genealògic d'Ariadna

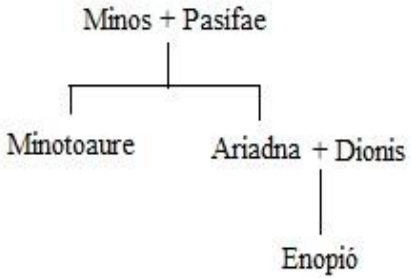

EL MITE

Ariadna es va enamorar de Teseu, quan aquest va anar a matar el Minotaure al laberint de Creta. Ella va decidir ajudar-lo, però amb la condició que després es casessin i fugissin lluny d'allí. Llavors ella li va regalar un cabdell de llana màgic de manera que Teseu pogués anar desfent el cabdell i, a l'hora de tornar, saber trobar el camí de sortida.

Quan Minos va assabentar-se que Teseu havia matat el minotaure es va enfurismar i ells dos van marxar de seguida. Però en el camí van fer una parada a l'illa de Naxos, on Teseu va abandonar Ariadna mentre dormia a la platja. Quan, desconsolada, creia que moriria allí, el déu Dionís, que passava per allí i s'havia enamorat d'ella, la va rescatar i se la va emportar a l'Olimp. Finalment, Dionís la va convertir en una constel·lació.

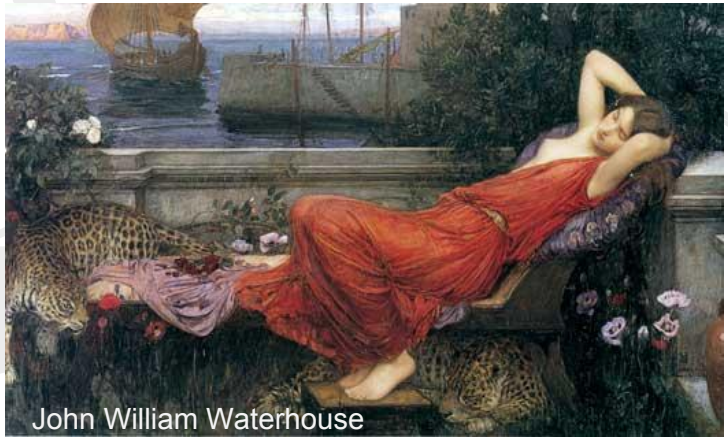
John William Waterhouse

France, debut de XIXe siècle: Ariane et Thésée. Photo © Maicar Förlag - GML

EL MITE EN CLAU DE GÈNERE

Ariadna és l'exemple paradigmàtic de la dona utilitzada per un heroi sense escrúpols (en aquest cas Teseu), que resulta víctima d' un engany despietat i queda indefensa i vulnerable física i psicològicament. Són diverso els autors que s'han esplaiat a descriure aquest estat de desamparament i desconsol de la jove indefensa i fràgil.

els TEXTOS

Theseus in insula Dia tempestate retentus cogitans, si Ariadnen in patriam portasset, sibi opprobrium futurum, itaque in insula Dia dormientem reliquit; quam Liber amans inde sibi in coniugium abduxit. HIGNI, *Fabulae* XLIII

[...] Retingut a la illa de Dia per una tempesta, Teseu, pensant que, si portava a Ariadna a la seva pàtria, rebria retrets per aquell motiu, la va abandonar a la illa de Dia mentre dormia. Després, Líber (Dionís), enamorat d'ella, la va prendre en matrimoni i la va treure d'allí.

Fresc de la casa de L.Caecilius Iucundus (Pomepia)

CATVLLVS *Carmina* LXIV 120-138

Omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem, aut
ut uecta rati spumosa ad litora Diae <
uenerit,> aut ut eam deuinctam lumina somno
liquerit inmemori discedens pectore coniunx?
Saepe illam perhibent ardenti corde furentem
clarissonas imo fudisse e pectore uoces,
ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
unde aciem <in> pelagi uastos protenderet aestus,
tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
mollia nudatae tollentem tegmina surae,
atque haec extremis maestam dixisse querellis,
frigidulos udo singultus ore cientem:
“Sicine me patriis auectam, perfide, ab aris, perfide,
deserto liquisti in litore, Theseu?
sicine discedens neglecto numine diuum,
immemor a! deuota domum periuria portas?

A tot això preferí Ariadna, però el dolç amor de Teseu. Travessant la mar escumosa, a les costes de Dia fou portada, i un cop vencé la sona els seus ulls l’ abandonà l’amant de cor oblidós i partí. Conten que tot sovint, delirant i amb cor ardorós, des del fons del seu pit va cridar tan fort com sabia. I ara escalava els penyals, desolada, per veure més alta les immenses planades del pèlag, adès tremolosa decorria a la platja a trobar-se amb les ones salades recollint-se el vestit lleuger per sobre els genolls.Varen ser aquestes paraules que, trista, digué finalment entre el gelat singlot i amb la cara banyada de llàgrimes: “Pèrfid, així m’has deixat, de la llar paterna arrencada, abandonada, pèrfid Teseu, a la costa deserta? I és així que has partit, menyspreant la volença dels déus, i ara, oblidós, maleït pel perjuri, tornes a casa?

MAESTRO DE CAMPANA, il·lustració de les *Metamorfosis* d'Ovidi (s.XV).

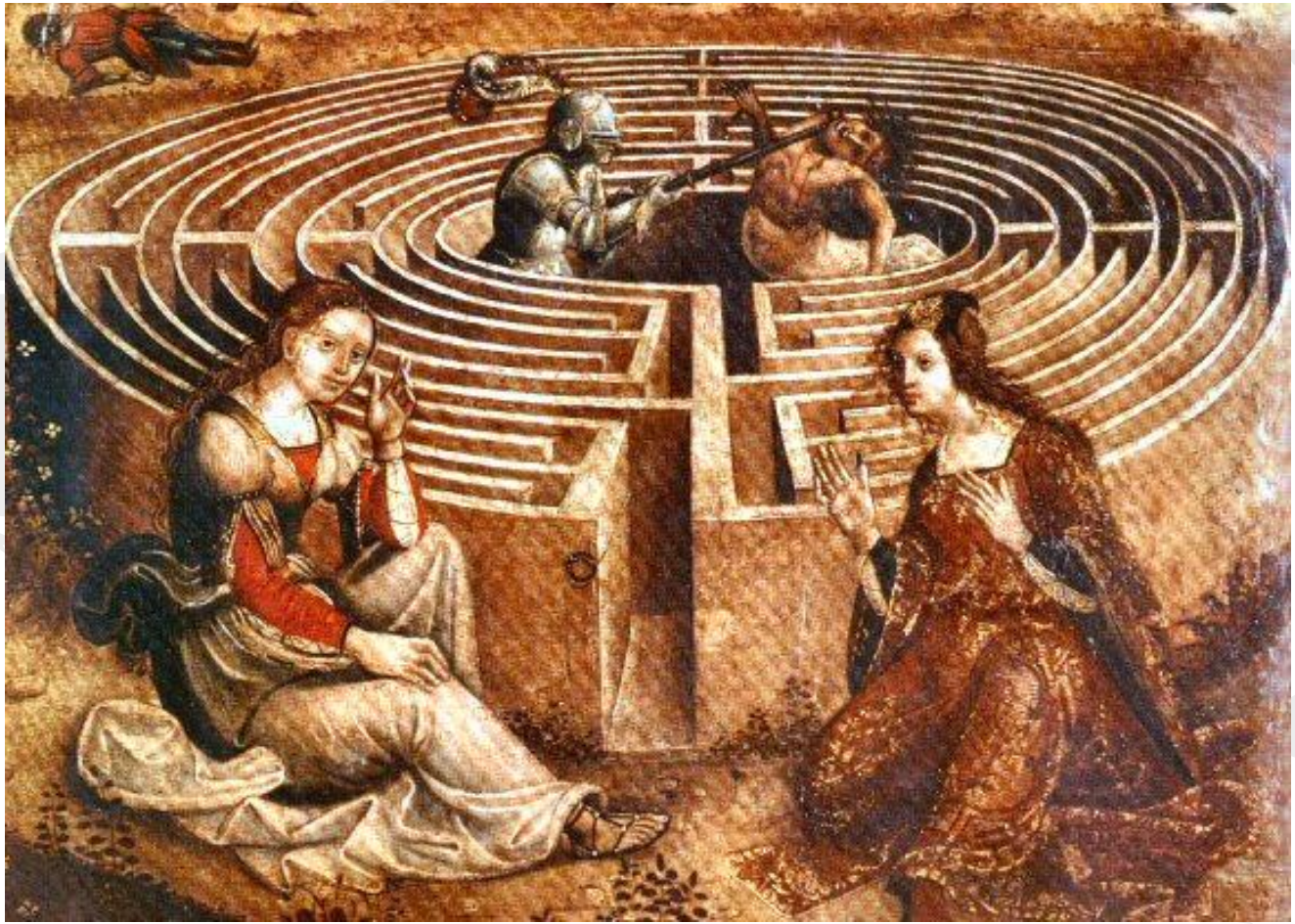

Es pot veure Ariadana i la seva germana Fedra, davant del labertint, mentre Teseu lluita contra el Minotaure

TINTORETTO,
Bacus, Venus i Ariadna
(1576 - 1577)

Bacus ofereix a Ariadna, abandonada per Teseu a l'illa de Naxos, una corona d'estels com a regal de noces.

Dànae, Δανάη

Dànae, Δανάη, de *δανός* (àrid, sec), derivat al seu torn de *δαίω* (cremar, encendre), sent el nom de la terra àrida fecundada per la pluja, com en el mite, en què Dànae és fecundada per Zeus.

Acrisi + Eurídice

↓

Dànae + Zeus

↓

Perseu

Dànae

Acrisi va rebre un oracle en el qual se li anunciava que el seu nét el mataria. Perquè aquesta no tingués fills, Acrisi la va tancar en una cel·la de bronze. Però Zeus se li va aparèixer en pluja d'or i la va deixar embarassada. Poc després, va néixer el seu fill Perseu. Quan Acrisi va saber el que havia passat, es va negar a creure la història de l' origen diví de l'embaràs, pel que va decidir tancar Dànae amb el nadó en un cofre i llançar-los al mar. Però Zeus els va protegir i van arribar fora de perill a l'illa de Séfiros.

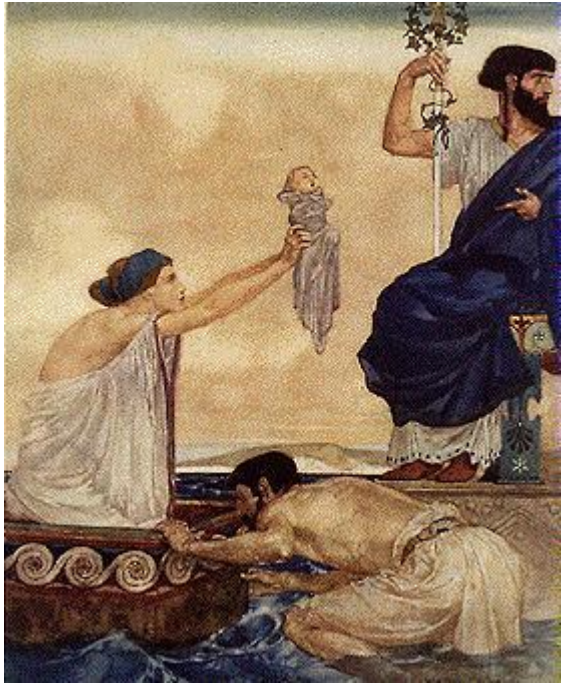

Dictis, el germà del tirà Polidectes, va donar refugi a la jove mare i al seu fill. Polidectes volia casar-se amb Dànae i, considerant Perseu un obstacle, va voler allunyar-lo, i el va enviar a la recerca del cap de Medusa.

Mentre Perseu estava complint amb la seva missió, Polidectes va intentar seduir Dànae. Com que Dànae no l' acceptava, l'amenaçava terriblement, tot i que Dictis intentava defensar-la. Quan Perseu va tornar amb el cap de la Medusa, va trobar la seva mare i Dictis pregant per pietat davant Polidectes.

Dànae

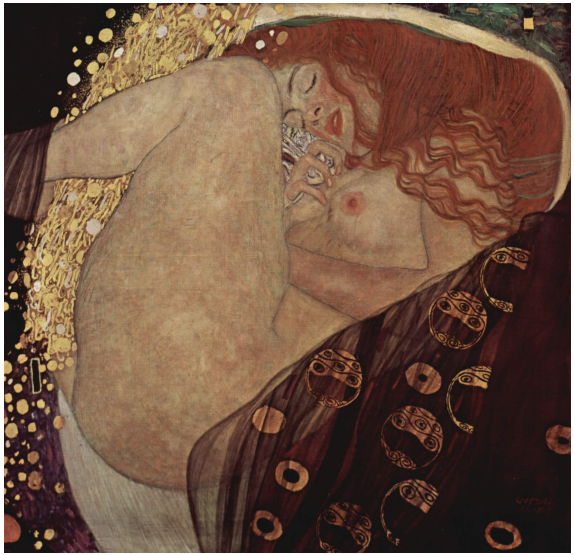

Dànae de Gustav Klimt (1907)

Va comprendre tot el que havia passat, i mitjançant el cap de Medusa va convertir el tirà i els seus servidors en pedra. Perseu i la seva mare van tornar a Argos, i després a Larisa, on se celebraven uns jocs atlètics. Acrisi hi era per casualitat i Perseu el va colpejar accidentalment amb la seva javelina i matar, complint la profecia. Massa avergonyit per tornar a Argos, va donar llavors el regne a Megapentes, cosí de Dànae, i va regnar a Tirint.

Dànae de John William Waterhouse (1892)

Dànae i la violència sexual

La història mítica de Dànae, a qui el seu pare va negar el matrimoni i la possibilitat de ser mare per por a perdre el poder i la vida, il·lustra l'eterna por dels homes cap al poder femení que representa la capacitat de gestar la vida. En conseqüència, sorgeix la necessitat de controlar el cos i la sexualitat de les dones, i apareix també l'anhel masculí de procrear sense l'element femení.

Perseu va casar-se amb Andròmeda sense tenir en compte la voluntat de la jove, de la mateixa manera que Zeus, el seu pare, no havia tingut en compte el desig de Dànae quan la va posseir, metamorfosat en pluja d'or, i la va convertir en una més de les múltiples infidelitats que Juno, esposa i germana de Zeus, va haver de suportar. La deessa, cansada de les aventures amoroses del seu marit, perseguia impotent les joves ultratjades pel déu, culpabilitzant-les de les atrocitats comeses per la divinitat masculina. D'aquesta manera, convertia les víctimes en botxins.

Textos: Higini, *Fabulae* 63

Danae Acrisii et Aganippes filia. Huic fuit fatum, ut, quod peperisset Acrisium interficeret; quod timens Acrisius, eam in muro lapideo praeclusit. Iovis autem in imbrem aureum conversus cum Danae concubuit, ex quo compressu natus est Perseus. Quam pater ob stuprum inclusam in arca cum Perseo in mare deiecit. Ea voluntate Iovis delata est in insulam Seriphum, quam piscator Dictys cum invenisset, effracta ea vidit mulierem cum infante, quos ad regem Polydectem perduxit, qui eam in coniugio habuit et Perseum educavit in templo Minervae.

Dànae era filla d'Acrisi i d'Aganipe. Se li havia vaticinat que el fill que engendrés mataria Acrisi. Tement això, Acrisi la va tancar entre murs de pedra. Però Júpiter transformant-se en pluja d'or, es va ficar al llit amb Dànae i d'aquesta unió va néixer Perseu. A causa de la deshonra, el seu pare la va tancar amb Perseu en un cofre que va llançar al mar. Per voluntat de Júpiter el cofre va ser arrossegat a l'illa de Sèrifos. El pescador Dictis el va trobar i, quan el va obrir, va veure la dona amb el nen. Els va conduir a presència del rei Polidectes, qui es va casar amb ella i va criar a Perseu al temple de Minerva.

Textos: Higini, *Fabulae* 63

Quod cum Acrisius rescisset eos ad Polydectem morari, repetitum eos profectus est; quo cum venisset, Polydectes pro eis deprecatus est, Perseus Acrisio avo suo fidem dedit se eum numquam interfecturum. Qui cum tempestate retineretur, Polydectes moritur; cui cum funebres ludos facerent, Perseus disco misso, quem ventus distulit in caput Acrisii, eum interfecit. Ita quod voluntate sua noluit, deorum factum est; sepulto autem eo Argos profectus est regnaque avita possedit.

Quan va arribar allà, Polidectes va intercedir per ells. Perseu va fer el jurament al seu avi que mai el mataria. Quan Acrisi estava retingut allà a causa d'un temporal, Polidectes va morir. En celebrar els jocs fúnebres en el seu honor, Perseu va llançar un disc que el vent va desviar al cap d'Acrisi i el va matar. D'aquesta manera el que ell no va voler per la seva voluntat es va complir per la dels déus. Un cop enterrat el rei, va marxar a Argos i va prendre possessió del tron del seu avi.

Claudia Clua i Maria José Tenemaza

J. Chantron, *Dànae* (1891)

Dànae de Jan Gossaert (1527)

Hendrick Goltzius (1603). Los Angeles County Museum of Art

Decoració de gerrro 450-425 aC

POLIXENA Πολιξενα

Πολι (Poli) - Molt Ξενόσ (Xenós) - “La molt hospitalària”

Príam ♥ Hècuba

Hèctor - Hèlenus - Cassandra - Deífob -Paris - Troilus

Polites - Polidor - Creüsa - **Polixena**

el MITE

S’explica que Polixena era a la font quan Troilus va portar-hi a beure el seu cavall, mentrestant es va presentar Aquil·les i el va matar. Polixena va aconseguir escapar despertant la passió en el cor d’Aquil·les.

Segons altres versions, Polixena s’hauria presentat amb Andròmaca i Príam per reclamar el cadàver d’Hèctor. I és Polixena qui convenç Aquil·les que torni el cadàver. Aquil·les per obtenir la mà de Polixena, va oferir a Príam abandonar els grecs i tornar a la seva pàtria, oferiment que es va dur a terme al temple d’ Apol·lo Timbreu. Però Paris, amagat darrera l’ estàtua del déu matà a traïció Aquil·les amb una fletxa al turmell. Com a venjança, Polixena fou sacrificada sobre la tomba d’Aquil·les.

MORT DE POLÍXENA

Políxena va ser una víctima innocent de la guerra de Troia. Va ser decapitada per Neoptòlem sobre la tomba d'Aquil·les.

Quae memor ipsa sui, postquam crudelibus aris
admota est sensitque sibi fera sacra parari
utque Neoptolemum stantem ferrumque
tenentem utque suo udit figenten lumina uultu,
'utere iamdudum generoso sanguine' dixit
'(nulla mora est!), aut tu iugulo uel pectore telum,
conde meo!' (Igulumque simul pectusque retexit:
scilicet haud ulli seruire Polyxena ullem!)
'Haud per sacrum numen pacabitis ullum;
mors tantum ullem matrem mea fallere posset:
mater obest minuitque necis mihi gaudia,
quamuis non mea mors illi, uerum sua uita
gemenda est!
Vos modo, ne an non libera manes,
ite procul, si iusta peto, tactuque uiriles
uirgineo remouete manus! Acceptior illi,
quisquis is est, quem caede mea placere paratis,
liber erit sanguis; siquos tamen ultima nostri
uerba mouent oris (Priami uos filia regis,
nunc captiua rogat), genetrici corpus inemptum
reddite, neue auro redimat ius triste sepulcri,
sed lacrimis! Tuns, cum poterat, redimebat et
auro.'

Ben conscient de sí mateixa, quan es va apropar al barbar altar i s'adonà que es preparava per ella un ritual ferotge, i quan va veure a Neoptòlem de peu i amb l'espasa a la mà, i quan va veure clavant els seus ulls en el seu rostre, va dir: << Fes ja ús de mi, noble sang (no cal esperar): o bé clava la teva arma en el meu coll o en el meu pit>> (i a la vegada es va descobrir el coll i el pit). <<De cap manera no voldria jo, Políxena, ser esclava de ningú: però amb aquest sacrifici no aplacareu cap divinitat: només volidia que la meva molt passés inadvertida per a la meva mare: és la meva mare la que m'engoixa i impedeix la satisacció de la meva fi, ¡encara que no és per la meva mort que hauria de plorar, sinó per la seva vida! Vosaltres,només, per tal que no vagi jo privada de llibertat als déus dels morts, aparteu-vos, si puc demanar-ho amb justícia, i aparteu les vostres mans d' home i no toqueu el meu cos de verge. Més agradable serà una sang lliure per a aquell, sigui qui sigui, a qui tracteu d' aplacar amb la meva mort; però si a algú li poden commoure les últimes paraules del a meva boca (és la filla del rei Príam, captiva ara, qui us ho demana), lliureu a la meva mare el meu cos, i que no hagi tampoc de comprar amb or el trist dret a una sepultura, sinó només amb llàgrimes; quan podia fer-ho, també ho pagava amb or.>>

(OVIDI, *Metamorphoseon* XIII 453- 473)

[v. 260] Τί δ' ὃ νεοχμὸν ἀπ' ἐμέθεν ἐλάβετε τέκος, ποῦ μοι; (...)

[v. 265] Ὤμοι ἐγώ· τάφῳ πρόσπολον ἐτεκόμαν.

Ἀτὰρ τίς ὅδ' ἢ νόμος ἢ τί

θέσμιον, ὦ φίλος, Ἑλλάνων;

(Eurípides, *Les Troianes*, vv. 261-266)

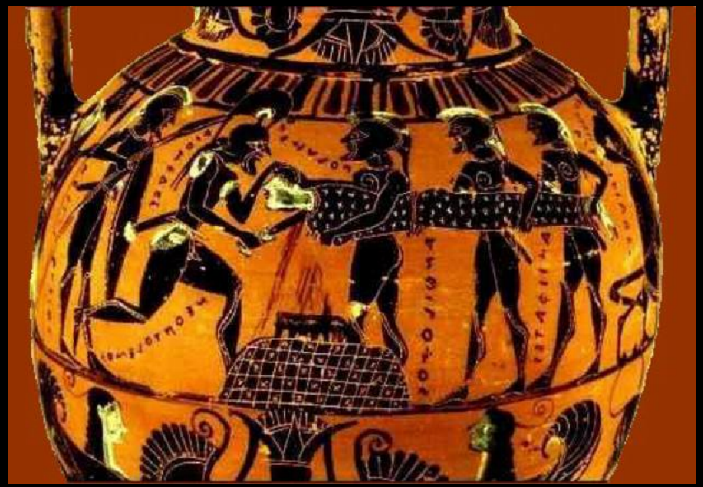

<<HÈCUBA: I què passa amb la meva petita nena que m'heu arrabassat?

On està? [...] Ai de mi! Haver-la parit per ser esclava d'una tomba! Quina llei és aquesta amic, o quin diví decret dels déus dels grecs? >>

(Eurípides, *Les Troianes,* vv. 261-266)

<<Allí en les pintures està Ortestes donant mort a Egist, i Pílades matant els fills de Naupli, que havien vingut per ajudar Egipte. Aprop de la tomba d'Aquíl·les està Políxena, quan anava a ser degollada. Homer amb raó va passar en silenci aquesta acció tan cruel >>

(Pausànias, *Descripció de Grècia* I, 22, 6)

<< I ara comuniqueu-los-hi això als arguius sobre tot a l'Atrida Agamèmnon: si en el seu fur intern recorden quants treballs va obtenir abans fins i tot d'arribar a terra troian. Ara per ell, segons el meu desig, han de portar davant la meva tomba, d'entre el botí de Príam, a Políxena, de bell peple, per sacrificar-la d'immediat, ja em trobo terriblement enfadat amb ells, més encara per la mort de Briseïda; altrament, agitaré les onades del pontus i els hi llançaré tempesta rere tempesta, perquè, perduts per les seves pròpies accions ruïns, romanguin aquí un llarg temps, fins que, molt ansiosos per tornar, em donin en el meu honor les molt ansioses lloances: i pel que fa a la noia, si volen després, poden donar-li apart la sepultura, una vegada que li hagi tret la vida, en això no m'oposo en absolut.>>

(Quint d'Esmirna, *Posthomèriques*, XIV, vv. 209-233)

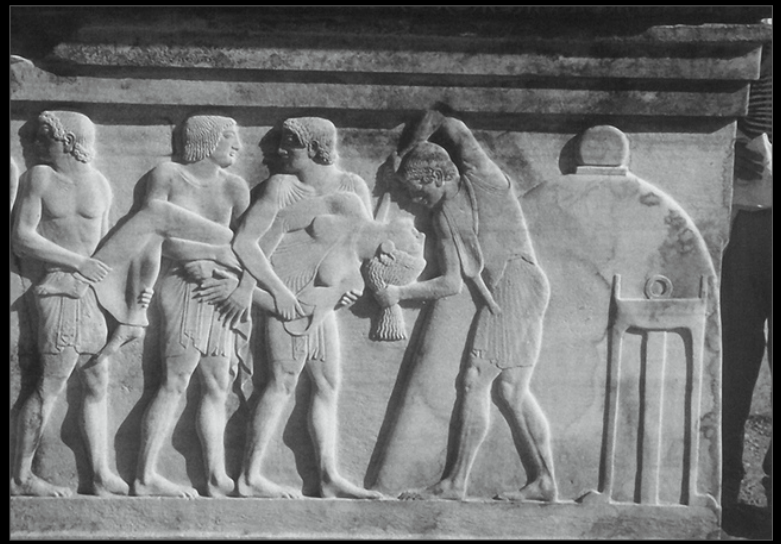

-0500: El sacrificio de Polixena

<<Andròmaca i Medicaste tenen els vels posats, però Políxena, segons el costum de les noies verges, trenats els cabells del cap. Els poetes canten que ella va morir sobre el sepulcre d'Aquil·les, i he vist pintures a Atenes i a Pèrgam, que està més amunt de Caicus, que fan referència als sofriments de Políxena>>

(Pausànias, *Descripció de Grècia* X, 25, 10)

CASSANDRA
(Κασσάνδρα)

ETIMOLOGIA

de **κάσις** («*germana*») *i* **ἀνδρός** («*home*»), "germana dels homes"

Filla d'Hècuba i Príam, rei de Troia

Apol·lo va atorgar el do de la profecia a Cassandra. El déu es va encapritxar de la princesa troiana i li va oferir la condició de profetessa a canvi dels seus favors sexuals. Però, un cop Cassandra va aconseguir el seu do, aquesta es va negar a complir amb la seva part del tracte, de manera que el venjatiu Apol·lo va escopir a la boca de la princesa troiana. Amb aquest acte el déu no li va retirar la capacitat de predir el futur, sinó la persuasió, de manera que encara que Cassandra predigués els esdeveniments de forma correcta, ningú la creuria. Aquest va ser el càstig de Cassandra: la incomprensió i la solitud en el descobriment d'una veritat en la qual només ella creia.

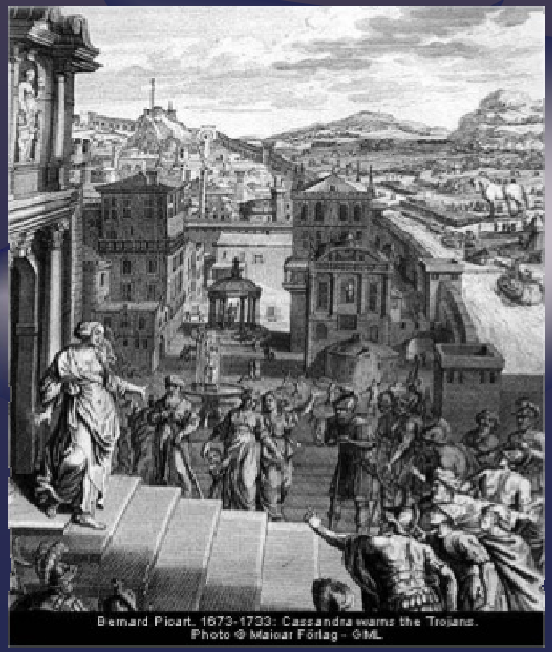

En créixer, es va fer sacerdotessa d'Apol·lo, però, en rebutjar l'amor del déu, aquest va fer caure sobre ella la maledicció que mai no en creurien els pronòstics. Cassandra anuncià repetidament la caiguda de Troia, sobretot després que se sabés que el seu germà Paris estava viu i més endavant, quan aquest va dur Helena a Troia, però ningú no la va creure.

Després de la caiguda de Troia, va ser segrestada i violada per Àjax, fill d'Oileu, lluny de la protecció de la deessa Atenea, fet que determinà la mort del guerrer per mediació de Posidó durant una tempesta a les roques Gires.

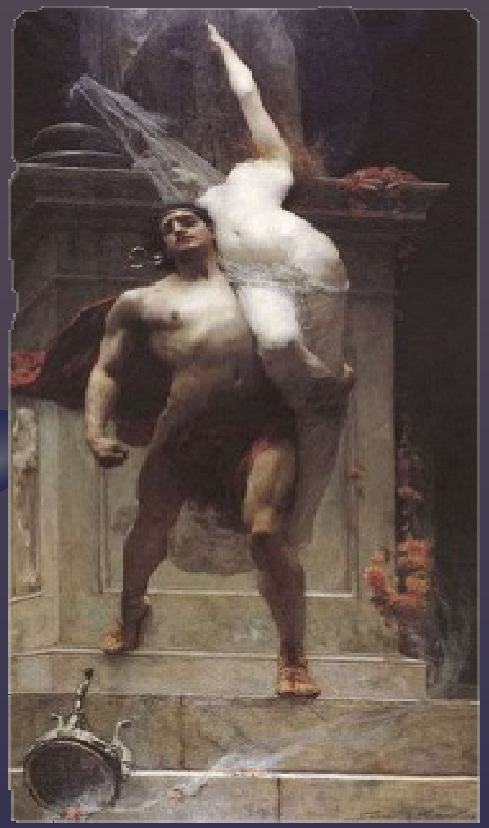

Áyax y Casandra, obra de Solomon Joseph Solomon, 1886.

Va ser entregada com a concubina a Agamèmnon i va morir, junt amb ell, a mans de la seua esposa Clitemnestra i de l'amant d'aquesta, Egist.
La seva suposada tomba era a Amicles o a Micenes.

VIRGILI, *Eneida* II 245

Fins i tot aleshores, la dissort imminent ens és anunciada per la boda de Cassandra, en la qual, pel voler d'un déu, mai no cregueren els seus teucres.

tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora dei iussu non umquam credita Teucris.

VIRGILI, *Eneida* II 343

El jove Corebos, fill de Migdó: durant aquells dies per azar havia vingut a Troia, abrussat d'un foll d'amor per Cassandra, i , gendre futur, portava socors a Príam i als frigis, l'infeliç, que no sabé escoltar els consells inspirats de la seva promesa

iuvenisque Coroebus Mygdonides—illis ad Troiam forte diebus venerat insano Cassandrae incensus amore et gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat, infelix qui non sponsae praecepta furentis audierit!

Publius Vergilius Maro

HIGINI, *Fabulae* CVIII

Cassandra Priami et Hecubae filia in Apollinis fano ludendo lassa obdormisse dicitur; quam Apollo cum vellet comprimere, corporis copiam non fecit.

Ob quam rem Apollo fecit, ut, cum vera vaticinaretur, fidem non haberet.

Áyax, fill d'Oileu arrossega Cassandra que està agafada l'estàtua sagrada d'Atenea.
Copa ática de figuras rojas, 440-430 a. C.).

HOMER *Ilíada*, cant XXIV

Entre ais i sospirs van guiar fins a la ciutat els cavalls, i les mules transportaven el cadàver. Ningú, ni home ni dona, de bella cintura, els va reconèixer, sinó només Cassandra , semblant a l'àurea Afrodita que, pujada a la part alta de Pèrgam, va distingir el seu pare de peu al carro i l'herald, portaveu de la ciutat. Va donar llavors un sanglot i va començar a cridar per tota la ciutat: "Veniu, troians i troianes, i veureu Hèctor! Veniu, si també altres vegades, quan tornava viu de la lluita, gaudíeu, perquè donava goig a la ciutat i a tot el seu poble.

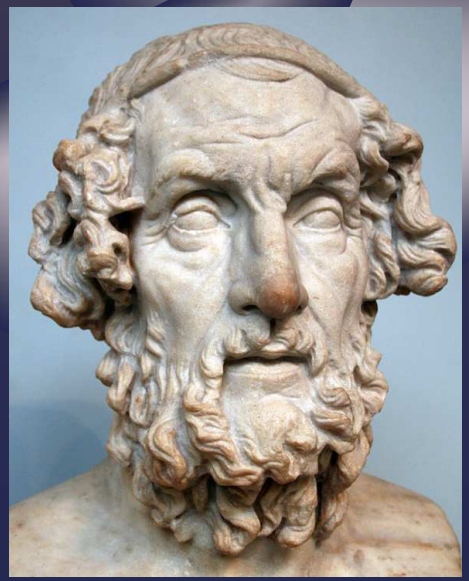

Bust d'Homer

Μεταξύ του ais και Στεναγμών ξεναγήθηκαν στην πόλη είναι τα άλογα και μουλάρια που μεταφέρουν το πτώμα. Κανείς, ούτε άντρας ούτε γυναίκα, όμορφη μέση, αναγνωρίζονται, αλλά μόνο Cassie, παρόμοια με τη Χρυσή Αφροδίτη, που ανεβαίνουν στην κορυφή της Περγάμου, διέπρεψε στο πατέρα της να στέκεται στο αυτοκίνητο και το herald, εκπρόσωπος για την πόλη. Έδωσε μια sob και άρχισε να φωνάζει όλη την πόλη: «Έλα, Τρωάδες, και θαδείτε να Έκτορα! Έλα, εάν επίσης σε άλλους χρόνους, όταν πήγα πίσω την καταπολέμηση ζείτε, gaudieu, διότι έδωσε χαρά στην πόλη και σε όλους τους ανθρώπους του.

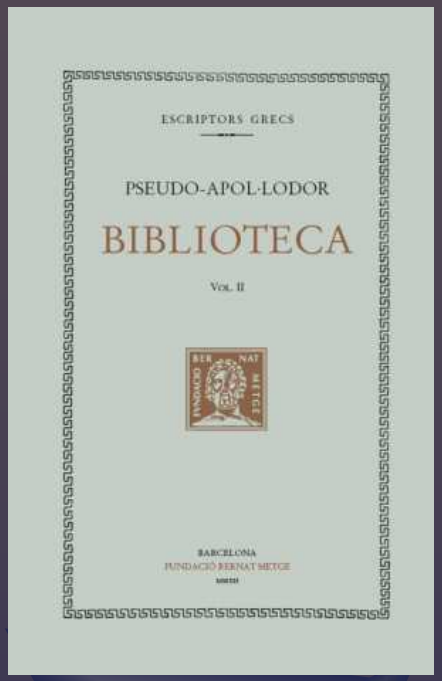

APOL·LODOR *Biblioteca* III 5

Polixena, i Cassandra. Desitjós d'obtenir els favors de Cassandra, Apol·lo va prometre ensenyar-li l'art de la profecia; va aprendre la tècnica, però ella li va negar els seus favors; per tant, Apol·lo va privar la seva profecia del poder de persuadir.

Πολυξένη, και την Κασσάνδρα. Που επιθυμούν να αποκτήσουν τις χάρες της Κασσάνδρας, Απόλλωνα, το οποίο υποσχέθηκε να της διδάξει την τέχνη της προφητείας? learnes η τέχνη αρνήθηκε αλλά ευνοεί την? ως εκ τούτου Απόλλωνα στερούνται την προφητεία της εξουσίας να πείσει

Segons Servi, Apol·lo va arrabassar a Cassandra el poder de persuadir els homes malgrat la veritat de les seves profecies, en escopir-li a la boca.

Σύμφωνα με Servius, Απόλλωνα ήταν να στερήσει από την Κασσάνδρα της εξουσίας να πεισουν τους Ανδρες στην αλήθεια των προφητειών του να φτύνουν στο στόμα του.

Attic black-figure Kylix, ca. 550 BC.

Un guerrero griego arrastra a Casandra que se abraza a la estatua de Atenea.

(pelike de Campania, 330 a.C. London, British Museum.)

Cassandra busca asilo en el templo de Atenea. Ajax todavía la sujeta por el pelo, y tira de ella hacia tras para violarla.

[krater, 350 A.C.]

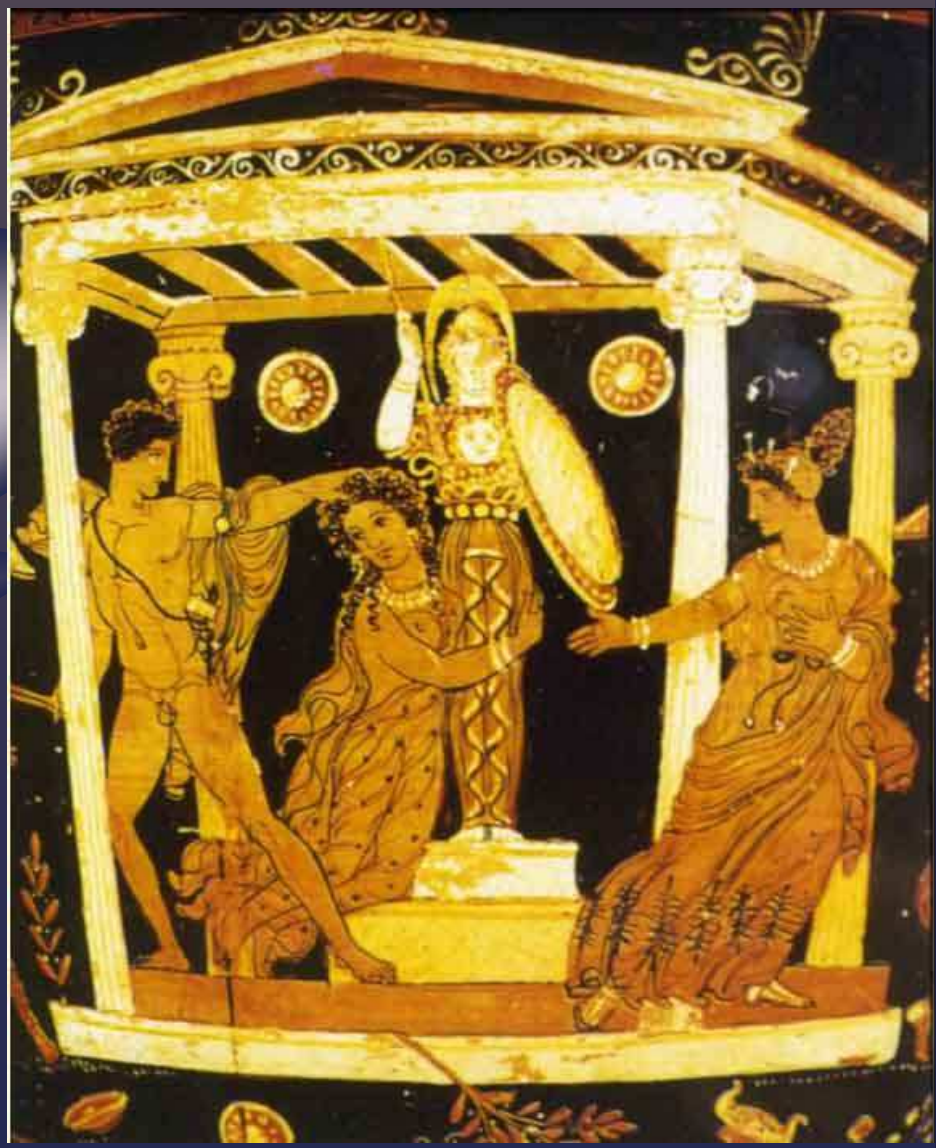

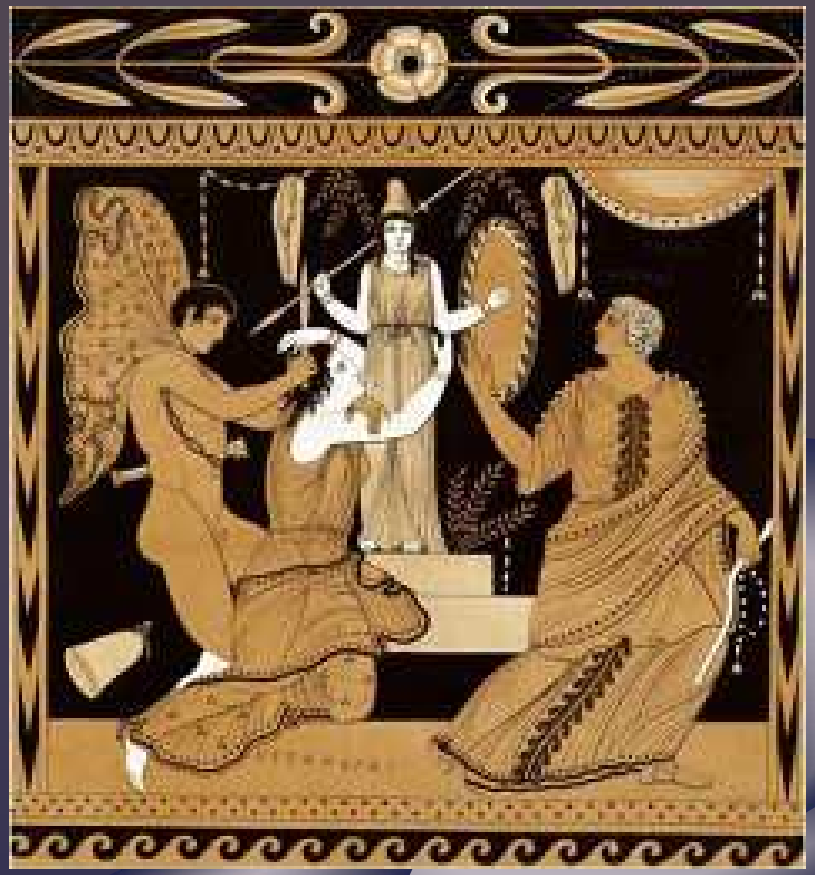

Pintura al fresc, trobada a l'atri de la casa de Menandre (Pompeia)

FILOMELA

Dones víctimes de violència a la mitologia clàssica

Andrea Valls i Marta Marias

FILOMELA

Nom en català: **Filomela**
Nom en grec: **φιλομήλα**

Etimologia: *filos* - amic de
melos - música
''amant de la música''

Pandió ---∞--- Zeuxippe

Tereu ---∞--- Procne i Filomela

Itis

EL MITE DE FILOMELA I PROCNE

Procne, la filla gran del rei d'Atenes, es va casar amb Tereu, rei de Tràcia. Enyorada de la seva família, va demanar al seu marit que la visités la seva germana Filomela. Tereu ho va acceptar i fou ell en persona qui va anar a buscar-la.

Un cop Filomela a Tràcia, Tereu la va violar. Perquè no digués res a Procne, va tallar-li la llengua i va tancar-la en una presó. Després, va dir a Procne que la seva germana havia mort durant el viatge. Filomela, que no podia parlar per la mutilació que havia patit, va cosir un llenç on explicava la seva violació i n'acusava Tereu, i va fer-lo arribar a Procne.

Filomela i Procne, Elizabeth Jane Gardner, 1837-1922, Art Renewal Center Museum

EL MITE DE FILOMELA I PROCNE

Procne en assabentar-se de la desgràcia de la seva germana i que era viva, va anar a rescatar-la.

Per venjar-se de Tereu, les dues germanes van matar Itis (fill de Tereu i Procne), el van cuinar i el van servir al rei com a menjar. Després, van ensenyar-li a Tereu el cap del seu fill mort, i això va iniciar una persecució. Els deus van decidir convertir-los en ocells:

Filomela en rossinyol, Procne en oreneta, Tereu en puput i el petit Itis en faisà.

Banquet de Tereu, Peter Paul Rubens, 1636-38, Museo del Prado, Madrid

ANÀLISI EN CLAU DE GÈNERE

Filomela és un exemple clar de víctima d'assetjament sexual, amb resultat de violació per part d' un mortal (Tereu).

També és víctima d'una cruel i simbòlica mutilació

(Tereu li talla la llengua per condemnar-la a patir en silenci).

Il·lustració d'Ovidi, Metamorfosis

ELS TEXTOS

“Ille indignanteam et nomen patris usque uocantem luctantenque loqui conprensam forcipe linguam abstulit ense fero.”

OVIDI, Metamorfosis, VI 426s.

“Tereu la va agafar amb unes tenalles la llengua, que amb indignació no parava de pronunciar el nom del seu pare i s’ esforçava per parlar, i li va tallar amb la feroç espasa.”

“Hoc quoque post facinus (uix ausim credere) fertur saepe sua lacerum repetisse libidine corpus.”

OVIDI, Metamorfosis, VI 426s.

“Inclús després d’aquesta atrocitat (no voldria creure-ho) es diu que moltes vegades va tornar Tereu a violar-la.”

Violència de gènere a la mitologia grega – 25 nov 2014 Grec 1Batx – INS Guindàvols

DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA A LA MITOLOGIA CLÀSSICA
ARIADNA
EL MITE
EL MITE EN CLAU DE GÈNERE
TEXTOS
CASSANDRA

CASSANDRA
(Κασσάνδρα)
ETIMOLOGIA
Dànae
Dànae

Dànae, Δανάη
Dànae
Textos: Higini, Fabulae 63
Dànae
Textos: Higini, Fabulae 63
Dànae
FILOMELA
EL MITE DE FILOMELA I PR
ANÀLISI EN CLAU DE GÈ

FILOMELA
FILOMELA
EL MITE DE FILOMELA I PROCNE
EL MITE DE FILOMELA I PROCNE
ÀLISI EN CLAU DE GÈNERE
ELS TEXTOS
POLIXENA Πολιξενα
MORT DE POLÍXENA

FILOMELA
EL MITE DE FILOMELA I PROCNE
ELS TEXTOS
POLIXENA Πολυξενα
MORT DE POLÍXENA
el MITE
BULLS
1

ACTIVITATS 25 NOVEMBRE 2015 INSTITUT D'ALMENAR

1- LECTURA DEL MANIFEST CONTRA LA VIOLÈNCIA

L'alumnat de quart d'ESO, una noia i un noi, han passat per cada aula de l'institut i han llegit un manifest contra la violència de gènere. Tot seguit han repartit un llaç de color lila a cada alumne i alumna que ells mateixos han confeccionat a tutoria.

L'objectiu ha estat implicar tot l'alumnat i professorat en la sensibilització per l'elimnació de la violència envers les dones.

2- QUÈ ÉS VIOLÈNCIA?

L'alumnat de quart d'ESO, dins de la sessió de tutoria, han treballat què és la violència en les relacions a través d' uns murals que han realitzat amb pintura.

L'objectiu d'aquesta activitat és prevenir conductes violentes entre joves a partir del treball de conceptes com agressió física, psicològica, violació, por, menyspreu... per tal de prevenir conductes violentes entre els i les joves.

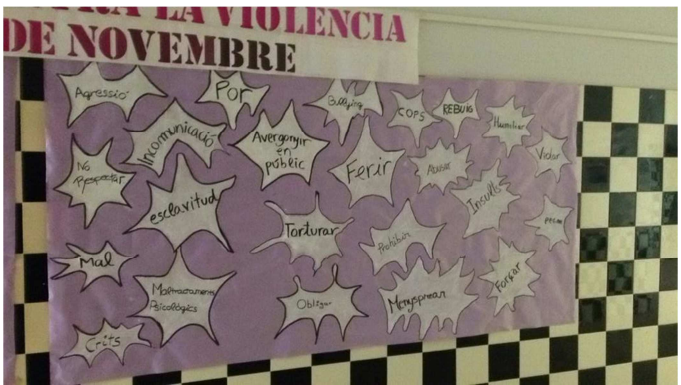

3- EL CICLE DE LA VIOLÈNCIA EN LES RELACIONS ENTRE ADOLESCENTS

Cicle de la Violència extret del quadríptic Violència masclista en l'àmbit de la parella del Centre Dolors Piera.

http://www.cdp.udl.cat/home/images/pdfs/quadripticviolencia_web_catala.pdf

El Cicle de la Violència reflecteix la forma en què l'agressor es comporta en cadascuna de les etapes delprocés violent.

FASE D'ACUMULACIÓ DE TENSIÓ: Escalada gradual de tensió en què la irritabilitat de l'home manifestada amb crítiques, crits o insults, va en augment sense motiu comprensible i aparent per la dona. Qualsevol forma d'intent de control d'agents externs, fracassa.

FASE D'EXPLOSIÓ VIOLENTA: Descàrrega incontrolada de les tensions acumulades (atacs físics, atacs sexuals, amenaces, etc.) que fan que es produeixi un incident agut d'agressió.

FASE DE "LLUNA DE MEL": Desapareix la violència i la tensió. L'agressor utilitza la manipulació afectiva per què la dona no l'abandoni, argumentant un penediment amb promeses de canvi, regals, etc. que pot semblar sincer.

Es donen tres emocions que mantenen el cicle de la violència en moviment i dificulta el trencament d'una relació violenta:

•AMOR per la seva parella; la relació passa per bons moments i no és tot dolent.

•ESPERANÇA que tot canviarà, donat que l'inici de la relació no va ser així de violent.

•POR que la matin a ella o a la seva família.

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol de l'activitat	**El cicle de la violència en les relacions entre adolescents**
Curs acadèmic (en què s'ha dut a terme)	2014-2015
Centre (on s'ha dut a terme)	Institut d'Almenar
Professorat responsable (nom o càrrec)	Laura Casado i Mercè Massip
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	1,4 i 6
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	primer trimestre, 4 de desembre 2015 una sessió d'una hora
Espai educatiu (en què s'ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.)	àrea de llengües
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	4t ESO A i B
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	-
Materials i recursos usats (d'altri)	Fitxa del cicle de la violència del Centre Dolors Piera.Audiovisual de Youtube "Decía que me quería".
Metodologia i desenvolupament (com s'ha fet)	
- Explicació del cicle de la violència. - Fotocòpia del cicle de la violència a cada alumne/-a. - Visionat del vídeo de youtube "Decía que me quería". - Identificació dels trets de la relació corresponents a cada fase del cicle de la violència. - Posada en comú dels trets de cada fase vistos en el vídeo. - Preguntes.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Molt bona, com que el contingut feia referència a les relacions entre joves de la mateixa edat que l'alumnat a qui s'ha adreçat, han identificat molt bé els trets de cada fase del cicle de la violència.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als currícula, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu currícula, vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir madurar el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

Plaça
de Caterina Albert
(Victor Català)
Caterina Albert Paradís
Escriptora (L'Escala (Girona) 1869 - 1966)
Carrer
de la
Comtessa Elvira
Plaça
d'Elisenda
de Montcada
Elisenda de Montcada i de Pinós
Reina consort de Catalunya - Aragó 1322-1337 (1292 - Barcelona 1364)
Plaça
de
Federica Montseny
Federica Montseny i Mañé
Política Madrid 1905-Tolosa 1994
Carrer
Irene Soisona
Carrer
de
Pepita Uriz
Pepita Uriz Pi
Mestra (Badostain (Navarra) 1883 - Berlín)
Plaça
de Maria Aurèlia
Capmany
Maria Aurèlia Capmany i Farnés
Pedagoga i Política (Barcelona 1918 - 1991)
Plaça
de Maria
Rosell

I. Caterina Albert Paradís

Caterina Albert i Paradís (l'Escala, 1869-1966), més coneguda pel pseudònim Víctor Català, va ser una escriptora catalana, coneguda sobretot per la seva novel·la "Solitud" (1905). Va tenir una formació autodidacta. Va aprendre el francès i l'italià pel seu compte, i va perfeccionar aquestes llengües amb les traduccions i els viatges. De ben petita, la pintura i l'escriptura van ser els seus entreteniments preferits, si bé ja havia escrit algun drama rural en l'adolescència.

Des dels quinze anys i fins a la guerra civil va fer estades al pis familiar de Barcelona. Això li va permetre ser una espectadora assídua de teatre, de cinema i de les òperes del Liceu. Va realitzar algunes temptatives poètiques amb el pseudònim de Virgili Alacseal (anagrama de L'Escala) a l'Almanac de l'Esquella de la Torratxa, però considerem que va començar la carrera d'escriptora als vint-i-nou anys, quan va guanyar dos premis als Jocs Florals d'Olot de l'any 1898, amb un poema «Lo llibre nou» i un monòleg, «La infanticida». Segons explica ella mateixa, Caterina Albert va patir un daltabaix, quan alguns membres del jurat van considerar que la temàtica i el llenguatge eren massa escandalosos, sobretot perquè provenien d'una ploma femenina. Mai més va tornar a utilitzar el nom real per signar les seves creacions. Quan l'any 1901 va publicar el primer llibre de versos, *El cant dels mesos*, va ser amb el nom del protagonista de la novel·la que estava escrivint amb què va signar l'obra i va inaugurar el pseudònim Víctor Català.

En total, Víctor Català va signar vuitanta-una narracions, amb els mateixos temes i interessos, més condensades les dels primers anys i més psicologistes les darreres. El seu corpus narratiu es presenta coherent i cohesionat a través de diversos temes com la bogeria, la violència, el tractament de l'entorn o el fat. Sabem per ella mateixa que s'esforçava per compaginar l'escriptura amb les altres obligacions: tenir cura de la mare malalta, atendre les visites i supervisar l'administració de les finques. A més, va cultivar el seu interès per l'arqueologia a les ruïnes d'Empúries.

A partir dels setanta-sis anys, Caterina Albert decideix no sortir de casa i rep les visites prostrada al llit, acompanyada del tinter i la ploma. Va viure noranta-set anys, cinquanta dels quals dedicats a la carrera literària.

2. Comtessa Elvira

Elvira de Lara, comtessa d'Urgell, va néixer l'any 1145 i va morir l'any 1220 a Lleida. Era filla del comte Nuño Pérez de Lara, senyor de Lara, i de Teresa Fernández de Traba, i germana de Sança, comtessa de Rosselló i Cerdanya. Es casà el 1178 amb el comte Ermengol VIII d'Urgell.

Membre, doncs, d'un llinatge de poder indiscutit, originari de Burgos, el seu matrimoni no només aportà a Ermengol VIII possessions a terres de Lleó, Castella i Galícia, sinó també la seguretat i l'ajut d'un llinatge important en cas necessari. A la mort del seu sogre, Ermengol VII, el seu espòs es convertí en el nou comte d'Urgell i el 1185 donà a la seva esposa Elvira els castells d'Agramunt, Ponts, Alòs, Linyola, Bell-lloc i la meitat de tot allò que tenia a Lleida, per tal que els posseís en vida, tingués fills o no.

Inicialment, aquell matrimoni sense fills va tenir fortes desavinences perquè la comtessa Elvira no volia que el seu marit la utilitzés com a garantia en la guerra contra el comte de Foix. Finalment signaren un acord de concòrdia entre cònjuges el 1203, en què es prometien estimació i fidelitat; tot i que segurament la reconciliació fou possible gràcies al naixement de la seva única filla Aurembiaix.

A la mort del seu marit el 1209, la comtessa Elvira esdevingué regent en nom d'Aurembiaix. Per tal de preservar el comtat per a la seva filla i evitar-ne el desmembrament, lliurà a Pere I la regència, alhora que el rei es comprometia a protegir-les contra les pretensions del vescomte Guerau de Cabrera. Després d'això la comtessa es refugià al monestir cistercenc de Sant Hilari de Lleida, que ella mateixa havia fundat el 1204. Després va contraure matrimoni amb un vell amic de la família, el cavaller Guillem de Cervera, senyor de Juneda, el qual es convertí en el tutor de la jove Aurembiaix. A la mort del rei Pere I, el comtat perillava i, llavors, Elvira i Guillem decidiren portar Aurembiaix a Castella sota la protecció dels Lara, mentre ells lluitaven per preservar els seus drets al comtat. La comtessa Elvira morí el 1220 i va ordenar que fos enterrada al monestir de Sant Hilari de Lleida.

3. Elisenda de Montcada Pinós

Dama d'alta noblesa que va ser la tercera esposa del rei Jaume II i reina de la corona d'Aragó. Nascuda l'any 1292 a Aitona, el seu pare va ser Pere II de Montcada, senyor d'Aitona, i la seva mare, Elisenda de Pinós.
Pertanyia a una de les famílies més nobles de Catalunya, molt propera a la monarquia. Elisenda tenia dos germans: Ot, que fou el padrí de bateig del futur Pere el Cerimoniós, i Gastó, elegit primer bisbe d'Osca i després de Girona.

El casament amb Jaume II s'efectuà a Tarragona el dia de Nadal de l'any 1322. El rei dotà la núvia amb les rendes de Berga, Burriana, Tortosa, Morella, Torroella de Montgrí i Pals i el germà gran amb les poblacions de Seròs i Mequinensa. Ella tenia 30 anys i ell 55.

S'instal·laren al palau reial de Barcelona i portaven una vida relativament tranquil·la. Ella intervenia en els afers d'estat donant consell, com havien fet altres reines. Fou partidària del nét de Jaume II, el futur Pere el Cerimoniós, fet que aquest li agraí sempre. La reina era una dona madura, culta, bella i molt pietosa, cosa que feia que el dia a dia a la cort reial fos cordial, malgrat la rigidesa i la severitat de Jaume II.

Ben aviat Elisenda començà a interessar-se per la fundació d'un monestir de l'orde de les clarisses. El 1326 començaren les obres d'un monestir a Pedralbes i el 1327 hi ingressaren catorze monges i elegiren la primera abadessa, Sobirana d'Olzet.

El rei va morir el 1327, i en el seu testament, que havia redactat pocs mesos abans de la seva mort, ratificava les donacions en rendes fetes a la seva dona. A més li deixava la corona d'or que li havia comprat al moment de les noces i moltes altres joies, teles bones i paraments de taula com una vaixella treballada feta d'or i plata.

A la mort del rei, la reina es retirà a viure a un palau que es va fer construir prop del Monestir, on hi va viure 37 anys i on procurà que no hi faltés de res. Elisenda morí el 1364, als 72 anys. Deixà com a hereu dels seus béns el monestir, excepte alguns béns destinats a institucions, familiars o coneguts.

El sepulcre de la reina està situat tocant la paret que separa l'església del claustre, de manera que part del monument és dins l'església i part en el claustre. A la part visible des d'església la figura jacent de la reina va revestida de majestat amb corona.

4. Frederica Montseny i Mañé

Frederica Montseny i Mañé va ser una dirigent anarquista. Accedí al càrrec de ministra de Sanitat i Assistència Social en el segon govern de Largo Caballero en plena Guerra Civil (1936-1937), i fou la primera dona ministra de la història d'Espanya.

Frederica va néixer a Madrid el 1905, en el si d'una família llibertària: filla de dos anarquistes catalans que van ser processats en diverses ocasions per les seves idees.

Va estudiar Filosofia i Lletres a la Universitat de Barcelona, es va afiliar a la CNT i era col·laboradora en publicacions anarquistes on escrivia sobre filosofia, literatura i feminisme. El 1930 s'uneix sentimentalment a Germinal, àlies de Josep Esgleas, dirigent anarcosindicalista.

El novembre de 1936, en plena guerra civil, entrà a formar part del Govern de Francisco Largo Caballero com a ministra de Sanitat i Assistència Social. Al capdavant del ministeri va impulsar una política sanitària de prevenció i de lluita contra malalties venèries i també va promoure una llei de l'avortament. Moltes de les seves iniciatives no es pogueren materialitzar ja que abandonà el govern el juny de 1937. Poc després, el 1938, la trobem presidint el primer comitè d'enllaç CNT-UGT.

Montseny, que encara era a Barcelona el gener de 1939, intentava organitzar la resistència, ja que era responsable del departament de Sanitat en una Comissió Organitzadora de Batallons de Voluntaris.

A finals de gener del 1939 va travessar la frontera, primer passà per Perpinyà i després viatjà fins a París. Davant de la petició d'extradició de Franco va fugir, però la policia la va detenir i fou empresonada. El fet d'estar embarassada la salvà de ser retornada per la Gestapo a Espanya. Amb l'alliberament de França per part dels aliats, Germinal i Frederica es retroben i la família s'instal·la a Tolosa de Llenguadoc.

En tota la seva vida a l'exili no va deixar mai les seves tasques de propaganda confederal, assistint a mítings a França, Canadà, Suècia i Mèxic. Les seves oratòries aixecaven passions, i li van fer merèixer el nom de la *Indomable*, la *Torera* o la *Leona*. Tampoc va deixar d'escriure, i així el 1964 publicà *Heroínas*, una mirada cap al paper de les dones en la guerrilla; el 1974 publica *Crónicas de la CNT*, una selecció dels seus escrits de 1960-1961, i el 1987 apareixia la primera part de les seves memòries: *Mis primeros cuarenta años*.

Amb la restauració de la democràcia tornà a Espanya, on el 1977 participà en mítings de la CNT a Barcelona i en d'altres actes de propaganda llibertària arreu de l'estat, però retornà a Tolosa, on va morir el 1993.

5. Irene Solsona i Fages

Irene Solsona i Fages va néixer a Vila-sana (el Pla d'Urgell) el 24 de novembre de 1933. Inicià els estudis a l'escola pública del poble i cursà el batxillerat a Lleida, al col·legi Sagrada Família. Es graduà a l'escola de Magisteri de la ciutat. L'any 1957 va exposar una col·lecció d'olis al Cercle de Belles Arts de Lleida, del qual va formar part. Segueix la seva formació artística a l'escola Massana de Barcelona i, posteriorment, a l'escola d'Art de Tarragona i Llotja, també a Barcelona, on es gradua en l'especialitat de pintura. Durant la seva estada a Barcelona entra en contacte amb els ambients artístics de la ciutat, especialment amb els de caire més innovador i progressista. Es casa i té tres fills. Quan torna a Lleida, i juntament amb la seva germana Rosa Maria, va obrir un estudi d'art que va esdevenir pioner pel que fa a una nova concepció d'impartir l'ensenyament de l'expressió plàstica. L'any 1970, a partir d'una proposta de l'escola Annexa, s'incorporaren activitats docents a l'estudi. En aquest taller es va formar la primera fornada d'alumnes graduats per lliure en arts aplicades de Lleida. Irene Solsona va participar i col·laborar activament amb diverses entitats, com ara les escoles d'estiu per a mestres Rosa Sensat de Barcelona i Jaume Miret de Lleida, amb "orientacions didàctiques per al desenvolupament de les arts a l'escola". També col·laborà amb el Museu d'Art de Catalunya, l'Institut de Ciències de l'Educació dels estudis universitaris de Lleida, les escoles Alba, Òmnium cultural, el departament de cultura de la Generalitat de Catalunya, les aules-taller des de la seva fundació, en les quals esmerçà tota la seva humanitat i capacitat constructiva. També va impulsar la difusió de les arts plàstiques pels pobles de les comarques de Lleida, especialment per als joves del seu poble, Vila-sana, creant un conjunt d'activitats artístiques i culturals inèdites a l'època. Irene Solsona va morir a Lleida el 2 de juny de 1985, a l'edat de 52 anys. Maria Rúbies, amiga seva, va plasmar l'últim adéu a Irene en un bell poema el juny de 1985:

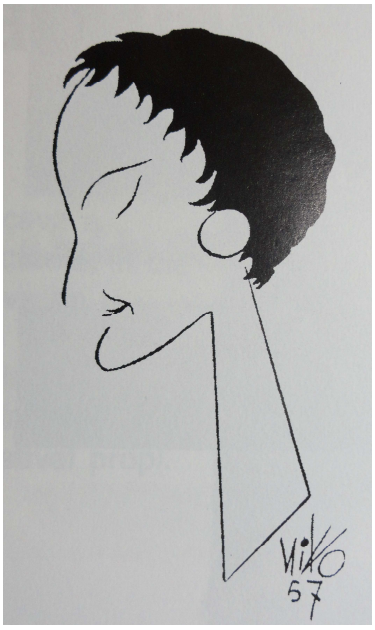

<u>Irene, pau</u>

El blat encara no és del tot granat
I tots els verds i grocs dels plans sembrats.
Els amples camps són plens d'esplèndides roselles.
Grocs, verds i vermells.
Vent, sol i pols.
No és pas el temps de sega.
Qui t'ha segat, abans de temps?
Irene, blat madur.
Qui t'ha abatut?
La grossa espiga damunt la fràgil tija?
El pes del teu treball i l'amistat?
La força inefable de l'amor?
Irene, on vols anar?
A omplir de dolces flors antigues valls?
A viure una altra vida nova i més plena?
Que el vent escampi amb força les llavors
Sobre la nostra pobra terra eixuta i erma.
Aquells que tu estimaves la llauraran amb ton record.

6. M. Aurèlia Capmany

Va néixer a Barcelona l'any 1918, i morí al mateix lloc l'any 1991. Filla del folklorista Aureli Capmany, estudià a l'Institut Escola, que representava aleshores l'avantguarda educativa de l'època, lloc on començà a escriure. La derrota a la guerra civil espanyola representà per a ella, una jove estudiant que es movia en ambients catalanistes il·lustrats, una hecatombe cultural. Mentre aprenia a gravar vidre per aprendre un ofici, va acabar la llicenciatura de Filosofia a la universitat. Després de graduar-se es dedicà a l'ensenyament secundari. Durant els anys 40 entra en contacte amb el grup de la revista "Ariel". El 1952 marxa a París, gràcies a una beca de l'Institut Francès, on entrarà en contacte amb l'existencialisme, corrent filosòfic que influirà en la seva obra *Necessitem morir* (1952). Tot i els entrebancs de la censura, Maria Aurèlia Capmany, no va deixar de publicar, sobretot novel·les, i, durant la seva trajectòria literària, va rebre els premis Joanot Martorell (1948), Narcís Oller (1952), Josep Yxart (1957), Sant Jordi (1968), de la Crítica Serra d'Or de teatre (1972), del Ministeri d'Afers Estrangers Italià (1979), de la Crítica Serra d'Or de literatura infantil juvenil (1982) i la Creu de Sant Jordi (1982). Als anys 60, les activitats en el camp literari i teatral fan que deixi el món de l'ensenyament, com a professora de filosofia i llengües. Aleshores, la tasca polifacètica de Capmany es multiplica: a les novel·les, cal afegir-hi el teatre –com a autora, cofundadora de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual (1959), directora i actriu (també de cinema)-, els llibres d'assaig –sobretot literaris i feministes-, les traduccions, les lletres de cançons, les col·laboracions en els mitjans de comunicació -guions per a còmics, ràdio i televisió i articles continuats a la premsa-, cursos, conferències, presentacions, jurat en certàmens i concursos. Ella va introduir i defensar a Catalunya i Espanya el feminisme de la igualtat, i fou una incansable activista cultural i política, que va participar en diverses entitats, institucions i associacions. Militant del PSC, va ser regidora de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona i membre de la Diputació de Barcelona des del 1983 fins a la seva mort, el 2 d'octubre de 1991. Aquesta intensa activitat en el món de la cultura –que el càncer final a penes va interrompre- va ser característica en la seva trajectòria vital de persona compromesa amb la seva realitat i defensora de les llibertats individuals i col·lectives.

7. Maria Rosell Latorre

Maria Rosell Latorre va néixer el 26 de març de 1913 a Alfarràs. Filla d'Antoni Rosell Masich, alcalde i jutge de pau d'aquesta localitat, i Pilar Latorre Lleida. Va estudiar Magisteri a l'Escola Normal de Lleida. El 1935 va obtenir el títol de Mestra Nacional i, després, va iniciar la seva trajectòria professional a l'escola pública durant 15 anys ininterromputs, amb destinacions a pobles de muntanya com River, Sant Esteve de la Sarga, etc.

Després de la guerra civil va casar-se amb José López López, a qui va conèixer durant la guerra. El matrimoni va superar els obstacles que suposava adaptar-se a una situació de postguerra i a destinacions laborals diverses, ja que el marit treballava a Lleida a les *Regiones Desvastadas*[1]. Finalment, Maria Rosell es va acabar traslladant a Lleida per viure amb el seu marit, primer al carrer Sant Anastasi i, després, en acabar la construcció dels blocs de *Regiones Devastadas*, a la llavors carretera de Torrefarrera, avui avinguda Alcalde Porqueres.

La situació del barri en aquella època, finals dels anys 40 i inicis del 50, va fer plantejar a Maria Rosell tornar a donar classes. En part, per ajudar a mantenir la família –llavors ja havien nascut els seus fills, Cèsar i Maria Pilar- i també per atendre la demanda de les famílies del barri que no tenien escola oficial i van recórrer a Rosell perquè donés educació als seus fills i filles.

Poc a poc, aquella precària escola es va convertir no només en l'únic recurs d'escolaritzar els nens i nenes del barri, que no podien desplaçar-se a altres centres llunyans, sinó també en un eix d'activitat cultural. Maria Rosell va esdevenir mestra i, també, consellera de moltes famílies que recorrien a ella per orientar els futurs dels seus fills i filles.

Va dur a terme la seva tasca docent amb una enorme vocació i sacrifici i en condicions molt poc adequades, amb poc espai (al propi domicili) i falta de mitjans pedagògics. El pagament de les classes mai va ser un problema, primer perquè s'adequava a les possibilitats d'un barri obrer i amb molta immigració i, després, perquè si algú tenia problemes per pagar la modesta tarifa, se li donava igualment escolaritat. Aquesta tasca, callada i altruista, roman en el record d'un gran nombre de veïns i veïnes que van voler el 1995 reconèixer el que va significar la tasca de Maria Rosell per al barri de Balàfia. La va ajudar el seu fill, Cèsar López Rosell, llavors estudiant de Magisteri, que després va orientar els seus passos cap al periodisme i va arribar a ser redactor en cap de "El Periódico de Catalunya".

Maria Rosell va morir el 16 de novembre de 1983, als 70 anys. Alguns dels seus veïns i veïnes la seguien visitant per seguir els seus consells o, simplement, acompanyar-la en la seva malaltia que la va obligar, l'últim any de la seva vida, a estar en una cadira de rodes.

[1] El *Servicio Nacional de Regiones Devastadas y Reparaciones* fou un organisme creat per la dictadura del General Franco, que en acabar la guerra seria l'encarregat de la reconstrucció del país, en aquells territoris que havien resultat molt danyats per la guerra.

8. Marta Mata Garriga

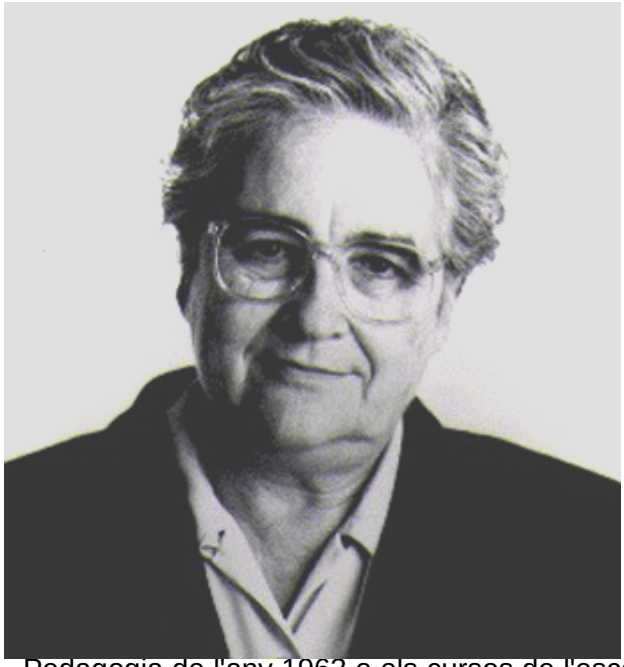

Marta Mata i Garriga va néixer a Saifores l'any 1926 i va morir el 2006 a Barcelona. Fou pedagoga, diputada i senadora socialista i presidenta del Consell Escolar de l'Estat. Era filla d'una altra il·lustre pedagoga catalana, Àngels Garriga, que la va influenciar molt en la seva vida professional.

Llicenciada en filosofia i lletres, a finals dels 50, viatja al kibbutz Dirv i entra en contacte amb Joan Reventós i altres dirigents del socialisme català, on militarà amb gran convicció i protagonisme. Esdevindrà regidora a Barcelona, diputada al Parlament de Catalunya i al Congrés de Madrid, i senadora. Tornant als anys 60, Marta Mata veu la necessitat de reforçar la formació dels mestres davant dels dèficits de la formació oficial. Organitza a la casa familiar de Saifores el Primer Congrés de Pedagogia Barata, les Sessions de Pedagogia de l'any 1963 o els cursos de l'escola de Jardineres del CICF fins que, a l'any 1965, es crea l'Escola de Mestres «Rosa Sensat», de la qual en fou cofundadora, fet que va propiciar la renovació pedagògica amb el restabliment de la democràcia a Espanya.

Les seves publicacions en el camp de la pedagogia són molt nombroses. A banda dels llibres d'exercicis i de didàctica de la fonètica, la lectura i l'escriptura, va crear o adaptar contes infantils, i va escriure multitud d'articles de pedagogia i de política educativa. Entre les nombroses distincions rebudes, destaca la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1997). L'any 1999 és nomenada *doctora honoris causa* per la UAB, distinció que posava en relleu la seva tasca com a pedagoga, la lluita per la recuperació de la memòria històrica educativa a Catalunya després de la guerra civil i la defensa de l'escola pública, democràtica i catalana. El 2000 i en representació de l'Escola de Mestres Rosa Sensat, recollia el XXè Premi per la Pau, i el 2002, el premi Ramon Fuster.

En el moment de la seva mort, ocupava el càrrec de presidenta del Consell Escolar de l'Estat, el màxim òrgan de participació de la comunitat educativa.

9. Montserrat Roig i Fransitorra

Montserrat Roig va néixer a Barcelona l'any 1946 i va morir al mateix lloc l'any 1991. El 1963 ingressa a la universitat i s'hi implica amb els moviments marxistes de resistència al franquisme. El 1966 es casa amb Albert Puigdomènech, militant del PSUC, on més tard ella també s'afilia. Llicenciada en Filosofia i Lletres per la Universitat de Barcelona (1968), comença a treballar com a redactora a la Gran Enciclopèdia Catalana. El 1969 viatja a la Universitat de Perugia (Itàlia); un any després naix el primer fill, Roger, i rep el premi Víctor Català pel seu primer llibre, *Molta roba i poc sabó.* Simultàniament, comença la seva intensa trajectòria periodística: a *Tele-Exprés*, *Serra d'Or* i com a redactora del Diccionari de Literatura Catalana —més endavant, escriurà també per a *L'Avenç, Els Marges, Destino, Triunfo* i *Vindicación Feminista*, entre altres. El 1971 se separa del marit i, poc temps després, comença una llarga relació amb Joaquim Sempere, pare del seu segon fill, Jordi, nascut el 1975. El 1972 apareix *Ramona, adéu*, i del 1973 al 1974 treballa com a lectora d'espanyol a la Universitat de Bristol (Anglaterra). El 1976 guanya el premi Sant Jordi amb *El temps de les cireres*, novel·la que provoca un impacte considerable en la crítica literària del moment. El reconeixement unànime es confirma amb *Els catalans als camps nazis* (1977) —premi de la Crítica Serra d'Or—, ingent obra de recuperació de la memòria històrica. S'enceta en aquests anys la seva carrera televisiva, amb el programa "Personatges" (TV2, 1977-1978). El 1980 va a Leningrad, per fer el reportatge *Mi viaje al bloqueo* (1982). El 1980, a més, apareix *L'hora violeta*, novel·la que reflecteix la seva maduresa literària, i *¿Tiempo de mujer?*, recull d'articles que mostren el seu compromís amb la lluita per l'alliberament de la dona. El 1982 publica la novel·la *L'òpera quotidiana* i viatja a Mèxic i a Cuba, i l'any següent a la Universitat de Strathclyde (Glasgow). Durant aquests anys continua col·laborant en diversos programes televisius. Poc després, viatja a la Universitat Estatal d'Arizona i quan torna se li diagnostica un càncer de mama, contra el qual comença una lluita contra rellotge. El 1990 —i fins un dia abans de la seva mort— escriu per al diari *Avui* articles sota el títol "Un pensament de sal, un pessic de pebre", i el 1991 apareix el llibre que resumeix la seva visió de la literatura des del feminisme, *Digues que m'estimes encara que sigui mentida.* Mor el 10 de novembre de 1991, a Barcelona. Les seves obres han tingut una considerable difusió internacional gràcies a les traduccions (la seva obra ha estat traduïda, a part de les principals llengües europees, al búlgar, hongarès, neerlandès, hebreu, rus i suec), i l'estima dels lectors es manifesta en la successió d'homenatges que, des de diverses institucions, l'han recordada com a escriptora, periodista i intel·lectual feminista.

10. Pepita Uriz i Pi

Pepita Uriz, arrenglerada en els sectors pedagògics més innovadors, havia nascut el 1883 a Navarra i des de l'any 1915 va ser professora de pedagogia de "la Normal" de Girona on, posteriorment, ocupà la càtedra de ciències.

L'any 1921, abandonà Girona amb la seva germana Elisa, professora de música a la mateixa institució, i marxà a Lleida, on va ser professora de pedagogia a l'Escola Normal de Mestres. Quan Pepita Uriz Pi arribà a les Terres de Ponent les seves idees pedagògiques i didàctiques van sotragar l'ambient "benpensant" de la ciutat. Pepita es mantenia al corrent de les noves tendències didàctiques, tant les de l'Institut J.J. Rousseau de Ginebra, com les de les escoles noves.

El procés d'aprenentatge per a Pepita Uriz Pi no era un fet aïllat de la realitat, ni tampoc de la pròpia experiència quotidiana. Un dels temes que més l'interessen és la condició de la dona. L'obra escrita per Margarita Nelken *La condición social de la mujer en España: su estado actual, su posible desarrollo*, és un llibre que utilitzarà sovint a les seves classes per mostrar les condicions de submissió en què es troba la dona i els mecanismes per transformar-les.

Les seves aportacions metodològiques i les temàtiques tractades amb les seves alumnes no van ser del gust de certs sectors. Tot just encetat el seu primer curs a la Normal li fou incoat un expedient a causa d'una denúncia del bisbe de Lleida Josep Miralles Sbert, pel qual va ser sancionada el 1925. L'expedient va tardar a resoldre's a causa del ressò que el cas va tenir en la premsa local. El motiu de la denúncia van ser unes manifestacions crítiques amb la religió fetes a l'aula i la proposta d'unes lectures per a les noies de quart curs que, entre els sectors més conservadors de Lleida, es van considerar poc adequades (les obres del jurista proper a la causa obrera Pedro Dorado Montero, el doctor Ramon Turró Darder i la política Margarita Nelken). Personalitats de la talla de Ramon y Cajal, Julián Besteiro o Gabriel Alomar van donar suport a Uriz, alhora que defensaven la llibertat de càtedra. El 6 de març de 1926 es reincorporà a l'Escola després de complir un any de sanció.

Durant l'etapa republicana, concretament l'any 1932, va ser nomenada directora, i posteriorment va ser presidenta de la Ponència d'Ensenyament Primari, al CENU (Consell Escola Nova Unificada) l'any 1936. En inciar-se la guerra civil ingressà a les files del PSUC.

A la fi de la Guerra Civil s'exilià amb la seva germana Elisa, primer a París, on van col·laborar activament amb la Resistència davant l'ocupació nazi i va ajudar els exiliats i, posteriorment a Berlín on va treballar en el camp docent. Morí en aquesta ciutat a l'edat de 75 anys.

II. Victòria Kent siano

Va néixer a Màlaga l'any 1898. No va voler anar a l'escola, per això va fer els seus estudis elementals amb professors particulars. Quan va acabar, va estudiar a l'escola Normal de mestres, i al 1917 es va traslladar a Madrid. Aquí va fer el Batxillerat i al 1920 va ingressar a la Facultat de Dret, com a alumna no oficial, i acabà la carrera al 1924.

Va entrar a formar part del Col·legi d'advocats al 1925 i, encara que no tenia massa interès a exercir la seva professió davant els tribunals, l'u de maig d'aquest mateix any ja va realitzar la seva primera intervenció.

És a l'any 1930 quan el seu nom surt a totes les pàgines dels diaris nacionals i estrangers, com a protagonista d'un fet únic: va ser designada per defensar, davant del Tribunal Suprem de Guerra i Marina, Don Alvaro de Albornoz, un dels caps de la rebel·lió republicana a Jaca. Això la convertí en la primera dona del món que exercia davant un consell de guerra. La seva intervenció va ser molt ben valorada pels seus col·legues masculins, ja que va aconseguir l'absolució de l'acusat que defensava, la qual cosa li va donar un gran prestigi.

Es va afiliar al Partit Radical Socialista, i l'any 1931 va ser elegida diputada juntament amb Clara Campoamor, i designada Directora General de presons, càrrec que ocuparia fins al 1934.

Com a directora, el seu pas per les presons espanyoles va ser molt significatiu, ja que va ordenar la millora de l'alimentació, la llibertat de culte religiós i els permisos per raons familiars. Va tancar 114 centres penitenciaris per estar en males condicions i va ordenar construir la presó de dones de "Las Ventas" a Madrid, on no hi havia cel·les de càstig i va crear el Cos Femení de Presons, per a les presons de dones, i l'Institut d'Estudis Penals.

Les seves intervencions al Parlament són escasses, però es recorden els seus discursos en contra del vot femení a les eleccions, al·legant manca de preparació social i política de les dones espanyoles, argumentant que el seu vot seria irresponsable atesa la influència de l'església en l'estat espanyol, cosa que perjudicaria els partits d'esquerres.

Al 1936 va tornar al parlament com a diputada del Frente Popular. En esclatar la Guerra Civil, va marxar al front del Guadarrama, on es va encarregar de subministrar vestits i aliments a l'exèrcit republicà. Se la va nomenar per dirigir el campament de refugiats al nord de França, com a Primera Secretària de l'Ambaixada.

A la mort de Franco, va tornar a Espanya, però no hi va estar massa temps. Se'n va tornar cap a Nova York, on va morir el 26 de setembre de 1987.

12. Victorina Vila Badia

Nascuda a Albesa el 1883, Victorina Vila era filla d'un metge i una mestra. L'ambient familiar era lliberal i progressista. Va estudiar música, el batxillerat i magisteri elemental a Lleida, estudis que deixà de moment inacabats, mentre que el temps que el seu pare exercí a Barcelona, es dedicà exclusivament a la música; la seva especialitat era el piano. En tornar de Barcelona, la família s'establí a Corbins. En aquell temps féu amistat amb Frederic Godàs, un jove mestre amb entusiasme per fundar a Lleida un col·legi basat en els principis de la pedagogia moderna, amb qui compartia ànsies intel·lectuals i ideals republicans, i amb el qual es casà el 19 de desembre de 1903.

El 1905, quan ja havia nascut el seu primer fill i es trobava embarassada del segon, acabà els estudis de mestra elemental i el febrer del 1906 la parella fundava la primera seu del Liceu Escolar, la primera 'Escola Nova Catalana' que hi hagué a la ciutat, una escola humil i petita, però rica en inquietud pedagògica, respectuosa i democràtica, que esdevindria un referent paradigmàtic de l'educació a Lleida.

Passats cinc anys i consolidada l'escola, el 1911 el matrimoni s'embarcà en una nova aventura, la fundació de l'Escola Minerva, dirigida personalment per Victorina; un col·legi amb els mateixos principis que el Liceu, però només per a nenes. Atès el creixement dels dos centres, el matrimoni es decidí a construir un gran edifici que reunís les condicions físiques i pedagògiques que consideraven necessàries, on podrien estudiar els alumnes d'ambdós col·legis.

El 1916 Victorina va rebre una beca de la Mancomunitat de Catalunya per assistir a un curs de la Dra. Montessori a Barcelona, amb l'ànim de conèixer els principis dels nous corrents pedagògics, sistema que més endavant implantaria en els cursos de pàrvuls.

Malauradament, el seu marit, en un viatge que la parella feia a Noruega per visitar diverses escoles, va caure greument malalt a França i va morir el 16 de juliol de 1920. Ella es trobà, doncs, amb 37 anys i 5 fills d'entre quinze i tres anys i una escola amb 500 alumnes on havien fet una gran inversió econòmica. Reprengué llavors les regnes de l'Escola Minerva i deixà la direcció del Liceu Escolar temporalment a l'amic Humbert Torres. Finalment, el 1928, va deixar la direcció del col·legi Minerva i va llogar l'edifici a mossèn Montaner, director de l'escola Verdaguer de Lleida.

Victorina Vila havia tingut nou fills, tot i que quatre d'ells van morir molt petits. Els cinc restants van estudiar batxillerat a Lleida i estudis superiors a Barcelona; excepte una de les noies, Elvira, que va fer la carrera de música a Lleida. De la resta, un fou metge, Enric; dos advocats, Víctor i Maria; i un mestre, Frederic.

El 2 de novembre de 1937, avions italians al servei de Franco bombardejaren la ciutat i destruïren, entre altres, una part del Liceu Escolar, on van morir 42 infants, un mestre i diverses persones que es trobaven dins de l'edifici. Arran d'aquest fet, Victorina decidí deixar la ciutat i marxà per exercir de mestra a Éller (La Cerdanya).

Finalment, a principis de 1939 emprengué el camí de l'exili acompanyada per quatre dels seus fills, i s'instal·là definitivament a Mèxic, on moriria el 1962, a l'edat de 79 anys.

Qüestionari gimcana 6 de març - SOLUCIONS

Via – nom	Preguntes possibles (cal deixar només 5)
Pl. Marta Mata	1. Quina il·lustre pedagoga catalana va ser la seva mare? Àngels Garriga 2. What title did she get in 1999? Doctora honoris causa per la UAB 3. Quina important associació de mestres va fundar? Escola de mestres ROSA SENSAT 4. Quina distinció va rebre l'any 1997? Creu de Sant Jordi 5. Look around you. How is the blue and red Building called? Comissaria Mossos d'Esquadra
C/ Montserrat Roig	1. Quina va ser l'obra amb què es donà a conèixer i guanyà el premi Víctor Català? Molta roba i poc sabó 2. En quina especialitat es llicencià el 1968? Filosofia i Lletres 3. A part de les principals llengües europees, what languages has her work translated into? Búlgar, hongarès, neerlandès, hebreu, rus i suec 4. Look around. Find a word that means "myself" in Africaans. Ekke 5. Quin edifici escolar públic hi ha en aquest carrer? CEIP Pràctiques II
Pl. Victorina Vila	1. L'escola de nenes que va fundar tenia nom de deessa romana: quina? Minerva 2. De quina nacionalitat eren els bombarders que van arrasar el Liceu escolar? italians 3. On va morir finalment? Mèxic 4. How many children did she have? nine 5. What French department Store is near? Carrefour
C/ Victòria Kent	1. Amb quin altre carrer amb nom de dona és perpendicular el C/ Victòria Kent? C/ Pepita Uriz 2. Quina era la seva professió? advocada 3. Quan (any) es va convertir en la primera dona a exercir davant un consell de guerra? 1930 4. Juntament amb quina altra dona va ser elegida diputada el 1931? Clara Campoamor 5. What important building can you see? Prison, jail of Lleida
C/ Pepita Uriz	1. When did she leave Girona? In 1921 2. Amb qui va venir a Lleida en marxar de Girona? Amb la seva germana Elisa 3. Qui és l'autora de "La condición social de la mujer en España", obra de referència per a Pepita Uriz? Margarita Nelken 4. On va morir finalment? Berlin 5. How is the elderly home at the end of the street called? Castrillón
Pl. Elisenda de Montcada	1. Com es deia la seva mare? Elisenda de Pinós 2. De qui va ser la tercera esposa? Jaume II 3. How old was she, when she got married? 30 years old 4. Quina diferència d'edat hi havia entre ella i el seu marit? 15 anys 5. Quants bancs hi ha a la plaça? 13
Pl. Maria Rosell	1. A què es dedicava professionalment Maria Rosell abans de la guerra civil? Mestra a l'escola pública 2. How many children did she have? 2 3. En quin barri va viure i va destacar pel seu altruisme i compromís? Balàfia 4. En quin any es va construir la plaça que duu el seu nom? 1995

	5. Quin és el nom del centre de discapacitats que confronta amb la plaça Maria Rosell? Aremi
Pl. Federica Montseny	1. On va néixer? Madrid 2. De quin ministeri es va fer càrrec el 1936? Sanitat i Assistència social 3. Where did she go at the end of January in 1939? Paris 4. How many benches are there in the square? 4 5. There's a cafe bar. What's the price of the menú?
Pl. M. Aurèlia Capmany	1. On va néixer? Barcelona 2. How many prizes did she win? 8 3. De quin partit polític era militant? PSC 4. Quin nom té la perruqueria de la plaça? EME's Perruquers 5. Com es diu la cafeteria que hi ha a la plaça? Cafeteria Gran Plaça
C/ Irene Solsona	1. Què va exposar el 1957 al Cercle de Belles Arts de Lleida? Una col·lecció d'olis 2. En quines dues important escoles d'Art de Barcelona va estudiar? Escola Massana i escola d'Art de Tarragona i Llotja 3. Who did she get in touch with when she was in Barcelona? artists and intellectuals 4. Where can you buy wood? In Gueldos store 5. Quantes pilones hi ha al C/Irene Solsona? 20
Pl. Caterina Albert	1. What was Caterina penname? Víctor Català 2. Amb quin monòleg va guanyar els Jocs florals d'Olot l'any 1898? La infanticida. 3. How is the mind gym called? MeiAn 4. A la vora de quin centre educatiu està situada la plaça? Lestonnac 5. Quantes reixes de clavegueram hi ha al terra de la plaça? 8
C/ Comtessa Elvira	1. Who was Countess Elvira's father? Nuño Pérez de Lara 2. Amb qui es va casar el 1178? Ermengol VIII d'Urgell 3. Fruit d'aquell matrimoni nasqué una filla: quin era el seu nom? Aurembiaix 4. How is the school called near the street? CEIP Sant Josep de Calassanç 5. Amb quin carrer és perpendicular el C/ Comtessa Elvira? Humbert Torres

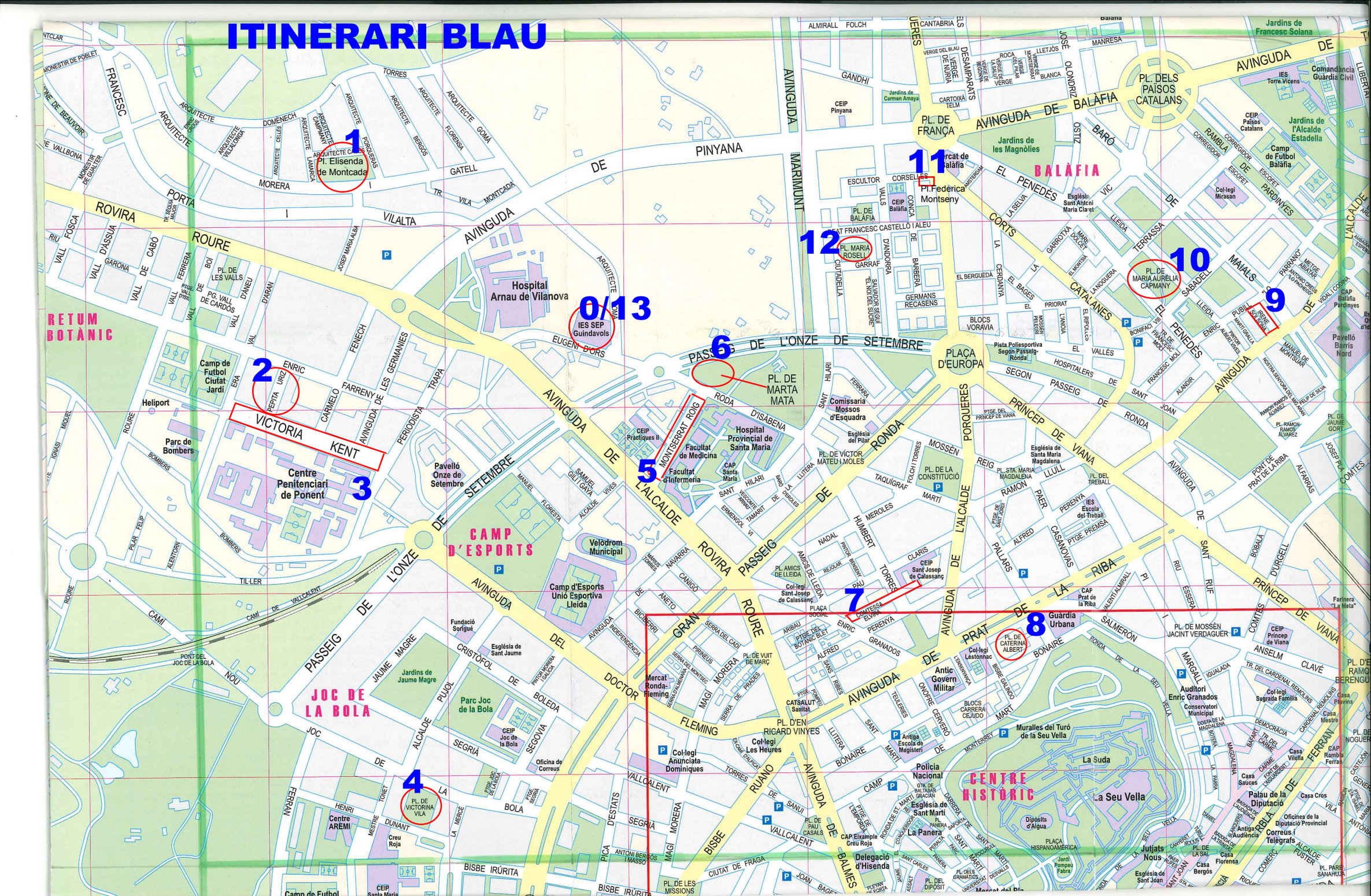
ITINERARI BLAU
1
Pl. Elisenda de Montcada
2
3
4
PL. DE VICTORINA VILA
5
6
PL. DE MARTA MATA
7
8
PL. DE CATERINA ALBERT
9
PL. DE MARIA AURÈLIA CAPMANY
10
11
Pl.Federica Montseny
12
PL. MARIA ROSELL
0/13
IES SEP Guindavols
RETUM Bbotànic
JOC DE LA BOLA
CAMP D'ESPORTS
CENTRE HISTÒRIC
Hospital Arnau de Vilanova
Centre Penitenciari de Ponent
Camp de Futbol Ciutat Jardí
Pavelló Onze de Setembre
Velòdrom Municipal
Camp d'Esports Unió Esportiva Lleida
Parc Joc de la Bola
Jardins de Jaume Magre
Parc de Bombers
Heliport
Centre AREMI
Creu Roja
Oficina de Correus
Hospital Provincial de Santa Maria
Facultat de Medicina
Facultat d'Infermeria
CAP Santa Maria
Comissaria Mossos d'Esquadra
Església del Pilar
Església de Santa Maria Magdalena
Església de Sant Jaume
Església de Sant Martí
Església de Sant Joan
Església de Sant Antoni Maria Claret
Col·legi Les Heures
Col·legi Anunciata Dominiques
Col·legi Sant Josep de Calassanç
Col·legi Lestonnac
Col·legi Sagrada Família
Col·legi Mirasan
Col·legi Pinyana
Col·legi Jaumes Catalans
Antiga Escola de Magisteri
Antic Govern Militar
Guàrdia Urbana
Policia Nacional
Delegació d'Hisenda
Jutjats Nous
Auditori Enric Granados
Conservatori Municipal
Palau de la Diputació
Oficines de la Diputació Provincial
Correus i Telègrafs
Antiga Audiència
Casa Vilella
Casa Sauces
Casa Florensa
Casa Bergós
Casa Cros
Casa Pluvins
Casa Mestre
Pista Poliesportiva Segon Passeig-Ronda
Pavelló Barris Nord
Jardins de les Magnòlies
Jardins de Carmen Amaya
Jardins de Francesc Solana
Jardins de l'Alcalde Estadella
Comandància Guàrdia Civil
Farinera "La Meta"
Mercat Ronda-Fleming
Mercat del Pla
Muralles del Turó de la Seu Vella
La Suda
La Seu Vella
Plaça d'Europa
Plaça Hispanoamèrica
Pl. de les Missions
Pl. d'en Ricard Viñes
Pl. de la Constitució
Pl. dels Països Catalans
Pl. de França
Pl. de Balàfia
Pl. de Maria Aurèlia Capmany
Pl. de Marta Mata
Pl. de Mossèn Jacint Verdaguer
Pl. de Ramon Ramos Alvarez
Pl. de les Valls
Pl. de Pau Casals
Pl. de la Sal
Pl. del Dipòsit
Pl. del Gramàtics
Pl. del Princep de Viana
Pl. de Sta. Maria Magdalena
Pl. de Víctor Mateu i Moles
Pl. de Vuit de Març
Pl. de la Catalanes
Pl. de Cardós
Pl. de Cabó
Pl. de Vall d'Aran
Pl. de Vall d'Àssua
Pl. de Vall d'Aneu
Pl. de Vall de Boí
Pl. de Vall de Fosca
Pl. de Vall de Garona
Pl. de Vall de Ferrera
Pl. de Vall de Riu
Pl. de Vall de Ruth
Pl. de Vall de Vall
Pl. de Vall de Vallbona
Pl. de Vall de Vallcalent
Pl. de Vall de Vallcalent
Pl. de Vall de Vallcalent

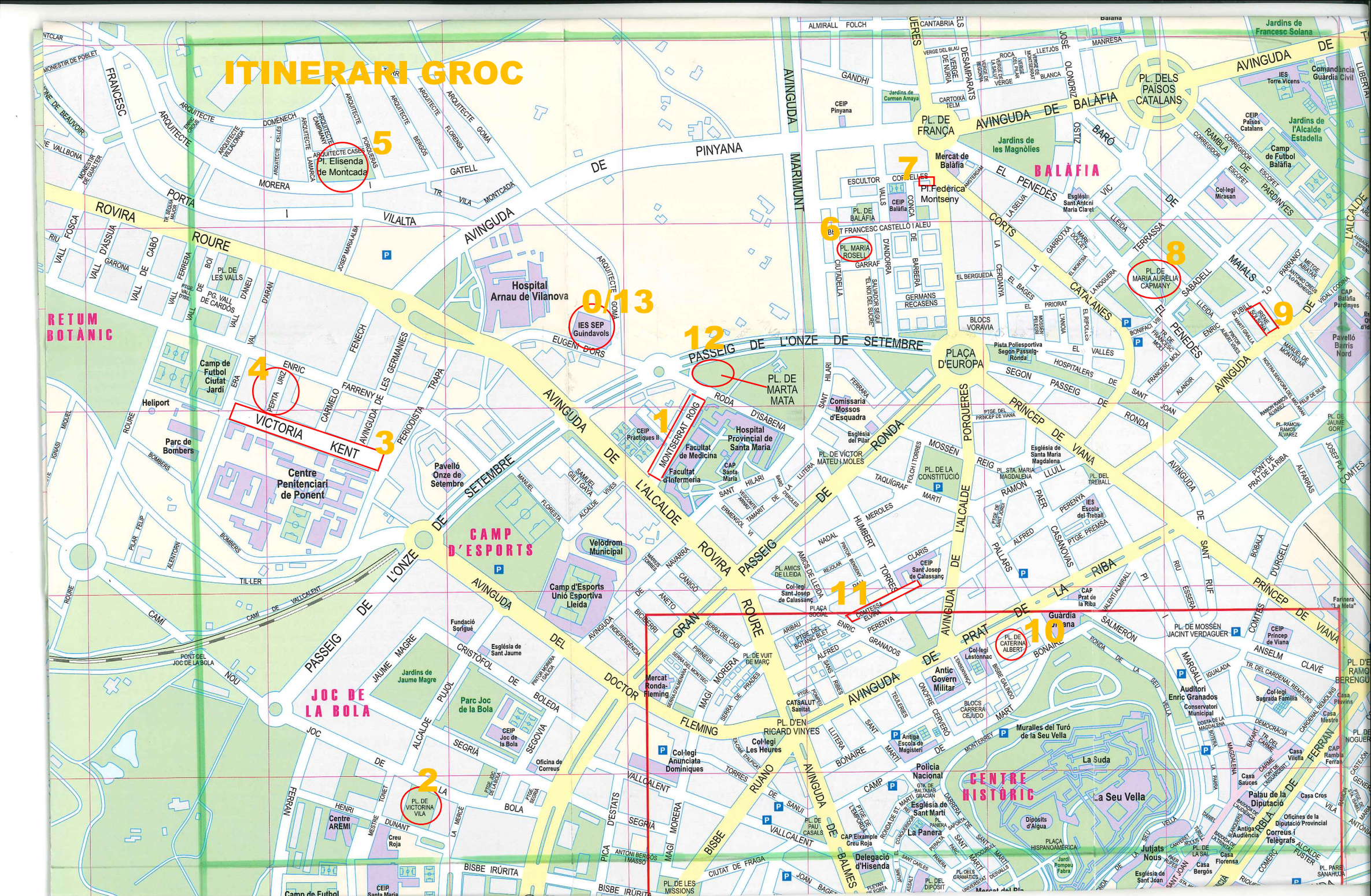
ITINERARI GROC
5
Pl. Elisenda de Montcada
4
ENRIC
VICTORIA
KENT
3
0/13
IES SEP Guindavols
12
PASSEIG DE L'ONZE DE SETEMBRE
1
MONTSERRAT ROIG
7
Pl.Federica Montseny
6
PL. MARIA ROSELL
8
PL. DE MARIA AURÈLIA CAPMANY
9
PUBILL
11
10
PL. DE CATERINA ALBERT
2
PL. DE VICTORINA VILA
Hospital Arnau de Vilanova
Hospital Provincial de Santa Maria
Facultat de Medicina
Facultat d'Infermeria
Comissaria Mossos d'Esquadra
Centre Penitenciari de Ponent
Pavelló Onze de Setembre
Camp de Futbol Ciutat Jardí
Camp d'Esports Unió Esportiva Lleida
Velòdrom Municipal
Parc de Bombers
Heliport
Parc Joc de la Bola
Jardins de Jaume Magre
Mercat Ronda-Fleming
Col·legi Anunciata Dominiques
Col·legi Les Heures
Col·legi Sant Josep de Calassanç
Col·legi Sagrada Família
Col·legi Mirasan
Col·legi Lestonnac
Antic Govern Militar
Antiga Escola de Magisteri
Auditori Enric Granados
Conservatori Municipal
Mercat de Balàfia
Jardins de les Magnòlies
Jardins de l'Alcalde Estadella
Camp de Futbol Balàfia
Pavelló Barris Nord
Pista Poliesportiva Segon Passeig-Ronda
Guardia Urbana
Policia Nacional
Delegació d'Hisenda
Jutjats Nous
Palau de la Diputació
Oficines de la Diputació Provincial
Correus i Telègrafs
Antiga Audiència
Casa Vilella
Casa Sauces
Casa Florensa
Casa Bergós
Casa Pluvins
Casa Mestre
Casa Cros
Muralles del Turó de la Seu Vella
La Suda
La Seu Vella
CENTRE HISTÒRIC
JOC DE LA BOLA
CAMP D'ESPORTS
BALÀFIA
RETUM BOTÀNIC
Església de Sant Jaume
Església de Sant Antoni Maria Claret
Església de Sant Joan
Església de Sant Martí
Església de Santa Maria Magdalena
Església del Pilar
Església de la Mercè
Església de Sant Pere
Església de Sant Llorenç
Església de Sant Andreu
Església de Sant Crist
Església de Sant Agustí
Església de Sant Domènec
Església de Sant Francesc
Església de Sant Pau
Església de Sant Salvador
Església de Sant Sebastià
Església de Sant Vicent
Església de Sant Vicenç
Església de Sant Vicenç de Paul
Església de Sant Vicenç de Ponts
Església de Sant Vicenç de Torrelles
Església de Sant Vicenç de Vilanova
Església de Sant Vicenç de Vilanova de la Barca
Església de Sant Vicenç de Vilanova de la Barca
Església de Sant Vicenç de Vilanova de la Barca

ITINERARI ROIG

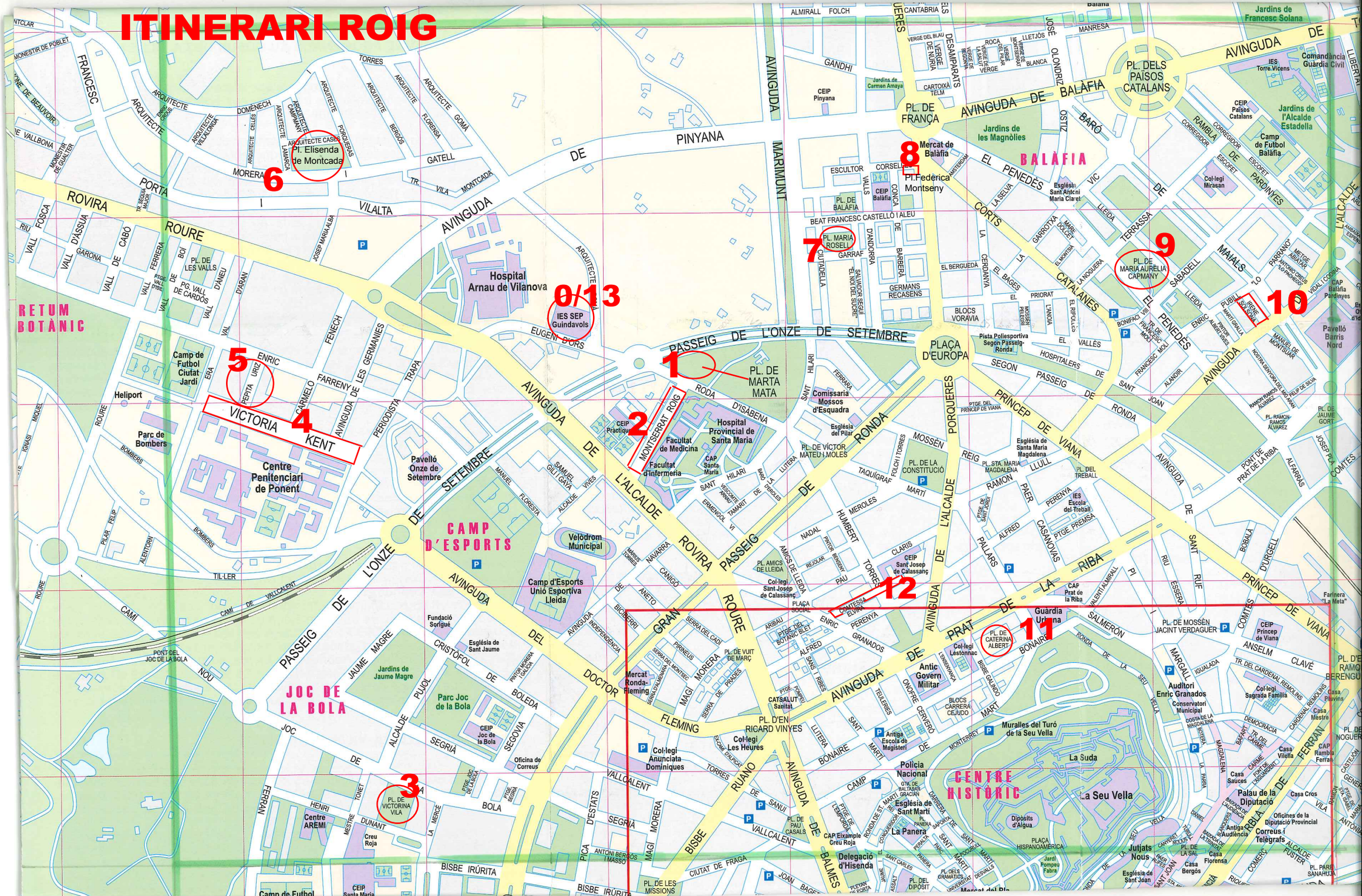
6
Pl. Elisenda de Montcada
0/13
IES SEP Guindavols
1
PL. DE MARTA MATA
2
MONTSERRAT ROIG
3
PL. DE VICTORINA VILA
4
VICTORIA KENT
5
ENRIC PEPITA URIZ
7
PL. MARIA ROSELL
8
Mercat de Balàfia
Pl. Federica Montseny
9
PL. DE MARIA AURÈLIA CAPMANY
10
IRENE SOLSONA
11
PL. DE CATERINA ALBERT
12
CEIP Sant Josep de Calassanç
RETUM BOTÀNIC
CAMP D'ESPORTS
JOC DE LA BOLA
CENTRE HISTORIC
BALÀFIA
PLAÇA D'EUROPA
PASSEIG DE L'ONZE DE SETEMBRE
AVINGUDA DE L'ALCALDE ROVIRA PASSEIG
AVINGUDA DE BALÀFIA
AVINGUDA DE PRAT DE LA RIBA
PRÍNCEP DE VIANA
Hospital Arnau de Vilanova
Hospital Provincial de Santa Maria
Facultat de Medicina
Facultat d'Infermeria
Comissaria Mossos d'Esquadra
Centre Penitenciari de Ponent
Parc de Bombers
Heliport
Camp de Futbol Ciutat Jardí
Pavelló Onze de Setembre
Velòdrom Municipal
Camp d'Esports Unió Esportiva Lleida
Parc Joc de la Bola
Jardins de Jaume Magre
Mercat Ronda-Fleming
Col·legi Anunciata Dominiques
Col·legi Les Heures
Col·legi Sant Josep de Calassanç
Col·legi Sagrada Família
Col·legi Mirasan
Col·legi Lestonnac
Antic Govern Militar
Antiga Escola de Magisteri
Policia Nacional
Guardia Urbana
Centre Aremi
Creu Roja
CAP Exemple Creu Roja
Delegació d'Hisenda
Jutjats Nous
Auditori Enric Granados
Conservatori Municipal
Palau de la Diputació
Oficines de la Diputació Provincial
Correus i Telègrafs
Antiga Audiència
Casa Florensa
Casa Bergós
Casa Vilella
Casa Sauces
Casa Pluvins
Casa Mestre
Casa Cros
Muralles del Turó de la Seu Vella
La Suda
La Seu Vella
Església de Sant Martí
Església de Sant Joan
Església de Sant Jaume
Església de Santa Maria Magdalena
Església del Pilar
Església de Sant Antoni Maria Claret
Església de Sant Antoni Abat
Església de Sant Pere
Església de Sant Pere Nolasc
Església de Sant Pere Màrtir
Església de Sant Pere Pescador
Església de Sant Pere Apòstol
Església de Sant Pere Claver

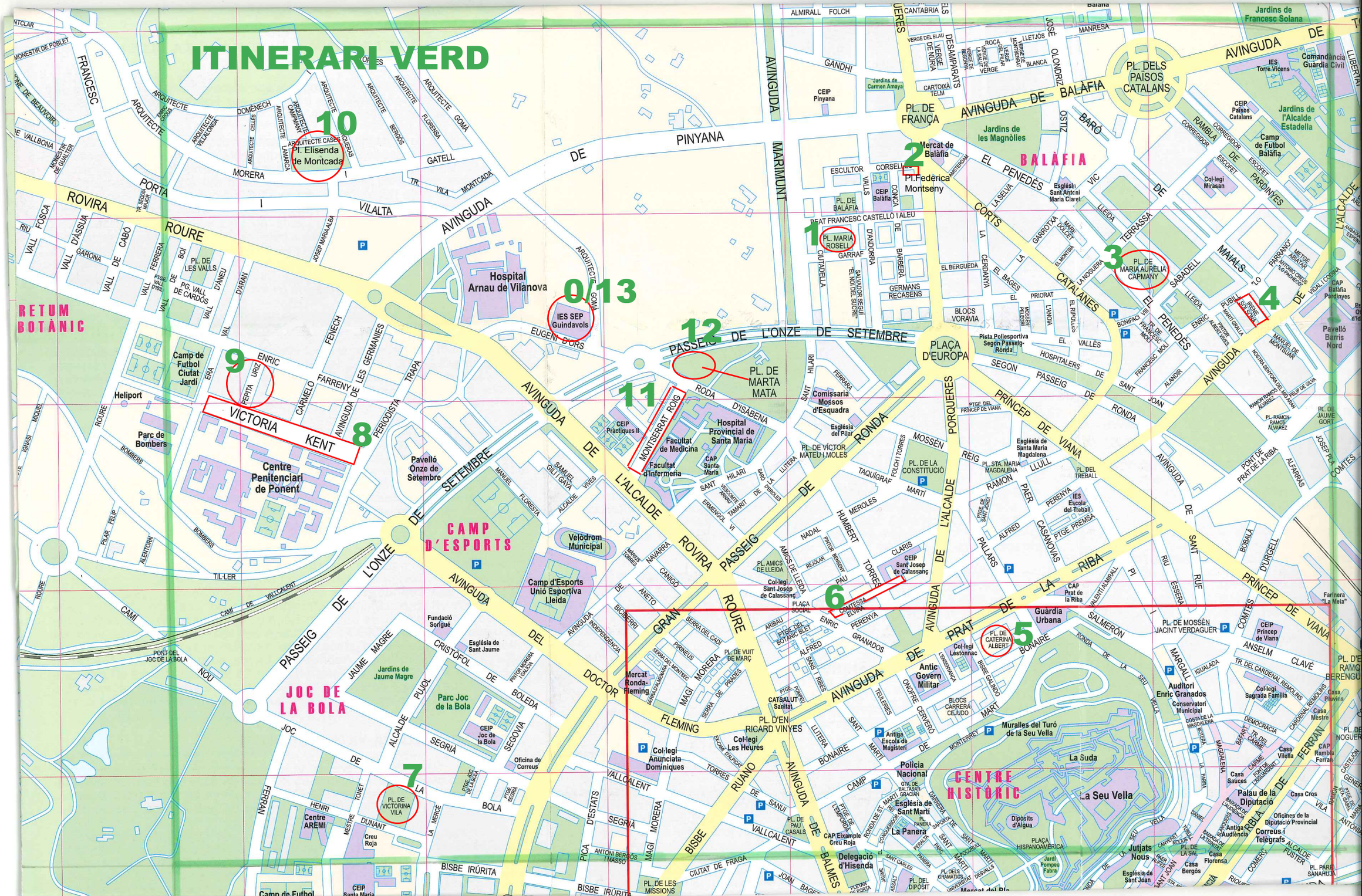
ITINERARI VERD
10
Pl. Elisenda de Montcada
0/13
IES SEP Guindavols
12
PASSEIG DE L'ONZE DE SETEMBRE
PL. DE MARTA MATA
11
9
ENRIC
VICTORIA KENT
8
1
PL. MARIA ROSELL
2
Mercat de Balàfia
Pl.Federica Montseny
3
PL. DE MARIA AURÈLIA CAPMANY
4
6
5
PL. DE CATERINA ALBERT
7
PL. DE VICTORINA VILA
Hospital Arnau de Vilanova
Heliport
Parc de Bombers
Centre Penitenciari de Ponent
Camp de Futbol Ciutat Jardí
Pavelló Onze de Setembre
CAMP D'ESPORTS
Velòdrom Municipal
Camp d'Esports Unió Esportiva Lleida
JOC DE LA BOLA
Jardins de Jaume Magre
Parc Joc de la Bola
Centre AREMI
Creu Roja
Hospital Provincial de Santa Maria
Facultat de Medicina
Facultat d'Infermeria
CAP Santa Maria
Comissaria Mossos d'Esquadra
Església del Pilar
CEIP Pràctiques II
PL. DE LA CONSTITUCIÓ
PL. DE VÍCTOR MATEU I MOLES
PLAÇA D'EUROPA
Pista Poliesportiva Segon Passeig-Ronda
Església de Santa Maria Magdalena
PL. STA. MARIA MAGDALENA
Col·legi Sant Josep de Calassanç
CEIP Sant Josep de Calassanç
CAP Prat de la Riba
IES Escola del Treball
Guàrdia Urbana
Antic Govern Militar
Col·legi Lestonnac
Auditori Enric Granados
Conservatori Municipal
Col·legi Sagrada Família
Col·legi Les Heures
Antiga Escola de Magisteri
Col·legi Anunciata Dominiques
Policia Nacional
Església de Sant Martí
La Panera
CAP Eixample Creu Roja
Delegació d'Hisenda
Jutjats Nous
Casa Florensa
Casa Bergós
Església de Sant Joan
Mercat del Pla
Muralles del Turó de la Seu Vella
La Suda
La Seu Vella
CENTRE HISTÒRIC
Palau de la Diputació
Oficines de la Diputació Provincial
Correus i Telègrafs
Antiga Audiència
Casa Vilella
Casa Sauces
Casa Cros
Casa Pluvins
Casa Mestre
Pavelló Barris Nord
Jardins de Francesc Solana
Jardins de l'Alcalde Estadella
Jardins de les Magnòlies
Camp de Futbol Balàfia
Comandància Guàrdia Civil
IES Torre Vicens
Col·legi Mirasan
Església de Sant Antoni Maria Claret
CEIP Països Catalans
CEIP Pinyana
CEIP Balàfia
PL. DELS PAÏSOS CATALANS
PL. DE BALÀFIA
AVINGUDA DE BALÀFIA
AVINGUDA DE L'ALCALDE ROVIRA PASSEIG
AVINGUDA DE PRAT DE LA RIBA
AVINGUDA DE PRÍNCEP DE VIANA
AVINGUDA DE L'ONZE DE SETEMBRE
AVINGUDA DE LES GERMANIES
AVINGUDA DE LA PINYANA
AVINGUDA DE MARIMUNT
AVINGUDA DE LA RAMBLA
AVINGUDA DE LA RIBA
AVINGUDA DE LA PORTA
AVINGUDA DE LA ROVIRA ROURE
AVINGUDA DE LA INDEPENDÈNCIA
AVINGUDA DE LA DOCTOR FLEMING
AVINGUDA DE LA BISBE IRÚRITA
AVINGUDA DE LA BISBE
AVINGUDA DE LA RUANO
AVINGUDA DE LA PASSEIG DE L'ONZE
AVINGUDA DE LA PASSEIG ROVIRA
AVINGUDA DE LA PASSEIG DEL
AVINGUDA DE LA PASSEIG JAUME MAGRE
AVINGUDA DE LA PASSEIG DE LA BOLA
AVINGUDA DE LA PASSEIG DE LA PORTA
AVINGUDA DE LA PASSEIG DE LA PORTA
AVINGUDA DE LA PASSEIG DE LA PORT

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Advertising and consumerism (Consumisme i publicitat) http://en.calameo.com/read/00434864205e8e1f531c6
Curs acadèmic	2014-15
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Marina Capdevila
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	9
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas)	**2n trimestre**, després de Nadal
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Hora Ll. Anglesa
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	3r ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Murals de siluetes de l’alumnat; gràfiques
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Cartolines, fotos, retoladors Foto editor i tagul (o similar)

Metodologia i desenvolupament

Dins de la unitat on treballàvem el consumisme i la publicitat, l’alumnat es va fer una foto, la va buidar i la va omplir amb tot allò que els suggerís la idea de **“Què posseeixo o m’agradaria posseir” .** Vam separar els caps dels nois i de les noies i ho vam exposar al passadís en dos murals diferents. Els continguts i els colors eren molt diferents**.**

Vam passar una enquesta anònima (només calia especificar si era noi o noia) on s’incloïa una sèrie de preguntes sobre **hàbits dels adolescents**. D’aquestes enquestes vam elaborar uns gràfics.

1.- En què gasten els/les adolescents els seus diners?

2.-Quines són les seves marques preferides?

3.-Quina és la xarxa social preferida?

Per últim en vam passar una altra sobre “**El preu de la felicitat**”, per veure la importància de l’aspecte, de com els influïen els anuncis alhora de posseir i ser iguals o diferents als altres i si de veritat creien que tot allò era prou important per a sentir-se bé. Aquí també vam diferenciar entre nois i noies.

Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)

Els resultats obtinguts van resultar interessants en ser visuals. Les conclusions es poden treballar des d’altres matèries i cursos.

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2014_15

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.
9. Fomentar el debat entre l’alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència.

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Teen selfies http://en.calameo.com/read/0043486420cf88631c281
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2014-15
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	Marina Capdevila
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	9
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	**3r trimestre. Maig. 4 hores**
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Hora Ll. Anglesa, tutoria
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	3r ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Redaccions i expressions pictòriques.
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Cartolines, fotos, retoladors. Programes d’edició d’imatge
Metodologia i desenvolupament	
Aprofitant que a tutoria treballaven el coneixement d’un mateix, dins el context de l’orientació personal, i que a Llengua Anglesa havíem treballat la personalitat, els sentiments i emocions, vam decidir enllaçar-ho amb una exposició que havien anat a veure a Alemània (intercanvi amb Heidenheim) i fer-la al nostre centre. Es tractava de que redactessin un text sobre ells/es mateixos/es i que s’identifiquessin amb qualsevol tipus d’objecte o imatge. Aquí també vam separar els nois per una banda i les noies per l’altra per a observar amb què s’identificaven cada un d’ells/es, el nivell d’abstracció i les diferents habilitats alhora de fer una introspecció cap al seu jo.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Resulta un pèl difícil que pensin en quin objecte s’identifiquen. No tothom ha estat capaç de fer-ho o tal vegada tenien por de fer-se públics tot i que no hi havia cap nom. Cal treballar-ho amb profunditat des de tutoria. És interessant la visualització genèrica en format exposició i després poder comentar els resultats.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.

3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.
9. Fomentar el debat entre l’alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Les nostres padrines
Cursacadèmic (en què s'ha dut a terme)	2014-15
Centre (on s'ha dut a terme)	Institut d'Almenar
Professorat responsable	Mercè Masip i Laura Casado
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2, 4.
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	Segon trimestre, una sessió d'una hora.
Espaieducatiu (en què s'ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Tutoria
Nivelleducatiuimplicat (cicle i/o curs)	Segon d'ESO
Materialselaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Qüestionari i fotos
Materials i recursos usats (d'altri)	
Metodologiaidesenvolupament	
- Elaboració d'un qüestionari per part de l'alumnat durant la sessió anterior de tutoria. - Acollida de la padrina en el centre. - Presentació i participació de la padrina a l'aula. Activitat que es desenvolupa a partir de les preguntes i respostes. - Fotos de tota la classe amb la padrina i comiat amb xocolata per a tothom. - Lliurament d'un obsequi a la padrina.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Bona. Es pot repetir , ha tingut acceptació entre l'alumnat.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.

ACTIVITATS 8 DE MARÇ Institut d'Almenar

1- **La dona que més admiro**

Expressió escrita que han realitzat els grups de primer d'ESO. (català)

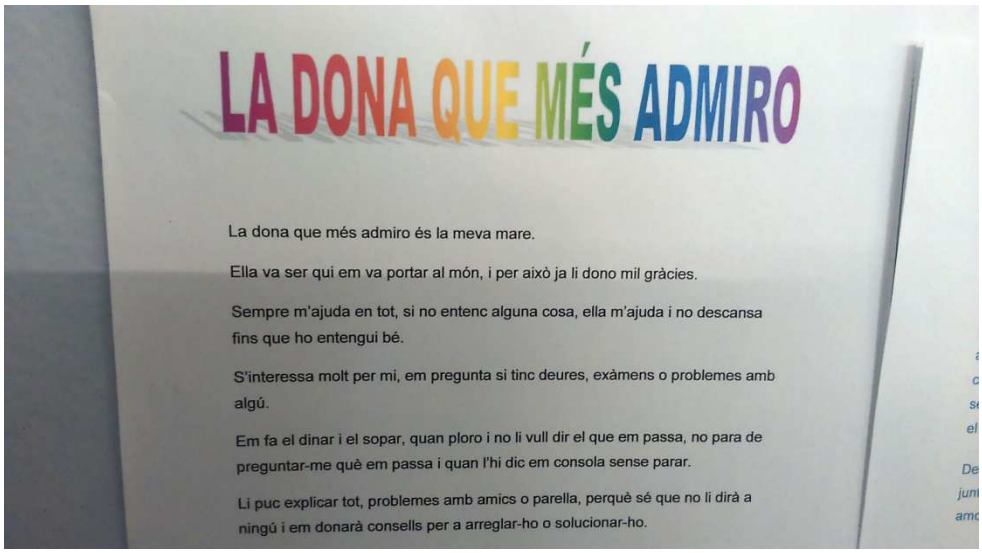

LA DONA QUE MÉS ADMIRO

La dona que més admiro és la meva mare.

Ella va ser qui em va portar al món, i per això ja li dono mil gràcies.

Sempre m'ajuda en tot, si no entenc alguna cosa, ella m'ajuda i no descansa fins que ho entengui bé.

S'interessa molt per mi, em pregunta si tinc deures, exàmens o problemes amb algú.

Em fa el dinar i el sopar, quan ploro i no li vull dir el que em passa, no para de preguntar-me què em passa i quan l'hi dic em consola sense parar.

Li puc explicar tot, problemes amb amics o parella, perquè sé que no li dirà a ningú i em donarà consells per a arreglar-ho o solucionar-ho.

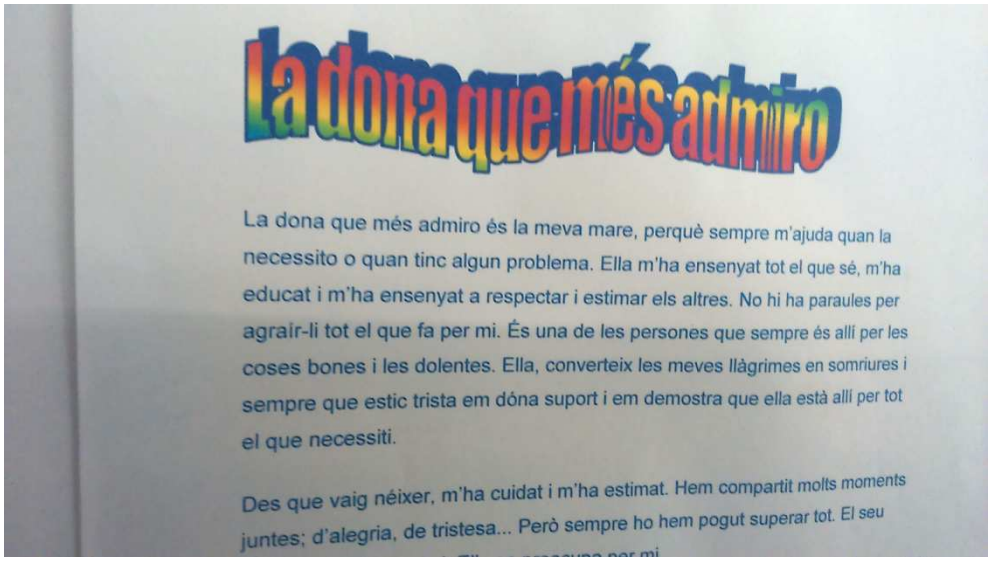

La dona que més admiro

La dona que més admiro és la meva mare, perquè sempre m'ajuda quan la necessito o quan tinc algun problema. Ella m'ha ensenyat tot el que sé, m'ha educat i m'ha ensenyat a respectar i estimar els altres. No hi ha paraules per agrair-li tot el que fa per mi. És una de les persones que sempre és allí per les coses bones i les dolentes. Ella, converteix les meves llàgrimes en somriures i sempre que estic trista em dóna suport i em demostra que ella està allí per tot el que necessiti.

Des que vaig néixer, m'ha cuidat i m'ha estimat. Hem compartit molts moments juntes; d'alegria, de tristesa... Però sempre ho hem pogut superar tot. El seu

2- **Guia de llenguatge no sexista**.

Explicació i lectura de la **Guia fàcil d'ús no sexista del llenguatge**. Activitat adreçada a l'alumnat de quart d'ESO. (català)

3- **Gimcana de la Dona**

El recorregut de la gimcana s'ha fet al poble d'Almenar i ha tingut lloc el 27 de març durant les dues últimes hores de classe. Els grups que hi han

intervingut han estat quart A i quart B com a participants i segon de batxillerat com a auxiliars del professorat implicat. (ed. física)

Han treballat quatre dones nascudes a Almenar: Clemència Berdiell (mestra), Pepeta Bendicho (telefonista), Antònia Cequiel (llevadora) i Emília Cases (secretària de l'ajuntament) i quatre dones nascudes a Lleida: Agnès Gregori, Maria Rúbies, Maria Mercè Marçal i Martina Castells.

Es valorava la rapidesa amb què s'aconseguia la informació en cada punt de control després d'haver superat una prova i també haver reunit tota la informació de la dona que havia tocat a cada grup.

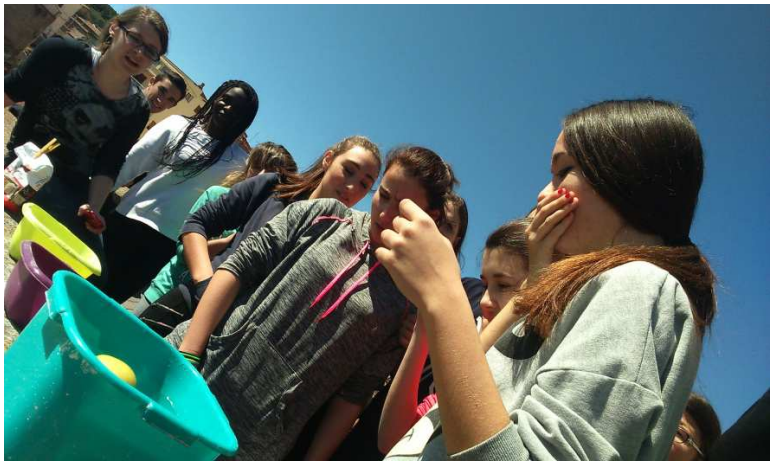

4- **Las maestras de la República**, documental que ha visualitzat l'alumnat de segon de batxillerat. (tutoria)

5- Mural al vestíbul del centre amb les lletres **8 de març, Dia Internacional de la Dona**. (ed. visual i plàstica)

6- **Les nostres padrines**

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Les nostres padrines
Cursacadèmic (en què s'ha dut a terme)	2014-15
Centre (on s'ha dut a terme)	Institut d'Almenar
Professoratresponsable (nom o càrrec)	Mercè Masip i Laura Casado
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	2, 4.
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	Segon trimestre, una sessió d'una hora.
Espaieducatiu (en què s'ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Tutoria
Nivelleducatiuimplicat (cicle i/o curs)	Segon d'ESO
Materialselaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Qüestionari i fotos
Materials i recursos usats (d'altri)	
Metodologiaidesenvolupament	
- Elaboració d'un qüestionari per part de l'alumnat durant la sessió anterior de tutoria. - Acollida de la padrina en el centre. - Presentació i participació de la padrina a l'aula. Activitat que es desenvolupa a partir de les preguntes i respostes. - Fotos de tota la classe amb la padrina i comiat amb xocolata per a tothom. - Lliurament d'un obsequi a la padrina.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Bona. Es pot repetir , ha tingut acceptació entre l'alumnat.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.

8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un modeld'orientació coeducatiu.

Dones de Lleida als carrers de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols

Jesús Castillo i Cervelló,
director de l'INS Guindàvols,

es complau a convidar-vos a la inauguració
de l'exposició

Dones de Lleida als carrers de Lleida

que tindrà lloc dijous 26 de març de 2015 a les 12h
a l'INS Guindàvols

Eugeni d'Ors, s/n - 25196 Lleida – tel. 973 238 047
c5002726@xtec.cat
http://www.institutguindavols.cat

coeducació

LLEIDA EN CLAU DE DONA

TREBALL DE RECERCA DE BATX

Joselyne Pérez Proaño

INS Guindàvols

2n Batxillerat B

2014-2015

ANÀLISI DELS CARRERS DE LLEIDA

Actualitzades les **dades del nomenclàtor** (2015), el total de les vies de Lleida és de **1423**

Només un **5%** té el nom d'un **personatge femení (71 dones),**

percentatge que ha disminuït

respecte de 2007,

que era del **8%**

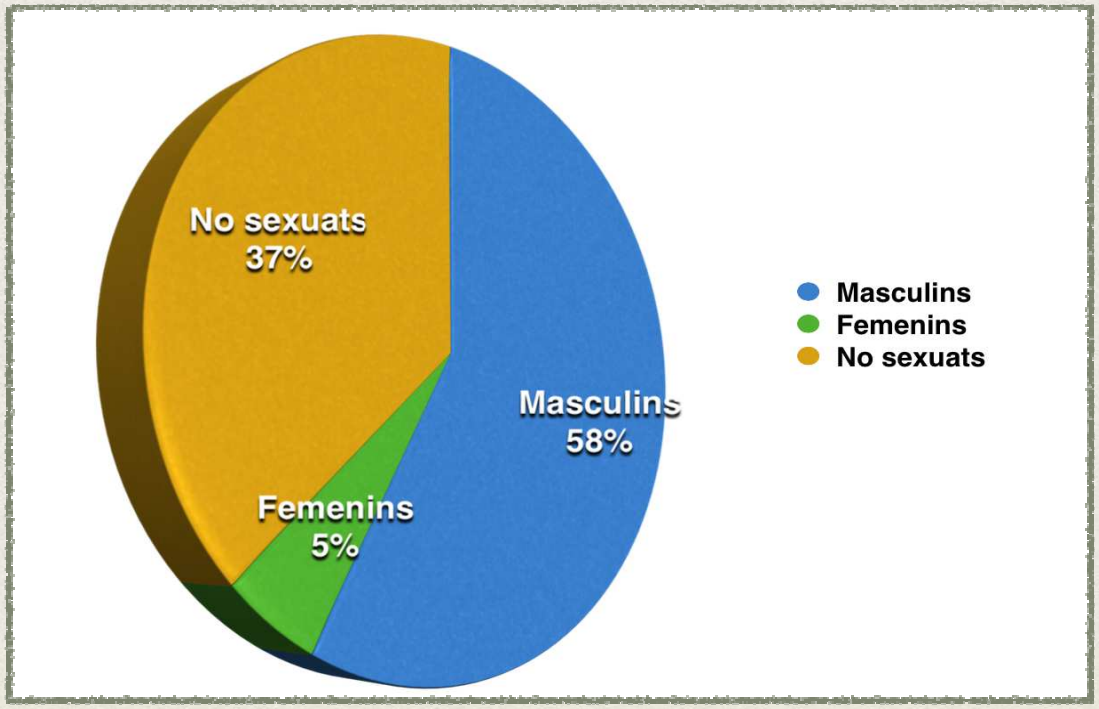

TIPUS DE VIES

- Un **64%** de les vies amb nom de dona són **carrers**.
- Un **23%** són **places**.
- Un **6%** són **jardins**.

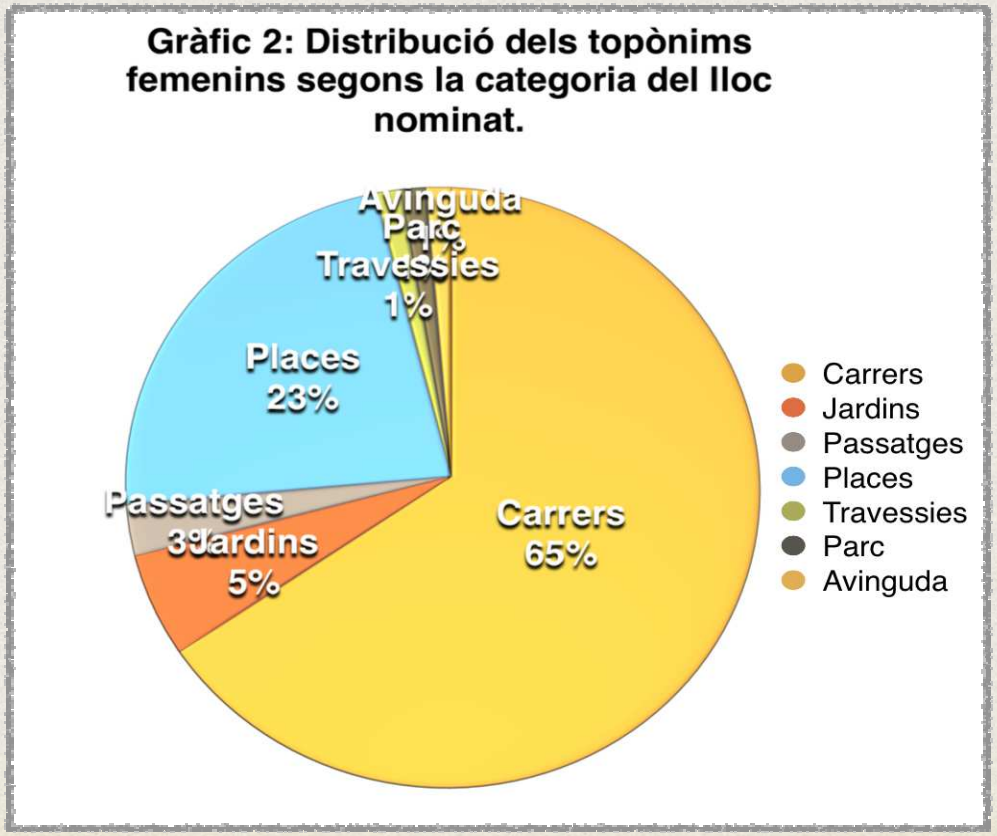

UBICACIÓ

En la distribució general de les vies, s'observa que **estan força repartits** entre els barris de la ciutat.

Balàfia amb un **21%** (concentració C/ amb nom de Verges)

Casc Antic amb un **17%.**

Magraners amb un **10%.**

i Bordeta amb un **8%.**

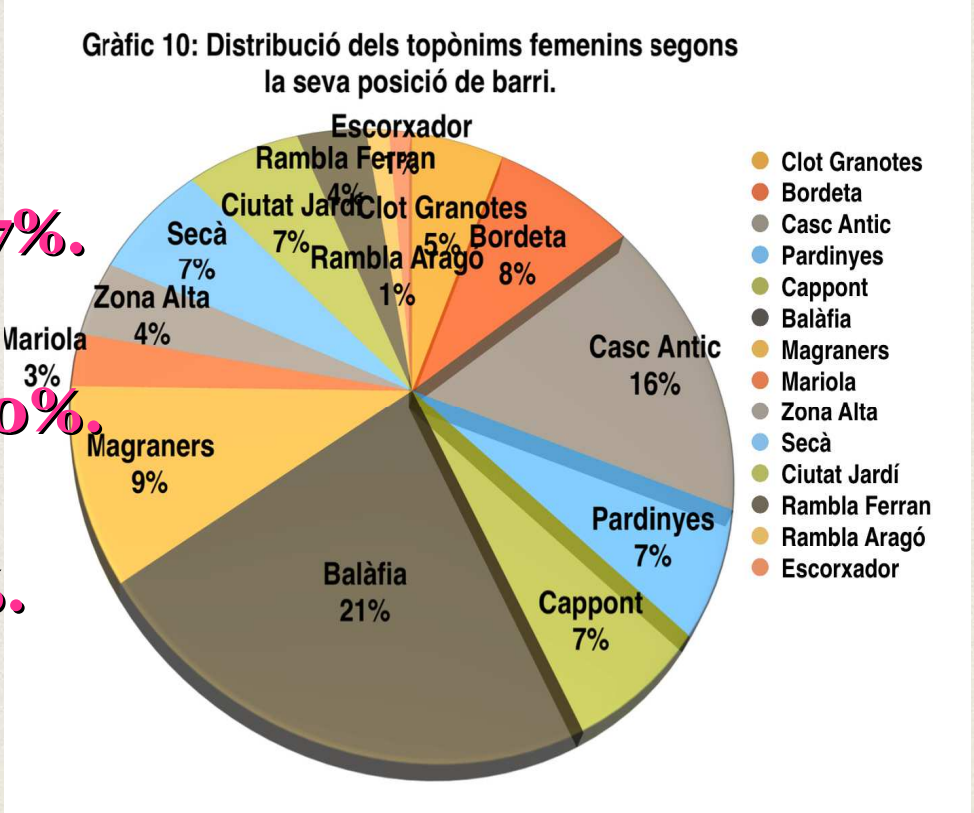

CRONOLOGIA

- La majoria (**49%**) s'ha creat en el període que va de **1993 a 2015**
- Les vies creades durant l'**època de la dictadura** són un **30%** (cf. carrers de Balàfia)
- Només un **6%** de topònims corresponen a la **transició democràtica.**

LES PROTAGONISTES

La **majoria** (**45%**) són personatges de l'àmbit de la religió catòlica (Verges, Santes, ordes religiosos)

Un **40%** són **dones destacades per la seva trajectòria professional**: **7** escriptores; **6** pintores, artistes escèniques o musicals; **6** mestres o pedagogues; **4** científiques

També trobem dones que destaquen en l'àmbit polític o històric.

Un tercer grup (**5%**) són **dones de la noblesa (reines i nobles)**

LES LLEIDATANES

De les **71** dones que donen nom a les vies de Lleida,
22 són **DONES DE LLEIDA**
(per naixement, residència o vida laboral):

Beata Jornet, Comtessa Elvira, Dra. Castells, Elisenda de Montcada, Encarna López, Esperança Gonzàlez, Irene Solsona, Josefina Barreu, Mare Dolcet, Maria Mercè Marçal, Maria Rosell, Maria Rúbies , Maria Sauret, Maria Vilaltella, Pepita Calvet, Pepita Cervera, Pepita Raimundi, Pepita Sagañoles, Pepita Uriz, Pilar Felip, Victorina Vila, Zoe Rosinach

EL BLOG
"LLEIDA EN CLAU DE DONA"

CONTINGUT I UBICACIÓ DEL BLOG

"Lleida en clau de dona"

amb 5 rutes temàtiques virtuals.

És accessible a tothom que el vulgui visitar en l'adreça web
http://lleidaenclaudedona.blogspot.com.es/

Dones de Lleida als carrers de Lleida

Vint-i-dues dones lleidatanes han merescut per un motiu o altre el privilegi de donar nom a un carrer, plaça o jardí de la nostra ciutat.

Aquest és el nostre sincer homenatge a aquestes dones que tenen en comú haver excel·lit per la seva empenta, generositat i altruisme.

coeducació

Institut Guindàvols

El millor de tu

www.institutguindavols.cat

DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols

Carrer d'Eugeni d'Ors, s/n
25196 Lleida
Tel. 973 238 047
Fax 973238 048
c5002726@xtec.cat
http://www.institutguindavols.cat

exposició

DONES de LLEIDA als CARRERS de LLEIDA

Març 2015
DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

IRENE SOLSONA

(1933—1985)
Pintora lleidatana que amb la seva germana Rosa M. fundà a Lleida un estudi d'art que va esdevenir pioner pel que fa a una nova concepció d'ensenyament de l'expressió plàstica.

COMTESSA ELVIRA

(1145 –1220)
Membre d'un llinatge de poder indiscutit, originari de Burgos, es va casar amb Ermengol VIII, esvenint així comtessa d'Urgell. Mare de la famosa Aurembiaix d'Urgell, va residir part de la seva vida al Monestir de Sant Hilari de Lleida.

ELISENDA DE MONTCADA

(1292 - 1364)
Dama de l'alta noblesa nascuda a Aitona i filla de Pere II de Montcada, va ser la tercera esposa del rei Jaume II i reina de la corona d'Aragó.

MARIA ROSELL

(1913 - 1983)
Mestra de la república que, després de la guerra civil, va dedicar-se a oferir el seu mestratge a la gent del seu barri, facilitant així l'accés a l'educació a infants de famílies sense recursos.

PEPITA URIZ

(1883 -1958)
Professora de pedagogia de l'Escola Normal de Magisteri de Lleida que destacà per les seves idees innovadores. Compromesa políticament amb el comunisme, a la fi de la guerra civil s'exilià a Berlín oriental on va

PEPITA CALVET

(1920-2009)
Nascuda a Castelló de Farfanya, va arribar al barri dels Magraners de Lleida on es va fer càrrec de l'escola bressol, dedicant tota la seva vida als infants més petits.

Dones de Lleida als carrers de Lleida

PEPITA SAGAÑOLES

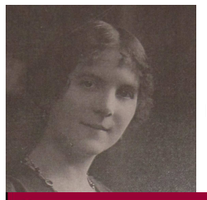

(1890-1982)
Educada en els costums de la burgesia catalana de l'època, fou una destacada pintora que exposà a la Biennal de París el 1912. Va obtenir nombrosos guardons en diverses revistes culturals.

Dones de Lleida als carrers de Lleida

VICTORINA VILA

(1883-1962)
Cofundadora amb el seu marit del Liceu escolar de Lleida, fundà i dirigí també a Lleida l'escola per a noies Minerva.

PILAR FELIP

(1879-1951)
Pertanyent a una família acabalada de la burgesia lleidatana, a la seva mort deixà tota la seva enorme fortuna a una fundació que porta el seu nom i s'ocupa a l'assistència a malalts mentals sense recursos.

MARIA MERCÈ MARÇAL

(1952 - 1998)
Poeta, filòloga i traductora. Destacada independentista i feminista, la seva obra ha estat internacionalment reconeguda i guardonada.

MARIA RÚBIES

(1932 - 1993)
Catedràtica de matemàtiques a l'Escola de magisteri de Lleida i política catalana. Ocupà diversos llocs de responsabilitat en el món de l'educació.

PEPITA CERVERA

(1925 - 2010)
Concertista de piano, compositora i musicòloga internacionalment reconeguda. Va crear els "Estudis Internacionals Pepita-Jordà".

ESPERANÇA GONZÀLEZ

(1823-1885)
Fundadora d'una congregació religiosa, va dedicar la seva vida a les dones marginades i en perill d'exclusió social.

ZOE ROSINACH

(1894 - 1973)
Nascuda en el si d'una família progressista, malgrat moltes dificultats i entrebancs per la seva condició femenina, aconseguí ser la primera Doctora en Farmàcia d'Espanya.

BEATA JORNET

(1843-1897)
Religiosa fundadora de la congregació de les Germanetes dels Malalts Desemparats. Va dedicar la seva vida a l'atenció de la gent gran sense recursos.

MARTINA CASTELLS

(1852 - 1884)
Membre d'una nissaga de metges lleidatans, va aconseguir ser la primera dona a obtenir el títol de Doctora en medicina a Espanya el 1882.

ENCARNA LÓPEZ

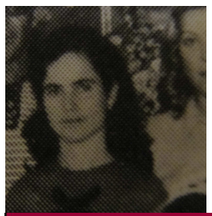

(1936-1999)
Paradigma de dona lluitadora que va viure la guerra civil i la postguerra, va lluitar per construir un futur millor per als seus, regalant el seu temps i dedicació a la gent del seu barri, els Magraners.

Dones de Lleida als carrers de Lleida

Dones de Lleida als carrers de Lleida

PEPITA RAIMUNDI

(1917-2009)
Mestra de la repúlbica i destacada sindicalista, va lluitar contra la dictadura franquista i va patir les cruels conseqüències de la repressió feixista.

JOSEFINA BARREU

(1926-2004)
Dona compromesa amb l'acció social i humanitària, va impulsar i dirigir diverses organitzacions catòliques, com Mans Unides o Acció Catòlica, dedicant la seva vida a la gent necessitada.

MARE DOLÇET

(1842-1918)
Mestra i monja missionera, va ser cofundadora de la congregació Franciscanes Missioneres de la Mare del Diví Pastor.

MARIA SAURET

(s. XVII - s. XVIII)
Heroïna lleidatana que va lluitar per defensar la ciutat contra l'atac del Duc d'Orléans el 1707, durant la guerra de Successió.

MARIA VILTELLA

(1927-1961)
Pintora lleidatana que va ser membre del Cercle de Belles Arts de Lleida i que va morir prematurament. Un premi de pintura i una sala d'exposicions porten el seu nom.

Dones de Lleida als carrers de Lleida

Lleida's women on Lleida's streets

On March 6th, in relation with the commemoration of the International Women's Day, the co-education school team together with the 4th ESO students organized a "treasure hunt" through the streets of Lleida, named "Lleida en clau de dona."

We would like to thank the participating groups for their civil mindedness.
We encourage you to take part in the photo contest.

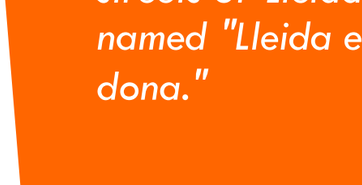

Institut Guindàvols
El millor de tu

www.institutguindavols.cat

INTERNATIONAL WOMEN'S DAY

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols
Carrer d'Eugeni d'Ors, s/n
25196 Lleida
Tel. 973 238 047
Fax 973238 048
c5002726@xtec.cat
http://www.institutguindavols.cat

INTERNATIONAL WOMEN'S DAY

8th March

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

Asmae Nanoukh
Meriem Smail
1st batx. A

IRENE SOLSONA

(1933—1985)

Painter together with her sister Rosa M. founded an art studio in Lleida that became a pioneer in terms of teaching a new concept of artistic expression.

COMTESSA ELVIRA

(1145 –1220)
Daughter of Count Nuño Pérez de Lara, and Teresa Fernández de Traba. Member of a lineage of unchallenged power, native of Burgos, had the first vote of the nobility in parliement.

ELISENDA DE MONTCADA

(1292 - 1364)
Queen of the Crown of Aragon. On December 25th, 1322 she became the fourth and final of the wives of King James II, after the death of Mary of Cyprus .

MARIA ROSELL

(1913 - 1983)

Teacher of the republic after the civil war, she was dedicated to offer her expertise to the people of her district, thus facilitating access to education for children of poor families.

.

PEPITA URIZ

(1883 -1958)
Teacher of Pedagogy at the “Schooling Teacher” in Lleida noted by her innovative ideas. Politically she followed the leftist movements at the end of the civil war went into exile in East Berlin where she died.

PEPITA CALVET

(1920-2009)

Born in Castelló de Farfanya she reached the neighborhood of Magraners Lleida where he took charge of the nursery school district, dedicating her entire life to the youngest children.

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

PEPITA SAGAÑOLES

(1890-1982)
Educated in the customs of the Catalan bourgeoisie, she was an outstanding painter who exhibited at the Paris Biennale in 1912. She received numerous awards in several cultural magazines.

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

VICTORINA VILA

(1883-1962)

Co-founder with her husband of the Lyceum school in Lleida, also founded and directed the Minerva school for girls.

PILAR FELIP

(1879-1951)

Belonging to a wealthy family of the Lleida bourgeoisie, at her death she left all her vast fortune to a foundation with her name and takes care of the mentally ill people without assistance resources.

MARIA MERCÈ MARÇAL

(1952 - 1998)
Poet and Catalan teacher, translator and narrator. Prominent separatist feminist, her work has been internationally recognized.

MARIA RÚBIES

(1932 - 1993)
Teacher of Mathematics teaching at the Schooling Teacher in Lleida and Catalan politician. She held various posts in the world of education.

PEPITA CERVERA

(1925 - 2010)

Concert pianist, composer, musicologist and educator with extensive international projection.

ESPERANÇA GONZÀLEZ

(1823-1885)

Founder of a religious congregation, she dedicated her life to marginalized women in danger of social exclusion.

ZOE ROSINACH

(1894 - 1973)

Born into a progressive family, despite many difficulties, she was the first Spanish doctoress in pharmacy.

BEATA JORNET

(1843-1897)
Founder of the religious congregation of the Sisters of the Sick Desemparats. She dedicated her life to caring for the elderly poor.

MARTINA CASTELLS

(1852 - 1884)
Member of a lineage of doctors Lleida, managed to be the first woman to obtain a doctorate in medicine in 1882.

ENCARNA LÓPEZ

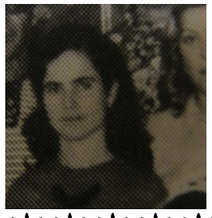

(1936-1999)
Mirror of many women wrestlers who lived after the civil war, struggling to pull in front of her family, she dedicated her life to people from Magraners.

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

PEPITA RAIMUNDI RAIMUNDI

(1917-2009)
Teacher of the republic and prominent trade unionist, fought against Franco's dictatorship and suffered the cruel consequences of fascist repression.

JOSEFINA BARREU

(1926-2004)

Women committed to social and humanitarian action, promoted and directed several Catholic organizations like Catholic Action and Manos Unidas.

MARE DOLÇET

(1842-1918)
Teacher and missionary nun, she was founder of the Franciscan Missionary Congregation of the Mother of Divine Shepherd.

MARIA SAURET

(S. XVII - S. XVIII)

Lleida heroine who fought against the attack of the Duke of Orleans against Lleida in 1707, during the War of Succession.

MARIA VILTELLA

(1927-1961)
Lleida painter who studied at the Academy of Fine Arts in Lleidai and died prematurely. There is a painting prize and an exhibition hall named after her

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

LLEIDA'S WOMEN ON LLEIDA'S STREETS

MARIA TERESA JORNET I IBARS (Aitona 1843 – 1897)

M. Teresa Jornet i Ibars va néixer Aitona l'any 1843 en el si d'una família pagesa benestant i fou la gran de quatre germans. Fou batejada l'endemà del seu naixement i el 12 de setembre de 1849 va rebre el sagrament de la confirmació en la visita pastoral del bisbe de Lleida, Monsenyor José Domingo Costa i Borràs. Els estudis d'ensenyament primari els va rebre a Lleida. Residia a casa d'un familiar de la mare i ja donava mostres d'intel·ligència. Als 14 anys va anar a estudiar magisteri a Fraga i s'examinà a Osca, fet que ja la va destacar de les jovenetes de la seva generació que d'entrada havien d'exercir, només, de mestresses de casa. Segurament la influència del seu oncle, el Pare Palau i Quer, que estudiava a Barcelona, germà de la mare de M. Teresa, va afavorir la decisió familiar perquè ella rebés una formació intel·lectual. Va fer oposicions i va treure la plaça a Argençola, on va exercir de mestra. La seva germana Maria la hi va acompanyar, totes dues compartien pa i feina. Mentrestant, l'oncle estava tramitant la fundació d'una comunitat religiosa femenina, les Carmelites Descalces, i va convidar la seva neboda a entrar-hi, la qual accepta. Va formar part de les Carmelites durant un temps, però se'n va sortir, perquè s'inclinava més per la vida monacal. Va ingressar a l'orde de les Clarisses a Briviesca (Burgos); però per motius de salut, agreujats per les circumstàncies polítiques de la segona meitat del segle XIX, en què el govern no era favorable a l'emissió de vots als ordes religiosos, en va sortir i va reingressar a les Carmelites. Josepa Jornet, germana de la Teresa, ingressà a l'orde de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül a Lleida.

Llavors, M. Teresa va recuperar la seva activitat docent ; va tornar a la casa pairal per tal de tenir cura de la seva mare i la va acompanyar al balneari d'Estadilla (Osca), perquè hi prengués les aigües i s'hi recuperés. Molt a prop, a Osca i Barbastre, un grup de sacerdots, amb Mn. Sadurní López Novoa al capdavant, pensava en la fundació d'una institució femenina que es dediqués a l'atenció dels ancians abandonats. Com a resultat d'una llarga meditació, va sentir que aquesta era la seva veritable vocació: l'ajuda als malalts i ancians desemparats; en conseqüència, després d'acompanyar la mare a Aitona, se'n va anar a Barbastre amb la seva germana petita Maria i dotze dones més, i fundà un orde religiós femení amb aquesta finalitat: les Germanetes dels Malalts Desemparats a la localitat de Pueyo, prop de Barbastre, orde del qual en fou la màxima autoritat durant vint-i-cinc anys, fins a la seva mort. Va viure aquesta primera etapa conventual en una comunitat petita (12 monges entre 18 i 30 anys, procedents del Somontano). Més tard, a València es fundà la casa mare de l'orde i el 1891 Teresa Jornet aconseguí fundar una casa al seu poble natal, Aitona, amb l'aprovació del Bisbe Messeguer. La institució s'expandí cap a altres punts d'Espanya: Saragossa, Burgos, etc. L'any 1885 creuà l'oceà i es va fundar una casa a Cuba.

L'any 1897 Teresa Jornet i Ibars morí a l'edat de 63 anys: fou una dona forta i mai desistí en les seves tasques i sempre ho va fer tot per amor a Déu. El 1958, 60 anys més tard de la seva mort fou

proclamada pel Vaticà (essent papa Pius XII) nova beata i l'any 1974 es proclamà la seva canonització per part del papa Pau VI. El 1977 va ser proclamada patrona de l'ancianitat.

Actualment l'orde religiós fundat per Teresa Jornet té més de 200 cases- asil escampades per tot el món, amb més de 3.000 monges germanetes i acull prop de 25.000 ancians.

El 1960 la ciutat de Lleida posava el nom de la fundadora de les germanetes dels pobres a un carrer de la ciutat i el 30 de gener de 2005 s'inaugurava a Lleida l'església de Santa Teresa Jornet.

ELVIRA DE LARA, COMTESSA D'URGELL (Lleida, 1145 - 1220)

Elvira de Lara, comtessa d'Urgell, va néixer l'any 1145 i va morir l'any 1220 a Lleida. Era filla del comte Nuño Pérez de Lara, senyor de Lara, i de Teresa Fernández de Traba, i germana de Sança, comtessa de Rosselló i Cerdanya. Es casà el 1178 amb el comte Ermengol VIII d'Urgell.

Membre, doncs, d'un llinatge de poder indiscutit, originari de Burgos, el seu matrimoni no només aportà a Ermengol VIII possessions a terres de Lleó, Castella i Galícia, sinó també la seguretat i l'ajut d'un llinatge important en cas necessari. A la mort del seu sogre, Ermengol VII, el seu espòs es convertí en el nou comte d'Urgell i el 1185 donà a la seva esposa Elvira els castells d'Agramunt, Ponts, Alòs, Linyola, Bell-lloc i la meitat de tot allò que tenia a Lleida, per tal que els posseís en vida, tingués fills o no.

Inicialment, aquell matrimoni sense fills va tenir fortes desavinences perquè la comtessa Elvira no volia que el seu marit la utilitzés com a garantia en la guerra contra el comte de Foix. Finalment signaren un acord de concòrdia entre cònjuges el 1203, en què es prometien estimació i fidelitat; tot i que segurament la reconciliació fou possible gràcies al naixement de la seva única filla Aurembiaix.

A la mort del seu marit el 1209, la comtessa Elvira esdevingué regent en nom d'Aurembiaix. Per tal de preservar el comtat per a la seva filla i evitar-ne el desmembrament, lliurà a Pere I la regència, alhora que el rei es comprometia a protegir-les contra les pretensions del vescomte Guerau de Cabrera. Després d'això la comtessa es refugià al monestir cistercenc de Sant Hilari de Lleida, que ella mateixa havia fundat el 1204. Després va contraure matrimoni amb un vell amic de la família, el cavaller Guillem de Cervera, senyor de Juneda, el qual es convertí en el tutor de la jove Aurembiaix. A la mort del rei Pere I, el comtat perillava i, llavors, Elvira i Guillem decidiren portar Aurembiaix a Castella sota la protecció dels Lara, mentre ells lluitaven per preservar els seus drets al comtat. La comtessa Elvira morí el 1220 i va ordenar que fos enterrada al monestir de Sant Hilari de Lleida.

MARTINA CASTELLS I BALLESPÍ (Lleida, 1852 – Reus, 1884)

Martina Castells formava part d'una nissaga de metges lleidatans: el besavi, l'avi, el seu pare i tres germans eren metges. El seu pare va ser el membre més important, ja que va completar la pràctica mèdica amb una obra social i escrita.

Cursà els estudis de Segona Ensenyança a l'Institut de Lleida. Es matriculà a la Universitat de Barcelona el 1877 i va acabar la carrera al curs 1880-81. Va ser la tercera estudiant catalana que es va matricular durant els anys 1872-1881 i ja durant la carrera va conèixer les dificultats que van tenir les seves antecessores, Elena Maseras i Ribera, i Dolors Aleu Riera, per poder fer l'examen de doctorat. Elena va acabar la carrera l'any 1878, però no li donen permís per a l'examen de llicenciatura.

Martina, així, va començar a fer gestions a Madrid abans d'acabar els estudis de llicenciatura, per no patir demores en l'obtenció del títol. A l'abril de 1881, va dirigir una instància al ministre de Foment, encarregat dels assumptes de instrucció pública, en la qual qualificava de forma valenta que la negativa perquè les dones fessin l'examen de llicenciatura era una situació "anòmala i il·legal", fruit "d'ignorància i de superstició" i denunciava que fins i tot al Congrés dels Diputats "s'havia evadit el fet" del possible doctorat de les dones.

Es va matricular a la Universitat Central en les assignatures de doctorat, el 1881. Va fer l'examen de Grau el 25 d'abril de 1882, i obtingué el títol de llicenciada el 6 de maig de 1882. Va obrir consulta i va demanar ingressar a la Societat Ginecològica Espanyola, petició que li fou denegada.

Es doctorà el 9 d'octubre de 1882 (tres dies abans que Dolors Aleu). Obté el títol de doctora el 4 de novembre de 1882. José de Letamendi, mestre de Martina tant a Barcelona com en el seu doctorat a Madrid, va deixar per escrit que havia estat la primera doctora en medicina d'Espanya. Segons Letamendi, aquest doctorat constituí un fet realment heroic si es té en compte que en aquella època generava una actitud social completament adversa. Fins i tot, Pi i Maragall va enaltir l'acte i el va considerar un autèntic salt mortal polític i artístic.

La seva tesi doctoral tracta de l'educació de la dona, *Educación física, moral e intelectual que debe darse a la mujer para que contribuya en grado máximo a la perfección y la dicha de la Humanidad*. Malgrat que era una tesi conflictiva, va preferir tirar-la endavant perquè creia que la dona havia de formar part activa en totes les qüestions socials. El tema de fons, l'educació de la dona, és el mateix que el de la tesi de Dolors Aleu.

Casada amb el Dr. Constantí, morí el 21 de gener de 1884, als 31 anys, per complicació de la primera gestació.

La revista *La Ilustración Catalana* li va dedicar un article per la seva defunció en què assenyalava “que la seva clientela creixia cada dia, en vista de la perícia que havia acreditat repetides vegades”. La seva lluita per aconseguir el títol de doctorat va aconseguir obrir el camí per a la Dra. Dolors Aleu i totes les altres metgesses que es van poder matricular posteriorment a la Facultat de Medicina. El que preocupava realment Martina Castells era la tasca que havien de dur a terme les mares per dirigir bé les seves filles i aconseguir que aquestes, quan arribessin a la maduresa, fossin capaces d’exercir una professió científica, sense deixar de ser mares i esposes.

Tesi: “*Educación física, moral e intelectual que debe darse a la mujer para que esta contribuya en grado máximo a la perfección y la dicha de la Humanidad*”. Va publicar un síntesi d’aquest treball amb el títol de “La madre y el niño” en *Revista de Higiene y Educación,* Madrid, Tomo I, 1883, pp 20-22. El contingut de la seva tesi està ben descrit en el llibre de Consuelo Flecha García. Al final de la seva tesi, afirmava que s’havia d’animar les nenes a continuar estudiant si ho volien fer: “Si la nena que ha passat a ser dona, després dels coneixements adquirits, s'inclina a seguir una carrera científica o a dedicar-se al comerç, aspira en fi a una posició honrosa a la societat, proporcioneu-li els mitjans perquè continuï endavant".

ELISENDA DE MONTCADA (Aitona, 1292 – Pedralbes, 1364)

Dama d'alta noblesa que va ser la tercera esposa del rei Jaume II i reina de la corona d'Aragó. Nascuda l'any 1292 a Aitona, el seu pare va ser Pere II de Montcada, senyor d'Aitona, i la seva mare, Elisenda de Pinós.
Pertanyia a una de les famílies més nobles de Catalunya, molt propera a la monarquia. Elisenda tenia dos germans: Ot, que fou el padrí de bateig del futur Pere el Cerimoniós, i Gastó, elegit primer bisbe d'Osca i després de Girona.
El casament amb Jaume II s'efectuà a Tarragona el dia de Nadal de l'any 1322. El rei dotà la núvia amb les rendes de Berga, Burriana, Tortosa, Morella, Torroella de Montgrí i Pals i el germà gran amb les poblacions de Seròs i Mequinensa. Ella tenia 30 anys i ell 55.

S'instal·laren al palau reial de Barcelona i portaven una vida relativament tranquil·la. Ella intervenia en els afers d'estat donant consell, com havien fet altres reines. Fou partidària del nét de Jaume II, el futur Pere el Cerimoniós, fet que aquest li agraí sempre. La reina era una dona madura, culta, bella i molt pietosa, cosa que feia que el dia a dia a la cort reial fos cordial, malgrat la rigidesa i la severitat de Jaume II.

Ben aviat Elisenda començà a interessar-se per la fundació d'un monestir de l'orde de les Clarisses. El 1326 començaren les obres d'un monestir a Pedralbes i el 1327 hi ingressaren catorze monges i elegiren la primera abadessa, Sobirana d'Olzet.

El rei va morir el 1327, i en el seu testament, que havia redactat pocs mesos abans de la seva mort, ratificava les donacions en rendes fetes a la seva dona. A més, li deixava la corona d'or que li havia comprat al moment de les noces i moltes altres joies, teles bones i paraments de taula com una vaixella treballada feta d'or i plata.

A la mort del rei, la reina es retirà a viure a un palau que es va fer construir prop del Monestir, on va viure 37 anys i on procurà que no hi faltés de res. Elisenda morí el 1364, als 72 anys. Deixà com a hereu dels seus béns el Monestir, excepte alguns béns destinats a institucions, familiars o coneguts.

El sepulcre de la reina està situat tocant la paret que separa l'església del claustre, de manera que part del monument és dins l'església i part en el claustre. A la part visible des d'església, la figura jacent de la reina va revestida de majestat amb corona.

ENCARNA LÓPEZ MORÓN (Cádiar, 1936 – Lleida, 1999)

Encarna López és el mirall de tantes dones lluitadores que van viure la guerra i la postguerra i van sobreviure, lluitant cada minut de la seva vida per tirar endavant la seva família i construir un futur millor, regalant generosament el seu temps i dedicació a la gent que les envoltava.

Encarna López va néixer l'any 1936 a Cádiar, a l'Alpujarra de Granada, en esclatar la Guerra Civil espanyola, i va morir l'any 1999 a Lleida.

Quan ella només té 12 i a causa de les penúries de la postguerra, emigra amb la seva família a Girona. El seu pare, rellotger de professió, va decidir venir a buscar la feina que a Cádiar li mancava. Gràcies als contactes amb un jesuïta lleidatà, Jaume Nadal i Guiu, destinat primerament a Girona i després nomenat superior dels jesuïtes de Lleida, el pare d'Encarna López, José Santos López Alcalde, la seva esposa Ángeles i els seus dos fills, José i Cristòbal, s'instal·len als Magraners l'any 1951. Allí el pare Nadal havia iniciat la construcció del barri i sol·licità l'ajuda de José Santos López, que va ser-ne l'alcalde del 1952 al 1961. Les filles del matrimoni, Encarna i Alícia, que estaven internes al convent de monges del Bon Pastor de Girona, arriben als Magraners un any més tard, el 1952, via Barcelona acompanyades pel seu pare. Encarna té llavors 16 anys. A proposta del pare Nadal, Encarna fa d'auxiliar de mestra a les escoles Germans Pignatelli, inaugurades l'any 1953, essent la mestra titular Antonieta Sabaté, que fa classes als infants de 10 a 14 anys, mentre que Encarna s'ocupa dels de 5 a 9. Als 18 anys, Encarna deixa l'escola perquè es casa amb Antonio Moreno García, de 28 anys, amb qui té dos fills, Antonio i Ángel, i una filla, la petita Míriam. Però Encarna es queda vídua molt jove (als 27 anys), a causa de la mort per accident del seu marit.

El 1960 passa a formar part del primer grup de catequistes del barri i, més tard, del primer grup de Cáritas, que treballava per pal·liar la pobresa al barri.

Encarna López va ser també la impulsora del teatre al barri, escrivint, dirigint i, fins i tot, actuant en obres de teatre que representaven infants i joves. La primera fou representada el maig de 1960, que duia per títol "No somniem"; altres títols foren "Ministre amb paraigües", "La víctima de la seva herència" o "Esclava de la Fabiola".

El pessebre vivent dels Magraners, que encara avui es representa, va començar també per iniciativa d'Encarna López, l'any 1964, amb quaranta persones encarregades de representar els diferents quadres del naixement al carrer Ntra. Sra. dels Àngels.

El 1975, Encarna López va formar part, com a secretària, de la junta directiva de l'*Asociación de Cabezas de familia*, fundada l'any 1962, l'única dona, juntament amb Eva López, que era la tresorera, les quals formaven part d'aquella directiva.

La seva tasca professional sempre va estar vinculada al servei dels més joves i del barri; així, va ser auxiliar de mestra a les escoles Pignatelli fins que es va casar; de casada, feia repassos a casa; i, ja

vídua, va ser cuinera del menjador de l'escola parroquial de San José Obrero, va treballar als campaments de la OJE (Organización Juvenil Española), va ser secretària de l'Associació de Veïns del barri, va treballar al menjador del col·legi Terraferma, etc.

Membre molt destacada de la comunitat de veïns de Magraners, Encarna López es va distingir per impulsar tota mena d'activitats educatives i de lleure, com el teatre, el pessebre vivent, la coral, la catequesi, etc. També s'ha de destacar la seva afició per la literatura, essent, com ja s'ha dit, l'autora de diverses de les obres de teatre representades pel jovent del barri, i, sobretot, del llibre "*Magraners. Querido barrio*", que va escriure animada pel jesuïta pare Nadal i va autopublicar el 1993. El 1995, aquest cop publicada per l'Institut d'Estudis Ilerdencs, en va aparèixer la versió catalana, "*Magraners, estimat barri*", traducció que va anar a càrrec de Mercè Ramírez.

Encarna López va morir el 1999, víctima d'una malaltia pulmonar ocasionada per les dures condicions de treball que havia hagut de suportar. Sis anys després de la seva mort, el 2005, a petició de l'Associació de Veïns de Magraners i com a reconeixement del seu compromís amb el seu barri i el seu veïnat, es va posar el seu nom a una plaça del barri.

ESPERANÇA GONZÀLEZ I PUIG (Lleida, 1823 – 1885)

Esperança González i Puig nasqué a Lleida el dia 19 de maig de 1823 en el si d'una família benestant i va ser batejada a l'església parroquial de Sant Joan. Creixé en un ambient cristià, envoltada per l'amor del seus pares. El pare morí quan ella tenia dotze anys, i la mare cinc anys més tard, quan ella només en tenia disset.

Des de nena, va sentir una especial inclinació per la vida contemplativa; dedicava molt temps a l'oració tot refugiant-se en la soledat i en el silenci, però no era menys viu en ella el seu desig de treballar en el món pel Regne de Crist. Aquesta aparent contradicció produïa inquietud al seu esperit i incertesa davant el camí a seguir. Volia lliurar-se totalment al Senyor i no comprenia com ho podia fer. Desitjava recolliment i va començar a dur una vida de religiosa dins la pròpia llar. Li atreien les Carmelites, però el seu caràcter inquiet no s'avenia amb la vida de pura contemplació. La resposta li va arribar el 19 de setembre de 1851; tenia 28 anys. Aquest dia va tenir una visió: Crist, lligat a la columna i maltractat per un gran nombre de dones que portaven una "mala vida", la convidava a treballar per a la seva salvació. Aquesta visió la portà a la fundació d'un institut femení a favor de la dona marginada, inspirat en les Carmelites Descalces i amb religioses de vida austera i penitent, dedicades a l'exercici de la caritat.

Malgrat els entrebancs amb els quals topà, la fundació tirà endavant i el nou Institut femení fou autoritzat per Josep Ricart, vicari capitular en temps de seu vacant. Fou el 21 de maig de 1862 quan Esperança González junt amb tres dones més iniciaren la vida en comunitat i començaren un mes d'exercicis espirituals. En cloure aquests, les quatre vestirien l'hàbit el 19 de juny i nasqué a Lleida l'Institut religiós femení *Missioneres Esclaves de l'Immaculat Cor de Maria*, que manifestà l'amor al proïsme amb una dedicació especial a les necessitats d'ajut espiritual i material a la dona marginada.

Tant la fundació com l'asil s'instal·laren en la casa pairal dels González al final del carrer Sant Antoni, en la que havia estat convent dels Antonians, i que havia adquirit el pare de la Mare Esperança. Van ser anys en què l'orde es consolidà i cresqué i després s'expandí.

El 15 de setembre de 1863 arribà l'aprovació diocesana del bisbe Puigllat. El 1867 eren 21 religioses i 15 les dones acollides, i el 1870 les religioses eren 27 i les dones acollides, 58. També havia estès branques a Figueres i Jaca, i arriba avui dia a tenir cases a la Península i Sudamèrica. La mare Esperança morí el dia 5 d'agost de 1885 víctima de l'epidèmia colèrica que patí la ciutat.

No es pot oblidar la singularitat del carisma que volgué la mare Esperança per a l'Institut: l'atenció a la dona marginada, aquella que ni tant sols era considerada proïsme i a la qual volgué donar amorosa acollida. La Congregació obtingué el Decret de lloança de la Cúria romana el 1887, l'aprovació de Lleó XIII el 1896 i l'aprovació de les Constitucions el 1901.

IRENE SOLSONA I FAGES (Vila-sana, 1933 – Lleida, 1985)

Irene Solsona i Fages va néixer a Vila-sana (el Pla d'Urgell) el 24 de novembre de 1933. Era la segona de quatre germans: Santiago, Irene, M. Dolors i Rosa M.

Les seves inquietuds artístiques es van nodrir de l'observació i vivències de l'entorn rural on va nàixer, especialment de l'àmbit familiar que l'envoltà. Els seus pares, (l'Hortensi, fill de Vila-sana, i la Dolors, filla del Palau d'Anglesola), eren persones cultes, amb fermes inquietuds socials, compromeses amb el país i amb la seva militància dins la Joventut Republicana de Catalunya, motius pels quals posteriorment van ser represaliats pel règim franquista.

La seva mare, que conreava diferents disciplines artístiques li va encomanar la sensibilitat i la passió per l'art. Inicià els estudis a l'escola pública de Vila-sana i cursà el batxillerat a Lleida, al col·legi Sagrada Família. Es graduà a l'escola de Magisteri de la ciutat. L'any 1957 va exposà una col·lecció d'olis al Cercle de Belles Arts de Lleida, del qual en va formar part.

Segueix la seva formació artística a l'escola Massana de Barcelona i, posteriorment, a l'escola d'Art de Tarragona i a la Llotja, també a Barcelona, on es gradua en l'especialitat de procediments pictòrics. Durant la seva estada a Barcelona entra en contacte amb els ambients artístics de la ciutat, especialment amb els de caire més innovador i progressista. (Joan Abelló, Josep Guinovart, Josep Llorens Artigas, Francesc Català Roca, Pierrette Gargallo, Mariette Llorens, etc). És en aquest període en què també fa estades i intercanvis en centres d'art de Toulouse, París i Burdeus.

Es casa i té tres fills: en Pere, el Manel i el Josep M.

L'any 1965 la Irene va entrar en contacte amb la Maria Rúbies i la Marta Mata, les quals la van convidar a participar en els moviments de renovació pedagògica.

Quan torna a Lleida, i juntament amb la seva germana Rosa Maria, va obrir un estudi d'art que va esdevenir modern i pioner pel que fa a una nova concepció d'impartir l'ensenyament de l'expressió plàstica, tot lluitant contra les dificultats de l'època que havien convertit Lleida en una ciutat culturalment apagada i dormida. L'any 1970, a partir d'una proposta d'Eva Peiró, Presidenta de l'Associació de Pares de l'Escola Annexa, s'incorporen activitats docents a l'estudi.

Paral·lelament, a l'estudi s'hi van realitzar uns tallers monogràfics per adults de diferents disciplines artístiques: gravat calcogràfic, tapís d'alt lliç, serigrafia, fotografia, esmalts, ceràmica, dibuix, etc. impartits tots per professionals especialistes en aquestes tècniques.

Aquest taller, que estava ubicat a la Rambla d'Aragó, núm. 27 i que comptava amb un preciós jardí, era conegut com "Espai Cromàtic". Allí es va formar la primera fornada d'alumnes graduats per lliure en Arts aplicades de Lleida. "L'espai cromàtic" va significar molt per la ciutat de Lleida; era un món obert a tothom, on hi van acudir moltíssimes persones de totes les edats i condicions que cercaven un aire de renovació i de llibertat.

Irene Solsona va participar i col·laborar activament amb diverses entitats, com ara les escoles d'estiu per a mestres Rosa Sensat de Barcelona i l'escola d'estiu Jaume Miret de Lleida, amb "orientacions didàctiques per al desenvolupament de les arts a l'escola". També col·laborà amb el Museu d'Art de Catalunya, l' Institut de Ciències de l'Educació, dels estudis universitaris de Lleida, les escoles Alba, Òmnium cultural i el departament de cultura de la Generalitat de Catalunya.

A proposta de la Maria Rúbies, la Irene va col·laborar, des de l'inici, amb l'innovador projecte pedagògic de les aules taller. Ubicades al Barri Antic, Mariola i Magraners, les aules-taller estaven encarades a estimular els joves adolescents de tot Lleida que havien abandonat els estudis. Allí la Irene hi esmerçà tota la seva humanitat i capacitat constructiva.

També va impulsar la difusió de les arts plàstiques pels pobles de les comarques de Lleida, especialment per als joves del seu poble, Vila-sana, creant un conjunt d'activitats artístiques i culturals inèdites a l'època. També va ser impulsora del Sindicat d'Artistes plàstics.

La Irene va combinar sempre la seva activitat docent amb la creació artística; la seva obra es pot dividir en quatre etapes, que van des d'una concepció figurativa fins a una més conceptual, passant per una més vital i colorista. La seva darrera etapa es caracteritza per l'informalisme matèric, utilitzant tècnica mixta amb barreja de pigments, roba, sorra, etc. i collage, amb una cromàtica molt austera, amb predomini dels ocres, grisos, marrons, blancs i negres.

Irene Solsona va morir a Lleida el 2 de juny de 1985, a l'edat de 52 anys. Un vessament cerebral li va segar la vida; molt, massa jove, com els elegits. D'ella Guillem Viladot va dir:

> "*Si li haguessin permès, hauria convertit Lleida en una festa, en una commemoració de cants de color i de formes (...). (...) durant l'enterrament els assistents ens guaitàvem amb un cert pes de culta al front, potser per haver permès que la Irene ens precedís. O potser esgarrifats per haver-nos mort tots una mica".*

Maria Rúbies, amiga seva, va plasmar l'últim adéu a Irene en un bell poema el juny de 1985:

<u>Irene, pau</u>

El blat encara no és del tot granat
I tots els verds i grocs dels plans sembrats.
Els amples camps són plens d'esplèndides roselles.
Grocs, verds i vermells.
Vent, sol i pols.
No és pas el temps de sega.
Qui t'ha segat, abans de temps?
Irene, blat madur.
Qui t'ha abatut?
La grossa espiga damunt la fràgil tija?
El pes del teu treball i l'amistat?
La força inefable de l'amor?
Irene, on vols anar?
A omplir de dolces flors antigues valls?
A viure una altra vida nova i més plena?
Que el vent escampi amb força les llavors

Sobre la nostra pobra terra eixuta i erma.
Aquells que tu estimaves la llauraran amb ton record.

JOSEFINA BARREU POMAR (Estadilla, 1926 – Sena, 2004)

Josefina Barreu va néixer a Estadilla (Osca) el 1926 i va morir al poble de Sena (Osca) el 2004. Les seves arrels familiars eren a l'Aragó, on ella cresqué i terra a la qual sempre estigué molt vinculada. Josefina, tot i que se sentia molt aragonesa, estimà, i molt, Catalunya i Lleida, on es va sentir ben acollida i plenament integrada. A Sena, d'on era fill el seu espòs, acudia tots els anys a passar l'estiu a la casa que tenia i té encara la família, com així va fer-ho l'agost de l'any 2004, trobant-hi inesperadament la mort: "Cuando me muera que sea en Sena", deia sempre i així va ser.

Va arribar a terres lleidatanes als 12 anys, amb els seus pares. Era filla única i els seus primers anys de vida no van ser fàcils, ja que va viure la guerra civil i va perdre la seva mare molt jove, quan vivien a les Borges Blanques. Als 14 anys es va traslladar a viure a Lleida amb el seu pare. Va cursar estudis de batxillerat a l'antiga Escola del Treball. Va fer l'examen d'estat a Barcelona i va triar la carrera de Magisteri. Al llarg d'aquells anys va gaudir de la didàctica de grans pedagogs de l'època, com el Sr. Portugués, el Sr. Ribelles, entre altres.

Durant molts anys, fou mestra a l'escola unitària del poble d'Aspa (les Garrigues), el seu primer destí, i allí va conèixer el que seria el seu marit, Benito Cavero Cambra, que també era mestre titular del poble.

Estant allí, va néixer el seu primer fill, Antonio, i un any i mig més tard, va néixer la seva filla, Conchita, i es van traslladar a Lleida, on el seu marit havia guanyat una plaça en unes oposicions de la Diputació Provincial i va ser llavors que Josefina va demanar excedència per ocupar-se de la família. Es van instal·lar al barri de Jaume I (llavors Sant Martí), en un pis del Grupo de Viviendas Virgen Blanca. Entretant, el seu marit va ser secretari particular de diferents presidents de la Diputació de Lleida i, finalment, va demanar una plaça a l'IEI, on va poder aprofundir en la divulgació de temes d'arqueologia i heràldica i on es va jubilar.

La família anava sovint a Sena, poble natal del seu marit Benito Cavero, que hi havia fundat una associació "Asociación artístico-cultural senense", que englobava artistes locals i el grup de *Dance*, *La rondalla* i *Las coplillas*, que encara perviuen, i on s'encarregava de la publicació d'un butlletí trimestral per a tots els socis i sòcies.

Un altre tret definitori de la vida de Josefina Barreu va ser el seu compromís amb l'acció social i humanitària. Fou ella qui impulsà a Lleida, entre altres iniciatives solidàries i de voluntariat, el moviment *Mans Unides*, que ha destacat per l'organització de les anyals campanyes contra la fam, de les quals en va ser sempre l'ànima impulsora.

Estava integrada en infinitat d'associacions i institucions socioculturals, benèfiques, humanitàries i religioses, com ara: Agrupació ilerdenca de pessebristes, Congregació dels Dolors, Hospitalitat de Lourdes, Pastoral d'Adults, Vida Creixent, Cursets de Cristiandat, Missions, Caritas, UNAE, Acció Catòlica i el Servei català del voluntariat.

Josefina Barreu estava també al servei de l'Església en moltes facetes; així, va ocupar durant força temps la presidència d'Acció Catòlica. Era feligresa de la parròquia de Sant Martí, on va crear el "Cicle de Nadal", que ha tingut continuïtat (ara farà 40 anys) i que porta el seu nom. L'objectiu era preparar l'esperit nadalenc amb les senyores de la parròquia, compartint aspectes de decoració i cuina, i aportant uns diners (a partir d'un sorteig i altres iniciatives) que es destinaven als lots de Nadal que s'elaboraven per a les famílies més necessitades de la parròquia (a través de Caritas Parroquial).

Juntament amb Mn. Antonio Rubiella visitava molts malalts del barri i, especialment, els internats a l'antic Hospital de la Creu Roja. També l'Associació de veïns del barri de Jaume I la recorda com una bona i entusiasta veïna i sòcia, que participà sempre de tots els actes de l'entitat, molt especialment els de la Festa Major, a la qual ella mai faltava. És per això que l'Associació de veïns de Jaume I va aconseguir, l'any 2012, 400 signatures de suport en la petició de donar el seu nom a la plaça en qüestió, conjuntament amb la parròquia de Sant Martí.

La Casa de Aragón la va distingir amb el seu guardó màxim "*Hija predilecta*". Els Armats de Lleida també li va atorgar la distinció de "Gran Persona de Lleida". El periodista lleidatà Enric Castells va escriure una biografia de Josefina Barreu, que va aparèixer publicada en una de les edicions de la col·lecció "Toma i daca".

Josefina va morir sobtadament l'1 de setembre de 2004 al poble de Sena. Al dia següent, fou acomiadada a l'església de l'Assumpció de la Mare de Déu de Sena amb un sepeli concelebrat per una vintena de preveres, tant de la Diòcesi de Barbastre-Montsó, com altres vinguts de Lleida. També s'oficià una missa funeral a la Catedral de Lleida el divendres 10 de setembre, presidida pel Bisbe de Lleida, Sr. Francesc Xavier Ciuraneta.

En definitiva, podem dir que tota la seva vida va estar dedicada als altres, especialment als més desfavorits, prioritzant molt sovint aquesta vocació als seus propis interessos i necessitats.

CONCEPCIÓ DOLCET I SELLARÉS (Lleida, 1842 – Fuencarral, 1918)

Concepció Dolcet i Sellarès va néixer a Lleida el 23 de desembre de 1842. Filla de Jaume Dolcet i Maria Sellarès, va estudiar a Lleida i va obtenir el títol de *Maestra Nacional*, exercint a Barcelona. Va ingressar a l'Institut de Franciscanes Missioneres el 5 de febrer de 1862 i el 1863 va fer els seus vots religiosos a Capellades. Ja com a Mare Concepció, juntament amb la fundadora de l'Institut, Maria Ana Mogas Fontcuberta, i altres germanes, seguiren la premissa de Jesús "Aneu i ensenyeu" i la van portar a la pràctica des de l'any 1865 en què es van traslladar a Castella, on passaren per moltes necessitats; malgrat això, com a bones religioses i persones de gran fe ho van superar.

Una vegada ja establertes a Castella van fundar l'Institut de Franciscanes Missioneres de la Mare del Diví Pastor, essent orientades i ajudades per Sant Antoni Maria Claret. L'Institut la té com a cofundadora, després que morís la primera fundadora. Les seves gestes més destacades són:

- L'aprovació pontifícia de l'Institut (va viatjar tres vegades a Roma), que culminà amb el *Decretum Laudis*, 1894 o Aprovació pontifícia de l'Institut i *ad experimentum* de las Constituciones, 1896.
- Va obrir 19 centres (col·legis, hospitals i un centre per a ancians) tots per exercir la caritat a nens i pobres en diferents províncies.
- Va deixar escrit que no manqués a cada casa de la congregació un lloc per acollir els més desvalguts.

La seva congregació, com a homenatge pòstum, va voler perpetuar la seva memòria fundant dues residències a Lleida: la Comunitat de les Germanes a la Residència Sanitària (avui, hospital Arnau de Vilanova) i la residència per a ancianes "La Milagrosa".

Quan es va complir el primer centenari de la fundació de l'Institut, les religioses van sol·licitar a l'Excel·lentíssim Senyor Alcalde i Corporació de Lleida que es dignessin a perpetuar el nom d'aquesta *Cofundadora de l'Institut Mare Concepció Dolcet, filla de Lleida, amb el nom d'un carrer, atès que era extraordinàriament gelosa i amant de la seva terra.* Aquest carrer fou concedit, i es troba ubicat a la zona de Balàfia.

MARIA MERCÈ MARÇAL I SERRA (Barcelona, 1952-1998)

Maria Mercè Marçal nasqué circumstancialment a Barcelona ja que, filla d'una família pagesa, es considerà sempre originària d'Ivars d'Urgell (el Pla d'Urgell), on es crià. Estudià el batxillerat a l'Institut a Lleida i el 1969 es traslladà a Barcelona per ingressar a la Universitat on es llicencià en Filologia clàssica. Professionalment exercí de catedràtica de llengua i literatura catalanes a l'ensenyament secundari. El 1972 es casà amb el poeta Ramon Pinyol Balasch amb qui el 1973 participà en la fundació de l'editorial Llibres del Mall. Com a poeta es donà a conèixer el 1977 amb el recull de poemes *Cau de llunes*. El seu segon poemari, *Bruixa de dol* (1979), significà el seu reconeixement en l'àmbit literari. El 1981 obtingué la Flor Natural en els Jocs Florals de Barcelona per *Raval d'amor: variacions sobre una mateixa onada*. El 1982 publicà *Sal oberta* i el 1985 *La germana, l'estrangera*. La maternitat, amb el naixement de la seua filla Heura, el feminisme, el compromís amb les classes oprimides i l'amor entre dones foren les directrius que presidiren els temes del seu poemari. El 1989 recollí tota la seua obra poètica a *Llengua abolida* (1973-1988). El 1994, amb *La passió segons Renée Vivien* es revelà com una gran novel·lista. També cultivà l'assaig, amb obres com l'estudi i antologia *Contraclaror* (1985) sobre Clementina Arderiu i l'antologia *Paisatge emergent*. *Trenta poetes catalanes del segle XX* (1998) amb altres escriptores. Féu una incursió en la narrativa infantil, amb Glòria Puig, amb el conte *La disputa de fra Anselm amb l'ase ronyós de la cua tallada*. Traduí obres de Colette, Yourcenar i Leonor Fini. En col·laboració amb Monika Zgustova, traduí les poetes russes Anna Akhmàtova i Marina Tsvetàieva. El 1994 s'integrà en el Comitè d'Escriptores del Centre Català del PEN Club i el gener de 1995 la Institució de les Lletres Catalanes la nomenà escriptora del mes. En el transcurs de la seua trajectòria rebé nombrosos premis com a mostra de la seua qualitat literària. Part de la seua obra fou musicada per cantautors com Marina Rossell, Teresa Rebull, Ramon Muntaner, Txiqui Berraondo, Maria del Mar Bonet, Celdoni Fonoll i Gisela Bellsolà. Participà activament en la vida política catalana i, molt especialment, en moviments cívics com el feminista. Durant el franquisme tardà formà part de l'Assemblea de Catalunya. El seu independentisme la portà el 1976 a ingressar en el Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN) del comitè executiu del qual fou membre, i el 1979 formà part de les llistes electorals del Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional (BEAN) per la circumscripció de Lleida. El 1980 es desvinculà del PSAN en una escissió que conduí a la fundació de Nacionalistes d'Esquerra. Arran de la seua mort als 45 anys, víctima d'un càncer, Ivars d'Urgell l'homenatjà amb una escultura en record seu, obra de l'artista Xavier Marcè. Des de 1999 el Consell Comarcal del Pla d'Urgell convoca el premi de poesia que duu el seu nom.

Obra

Cau de llunes (1977, premi Carles Riba).

Bruixa de dol (1979).

Sal oberta (1982).

Terra de Mai (1982).

La germana, l'estrangera (1985, premi López-Picó).

Contraclaror (1985).

Llengua abolida (1973-1988) (1989).

La passió segons Renée Vivien (premi Carlemany de Novel·la, 1994; Premi de la Crítica, 1995; Premi Joan Crexells, 1995; Premi de la Crítica Serra d'Or, 1995; Premi Prudenci Bertrana, 1995; Premi de la Institució de les Lletres Catalanes, 1996).

Desglaç: 1984-1988 (1997).

Paisatge emergent. Trenta poetes catalanes del segle XX (1998).

Raó del cos (2000).

Contraban de llum. Antologia poètica

MARIA ROSELL LATORRE (Alfarràs, 1913 – Lleida, 1983)

Maria Rosell Latorre va néixer el 26 de març de 1913 a Alfarràs. Filla d'Antoni Rosell Masich, alcalde i jutge de pau d'aquesta localitat, i Pilar Latorre Lleida. Va estudiar Magisteri a l'Escola Normal de Lleida de la República. El 1935 va obtenir el títol de Mestra Nacional i, després, va iniciar la seva trajectòria professional a l'escola pública durant 15 anys ininterromputs, amb destinacions a pobles de muntanya com River, Sant Esteve de la Sarga, etc.

Després de la guerra civil va casar-se amb José López López, a qui va conèixer durant la guerra. El matrimoni va superar els obstacles que suposava adaptar-se a una situació de postguerra i a destinacions laborals diverses, ja que el marit treballava a Lleida a les *Regiones Desvastadas,* organisme creat per la dictadura del General Franco per reconstruir les zones més afectades pel conflicte civil. Finalment, Maria Rosell es va acabar traslladant a Lleida per viure amb el seu marit, primer al carrer Sant Anastasi i, després, en acabar la construcció dels blocs de *Regiones Devastadas*, a la llavors carretera de Torrefarrera, avui avinguda Alcalde Porqueres.

La situació del barri en aquella època, finals dels anys 40 i inicis del 50, va fer plantejar a Maria Rosell tornar a fer classes. En part, per ajudar a mantenir la família –llavors ja havien nascut els seus fills, Cèsar i Maria Pilar- i també per atendre la demanda de les famílies del barri que no tenien escola oficial i van recórrer a Rosell perquè donés educació als seus fills i filles.

A poc a poc, aquella precària escola es va convertir no només en l'únic recurs d'escolaritzar els nens i nenes del barri, que no podien desplaçar-se a altres centres llunyans, sinó també en un eix d'activitat cultural. Maria Rosell va esdevenir mestra i, també, consellera de moltes famílies que recorrien a ella per orientar els futurs dels seus fills i filles.

Va dur a terme la seva tasca docent amb una enorme vocació i sacrifici i en condicions molt poc adequades, amb poc espai (al propi domicili) i falta de mitjans pedagògics. El pagament de les classes mai va ser un problema, primer perquè s'adequava a les possibilitats d'un barri obrer i amb molta immigració i, després, perquè si algú tenia problemes per pagar la modesta tarifa, se li donava igualment escolaritat. Aquesta tasca, callada i altruista, roman en el record d'un gran nombre de veïns i veïnes que van voler el 1995 reconèixer el que va significar la tasca de Maria Rosell per al barri de Balàfia. La va ajudar el seu fill, Cèsar López Rosell, llavors estudiant de Magisteri, que després va orientar els seus passos cap al periodisme i va arribar a ser redactor en cap de "El Periódico de Catalunya".

Maria Rosell, que sempre va tenir una salut delicada, va morir el 16 de novembre de 1983, als 70 anys. Alguns dels seus veïns i veïnes la seguien visitant per seguir els seus consells o, simplement, acompanyar-la en la seva malaltia que la va obligar, l'últim any de la seva vida, a estar en una cadira de rodes.

MARIA RÚBIES I GARROFÉ (Camarasa, 1932 – Lleida, 1993)

Visqué durament la Guerra Civil. Mentre el seu pare estigué empresonat per l'exèrcit franquista i tancat en un camp de concentració, la família sobrevivia en una cabana instal·lada al bell mig del Pirineu prop de la frontera. Posteriorment, després d'una breu estança a Os de Balaguer, la família es traslladà a Lleida. El 1957 es llicencià en Matemàtiques per la Universitat de Barcelona. Retornà a Lleida on exercí la docència en diversos centres religiosos, en els instituts de Lleida i la Seu d'Urgell i en l'Escola Normal de mestres, la direcció de la qual assumí entre 1967 i 1977.

Catedràtica de Magisteri de matemàtiques sempre manifestà una gran preocupació per la didàctica de les matemàtiques i impulsà la introducció en les classes de la denominada "matemàtica moderna". Capdavantera de la renovació pedagògica que s'aglutinava a l'entorn de l'Escola de Mestres Rosa Sensat, fou una de les fundadores, el 1967, de l'Escola Espiga, de caire catalanista i aconfessional i un dels puntals en la renovació pedagògica a les comarques de Lleida. Alhora, fou una de les màximes impulsores de l'Escola d'Estiu per a mestres a Lleida.

Militant de Convergència Democràtica de Catalunya, es dedicà intensament a la vida política des dels primers moments de la transició política. Des de 1977 fins al 1979 ocupà un escó al Senat. En les legislatives de 1979 fou diputada al Parlament espanyol. Simultàniament, el 1979 sortí elegida regidora de l'Ajuntament de Lleida, i des de 1980 fins al 1981 fou delegada d'Ensenyament. El 1984 guanyà una acta de diputada al Parlament de Catalunya. El 1986 fou nomenada primera presidenta del Consell Escolar de Catalunya, màxim òrgan de consulta i participació de la comunitat educativa en el sistema educatiu català.

El 1988 deixà la militància a CDC per discrepàncies amb la política del joc impulsada des del Govern de la Generalitat i tornà a exercir la docència en l'Escola de Formació del Professorat de la Universitat de Lleida. El 1992 fou nomenada membre de la Comissió Gestora de la Universitat de Lleida. La seva mort, al gener de 1993, després d'una llarga malaltia, va commoure amplis sectors de la comunitat educativa i de la societat catalana en general.

MARIA SAURET (Lleida s. XVII- XVIII)

Aquesta és la història d'una dona valenta, envoltada de llegenda i, paradoxalment, gairebé desconeguda. Maria Sauret va viure a Lleida entre la darreria del segle XVII i els primers decennis del segle XVIII. No resulta, doncs, gens estrany que se sàpiga molt poca cosa d'una figura individual que pertany a l'època moderna. Les evidències demostren que, més enllà d'artistes de tota mena i homes i dones de la política i la religió, la gran majoria de la població de l'Antic Règim ha romàs en un silenci endormiscat en la documentació que ha arribat a les nostres mans, ja que el culte exacerbat a la personalitat, tan en voga a partir del Romanticisme, no era, en cap cas, un valor en auge per a la gent que vivia i treballava en els camps i les ciutats d'aquells temps.

De la vida de Maria, es coneixen alguns detalls sobre el seu origen familiar. Segons consta al Cadastre de 1706, en l'actual solar de la Catedral Nova, envoltat pels carrers de l'Almodí Vell i de Montgay, perpendiculars a la llarga via del carrer Major, es trobava la casa de Joan Sauret, serraller. Els seus orígens menestrals donen peu a la invenció de la part llegendària i inversemblant de la seva vida. Ser filla d'un mestre del treball de la forja i el ferro en una ciutat de majoria pagesa com Lleida, implicava, molt probablement, una acomodada posició social. Una noia com ella no es podia casar amb algú que no garantís als pares una continuïtat benestant en la professió i en el seu cercle de relacions. Sembla que la llegenda conta que un jove aprenent d'un obrador del carrer del Carme s'enamorà de la filla de l'amo i, per salvar les diferències econòmiques i socials que els separaven, va intentar convèncer el futur sogre fent una obra mestra la prova d'accés que tot artesà havia de passar per tal d'esdevenir mestre reconegut d'un ofici amb taller propi– de gran bellesa i sumptuositat que li permetés demostrar, a més del seu amor, que es podia fer càrrec de manera solvent del negoci patern. Aquesta peça extraordinària seria aquell que s'anomena encara ara com el Balcó del Serraller, emplaçat a l'edifici de la Diputació, i la jove objecte d'un tan passional amor seria Maria Sauret. Malgrat que alguns donen per bona aquesta atractiva faula, la realitat és que resulta completament impossible, no tant pel que fa a la veracitat de les diverses llegendes que envolten la història d'un balcó tan reconegut en l'entorn local, com per la participació de Maria en tot plegat. Les dates no deixen cap dubte. La peça de forja porta inscrit l'any de 1761 i si hom considera que, en 1707, ella era ja una fadrina vigorosa, cal concloure que no pot ser una penyora d'amor. Si de cas, sols podria correspondre a un homenatge funerari, que no és precisament allò que més se li escau. És el que passa amb les llegendes: són boniques, però difícils de creure.

Amb tot, no és això el que ha motivat que Maria sigui recordada fins als nostres dies. La seva singularitat històrica prové de la seva participació en els esdeveniments derivats de l'impacte de la guerra de Successió a Lleida i, sobretot, del fet atzarós que en Narcís Feliu de la Penya, historiador i

cronista procliu al bàndol austriacista, en deixés constància escrita als seus *Anales de Cataluña*, on explica apassionadament els violents avatars transcorreguts al llarg del mes de setembre de 1707:

> *«...Fue singular el valor de Maria Saurèt de Lerida, que rindiò à un Soldado Francès con su Cavallo, y le entró en Lerida: lo mismo executó vn muchacho de onze años. No dexaron de tener algunas desgracias los paysanos, en medio de los progressos: Salieron ocho de Lerida, mataron à quatro los enemigos, y prendierõ à los demàs. Hallaron veinte Fusileros, à veinte y cinco Cavallos franceses, y pelearon hasta faltarles las municiones: retiraronse trás de vnas paredes, y à mas no poder se rindieron, y rendidos les mataron los enemigos. Sucedieron estos lances hasta el primero de Octubre...»*

Aquesta és la referència que tots els historiadors posteriors usen per recordar l'heroïna de guerra, afegint-hi, de vegades, altres elements imaginats per tal de donar un caire més dramàtic a la seva gesta. Entre aquests, destaca el fet que el soldat francès batut la volia forçar, episodi que sempre dóna un to més èpic, però que no sembla molt creïble si hom llegeix bé les paraules primigènies que narren la seva acció com idèntica a la que va executar un xiquet d'onze anys.

La veritat és que la remarcable actuació de Maria, una dona sola als afores de la ciutat, s'emmarca en el violent ambient d'insurrecció i resistència que els lleidatans i les lleidatanes van oposar a les pretensions de fàcil rendició imaginades pels francesos, capitanejats pel Duc d'Orléans. La tardor de 1707 va ser ferotge.

A les continuades picabaralles i atacs mutus de setembre on participà la Maria, s'afegeix la forta escomesa al portal de Magdalena, que va comportar que el 13 d'octubre comencés un dels fets més debatuts i, tanmateix, més simbòlics a hores d'ara per a la memòria històrica posterior de la ciutat. Es tracta del moment que un nombre no determinat encara –d'aquí la polèmica controvèrsia– de ciutadans i ciutadanes –anònims en aquest cas, com gairebé sempre en temps de guerra–, refugiats al Convent del Roser, van ser assassinats i cremats, mentre l'exèrcit francès endegava un pillatge generalitzat amb la complaença dels oficials. Poc després, la guarnició va caure en el caos, molts es varen refugiar al Castell, l'actual Seu Vella, i començà el setge definitiu i la més dramàtica incidència de la mortaldat. L'assalt es va emprendre des de la banda del Camp de Mart i es va perllongar fins al 12 de novembre, quan la defensa de la ciutat, inferior en armament, incapaç de resoldre les febleses i errors estratègics i asfixiada per les mancances d'avituallament, va accedir a una capitulació honorable. El belga comte de Louvigny va assumir el comandament de Lleida per dos anys, s'encetà una dura repressió i es van augmentar els impostos amb l'obsessió de reconstruir i ampliar la sòlida fortificació del Castell. La porta de Catalunya era ja oberta al pas dels filipistes, però la resistència dels habitants de la capital del Segre –Maria Sauret inclosa– va deixar un amarg i persistent record en els vencedors.

De resultes de les remembrances d'aquests temps convulsos, les autoritats municipals van decidir honorar els seus protagonistes dedicant-los noms de carrers en diversos emplaçaments de la xarxa urbana. L'homenatge a la Maria es va fer anys més tard quan, com a conseqüència de l'arribada del ferrocarril a la ciutat, en etapes successives del planejament urbanístic, es comencen a reconvertir les terres d'horta properes al riu en una zona pendent d'ordenació per tal de connectar el centre amb l'estació dels trens, a la vegada que s'aprofitava el sòl per a nous habitatges i per a usos industrials, comercials i financers. Allí, paral·lel al carrer del Comerç (antic Daunois) i travesser als dedicats al marquès de Vil·la Antònia, que va cedir terrenys de la seva propietat per afilerar la via, i al general Brito, militar portuguès que va dirigir la defensa de Lleida durant el setge de 1646 en temps de la guerra dels Segadors, es troba, fins a l'actualitat, el carrer que recorda la valenta Maria Sauret.

MARIA VILALTELLA I ROURE (Balaguer, 1927 – Lleida, 1961)

Maria Vilaltella i Roure va néixer a Balaguer l'any 1927 i va morir el 1961 a Lleida. Estudià en el Cercle de Belles Arts de Lleida i completà la seva formació amb Ramon Sanvicens a Barcelona.

L'any 1951 obtingué el primer premi de la medalla social del Cercle de Belles Arts per un paisatge del barri del Canyeret, a Lleida. Aquesta artista lleidatana s'especialitzà en natures mortes, quadres de flors i pintura sobre ceràmica.

La seva mort va ser molt prematura a causa d'una greu malaltia que, a més a més, li va paralitzar part del seu cos, cosa que provocà que hagués d'aprendre a dibuixar amb la mà esquerra i l'obligà a fer un gran esforç per poder pintar fins als últims moments de la seva vida.

El Cercle de Belles Arts de Lleida volgué tributar-li un reconeixement i convocà el Premi de Pintura "Medalla Maria Vilaltella", que fou instituït l'any 1961, amb una dotació econòmica de 5.000 pessetes, destinat en un principi a guardonar i estimular joves artistes locals. Aquest guardó fou guanyat, en la seva primera convocatòria (1961), per Lluís Trepat; en la 2a (1962) i 3a edició (1963) per Ernest Ibàñez; en la 4a (1964) per Albert Vives; en 5a (1965) novament per Lluís Trepat i el 1966 per Morato Aragonés. Més endavant, aquest premi va assolir caràcter nacional.

La seva obra no és gaire nombrosa, però té el comú denominador de la seva reeixida concepció del dibuix i del color. Les seves pintures estan repartides entre diferents col·leccionistes privats de Lleida, Barcelona, Madrid i altres ciutats espanyoles.

PEPITA CALVET I RÚBIES (Castelló de Farfanya, 1920 – Lleida, 2009)

Pepita Calvet i Rubies va néixer a Castelló de Farfanya el 1920 i va morir a Lleida al setembre de 2009. Era la pubilla d'una família molt religiosa. Vivia al costat de l'església i això va influenciar molt en la seva formació cristiana. Quan era jove era molt maca, elegant i tenia una personalitat especial.
Durant la Guerra Civil espanyola, quan tenia 16 anys, la van portar amb unes amigues seves al convent de les Avellanes –que llavors era hospital de la Sang-, per curar els ferits. La seva vida, que fins llavors havia estat feliç i plena d'alegries, es va veure enfosquida pel patiment de tants ferits. Aquesta trista experiència va ser decisiva en la vida de la jove Pepita Calvet.

Segons ella mateixa explicava, Pepita va sentir la vocació d'entrega a l'Apostolat quan el Papa Joan XXIII parlava fervorosament dels treballs dels seglars a l'església. Així doncs, de ben jove ja va decidir dedicar-se en cos i ànima al servei dels infants, per la qual cosa, deia ella, no es va casar mai.

El 1962 va arribar a Magraners i s'hi va instal·lar amb una amiga, la qual al poc temps va marxar per la duresa de la vida al barri. El 3 de setembre de 1962 Pepita Calvet es va fer càrrec de la guarderia de la parròquia de San José de Magraners fins el 8 de gener de 1986, quan l'Ajuntament va passar a fer-se'n càrrec. Els primers temps d'ésser al barri, Pepita vivia de lloguer al carrer Joan d'Àvila. Pepita Calvet va ser com una segona mare per a tots els infants del barri, amb el seu afecte i tendresa.

Quan l'escola bressol va passar a mans de l'ajuntament, ella va continuar al barri com a catequista i fent altres col·laboracions al servei de l'església dels locals parroquials. El carrer que porta el seu nom és la travessia entre els carrers Cervià i Joan Gavarra, atès que bona part d'aquest tram va ser el pati-jardí de l'escola parroquial.

PEPITA CERVERA ALANDÍ (Lleida, 1925 – Madrid, 2010)

Pepita Cervera Alandí va néixer a Lleida el 5 de maig de 1925. Fou concertista de piano, compositora, musicòloga i pedagoga amb una amplia projecció internacional.

Pepita Cervera va traspassar les fronteres espanyoles i va ser companya de formació, i gran amiga també, de dues grans mestres del piano com van ser Alicia de Larrocha i Rosa Sabater, ambdues formades en el magisteri de Frank Marshal, deixeble predilecte d'Enric Granados. També fou alumna de Composició de Xavier Montsalvatge.

Pepita Cervera va interpretar l'obra completa de Granados, i també va destacar com a intèrpret excepcional de Chopin. Va visitar més d'un centenar de països amb els seus recitals als principals auditoris, tant en solitari com acompanyada de la seva filla, Teresina Jordà.

Creadora de los "Estudios Internacionales Cervera-Jordà", ubicats a Madrid i Catalunya, on s'han format més de 3.000 alumnes de tot Espanya, d'entre els quals han sortit més de 300 professionals en les especialitats de piano, corda, vent, direcció coral, direcció orquestral, musicologia i pedagogia. Poc abans de la seva mort, Pepita Cervera i la seva filla havien presentat el llibre "Pepita Cervera. Anécdotas i Vivencias" (2010), que van escriure conjuntament.

La seva discografia és àmplia: l'obra completa de Mozart a piano a duo amb Teresina Jordà; Obres completes del Padre Donostia a piano a duo. Concerts de Haendel, obres de Poulenc. Primera gravació de Iberian Preludes de Luis Benejan, etc. Pel que fa al seu llegat en musicologia, destaca la seva tasca en la recuperació i difusió d'obres de tecla del s. XVIII espanyol i d'investigació sobre l'Occitània i la Música nòrdica. Pel que fa a la vessant compositiva, ens ha deixat composicions de Lieder (cant i piano), i composicions polifòniques, entre les quals destaquen: *Himne a Lleida, Himno al Menor de la Comunidad de Madrid* -coautora con Teresina Jordà-. Pepita Cervera va impartir *Masters Classes* en significades Universitats d'EEUU, Llatinoamèrica i Europa.

Rebé nombrosos reconeixements, com ara la Medalla de la Paeria al Mèrit Cultural i Artístic de l'Ajuntament de Lleida, la "Medalla y mención de honor del Círculo Catalán de Madrid" (2010), la "Cruz de la Orden de Isabel la Católica" a títol pòstum, la "Medalla de la Facultat de Belles Arts de la Complutense", la "Ciudadana de Honor de Corpus Christi" (EEUU), l'homenatge a títol pòstum (2012) de la Generalitat de Catalunya al Palau Moja a Barcelona, etc.

De la seva edat deia: "En tinc 20 i un dia", com recorda la seva filla Teresina Jordà, ja que a ella li agradava considerar-se una artista atemporal. L'herència musical de Pepita Cervera no s'ha quedat només en la seva filla, ni en els milers d'alumnes, sinó que arriba als seus néts, Verònica i David Jordà Cervera, concertista i compositor respectivament.

PEPITA RAIMUNDI I FLORENSA (Balaguer, 1917 – Lleida, 2009)

Pepita Cervera va néixer el 1917 a Balaguer. Quan tenia 8 o 9 anys els seus pares regentaven la delegació a Lleida del CADCI (Centre Autònom de Dependents del Comerç i la Indústria) que tenia la seu a Blondel, damunt del cinema Vinyes. Al CADCI havia una sala de reunions on es feien conferències i altres activitats, un cafè, una sala de billar i una biblioteca, on Pepita va conrear el gust per la lectura. Al mateix edifici hi havia el Sindicat de la Fusta i algun altre sindicat dels anarquistes. També a Blondel, davant del CADCI hi havia el Casal de Joventut Republicana, que era un centre més polític que el CADCI, que era de caire més social i obrer. Al centre del CADCI també es reunien els del Bloc Obrer i Camperol que després foren del POUM. Al sortir d'estudi, Pepita anava al centre i allí va tenir contacte des de petita amb sindicalistes.

Als 14 anys va treballar en una sabateria i tan aviat com va poder va entrar a l'Escola Normal de la República a Lleida. Les noies estudiaven a l'edifici del carrer Boters (Rambla d'Aragó) mentre que els nois ho feien al carrer Cavallers, a l'actual Cervantes. Allí va tenir de professora la pedagoga Pepita Uriz, per influència de la qual començà el seu camí a la FETE de UGT el 1931 i M. TeresaTudurí, que era teresiana seglar i professora de ciències. Les pràctiques les va fer en una escola que hi havia al carrer del Nord amb noies del 8è grau que tenien 14 anys. Les pràctiques només van durar tres mesos, ja estaven en guerra, i moltes mestres eren al front i necessitaven noves mestres a les escoles, de manera que el 1934 Pepita Raiumundi va obtenir plaça de mestra a Balaguer. Durant la guerra civil, ja militant del POUM, és nomenada directora de la nova escola de Balaguer, situada al convent de Sant Domènec.

Quan el 1938 les tropes franquistes ocupen Balaguer, Pepita és detinguda i traslladada a Lleida al costat d'altres companys, empresonada i sotmesa a un consell de guerra col·lectiu. És condemnada a 30 anys de presó. Coneix successivament les presons de Lleida, Barbastre, Osca i Saturrarán al País Basc. Allà, a la presó basca, va fundar una escola amb altres presoneres. "Érem 22 o 23 mestres i vàrem organitzar classes de cultura general en el penal per a altres recluses", explicava. El 1941, acabat el seu periple per les presons espanyoles, es casa amb el sindicalista Miquel Tufet.

De retorn a Lleida se li veta l'accés a l'ensenyament, per la qual cosa ha de combinar la dedicació a les classes particulars i un treball com a comptable de mobles Armengol. S'integra en el POUM de la postguerra al costat del seu marit. L'any 1945 gairebé tots els poumistes lleidatans són detinguts en una batuda massiva prèvia a la visita de Franco a la ciutat. Els detinguts són traslladats a les nits a l'església dels Dolors per a ser durament torturats. Josepeta Raimundi encara va ser detinguda un cop més i va passar un altre any en presó. Després va haver de viure sense dedicar-se a l'ensenyament. Ho va fer fins que, 38 anys més tard, el 1974, al final de la dictadura, va poder tornar a ser mestra. Primer al

col·legi dels camps Elisis de Lleida, on ensenyava matemàtiques modernes. Segons ella, va aprendre amb els llibres del seu fill.

Després passà a l'Escola Cervantes i, més tard, al centre de Sant Antolí, a la Segarra.

A la fi, al desembre de 1976, és reclamada per formar part de l'Institut de Ciències de l'Educació en substitució de Maria Rúbies. D'aquest institut va arribar a ser directora i més tard, ja jubilada, el 1981 va posar en marxa les A*ules universitàries per a la gent gran*, una iniciativa pionera a Catalunya, amb l'ajut del llavors rector de la Divisió VI de la UB, el Dr. Víctor Siurana.

Al final de la seva vida va rebre diversos guardons i reconeixements per la seva activitat sindical i democràtica.

Pepita Reimundi és el símbol d'una gran revolució, la dels treballadors de Lleida, que van plantar cara al cop militar de 1936 i van implantar en condicions adverses el poder obrer i les seves institucions, inclosa l'Escola Pública, Mixta, Laica i Obligatòria.

PEPITA SAGAÑOLES I MARTELL (Lleida, 1890 – 1982)

Josefa Sagañoles i Martell va néixer a Lleida l'any 1890. Filla de l'advocat i polític Francesc Sagañoles Reig –president de la diputació de Lleida del 1910 al 1913-, fou educada en els costums de la burgesia catalana, destacant en el coneixement d'idiomes i en les arts, principalment en el dibuix i la pintura. Va viure a Lleida, la seva ciutat natal, però residí també a Madrid i Barcelona.

Estudià a Barcelona, a l'acadèmia del pintor valencià Josep Mongrell. Més tard assistí a l'acadèmia de Dibuix del famós dibuixant Joaquim Xaudaró, a Lleida (al seu estudi a l'actual Rambla d'Aragó). Fou una paisatgista delicada de tendència modernista, però la seva vertadera especialitat era la figura humana i el retrat: esdevingué una perspicaç retratista capaç de plasmar amb encert tipus populars o rurals i les més sofisticades dames de l'època. També mostrà preferència i destresa en el bodegó, el paisatge natural i la còpia dels clàssics.

El 19 de març de 1919 es casà amb l'odontòleg Josep Clapés amb qui va tenir dos fills, Josep, que va néixer a Lleida (al domicili de la Plaça la Sal) i Pedro, que ja va néixer a Madrid, on la família s'havia traslladat i on Joaquim Xauradó els va buscar un pis al carrer Sta. Engracia, a prop del carrer Viriato, on el famós dibuixant i caricaturista de l'ABC i *Blanco y negro* vivia llavors.

Pepita Sagañoles exposà a la Biennal de París l'any 1912 i la seva obra fou elogiada per l'eminent crític Josep Francesc. Es publicaren diversos dibuixos seus en diferents mitjans de comunicació.

Va obtenir diversos guardons, en diversos concursos de revistes culturals, com ara el Premi "*La Esfera*" (el millor setmanari de l'època) el 1917 i el primer premi de la revista *Blanco y negro* 1919, amb l'obra "*Siete bajo cero*", que fou publicada a la portada de la revista al novembre del mateix any, i més tard, el 1995, fou reproduïda per *Prensa española ABC*. També rebé el premi de la revista *Blanco y negro* núm. 1456 de l'any 1919, amb l'obra "*Domingo de Ramos*"; i el premi a l'Exposició de Brussel·les del 1919, amb l'obra "*La Santera*".

"El hortelano" (1912) -oli sobre tela 60x47 cm- és una pintura emblemàtica de Pepita. Fou pintat al natural i és el retrat d'un jardiner valencià que treballava a la finca que tenia la família Sagañoles en el que és avui la Plaça Ricard Viñes. Aquesta peça fou catalogada, sol·licitada i exposada en diverses exposicions i rebé diversos guardons.

L'any 1944 participà en la primera exposició de la recent creada Secció de Belles Arts de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, en la qual fou molt reconeguda i aconseguí una menció especial. L'any 1978 la seva obra fou seleccionada per la galeria *Terra Ferma* de Lleida per figurar a l'exposició "Un segle de pintura lleidatana, 1836-1936".

L'any 1999, en la caliuada de maig, la societat El Caliu féu un acte d'homenatge a Pepita Sagañoles, de la presentació del qual se n'encarregà Miquel Roig Nadal.

A la tardor de 2003, el Cercle de Belles Arts de Lleida, llavors ja presidit per Jaume Vilella, organitzà una exposició antològica de Pepita Sagañoles (22-10-2003 / 9-11-2003) a la Sala Maria Vilaltella del Cercle de Belles Arts de Lleida, amb un catàleg de 22 obres, a la inauguració de la qual assistiren, en altres personalitats, M. Teresa Miarnau, Josep M. Buitrón i Juan M. Nadal Gaya, autor del *Diccionari de l'art a la Lleida del segle XX*, que actuà com a comentarista de l'exposició. En les mateixes dates, el Cercle de Belles Arts de Lleida, juntament amb l'Institut d'Estudis Ilerdencs i el Col·legi d'Aparelladors de Lleida convocà el XIX Premi de Pintura i III Internacional, en homenatge a Pepita Sagañoles, exposant-se obres de l'artista a la sala gòtica de l'IEI amb força èxit de crítica i públic. Foren un total de 72 pintures que, en no encabir-se totes a la sala d'exposicions de l'IEI, es repartiren també a la sala d'exposicions de la Diputació de Lleida. Aquesta exposició es pogué veure del 6 de novembre de 2003 fins el 30 de novembre del mateix any. A l'acte d'inauguració assistiren el president de la Diputació, Isidre Gavín, el president del Cercle, Jaume Vilella, i la presidenta de l'IEI, Carme Vidal, així com el degà del Col·legi d'Aparelladors. El Sr. Miquel Roig Nadal va fer el discurs d'inauguració, on va destacar la versatilitat artística de Pepita Sagañoles, pintora però també excel·lent pianista –va ser deixebla de Ricard Vinyes- i traductora del francès i de l'anglès.

La qualitat de la seva obra està reconeguda per premis i crítica, molt més apreciada encara, per la seva condició de dona artista dels primers anys del segle XX.

Pepita Sagañoles va morir l'any 1982, també a Lleida, als 92 anys i va continuar pintant fins els darrers moments de la seva vida.

PEPITA URIZ I PI (Badostain, Eguesibar, 1883 – Berlín oriental, 1958)

Pepita Uriz, arrenglerada en els sectors pedagògics més innovadors, havia nascut el 1883 a Navarra. Era filla del capità d'infanteria Benito Uriz Erro i de Filomena Pi Céspedes. De 1909 a 1912 estudià a la secció de Ciències de l'Escola de Magisteri a Madrid, on fou propera a la Institución Libre de Enseñanza; el 1914 va treballar com a professora de ciències i de pedagogia a l'Escola de Mestres de Girona, de la qual fou directora temporalment el 1919. Fou becada per la Junta d'Ampliació d'Estudis a Brussel·les, on contactà amb Ovide Decroly. A causa de la seva implicació sindical el 21 de maig de 1921 fou traslladada i va obtenir la plaça de professora de Pedagogia a l'Escola Normal del Magisteri de noies de Lleida, on va venir amb la seva germana Elisa, professora de música a la mateixa institució.
Quan Pepita Uriz Pi arribà a les Terres de Ponent les seves idees pedagògiques i didàctiques van sotragar l'ambient benpensant de la ciutat. Aviat va xocar amb els mètodes tradicionals de l'aleshores directora, Lilian Heras. Pepita es mantenia al corrent de les noves tendències didàctiques tant les de l'Institut J.J. Rousseau de Ginebra, com les de les escoles noves.

Un dels temes que més li interessen és la condició de la dona. L'obra escrita per Margarita Nelken *La condición social de la mujer en España: su estado actual, su posible desarrollo*, és un llibre que utilitzarà sovint a les seves classes per mostrar les condicions de submissió en què es troba la dona i els mecanismes per transformar-les.
Les seves aportacions metodològiques i les temàtiques tractades amb les seves alumnes no van ser del gust de certs sectors. Va esclatar el conflicte que depassà el marc de l'Escola Normal i es convertí en tema de debat públic. Això provocà la denúncia del bisbe de Lleida, Josep Miralles, davant del rector de la Universitat i la incoació d'un expedient disciplinari. Va tenir molt ressò a la premsa local gràcies a la defensa d'*El Ideal* (òrgan de la Joventut Republicana de Lleida). Diversos intel·lectuals com Ramón Menéndez Pidal, Santiago Ramón y Cajal, etc. van signar un manifest a favor seu i fins i tot el president de les Corts Espanyoles va paralitzar el procés, provocant la dimissió del ministre d'educació. Tanmateix, l'arribada de la dictadura de Primo de Rivera va reobrir el procés i finalment el 1925 fou sancionada amb un any de bandejament a 100 kilòmetres de la ciutat sense feina i sou. El 6 de març de 1926, un cop complida la sanció, es va reincorporar a l'Escola.

Després de la proclamació de la Segona República Espanyola, les Escoles Normals de dones i homes foren unificades en una sola, i el maig de 1931 Josefa fou nomenada directora de l'Escola unificada. Decidida a modernitzar el centre, hi va introduir els mètodes pedagògics de Maria Montessori, Célestin Freinet i Jean Piaget. Va crear la primera càtedra d'estudi del català, va obrir una residència laica perquè les joves no s'haguessin d'allotjar en convents i va modernitzar la biblioteca de l'escola, amb una sala de lectura i gestió de préstec de llibres.

Compromesa políticament amb el sectors obrers de Lleida, va col·laborar amb la CNT i amb el Bloc Obrer i Camperol, amb l'Associació Ilerda o l'Ateneu Popular Lleidatà. També fou una de les fundadores del Grup Batec (1930-1936) i edità la revista *Escola* des de 1932. El 1932 fou nomenada secretària general de la FETE-UGT a Lleida i participà en missions pedagògiques a la Vall d'Aran. El gener de 1934 fou cessada del càrrec de directora de l'Escola Normal i substituïda per Felip Solé i Olivé, cosa que provocà una vaga d'alumnes de 48 hores dirigida per Dolors Piera i Llobera i Josefa Reimundi. El 27 de maig de 1934 fou nomenada vicepresidenta de la FETE-UGT de Barcelona, i juntament amb la seva germana va impulsar la Unió de Dones Antifeixistes.

Poc abans de començar la guerra civil militava al PCC, i juntament amb la seva germana ingressà al PSUC. Un cop esclatada la guerra, fou nomenada novament directora de l'Escola Normal, però al poc temps fou enviada en comissió de serveis a Barcelona, on l'agost de 1936 fou nomenada secretària general del sindicat FETE-UGT. Des del 27 de març de 1937 fou presidenta de la ponència d'ensenyament artístic al primer Consell de l'Escola Nova Unificada (CENU), del que en fou representant del seu sindicat i una de les principals teòriques del socialisme en l'ensenyament. El gener de 1938 va presidir el primer Congrés de FETE a Barcelona, i el 9 de setembre del mateix any fou nomenada Directora General d'Evacuació i Refugiats del govern de la República, càrrec des del qual va treballar en la protecció i l'evacuació de nens i nenes afectats per la guerra.

Pel febrer de 1939 es va exiliar a França amb la seva germana. Durant l'ocupació francesa pels nazis van col·laborar en la resistència francesa. Durant la guerra mundial va treballar a favor dels mestres internats a camps de concentració. En acabar la segona guerra mundial les autoritats espanyoles li van incoar un expedient del Tribunal de Responsabilitats Polítiques. A causa de la seva militància comunista, l'abril de 1951, fou expulsada de França amb la seva germana. Va creuar el Teló d'acer i es va establir a Berlín oriental, on va treballar a favor dels exiliats espanyols fins a la seva mort el 1958.

PILAR FELIP GALÍCIA (Lleida, 1879 - 1951)

Pilar Felip Galicia va néixer a Lleida el dia 14 de novembre de 1879. Era filla de Ramon Felip Sastre i Dominga Galicia Molet, i germana de Ramón Felip Galicia, fundador del Montepío de Lleida i impulsor principal del Canal d'Urgell.

Es casà amb el Dr. Epifani Bellí Castiell, metge cofundador de la Clínica Montserrat i polític lleidatà, diputat d'ERC per la circumscripció de Lleida a les eleccions generals espanyoles de 1931 i 1933, president de la Diputació de Lleida i primer comissari de la Generalitat de Catalunya a Lleida (1931-1932). En acabar la Guerra Civil espanyola, el seu marit fou detingut i condemnat a mort el 1939, però en fou absolt el 1941 per pressió del Col·legi de Metges de Lleida i condemnat a pagar una multa de 20.000 pessetes el 1943, que li fou sobreseguda el 1945.

Pilar Felip va morir el 25 de gener de 1951, a l'edat de 72 anys, tres abans que el seu marit. Amb data 6 de juliol de 1939, davant del notari de Barcelona, D. Miguel Alejandro Sanz de Toledo, Pilar Felip va fer testament i va disposar que en el moment de la seva mort, i en cas de no deixar descendència, deixaria l'usdefruit de tots els seus béns al seu marit, Epifani Bellí i Castiel, i una vegada mort aquest, llegava tota la seva fortuna i patrimoni, a la ciutat de Lleida (fortuna que en aquells moments ascendia a 2.000.000 pessetes), consistent en una finca a la carretera d'Osca, (on avui s'ubiquen les cases adossades "Fundació Felip", Parc de Bombers, etc.); una casa al Carrer Major 37; una altra casa a la Plaça Berenguer IV; més diners en efectiu en diversos bancs d'Espanya i de París.

En aquest testament, es deixava establert que es constituís un Patronat del qual formarien part les diferents autoritats eclesiàstiques i laiques del moment, més altres personalitats de la vida lleidatana, que vetllaria perquè a aquest llegat, que en aquells moments era molt copiós, se li donés la finalitat desitjada per la pròpia Pilar Felip.

Aquesta finalitat era la constitució d'un sanatori psiquiàtric que portaria el nom de "FELIP", per atendre a la cura i a la curació gratuïta de persones afectades per malalties mentals en qualsevol de les seves formes o graus, donant preferència als naturals de Lleida; després, als naturals de la província, veïns de Lleida, amb més de deu anys de residència en ella; i en últim terme, als naturals i veïns de qualsevol de les poblacions de la província de Lleida.

Actualment, el patronat està format per les persones que ocupen els càrrecs següents: alcalde de Lleida, president de la Diputació de Lleida, bisbe de Lleida, degà del Col·legi d'Advocats, presidenta del Col·legi Oficial de Metges i director de l'institut Màrius Torres. La presidència és rotatòria i els mandats són de dos anys.

Aquesta inquietud de Pilar Felip per aquest tema neix del fet que el seu marit, el Dr. Epifani Bellí, mentre era diputat i s'ocupava de l'àrea de Sanitat de la Diputació de Lleida, li havia comentat sovint en les

seves converses quotidianes la manca de mitjans per atendre aquests malalts mentals, amb escassos recursos econòmics, per altra part abundats en aquesta província, a causa del clima, antecedents, etc. Així que, quan Pilar Felip va fer el testament, va decidir, amb un esperit altruista digne d'elogi, fer aquest llegat a la ciutat de Lleida.

El 15 de desembre 1954 va morir el seu marit el Dr. Bellí i les institucions abans esmentades mitjançant els tràmits legals reglamentaris van demanar al Ministeri de la Governació la constitució de la "Fundación Dña. Pilar Felip Galícia", com a record i homenatge de la seva fundadora.

Per ordre del Ministeri de la Governació de 13 de març de 1969 queda aprovada i reconeguda com a fundació de beneficència particular i aprovats els seus estatuts el 6 de febrer de 1973, formant les institucions hereves un Patronat responsable de la seva representació i administració, assumint la Presidència i la Vicepresidència les dues primeres entitats respectivament, i en torn rotatori cada dos anys tot canviant la presidència. Per exprés desig de la testamentària té com a fi l'assistència de malalts mentals de tota mena, però que han de reunir necessàriament aquests requisits: ser pobre, preferentment naturals i veïns de Lleida Capital, o naturals de la província però veïns de Lleida amb més de 10 anys de residència, o, fins i tot, naturals i veïns de qualsevol poble de la província.

Actualment la seu de la Fundació Pilar Felip i Galícia és a l'Av. Prat de la Riba 34, 2n de Lleida. El director i gerent és Manuel de Sárraga Gómez i les activitats representatives són les ajudes econòmiques per al tractament de persones malaltes mentals, amb un pressupost anual de 30.000 euros. Els ingressos procedents de la venda de les propietats de la difunta s'utilitzen per complir les finalitats de la fundació sota el control econòmic del Servei de Fundacions de la Conselleria de Justícia.

VICTORINA VILA I BADIA (Albesa, 1883 – Mèxic, 1962)

Nascuda a Albesa el 1883, Victorina Vila era filla d'un metge rural, Francisco Vila Daviu, i una mestra, Antònia Badia Marsol, però que exercí de mestressa de casa. L'ambient familiar era liberal i progressista. Va estudiar música, el batxillerat i magisteri elemental a Lleida, estudis que deixà de moment inacabats, mentre que el temps que el seu pare exercí a Barcelona, es dedicà exclusivament a la música; la seva especialitat era el piano. En tornar de Barcelona, la família s'establí a Corbins. En aquell temps féu amistat amb Frederic Godàs, un jove mestre amb entusiasme per fundar a Lleida un col·legi basat en els principis de la pedagogia moderna, amb qui compartia ànsies intel·lectuals i ideals republicans, i amb el qual es casà el 19 de desembre de 1903.

El 1905, quan ja havia nascut el seu primer fill i es trobava embarassada del segon, acabà els estudis de mestra elemental i el febrer del 1906 la parella fundava la primera seu del Liceu Escolar, la primera 'Escola Nova Catalana' que hi hagué a la ciutat, una escola humil i petita, però rica en inquietud pedagògica, respectuosa i democràtica, que esdevindria un referent paradigmàtic de l'educació a Lleida.

Passats cinc anys i consolidada l'escola, el 1911 el matrimoni s'embarcà en una nova aventura, la fundació de l'Escola Minerva, dirigida personalment per Victorina; un col·legi amb els mateixos principis que el Liceu, però només per a nenes. Atès el creixement dels dos centres, el matrimoni es decidí a construir un gran edifici que reunís les condicions físiques i pedagògiques que consideraven necessàries, on podrien estudiar els alumnes d'ambdós col·legis.

El 1916 Victorina va rebre una beca de la Mancomunitat de Catalunya per assistir a un curs de la Dra. Montessori a Barcelona, amb l'ànim de conèixer els principis dels nous corrents pedagògics, sistema que més endavant implantaria en els cursos de pàrvuls.

Malauradament, el seu marit, en un viatge que la parella feia a Noruega per visitar diverses escoles, va caure greument malalt estant a França i va morir el 16 de juliol de 1920. Ella es trobà, doncs, amb 37 anys i 5 fills d'entre quinze i tres anys i una escola amb 500 alumnes on havien fet una gran inversió econòmica. Reprengué llavors les regnes de l'Escola Minerva i deixà la direcció del Liceu Escolar temporalment a l'amic Humbert Torres. Finalment, el 1928, va deixar la direcció del col·legi Minerva i va llogar l'edifici a mossèn Montaner, director de l'escola Verdaguer de Lleida.

Victorina Vila havia tingut nou fills, tot i que quatre d'ells havien mort molt petits. Els cinc restants van estudiar batxillerat a Lleida i estudis superiors a Barcelona; excepte una de les noies, Elvira, que va fer la carrera de música a Lleida. De la resta, un fou metge, Enric; dos advocats, Víctor i Maria; i un mestre, Frederic.

El 2 de novembre de 1937, avions italians al servei de Franco bombardejaren la ciutat i destruïren, entre altres, una part del Liceu Escolar, on van morir 42 infants, un mestre i diverses persones que es trobaven dins de l'edifici. Arran d'aquest fet, Victorina decidí deixar la ciutat i marxà per exercir de mestra a Éller (la Cerdanya).

Finalment, a principis de 1939 emprengué el camí de l'exili acompanyada per quatre dels seus fills, i s'instal·là definitivament a Mèxic, on moriria el 1962, a l'edat de 79 anys.

ZOE ROSINACH I PEDROL (Lleida, 1894 - Saragossa, 1973)

Zoe Rosinach i Pedrol fou la primera dona de l'Estat espanyol que es va doctorar en Farmàcia. Filla del dentista Pau Rosinach, natural de Juneda (Garrigues), i la llevadora Carme Pedrol, natural de Lleida (Segrià), que vivien al carrer Blondel de Lleida. Tingué tres germans: Carme, París (per als de casa, Carmel en els documents oficials), Zoe i Pau, la menor. Era una família liberal i culta, que no va dubtar a educar els fills d'una forma íntegra. Zoe sempre va rebre el suport dels pares, els quals no dubtaren a empenyorar el seu patrimoni perquè els seus fills, sense distinció de sexe, poguessin estudiar la carrera que havien escollit.

Zoe estudià a l'Institut General i Tècnic de Lleida, establiment en el qual obtingué el batxillerat el 1913. D'aquesta manera, després de superar el curs preparatori a l'estiu i matricular-se a la Universitat de Barcelona el setembre de 1913, fins al curs 1915-1916 aprovà totes les assignatures amb excel·lent o matrícula d'honor, a excepció de l'anàlisi química, assignatura que des de l'exercici 1914-1915 arrossegava per la negativa frontal del seu catedràtic a aprovar-la-hi. Tot i així, la vocació i tossuderia acadèmica de Zoe van poder amb tot. No s'ho va pensar dos cops i el següent curs traslladà la matrícula a la Universitat Central de Madrid. Acollint-se a una nova normativa aprovada el 9 de desembre de 1916, que autoritzava l'examen en un altre centre als alumnes que només els restava d'una a tres assignatures per acabar una carrera, sol·licità l'ingrés a la Central de Madrid. Allí, ornà el seu expedient amb la mateixa brillantor amb què ho havia fet abans de creuar-se amb el catedràtic d'anàlisi química, i acabà els estudis amb les màximes qualificacions fins a cloure la llicenciatura, tot i les dificultats per assistir a les classes, ja que Zoe i altres dues companyes seien separades dels homes i un catedràtic les acompanyava al seu domicili. Amb tot, Zoe, que sentia autèntica passió per la farmàcia, convencé el doctor Francisco de Castro, catedràtic de l'assignatura de Microbiologia, perquè sol·licités una plaça d'investigadora al doctor Obdulio Fernández, director de l'Institut Nacional d'Higiene Alfons XIII. Acceptada en aquell centre, el 17 de juny de 1920 llegia i aprovava amb excel·lent per unanimitat la seva tesi doctoral, dirigida pel doctor Antonio Ruíz Falcó, de la secció d'epidemiologia de l'esmentat Institut. El treball de 70 planes es titulava: «*Bacilos diftérico y pseudo diftérico. Crítica de los procedimientos empleados para su diferenciación y modificación introducida al método de Costa, Troisier y Dauvergne*», i va merèixer l'elogi de la comunitat farmacèutica nacional, fins al punt que l'institut li oferí la possibilitat de continuar investigant al centre. El rei en persona felicità la nova doctora en un dinar organitzat per la casa reial en honor dels graduats durant aquell curs. També, la revista «Blanco y Negro,» en el número 1525, reproduïa la fotografia de Zoe abillada amb els atributs del grau universitari que la distingien com la primera doctora en farmàcia d'Espanya. L'esdeveniment tingué ressò a Lleida, ja que aparegué la seva fotografia al Butlletí Oficial de Farmacèutics de la província acompanyada d'una felicitació.

Altrament, durant aquells anys, juntament amb la seva germana Pau, odontòloga que emigrà a Xile, fou una de les primeres dirigents feministes espanyoles, ja que el 1920 fou nomenada secretària de la Joventut Universitària Feminista de Madrid, presidida per Clara Campoamor i fundada sota l'empara de l'Associació Nacional de Dones Espanyoles, la primera organització espanyola creada el 1918 en defensa dels drets de les dones. Tanmateix, Zoe no continuà investigant ni exercint de feminista, ja que en un viatge en tren conegué un metge, Pedro Baringo, amb qui es casà el 1921.

Va tenir dos fills: Joaquín (1922-1987), farmacèutic; i Pedro (1924-2011), advocat. Passats uns anys, Zoe es col·legià a Terol el 1930 i obrí la seva primera oficina a Albalate del Arzobispo (Terol) el gener de 1932. Per raons polítiques la tancà el 26 de maig de 1936 i traslladà la residència a Saragossa, ciutat en la qual desenvolupà la seva tasca professional. Molt aviat demanà la inscripció al Col·legi de Farmacèutics de Saragossa, el 23 de novembre de 1937. Rebuda l'autorització d'aquella associació, primer obrí una farmàcia al carrer Cortes de Aragón, el 15 de gener de 1938, avalada per una empresa del ram. Tres anys més tard, el 20 de maig de 1941, traslladava la seva oficina, definitivament, al número 34 del carrer Hernán Cortés, indret en el qual romangué elaborant fórmules magistrals fins al dia de la seva mort, esdevinguda el 31 de gener de 1973.

Obra

Tesi doctoral: *Bacilos diftérico y pseudo diftérico. Crítica de los procedimientos empleados para su diferenciación y modificación introducida al método de Costa, Troisier y Dauvergne*, Madrid, 1920.

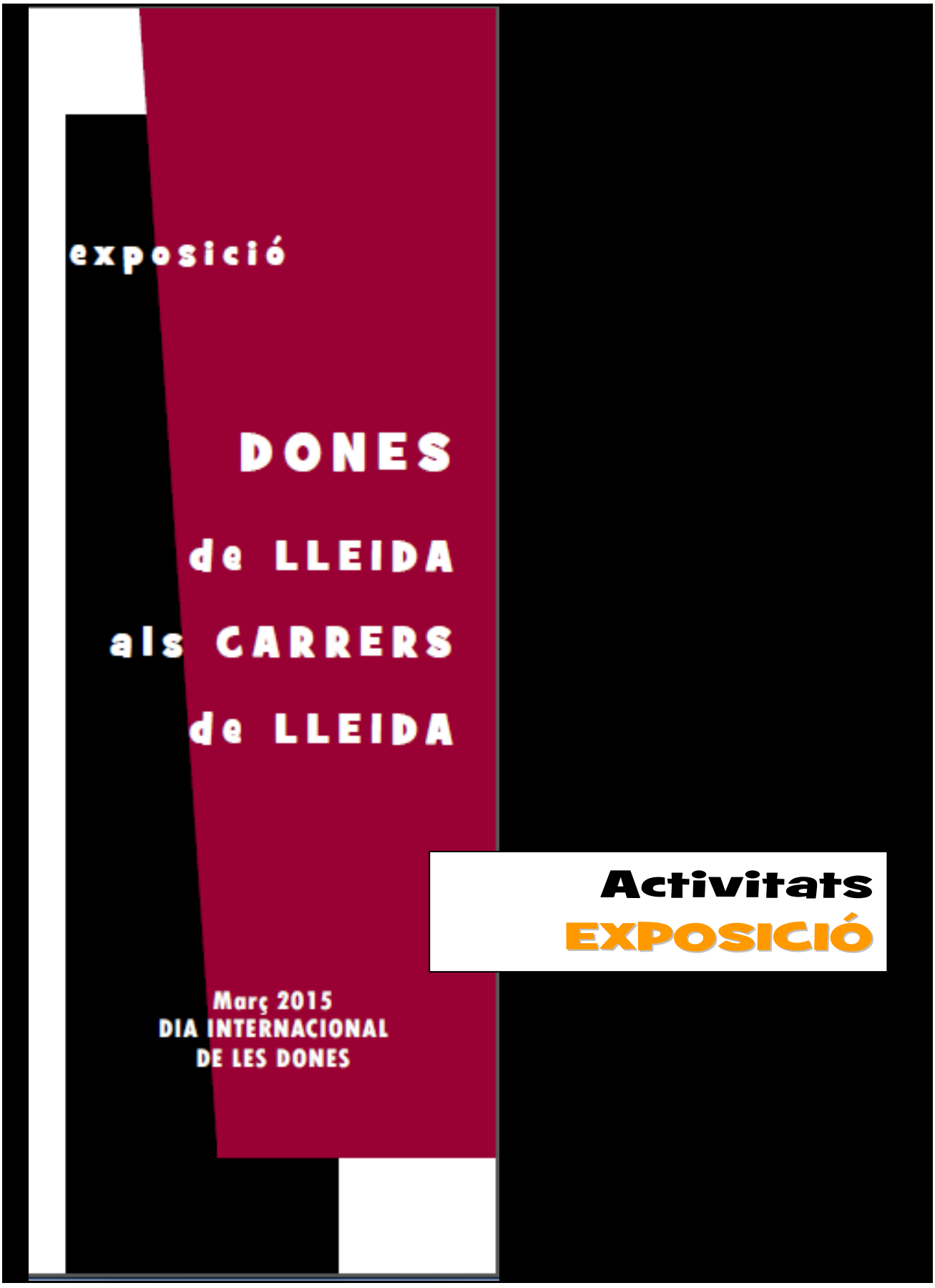
exposició
DONES
de LLEIDA
als CARRERS
de LLEIDA
Març 2015
DIA INTERNACIONAL
DE LES DONES
Activitats
EXPOSICIÓ

Activitat 1. Una de sopa de lletres. Que vagi de gust!

Busqueu en la sopa de lletres el nom i primer cognom de les dones lleidatanes que apareixen a l'exposició. En total n'heu de trobar 22. Després escriviu-los a la graella de més avall, ordenats cronològicament al costat de la seva data de naixement.

M	M	T	E	R	E	S	A	J	O	R	N	E	T	F	V	T	Y	B	C	J
A	I	C	A	R	E	L	V	I	R	A	S	U	B	I	R	A	T	S	O	O
R	E	L	I	S	E	N	D	A	D	E	M	O	N	T	C	A	D	A	N	S
T	N	E	S	P	E	R	A	N	Ç	A	G	O	N	Z	A	L	E	Z	C	E
I	C	I	R	E	N	E	S	O	L	S	O	N	A	F	M	S	P	P	E	F
N	A	R	M	A	R	I	A	R	U	B	I	E	S	E	M	A	E	I	P	I
A	R	R	M	A	R	I	A	S	A	U	R	E	T	R	O	V	P	L	C	N
C	N	M	A	R	I	A	V	I	L	A	L	T	E	L	L	A	I	A	I	A
A	A	P	E	P	I	T	A	C	A	L	V	E	T	A	I	R	T	R	O	B
S	L	P	E	P	I	T	A	C	E	R	V	E	R	A	R	E	A	F	D	A
T	O	P	E	P	I	T	A	R	A	I	M	U	N	D	I	E	U	E	O	R
E	P	V	I	C	T	O	R	I	N	A	V	I	L	A	L	T	R	L	L	R
L	E	Z	O	E	R	O	S	I	N	A	C	H	G	R	I	G	I	I	C	E
L	Z	M	A	R	I	A	R	O	S	E	L	L	E	C	R	E	Z	P	E	U
S	M	M	M	A	R	I	A	M	E	R	C	E	M	A	R	Ç	A	L	T	
A	E	I	O	U	A	P	E	P	I	T	A	S	A	G	A	Ñ	O	L	E	S

1. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
2. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
3. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
4. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
5. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
6. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
7. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
8. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
9. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
10. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
11. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
12. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
13. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
14. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
15. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
16. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
17. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
18. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
19. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
20. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
21. Nom i cognom ..... Data de naixement .....
22. Nom i cognom ..... Data de naixement .....

Activitat 2. Qui és cadascuna?

Escriu el nom de les protagonistes de l'exposició:

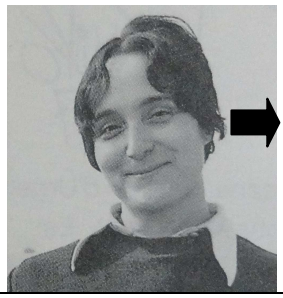

Activitat 3. Situa els següents carrers, places i jardins amb nom de dona al barri de Lleida corresponent:

C/Beata Jornet
C/Comtessa Elvira
C/Doctora Castells
Pl. Elisenda de Montcada
Pl. Encarna López
C/Esperança Gonzàlez
C/Irene Solsona
Pl. Josefina Barreu
C/Mare Dolcet
Jardins Maria Merçè Marçal
Pl. Maria Rosell
Pl. Maria Rúbies i Garrofé
C/Maria Sauret
C/Maria Vilaltella
C/ Pepita Calvet
Pl. Pepita Cervera
Pl. Pepita Raimundi
C/ Pepita Segañoles
C/Pepita Uriz
C/Pilar Felip
Pl.Victorina Vila
Jardins Zoe Rosinach

BARRI - zona	NOM DEL CARRER, PLAÇA O JARDÍ
LA BORDETA	
CLOT	
CAPPONT	
MAGRANERS	
CIUTAT JARDÍ	
BALÀFIA	
UNIVERSITAT	
CASC ANTIC	
PARDINYES	
RAMBLA FERRAN	
JOC DE LA BOLA	

Activitat 4. Relaciona la PINTURA, TÍTOL DE L'OBRA LITERÀRIA O MUSICAL amb el nom de la seva autora:

1. Manola

2. Himne a Lleida

3. La passió segons Renée Vivien

4. Retrat de família

6. Bodegó

5. Bruixa de dol

7. Bacilos diftérico y pseudo diftérico. Crítica de los procedimientos empleados para su diferenciación y modificación introducida al método de Costa, Troisier y Dauvergne

Autora de la pintura o obra literària	Número i títol OBRA PICTÒRICA /LITERÀRIA / MUSICAL
	1. **Manola**
	2. **Himne a Lleida**
	3. **La passió segons Renée Vivien**
	4. **Retrat de família**
	5. **Bruixa de dol**
	6. **Bodegó**
	7. **Bacilos diftérico y pseudo diftérico.**

Activitat 5. Endevina de qui parlem...

Llegeix amb atenció les explicacions següents i escriu a la taula següent el nom de la Lleida que correspon a cada número.

1. Un sanatori psiquiàtric de la nostra ciutat porta el nom d'aquesta dona, que va llegar la seva fortuna per ajudar a combatre les malalties mentals.
2. Aquesta mestra era la mare del que fou redactor del *Periódico de Catalunya*.
3. El carrer que duu el nom d'aquesta parvulista és al barri dels Magraners, entre el C/ Servià i el C/ Joan Gabarra.
4. Maria Rúbies, gran amiga seva, el juny de 1985 va dedicar-li un últim adéu amb un bell poema.
5. Aquesta poeta va aconseguir la Flor Natural en els Jocs Florals de Barcelona l'any 1981.
6. Aquesta farmacèutica, fou nomenada el 1920 secretària de la Joventut Universitària Feminista de Madrid.
7. L'any 1974 es proclamà la canonització d'aquesta religiosa per part del papa Pau VI i el 1977 va ser proclamada Patrona de l'Ancianitat.
8. Aquesta pintora va guanyar el premi de la medalla social del Cercle de Belles Arts per un paisatge del barri del Canyeret de Lleida.
9. Va dedicar la seva vida i obra religiosa a ajudar les dones en risc d'exclusió social.
10. Aquesta pintora va exposar les seves obres a la Biennal de París l'any 1912, amb gran èxit de la crítica.
11. Juntament amb la seva germana Rosa M., van ser les pioneres a Lleida dels estudis d'arts i oficis.
12. És l'autora del llibre "Magraners, estimat barri", on explica la història d'aquest barri a partir de la seva experiència personal.
13. Aquesta musicòloga va impartir *Masters Classes* en significades Universitats d'EEUU, Llatinoamèrica i Europa.
14. El sepulcre d'aquesta reina està situat tocant la paret que separa l'església del claustre del Monestir de Pedralbes.
15. Fou comtessa d'Urgell i senyora dels castells d'Agramunt, Ponts, Alòs, Linyola i Bell-lloc, així com la mare de la futura comtessa Aurembiaix d'Urgell.

	Nom i cognoms
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

Activitat 6. Reflexionem...

1. Consideres que els entrebancs i dificultats que les protagonistes de l'exposició es van trobar en la seva feina o en la seva vida en general encara els poden trobar les dones actualment? Raona la teva resposta.

2. Busca informació sobre alguna escriptora, política, mestra, pintora, esportista, etc. de Lleida i reflexiona si la seva trajectòria té semblances amb alguna de les de l'exposició.

MATERIALS DEL GRUP DE TREBALL "COEDUCACIÓ A SECUNDÀRIA" (6094421609) CURS 2015_16

MEMBRES DEL GRUP DE TREBALL

Aldabert Pi, Mercè
Barrio Arranz, Mercè del
Bellmunt Solé, Emília
Borrell Feliu, Rosa M.
Capdevila Queralt, Marina
Castillo Cervello, Jesús
Codina Garcia, Lourdes
Codina Osés, Raquel
Cosialls Manonelles, Anicet
Madrigal Ruiz-Canela, Lurdes
Navarro Rosines, Francesca
Quintillà Zanuy, M. Teresa
Ribalta Solé, Concepció
Salvador Corbera, Maria Josepa de
Torrent Pellise, Gemma

ÍNDEX

1. Introducció 3

2. Materials elaborats (relació) 4

3. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació 4

4. Conclusions 5

5. Annexos: Fitxes i Materials elaborats pel grup de treball 7

1. Introducció

Aquest és el vuitè curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que és evident la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüi a la creixent complexitat i pluralitat que ha anat adquirint la societat catalana. Creiem que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant centres i aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis sobre determinats col·lectius.

En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats és quelcom més que el fet que nois i noies comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén reflexionar sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén elaborar materials per a ESO i BATX destinats a identificar els elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora.

Objectius

Els objectius que es va fixar el grup de treball en el seu inici, van ser els següents:

1- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària.

2- Elaborar estratègies per implantar mesures educatives que fomentin la coeducació.

3- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives

4- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois.

Els objectius del grup de treball plantejats per aquest curs han estat els mateixos.

Metodologia

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.

(2) Realització del treball individual.

(3) Posada en comú dels resultats.

(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.

(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

2. Materials elaborats – activitats realitzades. Relació

1. Activitat 25 novembre _INS Joan Solà (Torrefarrera)
2. Activitat 25 novembre_INS Guindàvols (Tutoria 1ESO)
3. Activitat 25 novembre_INS Guindàvols_25th Novembre The Orange Day
4. Activitat 25 novembre_INS Guindàvols_Els somnis de la Nassima (lectura en veu alta)
5. Activitat 25 novembre_INS Guindàvols (Tutoria 2ESO)_Prevenció violència de gènere
6. Acte unitari 25 novembre 2015_INS Guindàvols
7. Acte unitari 8 març 2016_INS Guindàvols
8. Activitat 8 març 2016_INS Joan Solà (Torrefarrera)

3. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació.

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis ha estat molt satisfactòria. Hem de subratllar que hem gaudit d'un alt grau de participació de tots els membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell, circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció e l'acció proposada.

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la revista i la pàgina web del centre, i d'altres mitjans esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

http://www.institutguindavols.cat/moodle2/course/view.php?id=32

Per veure'n fotos, *cf*. la galeria de fotos a la web del centre.

També s'ha de destacar que els mitjans de comunicació local, tant de TV com de premsa, se n'han fet ressò en diverses ocasions.

Pel que fa a les activitats realitzades a l'Institut d'Almenar, aquestes estan accessibles en l'entorn Moodle del CRP del Segrià (grup de treball "Coeducació a secundària"). L'adreça és:

https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-segria/

4. Conclusions

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat mitjà-alt. En aquest sentit, en una primera fase, en un exercici de pràctica reflexiva, ens vam ocupar de:

- Identificar els elements sexistes presents en l'activitat quotidiana d'un centre de secundària (objectiu 1)

A continuació, ens vam proposar:

- Elaborar estratègies per implantar mesures coeducatives que fomentin la coeducació (objectiu 2)
- Dissenyar materials i recursos per impulsar la igualtat d'oportunitats de noies i nois (objectiu 4)

És en aquests objectius que creiem haver aconseguit un major grau d'assoliment.

Pel que fa al tercer objectiu:

- Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives,

ha quedat pendent d'elaborar mesures més concretes per al proper curs (és per això que hem demanat a continuïtat del grup de treball).

- Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, és segurament la d'haver estat massa ambicioses en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ha funcionat força bé:

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú dels resultats.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
(6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les persones membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials ha resultat molt laboriosa i ha exigit molt més temps del que havíem previst, i alguns aspectes han quedat pendents per al proper curs.

5. Annexos: Fitxes de les activitats realitzades i materials elaborats pel grup de treball

MODEL FITXA ACTIVITAT	
Títol de l’activitat	**COMMEMORACIÓ DEL DIA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE. 25 novembre**
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2015-2016
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Joan Solà. Torrefarrer
Professorat responsable (nom o càrrec)	G. Torrent. Tutora de 4t ESO i professora de Llengua i literatura catalana
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1,6, 7
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	2 sessions preparatòries en el context d’una reunió amb el professorat tutor de 4t d’ESO. 3 sessions amb l’alumnat de 4t d’ESO a l’hora de tutoria
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.)	tutoria
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	El curs implicat en la preparació ha estat 4t d’ ESO. La participació en l’activitat ha estat de tot l’alumnat de l’institut (des de primer d’ESO fins a 2n de Batxillerat)
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Manifest i pancarta
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Dossier elaborat pel grup de treball de coeducació de l’INS Guindàvols, cartolines, google drive, recerca a internet, moodle, blog ...

Metodologia i desenvolupament (com s’ha fet)

A la reunió setmanal de professorat tutor de 4t d’ESO es va fer la proposta de fer una acció de sensibilització el dia 25 de noviembre per conmemorar el DIA CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA. La proposta es passà a l’equip directiu i fou acceptada. Després es va començar a organitzar a partir de les reunions de tutoria.

D’entrada es va treballar el dossier elaborat a l’institut Guindàvols per tal que l’alumnat conegués l’origen d’aquesta commemoració. S’hi va dedicar una sessió de tutoria de 4t d’ESO.

Després, entre el tutor i les tutores de 4t vam planificar l’acció reivindicativa conjuntament amb la psicopedagoga del centre i la coordinadora d’ESO.

Vam decidir que el gruix de l’organització el portaria l’alumnat de 4t d’ESO tot i que els participants serien l’alumnat de tot l’institut.

Així, a 4t B es va escriure un manifest reivindicatiu per ser llegit aquell dia i es va crear un blog on es van penjar fotos i vídeos de la planificació de l’activitat i de l’activitat en si. A 4t A es va pensar un lema i es va elaborar una pancarta. A 4t C es van retallar unes mans de color taronja , les quals havien de ser utilitzades per donar color a l’acte commemoratiu. També es va seleccionar una cançó que tractava el tema de la violencia sexista destinada a ser escoltada després de la lectura del manifest.

L’acte es fa fer durant el pati i després, un grup d’alumnat de 2n d’ESO van penjar la pancarta i les mans a les tanques que envolten l’institut.
L’activitat realizada s’inscriu dins la campanya Internacional SAY NO UNITE TO END VIOLENCE AGAINST WOMEN AND GIRLS. Es va fer difusió durant uns 20 dies a través de la web de l’institut, el twiter i el Facebook de l’alumnat i el professorat del centre.
El lema triat per ser escrit a la pancarta fou la cèlebre frase de Martin Luther King: Our lives begin to end the day we become silent about things that matter”.
Es va fer difusió de l’activitat entre els ajuntaments i les escoles dels pobles adscrits.
També es va enviar una nota de premsa als mitjans de comunicació de Lleida.

Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)

L’activitat es valora molt positivament ja que és el primer cop que al centre es fa una acció d’aquest tipus. L’alumnat van respondre molt bé tal com es pot apreciar a les fotografies.

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2015_16

Relació de fotografies de l’activitat

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2015_16

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Visionat vídeos de la web del centre.
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2015-16
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	Lurdes Madrigal
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	**1r trimestre. octubre. 4 hores**
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Hora Ll. Anglesa i tutoria
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	1r ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	
Materials i recursos usats (d’altri**)**	
Metodologia i desenvolupament	
Després de veure els vídeos els alumnes van expressar les seves opinions respecte el tema de la violència de gènere.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Crec que veure a companys del centre implicats en l’elaboració de vídeos els va motivar a opinar i en els 4 grups van sortir propostes de creació de material semblant.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

9. Fomentar el debat entre l’alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	25th November: The Orange Day
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2015-2016
Centre (on s’ha dut a terme)	Institut Guindàvols
Professorat responsable	Rosa Borrell
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	4 i 6
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	25 novembre-25 desembre l’alumnat (8) ha utilitzat 2h lectives i la resta treball en grup fora de l’horari lectiu.
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Àrea curricular : llengües estrangeres, anglès
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	2n Batxillerat Humanístic
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Reportatge en vídeo.
Materials i recursos usats (d’altri**)**	
Metodologia i desenvolupament	
L’alumnat estava encarregat de: 1. Fer un guió 2 .Enregistrar les imatges de l’activitat duta a terme el dia 25 de novembre que s’inicia a l’institut i posterior itinerari pels carrers de Lleida i La Seu Vella i la plaça Pau Casals. 3. Fer un reportatge fotogràfic de l’activitat. 4 .Muntatge i edició del vídeo L’alumnat es va repartir les tasques. Des de la versió catalana es ve fer la traducció i la interpretació .	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Molt positiva.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.
9. Fomentar el debat entre l’alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Lectura en veu alta
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2015/16
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable	Departament de llengua catalana
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	4, 9
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	De 2-4 sessions
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Matèria de llengua catalana
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	Tota l’ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Recull de fragments significatius per fer-ne una lectura en veu alta
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Fragments extrets del llibre *Els somnis de la Nassima,* de Mercè Rivas. Ed. La Galera
Metodologia i desenvolupament	
Després de confegir un relat a partir de fragments extrets de la lectura indicada més amunt, es va fer a classe la interpretació en veu alta del contingut, amb la implicació de força alumnat. Aquest, assumint un rol concret, va donar vida als personatges de la novel·la.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Va anar molt bé, tot i que cal tenir en compte que si s’ha de llegir en un espai obert cal preveure micròfons per a cada persona.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.

8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.
9. Fomentar el debat entre l’alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència

Un noi de 18 anys mata la seva xicota, de 14 anys, a Tàrrega

Els Mossos d'Esquadra han detingut el noi i investiguen el cas

Crim entre adolescents a Tàrrega. Un noi de 18 anys ha estat detingut aquest dilluns al vespre per haver matat la seva xicota, de només 14 anys, a ganivetades.

L'homicidi s'ha produït a casa de la noia, Alba Martí, veïna del poble.

El jove, José Michelle de los Ángeles Rosado, s'ha lliurat als Mossos d'Esquadra, que l'han detingut i investiguen les circumstàncies del cas. La hipòtesi amb què treballen és que la noia hauria trencat la relació i el noi hauria reaccionat amb violència extrema.

El crim ha causat una gran commoció a la vila, on la família de la jove és molt coneguda. El seu oncle té una companyia de taxis i la família havia tingut una botiga de roba.

Una patrulla dels Mossos davant de la casa on s'ha produït el crim / ACN

Poc després que s'hagi conegut la notícia del crim s'ha convocat espontàniament una concentració de protesta aquest dimarts a les vuit del vespre, a la plaça Major. El lema de la protesta, que ha corregut per les xarxes socials i mitjançant Whatsapp, és "contra la violència i per la convivència".

Font: http://www.ara.cat/societat/anys-mata-seva-xicota-Tarrega_0_1006699609.html

---

TASCA 1: Un cop llegida la notícia, per grups, redacteu un escrit-reflexió sobre el què ha passat, posant-vos a la pell dels següents personatges:

- Grup 1: el pressumpte assassí
- Grup 2: el pare i la mare del noi
- Grup 3: el pare i la mare de la noia
- Grup 4: els amics/amigues del noi
- Grup 5: els amics/amigues de la noia

Un cop redactat els 5 textos i llegits en veu alta, visualitzar els següents enllaços

- Declaracions del pare: http://www.ara.cat/societat/presumpte-assassi-Tarrega-canvis-personalitat_0_1007299522.html
- Tàrrega clama contra la violència de gènere: https://www.youtube.com/watch?v=7VExKeTjq-A&feature=youtu.be

TASCA 2: un cop llegida la declaració del pare, reflexioneu sobre els prejudicis que tenim respecte la violència de gènere. Hauríeu escrit el mateix després de llegir la declaració del pare?

http://www.ara.cat/societat/anys-mata-seva-xicota-Tarrega_0_1006699609.html

ins.
Guindàvols
8.15-11.40:
Light-Painting
reivindicatiu
11.40-14.00:
Lectura a
la Seu Vella
14.00-14.30:
Performance grup
de teatre
Dia internacional
contra
la violència sexista
25 novembre
2015
United Nations
Secretary-General's Campaign
UNiTE
to END
VIOLENCE
AGAINST
WOMEN

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols

ACTIVITATS AL VOLTANT 25 NOVEMBRE
Dia contra la violència sexista
Curs 2015 - 2016

Activitats previstes abans del 25 de novembre – setmana prèvia

En una hora de classe, el grup-classe durà a terme la següent activitat:

1. Introducció: objectiu de la celebració del 25 de novembre
2. Visionar 3 vídeos fets pel nostre propi alumnat, per tal de reflexionar:
   *Tápate*_fet per 2n BATX 1415
   *Recibido*_fet per 2n BATX 1415
   *Stop gender violence*_fet per 2n ESO 1516
3. Després del visionat, l'alumnat es posarà a treballar en grups de 4-5 persones per tal de triar un mot (curt) i una icona (senzilla) que simbolitzi el rebuig contra la violència de gènere.
4. Un cop feta la tria, els diferents grups exposaran a la resta de la classe els motius pels quals han triat aquell mot i símbol.
5. Es farà una votació per tal de triar un sol mot i icona (que serà el que es dibuixarà amb llum el dia 25 al gimnàs).

Professorat responsable de fer l'activitat amb el grup:

1ESO A	Lourdes Madrigal
1ESO B	Lourdes Madrigal
1ESO C	Lourdes Madrigal
2ESO A	Raquel Codina
2ESO B	Raquel Codina
2ESO C	Raquel Codina
3ESO A	Marina Capdevila
3ESO B	Marina Capdevila
3ESO C	Marina Capdevila
4ESO A	Cristina Banllés
4ESO B	Julio Agustín
4ESO C	Cristina Banllés

Paral·lelament, l'alumnat de Física de 4ESO s'ocuparà de la part tècnica de dibuixar amb la llum els dits mots i icones.

EL MATEIX DIMECRES 25 DE NOVEMBRE
ACTE UNITARI
"NECESSITEM PARAULES QUE IL·LUMININ ELS NOSTRES ACTES"

PRIMERA PART_de 8.15 fins 11.40

Des de primera hora fins la tercera, cada ½ hora, tots els grups-classe aniran baixant (DE 2 EN 2 GRUPS) al gimnàs per tal de presenciar el dibuix amb llum del seu mot i icona escollides. Alumnat de 2BAT anirà a buscar el grup classe a l'hora convinguda i els acompanyarà el professor/a que en aquell moment tingui classe amb el grup. Arribats al gimnàs, l'alumnat delegat i subdelegat farà

lliurament del paper on hi haurà escrit el mot i la icona i la resta, asseguts al terra del gimnàs presenciarà l'experiment amb la llum. Acabat el dibuix, el grup retornarà a l'aula acompanyats del professorat amb qui tindria classe.
Distribució horària:

HORA	GRUPS	PROFESSOR/A RESPONSABLE	AULA D'ORIGEN
8.15-8.45	4ESO B 4ESO C	Julio Agustín Vidal Agné	A7 GIM
8.45-9.15	1ESO C 2ESO A	Marta Domingo Clara Nadal	AP A1
9.15-9.45	3ESO A 3ESO B	Marina Capdevila/Enric Tamarit Raquel Codina	A LL / A12 A15
9.45-10.15	3ESO C 4ESO A	Guillem Fontanillas Cristina Banllés	A4 A6
10.40-11.10	2ESO B 2ESO C	Anna Reinoso Jaume (Sefa Salvador)	A3 A5
11.10-11.40	1ESO A 1ESO B	Carme Saurina Glòria Garcia / Guillem Fontanillas	A9 A8

SEGONA PART_ 11.40-14.00h SORTIDA A LA SEU VELLA

En alguna de les 3 hores prèvies a les 11.40 (en funció de l'horari anterior), l'alumnat haurà dibuixat amb plantilla i retallat una mà en **cartolina taronja**, on hi hauran d'escriure el lema i icona de la seva classe i que s'endurà a la sortida.

Els dies previs s'haurà demanat a **l'alumnat que vingui**, en la mesura del possible, **vestit de taronja** o amb complements d'aquest color, ja que el nostre centre s'ha adherit a la proposta de caràcter internacional

"ORANGE THE WORLD: END VIOLENCE AGAINST WOMEN AND GIRLS"
(16 Days of Activism -25 November – 10 December 2015)

També es confegiran unes mini-pancartes d'aquest color on aparegui el nom del curs.
L'alumnat dels CF Moda i confecció faran en **tela de color taronja una pancarta vertical** que penjarà de la façana de l'institut on hi haurà escrit un lema reivindicatiu.

A les 11.40-12.00 tot l'alumnat d'ESO i 2n BATXILLERAT sortirà ordenadament del centre (per cursos) acompanyat pel professorat que en aquella franja horària tindria classe amb aquell curs i es dirigirà cap a la Seu Vella.

- **12.30-13.00h:** En arribar a allí tot l'alumnat es concentrarà a la nau central, on, com cada any, es llegirà un manifest contra la violència sexista que un equip de 2batx haurà estat redactant durant les hores prèvies.

- **13.00-13.30h:** Després l'alumnat es dividirà en 4 grups (per cursos) que s'ubicaran en 4 espais diferents de la Seu Vella (pendents de concretar) on faran una lectura col·lectiva en veu alta d'una selecció de passatges (triats prèviament pel professorat de llengua de l'equip de coeducació):
    a) 1 ESO: Emília Bellmunt
    b) 2 ESO: Raquel Codina
    c) 3 ESO: Emília Bellmunt
    d) 4 ESO: Cristina Banllés / Julio Agustín

- Cada curs tindrà assignat un equip d'alumnes de 2BATX que s'ocuparà de guiar i organitzar l'alumnat, actuant de moderadors i "responsables" (juntament amb el professorat) del correcte desenvolupament de l'activitat (control del material de megafonia, establiment de l'ordre de lectura, etc.).

- Cada curs (a, b, c, d) disposarà d'un equip de reporters/es que s'ocuparà de l'enregistrament d'imatges (vídeo, fotografies), redacció d'un guió i edició d'imatges, per tal de fer un reportatge sobre l'activitat del 25 de novembre, que serà penjat al canal de youtube del centre. Aquest grupet podrà ser decidit per les tutores/tutors dels grups.

A les 13.30h s'iniciarà el retorn cap a l'institut, fent una parada a la plaça Pau Casals on l'alumnat de **teatre (1ESO-2ESO)** farà una "performance" sobre el tema de la diada. En acabar, es retornarà cap a l'institut i després l'alumnat podrà marxar cap a casa.

En breu s'enviarà mapa de l'itinerari d'anada i tornada de la Seu Vella.

POST DATA

Us demanem que el 25 de novembre eviteu posar exàmens
perquè l'alumnat estarà implicat durant tot el matí preparant les activitats.

Si voleu treballar el tema de la violència sexista abans, durant o després del 25 de novembre a l'espai de tutoria,
Podeu usar diversos materials dissenyats en cursos anteriors i que estan penjats al Moodle de centre "Eduquem per a la igualtat". Us trametem adjunts un parell, per si us interessa. La resta estan al Moodle.
Si us animeu a preparar alguna activitat en la vostra àrea curricular (anglès, francès, matemàtiques, català, castellà, socials, naturals, etc.), feu-nos-ho arribar i ho posarem al cartell d'activitats.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols

ACTIVITATS AL VOLTANT 25 NOVEMBRE

Dia contra la violència sexista

Curs 2015 - 2016

ACTE UNITARI _ DIMECRES 25 NOVEMBRE

PRIMERA PART_de 8.15 fins 11.40 – LIGHT PAINTING

- Des de primera hora fins la tercera, cada ½ hora, tots els grups-classe aniran baixant (DE 2 EN 2 GRUPS) al gimnàs per tal de presenciar el dibuix amb llum del seu mot i icona escollides.
- Alumnat de 2BAT anirà a buscar el grup classe a l'hora convinguda i els acompanyarà el professor/a que en aquell moment tingui classe amb el grup.
- Arribats al gimnàs, l'alumnat delegat i subdelegat farà lliurament del paper on hi haurà escrit el mot i la icona i la resta, asseguts al terra del gimnàs presenciarà l'experiment amb la llum.
- Acabat el dibuix, el grup retornarà a l'aula acompanyats del professorat amb qui tindria classe.
- En alguna de les 3 hores prèvies a les 11.40 (en funció de l'horari anterior), es repartirà a l'alumnat una **cartolina taronja**, amb la silueta d'una mà, que haurà de retallar i on hi haurà d'escriure el lema i icona de la seva classe i que s'endurà a la sortida.

Distribució horària:

HORA	GRUPS	PROFESSOR/A RESPONSABLE	AULA D'ORIGEN
8.15-8.45	4ESO B 4ESO C	Julio Agustín Vidal Agné	A7 GIM
8.45-9.15	1ESO C 2ESO A	Marta Domingo Clara Nadal	AP A1
9.15-9.45	3ESO A 3ESO B	Marina Capdevila/Enric Tamarit Raquel Codina	A LL / A12 A15
9.45-10.15	3ESO C 4ESO A	Guillem Fontanillas Cristina Banllés	A4 A6
10.40-11.10	2ESO B 2ESO C	Anna Reinoso Jaume (Sefa Salvador)	A3 A5
11.10-11.40	1ESO A 1ESO B	Carme Saurina Glòria Garcia / Guillem Fontanillas	A9 A8

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols

SEGONA PART_ 11.40-14.00h SORTIDA A LA SEU VELLA / TEATRE

S'ha de venir en la mesura del possible, **vestit de taronja** o amb complements d'aquest color, ja que el nostre centre s'ha adherit a la proposta de caràcter internacional

"**ORANGE THE WORLD: END VIOLENCE AGAINST WOMEN AND GIRLS**"
(16 Days of Activism -25 November – 10 December 2015)

L'alumnat dels CF Moda i confecció penjarà la **pancarta vertical en tela de color taronja** a la façana de l'institut, pancarta que han confegit els dies previs i on hi haurà escrit un lema reivindicatiu.

A les 11.40-12.00 tot l'alumnat d'ESO i 2n BATXILLERAT sortirà ordenadament del centre (per cursos) acompanyat pel professorat que en aquella franja horària tindria classe amb aquell curs i es dirigirà cap a la Seu Vella.

- **12.30-13.00h:** Un cop a la Seu Vella:
  a- Entrada per la porta dels Apòstols (núm. 5 plànol)
  b- Concentració i lectura de manifest a la nau central (núm. 1 plànol)

- **13.00-13.30h:** El grup es divideix en 4 i se situa a:
  1 ESO - darrera altar (presbiteri): núm. 14 plànol
  2 ESO – zona mausoleu Berenguer Gallart: núm 34 plànol aprox
  3 ESO – zona racó superior dret del claustre: núm. 39 plànol
  4 ESO – zona racó inferior esquerra del claustre: núm. 13 plànol
  (les zones poden canviar per motius logístics_ presa d'electricitat)
  Allí es farà la lectura col·lectiva en veu alta (que durarà aproximadament)
  Un cop acabada la lectura, el grup sortirà ordenadament per on ha entrat.

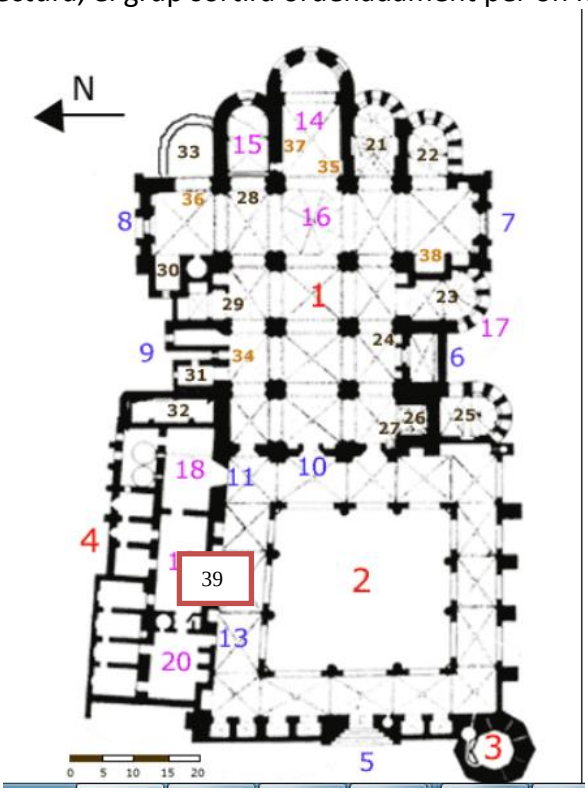

- Cada curs tindrà assignat un equip d'alumnes de 2BATX que s'ocuparà de guiar i organitzar l'alumnat, actuant de moderadors i "responsables" (juntament amb el professorat) del

correcte desenvolupament de l'activitat (control del material de megafonia, establiment de l'ordre de lectura, etc.).

- Cada curs (a, b, c, d) disposarà d'un equip de reporters/es que s'ocuparà de l'enregistrament d'imatges (vídeo, fotografies), redacció d'un guió i edició d'imatges, per tal de fer un reportatge sobre l'activitat del 25 de novembre, que serà penjat al canal de youtube del centre. Aquest grupet podrà ser decidit per les tutores/tutors dels grups.

- **13.30-14.00h:**

El A les 13.'iniciarà el retorn cap a l'institut, fent una parada a la **plaça Pau Casals** on l'alumnat de **teatre (1ESO-2ESO)** farà una "performance" sobre el tema de la diada. En acabar, es retornarà cap a l'institut i després l'alumnat podrà marxar cap a casa.
Cf. mapa de la ruta a seguir

MOLT IMPORTANT!!
S'HA DE PASSAR PELS CARRERS MARCATS PER LA RUTA

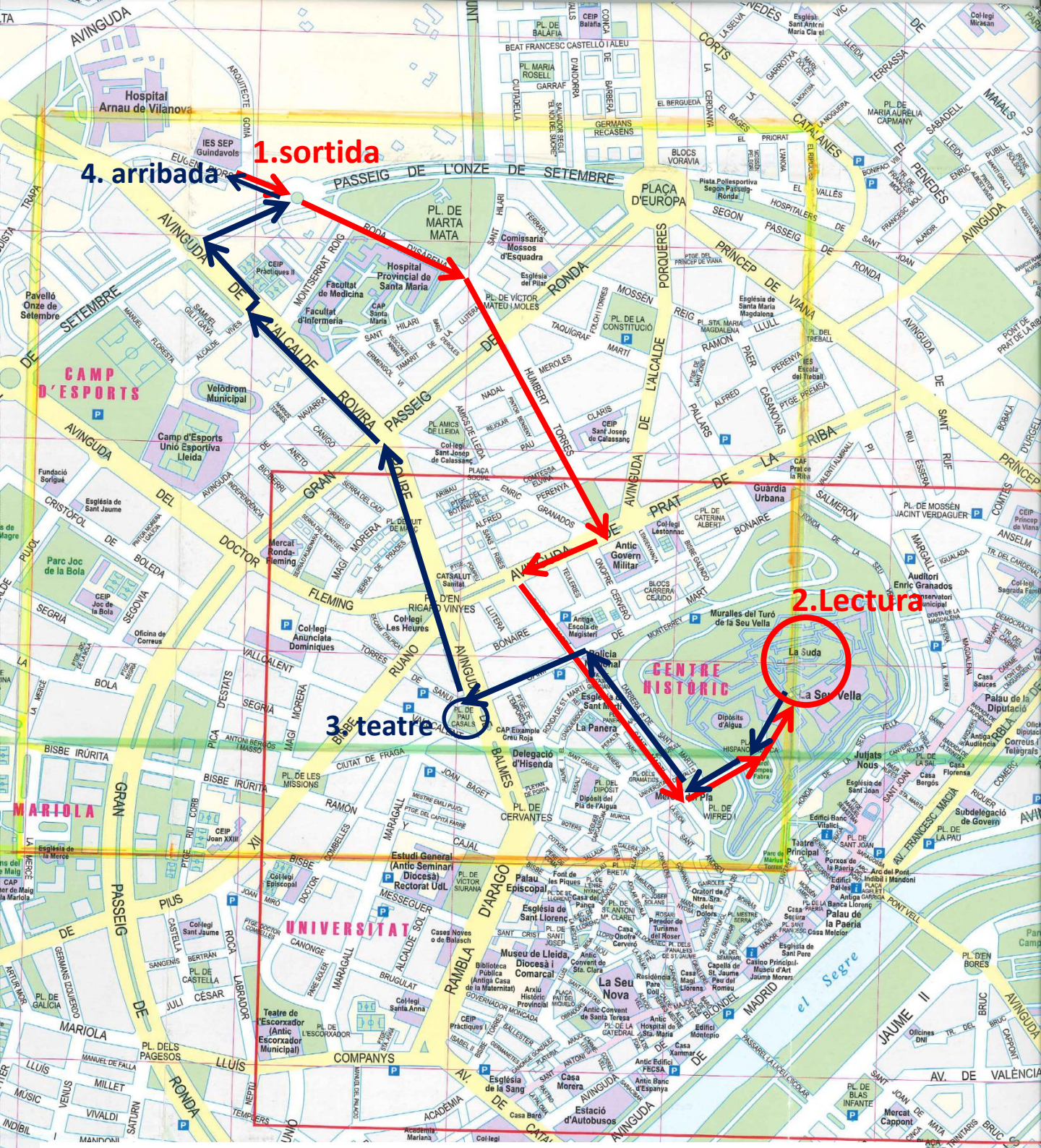
1.sortida
4. arribada
2.Lectura
3.teatre
Hospital Arnau de Vilanova
IES SEP Guindavols
PASSEIG DE L'ONZE DE SETEMBRE
PL. DE MARTA MATA
PLAÇA D'EUROPA
Hospital Provincial de Santa Maria
Facultat de Medicina
Facultat d'Infermeria
Comissaria Mossos d'Esquadra
Pavelló Onze de Setembre
CAMP D'ESPORTS
Velòdrom Municipal
Camp d'Esports Unió Esportiva Lleida
Antic Govern Militar
Guàrdia Urbana
Auditori Enric Granados
Muralles del Turó de la Seu Vella
La Suda
La Seu Vella
CENTRE HISTÒRIC
Palau de la Diputació
Jutjats Nous
Delegació d'Hisenda
Palau Episcopal
Estudi General (Antic Seminari Diocesà) Rectorat Udl.
UNIVERSITAT
Museu de Lleida, Diocesà i Comarcal
La Seu Nova
Teatre de l'Escorxador (Antic Escorxador Municipal)
Estació d'Autobusos
Mercat Cappont
MARIOLA
CAMPANYS
el Segre
25 novembre 2015 – INS Guindàvols (11.40-14.30 aprox)
anada
tornada

MANIFEST CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA – 25 novembre 2015

INS Guindàvols

Bon dia a tothom,

en aquest dia tan especial, 25 de novembre, ens hem reunit aquí perquè volem manifestar-nos contra la violència sexista.

Tot va començar en un dia com avui, l'any 1960 a la República Dominicana. Les germanes Mirabal que eren unes activistes polítiques que lluitaven per les llibertats democràtiques, van ser executades pel dictador Rafael Trujillo.

39 anys més tard, el 1999, l'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar el 25 de novembre, Dia Internacional de l'eliminació de la violència contra les dones.

Així, el dia de la seva mort s´ha convertit en el de la denúncia de la violència que pateixen tantes dones d´arreu del món. En aquest dia s´uneixen milers de persones per reivindicar un món més just, lliure de discriminació i sense violència.

El nostre institut també vol formar part d'aquesta diada de denúncia contra la violència que afecta majoritàriament a les dones, però que directa o indirectament ens afecta a tots i a totes.

MANIFEST PER LA DIADA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Des de l' Institut Guindàvols pel motiu de la diada contra la violència de gènere, volem remarcar la presència del patriarcat a les aules i posicionar-nos-hi en contra.

La història de l'educació i, en especial, de les dones ha estat fomentada en una base determinista, que ubica aquestes en un lloc secundari i subordinat, basant-se en les diferències biològiques. Entenem que l' institut és l'espai de construcció cultural, no és un espai aliè al seu context, impregnat de valors socials, interessos i formes d'entendre el món imperant; és així que se situa com un dels llocs claus de la desconstrucció del patriarcat no només dels instituts, sinó d'arrel. La coeducació és la superació de les relacions de poder, la incorporació del feminisme a les aules, incloure realitats i analitzar-les, els sabers i la història de les dones a les aules.

El patriarcat té diferents formes d'expressió i una d'elles són els feminicidis, qualsevol acció o conducta, basada en el gènere, que causi mort, dany o

patiment físic, sexual o psicològic a una dona, tant en l'àmbit privat com públic. Per això aquest 25 de novembre reivindiquem que ens volem vives i lliures!

Avui hem pujat a la Seu Vella per a manifestar-nos i donar un pas endavant contra la violència sexista.

Cada dia presenciem petites mostres de discriminació per qüestions com la manera de vestir, els prejudicis, maltractament verbal i, fins i tot, en casos més extrems, hem vist gràcies als mitjans de comunicació com s'arribava a les mans, a les amputacions genitals, a les violacions, i als assassinats.

Actualment, es consciencia les dones a no deixar-se maltractar i denunciar, però també s'hauria d'educar els homes a respectar la integritat de la dona.

Hem de tenir present que no és un problema del passat. Tal com revelen les estadístiques, la violència sexista entre la gent més jove no deixa d'ascendir. Quants cops us han criticat per vestir com heu volgut? O per comportar-vos lliurement? Quants cops un home ha estat insultat per no ser com la societat espera que sigui un home? Perquè el masclisme no afecta només a les dones! És un problema de tota la societat i entre tots i totes l'hem d'eradicar!

Per això, cridarem al món per aturar la violència sexista. Aturem la violència sigui qui sigui la víctima!

REPORTATGE EN IMATGES

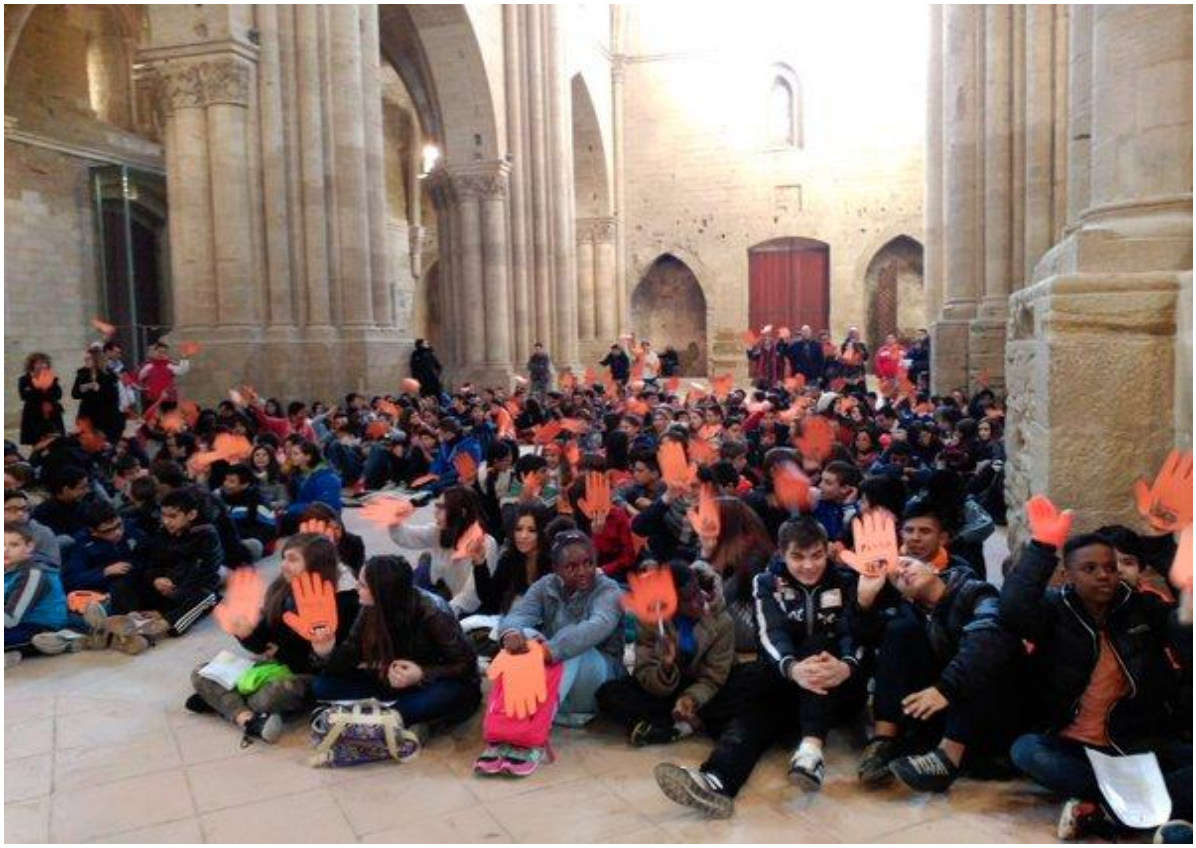

3
LECTURA COL·LECTIVA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE
TN
324.cat

LECTURA COL·LECTIVA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE
TN
324.cat

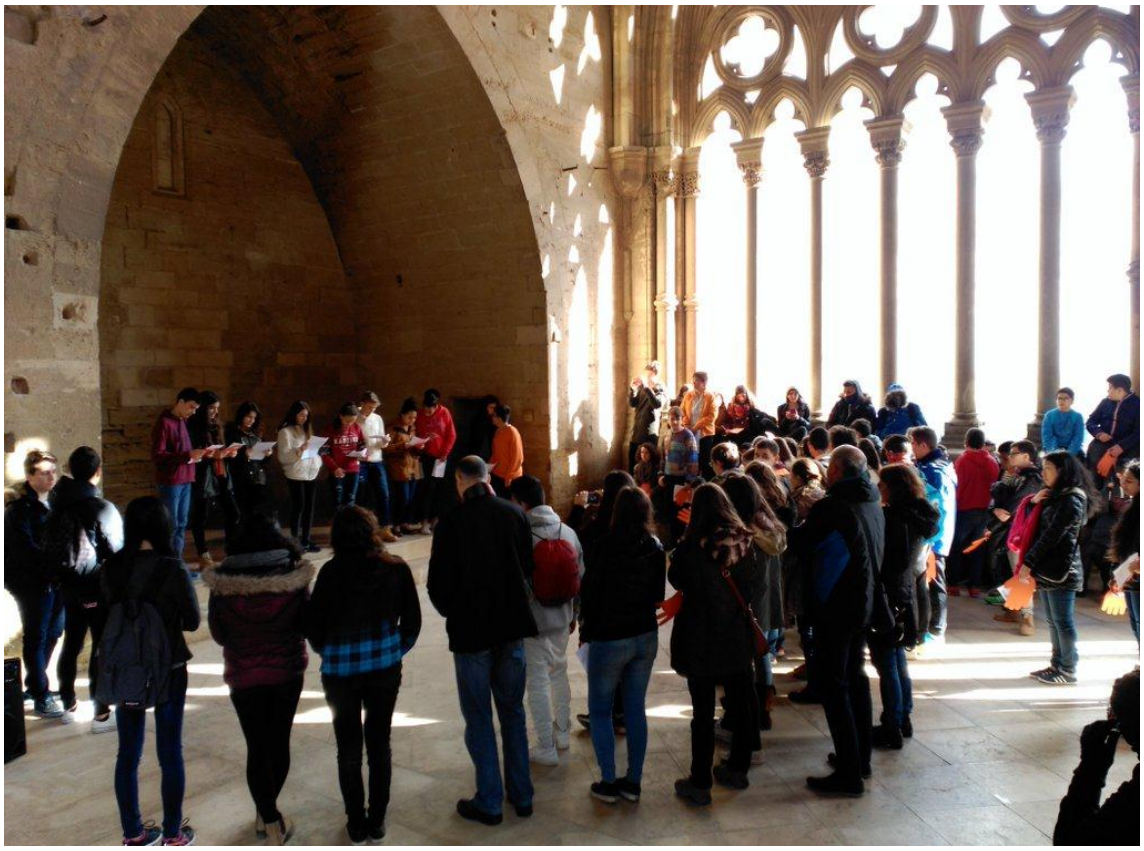

lleida

PRATS
lleida

LLEIDA, 25 DE NOVEMBRE

Daniel Estrada
ALUMNE DE 2on D'ESO DE L'INSTITUT GUINDÀVOLS

Sara Belmonte
ALUMNA DE 2on D'ESO DE L'INSTITUT GUINDÀVOLS

Sara Serés
ALUMNA DE 2on D'ESO DE L'INSTITUT GUINDÀVOLS

SEXES EN
IGUALTAT
PERSONES EN
PAU
AMB IGUALTAT
DE CONDICIONS
TREBALLEM
MILLOR
LA Violació
NO ÉS
LA Solució

VIOLÈNCIA MASCLISTA DIA MUNDIAL

ÒSCAR MIRÓN

La Dona Samaritana ■ Aquesta associació de suport a dones en risc d'exclusió i en situació de violència va muntar ahir una taula informativa a la plaça Sant Joan per donar a conèixer la seua tasca.

ÒSCAR MIRÓN

Sindicats ■ CCOO va organitzar ahir una acte de sensibilització a la passarel·la del Liceu Escolar. Els assistents van llançar globus lila en suport als drets de les dones.

MAGDALENA ALTISENT

'Performance' a la plaça Pau Casals ■ Els alumnes del grup de teatre del Guindàvols van representar una *performance* a la plaça Pau Casals.

ÒSCAR MIRÓN

Reivindicació a la Seu Vella ■ Alumnes del Guindàvols, en un acte a la Seu Vella, van lluir unes vistoses mans taronja, el color que unificarà durant les pròximes dos setmanes, en una iniciativa de l'ONU, els actes per exigir el final de la violència contra les dones.

LLEONARD DELSHAMS

Concentració de la Marea Lila ■ "Ens volem vives i lliures." Aquest va ser el lema de la concentració organitzada ahir a la tarda pel moviment feminista Marea Lila. Una desena de dones van fer una *performance* en un acte seguit per desenes de ciutadans.

Eradicar el masclisme, cosa de tots

Lleida surt al carrer per exigir el final de la violència contra les dones || Els Mossos han evitat dos casos d'ablació i un de matrimoni de conveniència aquest any en comarques lleidatanes

S. DIEGO
| LLEIDA | Els lleidatans van sortir ahir al carrer per clamar contra la violència masclista en diversos actes a tota la província que van mobilitzar estudiants, polítics, sindicats, entitats i associacions.

Els missatges que es van llançar en els diferents manifestos anaven en una mateixa direcció: denunciar el maltractament físic i psicològic contra les dones i animar-les a denunciar per frenar aquesta xacra social. Malgrat que dir-ho és més fàcil que fer-ho. Per aquesta raó, els polítics van animar els ciutadans a estar alerta, a no callar i a prestar ajuda a les dones que puguin estar vivint una situació de violència.

Els Mossos han evitat en els primers 9 mesos d'aquest any quinze casos d'ablació a Catalunya, dos a Lleida, segons dades d'Interior facilitades per la presidenta de l'Institut Català de les Dones, Montse Gatell. La Policia Autonòmica també ha evitat setze matrimonis de conveniència, un dels casos a Lleida, en què els pares d'una de menor ja havien pactat el casament.

L'acte insitucional d'ahir es va celebrar a la plaça Fanalets de Sant Jaume. Isabel Invernón, Joan Sorribes i Jordi Ribas, membres de Down Lleida, van llegir el manifest conjunt, que va incidir en la idea que "és necessari sumar esforços per frenar la violència contra les dones, una realitat persistent i cruenta que s'accentua entre les més joves, fet que evidencia la importància d'abordar les causes i les complicitats a nivell individual i social".

En aquest sentit, la diputada provincial Rosa Maria Mora va afirmar que "tota la societat ha de canviar el xip per deixar de perpetuar els rols masclistes". A l'acte també van participar la subdelegada del Govern, Inma Manso, l'alcalde de Lleida, Àngel Ros, i el delegat de la Generalitat, Ramon Farré. Ros va destacar la coordinació institucional. Per la seua part, Farré va recordar el servei del telèfon d'assistència 900 900 120, que ha registrat 303 trucades fins a l'octubre al pla de Lleida. També va destacar que els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) del pla de Lleida i el Solsonès han atès aquest any 1.855 dones, de les quals 250 hi van acudir per problemes de violència masclista.

900 900 120, UN TELÈFON PER RECORDAR

577
DENÚNCIES ALS MOSSOS
Són les denúncies presentades a Lleida per violència masclista fins al 30 de setembre, un 9,5% menys que el 2014.

2
CASOS D'ABLACIÓ
Els Mossos han evitat dos casos d'ablació en els primers 9 mesos d'aquest any a Lleida. A Catalunya han estat 15 casos.

1
MATRIMONI DE CONVENIÈNCIA
La Policia Autonòmica també ha evitat aquest any un matrimoni de conveniència a Ponent. A Catalunya n'han estat 16.

Presenten una guia contra el masclisme adolescent a les Borges

Amb motiu del Dia Internacional Contra la Violència envers les Dones, el Consell Comarcal de les Garrigues va presentar ahir la guia *Violència masclista entre adolescents. Ets pare o mare? Què has de saber?* La presentació es va dur a terme a les 20.00 hores a la sala de plens del Consell Comarcal, ubicada a la avinguda Francesc Macià 54 de les Borges Blanques. L'acte va estar presidit pel president del Consell Comarcal de les Garrigues, Antoni Villas, i pel director de Benestar Social a Lleida, Antoni Reinoso.

Els Mossos eviten dos ablacions i un matrimoni forçat a Ponent

Gatell diu que això també és violència vers la dona

Els Mossos d'Esquadra han aconseguit evitar aquest any dos ablacions i un matrimoni forçat a les comarques de Ponent en el que portem d'any. Segons l'Institut Català de les Dones, aquests fets també són violència contra la dona.

Lleida
BEGOÑA RUIZ

Agents de la Policia Autonòmica han detectat i han aconseguit evitar dos casos de mutilació genital femenina a la Regió Policial de Ponent des del gener fins al mes de setembre d'aquest any, segons dades del Departament d'Interior. L'any passat també van detectar un altre, segons les mateixes dades de la Generalitat.

> En el cas del casament, la víctima era menor

> El 2014 hi va haver un cas de mutilació genital

En aquest sentit, els Mossos també han detectat fins al mes de setembre un cas d'un intent de matrimoni forçat en el què els pares d'una menor havien acordat el casament d'aquesta, a la força, amb una altra persona. En aquest cas, els agents també el van aconseguir evitar.

Segons va explicar la presidenta de l'Institut Català de la Dona, Montse Gatell, dilluns a unes jornades a Barcelona aquests casos també són violència sobre les dones. A més, Gatell va afegir que "les dades són preocupants i s'han d'utilitzar per dimensionar correctament les violències sexuals". A Catalunya, el 12,5% de les dones de 18 a 70 anys han patit alguna violència sexual extrema durant la seva vida.

LLEIDA CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

FOTO: Selena García / Els alumnes de l'IES Guindàvols van fer un acte a la Seu Vella

FOTO: Selena García / Performance de la Marea Lila, ahir a la plaça Paeria

FOTO: / Tàrrega va lliurar els premis del concurs de vídeos contra la violència masclista

FOTO: / Un alumne de l'Escola de Música de la Seu va interpretar 'El Cant dels Ocells'

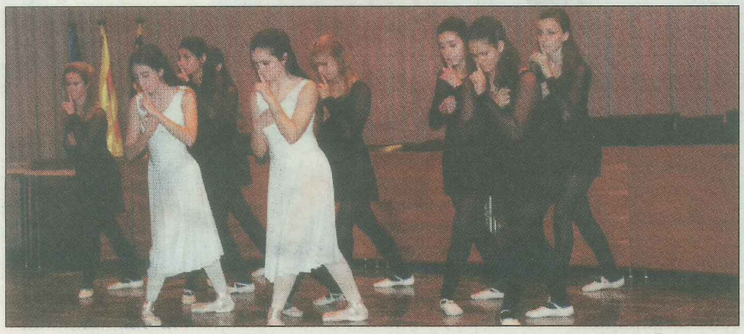

FOTO: J.B./ A Balaguer van celebrar aquesta jornada amb poemes i dansa

FOTO: / Manifest a Mollerussa per denunciar la violència contra les dones

ENLLAÇOS RESSÓ DE L'ACTE UNITARI

25 NOVEMEBRE INS GUINDAVOLS

A LA TELEVISIÓ

TV3

http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/noticies-324/telenoticies-comarques-lleida-25-11-2015/video/5567132/

minut 7:09

LLEIDA TELEVISIÓ

http://lleidatelevisio.xiptv.cat/

minut 10.44

8 de març

EDUQUEM PER A LA IGUALTAT

9.15h_ I concurs on-line 8 de març

13.50_Experiment "Desxifrant missatges ocults"_4t ESO

Mosaics 8 de març_2n ESO

Plafó "Eduquem per a la Igualtat"_USEE de 1r de CFGM

Institut Guindàvols

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols

ACTIVITATS AL VOLTANT 8 març

Dia internacional de les dones

Curs 2015 - 2016

ACTE UNITARI _ DIMARTS 8 MARÇ

I CONCURS on-line 8 de MARÇ "I tu què en saps, d'elles?"

+

Performance amb tinta invisible
Inauguració MOSAICS 8 març
Pancarta Eduquem per a la Igualtat

Tot l'alumnat d'ESO i BATX participarà al

I CONCURS on-line 8 de MARÇ "I tu què en saps, d'elles?"

Dinàmica del concurs

Dies previs al concurs: a l'hora de tutoria, l'alumnat es distribuirà en equips de 5 persones; per controlar aquesta distribució, hauran d'emplenar una fitxa d'inscripció i donar-la a la tutora/ tutor corresponent (cf. annex). El tutor/tutora passarà dita fitxa a la coordinadora de Coeducació.

El dia del concurs (dimarts 8 de març):

Cada curs (ABC) participarà en una sola franja horària.

Cada grup classe es dirigirà, acompanyat pel professorat que en aquella hora tindria classe amb el grup, a l'aula assignada.

Cada equip concursant disposarà d'un ordinador (portàtil dels armaris o d'aula) per poder participar.

Entraran al Moodle > curs "Concurs 8 març"

Hauran de contestar a les preguntes que apareixen al qüestionari.

Per poder fer-ho, tindran a la seva disposició en aquell espai virtual diversos documents en pdf amb informació sobre diversos temes relacionats amb la temàtica de la Jornada i que contenen les respostes de les preguntes si les busquen. També podran consultar dades a la xarxa.

Les preguntes aniran canviant aleatòriament a partir d'una bateria de 200 preguntes. Per tant, cap equip ni curs farà necessàriament les mateixes preguntes ni en el mateix ordre.

Quan soni el timbre de final d'hora, s'acabarà el temps per concursar i el grup tornarà a la seva aula a fer classe amb normalitat.

Hi haurà un equip guanyador per curs: guanya l'equip que ENCERTI MÉS RESPOSTES (en cas d'empat, es tindrà en compte el temps utilitzat en respondre al qüestionari).

BONA SORT A TOTHOM!

A la darrera hora de classe (13.50-14.45), tot l'alumnat, acompanyat del professorat corresponent, es concentrarà al pati on grup d'alumnes de 4t (Física i Química) faran una demostració-performance amb tinta **invisible "REVELANT MISSATGES IMPORTANTS".**

Abans, es farà la inauguració dels **Mosaics 8 de març**, elaborats per l'alumnat de Visual i plàstica de 2ESO i penjats al vestíbul del centre, i el **plafó Eduquem per a la igualtat**, confeccionat per l'alumnat del Cicle de Moda i confecció i situat al passadís de la planta baixa vora els tallers de Moda.

Finalment, si l'alumnat de 3ESO ja ha pogut participar, es farà saber quin ha estat l'equip guanyador de cada curs.

1r concurs on-line 8 de març
"I tu, què en saps d'elles?"

Equip guanyador

8 de març 2016

REPORTATGE FOTOGRÀFIC – 8 MARÇ 2016 – INS GUINDÀVOLS

CONCURS "I tu, què en saps d'elles?"

CONFECCIÓ PLAFÓ "Eduquem per a la igualtat" – USEE CFGM

LECTURA MANIFEST- 1BATX

INAUGURACIÓ MOSAICS 8 DE MARÇ – 2n ESO

INAUGURACIÓ PLAFÓ "Eduquem per a la igualtat" – USEE CFGM

PERFORMANCE “DESXIFRANT MISSATGES OCULTS” -4ESO

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	**POESIA EN FEMENÍ**
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2015-16
Centre (on s’ha dut a terme)	Institut Joan Solà de Torrefarrera
Professorat responsable	Gemma Torrent. Llengua i literatura catalana
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	2, 4
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	3 sessions de classe
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Llengua i Literatura Catalanes
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	3r, 4t ESO i 1r de Batxillerat
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Dossier de poemes en català escrits per poetesses. Elaboració de breus biografies de les autores triades. Fotos i vídeos de l’activitat final.
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Moodle. L’activitat es divulga a través del facebook i del twiter.
Metodologia i desenvolupament	
Es demana a l’alumnat que busquin poemes que els agradin amb la condició que estiguin escrits en català i que l’autora sigui una dona. A continuació cal que triïn un poema i es treballa la recitació en veu alta. Es demana a l’alumnat que busquin a internet la biografia de l’autora seleccionada i que en facin un breu resum. El dia 8 de març anem al pati, seiem en rotllana i recitem el poema triat. Al final de la recitació cal dir el nom de l’autora. Es fa vídeo i fotos de l’esdeveniment.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
L’alumnat s’adona ben aviat que hi ha poques poetesses però les que troben són de gran qualitat. Els costa molt trobar informació de les seves vides. L’activitat de recitació els agrada molt tot i que al principi els imposava llegir en públic Finalment ho fa tothom i ningú no s’oposa tampoc a ser gravat o fotografiat. De cara a propers cursos es podria repetir l’activitat fent-la extensiva a tots els cursos de l’institut.	

<u>Objectius</u>

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.

4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.
9. Fomentar el debat entre l’alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	**QÜESTIONARI DIA INTERNACIONAL DE LA DONA**
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2015-16
Centre (on s’ha dut a terme)	Institut Joan Solà de Torrefarrera
Professorat responsable	Gemma Torrent. Llengua i literatura catalana
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	4, 7
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	1 sessió de classe. 2n trimestre. Al voltant del 8 de març
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Llengua i Literatura Catalanes
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	3r ESO
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Qüestionari de resposta múltiple
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Dossier Dia Internacional de la Dona elaborat dins el Projecte “Eduquem per a la Igualtat” de l’Institut Guindàvols. Moodle
Metodologia i desenvolupament	
Es demana a l’alumnat que llegeixin el dossier explicatiu esmentat anteriorment . A continuació cal que elaborin preguntes de resposta múltiple tot indicant la resposta correcta. La professora fa una tria de les preguntes i demana a l’alumnat que responguin el qüestionari.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
L’alumnat s’adona ben aviat que hi ha poques poetesses però les que troben són de gran qualitat. Els costa molt trobar informació de les seves vides. L’activitat de recitació els agrada molt tot i que al principi els imposava llegir en públic Finalment ho fa tothom i ningú no s’oposa tampoc a ser gravat o fotografiat. De cara a propers cursos es podria repetir l’activitat fent-la extensiva a tots els cursos de l’institut. S’utilitza la plataforma on line Quickkey.	

<u>Objectius</u>

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.

4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.
9. Fomentar el debat entre l’alumnat i a partir de les tasques treure unes conclusions que els portin a entendre la necessitat de la coeducació per a una millor convivència

REPORTATGE FOTOGRÀFIC

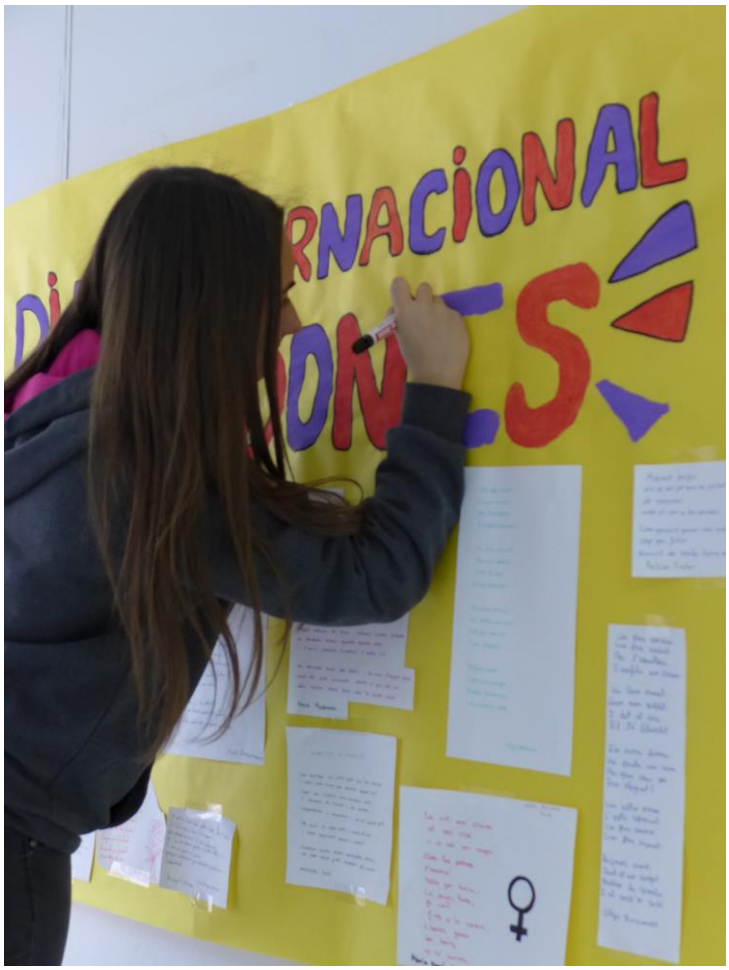
RNACIONAL

Grup de treball “Coeducació a secundària” curs 2015_16

MATERIALS GRUP DE TREBALL
"COEDUCACIÓ A SECUNDÀRIA" (6094421609)
CURS 2016_17

MEMBRES DEL GRUP DE TREBALL

Barberá Espasa M. Teresa

Bellmunt Solé, Emília

Borrell Feliu, Rosa M.

Capdevila Queralt, Marina

Castillo Cervello, Jesús

Codina Garcia, Lourdes

Navarro Rosines, Francesca

Quintillà Zanuy, M. Teresa

Ribalta Solé, Concepció

Salvador Corbera, Maria Josepa de

Serra Barrera, Marta

Torrent Pellise, Gemma

Tristante Soler, Laura

ÍNDEX

1. Introducció 3
2. Objectius 3
3. Metodologia 4
4. Materials elaborats (relació) 4
5. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació 4
6. Conclusions 5
7. Annexos: Fitxes i Materials elaborats pel grup de treball 7

1. Introducció

Aquest és el novè curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que era evident la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüés a la creixent complexitat i pluralitat que havia anat adquirint la societat catalana. Crèiem –i encara creiem- que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar de forma constant. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis sexistes.

En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats per a noies i nois és quelcom més que el fet que ells i elles comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén reflexionar sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén elaborar materials per a ESO i BATX destinats a identificar aquests elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora; experimentar-los al centre i avaluar-los.

2. Objectius

Els objectius que ens hem fixat com a grup de treball són els següents:

1. Incloure en els sabers acadèmics els sabers de les dones (adequació dels continguts curriculars), fent visibles les aportacions de les dones en les diferents àrees del saber.
2. Reflexionar sobre com "pesa" el currículum ocult (allò que transmetem a les aules no estrictament acadèmic: valors).
3. Usar un llenguatge inclusiu (ni sexista ni androcèntric) en tots els nostres materials i en la nostra pràctica docent.
4. Elaborar estratègies de complicitat amb altres sectors de la comunitat educativa: famílies i PAS.
5. Dissenyar activitats i estratègies per denunciar i prevenir la violència sexista i fomentar el bon tracte i els valors democràtics entre les persones

3. Metodologia

a. Reunió periòdica dels membres del grup: pluja d'idees, propostes, repartiment de tasques.

b. Realització del treball individual (al centre, a l'aula): disseny de l'activitat.

c. Posada en comú dels dissenys resultants.

d. Experimentació a l'aula del material/activitats.

e. Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

4. Materials elaborats – activitats realitzades. Relació

1. Treballs de recerca en clau de dona
2. Activitat 25 novembre _INS Joan Solà (Torrefarrera)
3. Activitat 25 novembre_INS Lladonosa
4. Acte unitari 25 novembre 2015_INS Guindàvols_STOP RAPE NOW

https://www.youtube.com/watch?v=Sr41K7xTQX0

5. Activitat Dia internacional de la nena i la dona a la ciència_INS Guindàvols
6. Activitat 8 març 2017_INS Joan Solà (Torrefarrera)
7. Activitat 8 març 2017_INS Lladonosa
8. Acte unitari 8 març 2017_INS Guindàvols

5. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació.

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis ha estat molt satisfactòria. Hem de subratllar que hem gaudit d'un alt grau de participació de tots els membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell, circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció de l'acció proposada.

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la pàgina web del centre, i d'altres mitjans de comunicació esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de

l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

http://www.institutguindavols.cat/moodle2/course/view.php?id=32

Per veure'n fotos, *cf*. la galeria de fotos a la web del centre.

També disposem de l'espai de projectes COEDUCACIÓ, actualment en construcció:
http://portal.institutguindavols.cat/index.php/coeducacio/

També s'ha de destacar que els mitjans de comunicació local, tant de TV com de premsa, se n'han fet ressò en diverses ocasions.

Pel que fa a les activitats realitzades a l'Institut Joan Solà de Torrefarrera i l'Institut Lladonosa de Lleida, aquestes estan accessibles en l'entorn Moodle del CRP del Segrià (grup de treball "Coeducació a secundària"), a més de la difusió que la pròpia web dels centres en fan. L'adreça és:

https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-segria/

6. Conclusions

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat mitjà-alt. En aquest sentit, en una primera fase, ens vam ocupar d'elaborar estratègies per implantar mesures coeducatives que fomentin la coeducació i, en conseqüència:

1. Incloure en els sabers acadèmics els sabers de les dones (adequació dels continguts curriculars), fent visibles les aportacions de les dones en les diferents àrees del saber.
2. Reflexionar sobre com "pesa" el currículum ocult (allò que transmetem a les aules no estrictament acadèmic: valors).
3. Usar un llenguatge inclusiu (ni sexista ni androcèntric) en tots els nostres materials i en la nostra pràctica docent.
4. Dissenyar activitats i estratègies per denunciar i prevenir la violència sexista i fomentar el bon tracte i els valors democràtics entre les persones

És en aquests objectius que creiem haver aconseguit un major grau d'assoliment.

Pel que fa als objectius:

1. Elaborar estratègies de complicitat amb altres sectors de la comunitat educativa: famílies i PAS.
2. Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives,

ha quedat pendent elaborar mesures més concretes per al proper curs (és per això que hem demanat a

continuïtat del grup de treball).

Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, és segurament la d'haver estat massa ambicioses en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ha funcionat força bé:

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú de les propostes i decisions consensuades.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats dissenyades.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
(6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les persones membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials ha resultat molt laboriosa i ha exigit molt més temps del que havíem previst, i alguns aspectes han quedat pendents per al proper curs.

7. Annexos: Fitxes de les activitats realitzades i materials elaborats pel grup de treball

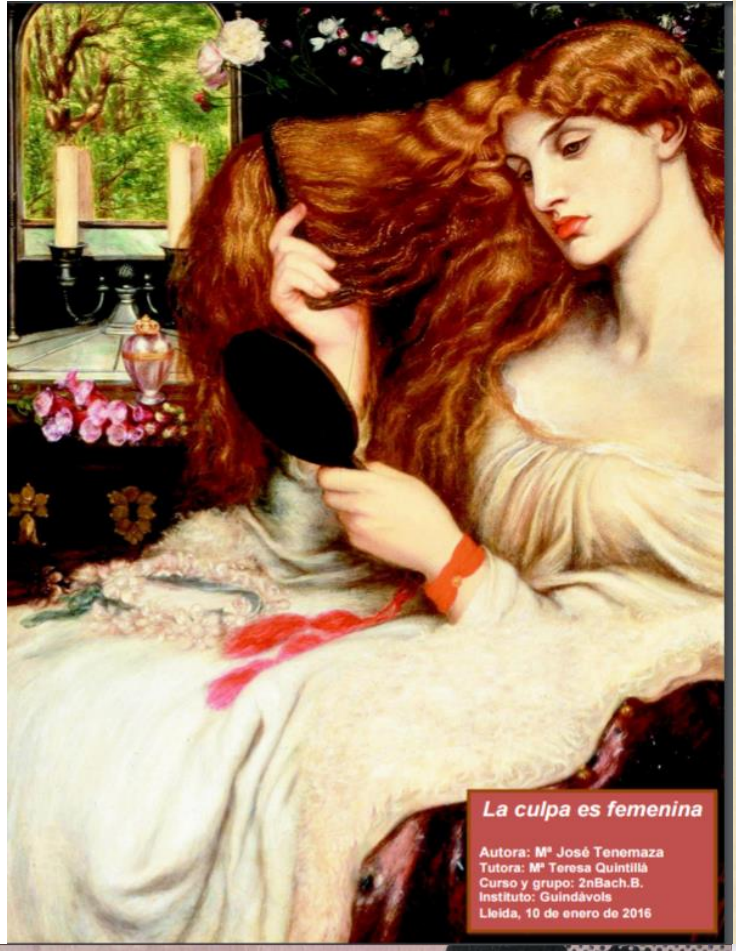

DONA I MULTITASCA: REALITAT O ESTEREOTIP?

Autor/a:
Jordina Portolés Serrano

Tutor/a:
M.Quintillà Zanuy

Curs: 2016-17

Institut Guindàvols

LA RÀDIO: DEL FEMENÍ SINGULAR AL FEMENÍ PLURAL

Anàlisi del paper de la ràdio en la vida de les dones: d'àvies a nétes

Autores:
Ester Gil Navarro
Clàudia Pubill Quintillà
INS Guindàvols – Lleida
3r ESO 2015/16

Novelas cortas

Misogínia del segle XXI: noves formes, antics costums

AUTORA: NÚRIA VIDAL DOMINGO
TUTORA: TERESA QUINTILLÀ ZANUY
CURS: 2016_17
INS GUINÀVOLS

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	DIA INTERNACIONA CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	Curs 2016-17
Centre (on s’ha dut a terme)	INS JOAN SOLÀ
Professorat responsable (nom o càrrec)	Gemma Torrent Pellisé. Tutora de 1r de batxillerat (B). S’ha realitzat l’activitat en col·laboració amb el professorat tutor de 1r i 2n de batxillerat.
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1, 8
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	Primer trimestre. 2 sessions de tutoria.
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	tutoria
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	L’activitat ha afectat l’alumnat de tot el centre: des de primer d’ESO fins a 2n de batxillerat.
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Pancarta STOP RAPE NOW, manifest, mural, vídeo i fotos. (s’adjunta manifest i fotos de l’acte i del mural)
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Web d’amnistia internacional. Campanya STOP RAPE NOW
Metodologia i desenvolupament	
La tutora de 1r de batxillerat B proposa a l’equip de tutors de batxillerat la commemoració del DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA. S’accepta la proposta i es distribueixen les tasques. 1r B batxillerat: elaboració del manifest 1r A batxillerat: elaboració de la pancarta STOP RAPE NOW 2n batxillerat: filmació i edició d’un vídeo commemoratiu al pati. El professorat tutor d’aquests grups es dedica a ajudar l’alumnat corresponent. La coordinadora de batxillerat informa la direcció del centre i la coordinadora d’ESO, per tal que el professorat del centre i el personal del PAS i menjador hi puguin participar.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Es valora molt positivament l’activitat ja que hi participa la totalitat de l’alumnat del	

centre. Es considera que és un pas important cap a la conscienciació.
També es valora molt positivament el fet que també s’adhereixen a l’activitat el personal que no és docent, com ara les conserges i el personal de secretaria o el personal que treballa a la cafeteria del centre. A més, el professorat tutor mobilitzar l’alumnat i parla del tema a les aules.
Es fa un mural amb fotografies i s’exposa al passadís important del centre. El mural queda molt bonic i hi participa tothom.
Pel que fa al vídeo, l’alumnat opten per fer un mannequin challenge però, degut a la poca preparació, el vídeo no surt prou bé i no s’arriba a editar. Sorgeix, a més, el problema, que la tutora del grup està malalta i no pot insistir a l’alumnat que facin la tasca a la qual s’havien compromès. Aquest apartat s’hauria de millorar de cara a un altre curs.
La pancarta queda molt bonica i, un cop passat l’acte commemoratiu el dia 25, s’exposa a la cafeteria del centre.

FOTOGRAFIES:
https://drive.google.com/drive/folders/0B9STNHzlFwp9QW9WcGJ3NjhsYkU

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

MANIFEST 25N – INS LLADODONSA

25 de Novembre. Per l'eliminació de la violencia contra les dones

Objectius

- Sensibilitzar a l'alumnat sobre la violència estructural que s'exerceix sobre les dones.
- Explicar la importància del dia 25 de novembre com un dia reivindicatiu dels drets de les dones.
- Aprofundir sobre la importància d'eliminar tot tipus de violència exercida sobre la dona.
- Aprendre i observar les desigualtats de gènere i el perquè d'aquestes desigualtats.

Descripció del taller

A partir de la informació i l'experiència que tenen els alumnes, cal que cada alumne de cada classe faci un manifest reivindicant o denunciant aquelles accions o fets que denigren les dones i la violència estructural que s'exerceix sobre ella.

Cada classe escollirà un manifest que mitjançant votació o assemblea es decideixi.

El dia 25 de novembre és llegirà el manifest elegit per cada una de les classes a l'hora del pati.

Entre l'alumnat que s'apagui música es pot demanar que toquin una cançó, un cop finalitzat el manifest.

Es deixarà un cartell blanc amb pintura lila al costat perquè l'alumnat pugui sucar les mans a la pintura i pugui deixar la seva empremta a la cartolina com a símbol de protesta i lluita contra la violència familiar i institucional que pateix la dona.

Recursos emprats i material necessari

Folis en blanc i bolígrafs

Temporització

1 sessió de classe de tutoria.

El pati del dia 25 de novembre.

Aspectes didàctics i metodològics

El manifest és pot fer a casa i portar-lo fet a l'hora de tutoria, allí l'alumnat pot llegir els manifestos i triar-ne un, sempre de forma democràtica. Per després se llegit a l'hora del pati.

Competències bàsiques treballades

Competència comunicativa lingüística i audiovisual: cerca i lectura d'informació, redacció de textos i exposició oral.
Tractament de la informació i competència digital: buscar informació bibliogràfica, a internet, recursos xtec.
Competència d'aprendre a aprendre: redacció creativa de textos i tria de la informació.
Competència d'autonomia i iniciativa personal: capacitat de cada persona de ser autònom i capacitat per resoldre i gestiona dificultats.
Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic: ser conscients del que volen aprendre a partir dels seu propi coneixement, de la seva observació i de la seva experiència.
Competència social i ciutadana: saber valorar el propi treball i els treballs del grup. Saber observar les desigualtats per qüestió de gènere.

Fotos Activitats

em
Viver

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Acte unitari STOP RAPE NOW
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	2016_17
Centre (on s’ha dut a terme)	INS Guindàvols
Professorat responsable (nom o càrrec)	Professorat membre de l’equip de coeducació
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1, 4, 6
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	25 nov – 20 des 2017
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	Tutoria
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	Tots els del centre
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Cartell, vídeo, mural amb fotografies, mural tèxtil
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Enllaç Nacions Unides campanya Stop Rape Now
Metodologia i desenvolupament	
Cf. Document adjunt	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Molt bona, així com la difusió del vídeo-producte final: -Youtube -Lleida TV (notícies vespre 25 novembre) -facebook -UN.org	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

25 novembre 2016

Dia internacional contra la violència sexista

PAS Institut Guindàvols

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Guindàvols

ACTIVITATS AL VOLTANT 25 NOVEMBRE
Dia contra la violència sexista - Curs 2016 - 2017

Enguany l'equip de coeducació ha decidit que el nostre centre s'adhereixi a la campanya internacional promoguda per Nacions Unides sota el lema **STOP RAPE NOW**. Aquesta campanya de sensibilització se centra el 2016 en la denúncia de la violència sexual a la que són sotmeses les dones en zones en conflicte com a estratègia de guerra. Anima a fer accions visibles, entre elles enviar fotografies i vídeos amb el gest simbòlic de creuar els braços i pronunciar el lema **STOP RAPE NOW** o similars:

Més informació a la pagina de Nacions Unides: http://www.stoprapenow.org/

1) ACTIVITATS ESO, BATX I CAGS:

Activitats previstes abans del 25 de novembre – setmana prèvia

En una hora de la matèria **d'anglès**, el grup-classe haurà treballat el contingut de la campanya i el seu significat (cf. documents annexos) a partir dels vídeos de la pàgina (**http://www.stoprapenow.org/**) marcats amb una **fletxa**:

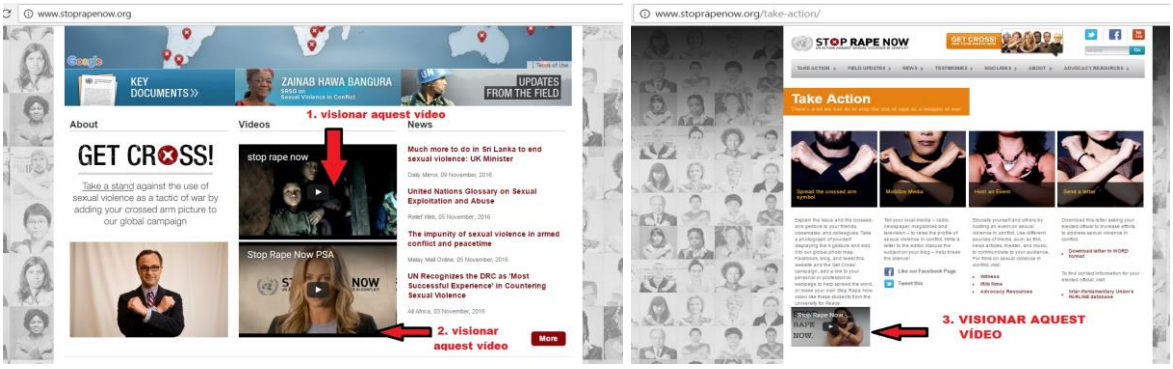

L'alumnat, a partir del **treball en grups**, haurà creat eslògans que comencin amb la paraula **STOP** i que expressin el rebuig contra la violència sexista. El grup haurà triat **l'eslògan representant de la classe i que recitarà davant la càmera tot el grup a l'unísson el 25 de novembre**. La resta de eslògans serviran per a les intervencions individuals. De cada classe, sortiran 4 o 5 persones voluntàries per recitar individualment davant la càmera els eslògans restants.

EL MATEIX DIVENDRES 25 DE NOVEMBRE
ACTE UNITARI "STOP RAPE NOW"

1) RODATGE DELS ESLÒGANS

Aquell dia hi haurà 2 platós de rodatge de vídeo (aula 8 i aula de Tecnologia), supervisats i gestionats per 2 equips de 2n batxillerat.

Durant tot el matí, des de segona hora (9.15h), **cada 30 minuts**, tots els grups-classe aniran passant (de grup en grup) per les aules condicionades com a plató de rodatge.
L'alumnat de 2n batx s'encarregarà d'anar-los a buscar per les classes a l'hora convinguda i conduir-los al lloc de rodatge (segons l'horari següent); també els acompanyarà el professor/a que en aquell moment tingui classe amb el grup per tal de mantenir l'ordre.
Havent arribat al plató de rodatge, s'enregistrarà en vídeo com els voluntaris reciten el seu eslògan alhora que fan el gest de braços creuats i després tot el grup a l'uníson farà el mateix amb l'eslògan triat com a representatiu del curs.

Amb totes les filmacions es farà un **vídeo conjunt** que s'enviarà a la pàgina de Nacions Unides habilitada a tal efecte.

Distribució horària del divendres 25 novembre:

PLATÓ RODATGE 1 (aula 8)				
HORA	**HORA2**	**GRUP**	**PROFESSOR/A RESPONSABLE**	**AULA D'ORIGEN**
8.15-9.15		2BAT	preparatius i muntatge dels espais de rodatge	aules 8 i Tecnologia
9.15-10.15	9.15	1ESOA	ALDABERT	9
	9.45	1ESOB	SERRANO	8 > 1*
10.35-11.35	10.35	1ESOC	SALVADOR	11
	11.05	1ESOD	GIBERT	14
11.35-12.35	11.35	2ESOA	AGNÉ	GIMNÀS
	12.05	2ESOB	RCODINA	3
12.45-13.45	12.45	3ESOA	SALVADOR	12
	13.15	3ESOB	TAMARIT – MADRIGAL	15, INF
13.45-14.45	13.45	ACTIVITAT FINAL		
	14.15			

*L'alumnat de 1ESOB a segona hora (9.15-10.15) farà classe a l'aula 1 (atès que l'aula 8 serà plató de rodatge)

PLATÓ RODATGE 2 (aula Tecnologia)				
HORA	**HORA2**	**GRUP**	**PROFESSOR/A RESPONSABLE**	**AULA D'ORIGEN**
9.15-10.15	9.15	4ESOA	BARBERÀ	6
	9.45	4ESOB	NADAL	7
10.35-11.35	10.35	2BATA	COSIALLS – PERELLÓ - AGUSTÍ	LFIQ, LEXP, BIBLI
	11.05	3ESOC	SAMARRA	15
11.35-12.35	11.35	2BATB	GARCIA – GIL	INF, A LLE
	12.05	2ESOC	MIRÓ	5

12.45-13.45	12.45	4ESOC	NADAL	4
	13.15			
13.45-14.45	13.45	ACTIVITAT FINAL		
	14.15			

ACTIVITAT final:
Tothom sortirà al pati i a un senyal convingut creuarà els braços i dirà l'eslògan STOP RAPE NOW i acte seguit tothom es quedarà immòbil en la posició que estava (tipus *mannequin challenge*), mentre algú ho enregistrarà en vídeo des de les escales de TECNOLOGIA i al pati.

Paral·lelament:
L'alumnat que vulgui podrà portar una **fotografia en paper (mida 13 x 18)** fent el gest de la campanya. A partir de dimarts 22 i fins el mateix divendres 25 s'instal·larà a consergeria una **bústia de recollida** d'aquestes fotografies. El divendres un grup d'alumnes confeccionarà un mural gegant amb totes les fotografies recollides a la bústia, mural que s'exposarà al vestíbul del centre o passadissos.

L'alumnat de teatre estan preparant un vídeo que s'anirà passant i es podrà veure a la pantalla del vestíbul durant tot el divendres 25.

2) ACTIVITATS ESO, BATX I CAG:

Tot l'alumnat dels CF (mitjà i superior) està convidat a participar en el vídeo fent-se una fotografia amb el gest de la campanya (braços creuats) i l'eslògan STOP RAPE NOW o similar.

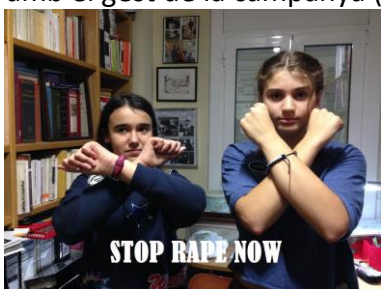

Aquesta fotografia:

- S'ha d'enviar a l'adreça coeducacio@institutguindavols.cat
- També es pot penjar a les xarxes (Facebook o Twitter de l'institut)

Totes aquestes fotografies s'inclouran al vídeo que enviarem a la campanya de Nacions Unides.
Els grups que ho desitgin, acompanyats del professorat, podran participar a l'activitat final al pati (13.15-14.15).
Paral·lelament:
L'alumnat d'USSE Moda realitzarà una activitat vinculada a la campanya i que s'exposarà el mateix dia 25 de novembre.

POST DATA

Us demanem que el 25 de novembre **eviteu posar exàmens**
perquè l'alumnat pot estar implicat durant tot el matí preparant les activitats.

Si voleu treballar el tema de la violència sexista abans, durant o després del 25 de novembre a l'espai de tutoria,
podeu usar diversos materials dissenyats en cursos anteriors i que estan penjats al Moodle de centre "Eduquem per a la igualtat".
Si us animeu a preparar alguna activitat en la vostra àrea curricular (anglès, francès, matemàtiques, català, castellà, socials, naturals, etc.), feu-nos-ho arribar i ho posarem al cartell d'activitats.

MANIFEST 25 novembre 2016

Bon dia a tothom,

Ens hem reunit aquí per manifestar-nos contra la violència sexista. Des de l'Institut Guindàvols volem formar part d'aquesta diada que afecta tant a homes com a dones, i indirectament ens afecta a tothom.

L'institut és l'espai on ens culturitzem i ens formem com a persones plenes de valors, amb diferents interessos i ideologies, però amb l'objectiu comú d'aconseguir una coeducació que superi les relacions de poder i arribar a la igualtat de gènere a les aules i fora d'elles.

Al llarg de la història les dones han estat relegades a un lloc secundari, i han estat moltes vegades les primeres a ser víctimes de les guerres, les tensions i els conflictes. Avui això encara no ha canviat i la violència sexual contra les dones s'utilitza com a estratègia de guerra.

És per això que qualsevol acció o conducta que causi mort, dany o patiment de les dones, tant en l'àmbit privat com públic, es considera una violació dels drets humans. Sense oblidar que els homes també són víctimes d'aquesta violència.

Dia a dia presenciem actes de discriminació sexista per la manera de vestir, els prejudicis, insults i fins i tot, violència física: agressions, violacions i assassinats.

Per desgràcia, aquest problema encara el tenim actualment en la nostra societat, no és un problema del passat, i la violència sexista no deixa augmentar entre el jovent.

Per això, perquè tenim dret a una vida LLIURE I SEGURA, aturem aquestes agressions i cridem:

Stop rape now! STOP RAPE NOW!

Lectura a càrrec d'una alumna i un alumne de 4ESO.

Hora: 13.45h

Lloc: pati del centre

COREOGRAFIA MANNEQUIN CHALLENGE ACCIÓ CONJUNTA PATI 25 nov 2016

Si plou, es faria per tot el centre

L'alumnat de 4t ESO i 2n BATX (vestits de negre) se siutaria en la zona central fent el gest dels braços creuats.

La resta d'alumnat, en la zona indicada, recrearia escenes de violencia estàtiques.

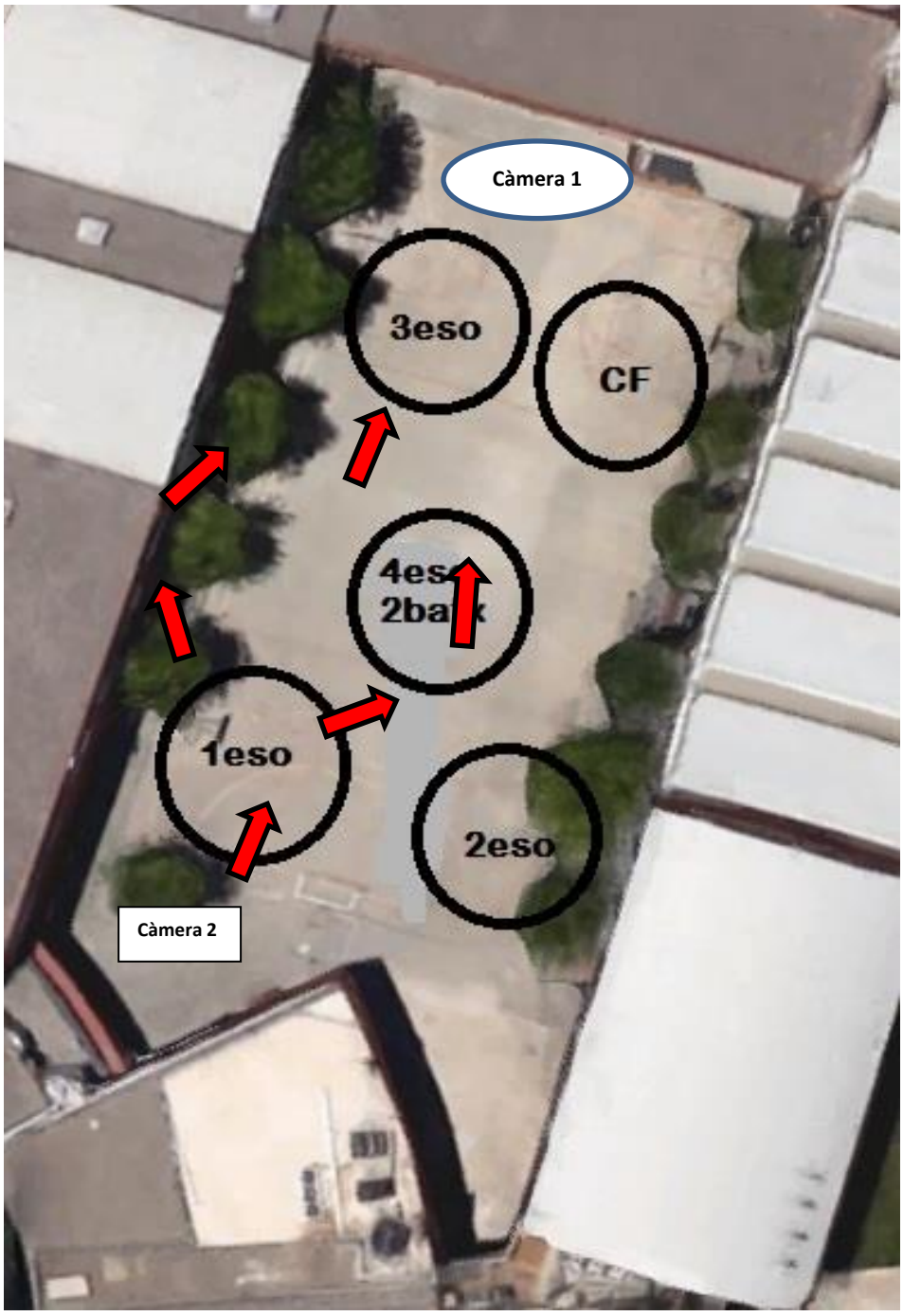

25 November. International Day for the Elimination of Violence against Women

Why This International Day?

- ✓ Violence against women is a human rights violation.
- ✓ Violence against women is a consequence of discrimination against women, in law and also in practice, and of persisting inequalities between men and women.
- ✓ Violence against women impacts on, and impedes, progress in many areas, including poverty eradication, combating HIV/AIDS, and peace and security.
- ✓ Violence against women and girls is not inevitable. Prevention is possible and essential.
- ✓ Violence against women continues to be a global pandèmic.

Facts and Figures

- ✓ 35% of women and girls globally experience some form of physical and or sexual violence in their lifetime with up to seven in ten women facing this abuse in some countries.
- ✓ An estimated 133 million girls and women have experienced some form of female genital mutilation/cutting in the 29 countries in Africa and the Middle East where the harmful practice is most common.
- ✓ Worldwide, more than 700 million women alive today were married as children, 250 million of whom were married before the age of 15. Girls who marry before the age of 18 are less likely to complete their education and more likely to experience domestic violence and complications in childbirth.
- ✓ The costs and consequence of violence against women last for generations.

History of This International Day

- ✓ By resolution 54/134 of 17 December 1999, the United Nations General Assembly designated 25 November as the International Day for the Elimination of Violence against Women, and invited governments, international organizations and NGOs to organize activities designed to raise public awareness of the problem on that day.

- ✓ Women's activists have marked 25 November as a day against violence since 1981. This date came from the brutal assassination in 1960, of the three Mirabal sisters, political activists in the Dominican Republic, on orders of Dominican ruler Rafael Trujillo (1930-1961).

25 novembre
2016

Institut Guindàvols

lleida
notícies

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Figures ocultes? Dia Internacional de la nena i la dona a la ciència
Curs acadèmic	2016_17
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Anicet Cosialls – Dept. Experimentals
Núm. d’objectiu associat	2, 3, 4, 5
Temporització	2n trimestre: setmanes prèvies al 10 de febrer
Espai educatiu	Optativa de Física i química – 4ESO
Nivell educatiu implicat	4ESO
Materials elaborats	Pòsters
Materials i recursos usats	Recursos web d’accès lliure a la xarxa Plantilla pòster CRP
Metodologia i desenvolupament	
S’ha explicat a l’alumnat de l’optativa de Física i Química de 4ESO el significat del Dia internacional de la nena i la dona a la ciència. S’ha encomanat a cada alumne amb instruccions de format concretes l’elaboració d’un pòster informatiu sobre una dona científica destacada. S’han imprès els pòsters i s’han penjat al vestíbul del centre perquè tothom els pugui veure i llegir. El 10 de febrer (dia internacional...) en el marc d’una sèrie d’actes: L’alumnat ha explicat davant els seus companys i companyes de 3ESO i 4ESO a la biblioteca del centre el contingut dels pòsters que cada un/a ha elaborat (format digital).	
Valoració	
Molt bona. Per al curs vinent es podria proposar el format de vídeo documental en lloc de pòster.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

10.35-11.35	Exposició de pòsters Presentació concurs Cristalls	BIBLIOTECA	3ESO ABC	70	Saura; Vilaseca; Samarra
11.35- 12.35	Exposició de pòsters Presentació concurs Cristalls	BIBLIOTECA	4ESO ABC	63	Vila, Saura, Rodao, Del Barrio
12.35-12.45	PATI				
12.45-13.45	Conferència "CIÈNCIA EN FEMENÍ" *Anna Casanoves (recerca en neurociència) *Elisa Cabiscol (bioquímica)	BIBLIOTECA	4ESO ABC	63	Capdevila Banllés Nadal

INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ

Lectura manifest

Reportatge Lleida TV

Explicació pòsters

Conferència - xerrada

35 **Tradicions.** L'antic Magisteri, un dels escenaris del Carnaval de Lleida

42 **Música.** Més de 300 alumnes del Conservatori de Lleida interpreten Granados

DIA INTERNACIONAL LA DONA EN LA CIÈNCIA

Ciència amb bretxa de gènere

La presència de les dones en la investigació no ha variat en l'última dècada a causa dels estereotips i la falta de finançament || La directora de l'IRB Lleida exigeix igualtat salarial

L. GARCÍA/X. BOSCH

| LLEIDA | La presència de la dona en la investigació científica no-més ha variat unes dècimes en l'última dècada i, mentre que s'incrementa la seua presència al sector, el seu paper continua sent minoritari en els càrrecs directius. Una bretxa de gènere que motiva la celebració avui del Dia Internacional de la Nena i la Dona en la Ciència, jornada en què es van centrar ahir les activitats dels estudiants de 4t d'ESO de l'Institut Guindàvols de Lleida. Un informe de la secretaria d'Estat d'R+D+i evidencia que el percentatge de dones investigadores a Espanya és del 39%, una dada que encara que supera en sis punts la mitjana de la UE (del 33%) només ha variat unes quantes desenes en l'última dècada.

Segons l'informe *Científiques en Xifres 2015*, les dones són majoria en matriculats en universitats públiques i en un màster, i igualen els homes en la lectura de tesis doctorals. Tanmateix, a partir d'aquí, com més gran és el grau de responsabilitat, més gran és el biaix de gènere. Aquí entren en joc les barreres socials. Una de les causes d'aquesta desigualtat és que la dona queda relegada pels compromisos familiars, motivant la promoció de l'home. "La mateixa dona es fixa límits pensant que no pot arribar tan alt", adverteixen.

En el cas de l'IRB Lleida, només un de cada tres projectes d'investigació està dirigit per una dona, malgrat que el 56% del personal és femení. La seua directora, Elvira Fernández, lluita per una igualtat real dins del centre, el segon de l'Estat dirigit per una dona. Fernández va exigir polítiques actives que fomentin la igualtat també en els salaris, que ara són una quarta part més baixos que els dels homes.

La jornada a l'INS Guindàvols i l'IRBLleida, a Lleida TV

SEGRE plus

Vegeu el vídeo al mòbil amb el codi.

LES XIFRES

39%
DONES CIENTÍFIQUES
Percentatge a Espanya que pràcticament s'ha mantingut des de l'inici de la crisi econòmica.

33%
DONES DIRECTIVES
Percentatge d'investigadores principals a l'IRBLleida, on només dirigeixen 1 de cada 3 projectes.

6
ANYS
Edat en la qual comencen a influir els estereotips sexuals sobre capacitats intel·lectuals.

Anna Casanovas i Elisa Cabiscol, ahir amb alumnes de l'INS Guindàvols.

ENTREVISTA

«L'educació ha de posar fi als rols de gènere»

Anna Casanovas i Elisa Cabiscol

DOCTORES, EXPERTES EN INVESTIGACIÓ I PROFESSORES TITULARS DE LA UDL

■ Els inicis de les doctores Anna Casanovas i Elisa Cabiscol, avui professores titulars a la UdL i expertes en investigació, no van ser un camí de roses, però la seua determinació per fer-se un lloc al difícil món de la ciència va poder més que tots els obstacles. Una determinació que ahir van voler compartir amb alumnes de l'INS Guindàvols amb motiu del Dia Internacional de la Nena i la Dona en la Ciència.

"Des que vaig començar a estudiar Medicina sabia que volia fer investigació, però em van dir que seria molt difícil i em vaig desanimar", va explicar ahir Anna Casanovas, doctora en Medicina per la Universitat de Barcelona, professora titular de la UdL i experta en investigació en Neurociència. La seua col·lega Elisa Cabiscol, doctora en Biologia i experta en investigació bioquímica, va afirmar que "com més obstacles hi ha, més lluitador et tornes". Quant a la menor presència de dones en càrrecs de responsabilitat, les dos van coincidir a assenyalar que l'entorn és la clau i reconeixen que fins i tot una mateixa es posa límits. "Quan nosaltres vam començar no era fàcil, però hi havia oportunitats. Ara, amb la crisi, els joves no tenen més remei que marxar fora. La retallada dels ajuts ha estat brutal", van remarcar. Sobre si hi ha futur per a la dona en la ciència, van opinar que els rols de gènere avui dia encara estan molt marcats i que és necessari un canvi des de l'educació. "Encara que l'entorn no sigui masclista, hi ha situacions que discriminen la dona", van assenyalar. En l'actualitat, un altre inconvenient és la falta de finançament i de places. "Generem talent, però no tenen lloc i, a més, han de competir amb veterans que s'han quedat sense ocupació", van advertir.

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I LA NENA A LA CIÈNCIA: **DOROTHY CROWFOOT**

Autora: Alba Calvet
Institut: IES Guindàvols

INTRODUCCIÓ

11 DE FEBRER

Moltes dones ja se senten discriminades al veure que molts treballs on es necessita força els homes són més ben valorats. En el cas de la ciència però, no és necessària la força física, sinó la mental. És que el cervell d'un home és més "fort" que el d'una dona? En l'actualitat encara ens sembla estrany dir que una noia és científica. Durant els anys, moltes dones han arribat a crear i descobrir ciència. Tot i això, la infravaloració i la discriminació envers les dones científiques ha causat el desconeixement de la contribució aportada per aquestes dones en la ciència.

Segons un estudi realitzat arreu del món, menys del 30 % de la producció científica ha estat creada per dones. Aquest fet es deu a que moltes dones tenen la capacitat, però no se senten valorades i es troben amb obstacles i dificultats que els hi posen tot molt difícil. Per aquest motiu, per intentar aconseguir una igualtat de gènere i per defensar els drets de les dones en l'àmbit científic, s'ha proclamat el dia 11 de Febrer com el Dia Internacional de la Dona i la nena a la Ciència, per tal de defensar totes aquestes dones que tot i trobant dificultats i obstacles, han aconseguit el que es van proposar d'un principi i han arribat a canviar i desafiar una mica el pensament que es tenia establert envers les dones i la ciència.

DOROTHY CROWFOOT HODGKIN

Dorothy fou química i professora universitària en una universitat anglesa i fou guardonada amb un Premi Nobel de Química l'any 1964 gràcies als grans descobriments sobre l'estructura de moltes biomolècules.

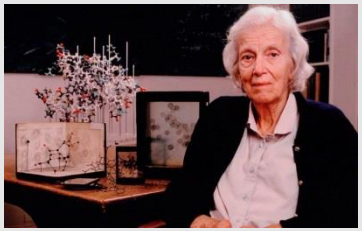

Nasqué l'any 1910 a la ciutat d'El Caire. Als quatre anys retornà amb la seva família al Regne Unit on va estudiar química al Somerville College de la Universitat d'Oxford, doctorant-se posteriorment en cristal·lografia en la Universitat de Cambridge.

Crowfoot fou pionera en la tècnica de difracció de raig X per a la determinació d'estructures de substàncies d'interès bioquímic com la insulina (projecte d'investigació primari), la penicil·lina, la ferritina, el colesterol…

Morí a causa d'un ictus l'any 1994 a la seva residència de Shipston-on-Stour, Anglaterra.

El 1964, Dorothy fou guardonada amb el **Premi Nobel de Química**, convertint-se en la tercera dona en aconseguir aquest premi, després de Marie Curie i Irène Joliot-Curie. També fou la segona dona en rebre l'Orde de Mèrit, l'any 1965, precedida únicament per Florence Nightingale. Fou la primera, i única dona en rebre la Medalla Copley i també fou guardonada amb el Premi Lenin de la Pau.

Els premis són atorgats com a reconeixement del treball diari. Tot i així, el fet de rebre un premi, com per exemple els Premis Nobel, no és únicament un motiu d'orgull per al premiat sinó que permet, sobretot en el cas de la ciència, donar a conèixer internacionalment el treball i els descobriments aconseguits per l'investigador. Els **Premis Nobel** són un clar exemple de les desigualtats a l'hora de reconèixer el treball realitzat per homes i dones.

Fins l'any 2015 aquest reconeixement fou atorgat a 822 homes i únicament a 48 dones. Això implica que el 95% del Premis Nobel han estat atorgats a homes. Tot i aquest fet, es pot veure com en els darrers anys hi ha hagut un canvi de tendència i, com des de la dècada dels 90, més dones han estat guardonades amb aquests premis.

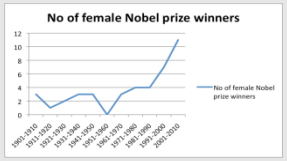

Hodgkin demostrant l'estructura de la vitamina B12 amb un model tridimensional.

MÈTODE

CERCANT INFORMACIÓ…

Per a la realització d'aquest treball he cercat informació en diferents webs i idiomes, consultant unes 10 webs per tal de contrastar la informació i seleccionar aquella que en més webs ha estat mencionada per tal d'evitar qualsevol tipus d'error quant a contingut.

Tot i això, cal remarcar que a l'hora de redactar el meu treball, he tingut en compte tota la informació possible i l'he combinat per obtenir un nou redactat que fos diferent de l'original, evitant així el plagi. A més, he citat en l'apartat de referències totes les pàgines web de les quals he obtingut la informació necessària.

CONCLUSIONS

Gràcies a Dorothy i a moltes altres dones, s'ha demostrat que la ciència no és únicament per a homes. El probema no es troba en si les dones tenen la capacitat de realitzar treballs científics o no, sinó en el poc reconeixement que després se'ls hi atorga. Totes aquestes dones han sabut demostrar que si volen, poden i que ser de diferent sexe no canvia les nostres capacitats, les nostres aptituds ni els nostres propòsits. Per això, a aquestes dones se'ls hi dedica aquest dia tan important, un dia ben merescut per elles.

OBJECTIUS

PER QUÈ HE VOLGUT FER AQUEST PÒSTER PER AL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA?

L'11 de febrer va ser proclamat com el Dia Internacional de la Dona i la nena a la Ciència per l'Assemblea General de les Nacions Unides per tal d'aconseguir l'accés i la participació plena i equitativa en la ciència per a les dones i les nenes i per assolir la igualtat de gènere.

La realització d'aquest pòster m'ha permès veure com al llarg de la història la ciència ha estat un terreny exclusiu d'homes, i he pogut donar a conèixer el treball realitzat per una científica: la Dorothy Crowfoot i mostrar un exemple per ressaltar com les dones han contribuït al desenvolupament de la ciència.

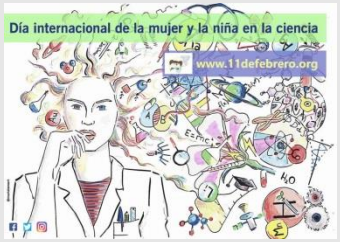

Aquest pòster permetrà conscienciar els alumnes, no solament de la feina que realitzà aquesta destacada científica, sinó de les poques dones que han estat reconegudes per la seva feina. Aquest fet és important ja que l'impediment de les dones no es troba en el fet de "fer" ciència sinó en ser reconegudes pel seu treball i els seus descobriments.

REFERÈNCIES

WEBGRAFIA

1.THE WATCH GLASS. (9 de novembre de 1964). Dorothy Hodgkin. Consultada el 25 de gener a: http://cen.watchglass.org/post/85539066728/nobel-laureate-hodgkin-demonstrates-the-structure

2.11 DE FEBRERO. (sense data). Dorothy Crowfoot-Hodgkin. Consultada el 25 de gener a: https://11defebrero.org/2016/12/28/dorothy-crowfoot-hodgkin/#more-657

3.WIKIPEDIA. (28 de gener de 2017). Dorothy Hodgkin. Consultada el 25 de gener a : https://en.wikipedia.org/wiki/Dorothy_Hodgkin#Honours.2C_awards_and_legacy

4. LOS AVANCES DE LA QUÍMICA. (30 de juliol de 2013). Dorothy Crowfoot-Hodgkin: científica excepcional. Consultada el 25 de gener a: http://www.losavancesdelaquimica.com/blog/2013/07/dorothy-crowfoot-hodgkin-cientifica-excepcional/

5. YOUTUBE. (21 de novmbre de 2012). Mujeres con historia- Dorothy Hodgkin. Consultada el 25 de gener a : https://www.youtube.com/watch?v=IkcpeoWWBsE

6.NACIONES UNIDAS. (sense data). Día Internacional de la mujer y la niña en la ciencia 11 de febrero. Consultada el 25 de gener a: http://www.un.org/es/events/women-and-girls-in-science-day/

IMATGES

1.OMICRONO (31 de maig de 2016). Dorothy Crowfoot. Consultada el 25 de gener a: http://omicrono.elespanol.com/wp-content/uploads/2016/05/dorothy.jpg

2.FEMINIST LETTERS. (3 d'octubre de 2011). 20:1 for the novel prize. Consultada el 26 de gener a: https://feministletters.files.wordpress.com/2011/10/nobel.png

3.HyB. (sense data). Mujeres científicas. Consultada el 26 de gener a : http://historiaybiografias.com/archivos_varios4/menu_cientificas.jpg

4. THE WATCH GLASS (12 de maig). Dorothy Hodgkin. Consultada el 26 de gener a: http://68.media.tumblr.com/22ab3ff49cdfc862096d881af0b2a2e2/tumblr_n5h0780MXC1s2ktano1_500.png

Día Internacional de la Mujer y la Niña en la Ciencia

Alex Mozota Mejon
Institut Guindàvols

Ángeles Alvariño

INTRODUCCIÓN

- El 11 de Febrero es un día para celebrar y reconocer a todas las mujeres que han hecho grandes cosas en el mundo científico aunque muchas de estas nunca han sido felicitadas por su gran trabajo.

Ángeles Alvariño

❖Ángeles Alvariño fue una oceanógrafa gallega que vivió de 1916 al 2005.
Estudió Ciencias Naturales en la universidad de Madrid aunque desarrolló casi toda su carrera en Estados Unidos.
Entre medio de la guerra también estudió lenguas ya que gracias a eso pudo investigar en todo el mundo.
En 1956 se trasladó al Instituto Oceanográfico Woods Hole de Massachusetts como bióloga oceanógrafa y siguió con su carrera en EEUU hasta su muerte en 2005.
En sus años de investigación descubrió veintidós especies marinas y también hizo una importante investigación sobre la historia marítima española

Es importante que hayan tanto chicos como chicas en este mundo porque no sólo los hombres pueden descubrir cosas interesantes, las mujeres también lo hacen y a veces hasta mejor.
Es una pena que no se reconozcan muchos esfuerzos que hacen las mujeres para descubrir estas cosas

OBJETIVOS

¿Por qué es importante ?

En un principio habíamos hecho el póster para hacer algo relacionado sobre este día y hacer homenaje a estas mujeres tan maravillosas, pero luego también lo hemos aprovechado para aprender sobre física y química ...

Este póster servirá para colgarlo en la pared del instituto y para que mucha gente lo vea y aprenda mas sobre este tema.
Este póster es importante porque tiene que ver sobre un tema importante y es el machismo que lo hay incluso en el mundo científico.
En este póster pretendo explicar la historia y lo que hizo esta señora que por desgracia no mucha gente la conoce.

MÉTODO

¿De dónde he sacado la información ?

He buscando información de esta científica en internet, porque me pareció muy interesante que encontrara tantas especies marinas que no se conocían.

Escogí la información de la página oficial del 11 de febrero porque me pareció muy fiable, También había videos sobre destacadas mujeres científicas que te permitían conocer sus aportaciones al conocimiento científico.

Además, la información estaba muy detallada y bien explicada, por eso no he tenido que buscar mucha mas información en otras páginas de internet.

Primero me he leído todo el texto y he ordenado la información para que quede bien y se pueda entender en este póster.

CONCLUSIONES

Importancia de las mujeres científicas

Es Importante que hayan chicas científicas para que la ciencia avance mucho más rápido y no sólo dependa de lo que hacen los hombres, sinó también que se demuestre que las mujeres pueden hacer muchas cosas igual o mejor que los hombres.

La mejor manera de solventar las desigualdades de género en el mundo científico es fomentar las vocaciones científicas entre las chicas y conseguir mas igualdad y reconocimiento social en el ámbito de la ciencia.

REFERENCIAS

Bibliografía

https://11defebrero.org/2016/12/23/angeles-alvarino/

http://mujeresconciencia.com/2016/09/19/angeles-alvarino-la-gran-oceanografa/

https://es.wikipedia.org/wiki/%C3%81ngeles_Alvari%C3%B1o

http://mujeresconciencia.com/2016/09/19/angeles-alvarino-la-gran-oceanografa/

LISE MEITNER

Dia internacional de la dona i de la nena a la ciència

Institut Guindàvols

Biografia

Física sueca i jueva d'origen austríac, va estudiar física a Viena sota la direcció de Ludwig Boltzmann. Es va establir a Berlín, on va treballar com a ajudant de Max Planck i va mesurar les longituds d'ona dels raigs gamma. En 1917 va ser professora de física a la Universitat de Berlín, càrrec que va abandonar el 1938 per l'annexió d'Àustria, el seu país, amb Alemanya, i quedar subjecta a les lleis antisemites. Es va refugiar a Estocolm amb el seu nebot i col·laborador O. R. Frisch, i en 1960 es va instal·lar definitivament a Anglaterra.

Al costat d'Otto Hahn, va descobrir un nou radioelement, el protactini, de símbol Pa i nombre atòmic 91, que es desintegrava a actini. Després va estudiar profundament l'experiment de Hahn que consistia en el bombardeig d'urani (nombre atòmic 92) amb neutrons, i del que s'obtenia bari (nombre atòmic 56). L'explicació que justificava que un isòtop radioactiu de bari es formés en el bombardeig d'urani amb neutrons era que el nucli de l'urani es trencava en dos.

El 1939 Hahn va publicar els seus resultats, però va ser Meitner qui va explicar el fenomen introduint el terme fissió nuclear, en un treball publicat a la revista Nature. L'urani-235 es divideix en dos i emet dos o tres neutrons nous, establint-se així una reacció en cadena. Posteriorment, Enrico Fermi va demostrar que alguns nuclis d'urani originaven la fissió, mentre que altres originaven determinats canvis que portaven a la producció de l'element número 93 de la taula periòdica, el neptuni.

El seu descobriment

Aquest descobriment va aplanar de manera extraordinària el camí per aconseguir de forma pràctica l'alliberament de l'energia atòmica. El descobriment d'Otto Hahn va servir de base perquè posteriorment es construís la bomba atòmica, projecte en el qual Meitner es va negar a participar, amb l'esperança que el projecte resultés impossible. Meitner no va tornar a treballar sobre la fissió.

En 1944, Otto Hahn rebia el premi Nobel de física, cosa que la comunitat científica va aplaudir però va criticar alhora en pensar que la seva companya Lise Meitner també el mereixia. La seva condició femenina, els seus orígens jueus, van ser alguns dels arguments que sobrevolaven silenciosament sobre ella. Però la veritat és que, tot i no rebre el prestigiós guardó, sí que va tenir el reconeixement públic del món de la ciència i al llarg de la seva carrera va rebre altres premis.

.

Fent classe a la Catholic University, Washington, D.C., 1946

Objectius

DES DEL MEU PUNT DE VISTA…

He volgut fer aquest pòster ja que el dia 11 de febrer és el dia internacional de la dona i la nena a la ciència, i per recordar totes les dones que han fet avenços en aquest camp constatant que encara hi ha molt per descobrir i investigar.

És important no deixar mai de banda totes aquelles dones que han contribuït en el desenvolupament de la ciència encara que no se'ls faci el reconeixement degut.

Ariadna Bañeres Puñet
4rt – A
Física i Química
Anicet Cosialls

Conclusions

PENSO QUE…

Opinió personal de la importància de l'existència de dones a la ciència:

És molt important que hi hagi dones en la ciència perquè s'ha demostrat al llarg de la història que poden aportar coneixements igual que els homes, i molts cops només pel fet de ser d'un altre sexe no se'ls hi ha donat el reconeixement degut, i és necessari que tots coneguem els avenços que han fet en aquest camp.

Mai ha estat ben vist per la societat que les dones exerceixin feines "d'homes" com la de científica, astronauta, matemàtica... Per tant, ara que ja no es discrimina a les dones d'aquesta manera, és el moment de reconèixer la seva bona feina i impulsar les noves generacions d'investigadores.

REFERÈNCIES

BIBLIOGRAFIA

-http://www.mujeresenlahistoria.com/2014/07/una-nobel-no-reconocida-lise-meitner.html
-http://www.pikaramagazine.com/2012/05/lise-meitner-la-cientifica-que-descubrio-la-fision-nuclear-eva-y-la-manzana-de-newton/
-http://www.elisegravel.com/fr
-http://www.biografiasyvidas.com/biografia/m/meitner.htm

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I LA NENA A LA CIÈNCIA

Clàudia Pubill Quintillà
Institut Guindàvols

INTRODUCCIÓ

LA DONA A LA CIÈNCIA

Em sabries citar algú que ha descobert quelcom innovador en el món de la ciència? Segur que ara mateix els primers que et venen a la ment són homes, com ara Isaac Newton, Albert Einstein, Galileo Galilei o Charles Darwin.

Però, i si ara et preguntés per dones famoses en el món de la ciència? Bé, ara et preguntaràs: i quines dones importants hi ha en aquest àmbit? N'hi ha moltes que han fet descobriments impressionants.

Tanmateix, la nostra societat ens va inculcar l'esbojarrada i absurda idea que les dones no érem tan llestes com els homes i que havíem de tenir com a molt un treball no gaire important en lloc de tenir uns estudis relacionats, per exemple, amb el món de la investigació, de manera que només va destacar el sexe masculí en aquest àmbit.

Si una investigació científica ha estat dirigida per una dona, és menys probable que sigui citada després per altres investigadors que si ha estat dirigida per un home.

VERA RUBIN

Vera Cooper Rubin va ésser una astrònoma que va descobrir l'existència de la matèria fosca en l'Univers. Va néixer el 23 de Juliol de 1928 a Filadèlfia (Estats Units d'Amèrica). Als 10 anys es traslladà amb la seva família a Washington DC on va desenvolupar un gran interès per l'astronomia. El seu pare la va animar en tot moment amb la seva passió, ajudant-la a construir un telescopi i acompanyant-la a les reunions d'alguns astrònoms. Va travessar moltes dificultats en els seus inicis, va intentar graduar-se a Princeton però va ser rebutjada ja que, en aquella època, existia una política (abolida en 1975) que prohibia a les dones ingressar en el programa d'astronomia de postgrau de la universitat.

LA IMPERCEPTIBLE PRESÈNCIA DE LES DONES A LA CIÈNCIA

Des de l'inici, la discriminació cap a les dones ha esdevingut un fet universal i intemporal. Tradicionalment s'ha atorgat major protagonisme a l'home que a la dona, fins i tot en l'àmbit de la ciència. La reiteració d'aquestes pràctiques es tradueix en situacions injustes que de forma directa o indirecta segueixen discriminant les dones.

Encara ara, les noies troben molts obstacles que no les deixen avançar a l'hora d'escollir carreres enfocades a la ciència o la investigació. L'absència d'aquestes en aquests àmbits és notable ja que, per exemple, la proporció de catedràtiques i professores d'investigació no arriba al 25%.

El debat social i polític actual reclama el compromís de tothom amb la igualtat entre homes i dones, la superació de la discriminació del col·lectiu femení i l'obertura d'oportunitats a tots els nivells. La igualtat entre homes i dones és un principi irrenunciable de la democràcia actual. Queda, però, un llarg i difícil camí de recórrer per fer d'aquestes paraules una realitat.

OBJECTIUS

DES DEL MEU PUNT DE VISTA...

- **PER QUÈ HE VOLGUT FER AQUEST PÒSTER PER AL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA?**

Bé, aquesta és una qüestió molt senzilla. El nostre professor de física, l'Anicet Cosialls, ens va proposar fer un pòster que portés el títol següent en honor al "***DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I LA NENA EN LA CIÈNCIA***", l'11 de febrer.
Vam trobar-ho una molt bona idea ja que la igualtat de gènere és un tema molt treballat any rere any en el nostre institut.
Crec que aquest treball pot donar una empenta a la participació de la dona i la nena en l'educació, la capacitació i la ciència, inclosa la promoció de la igualtat d'accés de la dona a la plena ocupació i a una feina decent.

- **PER A QUÈ SERVEIX AQUEST PÒSTER? PER QUÈ ÉS IMPORTANT?**

Per captar l'atenció femenina del nostre institut en interessar-se per la ciència que generalment sempre ha estat més sol·licitada entre el gènere masculí.

També, volem aconseguir destruir les barreres amb què les dones i les nenes s'han d'enfrontar diàriament i que els impedeixen participar plenament en aquesta disciplina.

- **QUÈ PRETENC EXPLICAR DE LA DONA A LA CIÈNCIA?**

La dona no ha estat molt reconeguda pels brillats descobriments que s'han dut a terme amb grans i llargues investigacions. I aquest pòster pretén destacar -n'hi algunes que han passat desapercebudes perquè han estat fetes per dones.

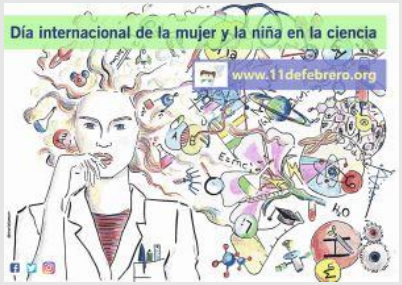

Cartell del "Día Internacional de la dona i la nena en la ciència" de https://11defebrero.org/

MÈTODE

PROCEDIMENT

- **ON HAS BUSCAT LA INFORMACIÓ I PER QUÈ? QUANTES FONTS HAS CONSULTAT?**

Primerament, caldria mencionar la xarxa, ja que ha estat essencial en el meu treball; però no només he consultat aquesta font, sinó que he cercat molta informació tant de la científica que he escollit com del dia 11 de febrer. He consultat una mitjana de 20 webs en total.
Aquí us en deixo alguns exemples:
https://www.educaixa.com/ca/-/papel-juegan-las-mujeres-en-la-historia-de-la-ciencia
http://www.lavanguardia.com/encatala/20131212/54396096782/ciencia-discrimina-dones.html
http://dones.gencat.cat/ca/ambits/exposicions/dones_ciencia/

- **QUINA INFORMACIÓ HAS SELECCIONAT I PER QUÈ?**

Quan he consultat totes aquestes webs, he fet un petit resum sobre el més important de cada lloc i després ho he ajuntat tot, donant-li forma i sentit.

VALORACIÓ

- **COM HAS VALORAT QUE LA INFORMACIÓ SELECCIONADA ERA FIABLE, VERITABLE...?**

Com que he cercat en 20 pàgines webs diferents, doncs he determinat que la infomació que coincidia era la verdadera.

- **QUANT TEMPS T'HA DUT TROBAR INFORMACIÓ INTERESSANT I FIABLE?**

Només ha calgut posar en el buscador de google els conceptes que volia buscar, com ara dones i ciència. El que sí que m'ha costat molta estona ha estat resumir totes aquelles webs i convertir-ho en oracions entenedores.

- **COM HAS REDACTAT LA INTRODUCCIÓ I LES CONCLUSIONS PERQUÈ NO FOSSIN SIMPLEMENT UNA CÒPIA DEL TROBAT EN LA WEB?**

Bé, com ja he dit abans, he fet esquemes i resums de tota la informació perquè tot coincidís i llavors he elaborat un petit text amb les idees principals.

CONCLUSIONS

OPINIÓ PERSONAL

- **ÉS IMPORTANT QUE HI HAGI DONES INVESTIGADORES? PER QUÈ? CREUS QUE ÉS NECESSARI QUE HI HAGI IGUALTAT D'OPORTUNITATS PER A HOMES I DONES EN ÀMBITS CIENTÍFICS? PER QUÈ?**

Clar que és important. A més a més, al llarg de la història s'han fet gans descobriments que després han resultat ser obra de dones. Tots tenim dret a investigar i no per ser dones o homes tindrem més valoració o ens serà prohibit.

- **PER QUÈ CREUS QUE HI HA HAGUT MÉS HOMES INVESTIGADORS QUE DONES?**

Perquè la nostra societat ens ha inculcat uns valors erronis i propis del masclisme. Però, crec que treballant força i esforçant-nos en el que volem aconseguir, que és canviar aquesta ideologia, canviarem aquestes idees i opinions absurdes.

- **QUÈ S'HAURIA DE FER PERQUÈ HI HAGI MÉS DONES INVESTIGADORES?**

Crec que motivant-les en què no és difícil si tu creus que és fàcil i cridant l'atenció d'aquest àmbit tan bonic i meravellós que és la ciència.

- **PER QUÈ ÉS UN BON EXEMPLE PER A LA SOCIETAT, EL DE LA VIDA DE L'ASTRÒNOMA QUE HAS TRIAT?**

Perquè ella és un clar exemple d'esforç i passió. Ha sabut enfrontar-se a les batalles que estava segura de perdre però al final ha pogut vèncer-les i aconseguir fer realitat els seus somnis i metes.

REFERÈNCIES

WEBGRÀFIQUES

https://11defebrero.org/
https://www.educaixa.com/ca/-/papel-juegan-las-mujeres-en-la-historia-de-la-ciencia
http://www.periodistadigital.com/ciencia/universo/2016/12/27/vera-rubin-nos-ha-dejado-la-astronoma-que-ayudo-a-descubrir-la-materia-oscura.shtml
http://mujeresconciencia.com/2016/10/29/grandes-mujeres-de-la-ciencia/
http://ciencia.ara.cat/centpeus/2016/02/11/dones-de-ciencia/
http://www.ccma.cat/catradio/vera-rubin-els-nobel-i-els-abel/postit/2769848/
https://www.ecured.cu/Vera_Cooper_Rubin
http://mujeresquehacenlahistoria.blogspot.com.es/2012/08/siglo-xx-vera-rubin.html

Evelyn Boyd

Enric Espinosa Garcia
Institut Guindàvols

Dia internacional de la dona i la nena a la ciència 2017

Institut Guindàvols

INTRODUCCIÓ

Dones a la ciència

Dones a la ciència:
Estudis recents sobre gènere i ciència revelen encara una discriminació envers les dones en les institucions d'investigació científica, tant públiques com privades. Si això passa al segle XXI, no costa d'imaginar la situació que van viure les nostres antecessores en un àmbit com el de la ciència i la tecnologia que els era totalment hostil.
La participació de les dones al món científic i tecnològic és encara clarament insuficient, realitat que és, a més d'injusta, perillosa per a la ciència i l'assoliment dels objectius de qualitat en una societat del coneixement. És hora que les aportacions de les dones a la ciència i la tecnologia siguin reconegudes, perquè si no ho fem, les properes generacions de científiques seran injustament tractades, fins al punt de poder perdre valuoses dones en tots aquests àmbits.

Evelyn Boyd Granville:
Evelyn Boyd va ser una d'aquestes dones que va haver de lluitar en el món de la ciència, fins a arribar a ser el que és ara. Va néixer l'u de març de 1924. Actualment té 92 anys i resideix a Washington D.C. És la segona dona afroamericana a obtenir un doctorat en Matemàtiques.
Va néixer en una família molt modesta, no obstant va tenir un enorme suport per a estudiar. Es va graduar en l'institut amb notes molt bones que li van obrir les portes de la Universitat, va ser admesa en les dues universitats que havia sol·licitat però li van denegar la beca per estudiar. Llavors la seva mare i la seva tia van haver de pagar la seva educació amb els seus estalvis. Després del primer any a la Universitat va començar a rebre beques i prosseguir la seva carrera per llicenciar-se i doctorar-se en matemàtiques. Malgrat la seva qualificació, els prejudicis racials i de gènere li van impedir obtenir un lloc al New York City College, i va començar la seva carrera a l'Institut Universitari de Ciències i Educació com a professora a temps parcial.
Posteriorment després de passar per la Universitat de Fisk a Tennessee es va incorporar a l'Oficina Nacional d'Estadística a Washington i va començar a col·laborar amb l'empresa IBM per a la realització de projectes per a la NASA.
Es va jubilar al 1984 i des de llavors ha seguit treballant per augmentar els seus coneixements en l'àmbit de la ciència.

La desigualtat entre homes i dones:
Tot i que les situacions de sexisme explícit i d'assetjament estan disminuint, la proporció de dones que declaren haver estat víctimes de comentaris i actituds clarament sexistes o d'assetjament en el seu lloc de treball és encara significativa i més alta que la d'homes. Les dones tenen un 70% més de probabilitats de ser assetjades que els homes. Si això passa, ara, no m'imagino quin tracte hauran tingut les dones que han arribat a ser unes pioneres a l'àmbit científic.

Evelyn Boyd Granville

OBJECTIUS

El meu punt de vista…

Per què he volgut fer aquest pòster?
He fet aquest pòster per homenatjar a totes les dones que lluiten per l'avanç de la ciència i també perquè el nostre tutor de física Anicet Cosialls Manonelles ens ho va proposar i em va semblar una molt bona idea.

Per a què serveix aquest pòster?
Per a commemorar les dones científiques i per a prendre consciència sobre les desigualtats de gènere.

Per què és important?
És important perquè totes les dones del món han de ser reconegudes per la feina que han fet i no maltractades per la societat per qüestions de gènere i sexe.

Què pretenc explicar de la dona a la ciència?
Que les dones científiques poden aportar el mateix coneixement que els homes científics , tenint un camí més difícil.

Rosalind Franklin

Marie Curie

Hedy Lamarr

Bárbara McClintock

MÈTODE

Cerca en la web

On has buscat la informació?
He buscat la informació en diverses pàgines web.

Quina informació has seleccionat?
He seleccionat la informació que creia útil i interessant i algunes imatges de dones científiques

Com has valorat que la informació seleccionada era fiable, veritable...?
He anat mirant diverses webs i he vist que la informació era gairebé la mateixa a totes les pàgines i així he concretat que era fiable.

Quant temps t'ha dut trobar informació?
El treball complet m'ha durat unes dues hores i mitja. La majoria del temps utilitzat ha estat per llegir la informació.

Com has redactat la introducció i les conclusions perquè no fossin simplement una còpia del trobat en la web?
He anat llegint i apuntant en un full les idees principals.

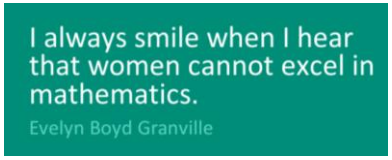

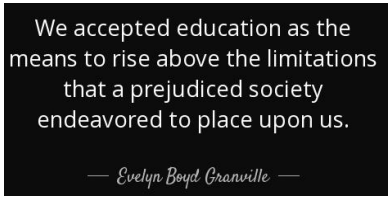

Frases cèlebres Evelyn Boyd Granville

CONCLUSIONS

Opinió personal

És important que hi hagi dones científiques?
És clar que ho és, perquè les dones, igual que els homes, poden aportar nombroses idees.

Creus que és necessari que hi hagi igualtat d'oportunitats per a homes i dones en àmbits de treball com aquest?
Si, ja que els homes i les dones tenen pensaments diferents i tant l'un com l'altre poden aportar grans idees a la humanitat. A més tots som iguals i no hem de pensar que l'únic que pot fer les coses bé és l'home i no la dona, perquè si pensem això és que tenim un greu problema.

Per què és un bon exemple per a la societat, el de la vida de la científica que has triat?
Perquè és una dona que ha sabut superar tots els insults i menyspreus de la gent per ser dona i ser afroamericana.

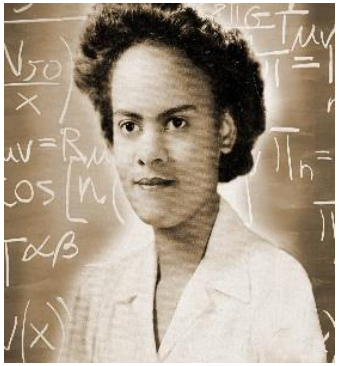

Evelyn Boyd Granville

REFERÈNCIES

Web Grafia

www.11defebrero.org

www.ca.wikipedia.org

www.dones.gencat.cat

www.universitatsirecerca.gencat.cat

www.encyclopedia.com

www.buscabiografias.com

11 DE FEBRER:
DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I DE LA NENA A LA CIÈNCIA

Autora: Ester Gil Navarro Institut Guindàvols

INTRODUCCIÓ

11 DE FEBRER

Quan algú ens diu la paraula científic, quin és el gènere que primer ens passa pel cap? Generalment, tothom pensa en un home, i és normal, ja que des dels inicis de la història humana, les dones s'han exclòs de tot pensament tècnic.

En l'actualitat, les dones i les nenes, encara ara, troben obstacles de molts tipus que dificulten la seva presència a la ciència. Aquesta desigualtat és patent en l'elecció dels estudis per part de les nenes i que va incrementant a l'avançar en les barreres científiques i tecnològiques. D'acord amb un estudi realitzat a 14 països, la probabilitat que les estudiants acabin una llicenciatura, un màster i un doctorat en alguna matèria relacionada amb la ciència, és del 18%, 8% i 2%, respectivament, mentre que la possibilitat pels estudiants masculins és del 37%, 18% i 6%.

Amb l'objectiu d'aconseguir l'accés i la participació plena i equitativa a la ciència per les dones i les nenes, la igualtat de gènere i l'increment de la seva importància en aquest àmbit, el 15 de desembre de 2015 l'Assemblea General de les Nacions Unides (ONU) va proclamar l'11 de febrer de cada any com el Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència.

GERTRUDE BELLE ELION

Gertude B. Elion va ser una bioquímica i farmacòloga estatunidenca (1918-1999) que va guanyar el Premi Nobel de Medicina al 1988. El que la va fer decantar-se per la química va ser la mort del seu padrí, ocasionada pel càncer, quan ella tenia 15 anys. Va ser llavors quan va decidir que es dedicaria a un ofici que ajudés a lluitar contra aquesta patologia.

La seva formació es pot resumir en tres breus apartats: l'obtenció d'una llicenciatura de ciència, després d'haver entrat a la universitat el 1939, l'obtenció d'una plaça en el laboratori de Hitchings, on va començar a profunditzar en diferents camps, i l'intent d'aconseguir un doctorat. Tot i que mai es doctorés formalment, més endavant va rebre 3 doctorats Honoris Causa.

Gertrude, juntament amb el laboratori, va desenvolupar fàrmacs contra malalties molt serioses. La llista incloeix 6-MP i tioguanina, contra la leucèmia; azatioprina, supressor de la resposta immune contra el refús de trasplantació d'òrgans; aciclovir, per tractar infeccions d'herpes; al·lopurinol, contra la gota; pirimetamina, contra la malària; trimetoprim, contra infeccions bacterianes; i, inclús, ja jubilada, AZT contra la SIDA.

ELS PREMIS NOBEL SÓN EL NOBEL DEL MASCLISME

Cal destacar com el guardó de major prestigi mundial té rostre d'home. Així ho corroboren les dades: des de 1901, any en què van començar a entregar-se aquests premis, les dones representen tan sols un 5'28% del total de premiats. L'esvoranc de gènere s'ha reduït en els últims anys, encara que elles segueixen essent una minoria. Les categories que menys reconeixen les dones són Física, Química i Economia. Aquest és un del fets que demostra com les dones se segueixen enfrontant al conegut sostre de cristall, que minva les possibilitats de tenir una carrera professional d'alt nivell i dedicada a les ciències. I és aquí on entra l'11 de febrer, on s'està intentant fomentar la interacció de les dones en el món de la ciència,

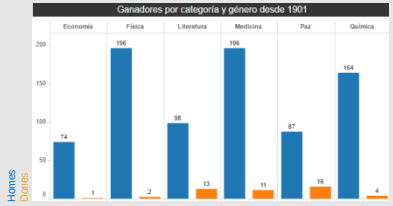

OBJECTIUS

LA MEVA OPINIÓ. PER QUÈ ÉS IMPORTANT FER AQUEST TIPUS DE RECERQUES?

Aquesta petita recerca és una proposta ideada a classe de física i química, com a objectiu d'assabentar-nos de quin ha set el recorregut de la dona en el món de la ciència i a més a més entendre per què s'ha proclamat l' 11 de febrer com el "Dia Internacional de la dona i de la nena a la ciència". També es va decidir divulgar la informació obtinguda en format pòster per donar a conèixer, a part d'aquesta llarga història, una important científica que hagi destacat en el món científic tecnològic.

Aquest és un dels molts projectes de centre que es realitzen en l'àmbit de coeducació. I que serveixen per conscienciar-nos de la desigualtat que de vegades es sofreix per ser d'un gènere diferent.

Especialment, la funció d'aquest cartell és obrir-nos els ulls i ensenyar-nos com a poc a poc les dones s'han anat fent pas en el camp tècnic, així mateix mostrar-nos que tant nois com noies ens podem dedicar a l'ofici i a la feina que vulguem sense distinció de gèneres.

En aquesta fotografia podem veure algunes de les científiques més reconegudes i importants de les últimes dècades, i que els meus companys us expliquen en els seus respectius pòsters.

Com per exemple Marie Curie, una de les científiques més destacades del s.XX ,arreu del món, gràcies a les seves investigacions relacionades amb la radioactivitat. I a més a més per ser la primera dona en rebre un premi Nobel i la primera persona en rebre 2 premis Nobel.

MÈTODE

PROCEDIMENT

Per realitzar una petita investigació sobre un tema com aquest, només cal saber què és el que ens interessa saber. En aquest cas: un breu resum de les dificultats d'inserció laboral de les dones en el món científic, al llarg de la història, amb la complementació d'una petita biografia d'una científica reconeguda que ens hagi semblat interessant.

Trobar informació serà realment fàcil, ja que hi ha moltes webs que parlen sobre aquest aspecte. És per això que saber sintetitzar i contrastar les dades de les fonts, que ens trobem al llarg de la recerca, serà molt útil per evitar la repetició de dates o noms ja esmentats anteriorment. També s'hauran de tenir en compte les pàgines de cerca utilitzades, ja que ens podem trobar en alguna situació en què la informació no sigui versemblant.

Cal afegir que s'ha de procurar resumir la informació amb les nostres pròpies paraules, per facilitar la lectura i l'enteniment del text.

CONCLUSIONS

EN RESUM...

No cal buscar gaire per saber que les dones sempre han estat en un segon pla, per exemple de les 1586 persones honrades amb un nom de cràter a la Lluna, únicament 28 són dones. També podríem afegir la Gertrude, la qual, segons el comitè Nobel, cadascun dels seus descobriments hauria merescut un premi.

Això ha passat perquè les dones eren considerades éssers inferiors (dic eren, però s'ha de dir que encara ara moltes cultures menyspreen la dona) i no podien accedir a estudis superiors.

Avui en dia la dona és tractada igual que els homes, en una gran part de les cultures, tot i que no en totes. I la Gertude, com moltes altres científiques, és un exemple a seguir que ens han ensenyat a perseguir els nostres somnis, per molt difícils que siguin de complir, i a més que podem realitzar qualsevol propòsit que ens plantegem.

REFERÈNCIES

Aquests són els diferents enllaços utilitzats per la realització d'aquest cartell:

- ONU-> 11 de febrer: http://www.un.org/es/events/women-and-girls-in-science-day/index.shtml
- Web oficial del 11 de febrer: https://11defebrero.org/
- Reportatge dels premis Nobel: http://www.eldiario.es/sociedad/brecha-premios-Nobel-concedidos-mujeres_0_404909688.html
- Documentació dels premis Nobel (Generalitat): http://universitatsirecerca.gencat.cat/ca/03_ambits_dactuacio/ciencia_i_societat/dones_i_ciencia/dones_de_ciencia_i_historia/
- Biografia Gertrude B. Elion: https://11defebrero.org/2016/12/27/gertrude-belle-elion/
- Símbol Guindavols: https://www.google.es/search?q=institut+guind%C3%A0vols&espv=2&biw=1097&bih=683&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj6p-673efRAhWCoRoKHf6VAkkQ_AUIBigB#tbm=isch&q=institut+guind%C3%A0vols+logo&tbas=0&imgrc=ytP5-2f7y5SeRM%3A

Dia internacional de la dona i la nena a la ciència

Autora: Maria Mañanet
Institut Guindàvols

EMMANUELLE CHARPENTIER

INTRODUCCIÓ

Les dones a la ciència

Moltes dones han contribuït a la ciència però no totes han estat molt reconegudes pels seus treballs i investigacions, ja que en molt casos, el mèrit se l'emportava un home.

-Emmanuelle Charpentier

Emanuelle va néixer el 1968 a Juvisy-sur-Orge a França. És una microbiòloga i bioquímica francesa que dirigeix l'Institut Max Planck de Biologia de la Infecció. Aquest institut es troba a Berlín, Alemanya. A més a més, és professora visitant a la Universitat d'Umeå a Suècia.

Va estudiar bioquímica i microbiologia a la Universitat Pierre i Marie Curie de París i més tard a l'institut Pasteur.

També és coneguda per desxifrar els mecanismes moleculars del sistema immunològic bacterià i la seva aplicació com una eina en l'enginyeria genètica. Va descobrir com Cas9 podria ser utilitzat per fer talls en qualsevol seqüència d'un genoma i insertar, modificar i suprimir ADN.

Gràcies a ella, molts investigadors utilitzen aquest mètode per manipular ADN de plantes, animals i línies cel·lulars de laboratori.

-Importància de la igualtat entre dones i homes en la ciència.
En el passat, les dones eren vistes com éssers inferiors al homes, i per això, normalment, no es reconeixien les dones científiques, ni totes aquelles que van fer quelcom per ajudar la humanitat. Però, avui en dia, es pot observar que les dones en molt països tenen més llibertats i drets i s'han reconegut molt més els seus treballs.

OBJECTIUS

Des del meu punt de vista:

-Per què he volgut fer aquest pòster?
He volgut fer aquest pòster en motiu de la desigualtat que hi ha en les ciències per a les dones, ja que no estan tan reconegudes. A més a més, jo crec que és important que coneguem aquelles dones que ens han aportat grans avenços en la humanitat gràcies al seu esforç.

-Per a què serveix aquest pòster? Per què és important?
Aquest pòster serveix per a donar a conèixer una d'aquestes dones. És important perquè ens ajuda a conèixer la vida i què va fer aquesta dona i veure que no tot en la ciència ho han fet els homes.

-Què pretenc explicar de la dona en la ciència?
Les dones també van ser importants per als avenços en la ciència però no han sigut tan reconegudes com els homes.

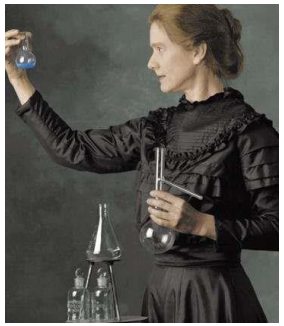

Marie Curie

MÈTODE

La informació

1) On has buscat la informació i per què.?
He buscat la informació en diverses pàgines webs.

2) Quina informació has seleccionat i per què?.
He seleccionat la informació que més m'interessava ja que així serà més interesant el pòster.

3) Com has valorat que la informació seleccionada era fiable, veritable...?
He intentat comparar-la amb altres webs per veure que aquesta informació fos fiable.

4) Quant temps t'ha dut trobar informació interessant i fiable?
M'ha dut bastant temps ja que volia estar segura que aquella informació fos verdadera.

5) Com has redactat la introducció i les conclusions perquè no fossin simplement una còpia del trobat en la web?
He agafat informació de diferents pàgines per a ampliar la meva explicació i així he pogut redactar millor la introducció i les conclusions.

REFERÈNCIES

Webgrafia

-https://11defebrero.org/
-https://11defebrero.org/2017/01/05/emmanuelle-charpentier/
-https://es.wikipedia.org/wiki/Mujeres_en_la_ciencia
-https://ca.wikipedia.org/wiki/Emmanuelle_Charpentier

CONCLUSIONS

Penso que…

Opinió personal sobre la importància de l'existència de dones científiques:

És important que hagi dones científiques? Per què?
Si, perquè les dones són igual d'intel·ligents que els homes, i el fet que hi hagí dones científiques ens mostra, que elles també són capaces de fer les mateixes recerques científiques que els homes.

Creus que és necessari que hi hagi igualtat d'oportunitats per a homes i dones en àmbits de treball com aquest?, Per què?
Sí, perquè des del meu punt de vista, els homes i les dones som iguals ja que tots som humans i tenim la mateixa mentalitat.

Per què creus que hi ha hagut més homes científics que dones?
Perquè els homes mai han volgut que una dona fos més Intel·ligent que ells i s'han acabat emportant el seu mèrit.

Què s'hauria de fer perquè hi hagi més dones científiques?
Jo crec que des de petites, a aquelles joves que els hi agrada la ciència, se les hauria d'encoratjar a seguir itineraris acadèmics on la ciència i la tecnologia i fossin presents.

Creus que hi haurà en un futur pròxim més dones científiques?
La meva opinió és que sí que n'hi haurà, ja que hi ha moltes noies que els agrada la ciència i això afavorirà l'augment de dones científiques.

Per què és un bon exemple per a la societat la vida de la científica que has triat?
Perquè ens ha ajudat a avançar en una aspecte concret de la biologia.

Dia internacional de la dona i la nena a la ciència

Institut Guindàvols

Marta Duran

Rosalind Franklin

International Women's Day

INTRODUCCIÓ

Les dones a la ciència.
Les dones han tingut una contribució significativa a la ciència desdels seus inicis, encara que sovint aquestes han estat invisibilitzades, menyspreades o fins i tot obstaculitzades. Aquesta tendència a subestimar les investigacions elaborades o dirigides per dones es produeix a escala global, tant als països científicament avançats com als menys desenvolupats. Així ho demostra una investigació que ha analitzat més de cinc milions d'articles científics publicats entre el 2008 i el 2012.

Rosalind Franklin.

Coneguda com la dona que va descobrir l'estructura de la vida, Rosalind Franklin va nèixer a Notting Hill el 25 de juliol de 1920 i va morir a Chelsea el 16 d'abril de 1958. Franklin es va graduar en física, química i matemàtiques a la prestigiosa Universitat de Cambridge. La universitat en aquells anys no otorgava grau de llicenciatura a les dones, no les consideraven part del claustre i limitaba el número de doctorades a un 10%. Tot i així Rosalind va obtindre el doctorat en física i química amb el seu treball sobre les microestructures del carbó i el grafit al 1945.
La vida i carrera de Rosalind Franklin són destacades per moltes raons, per les seves importants aportacions a la ciència i per ser el clar exemple del difícil paper de les dones en la comunitat científica i en la societat. Aquesta jove científica anglesa és una peça clau en la ciència moderna, en particular en la biologia, degut a les seves investigacions ja que va fer posible un dels descobriments més importants del segle passat amb la descoberta de l'estructura de l'ADN, L'ESTRUCTURA DE DOBLE HÈLIX.

OBJECTIUS

DES DEL MEU PUNT DE VISTA...
-Per què he volgut fer aquest pòster?
Ja que aquest 11 de febrer és el dia internacional de la dona i la nena a la ciència, el nostre professor de la matèria de física, Anicet Cosialls, ens han proposat aquesta activitat per conciencia-nos de tot allò que ha fet la dona en la ciència al llarg dels anys.

-Per què serveix aquest pòster?
Per ensenyar al públic que la dona sempre a estat infravalorada davant la ciència i en altres àmbits, però que realment gracies a elles s'han pogut fer grans passos en diferents àmbits de la ciència.

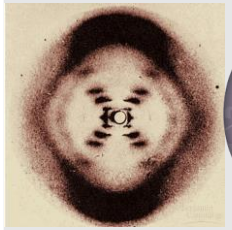

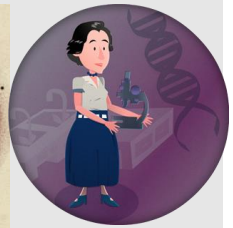

MÈTODE

RESPECTE A L'INFORMACIÓ...
1) On has buscat la informació i perquè? Quantes fonts has consultat?
En el cas de la introducció, en l'apartat de les dones en la ciència he trobat l'informació a https://ca.wikipedia.org buscant al cercador: Les dones en la ciència.. En l'apartat de la Rosalind Franklin, l'informació cercada ha estat en https://hipertextual.com/2014/11/rosalind-franklin buscant en el cercador: Rosalind Franklin. I en cas de les imatges he buscat en el cercador allò que creia necessari.

2) Quina informació has seleccionat i perquè?.
He seleccionat l'informació més apropiada i la que més s'atansava a les meves necessitats, la que expresava més coses sobre allò que buscava i la més interessant.

3) Com has valorat que l'informació trobada era veritable?
Gràcies a què la mateixa informació coincidia amb altres pàgines.

4)Quant temps t'ha dut trobar informació interessant i fiable?
Aproximadament una hora, ja que he investigat a diferents llocs per trobar la que millor s'hi adaptava.

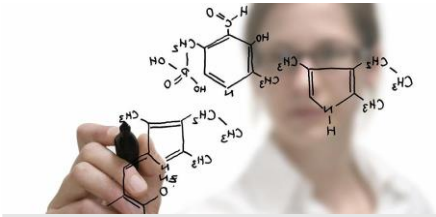

5) Com has redactat la introducció i les conclusions perquè no fossin simplement una còpia del trobat en la web.?
He buscat diferent informació en diferents webs i seleccionava les dades clau, una vegada estava situada en la plantilla, començava a redactar tot allò que creia convenient e interessant.

CONCLUSIONS

PENSO QUE...
És important que hi hagi dones científiques? Per què?
Penso que és important que hi hagi dones com homes en la ciència, perquè el propòsit es prosperar en la ciència i no fixar-se-hi tant si es home o dona.

Creus que és necessari que hagi igualtat d'oportunitats per a homes i dones en àmbits de treball com aquest? Per què?
És important que tothom que vulgui dedicar-se-hi al treball que sigui té el dret de tenir igualtat d'oportuntitats en tots els àmbits, no només en el científic.

Per què creus que hi ha hagut més homes científics que dones?
Perquè abans les dones estaven molt infravalorades i no tenien els mateixos drets als estudis com els homes.

Què se'hauría de fer per que hi hagi més dones científiques?
Doncs que tota aquella dona que s'hi vulgui dedicar a l'àmbit científic s'hi dediqui i que no tingui ninguna por al que diran.

Creus que haurà en un futur pròxim i més dones científiques?
Crec que hi haurà el mateix nombre de homes i dones aproximadament.

REFERÈNCIES

WEBGRAFÍA:
https://es.wikipedia.org/wiki/Rosalind_Franklin

https://hipertextual.com/2014/11/rosalind-franklin

https://ca.wikipedia.org/wiki/Dones_en_la_ci%C3%A8ncia

http://www.educ.ar/dinamico/UnidadHtml__get__cc72f146-c851-11e0-825f-e7f760fda940/anexo1.htm

Barbara McClintock

Quim Navarro Benet
Institut Guindàvols **Dia internacional de la dona i la nena a la ciencia**

Biografia

Infància i adolescència.

Barbara McClintock va nèixer a Hartford, Connecticut. Era la tercera filla del metge Thomas Henry McClintock i de Sara Handy. Barbara era molt independent, i es mostrava molt carinyosa amb el seu pare, però als tres anys se'n va anar a Nova York amb els seus tiets.

Ella va anar a l'institut Erasmus Hall High School. Com que mostrava un gran interès per la ciència, i després de molts problemes, va anar a estudiar a la universitat Cornell. Un cop va entrar a la universitat, va ser una noia molt exitosa, no només en l'àmbit acadèmic, sinó que també va obtenir un gran èxit social esdevenint presidenta d'una associació estudiantil el primer curs que es va incorporar.

Interès per la ciència.

El pare de Barbara era metge i crec que per aquest motiu li va interessar l'àmbit de la ciència, va assistir a un curs de genètica implantat pel professor CB Hutchison, ell va convidar-la a un curs per a graduats un cop va acabar el curs, i Barbara va acceptar , i des d'aquell moment va saber que es dedicaria a la genètica.

Barbara al laboratori

Investigació

Barbara McClintock va ser una peròde les grans descobridores en l'àmbit de la genètica, la seva recerca va ser ignorada durant anys perquè els seus resultats eren molt revolucionaris. Ella investigava una planta molt quotidiana, el blat de moro. Ella estudiava la genoma, i observar milers de lletres que formaven l'AND, va adonar-se'n que hi havia una seqüència genètica que d'alguna forma canviava de posició. A aquests gens els va anomenar transposons, va tardar quatre anys fins que va presentar l'existència d'elements transportables, en una famosa revista anomenada:"*Proceedings of the National Academy of Sciences".*

La seva teoria era molt complexa, els gens que va descobrir canviaven en gran part el coneixement que es tenia de la genètica fins aquell moment, això va implicar que gran part de la societat científica repudiessin la seva teoria.

Però al final, com que va ser molt severa i tenaç va demostrar que els seus resultats eren certs, i va guanyar el premi Nobel de medicina l'any 1983.

Barbara

Descobriments

El descobriment més important de Barbara van ser els transposons, unes seqüències d'ADN que es desplacen al llarg de diferents posicions del genoma de les cèl·lules. Aquests elements mòbils genètics estan dividits en dues classes. Hi ha els retrotransposons que es copien i s'enganxen als genomes en diversos punts; i l'altra classe s'anomena transposons d'ADN, que es transporten mitjançant talls i entroncament en lloc de la còpia.

Barbara ho va descobrir estudiant el blat de moro, i sap que un 50% del total del genoma de la planta està formada per transposons. Però els humans també tenim transposons i les seqüències a les quals es veuen aplicades són anomenades seqüencies Alu.

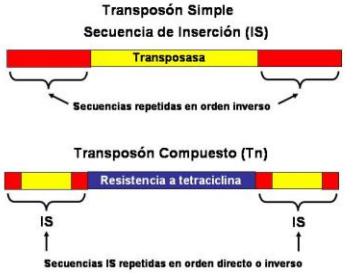

Transposons

Microscopi de Barbara.

Conclusions

Crec que Barbara McClintock és un exemple de superació, ja que encara que la seva família no passava pel seu millor moment, ella va decidir estudiar gràcies a la seva constància en la investigació va aconseguir que la genètica evolucionés.

Barbara és un gran exemple de dona científica i hauria de ser un gran referent per les noies que volen ser científiques, ja que poden arribar tan lluny com ella, però crec que Barbara hauria de ser més coneguda per la població.

Barbara amb Georg P.

Segell de Barbara

Referències

Wikipedia: https://es.wikipedia.org/wiki/Transposón
https://es.wikipedia.org/wiki/Barbara_McClintock
Nobel web: https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/medicine/laureates/1983/mcclintock-bio.html

Chien-Shiung Wu

Autor: Robert Vilaseca Villas
Institut Guindàvols

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I LA NENA A LA CIÉNCIA

INTRODUCCIÓ

Chien-Shiung Wu qui era?

Fou una física nord-americana d'origen xinès, que va fer contribucions significatives en l'àmbit de la física nuclear.

Wu va treballar en el Projecte Manhattan, on va ajudar a desenvolupar el procés per separar el metall d'urani en els isòtops urani-235 i urani-238 per difusió gasosa. És més coneguda per dur a terme l'experiment de Wu, que contradiu la llei hipotètica de conservació de la paritat. Aquest descobriment va fer que els seus col·legues Tsung-Dao Lee i Chen Ning Yang guanyessin el 1957 el Premi Nobel de Física, i Wu també va guanyar el Premi Wolf en Física el 1978. La seva experiència en física experimental va evocar comparacions amb Marie Curie, per això també se la coneix com Madame Curie de Xina i Primera Dama de la Física.

Chien-Shiung Wu va néixer a Liu Ho, un poble proper a Xangai. Va ser la segona de tres fills de Wu Zhong-Yi i Fan Fu-Hua.

Va estudiar a la primera escola per a nenes de la Xina que havia fundat el seu pare. El 1923, amb onze anys, la van enviar a estudiar a l'Escola Normal per a dones de Suzhou. Es tractava d'un internat amb classes per a la formació del professorat. Wu va triar l'opció més competitiva, i es va classificar novena entre gairebé 10.000 sol·licitants.

Durant dos anys després de la graduació, va fer estudis de postgrau en física i va treballar com a assistent a la Universitat de Zhejiang. Wu va ser acceptada per la Universitat de Michigan, i el seu oncle, Wu Zhou Zhi, li va proporcionar els fons necessaris. Es va embarcar cap als Estats Units amb una amiga, Dong Ruo - Fen, una química de Taicang, al vaixell SS President Hoover a l'agost de 1936. Els seus pares i el seu oncle la van acomiadar, Wu mai tornaria a veure els seus pares de nou.

Wu va saber que a Michigan a les dones ni tan sols se'ls permetia fer servir l'entrada principal, i va decidir que ella preferiria estudiar a Berkeley. Yuan se la va emportar a veure Raymond T. Birge, el cap del departament de física, i li va oferir a Wu un lloc en l'escola de postgrau tot i que el curs ja havia començat. Wu finalment va abandonar els seus plans d'estudiar a Michigan i es va matricular a Berkeley. Entre els seus companys de classe a Berkeley hi havia Robert R. Wilson i George Volkoff.

Wu va fer progressos molt ràpids en la seva educació i la seva investigació. Encara que Lawrence era oficialment el seu supervisor, també va treballar en estreta col·laboració amb Emilio Segrè. La seva tesi va tenir dues parts separades. La primera va ser en la radiació de frenada, radiació electromagnètica produïda per la desacceleració d'una partícula carregada quan desviada per una altra partícula carregada, generalment un electró per un nucli atòmic. Va investigar aquesta usant l'emissor - beta fòsfor-32, un isòtop radioactiu que es produïa fàcilment en el ciclotró que Lawrence i el seu germà John H. Lawrence estaven avaluant per al seu ús en el tractament del càncer i com un traçador radioactiu .Això va marcar el primer treball de Wu sobre la desintegració beta, un tema sobre el qual es convertiria en una autoritat. La segona part de la tesi va ser sobre la producció d'isòtops radioactius de xenó produïts per la fissió nuclear de d'urani amb els ciclotrons de 37 polzades i de 60 polzades en el Laboratori de Radiació .Va completar el seu doctorat al juny de 1940, però tot i les recomanacions de Lawrence i del Segre, no li van poder assegurar una posició en una universitat, pel que va romandre al Laboratori de Radiació com a becària post- doctoral.

OBJECTIUS

DES DEL MEU PUNT DE VISTA…

-Per què he volgut fer aquest pòster?
-He volgut fer aquest pòster per ensenyar a tothom que hi ha hagut moltes dones científiques amb poc reconeixement com Chien-Shiung Wu
-Per a què serveix aquest pòster? Per què és important?
-Aquest pòster serveix per aprendre la vida d'una científica poc reconeguda, I és molt important perquè els seus companys van tenir més reconeixement que ella.

MÈTODE

CERCANT INFORMACIÓ

1) **On has buscat la informació i per què? Quantes fonts has consultat?**
He buscat a diferents fonts però sobretot a la viquipèdia.
2) **Quina informació has seleccionat i per què?**
N'he agafat una mica de cada lloc.
3) **Com has valorat que la informació seleccionada era fiable, veritable...?**
Perquè era similar a la d' altres pàgines.
4) **Quant temps t'ha dut trobar informació interessant i fiable?**
Unes dues o tres hores perquè m'ho vaig haver de llegir tot.
5) **Com has redactat la introducció i les conclusions perquè no fossin simplement una còpia del trobat en la web.?**
He sintetitzat tota la informació.

CONCLUSIONS

PENSO QUE…
Crec que és una vergonya que siguin tantes les dones que han treballat i elaborat teories i investigacions en la ciència però no se les hagi valorat gens, és una manera de desmotivar les poques persones tant homes com dones, que podrien ser uns grans científics però en canvi elegeixen fer una altra cosa per les injustícies com aquesta.

REFERÈNCIES

https://ca.wikipedia.org/wiki/Chien-Shiung_Wu
https://en.wikipedia.org/wiki/Chien-Shiung_Wu
https://es.wikipedia.org/wiki/Chien-Shiung_Wu
http://www.biography.com/people/chien-shiung-wu-053116
http://bnrc.berkeley.edu/Famous-Women-in-Physical-Sciences-and-Engineering/chien-shiung-wu.html

DIA INTERNACIONAL DE LA NENA I LA DONA A LA CIÈNCIA

Roger Dies
Institut Guindavols

Françoise Barré-Sinoussi

INTRODUCCIÓ

La participació de les dones al camp de la medicina ha estat documentada per diverses civilitzacions primerenques. Una egípcia, Merit Ptah (2700 aC), descrita en una inscripció com "metgessa principal", és la primera dona mencionada a la Història de la ciència. L'educació universitària a Europa va ser accessible per algunes dones durant el període medieval. Es creu que al segle XI, la metgessa italiana Trotula de Salern, va ocupar una càtedra a l'Escola Mèdica Salernitana, on va ensenyar a moltes dones nobles italianes. Malgrat l'èxit d'algunes dones, les carències culturals durant l'Edat Mitjana eren notables, per això van afectar a l'educació i la participació de les dones en la ciència. Molts creien en la submissió de la dona com un valor positiu i natural. La Revolució científica dels segles XVI i XVII va veure una gran afluència de dones al camp de la ciència, amb tot, les dones van ser excloses de les universitats. Així, per a continuar amb els seus interessos científics, les dones es van veure obligades a obtenir els seus coneixements de manera informal. A finals del segle XIX, en els Estats Units el sorgiment dels col·legis de dones va portar oportunitats de treball per a les dones científiques i oportunitats per a la seva educació.[14] Els col·legis de dones van donar lloc a un desproporcionat nombre de dones que van realitzar un doctorat en ciències. Molts col·legis i universitats van començar a admetre dones durant aquest període; el 1875 les institucions que inclоïen dones eren una mica més de 3.000, mentre que el 1900 es comptava un mínim de 20.000. Avui en dia, les dones segueixen sent infravalorades per gran part de la població, sobretot en els països subdesenvolupats, però hi ha agut un gran avenç en l'historia de les dones.

Françoise Barré-Sinoussi (París, França 1947) és una metgessa francesa guardonada amb el Premi Nobel de Medicina o Fisiologia l'any 2008 pels seus treballs sobre el Virus de la Immunodeficiència Humana.

Les dones i els homes han de tenir les mateixes oportunitats en tot, perquè ningú és menys pel fet de pertanyer al sexe contrari.

OBJECTIUS

Jo he volgut fer aquest pòster perquè em sembla que les dones han estat marginades durant molts anys en la comunitat científica. Molts homes fins fa poc, sempre han intentat desacreditar a les dones dient que eren inferiors, i jo penso que ningu es menys pel fet de ser home o dona. Les dones sempre han estat tractades com objectes i no se'ls a donat la rellevança que han tingut en la historia, per sort els temps estan canviant i en els ultims anys han aconseguit molts drets.

Aquest poster serveix per donar a coneixer una dona que a aportat molt en la comunitat científica amb les seves invetigacions sobre el VIH, I també per donarli el reconeixement que és es mereix.

Pretenc explicar que ningú no hauria d'estar marginat per ser d'un alter sexe, I que les dones poden aportar molt en qualsevol camp, ja sigui cinetific o algun d'altre diferent .

Aquest poster és important perque dona a coneixer una dona que no es coneguda pels joves, també perque represeta a les dones en la comunitat científica.

MÈTODE

Tota la información d'aquest poster, ha estat buscada per internet, ja que és una eina molt útil. He consultat un total de 4 fonts. He anat seleccionant l'información que m'ha anat semblant més important pel tema d'aquest treball.

He comprovat la validesa d'aquesta información comparant tota l'información que he trobat.

Trobar tota l'información no m'ha costat molt, ja que aquest és un tema important i la gent en parla.

He anat seleccionant i adaptant tota l'información que m'agradava al poster que volia fer perquè quedes bé.

CONCLUSIONS

Opino que és important que hi hagin dones en el camp de la ciencia perque poden aportar coses noves, diferents punts de vista i inclus millorar teories. Crec que la igualtat de oportunitats és fundamental per la ciencia ja que sino moltes coses no s'haurien descobert.

Penso que hi han hagut més científics que científiques per culpa del machisme, que ha privat a moltes dones de poder estudiar.
Crec que s'haurien de crear iniciatives o programs per a dones que vulguin estudiar I no tinguin l'oportunitat per augmenter el nombre de científiques.

Penso que en un future hi hurà el mateix nombre de científics de que científiques perquè les oportunitats per les dones es multiplicaran.

Crec que és unla dona que escollit és un bon exemple perquè va aconseguir trobar una malaltia molt important en un temps el que les dones no tenien un paper molt fonamental en la ciència.

REFERÈNCIES

Per poder fer aquest poster, he consultat aquestes pagines web:

https://es.wikipedia.org/wiki/Fran%C3%A7oise_Barr%C3%A9-Sinoussi
http://www.tribunafeminista.org/2016/08/francoise-barre-sinoussi-descubridora-del-vih/
http://www.elmundo.es/elmundosalud/2008/10/06/medicina/1223281004.html
http://mujeresquehacenlahistoria.blogspot.com.es/2009/10/siglo-xx-francoise-barre-sinoussi.html
https://www.researchgate.net/publication/37761482_Las_mujeres_en_la_historia_de_la_ciencia

DIA INTERNACIONALDE LA DONA I DE LA NENA A LA CIÈNCIA

TO YOU YOU

Autora: Sabrina Boujida El Haouti
Institut Guindavols

INTRODUCCIÓ

DESCRIPCIÓ...

1)To You You

To You You va néixer a Ningbo, Zhejiang, Xina, el 30 de desembre de 1930. Va assistir a l'escola Xiaoshi per primària i el primer any d'institut, abans de passar a l'escola Ningbo al 1948. De 1951 a 1955, va assistir a l'escola Mèdica Universitària de Pequín. Va estudiar al Departament de les Ciències Farmacèutiques i es va graduar al 1955. Més tard es va formar durant més de dos anys en medicina tradicional xinesa.
Va treballar a l'acadèmia de Medicina Xinesa de Pequín després de la seva graduació. L'any 1980 va ser promoguda a investigadora i al 2001 fou nomenada assesora acadèmica per candidats de doctorat. Actualment és la Cap Científica de l'Acadèmia.

2) Llei per la igualtat efectiva de dones i homes
La llei per la igualtat efectiva de dones i homes va ser una llei orgànica aprovada per les Corts Espanyoles i sancionada pel rei d'Espanya el 22 de març de 2007. Segons la llei d'igualtat " El principi d'igualtat entre dones i homes suposa l'absència de qualsevol discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe, i especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil.

OBJECTIUS

PUNT DE VISTA...

1) Per què he volgut fer aquest pòster?
Doncs jo he volgut fer aquest pòster perquè l'11 de febrer és el dia internacional de la dona i la nena a la ciència. M'agradaria conèixer com eren les dones en la ciència i fer-me una idea sobre com treballaven i quines eren les tasques que desenvolupaven en aquesta època.

2) Utilitat
Aquest pòster serveix perquè no siguin ignorades i aprenguem a valorar-les com a persones I també per la valuosa tasca que han dut a terme.

3) Importància
Això és important per donar a conèixer les aportacions científiques de les dones, sovint injustament eclipsades per la figura dels homes científics.

4) Pretensió
El que pretenc explicar de la "dona a la ciència" és que malgrat la desigualtat d'oportunitats per raons de gènere, han destacat moltes dones en aquest àmbit.

MÈTODE

INFORMACIÓ BUSCADA...

1) Cerca a Google
Per poder arribar a aquestes conclusions, he consultat diverses pàgines web. Primer he hagut de buscar informació sobre les "dones a la ciència" i després cercar les informacions de la dona que he elegit per poder fer aquest treball. He consultat 3 webs per poder arribar a conclusions
2) Informació
La informació que he seleccionat ha sigut la més important i a més a més la que corresponia a les meves conclusions.

3) Valoració
He sabut que la informació era correcta perquè tant a la vikipèdia com a la resta de les pàgines web he trobat la mateixa informació.
4)Temps
Això depén de la pregunta que tinguis, però si vols ampliar-ho t'ocuparà una mica més de temps.

5) Redactat
Per a què no sigui una còpia de la web, he intentat resumir-ho i explicar-ho amb les meves paraules.

CONCLUSIONS

PENSO QUE...

1) Dones científiques
Crec que sí que n'han d'haver-hi perquè també les dones poden aconseguir allò que es proposen.

2) Igualtat
Sí, perquè tots els treballs els poden fer elshomes i les dones perfectament.

3) Més homes que dones
Doncs jo crec que han hagut més homes que dones perquè sempre els hi deien que no treballeu, que aquesta feina no eraper a dones .

4) Més dones científiques
Doncs deixar-les treballar en la feina que elles vulguin i no dir-los tant que aquesta feina no la poden fer.

REFERÈNCIES

BIBLIOGRAFIA

https://ca.wikipedia.org/wiki/Llei_per_a_la_igualtat_efectiva_de_dones_i_homes
https://ca.wikipedia.org/wiki/Tu_Youyou

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I LA NENA A LA CIÈNCIA

Sara Buil Garcia
Institut Guindàvols

INTRODUCCIÓ

Subtítol 1

Primerament cal destacar que els drets de les dones en l'àmbit personal i/o laboral han sigut inexistents fins fa poc. Fins i tot actualment, les dones encara no tenim els mateixos drets que els homes en l'àmbit laboral. Un exemple seria el de moltes dones científiques que han fet grans aportacions a la ciència i que pel simple fet de ser dones no han rebut cap tipus de reconeixement pel seu descobriment, invent...
Em sembla molt injust perquè han fet aportacions molt importants a la ciència que han afavorit la millora de la nostra vida diària.

Jane Goodall

Dame Valerie Jane Goodall va nèixer a Londres, Anglaterra en 3 d'Abril del 1934 , actualment té 82 anys , és primatòloga, etnòloga, antropòloga, activista mediambiental i missatgera de pau de l'ONU. Ha estudiat les interaccions socials I familiars dels ximpanzès durant 55 anys. Tenia una intenció educativa centrada en la conservació i protecció de la vida salvatge I també en mostrar les arrels del comportament I la cultura humana a un ampli públic.

És molt important la igualtat entre homes i dones en la ciència i a tot arreu, ja que la nostra capacitat de descobrir i apendre no hauria d'estar sotmesa al fet de ser homes o dones.

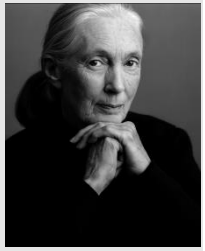

OBJECTIUS

He volgut fer aquest pòster perque l' 11 de febrer se celebra el dia internacional de la dona i de la nena a la ciència, el qual se celebra per aconseguir la igualtat de gènere en aquest àmbit .

En els últims 15 anys, la comunitat internacional ha fet un gran esforç inspirant i promovent la participació de les dones i les nenes a la ciència. Malauradament, elles segueixen enfrontant-se a les barreres que els impedeixen participar plenament en aquesta disciplina. Algunes d'elles no van aconseguir el reconeixement que realment les hi pertocava, per això hem fet aquests pòsters en els quals donem a conèixer algunes dones que han aportat molt a la ciència i em va agradar molt la idea.

Per a què serveix aquest pòster?

Serveix perquè tothom pugui conèixer algunes de les científiques més destacades i el que van fer.

MÈTODE

Primer de tot, vaig buscar per internet dones científiques, i d'entre moltes em va sortir la Jane Goodall, la qual em va interessar molt, ja que a mi m'agraden molt els animals. Tot seguit , el professor ens va explicar una mica el model amb el qual havíem de fer aquest treball i el vam fer.

He seleccionat informació sobre la seva biografia i sobre les seves aportacions a la ciència. Considero que eren els aspectes més importants per a conèixer aquesta gran científica.

Què has fet per comprovar que la informació era fiable?

Per comprovar que la informació que vaig trobar era fiable, vaig haver de contrastar-la amb altres pàgines, i com totes deien el mateix vaig creure que la informació que estaba agafant era certa.

Buscar informació fiable m'ha costat relativament poc, 10 minuts més o menys.

5) Com has redactat la introducció i les conclusions perquè no fossin simplement una còpia de les troballes a la web.?

He recollit informació de diferents pàgines i ho he escrit amb les meves paraules.

CONCLUSIONS

És molt important que hi hagi dones en el món de la ciència ja que pensen diferent dels homes i cada gènere ens pot aportar coses variades i importants en la nostra vida diària, coses que ara potser no apreciem però que poden marcar diferències.
Hi hauria d'haver igualtat de condicions no només en la ciència, sinó també arreu del món en tots els àmbits. Fent aquest treball podem demostrar que tant homes com dones ens podem dedicar a la ciència si ho desitgem .
El masclisme ha envaït les nostres vides des de temps ancestrals i encara ho fa. Com que segons els homes, les dones només es podien dedicar a les feines de la casa i a cuidar els nens , moltes d'elles ja no es van plantejar dedicar-se al món de la ciència , perquè sabien que estarien mal vistes i no serien acceptades. Però, sortosament, n'hi va haver que sí que es van atrevir a endinsar-se en aquest món i ho van aconseguir fent aportacions i investigacions increïbles. Però, en un món on el masclisme predominava ,era impensable que una dona rebés un premi per les seves aportacions. Per això, en molts casos no les van premiar pel simple fet de ser dones i, fins i tot els seu reconeixement se'l van emportar els homes.
Tinc l'esperança que la gent cada vegada sigui més oberta de ment i que arribi el moment que les desigualtats de gènere desapareixeran.
La vida de Jane Goodall és un bon exemple per a la societat, demostrant que no hi ha límits si fas el que t'omple i el que t'agrada.

REFERÈNCIES

He consultat…
wikipèdia- Jane Goodall
La pagina web de: 'Instituto Jane Goodall
Biography / Jane Goodall

Jocelyn Bell Burnell

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA I LA NENA A LA CIÈNCIA

Autor: Toni Serés Béjar
Institut: Guindàvols

INTRODUCCIÓ

Les dones científiques

Des de fa molt temps hi han hagut dones dedicades a la ciència, però desgraciadament mai han estat reconegudes, la fama sempre ha estat pels homes. En aquest pòster us parlaré d'una científica que va descobrir una cosa molt important, però de la que, segurament, no heu sentit a parlar mai.

La seva historia

Jocelyn Bell va ser la descobridora dels púlsars, estrelles que emeten polsos de radiació.
Va néixer el 15 de juliol de 1943 a Lurgan, Irlanda. El seu pare tenia una biblioteca molt gran i d'aquesta manera es va interessar per la lectura, sobretot pels llibre d'astronomia. Va descobrir els púlsars quan encara era a la universitat, fent un treball sobre les galàxies junt amb un company seu. Tot i que el van descobrir els dos, només li van donar el premi Nobel de Física amb ell, encara que a ella també li han donat un munt de premis per aquest descobriment.

Els homes i les dones

Des de l'antiguitat els homes han estat els únics que han treballat, mentre que les dones han hagut de quedar-se a casa per cuidar-la, netejar-la i tenir més fills, volguessin o no. Des de relativament poc les dones han pogut treballar i tot i això encara ara algunes cobren menys que els homes en la mateixa feina. A més hi havia feines que estava mal vist que la dona fes. Un d'aquests treballs és el de científica. Dins del camp de la ciència, les dones han estat poc reconegudes, i molts descobriments que han fet alguna d'elles han estat atribuïts als homes que han treballat amb aquestes científiques.
Fa poc han fet una pel·lícula sobre les dones que van ajudar a que l'Apol·lo 11 arribés a la Lluna i que al final no van ser reconegudes.
Espero que tant les dones que es dediquen ara com les que es dedicaran en un futur a la ciència siguin reconegudes igual que els homes.

OBJECTIUS

Per què aquesta dona?

Jo us he volgut explicar el descobriment i la injustícia que va sofrir aquesta dona perquè, igual que ella, a mi també m'agrada molt l'astronomia i l'astrofísica. A més, trobo que hi va haver una injustícia molt gran en no donar-li el Nobel, per part del seu company i per part de l'Acadèmia Sueca. Les dones i els homes han de ser tractats per igual si no volem que passin coses com aquestes.

Propòsit d'aquest pòster

Espero que aquest pòster consciencii a molta gent sobre la igualtat de gènere. Es un problema que hem tingut en aquest món massa temps. També vull explicar que les dones també es poden dedicar a la ciència, i que , segurament, ja no es trobaran amb aquestes coses.

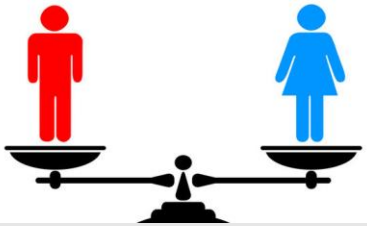

MÈTODE

Busqueda de la informació

Primer, he anat a la pàgina web 11defebrero.org, on he trobat informació sobre un munt de científiques que no han estat reconegudes. Entre totes elles, he triat la Jocelyn Bell. Part de la informació l'he agafat d'allà, però també he visitat la famosa enciclopèdia digital Wikipedia.

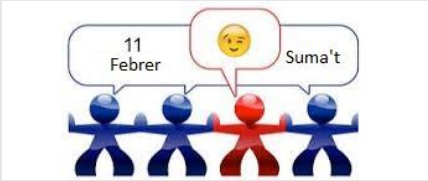

Selecció de la informació

Primer de tot he de dir que si no trobes informació fiable a la Wikipedia, la trobaràs en pocs llocs, però he trobat que els creadors de la pàgina web de l'onze de febrer estan molt informats i que la informació que he trobat és fiable.
Un consell per trobar informació fiable a Internet es fixar-se en si el text que estàs llegint te moltes faltes ortogràfiques. Però per assegurar-se bé, busqueu-la en múltiples llocs per veure si la informació coincideix.

Com fer una bona introducció i unes bones conclusions?

El que faig per fer una bona introducció en els treballs és intentar resumir el màxim possible el que es veurà en el treball, a més, intento que les paraules em surtin del cor.
Per fer unes bones conclusions, primer has d'entendre la informació que has buscat i el que has escrit, després tenint en compte el que volies fer en un principi, escriure el resultat.

CONCLUSIONS

Que crec sobre aquest tema

Trobo que es molt important que hi hagin dones científiques, ja que poden arribar a descobrir coses on els homes han fracassat. Trobo que hi haurien d'haver més dones científiques, ja que tenen una forma de veure les coses diferent a la dels homes.
Desgraciadament hi ha hagut més homes que dones a la ciència per culpa de que la dona ha estat reclosa a casa. Espero que en un futur hi hagin més científiques. També s'han vist exemples de superació, com Marie Curie, l'única dona que ha rebut dos Nobels.

REFERÈNCIES

https://ca.wikipedia.org/wiki/Jocelyn_Bell

https://11defebrero.org/2017/01/01/jocelyn-bell-burner/

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	DIA INTERNACIONAL DE LES DONES
Curs acadèmic (en què s'ha dut a terme)	Curs 2016-17
Centre (on s'ha dut a terme)	INS JOAN SOLÀ
Professorat responsable (nom o càrrec)	Gemma Torrent Pellisé. Tutora de 1r de batxillerat (B) i professora de llengua catalana a 3r ESO
Núm. d'objectiu associat (cf. llistat)	7, 8
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	Segon trimestre . 2 sessions de classe i 1 sessió de tutoria
Espai educatiu (en què s'ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	llengua catalana (3r ESO) tutoria (1r batxillerat)
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	L'activitat ha afectat l'alumnat de 3r d'ESO i de primer de batxillerat de lletres.
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Mural 8 de març, qüestionari 8 de març i Mural de Publicitat no sexista (s'adjunta fotos)
Materials i recursos usats (d'altri**)**	Dossier 8 de març elaborat dins el Projecte de Coeducació de l'institut Guindàvols.

Metodologia i desenvolupament

La tutora de 1r de batxillerat B proposa a l'alumnat de primer de batxillerat (B) la creació d'un mural on s'explica per què es commemora el Dia Internacional de les Dones i des de quan es fa. La informació s'extreu del dossier elaborat dins el Projecte de coeducació de l'institut Guindàvols. El Mural es penja al passadís. A l'últim apartat del mural l'alumnat hi pengen missatges opinant sobre la necessitat o no de continuar celebrant aquest dia a l'actualitat.

Amb l'alumnat de 3r d'ESO es treballa la publicitat sexista. A partir d'un decàleg (s'adjunta) s'analitzen diferents anuncis publicitaris extrets de revistes i també trobats a la xarxa d'internet. Cada alumna/e selecciona un anunci sexista, el retalla o l'imprimeix i hi afegeix una frase explicativa de per què és sexista o de per què ell/a no no el veu correcte. A continuació s'elabora un mural i es penja al passadís.

Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)

L'activitat es valora molt positivament ja que fa reflexionar l'alumnat sobre l'existència a l'actualitat de desigualtat de gènere.

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l'origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l'alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d'oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d'igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l'ús d'un llenguatge sense rastre d'androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l'àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l'acció tutorial de la necessitat d'un model d'orientació coeducatiu.

RECULL FOTOGRÀFIC

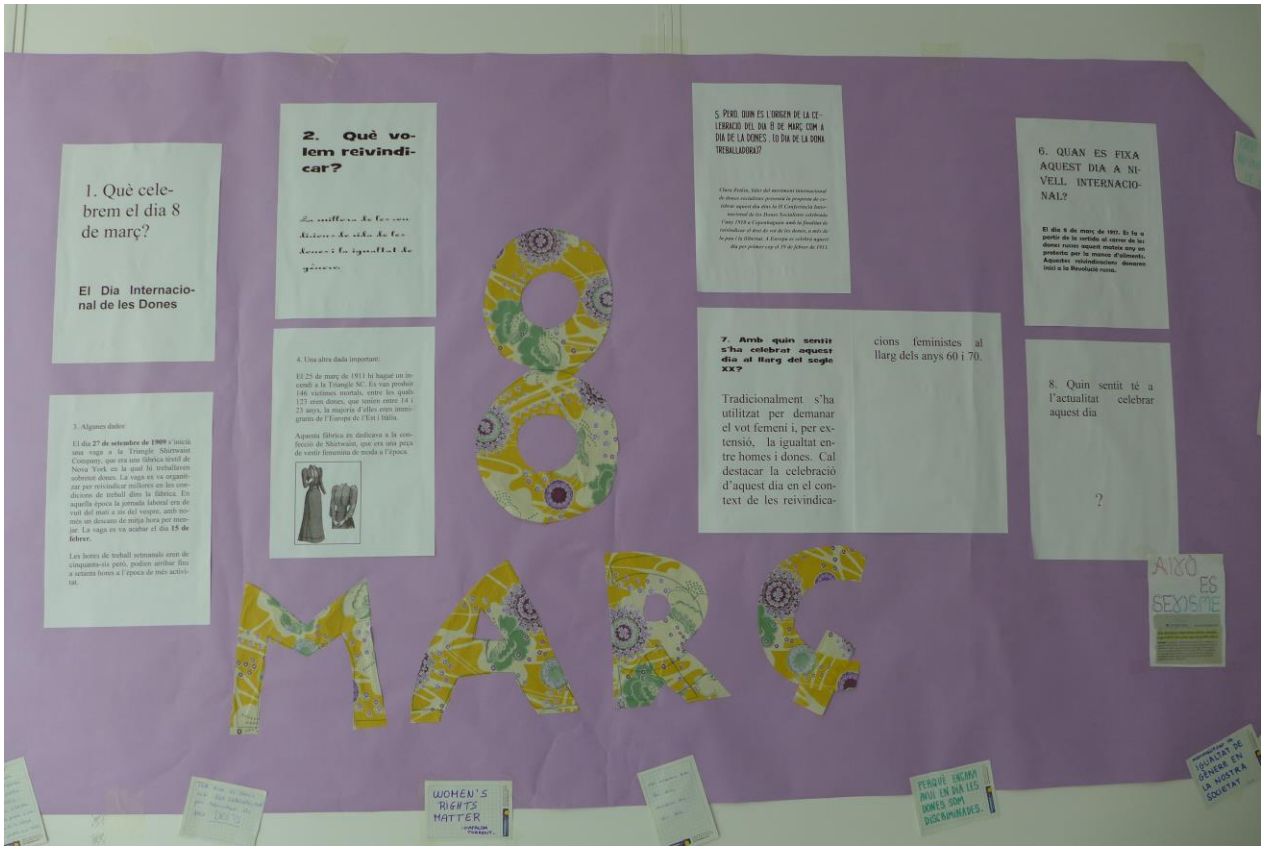

NO A LA
Publicitat SEXISTA
¡DESPERTA TUS GLÚTEOS!
NO EXISTEIX LA PERFECCIÓ
No em vull obsessionar amb EL MEU pes.
Quan superis un PART llavors parlem
Les dones ESPEREN i MERECHEN mes que un anell
ALL IN GOOD SUN
La dona no s'ha d'utilitzar com a utensili sexual.
TENDENCIA
Frente
Pómulos
Nariz
Mentón
Per què als anuncis les dones surten sempre fent les tasques de casa?
Per què sempre surten les dones despullades amb un cos tan "perfecte"
Què és realment una cara perfecta? El maquillatge és el més important per a les dones?
PERQUÈ L'HOME SEMPRE ÉS EL MÉS FORT?
CHAT
803 423 979
vine a Sardenya
HYDROXYCUT SX-7
EL SUPER TERMOGÉNICO MÁS AVANZADO
EL PRODUCTO PARA PERDIDA DE PESO # 1 EN VENTAS EN USA
Les relacions sexuals no tien de ser a canvi

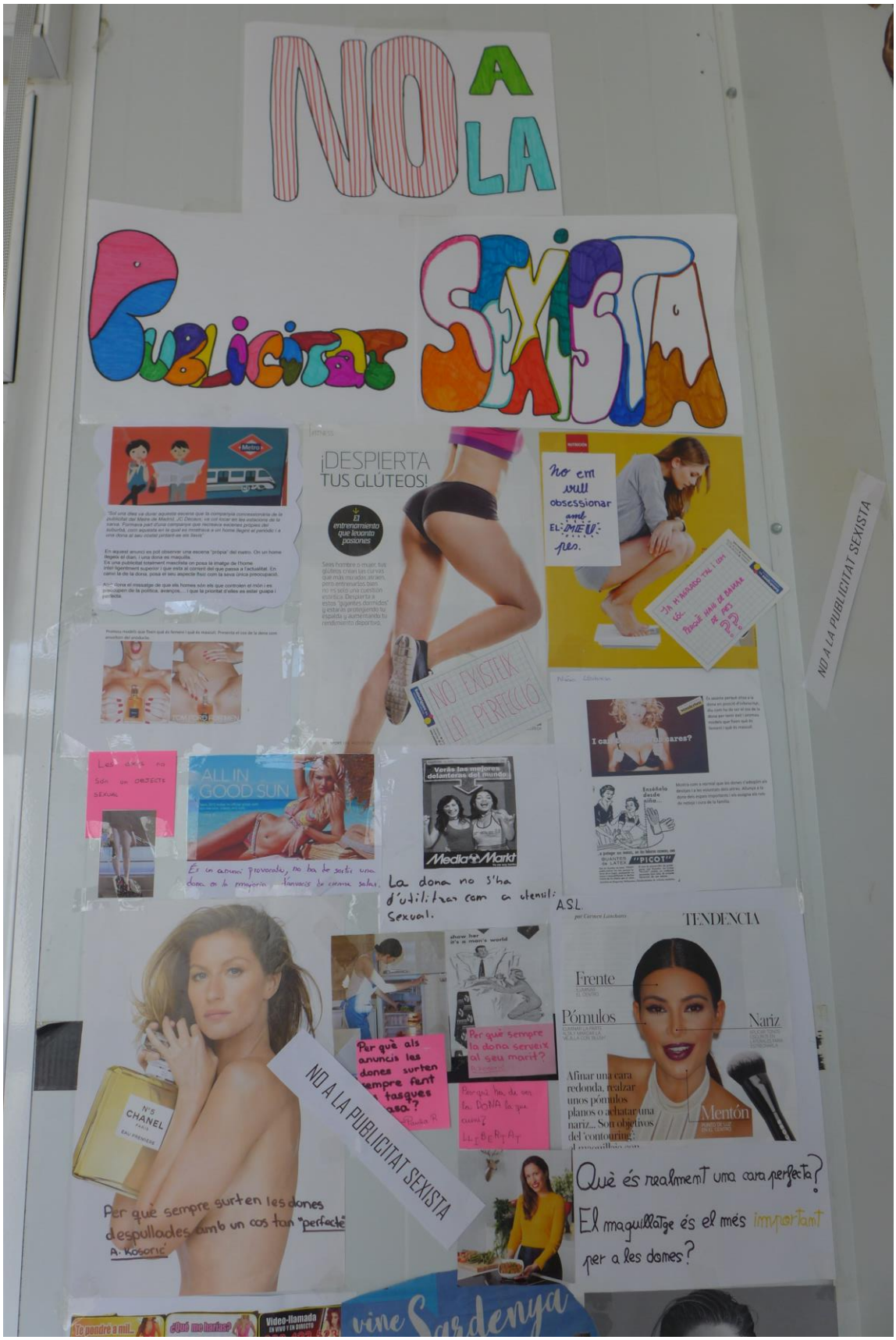
NO A LA
PUBLICITAT SEXISTA
¡DESPIERTA TUS GLÚTEOS!
El entrenamiento que levanta pasiones
NO EXISTEIX LA PERFECCIÓ
No em vull obsessionar amb EL MIEU pes.
ALL IN GOOD SUN
Es un anunci provocatiu, no ha de sortir una dona en la majoria d'anuncis de crema solar.
Verás las mejores delanteras del mundo
Media Markt
La dona no s'ha d'utilitzar com a utensili sexual.
A.S.L.
TENDENCIA
Frente
Pómulos
Nariz
Mentón
Afinar una cara redonda, realzar unos pómulos planos o achatar una nariz... Son objetivos del 'contouring'.
Per què sempre la dona serveix al seu marit?
Per què als anuncis les dones surten sempre fent tasques casa?
Per què ha de ser la DONA la que cuini?
LLIBERTAT
Per què sempre surten les dones despullades amb un cos tan "perfecte"
A. Kosoric
Què és realment una cara perfecta?
El maquillatge és el més important per a les dones?
NO A LA PUBLICITAT SEXISTA
NO A LA PUBLICITAT SEXISTA
vine Sardenya
Te pondré a mil...
¿Qué me harías?
Video-llamada

MANIFEST 25N – INS J. Lladonosa

8 de Març. Dia de les Dones treballadores

Objectius

- Sensibilitzar a l'alumnat sobre les diferencies salarials que hi ha entre dones i homes.
- Aprofundir sobre els sostres de vidre i la dificultat laboral estructural que s'exerceix sobre la dona .
- Aprendre i observar les desigualtats de gènere i el perquè d'aquestes desigualtats.

Descripció del taller

A partir de la informació i l'experiència que tenen els alumnes, cal que cada alumne de cada classe faci un assaig sobre la dificultat existent entre l'accés de les dones a les titulacions tècniques. L'objectiu de l'assaig és preguntar-se el perquè de la existència d'estudis masculinitzats o feminitzats. Cada classe escollirà un manifest que mitjançant votació o assemblea es decideixi.

A la vegada, i aprofitant l'any Granados, s'han buscat dones músiques de l'època Granados i s'ha fet un concert al carrer per reivindica la visualització de les dones compositores al llarg de la història.

Recursos emprats i material necessari

Folis en blanc i bolígrafs

Temporització

1 sessió de classe de tutoria.

El pati del dia 8 de Març.

Aspectes didàctics i metodològics

L'assaig és pot fer a casa i portar-lo fet a l'hora de tutoria, allí l'alumnat pot llegir els manifestos i triar-ne un, sempre de forma democràtica. Per després se llegit a l'hora del pati.

Competències bàsiques treballades

Competència comunicativa lingüística i audiovisual: cerca i lectura d'informació, redacció de textos i exposició oral.
Tractament de la informació i competència digital: buscar informació bibliogràfica, a internet, recursos xtec.
Competència d'aprendre a aprendre: redacció creativa de textos i tria de la informació.
Competència d'autonomia i iniciativa personal: capacitat de cada persona de ser autònom i capacitat per resoldre i gestiona dificultats.
Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic: ser conscients del que volen aprendre a partir dels seu propi coneixement, de la seva observació i de la seva experiència.
Competència social i ciutadana: saber valorar el propi treball i els treballs del grup. Saber observar les desigualtats per qüestió de gènere.

Fotos Activitats

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	TEIXINT LLIGAMS_ACTE UNITARI 8 MARÇ
Curs acadèmic	2016_17
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Membres equip coeducació
Núm. d’objectiu associat	2,3,4,5,6,7,8
Temporització	2n trimestre: del 15 de febrer al 8 de març
Espai educatiu	tutoria ciències socials – exposició Resistents i deportades
Nivell educatiu implicat	Tot el centre
Materials elaborats	Tapís commemoratiu Dossier de treball exposició – G. Garcia Dossier treball contingut de la pel·lícula “Figuras ocultas”

Metodologia i desenvolupament

1) TAPÍS SIMBÒLIC _TEIXINT LLIGAMS

Es dissenya en paper el tapís (mides, colors, materials, etc). S’instal·la en un lateral del vestíbul, un teler gegant (1,20 x 1,60) amb bastidor i cordes i un plànol en paper darrera el teler que serveixi de guia per al professorat i alumnat que ha de teixir.

Del 28 de febrer al 7 de març, tot l’alumnat del centre “teixeix” una part del tapís a l’hora de tutoria corresponent.

Per poder-ho fer: abans cada alumna/e ha de portar de casa 20 tires de tela mínim (tipus indiferent: samarreta, trapillo, tergal, llana, licra, etc.) de color verd (no importa la tonalitat de verd). Mida de cada tira: 15 cm de llarg i 3 cm d’ample.

L’alumnat de l’aula d’acollida i de l’USEE és l’encarregat de teixir el 8 (en aquest cas el centre els proporcionarà les tires de color violeta perquè sigui tot del mateix to).

A l’espai de tutoria, l’alumnat (que haurà portat prèviament les tires de tela), baixarà al vestíbul i lligarà cada tira al teler amb un nus segons la tècnica ensenyada prèviament.

El dia 7 de març a la tarda es treu el bastidor i es penja el tapís resultant en un lloc central del vestíbul. El 8 de març, aprofitant la visita de dos membres de l’Amical Mauthausen es fa la inauguració del tapís, amb lectura prèvia de manifest –redactat per l’alumnat de 4ESO-.

2) EXPOSICIÓ “RESISTENTS I DEPORTADES”

Del 15 febrer al 15 març el centre acull l’exposició “Dones resistents i deportades”, que consisteix en 27 banderoles (200 x 100 cm) que es col·loquen al vestíbul.

El Departament de Ciències socials, a través de la seva cap Glòria Garcia, confecciona un dossier didàctic per treballar el contingut de l’exposició (història de la resistència i la deportació femenina, a partir de la trajectòria de dones de diferents nacionalitats d’Europa, amb especial èmfasi en els dones republicanes espanyoles i en la història i evolució del camp de Ravensbrück).

El dia 8 de març s’inaugura l’exposició amb la presència de dos membres de l’Amical de Mauthausen: J. Sanmartin i M.T. Curià, que fan una xerrada posterior per a l’alumnat de 4ESO i 1batx B. Es passa un documental de 40' i, després, parlen de la

deportació femenina i les conseqüències per als familiars. 3) PEL·LÍCULA “FIGURAS OCULTAS” Es concerta amb *JAC cinemes* una sessió matinal exclusiva per al centre de la pel·lícula “Figuras ocultas”, per conèixer la història de tres dones tan invisibilitzades: las matemàtiques Katherine Johnson (Taraji P. Henson) i Dorothy Vaughan (Octavia Spencer), i la enginyera Mary Jackson (Janelle Monáe), que van tenir un paper decisiu en la cursa espacial de EEUU als anys 60. Es confecciona 2 materials didàctics per treballar el contingut de la pel·lícula després a l’aula. El 8 de març tot l’alumnat d’ESO i BATX (1r) va a veure-la. Es passen els materials didàctics al professorat corresponent, perquè la pugui treballar amb l’alumnat després del visionat.
Valoració
Molt bona.

<u>Objectius</u>

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Teixint lligams

8 març. Dia internacional de les dones

10.00 h Inauguració tapís commemoratiu

10.40h Xerrada "Resistents i deportades" a càrrec de J. Sanmartin i M.T. Curià (Amical Mauthausen)

12.30h CINEMA "Figuras ocultas" (C.Rambla)

Institut Guindàvols

Tapís: primeres passes

Tapís: acabat i penjat

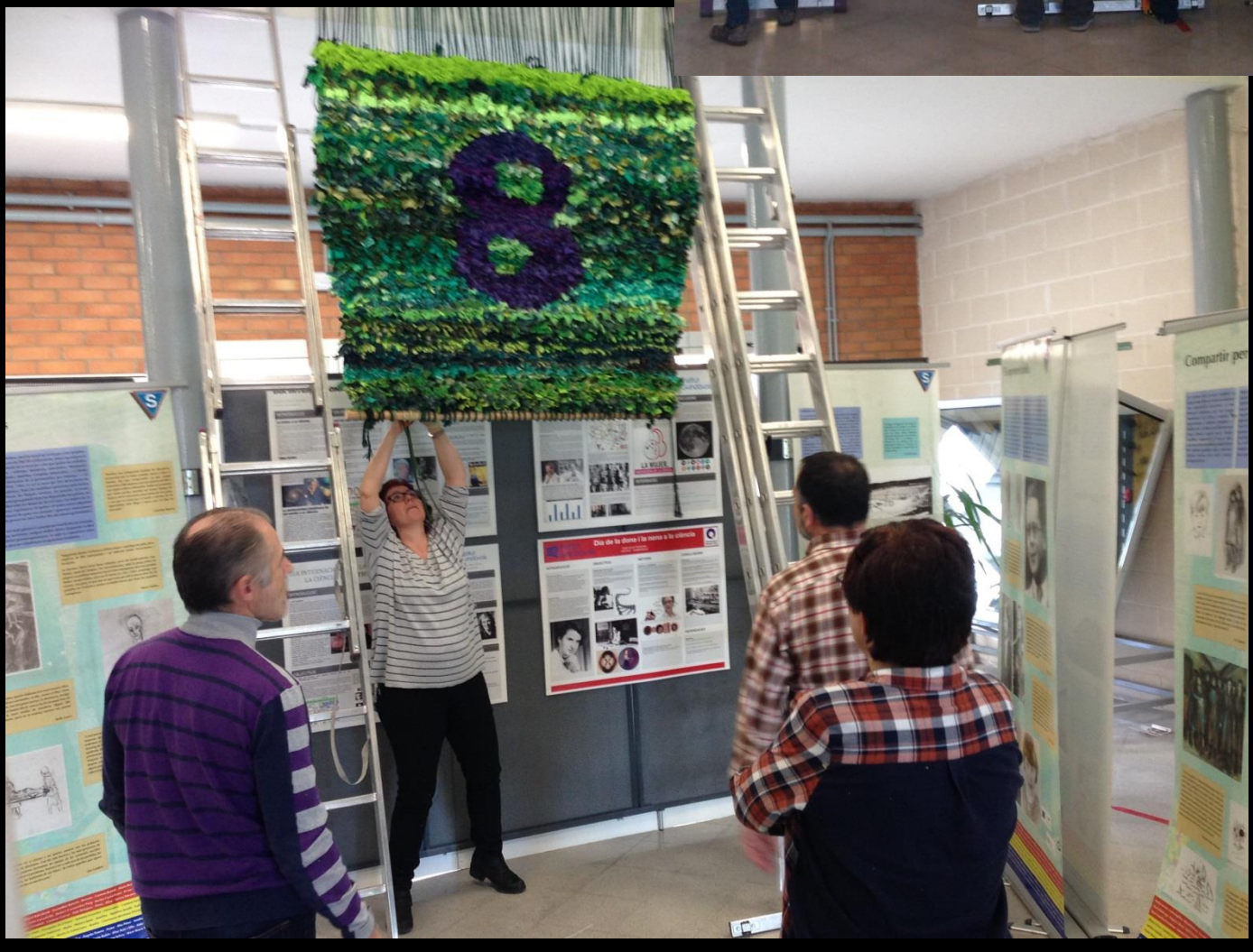

Inauguració tapís i exposició "Resistents i deportades"

EXPOSICIÓ
RESISTENTS I DEPORTADES
Les dones al camp de concentració de Ravensbrück
Del 15 de febrer al 15 de març
Mahnmal - Per no oblidar
Institut
AMICAL DE MAUTHAUSEN

EXPOSICIÓ
RESISTENTS I DEPORTADES
RESISTENTS i DEPORTADES
I. Rostres i paraules

RESISTENTS i DEPORTADES

Anada cap al cinema: “Figuras ocultas”

MANIFEST:

Un any més ens reunim per commemorar el dia internacional de la dona, ja que a la nostra societat encara trobem moltes diferències entre dones i homes, no sol pel que fa a la violència sinó, també en les condicions de vida, les obligacions, l'educació, les prohibicions, els salaris... A la Unió Europea trobem una diferència mitjana del 43% entre els salaris de homes i dones. Concretament a Catalunya la diferència augmenta fins a un 54%. I no creiem que sigui perquè les dones siguin més petites, més dèbils o menys intel·ligents. Per una altra part, les dones són les que lideren la desocupació al nostre país, sent molt més superior aquesta diferència a Espanya que a la resta d'Europa. I és evident que en l'àmbit educatiu la dona tampoc s'escapa de la precarització.

Quantes dones estudien carreres tècniques? I quantes dones veuen els seus estudis devaluats davant d'un home? En els cursos de Formació Professional les dones s'hi matriculen en menor mesura que els homes i concentrades en unes branques especifiques. Per tant, dones i homes estan condicionats pels rols de gènere existents en la societat actual a l'hora de triar el seu futur professional.

Enguany, tot l'institut hem col·laborat en la confecció d'aquest tapís, que hem titulat TEIXINT LLIGAMS, perquè teixir és un acte simbòlic que representa la unió necessària per a la creació de la vida. En aquest tapís podem veure dos colors: el verd, que simbolitza l'esperança que tenim totes i tots d'eradicar totes aquestes diferències encara existents. I el lila, color que simbolitza un món lliure d'estereotips de gènere, ni rosa ni blau, o mirat d'una altra manera, la barreja d'aquests dos colors.

PER TANT, TEIXIM LLIGAMS DE SOLIDARITAT PERQUÈ LA LLUITA CONTINUA!
PER UNA EDUCACIÓ PÚBLICA NO SEXISTA I IGUALITÀRIA.
CADA DIA ÉS 8 DE MARÇ,
CADA DIA ÉS EL DIA DE LA DONA!

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFÒRUM *FIGURES OCULTES*

FIGURES OCULTES

Fitxa tècnica

Títol:	Figuras ocultas (Hidden figures)
Gènere:	Drama
Any:	2017
Direcció:	Theodore Melfi
Repartiment:	Taraji P. Henson, Octavia Spencer, Janelle Monáe, Kevin Costner, Kirsten Dunst, Jim Parsons y Mahershala Ali
Nacionalitat:	EEUU
Durada:	127 min

Sinopsi

Katherine Johnson, Dorothy Vaughn i Mary Jackson són tres dones afroamericanes que, a principis dels anys 60, treballen com a matemàtiques en la NASA. Allí formen part de l'equip que busca donar el cop definitiu a la aguerrida competència entre EUA i la Unió Soviètica per guanyar la carrera espacial, i convertir a l'astronauta John Glenn en el primer humà en orbitar al voltant del planeta Terra. No obstant això, per aconseguir-ho, hauran de trencar tots els prejudicis sobre gènere i raça.

Reuniu-vos per grups i responeu raonadament a les preguntes següents. Una persona del grup ha de prendre nota de les respostes, perquè després posarem en comú les respostes de tots els grups.

Preguntes

1. Com aconsegueixen arribar les tres protagonistes al seu lloc de destinació (les instal·lacions de la NASA)?

2. Quins obstacles que consideris discriminadors es troben pel viatge?

3. Quina missió específica tenia la Katherine Jhonson a la NASA?

4. Qui decideix que la Katherine vagi a treballar al Centre de recerca principal? Aquesta decisió ha estat natural i senzilla? Raona la teva resposta.

5. Quin detall quotidià revela que, malgrat que els seus col·legues no donen importància al fet que sigui dona i negra, en realitat la discriminen?

6. Quin altre inconvenient quotidià ha de patir la Katherine per causa de la discriminació racial que la fa perdre molt temps cada dia? Creus que la resta de companys ho veu com una situació de discriminació? Raona la teva resposta.

7. Si la Katherine actua a la pel·lícula com a protagonista, qui creus que és el seu antagonista?

8. Imagina que estàs tu en el lloc de la Katherine o de les seves companyes, quines decisions hauries pres?

9. Imagina que la Katherine no hagués estat tan brillant ni infal·lible com apareix a la pel·lícula, i que s'hagués equivocat o hagués tingut errors com la resta de la gent. Creus que hagués patit més o menys discriminació? Creus que el seu dret a ser reconeguda és una qüestió d'igualtat o d'excel·lència?

10. En quina mesura et sembla que els homes i les dones (com a col·lectiu, no com a persones individuals) tenen responsabilitat en el manteniment de les relacions desiguals entre uns i unes altres dins del patriarcat? Afecta per igual a homes i dones la cultura del patriarcat? Qui s'endu la pitjor part i per què?

11. Pensa en alguna persona a qui t'agradaria semblar-te (del teu entorn, dels teus ídols, etc.) Podries identificar què és el que t'agrada d'ells o elles? Aquestes característiques responen al model tradicional del que és ser home o dona?

Activitat de recerca

"Figuras ocultas", una pel·lícula sobre la inèdita història de tres dones singulars

Katherine Johnson (1910), matemàtica **, Dorothy Vaughn** (1910-2008), enginyera, i **Mary Jackson** (1921-2005) enginyera, van ser unes dones afroamericanes, brillants matemàtiques que van treballar a la NASA i van contribuir a una de les grans operacions de la història: la posada en òrbita de l'astronauta John Glenn.
Tots coneixem les missions Apol·lo i sabem els noms dels astronautes que van trepitjar la lluna, però pocs sabien de l'existència d'aquestes dones singulars, veritables "ordinadors humans" que van ser indispensables en la carrera de l'espai.

Elles van ultrapassar les línies que marcaven el sexe i la raça i totes les barreres professionals. Sens dubte, cal que reconeguem la seva contribució no només a la ciència sinó també a la lluita pels drets civils.

El director **Theodore Melfi** ens ofereix una pel·lícula vibrant amb una magnífica interpretació de **Taraji P. Henson**, **Octavia Spencer** i **Janelle Monáe** en els papers de les tres heroïnes.

ACTIVITAT 1. Busca informació sobre aquestes tres dones i elabora una breu biografia sobre cada una d'elles.

ACTIVITAT 2. Creus que la pel·lícula reflecteix fidelment la vida real d'aquestes dones? En quins aspectes difereix el que has vist en pantalla del que apareix a la biografia "oficial"? En quins aspectes és fidel?

Activitat comprensió lectora.

Les dones que ens van portar a la Lluna

Sara Gil Casanova, 3 febrer, 2017 http://www.conec.es/va/historia/las-mujeres-que-nos-llevaron-a-la-luna/

«Un pas xicotet per a l'home, un gran pas per a la humanitat». ***Aquestes paraules potser no les hauria pronunciades Armstrong el 20 de juliol de 1969 si no hagués sigut per diverses dones. Quasi invisibles fins ara, desenes d'enginyeres, matemàtiques i físiques han contribuït a la conquista de l'espai. Ara el seu record es comença a recuperar.***

En la pel·lícula i el llibre *Figuras ocultas* es rescaten algunes d'aquestes històries: dones i negres, algunes van haver de vèncer el doble d'obstacles. En els temps d'un Estats Units profundament segregat, el seu talent va vèncer els prejudicis. Elles van participar en els càlculs que van permetre que els primers coets ens portaren a l'espai.

Katherine Johnson va ser una d'elles. Nascuda el 1918 a Virgínia, els seus pares es van haver de mudar per trobar un institut que acceptés afroamericans. A l'institut, un professor es va adonar del seu talent per a les matemàtiques i la va animar a continuar estudiant. Katherine va ser una de les tres primeres afroamericanes que va acceptar la universitat de Virgínia de l'Oest. Amb només 18 anys va acabar la carrera de matemàtiques i, encara que somiava ser investigadora, va començar a treballar com a professora. Les dones negres no podien aspirar a un altre tipus de treball.

Katherine Johnson en el seu escriptori. Crèdits: NASA

Però la Segona Guerra Mundial canviaria moltes coses. Hi havia escassetat d'homes i necessitat de cervells per avançar en la tecnologia que permetés guanyar la guerra. I, a més, esdevingué il·legal que les administracions públiques pogueren discriminar per raça. Així que als 35 anys Johnson es va assabentar que podia treballar per a la NACA, la precursora de la NASA. Allí es va unir a "les computadores amb faldilles": un grup de dones que feien els càlculs en una època en què no hi havia ordinadors.
Johnson pertanyia al subgrup de les "computadores de color", que les distingia del personal blanc. Un cartell assenyalava la zona de la cafeteria on havien de seure. Una companya de Katherine, indignada per aquesta segregació, va treure una vegada i una altra el cartell fins a aconseguir que no el tornessin a posar. Per la seua banda, Johnson, que treballava en un departament envoltada d'enginyers blancs, hauria d'haver usat els banys per a "gent de color" en un altre edifici, però mai no ho va fer.

Enlairament del coet Saturn V de la missió Apol·lo 11 que va posar al primer ésser humà a la Lluna, al juliol de 1969. Crèdit: NASA

Katherine no es va conformar mai a fer el que li manaven. Quan li van dir que no podia acudir a les reunions amb els seus col·legues masculins, va preguntar si és que hi havia una llei. No, no n'hi havia, així que va començar a anar-hi. Quan es va assabentar que s'estava calculant el viatge del primer nord-americà a l'espai, va fer seu el problema: "Digueu-me on i quan voleu que aterri i jo calcularé quan ha d'enlairar-se."
I així ho va fer: el 1961 la nau que portava l'astronauta Alan Shepard seguia el recorregut calculat per Johnson.

A poc a poc les màquines van anar guanyant terreny a les computadores humanes. El 1962 la trajectòria de John Glenn, el primer nord-americà a fer una volta a la Terra, va ser calculada per un ordinador. Però sembla que, a petició del mateix Glenn, Johnson va ser la responsable de confirmar que els càlculs eren correctes. Era una època en què els ordinadors encara no inspiraven molta confiança. I precisament això és el que canviaria una altra dona, **Margaret Hamilton**, amb el codi que va portar l'Apol·lo a la Lluna.

Margaret Hamilton al Mòdul de Comandament de l'Apollo. Crèdit: NASA

Margaret va estudiar matemàtiques i va començar a treballar en el MIT amb Edward Lorenz, meteoròleg pioner en la teoria del caos.
Allí contribuiria a desenvolupar els primers simuladors per a predir el temps. Per a fer-ho Hamilton va aprendre a programar pel seu compte i poc temps després ja dissenyava el seu propi minisistema operatiu. El 1963, quan es va assabentar dels plans per a dissenyar el programari per a anar a la Lluna, va pensar que era l'oportunitat de la seua vida. En unes poques hores va aconseguir l'entrevista i la posició. Tenia 27 anys. Dos anys després estava a càrrec de l'equip de desenvolupament del programari.

Hamilton de peu al costat del programa de navegació que ella i el seu equip del MIT van produir per al projecte Apollo.

El desafiament més gran amb el programari dels Apollo era que la vida dels astronautes depenia del fet que funcionés correctament. Per això Hamilton va treballar incansablement per a predir tots els possibles errors, detectar-los, previndre'ls i aprendre'n. I ho va aconseguir. Mai es va detectar un error del codi durant les missions tripulades i la seua fiabilitat va fer que se s'usés com a base per a missions espacials posteriors com l'Space Shuttle. Hamilton també va introduir altres funcionalitats, com que l'ordinador fos capaç de prioritzar tasques en funció de la seua importància. Això va resultar vital quan l'ordinador de l'Apollo 11, amb una potència semblant a una calculadora moderna, es va saturar durant la maniobra d'allunatge. La programació de Hamilton va fer que l'ordinador ho detectés, enviés un avís i paralitzés tot el que no fos indispensable. Sense això és probable que aquell 20 de juliol de 1969 no s'hagués xafat la Lluna.
Darrere de les xafades d'Armstrong estan les empremtes de moltes dones, quasi invisibles. Les de Katherine Johnson, que una vegada més va confirmar que la trajectòria que el portaria a la Lluna era la correcta. Les de Hamilton, que va dissenyar el programari de vol del mòdul lunar. I les de moltes altres matemàtiques, físiques i enginyeres que, a pesar de no ser conegudes, van aconseguir que arribar a la Lluna fóra alguna cosa més que un somni.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

Sobre **Katherine Johnson**

https://www.nasa.gov/feature/katherine-johnson-the-girl-who-loved-to-count

(vídeo de la web divulgativa de la NASA –en anglès-)

Sobre **Dorothy Vaughn**

https://www.nasa.gov/content/dorothy-vaughan-biography

Sobre Mary Jackson

https://www.nasa.gov/content/mary-jackson-biography

http://www.rac1.cat/programes/versio/20170119/413501276859/nasa-figuras-ocultas-dones-afroamericanes.html (+àudio de Josep Corbella i Dani Arbós de 15')

TRÀILER oficial de la pel·lícula: https://www.youtube.com/watch?v=13-yvgodSH4

SINOPSI I COMENTARI

Katherine Johnson, Dorothy Vaughn i Mary Jackson són tres dones afroamericanes que, a principis dels anys 60, treballen com a matemàtiques en la NASA. Allí formen part de l'equip que busca donar el cop definitiu a la aguerrida competència entre EUA i la Unió Soviètica per guanyar la carrera espacial, i convertir a l'astronauta John Glenn en el primer humà en orbitar al voltant del planeta Terra. No obstant això, per aconseguir-ho, hauran de trencar tots els prejudicis sobre gènere i raça.

Theodore Melfi (St. Vincent) conta a *Hidden Figures* la pràcticament desconeguda història real de Katherine Johnson, Dorothy Vaughn i Mary Jackson, tres dones afroamericanes que, des del seu treball com a matemàtiques en la NASA, es van convertir en pioneres de la lluita per la igualtat de drets i oportunitats de les dones i la comunitat negra en temps de la segregació racial, i que van ser peça clau durant els anys més crucials de la carrera espacial que va culminar amb el viatge orbital de l'astronauta John Glenn. Amb grans dosis de sentit de l'humor i escenes commovedores, Melfi compon un acadèmic *biopic* protagonitzat per la oscarizada Octavia Spencer (*Criades i senyores*), la nominada a un premi de l'Acadèmia Taraji P. Henson (*The Karate Kid*) i la cantant Janelle Monáe (*Moonlight*), a les quals acompanyen el guanyador de l'Oscar Kevin Costner (*Criminal*), Kirsten Dunst (*Midnight Special*) i Jim Parsons (*Big Bang*), entre altres.

La carrera espacial va començar abans de l'arribada dels grans ordinadors. Qualsevol projecte aeronàutic requeria d'una quantitat ingent de complexos i inacabables càlculs que els enginyers de la NASA no tenien temps de desenvolupar. Qui s'encarregava llavors d'aquesta labor matemàtica especialitzada, precisa i pesada però sense cap tipus de reconeixement públic? Les dones. Durant anys, la seu històrica de la NASA en Langley (Virgínia) va comptar amb un departament de veritables calculadores humanes exclusivament femení.

A partir de la incorporació de treballadors afroamericans en els anys quaranta, el departament de càlcul es va dividir segons les lleis de segregació racial. Les matemàtiques no

blanques es van veure relegades a l'ala oest del complex, lluny del centre de comandament principal. Aquesta doble discriminació va propiciar també una doble invisibilització del paper d'aquestes professionals en fites com el *Projecte Mercuri*, la primera nau tripulada posada en òrbita per Estats Units amb John Glenn al comandament. Oblit històric que 'Figures ocultes' pretén esmenar.

A partir del treball de recerca de Margot Lee Shetterly publicat amb el mateix títol, la pel·lícula de Theodore Melfi reivindica a aquestes heroïnes ocultes de la carrera espacial a través de no una, sinó de tres figures femenines que van existir en la realitat. Katherine Globe Johnson va ser la matemàtica encarregada de calcular les trajectòries de vol que van permetre que John Glenn dugués a terme amb èxit la seva missió i, sobretot, tornés viu a la Terra. En la pel·lícula, veiem que Johnson treballa com els seus col·legues en l'anonimat de l'ala oest fins que la seva supervisora blanca decideix assignar-la al lloc de càlcul que ha quedat vacant al centre de recerca principal. Allí, és l'única afroamericana, i l'única dona a part de la secretària. El seu talent per a la geometria analítica la converteixen en una figura imprescindible en el desenvolupament del *Projecte Mercuri*.

Encarnada per Taraji P. Henson, Johnson esdevé el centre de 'Figures ocultes'. Ella encarna els principals reptes, discriminacions i assoliments que van viure aquestes dones. Quan és ascendida al Centre de Recerca, Johnson es muda d'oficina. De l'ala oest segregada passa al cor de l'edifici de la NASA, un espai reservat als blancs. Els seus caps, la seva supervisora, els seus col·legues, no donen la menor importància al tema. Encara que no triga a aparèixer un termo de cafè diferenciat per a ella.

Taraji P. Henson, en un fotograma de 'Figuras ocultas'.

És més. Cada vegada que Katherine sent la necessitat d'anar al bany ha de traslladar-se al seu antic recinte, l'únic lloc amb lavabos 'colored'. El film ressegueix el llarg itinerari des de la seva oficina al servei que li correspon, amb la consegüent pèrdua de temps. Un inconvenient que la resta de col·legues blancs consideren ha d'assumir. D'aquesta manera, la pel·lícula plasma com el sistema configura formes de discriminació que els privilegiats no assumeixen com a tals. Els llargs minuts de més que Katherine ha de gastar a anar al bany i les conseqüències en el seu treball es consideren una responsabilitat de la protagonista i no un dispositiu de marginació que la situa en desigualtat de condicions respecte als seus companys. O com una estructura dissenyada a la mesura de l'home blanc es considera 'la normalitat' a la qual ha d'ajustar-se la dona negra.

Johnson manté una amistat inalterable amb les altres dos protagonistes. Mary Jackson (a qui dóna vida la carismàtica Janelle Monáe) és una aspirant a enginyera que tampoc es detindrà davant res per aconseguir els seus objectius. Mentre que Octavia Spencer encarna a Dorothy Vaughan, la dona amb dots de comandament i organització que dirigeix l'ala oest. La interpretació vívida, quotidiana i per res autocompassiva de les tres protagonistes és el principal ganxo de 'Figures humanes'. Resulta difícil no sentir una altra cosa que admiració i respecte per aquestes tres dones que lluiten contra vent i marea perquè es reconegui el seu talent en un entorn hostil. Tampoc la pel·lícula posa les coses fàcils.

Janelle Monáe, Taraji P. Henson y Octavia Spencer protagonitzen la pel·lícula.

'Figures humanes' resulta tot el previsible i el convencional que es pot esperar d'un film de Hollywood amb aquesta temàtica. Per moments hi ha fins i tot una molesta insistència en el do per als seus respectius treballs dels personatges femenins, com si el seu dret a ser reconegudes no es basés en una qüestió d'igualtat sinó en l'obligació per la seva banda de

demostrar la seva excel·lència. La comparació contínua entre Katherine i el seu col·lega blanc, Paul (Jim Parsons repetint el paper de Sheldon de 'The Big Bang Theory', però sense que aquí caigui en gràcia), esdevé irritant en aquest sentit: perquè la reconegui, ella ha de mostrar-se sempre brillant i infal·lible enfront de la capacitat d'error d'ell. No n'hi ha prou amb ser igual de bona, cal ser sempre millor.

La pel·lícula també sembla sentir-se incòmoda amb el paper de la reivindicació pública dels drets civils i evita els aspectes més espinosos del tema. Per moments, qüestiona i minimitza la militància col·lectiva i política (en la qual està implicat el marit de Mary) mentre subratlla una suposada lluita individual i meritocràcia, com si la segregació desaparegués quan els blancs s'adonen que sí, que els afroamericans també tenen talent. La voluntat d'agradar al màxim públic possible explica el paper positiu que juguen els dos principals personatges masculins blancs, al seu torn les màximes figures d'autoritat institucional.

MATERIALS GRUP DE TREBALL
"COEDUCACIÓ A SECUNDÀRIA" (6094421609)
CURS 2017_18

MEMBRES DEL GRUP DE TREBALL

Borrell Feliu, Rosa M.

Campanera Reig, Anna-M.

Capdevila Queralt, Marina

Castillo Cervello, Jesús

Cosialls Manonelles, Anicet

Garcia Vallecillos, M. Glòria

Gil Álvarez, Daniel

Navarro Rosines, Francesca

Quintillà Zanuy, M. Teresa

Serra Barrera, Marta

Torrent Pellise, Gemma

Tristante Soler, Laura

ÍNDEX

1. Introducció 3
2. Objectius 3
3. Metodologia 4
4. Materials elaborats (relació) 4
5. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació 4
6. Conclusions 5
7. Annexos: Fitxes i Materials elaborats pel grup de treball 7

1. Introducció

Aquest és el desè curs d'aquest grup de treball. El grup es va constituir durant el curs 2008-2009 després de considerar que era evident la necessitat que el sistema educatiu s'adeqüés a la creixent complexitat i pluralitat que havia anat adquirint la societat catalana. Crèiem –i encara creiem- que trobar respostes als nous reptes educatius que plantegen els profunds canvis socials experimentats és un objectiu que cal abordar de forma constant. Es tracta, en definitiva i en resum, d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat, noies i nois, de millorar l'atenció a la diversitat potenciant aules cada vegada més inclusives i de fer un esforç per eliminar del currículum i dels materials didàctics qualsevol manifestació d'intolerància, de visions estereotipades o de prejudicis sexistes.

En aquest sentit, la consecució de la igualtat d'oportunitats per a noies i nois és quelcom més que el fet que ells i elles comparteixin l'aula i estudiïn les mateixes assignatures.

El nostre grup de treball pretén reflexionar sobre la necessitat d'ensinistrar en la capacitat d'identificar tots els elements sexistes i androcèntrics presents en les activitats quotidianes del nostre centre educatiu i donar eines per dissenyar i aplicar mesures i iniciatives neutralitzadores, d'introducció de la perspectiva de gènere i d'anàlisi d'impacte de gènere.

Així doncs, el grup pretén elaborar materials per a ESO i BATX destinats a identificar aquests elements sexistes i androcèntrics encara presents en la nostra pràctica educativa i dissenyar mesures i iniciatives que ens ajudin a aconseguir una escola més coeducadora; experimentar-los al centre i avaluar-los.

2. Objectius

Els objectius que ens hem fixat com a grup de treball són els següents:

1. Incloure en els sabers acadèmics els sabers de les dones (adequació dels continguts curriculars), fent visibles les aportacions de les dones en les diferents àrees del saber.
2. Reflexionar sobre com "pesa" el currículum ocult (allò que transmetem a les aules no estrictament acadèmic: valors).
3. Usar un llenguatge inclusiu (ni sexista ni androcèntric) en tots els nostres materials i en la nostra pràctica docent.
4. Elaborar estratègies de complicitat amb altres sectors de la comunitat educativa: famílies i PAS.
5. Dissenyar activitats i estratègies per denunciar i prevenir la violència sexista i fomentar el bon tracte i els valors democràtics entre les persones

3. Metodologia

- Reunió periòdica dels membres del grup: pluja d'idees, propostes, repartiment de tasques.
- Realització del treball individual (al centre, a l'aula): disseny de l'activitat.
- Posada en comú dels dissenys resultants.
- Experimentació a l'aula del material/activitats.
- Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.

4. Materials elaborats – activitats realitzades. Relació

1. Treballs de recerca en clau de dona
2. Vídeos Micromasclismes
3. Activitat 25 novembre _INS Joan Solà (Torrefarrera)
4. Acte unitari 25 novembre 2017_INS Guindàvols_#Me Too
5. Activitat Dia internacional de la nena i la dona a la ciència 2018_INS Guindàvols
6. Activitat 8 març 2018_INS Joan Solà (Torrefarrera)
7. Acte unitari 8 març 2018_INS Guindàvols

5. Valoració qualitativa, aplicacions pràctiques i propostes d'utilització, difusió i publicació.

La resposta general de l'alumnat i del personal docent i d'administració i serveis ha estat molt satisfactòria. Hem de subratllar que hem gaudit d'un alt grau de participació de la majoria de membres de la comunitat educativa, quan s'han dissenyat accions que han involucrat a tot el centre o part d'ell, circumstància que ens anima a avançar en aquesta direcció, treballant per a la consecució d'un món més just i igualitari per a les dones i els homes del futur que s'estan gestant ara en les nostres mans.

Pel que fa a aplicacions pràctiques, tot el material ha esta elaborat a partir de l'experiència concreta amb un alumnat concret, en un espai i temps determinat; tots els materials i activitats ja s'han dut a terme a l'aula i és a partir de l'experiència obtinguda que s'ha acabat d'elaborar el material o descripció de l'acció proposada.

En allò que es refereix a la seva difusió, a banda de la pàgina web del centre, i d'altres mitjans de comunicació esmentats en algunes de les activitats, estan a l'abast de tota la comunitat educativa a partir d'un enllaç amb l'entorn Moodle "Eduquem per a la igualtat", que està a la intraweb de l'Institut Guindàvols, centre d'operacions de les nostres activitats; l'accés a persones alienes al centre és possible mitjançant l'enllaç que s'inclou. Es permet l'entrada com a visitant:

http://www.institutguindavols.cat/moodle2/course/view.php?id=32

Per veure'n fotos, *cf*. la galeria de fotos a la web del centre.

També disposem de l'espai de projectes COEDUCACIÓ, actualment en construcció:
http://portal.institutguindavols.cat/index.php/coeducacio/

També s'ha de destacar que els mitjans de comunicació local, tant de TV com de premsa, se n'han fet ressò en diverses ocasions.

Pel que fa a les activitats realitzades a l'Institut Joan Solà de Torrefarrera i l'Institut Lladonosa de Lleida, aquestes estan accessibles en l'entorn Moodle del CRP del Segrià (grup de treball "Coeducació a secundària"), a més de la difusió que la pròpia web dels centres en fan. L'adreça és:

https://sites.google.com/a/xtec.cat/crp-segria/

6. Conclusions

Pel que fa al **grau d'assoliment dels objectius**, hem de dir que ha estat mitjà-alt. En aquest sentit, en una primera fase, ens vam ocupar d'elaborar estratègies per implantar mesures coeducatives que fomentin la coeducació i, en conseqüència:

1. Incloure en els sabers acadèmics els sabers de les dones (adequació dels continguts curriculars), fent visibles les aportacions de les dones en les diferents àrees del saber.
2. Reflexionar sobre com "pesa" el currículum ocult (allò que transmetem a les aules no estrictament acadèmic: valors).
3. Usar un llenguatge inclusiu (ni sexista ni androcèntric) en tots els nostres materials i en la nostra pràctica docent.
4. Dissenyar activitats i estratègies per denunciar i prevenir la violència sexista i fomentar el bon tracte i els valors democràtics entre les persones

És en aquests objectius que creiem haver aconseguit un major grau d'assoliment.

Pel que fa als objectius:

1. Elaborar estratègies de complicitat amb altres sectors de la comunitat educativa: famílies i PAS.
2. Elaborar estratègies per implantar mesures d'orientació acadèmica i professional coeducatives,

ha quedat pendent elaborar mesures més concretes per al proper curs (és per això que hem demanat a continuïtat del grup de treball).

Pel que fa a **la conveniència dels continguts tractats**, creiem que han estat els correctes, atès que

vam ser nosaltres mateixes les que els vam escollir. Si hem de fer-nos alguna objecció, és segurament la d'haver estat massa ambicioses en els nostres propòsits.

En allò que es refereix a **la metodologia de treball i la seva adequació**, hem de dir que ha funcionat força bé:

(1) Reunió periòdica dels membres del grup.
(2) Realització del treball individual.
(3) Posada en comú de les propostes i decisions consensuades.
(4) Experimentació a l'aula del material/activitats dissenyades.
(5) Anàlisi en comú de les experiències a l'aula i introducció d'elements de correcció en el disseny dels materials.
(6) Valoració global i conclusions (darrera sessió).

És aquesta, al nostre parer, la metodologia més eficaç i que referma el caràcter interdisciplinar de l'activitat.

Com a **valoració global i conclusions**, s'ha de dir que la dinàmica i l'ambient de treball ha estat molt satisfactori, atès que totes les persones membres del grup hem treballat conjuntament i l'experiència ha resultat força enriquidora, tant a nivell personal com professional. Amb tot, l'elaboració dels materials ha resultat molt laboriosa i ha exigit molt més temps del que havíem previst, i alguns aspectes han quedat pendents per al proper curs.

7. Annexos: Fitxes de les activitats realitzades i materials elaborats pel grup de treball

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Jornada “Per què no puc fer-ho 2017”
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Tutores curs i coord. ESO
Núm. d’objectiu associat	3, 8
Temporització	1 matí (1r trimestre): 27 octubre
Espai educatiu	Campus Universitat de Lleida
Nivell educatiu implicat	4ESO ABC
Materials elaborats	cap
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Materials donats per la pròpia universitat
Metodologia i desenvolupament	
El motiu de l’activitat és participar en la jornada **Per què no puc fer-ho?**, que és una jornada adreçada a presentar, enguany, els graus d’Enginyeria que s’imparteixen a l'Escola Politècnica Superior (EPS) i els estudis dels graus de la Facultat de Medicina, amb l’objectiu d’esperonar l’alumnat femení i masculí en l’elecció d’aquestes titulacions en què un dels dos sexes està menys representat. L’esdeveniment l’organitza el Centre Dolors Piera d’Igualtat d’Oportunitats i Promoció de les Dones de la Universitat de Lleida, amb el suport de l’Escola Politècnica Superior i la Facultat Medicina de la Universitat de Lleida. Les activitats previstes inclouen una **presentació dels estudis**, així com les seves **sortides professionals, i visites guiades** a diversos laboratoris d’investigació on es realitzaran **tallers pràctics**: Cronograma: - Presentació de la jornada i dels estudis dels respectius graus a càrrec de les autoritats competents -Conferència “Per què no puc fer-ho?”, a càrrec de Aharón Fernàndez, psicòleg social i psicoterapeuta especialista en gènere (nois) i Laura Cortés, educadora social i Agent d’Igualtat (noies). -Realització de tallers. -Comiat	
Valoració	
Bona. Es proposa la seva repetició per al curs vinent (com ja és tradició al centre).	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

RECULL FOTOGRÀFIC

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	25 de novembre- Dia contra la violència masclista
Curs acadèmic (en què s’ha dut a terme)	Curs 2017-18
Centre (on s’ha dut a terme)	INSTITUT JOAN SOLÀ
Professorat responsable (nom o càrrec)	Gemma Torrent Pellisé
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1, 4 i 6
Temporització (trimestre, dates concretes si és el cas i núm. sessions)	1r trimestre
Espai educatiu (en què s’ha dut a terme: tutoria, àrea curricular, etc.	matèria llengua catalana i tutoria
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	1r ESO, 1r de batxillerat i 2n batxillerat Hi ha participat tot l’alumnat del centre
Materials elaborats (fitxa, dossier, cartell, recull, mural, etc.)	Pòster, manifest
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Dossier elaborat pel grup de treball de coeducació

Metodologia i desenvolupament

Hem realitzat 2 activitats:

Activitat 1: L’alumnat de 2n de batxillerat van proposar al tutor i a la coordinadora de batxillerat la commemoració del Dia Internacional contra la violència masclista. Van demanar classes de tutoria per escriure un manifest i van demanar a la directora del centre poder utilitzar una estona del pati per llegir-lo davant la resta de l’alumnat del centre.

Activitat 2: A la classe de llengua catalana, als cursos de 1r d’ESO i 1r de Batxillerat s’ha llegir i s’han realitzat les activitats del dossier del Projecte “Eduquem per a la igualtat” realitzat dins el grup de Coeducació de l’Institut Guindàvols.

A primer d’ESO també s’ha explicat la campanya de la ONU “Me too”, a la qual s’ha adherit el centre i s’ha elaborat un pòster on s’han afegit notícies extretes dels mitjans de comunicació relacionades amb les agressions a les dones. L’alumnat hi ha afegit el lema “Me too”.

Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)

L’alumnat es mostra molt receptiu davant la proposta d’activitats relacionades amb la igualtat de gènere. La majoria coneixien la campanya “Me too” i hi ha participat activament.
Pel que fa a 2n de batxillerat, es valora molt positivament el fet que escrivissin un manifest per iniciativa pròpia i proposessin l’acte commemoratiu pel seu compte.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

ANNEX

MANIFEST CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Avui 27 de novembre de 2017 commemorem el dia internacional CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE que es va celebrar el passat 25 de novembre.

L’Institut Joan Solà ens hem acollit a la campanya internacional de l’organitzció de les Nacions Unides Me Too. Aquest és un crit de denúncia i de solidaritat amb totes les víctimes de violència de gènere.

Com una vegada va dir Mary Shelley: “ No desitjo que les dones tinguin més autoritat sobre els homes, sinó més autoritat sobre elles mateixes.”

Fins al dia d’avui hi ha hagut 90 víctimes a mans d’homes durant aquest any al nostre país, 44 de les quals eres dones assassinades a mans de les seves parelles, i 22 dones arreu dels Països Catalans. Això és molt més que un número, des d’aquí volem dir ben fort que cal eradicar aquest problema tan greu dins la nostra societat. Aquesta acció d’avui només és un símbol, però el nostre missatge volem que sigui molt clar:

“No a la violència de gènere, prou víctimes”.
“Que s’acabi d’una vegada per totes aquesta plaga social”.

L’institut Joan Solà avui diem ben alt: ENS VOLEM VIVES!;

-Volem una societat sense violència i l’hem de construir perquè ho mereixem.

-Volem una societat igualitària , la igualtat ha de formar part de les nostres vides.

I per acabar volem recordar una frase que deia Frida Kahlo, la pintora feminista mexicana:
“Pinto flores para que no mueran.”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

RECULL FOTOGRÀFIC

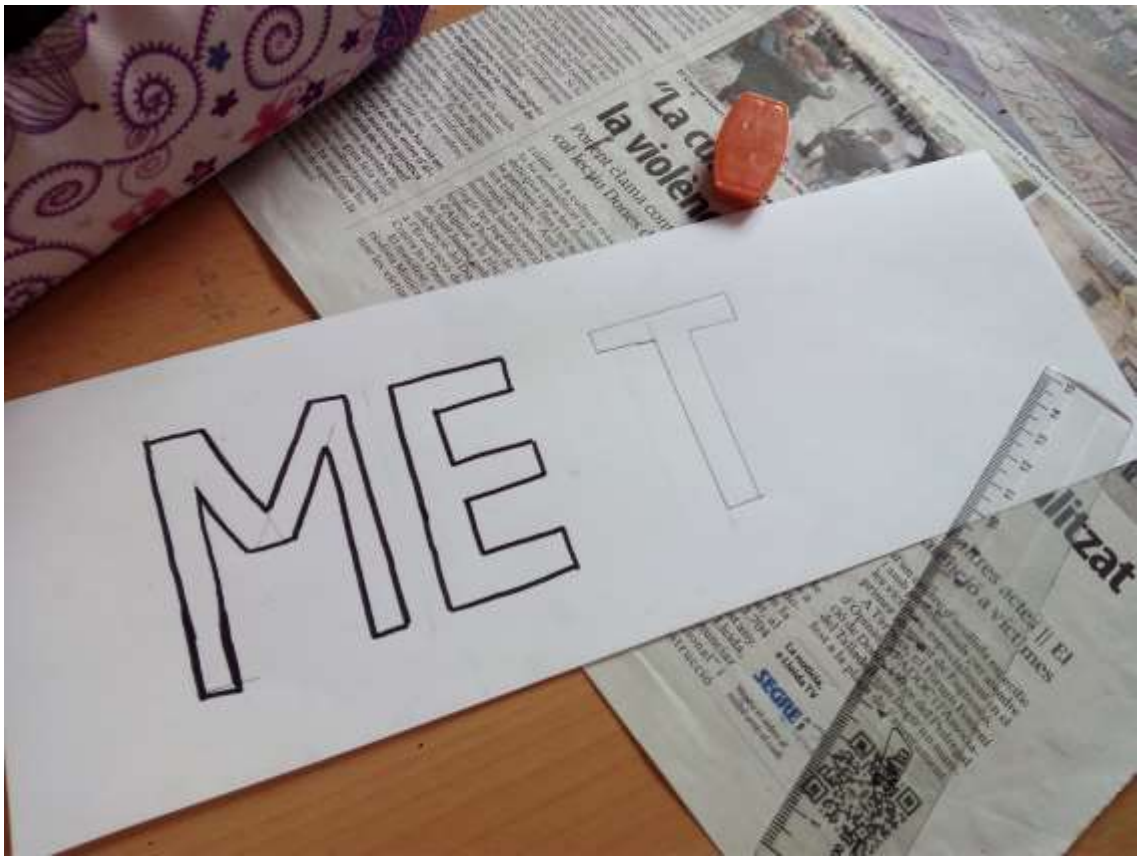

Grup de treball “Coeducació a secundària”

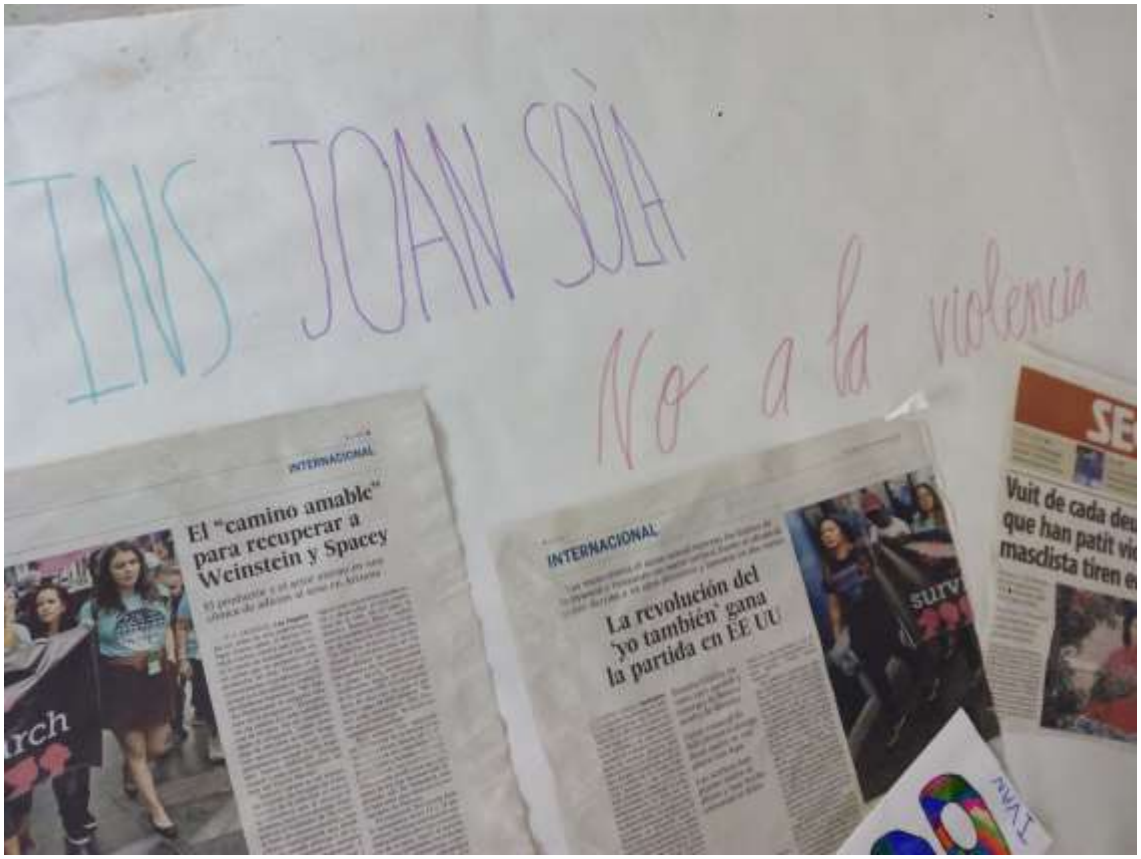

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Acte unitari #Me Too
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Professorat membre equip coeducació
Núm. d’objectiu associat	1,4,6
Temporització	20 novembre – 1 desembre
Espai educatiu	Tutoria, teatre, llengua, anglès, HMC, etc.
Nivell educatiu implicat	Tots els del centre
Materials elaborats	Cartell, vídeo, pòsters, fotografies
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Enllaços als videoclips de les cançons escollides Xarxa en general (obtenció d’informació) Pel·lícules en dvd per al cinefòrum
Metodologia i desenvolupament	
Cf. document adjunt	
Valoració	
Bona, així com la difusió feta.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

24 NOV 2017
INS Guindàvols
Dia internacional
contra la violència sexista
2a Marxa #MeToo
1r Concurs Coreos #MeToo
Institut
Guindàvols

Grup de treball "Coeducació a secundària"

ACTIVITATS AL VOLTANT 24 NOVEMBRE – DIVENDRES

DIA CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXISTA – CURS 2017 – 2018

Enguany l'equip de coeducació ha decidit que el nostre centre s'adhereixi al moviment internacional ***#Me too,*** que convida a dones de tot el món a denunciar casos d'abusos, agressió i assetjament masclista a Twitter. Tot i que aquest moviment va néixer el 1996 promogut per l'activista nord-americana T. Burke (Nova York - ***Girls for Gender Equity***), lamentablement està ara de rabiosa actualitat.

ACTIVITATS PREVISTES ABANS DEL 25 DE NOVEMBRE – SETMANA PRÈVIA

En una hora de la matèria **d'anglès**, el grup-classe treballarà el contingut de les lletres d'un conjunt de cançons (Beyoncé, J. López, C. Aguilera, etc) amb lletres reivindicatives que apareixen a l'annex 1.
En qualsevol cas, a l'espai tutoria i/o de les matèries de llengües (pròpies i estrangeres) es pot treballar el document sobre el 25 de novembre i un recull de cançons antic, que apareixen a l'annex 2.

EL MATEIX DIVENDRES 24 DE NOVEMBRE ACTE UNITARI #METOO-GUINDÀVOLS

8.15 - 9.15 9.15-10.15	classe normal
pati	
10.35-11.35	L'alumnat es quedarà a l'aula on tindria classe en aquella franja horària i sota la supervisió del professorat que tindria de forma ordinària farà la següent activitat: 1. Es visionaran els vídeos següents de creació pròpia Guindàvosl que recreen situacions quotidianes de violència sexista: STOP GENDER VIOLENCE: https://www.youtube.com/watch?v=zJNE0e4norI TÁPATE: https://www.youtube.com/watch?v=o-Q1fcvt7OM RECIBIDO: https://www.youtube.com/watch?v=BFU2ezuySvA 2. A partir dels vídeos es farà una reflexió per grups sobre què significa violència sexista i com ens hi podem posicionar. 3. Un equip de 2n Batx passarà per les aules a repartir un mocador de coll de color taronja per a cada alumne/a. 4. L'alumnat haurà de decidir un lema o frase de hashtag (similar o equivalent al hashtag #MeToo) de forma individual o per grups i escriure'l amb retolador al seu mocador de coll. L'alumnat pot portar retoladors per personalitzar encara més el mocador. 5. Un altre equip de 2n Batx passarà per les classes per fer fotografies dels mocadors ja decorats amb els hashtags i del procés de realització.
11.35-12.35	L'alumnat es quedarà a l'aula on tindria classe en aquella franja horària i sota la supervisió del professorat que tindria de forma ordinària i, quan se l'avisi, anirà sortint de forma esglaonada del centre amb els mocadors al coll segons l'horari aproximat: 11.35_1ESO 11.40_2ESO 11.45_3ESO 11.50_4ESO 11.55_BATX I CF (que s'hagin apuntat) S'iniciarà la 2a Marxa #MeToo-Guindàvols, segons la ruta que apareix aquí sota (ROIG), fins arribar al Pavelló Onze de Setembre.
12.35-13.45	Dins del Pavelló Onze de Setembre: 1. Lectura de manifest per part de representants de diferents cursos. 2. Visionat de les fotografies fetes durant el matí. 3. 1r CONCURS de coreografies #MeToo-Guindàvols. 4. Un jurat valorarà les actuacions i el públic (la resta d'alumnat) participarà en una votació popular via mòbil, per tal de determinar l'equip guanyador. 5. Es tornarà al centre per la ruta marcada (BLAU)

13.45-14.45	Ja a l’institut, per cursos (de 1ESO a 4ESO), l’alumnat penjarà els seus mocadors als estenedors del 1r pis i planta baixa (a la zona que es designarà per a cada curs).

MANIFEST CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXITSA 2017

Bon dia a tots i totes,

Avui 24 de novembre volem donar veu a les persones que tenen por de parlar sobre la violència que pateixen. Les Nacions Unides van declarar aquest dia, Dia Internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones. Un dia lliure de discriminació i sense violència.

MANIFEST PER LA DIADA CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Des de l'institut Guindàvols volem manifestar que qualsevol persona pot ser víctima i, per això, ens hem de posicionar contra la violència de gènere i no tenir por de les persones maltractadores.

A la història de la humanitat les dones hem estat en un lloc secundari i subordinat pel simple fet de néixer sent del sexe femení. Per això, a l'institut treballem els valors que defensen que tothom és igual sense importar el teu sexe, el teu origen, les teves creences o la forma amb què decideixes vestir o viure.

La violència no sempre és física. També es pot patir una violència psicològica, de marginació, discriminació o assetjament. Per això aquest 24 de novembre de 2017 volem llibertat per a totes les víctimes de qualsevol mena de violència.

Actualment hi ha moltes campanyes que volen ajudar a les persones que pateixen aquesta violència i frenar els maltractadors i denunciar la passivitat amb què moltes vegades la resta de nosaltres ho tolerem, fent-nos així també còmplices dels maltractadors.

Tenim present que no és un problema actual si no que és un problema que ve de molts anys enrere.

Estem preocupades perquè la violència sexista no deixa de créixer entre la gent més jove, ja que els maltractadors volen controlar la vida de la seva parella privant-la de la seva llibertat, és a dir, la manera en què vesteix, les amistats que te, les seves idees, on va, amb qui ho fa, etc. I això no ho podem tolerar.

Per això ens reunim avui aquest dia per donar força a les víctimes i per denunciar aquesta mena de violència, la violència sexista.

Avui més que mai, volem dir: #MeToo, #Nosaltres també volem que s'acabi #Nosaltres també diem PROU.

I ara us llegirem el manifest de l'Altaveu Juvenil de Lleida, al qual ens adherim i que sortirà aquest dissabte a tots els diaris:

Les noies ja n'estem tipes

Tipes de ser objectes de consum i d’agressions sexuals. Tipes de no ser cregudes i acusades de ser les responsables. Volem ser lliures i viure segures.

Les noies sortim de festa o anem pel carrer. Bebem o no bebem. Viatgem soles o acompanyades. Som nascudes aquí o fora. Som heteros o lesbianes o bis. Tenim parella o quelcom semblant o no en tenim. Som cis o trans. Però no som del tot lliures, ni estem del tot segures mai.

I n’estem tipes. De ser objectes de consum i d’agressions sexuals. Per coneguts o desconeguts. On sigui. De nit o de dia. N’estem tipes de ser xifres. I, sobretot, de ser no ser cregudes i acusades de ser les responsables.

La campanya #MeToo ens demostra que pel simple fet de ser llegides com a dones som preses potencials. Ens ensenyen a canviar de vorera, a no sortir soles de nit, a estar disponibles i a no utilitzar la violència. A ells, a utilitzar-la per mantenir els privilegis de masculinitat i a tractar-nos amb inferioritat.

La cultura del silenci que envolta les agressions sexuals i que fa que no es denunciïn la majoria d’elles, es deu a que estan normalitzades, a que si ho expliquem se’ns revictimitza i a que qui és còmplice no es mulli per por o per estar al costat d’ell. Perquè *Ells* ostenten el poder i nosaltres som les que rebem el judici constant: en l’abans (“com anaves vestida? t’ho vas buscar”), en el durant (“ja vas tancar prou les cames? Per què no t’hi vas resistir?”) i en el després (“però si està fent vida normal...”).

Tot el sistema està malalt de masclisme i misogínia. Ho hem vist en les darreres setmanes amb els testimonis d’agressions per part de Weinstein i a l’Estat espanyol seguint el procés judicial de La Manada. Per què és l’únic delicte on el focus es posa en el consentiment? És que et demanen si vas consentir que et robessin? No, perquè és la intenció, la vulneració de drets el que compta.

Prou. No ens enganyaran més. Volem ser lliures i viure segures.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

RECULL FOTOGRÀFIC

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Hipàtia d’Alexandria, víctima de la violència sexista
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	M. Teresa Quintillà
Núm. d’objectiu associat	1,2,4
Temporització	1r trimestre: 4 sessions (2 abans del 25 novembre; 2 després)
Espai educatiu	Hora lectiva (a l’aula) – matèria de Llatí
Nivell educatiu implicat	4ESO (llatí)
Materials elaborats	Fitxa visionat ÀGORA Guia didàctica exposició Solucionari guia didàctica
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Pel·lícula ÀGORA Plafons exposició (realitzats per alumnat de cursos anteriors al nostre centre)
Metodologia i desenvolupament	
Previa contextualització històrica del personatge d’Hipàtia d’Alexandria, s’ha visionat la pel·lícula ÀGORA. Després del visionat, l’alumnat ha hagut de respondre a la fitxa corresponent (cf. annex). A continuació s’ha penjat els plafons de l’exposició al passadís contigu a l’aula de 4ESO. L’alumnat, per parelles, ha pogut llegir i veure el contingut dels plafons i a continuació realitzar les activitats de la guia didàctica associada a l’exposició (cf. annex).	
Valoració	
Bona. És una activitat que ja s’havia dut a terme un parell de cursos enrere.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

LLATÍ 4ESO

NOM I COGNOMS:

CURS I GRUP:

1. Completa la següent fitxa cinematogràfica (cal que suprimeixis els fragments en cursiva)

Ágora [*any de realització*]

(país que ha realitzat la pel.lícula)

Direcció: **Guió**: **Fotografia**:

Muntatge:

Música: **Intèrprets principals**:

Distribuïdora: **Durada**: **Edat del públic al qual va adreçada:**

Valoració: *(de zero a 5 estrelles)*

2. En quin segle se situen els fets i en quin lloc?

3. El personatge d'Hipàtia va viure en aquell temps i fou famosa en diversos camps del saber, sabries anomenar-los?

4. Segons la informació que tenim, Hipàtia representa un símbol a Alexandria i ara, gràcies a la pel·lícula d'Amenábar, també ho és en el món occidental. De què creus que és símbol i per què?

5. Com es deia el pare de la protagonista i quin càrrec tenia?

LLATÍ 4ESO

6. A la pel·lícula podem veure una escena en què la protagonista dóna un mocador tacat de sang del seu cicle a Orestes, alumne seu que la pretén. És una escena que no deixa indiferent a ningú. Com expliques aquest fet?

7. Davo respon a la idea que tenies d'un esclau? Per què?

8. Ciril d'Alexandria va ser Bisbe i ha passat a la posteritat com a home sant. És la imatge que es desprèn del que es veu?

9. Busca informació sobre qui eren els parabolans.

10. La religió i la ciència són dos termes oposats? El cristianisme va matar la raó? La fe va en contra de la violència i dels drets de les dones? Cal que donis la teva opinió argumentada. (mínim 10 línies)

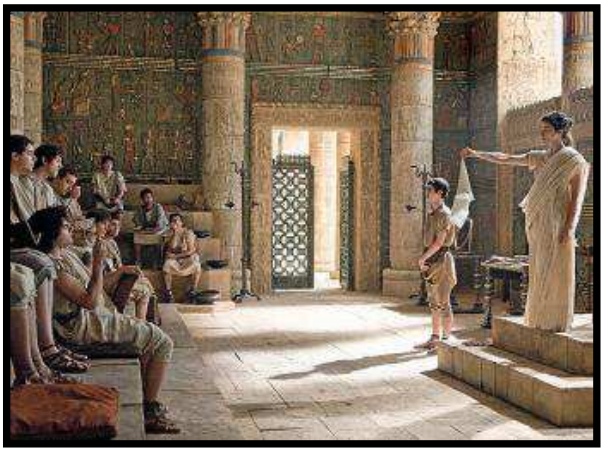

HIPÀTIA D'ALEXANDRIA. La científica i el seu món.

Activitats

Visita l'exposició de treballs de recerca que les vostres companyes i companys de 1r de Batxillerat han realitzat sobre el personatge d'Hipàtia d'Alexandria i que està exposada al passadís del primer pis. Amb la informació que apareix als plafons, resol les activitats que et proposem.

1. Relaciona la definició que et donem amb un nom propi que apareix al requadre i a l'exposició, escrivint el número corresponent a la casella adequada:

(**1**) HIDROSCOPI, (**2**) JULI CÈSAR, (**3**) ORESTES, (**4**) PTOLOMEU I SOTER, (**5**) SINESI DE CIRENE, (**6**) SUNIFRED LLOBET, (**7**) TEÓ D'ALEXANDRIA, (**8**) ALEXANDRE EL GRAN, (**9**) ALMAGEST, (**10**) APOL·LONI DE PERGE, (**11**) ASTROLABI, (**12**) CIRIL, (**13**) CLAUDI PTOLOMEU, (**14**) DINÒCRATES, (**15**) DIOFANT, (**16**) EUCLIDES, (**17**) FAR D'ALEXANDRIA

NOM	Definició
	Famós cabdill macedònic que fundà Alexandria i li'n donà el nom.
	Obra que conté el catàleg estel·lar més complet de l'antiguitat i que va ser utilitzat àmpliament pels àrabs i els europeus. S'hi descriu el sistema geocèntric i el moviment aparent de les estrelles i els planetes.
	Geòmetra grec famós dels segles II i III aC, autor d'una obra titulada *Cònica*, que Hipàtia va ensenyar i comentar.
	Instrument de navegació per mesurar l'altura del sol o de l'estrella polar; mitjançant una sèrie de càlculs els mariners podien saber la latitud a la qual es trobaven.
	Patriarca cristià d'Alexandria que instigà perquè Hipàtia fos assassinada.
	Autor de l'*Almagest*, obra comentada per Hipàtia.
	Arquitecte d'Alexandria.
	Matemàtic grec expert en àlgebra que va viure a finals del s. III, autor de l'*Aritmètica*, obra que Hipàtia va comentar i ampliar.
	Matemàtic grec, conegut actualment com el pare de la geometria. El seu treball més famós va ser "*Els Elements*" que s'ocupa de les propietats dels

	objectes geomètrics i dels nombres naturals i que Hipàtia va estudiar, ensenyar i editar.
	Una de les set meravelles del món antic, ubicat a Alexandria, que fou construït al s. III aC i que va estar en funcionament fins que dos terratrèmols l'enderrocaren al s. XIV.
	Invent d'Hipàtia, la veritable naturalesa del qual ens és desconeguda, però que pretenia utilitzar per pesar o mesurar la fluïdesa dels líquids juntament amb aplicacions mèdiques.
	El 47 aC, les seves tropes van incendiar la flota d'Alexandria, incendi que es va propagar al moll i va destruir una part de la biblioteca.
	Prefecte romà a Alexandria, antic alumne d'Hipàtia, sobre el qual ella exercia una gran influència.
	Fundador de la biblioteca d'Alexandria a principis del segle III aC.
	Un dels deixebles d'Hipàtia, que va arribar a ser bisbe de Teòpolis i que morí abans que ella. Gràcies a les seves cartes podem conèixer detalls de la vida d'Hipàtia.
	Català que va fer l'adaptació de l'atrolabi a la numeració llatina i la seva contrucció a Catalunya.
	Pare d'Hipàtia i director del Museu abans que ella.

2. Escriu els títols de les obres comentades per Hipàtia i dels seus invents i la disciplina o àrea de coneixement a la qual pertanyen a les columnes corresponents:

Núm	Títol de l'obra o invent	Títol de l'obra o nom de l'invent	Disciplina o àrea de coneixement
1.	Comentari de l'..... de Diofant d'Alexandria		
2.	Comentari de la *Cònica* D' Apol·loni de Perge		
3.	Comentari i edició dels d' Euclides		
4.	Comentari i edició de l'*Almagest* de Claudi Ptolomeu		
5.	Confecció d'unes		

6.	Invenció d'un nou model d'		
7.	Invenció d'un		
8.	Invenció d'un		

Títol d'obres i invents: ***Elements, Taules astronòmiques, hidroscopi, destil·lador, Almagest, Cònica, Aritmètica***

Disciplines: matemàtiques, astronomia, mecànica

3. Busca en aquesta sopa de lletres el nom de personatges relacionats amb la vida i obra d'Hipàtia. En total n'has de trobar 10.

U G O P A U L I N A E F A E F V T Y B I P
F S O C R A T E S E S C O L A S T I C I A
L O C I S E R M A O E M D I O F A N T A Y
E R O F N O R E S T E S R O N A E R L O A
S T R L S F A C A A T L I A F M S I R A P
M A I T E L E S I L P T O L O M E U Y U O
A R N O N M Y L I E V A N T R H V N M I L
C I R I L O I I M O E R O P M I E A I D L
I E A N Y T E A M E C R S M A P R A M E O
Q S E C E E Q N I R T R S M I A N S I L N
U T C O R O E L I A R U I M A T E I C E I
E N N O N Q E U C L I D E S O I T I A E C
P O A S T H O R T E N S I A R A G R S A I
C S I N E S I D E C I R E N E R E M R E A

4. Escriu en un mínim de 5 línies la teva opinió personal sobre el contingut de l'exposició.

HIPÀTIA D'ALEXANDRIA. La científica i el seu món.

Activitats

Visita l'exposició de treballs de recerca que les vostres companyes i companys de 1r de Batxillerat han realitzat sobre el personatge d'Hipàtia d'Alexandria i que està exposada al primer pis. Amb la informació que apareix als plafons, resol les activitats que et proposem.

1. Relaciona la definició que et donem amb un nom propi que apareix al requadre i a l'exposició, escrivint el número corresponent a la casella adequada:

(**1**) HIDROSCOPI, (**2**) JULI CÈSAR, (**3**) ORESTES, (**4**) PTOLOMEU I SOTER, (**5**) SINESI DE CIRENE, (**6**) SUNIFRED LLOBET, (**7**) TEÓ D'ALEXANDRIA, (**8**) ALEXANDRE EL GRAN, (**9**) ALMAGEST, (**10**) APOL·LONI DE PERGE, (**11**) ASTROLABI, (**12**) CIRIL, (**13**) CLAUDI PTOLOMEU, (**14**) DINÒCRATES, (**15**) DIOFANT, (**16**) EUCLIDES, (**17**) FAR D'ALEXANDRIA

NOM	Definició
Alexandre el Gran	Famós cabdill macedònic que fundà Alexandria i li en donà el nom.
Almagest	Obra que conté el catàleg estel·lar més complet de l'antiguitat i que va ser utilitzat àmpliament pels àrabs i els europeus. S'hi descriu el sistema geocèntric i el moviment aparent de les estrelles i els planetes.
Apol·loni de Perge	Geòmetra grec famós dels segles II i III aC, autor d'una obra titulada *Cònica*, que Hipàtia va ensenyar i comentar.
astrolabi	Instrument de navegació per mesurar l'altura del sol o de l'estrella polar; mitjançant una sèrie de càlculs els mariners podien saber la latitud a la qual es trobaven.
Ciril	Patriarca cristià d'Alexandria que instigà perquè Hipàtia fos assassinada.
Claudi Ptolomeu	Autor de l'*Almagest*, obra comentada per Hipàtia.
Dinòcrates	Arquitecte d'Alexandria.
Diofant	Matemàtic grec expert en àlgebra que va viure a finals del s. III, autor de l'*Aritmètica*, obra que Hipàtia va comentar i ampliar.
Euclides	Matemàtic grec, conegut actualment com el pare de la geometria. El seu treball més famós va ser "*Els Elements*" que s'ocupa de les propietats dels objectes geomètrics i dels nombres naturals i que Hipàtia va estudiar, ensenyar i editar.
Far d'Alexandria	Una de les set meravelles del món, ubicada a Alexandria, que fou construït al s. III aC i que va estar en funcionament fins que dos terratrèmols l'enderrocaren al s. XIV.
Hidroscopi	Invent d'Hipàtia, la veritable naturalesa del qual ens és desconeguda, però pretenia utilitzar-lo per pesar o mesurar la fluïdesa dels líquids juntament amb aplicacions mèdiques.
Juli Cèsar	El 47 aC, les seves tropes van incendiar la flota d'Alexandria, incendi que es va propagar al moll i va destruir una part de la biblioteca.
Orestes	Prefecte romà a Alexandria, antic alumne d'Hipàtia, sobre el qual ella

	exercia una gran influència.
Ptolomeu I	Fundador de la biblioteca d'Alexandria a principis del segle III aC.
Sinesi de Cirene	Un dels seus deixebles, que va arribar a ser bisbe de Teòpolis i que morí abans que ella.
Sunifred Llobet	Català que va fer l'adaptació de l'atrolabi a la numeració llatina i la seva contrucció a Catalunya.
Teó d'Alexandria	Pare d'Hipàtia i director del Museu abans que ella.

2. Escriu els títols de les obres comentades per Hipàtia i dels seus invents i la disciplina o àrea de coneixement a la qual pertanyen a les columnes corresponents:

Núm	Títol de l'obra o invent	Títol de l'obra o nom de l'invent	Disciplina o àrea de coneixement
1.	Comentari de l'..... de Diofant d'Alexandria	**aritmètica**	**MATEMÀTIQUES**
2.	Comentari de la *Cònica* D' Apol·loni de Perge	**Cònica**	**MATEMÀTIQUES**
3.	Comentari i edició dels d' Euclides	**Elements**	**MATEMÀTIQUES**
4.	Comentari i edició de l'*Almagest* de Claudi Ptolomeu	**Almagest**	**ASTRONOMIA**
5.	Confecció d'unes	**Taules Astronòmiques**	**ASTRONOMIA**
6.	Invenció d'un nou model de	**astrolabi**	**ASTRONOMIA**
7.	Invenció d'un	**hidroscopi**	**MECÀNICA**
8.	Invenció d'un	**Destil·lador**	**MECÀNICA**

<u>Títol d'obres i invents</u>: *Elements, Taules astronòmiques, hidroscopi, destil·lador, Almagest, Cònica, Aritmètica*

<u>Disciplines</u>: matemàtiques, astronomia, mecànica

3. Busca en la sopa de lletres el nom de personatges, lloc o conceptes relacionats amb la vida i obra d'Hipàtia. En total n'heu de trobar 10.

U	G	O	P	A	U	L	I	N	A	E	F	A	E	F	V	T	Y	B	I	P
F	S	O	C	R	A	T	E	S	E	S	C	O	L	A	S	T	I	C	I	A
L	O	C	I	S	E	R	M	A	O	E	M	D	I	O	F	A	N	T	A	Y
E	R	O	F	N	O	R	E	S	T	E	S	R	O	N	A	E	R	L	O	A
S	T	R	L	S	F	A	C	A	A	T	L	I	A	F	M	S	I	R	A	P
M	A	I	T	E	L	E	S	I	L	P	T	O	L	O	M	E	U	Y	U	O
A	R	N	O	N	M	Y	L	I	E	V	A	N	T	R	H	V	N	M	I	L
C	I	R	I	L	O	I	I	M	O	E	R	O	P	M	I	E	A	I	D	L
I	E	A	N	Y	T	E	A	M	E	C	R	S	M	A	P	R	A	M	E	O
Q	S	E	C	E	E	Q	N	I	R	T	R	S	M	I	A	N	S	I	L	N
U	T	C	O	R	O	E	L	I	A	R	U	I	M	A	T	E	I	C	E	I
E	N	N	O	N	Q	E	U	C	L	I	D	E	S	O	I	T	I	A	E	C
P	O	A	S	T	H	O	R	T	E	N	S	I	A	R	A	G	R	S	A	I
C	S	I	N	E	S	I	D	E	C	I	R	E	N	E	R	E	M	R	E	A

4. Escriu en un mínim de 5 línies la teva opinió personal sobre el contingut de l'exposició.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Participació al II Concurs Wisibilízalas
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Montse Rius i Mireia Gonell (Dept. Tecnologies) - matèria: informàtica
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	2,3,4,5
Temporització	1r i 2n trimestre
Espai educatiu	Matèria: informàtica
Nivell educatiu implicat	4t ESO
Materials elaborats	Pàgina web, pòsters en paper, presentació en diapositives
Materials i recursos usats (d’altri**)**	
Metodologia i desenvolupament	
L’alumnat de la matèria d’informàtica de 4t ESO ha participat en la 2a edició del Concurs Wisibilízalas, organitzat pel Departament de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions de la Universitat Pompeu Fabra, i la Unitat d’Excel·lència María de Maeztu. L’objectiu principal d’aquesta iniciativa era lluitar contra els estereotips que associen el treball en tecnologia en particular, amb el gènere masculí. Per això, l’alumnat participant, distribuït per equips, va crear una pàgina web en la qual van descriure la carrera (biografia, resultats destacats, curiositats...) de dues dones locals contemporànies que treballen en l’àmbit de les TIC. Aquest treball ha quedat recollit en la web: https://sites.google.com/institutguindavols.cat/dones-tic-terres-ponent/inici	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Molt bona i, a més, tres equips del centre han entre els Top10 en la classificació final. Es proposa repetir-ho el curs vinent i incorporar-ho com una activitat pròpia de la matèria.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

MATERIALS REALITZATS

Es poden consultar a:

https://sites.google.com/institutguindavols.cat/dones-tic-terres-ponent/inici

Concepció Roig Mateu

No he fet mai res de menys ni de més pel fet de ser dona, és a dir, de fet no ho he pensat mai.

Concepció Roig va néixer l'any 1962 a Cubells (Lleida). Des de la seva adolescència li agradava la física i les matemàtiques per això es va decantar per els estudis d'informàtica. Concretament, es va Llicenciar en Informàtica a la Universitat Autònoma de Barcelona. Després, va cursar el màster i doctorat en la mateixa universtat, els anys 1996 i 2002, respectivament.

Des de 1992 és professora del Departament de Ciències de la Computació de la Universitat de Lleida. Els seus interessos actuals de recerca inclouen sistemes paral·lels i distribuïts, modelització d'aplicacions paral·leles, models de tasques gràfiques, mapes estàtics, algoritmes de mapeig de tasques i optimització de les aplicacions de transmissió.

VIDA PROFESSIONAL, RECERCA, ARTICLES I PARTICIPACIONS

Lluïsa F. Cabeza Fabra

Quan vaig començar era jove i al ser una dona enginyera costava molt que homes des segons quina edat i càrrec fins i tot t'expliquessin. Tinc una anècdota. Un cop que vaig anar a una reunió a Paris, la gent de la taula em tractava com la secretària d'un jefe hipotètic meu i jo sempre els deia que jo no tenia jefe, que jo era qui representava la meva institució.

Lluïsa F. Cabeza Fabra, neix a Barcelona, on hi passa tota la seva infància i adolescència. En la seva etapa universitària, estudia dues enginyeries a l'Institut Químic de Sarrià, un màster i un doctorat. Un cop acaba aquests estudis, fa un post-doctorat als Estats Units i un any després accedeix a la universitat de Lleida on hi exerceix com a professora fins avui en dia.

Al llarg de la seva trajectòria laboral rep diversos premis, alguns en docència i d'altres en recerca, també representa a Espanya en diferents organismes europeus i internacionals.
La seva recerca actual busca la manera d'optimitzar el recursos energètics existents i com educar la gent a canviar hàbits energètics.

VIDA PROFESSIONAL, RECERCA, ARTICLES I PARTICIPACIONS

Magda Valls Marsal

Les empreses quan busquen alumnes per fer pràctiques demanen un perfil d'enginyers informàtics dones perquè als grups de treball és molt important que estiguen equilibrats i que hi hagi tots els punts de vista i sensibilitats.

Magda Valls Marsal és l'actual cap d'estudis de l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de LLeida. Matemàtica de titulació, pensava dedicar-se a la docència a l'Educació Secundària Obligatòria però es va incorporar a treballar a la Universitat de Lleida (UdL). Va fer la tesis doctoral a la Universitat Politècnica de Catalunya en l'àmbit de les matemàtiques aplicades a la informàtica.

El curs 2015/2016 els seus estudiants van decidir que era la millor docent per rebre la distinció Docent EPS "Joan Gimbert" a la qualitat de la docència.
La seva recerca actual es basa en la codificació de les dades personals en les compres on-line i en desenvolupar un sistema de vot a través de la xarxa.

VIDA PROFESSIONAL, RECERCA, ARTICLES I PARTICIPACIONS

Universitat de Lleida
Escola Politècnica Superior

Universitat de Lleida
Departament de Matemàtica

Universitat de Lleida
Grup de Recerca
Criptografia i Grafs (C&G)

Magda Valls Marsal

Les empreses quan busquen alumnes per fer pràctiques demanen un perfil d'enginyers informàtics dones perquè als grups de treball és molt important que estiguen equilibrats i que hi hagi tots els punts de vista i sensibilitats.

Magda Valls Marsal és l'actual cap d'estudis de l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de LLeida. Matemàtica de titulació, pensava dedicar-se a la docència a l'Educació Secundària Obligatòria però es va incorporar a treballar a la Universitat de Lleida (UdL). Va fer la tesis doctoral a la Universitat Politècnica de Catalunya en l'àmbit de les matemàtiques aplicades a la informàtica.

El curs 2015/2016 els seus estudiants van decidir que era la millor docent per rebre la distinció Docent EPS "Joan Gimbert" a la qualitat de la docència.
La seva recerca actual es basa en la codificació de les dades personals en les compres on-line i en desenvolupar un sistema de vot a través de la xarxa.

VIDA PROFESSIONAL, RECERCA, ARTICLES I PARTICIPACIONS

Universitat de Lleida
Escola Politècnica Superior

Universitat de Lleida
Departament de Matemàtica

Universitat de Lleida
Grup de Recerca
Criptografia i Grafs (C&G)

M. Teresa Alsinet Bernadó

Les dones ens hem de creure que som bones per a cursar les enginyeries.

M. Teresa Alsinet Bernadó va néixer a Lleida l'any 1965. Va estudiar al col·legi Sagrada Família i després a l'institut Joan Oró de la mateixa ciutat. Una vegada va acabar la Llicenciatura en Informàtica a la Universitat Politècnica de València va marxar a estudiar a França gràcies a una beca. Una vegada allí, va cursar un diploma d'estudis avançats a l'Institut Nacional de Ciències Aplicades.

Poc després es va incorporar a la Universitat de Lleida com a ajudant de professor i va fer la tesi doctoral sota la direcció del doctor Lluís Godo. Actualment és la directora del Departament d'Informàtica de l'Escola Politècnica Superior de la UdL i la seva recerca busca la manera d'aprofitar les dades que es generen de les xarxes socials. Destaca que, malgrat els pics de feina, pot compaginar la vida laboral amb la vida personal i familiar.

VIDA PROFESSIONAL, RECERCA, ARTICLES I PARTICIPACIONS

Universitat de Lleida
Escola Politècnica Superior

Universitat de Lleida
Grup de Recerca
Intel·ligència Artificial

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Xàt amb una astrònoma
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Anicet Cosialls i Marta Rodríguez
Núm. d’objectiu associat	2,3,4
Temporització	2 sessions al 2n trimestre al mes de febrer (6 i 7 de febrer)
Espai educatiu	Aula ordinària: Matèries de Ciències socials (1ESO) i Física (1batxA)
Nivell educatiu implicat	1ESO 1BATX Científic-tecnològic
Materials elaborats	Registre de la conversa / xat
Materials i recursos usats (d’altri**)**	no

Metodologia i desenvolupament

La presència de dones en certes àrees científiques, com la Física i les enginyeries, és molt inferior a la dels homes. Aquesta desigualtat és patent en l'elecció dels estudis per part de les nenes ja des dels nivells d'ensenyament mitjà. Amb l'objectiu d'aconseguir l'accés i la participació plena i equitativa en la Ciència, la igualtat de gènere i l'assumpció de la importància en la societat de les dones i les nenes, l'Assemblea General de les Nacions Unides va proclamar el 11 de febrer de cada any com el Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència.
Per aquest motiu, la Comissió Dona i Astronomia de la Societat Espanyola d’ Astronomia per celebrar el Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència i amb la intenció de visibilitzar a les nostres investigadores i que, a més, les nenes tinguin científiques referents en el món de l'Astronomia va organitzar l’ activitat: Xat amb una astrònoma.
Els alumnes de 1r d’ESO A i de 1r de batxillerat van participar activament en l’ activitat i van conèixer en primera persona com és l’ activitat professional d’ una astrònoma.

Valoració

Bona. Convindria repetir-la el curs vinent i fer-la extensiva a altres grups.

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

REGISTRE DEL XAT
Details:
Date: 2/7/2018 7:43:32 AM
Operator: No operator
Website: /w/11FMujerYAstro
Source: Direct
Rating: No Rating
Phone Number:
Email:

[2/7/2018 7:43:32 AM] Visitor said:
buenos dias

[2/7/2018 7:43:32 AM] Visitor joined the chat

[2/7/2018 7:43:49 AM] Visitor said:
Hola

[2/7/2018 7:43:53 AM] Olga joined the chat

[2/7/2018 7:44:00 AM] Olga said:
Buenos días

[2/7/2018 7:44:46 AM] Visitor said:
me llamo Stefania, soy del Instituto Guindàvols de Lleida

[2/7/2018 7:45:35 AM] Visitor said:
¿Cómo se llega a ser una astrónoma profesional?

[2/7/2018 7:45:46 AM] Olga said:
Hola Stefania

[2/7/2018 7:46:07 AM] Olga said:
Hay que estudiar la carrera de física o matemáticas, y luego hacer una tesis doctoral

[2/7/2018 7:46:47 AM] Visitor said:
¿ Cuando fue la primera vez que miraste el cielo con un telescopio?

[2/7/2018 7:49:07 AM] Olga said:
Estaba en la carrera, vi la luna y una nebulosa

[2/7/2018 7:49:29 AM] Olga said:
La luna me pareció preciosa, pero la nebulosa me decepcionó un poco. Las fotos que se ven en los libros (o ahora en internet) son mucho más bonitas

[2/7/2018 7:50:24 AM] Visitor said:
¿ En que tipos de proyectos ha estado trabajando usted últimamente?

[2/7/2018 7:51:23 AM] Olga said:
Estoy intentando saber cómo evolucionan las estrellas como el Sol

[2/7/2018 7:51:37 AM] Olga said:

Saber cómo cambian de forma al final de sus vidas.

[2/7/2018 7:51:57 AM] Olga said:
Podéis mirar "nebulosa planetaria" en internet. El Sol terminará así!

[2/7/2018 7:54:11 AM] Visitor said:
En nuestro instituto tenemos un telescopio y una vez observamos la nebulosa planetaria del anillo y también nos decepcionó. En que observatorios astronómicos has trabajado?

[2/7/2018 7:56:48 AM] Olga said:
Yo trabajo en el observatorio de la costa azul, en Niza. Y antes estuve en INTA, en Madrid

[2/7/2018 7:57:01 AM] Olga said:
Pero he observado con telescopios en Canarias, Chile, Estados Unidos y Australia

[2/7/2018 7:59:01 AM] Visitor said:
En el 2005 tres exalumnos de nuestro instituto, ganaron el premio Catch a star y viajaron a Paranal para ver el telescopio VLT

[2/7/2018 8:00:11 AM] Olga said:
Qué suerte!!!

[2/7/2018 8:01:18 AM] Visitor said:
¿ Te has sentido alguna vez discriminada profesionalmente por ser mujer ?

[2/7/2018 8:03:45 AM] Olga said:
Abiertamente no, pero he sentido que alguna vez valoraban más lo que decían los hombres... por ser hombres

[2/7/2018 8:05:20 AM] Visitor said:
¿ Crees que se debería impartir astronomia en la secundaria ?

[2/7/2018 8:07:06 AM] Olga said:
Sí!!!!!

[2/7/2018 8:07:21 AM] Olga said:
Creo que hay una falta de cultura en astronomía muy fuerte

[2/7/2018 8:07:39 AM] Olga said:
Por eso es tan fácil convencer a alguna gente de teorías absurdas como que la Tierra es plana

[2/7/2018 8:08:10 AM] Visitor said:
¿ Crees que estamos solos en el universo ?

[2/7/2018 8:09:18 AM] Olga said:
Yo creo que no. Lo que creo que es difícil es encontrar esa otra vida

[2/7/2018 8:09:52 AM] Olga said:
Habría que ver si somos capaces de entender que otros seres que pueden ser muy distintos a nosotros son seres vivos también

[2/7/2018 8:10:41 AM] Visitor said:
¿ Cuales son los retos más importantes de la astronomía?

Grup de treball “Coeducació a secundària”
[2/7/2018 8:11:24 AM] Olga said:
Ahora mismo el descubrimiento de las ondas gravitacionales nos está abriendo un mundo que casi no sabemos ni como explorar

[2/7/2018 8:11:43 AM] Olga said:
Y por supuesto, la gran pregunta que me acabáis de hacer sobre si hay vida en otros lugares

[2/7/2018 8:13:30 AM] Visitor said:
Muchas gracias en nombre de mis compañeros/as, ha sido un placer hablar con usted. ☺

[2/7/2018 8:13:55 AM] Olga said:
Gracias a vosotros, y espero que salgan científicas de vuestra clase ☺

[2/7/2018 8:14:00 AM] Olga said:
Y también científicos ☺

[2/7/2018 8:14:19 AM] Visitor left the chat

[2/7/2018 8:14:19 AM] Olga left the chat

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Núria Salan ens visita
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Anicet Cosialls
Núm. d’objectiu associat	2,3,4
Temporització	1 sessió – xerrada / conferència // 22 de febrer
Espai educatiu	Tutoria - Biblioteca
Nivell educatiu implicat	2ESO AB 2BATX AB
Materials elaborats	Registre fotogràfic de la conferència
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Presentació en diapositives de la pròpia conferenciant
Metodologia i desenvolupament	
En el marc de les activitats al voltant del Dia internacional de la nena i la dona a la ciència, s’ha convidat a la Dra. Núria Salán, professora de l'ESEIAAT en el Campus de la UPC a Terrassa i Presidenta de la Societat Catalana de Tecnologia, que ha fet una xerrada-conferència d’una hora de durada sobre la presència de les dones al món de la tecnologia: història i perspectives. En acabar la conferència, s’ha obert un debat amb la conferenciant en què algunes alumnes han participat activament.	
Valoració	
Molt bona: la conferència ha estat dinàmica i interessant.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària”
RECULL FOTOGRÀFIC

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	La Ventafocs que no volia menjar anissos
Curs acadèmic	2017-18
Centre (on s’ha dut a terme)	INS JOAN SOLÀ
Professorat responsable (nom o càrrec)	JUDITH JUSTRIBÓ, GEMMA TORRENT
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1,4,7,
Temporització	2n trimestre, al voltant del 8 de març
Espai educatiu	Llengua catalana
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	1r ESO
Materials elaborats	Conte, debat
Materials i recursos usats (d’altri**)**	conte escrit
Metodologia i desenvolupament	
S’ha explicat un conte a tots els grups de primer d’ESO. Després s’ha fet un debat, primer en petits grups i després s’ha posat en comú. L’activitat s’ha divulgat a través de la web del centre, del facebook i del twitter.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Es valora molt positivament, l’alumnat han respost molt bé i s’han mostrat mol interessats. Proposem continuar dins aquesta línia de treball.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària”
RECULL FOTOGRÀFIC

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

Grup de treball “Coeducació a secundària”

PROPOSTA DIDÀCTICA

Nom de l'activitat "La ventafocs que no volia menjar anissos"	
Nivell educatiu	1r ESO
Àrea de coneixement	Llengua catalana

Preparació de l'activitat:
Les dues professores de llengua catalana van acordar que, en commemoració del Dia Internacional de la Dona es faria una activitat per als 4 grups de primer d'ESO. Es tractava d'explicar el conte "La ventafocs que no volia menjar anissos" i, posteriorment fer un debat a l'aula.
Descripció de l'activitat:
S'ha contat un conte als diferents grups de primer d'ESO. Es tracta d'una adaptació del conte "La cenicienta que no quería comer perdices". S'ha aprofitat un text que la narradora ja havia traduït al català uns anys enrere.La narradora duia una maleta amb *atrezzo* per tal de fer-lo més comprensible. Concretament portava dos mocadors de color lila, un ventall lila, unes sabes de taló molt alt i una capsa amb anissets per repartir-los entre l'alumnat. S'ha treballat el vocabulari i s'ha mirat de treure la moralina del conte, la qual anava relacionada amb la igualtat de gènere. El conte s'ha dedicat a les dones que han patit la violència de gènere. Després del debat s'ha demanat als nois i noies de la classe que provessin de caminar amb les sabates altes.
Durada:
L'activitat s'ha realitzat al llarg d'una hora de classe.
Material:
El conte amb les pertinents acotacions.
Divulgació de l'activitat:
L'activitat s'ha divulgat a través de la web del centre, facebook i twitter.

LA VENTAFOCS QUE NO VOLIA MENJAR ANISSOS

La Ventafocs tenia moltes moltes ganes d'anar a ballar i....malgrat que la seva marastra no li volia deixar anar... es va escapar quan tothom dormia i se n'hi va anar. I, en ser l'endemà, després d'una gran nit de festa...no se'n recordava de res. Ja us ho podeu imaginar, havia begut una mica massa i....això que passa...portava una ressaca impressionant, històrica... Sabeu a quina hora havia arribat?....sí, efectivament, ho heu encertat, a les 12 però no a les 12 de la nit sinó a les 12 del migdia següent.

S'acabava d'agitar, el cap li rodava i tenia la boca seca... quan va sentir que sonava el timbre de casa...

Eren dos homes que la venien a veure i portaven una sabata de vidre...ja la veieu, de taló d'un pam i molt estreta de la punta.(es mostra) Li van dir que se l'emprovés perquè buscaven la noia a qui anés bé aquella sabata. La buscaven perquè la noia que aconseguís calçar-se-la seria la que es casaria amb el príncep.

La veritat és que a ella li va costar bastant embotir-se-la, tot s'ha de dir. Però fent una mica de força i contenint la respiració dissimuladament va poder posar-se la sabata del 36 de manera que els dos missatgers del príncep van marxar convençuts que ella era la noia que es casaria feliçment amb el príncep.

La nostra Ventafocs, però, no sabia fins a quin punt havia posat la pota, de fer, jo diria més, s'havia posat de peus a la galleda. No us preocupeu, més tard ho entendreu.

I ES VA CASAR AMB EL PRÍNCEP, i com n'estava de contenta. No us ho podeu imaginar. A més, era l'enveja de tothom, de les seves geloses germanastres i de la madrastra, tothom volia haver estat al seu lloc.

Resulta que al príncep li encantaven els anissos, i sempre, després de cada menjada li demanava a la seva esposa, vull dir a la Ventafocs, a la nostra Ventafocs, que li n'oferís alguns. El problema és que a ella li repugnaven aquests dolços, només d'olorar-nos ja li venien ganes de vomitar.

Sabeu què són els anissos? (es mostren) Mireu...vigileu, però, perquè són uns dolços que no agraden a tothom... potser no tots sou com el príncep i no us acaben d'agradar.

Bé, tornem-hi, ...Cada dia, la Ventafocs oferia anissets al príncep ... se'n passava d'hores buscant els més grans, els més petits, els de colors diferents...!!!

Però el príncep sempre estava de mal humor.

-Aquests anissos deuen estar caducats, tenen regust!

-Aquests d'avui són molt durs, què vols, que em caiguin les dents?

-Aquests de color blau no són anissos, on els has comprat?

I mai no ho encertava. Però ella no desistia i voltava i voltava esmaperduda per tota la ciutat d'una confiteria a una altra.

Però això no és el pitjor, no. Per complaure al príncep havia de dur posades sempre (fins i tot per casa) aquelles maleïdes sabates de vidre, d'un pam de taló, tan estretes de la punta ...

Li feina un mal l'esquena. Rotundament, no hi sabia caminar pas. I mireu que havia assajat força. (la narradora es posa les sabates i va caminat mentre parla)

-Això és horrible!

No hi ha manera de posar l'esquena recta, de vegades caus enrere i de vegades caus endavant i l'esquena es va inclinant i ... al final del dia... tens un mal humor que no saps d'on et ve i resulta que és del mal de peus i d'esquena. I, a més, són tan estretes que t'apreten els dits. I la planta del peu se't va aixafant (la narradora mostra la planta del peu).

Ho sabíeu que a la planta del peu s'hi reflecteixen tots els òrgans del cos?

I la Ventafocs cada dia es trobava més malament: malalta, deprimida, perduda... fins que un dia...va decidir parlar-ne.

I el primer que li va venir al cap va ser cridar ben fort: MERDA!!!, Sí, ho heu sentit bé , MERDA, MERDA, MERDA!!!!

-Quin pal, quin rotllo de príncep, de sabates i d'anissos!!!

Però, sabeu què li va dir la gent???

Veïna moderna: "no et queixis tant de les sabates, el meu príncep és modern i li agrada que em posi unes plataformes de mig metre"

Amiga de la infantesa. " què dius noia, la sort que has tingut, és tan guapo..."

Madrastra: "què més vols? Una morta de gana com tu, des que t'hi vas casar no et falta de res, tens una casa gran, una cuina moderna, et compra joies i vestits... no estàs mai contenta. És que ja joventut d'avui en dia...no us mereixeu res".

Així que la Ventafocs cada dia estava més confosa amb els comentaris de la gent i va deixar de parlar-ne, d'explicar els seus problemes. Només tenia el seu "estimat" príncep, l'esquena torta, els peus aixafats i el cor destrossat.

Fins que un dia, mentre esperava a la cua de la confiteria per comprar aquells odiats anissets per al príncep.... Qui és l'última?, va dir. I mentre esperava...com deia, va tenir la sort de VEURE'S A ELLA MATEIXA. I li van agafar unes ganes de riure, de riure-se'n d'ella mateixa, i va pensar com n'havia estat d'innocent pensant que un príncep la salvaria. Després de tants anys de viure amb un príncep se'n va adonar que els prínceps no et salven... ni tampoc els camioners, ni els diskjokeys, ni les pastisseres...

...i va deixar de sentir-se culpable, es va perdonar i es va adonar que l'única capaç de salvar-se és..... (ho sabeu?) UNA MATEIXA.

Així que la Ventafocs va dir PROU.(dir-ho fort i amb convenciment) A veure si ho sabem dir tots, nois i noies... 1, 2 , 3: PROU. (La narradora demana que cridin ben fort unes quantes vegades)

Sabeu què va passar després que la Ventafocs pronunciés la paraula PROU? Doncs que va aparèixer una fada molt rara. No sé si ho sabíeu però les fades són grassonetes, peludes, molt morenes, porten les ungles molt llargues i viuen, sabeu on viuen? Doncs viuen dins de nosaltres mateixes, només surten, però, quan diem ben fort:

PROU!

I quan la fada va veure la Ventafocs, la va abraçar ben fort, així (la narradora abraça alguna noia/nena del públic) i la Ventafocs es va sentir tan bé, tan ben recollida que li van venir unes ganes de plorar... i va posar-se a plorar. I tant com va plorar ... va plorar fluixet, però molta estona, i es va adonar que feia molt de temps que no plorava..

I sabeu per qui plorava?

Doncs ara us ho diré...

Va plorar pel príncep, per tants anissos, per les sabates de vidre..., per l'amiga moderna... (que potser no era tan bona amiga)

Va plorar per tot plegat.

Després va seguir plorant pel seu pare, que no la va tractar mai bé, i per la madrastra, que mai no se l'havia estimat gaire, i per les seves germanastres, que estaven molt frustrades perquè no els cabia la talla 38 del Zara i perquè feien un 42 de peu...

VA PLORAR I PLORAR..

Pel dia que va nàixer...

Fins i tot per les seves vides anteriors..

I quan va haver acabat de plorar....ES VA SENTIR MILLOR QUE MAI

Però es va sentir tan BUIDA...vull dir buida per dins. (I LI VA AGAFAR UNA POR...UNA POR QUE S'ESTREMIA TOTA)

Va pensar que ara s'hauria d'anar omplint de coses boniques. Sort en tenia que la fada estava del seu costat.

El primer que va fer ... sabeu què va ser? Doncs, va deixar el príncep, no us penseu que li va costar molt. Eren tants anys al seu costat...

Després va llençar les sabates i tots els anissos que va trobar per casa. I es va prometre que no tornaria a visitar una confiteria en sa vida.

I un cop es va quedar sola va descobrir que volia gaudir del seu cos que tan castigat havia estat. I va descobrir el tai chi, que et fa sentir molt lliure. I allí no importa quin número de peu calces, ni si peses 80 quilos, ni si mesures metre 80 o tens 80 anys.

I allí s'hi va trobar altres éssers, com ella, sortits dels contes més tradicionals.

I es va trobar a la rateta presumida, que s'havia engreixat molt perquè pagava la seva ansietat menjant hamburgueses i patates fregides tot i que ara lligava més...

També es va trobar la bella dorment i la Blancaneus, que s'estaven despertant (o, més ben dit, desintoxicant)

I la caputxeta vermella, a qui li havia sortit violent el caçador...

Però també es va trobar Pinotxo, que ja n'estava fart de les seves pròpies mentides i que començava a sospitar que la veritat és necessària...i molt, per ser lliures.

Mireu, a base de fer tai chi van anar sentint-se cada cop més lliures i això els va permetre anar realitzant els seus propis somnis, tot ajudant-se entre si. I així va ser com la Ventafocs va decidir muntar un cabaret restaurant vegetarià. Es deia "D'harmonia, me'n sobra". Era un local petit on, abans de menjar, es feia tai chi i, d'aquesta manera, tot tenia millor gust i es menjava relaxadament.

I ara tots aquests personatges estan entusiasmats d'haver-se conegut encara que, sobretot les dones, estan també molt enfadades pel paper que han hagut de representar en els contes tradicionals. Si us hi fixeu bé sempre els ha tocat fer de nenes o noies passives que esperaven el seu príncep blau, aquell que després, com a la Ventafocs del nostre conte, les matarà d'avorriment.

S'ha acabat, PROU! Havien dit els nostres personatges (la rateta presumida, la bella dorment, la Blancaneus, la caputxeta vermella...)i altres, segur que en coneixeu més...

I vet aquí que es van disposar a escriure un nou conte. Començava així:

Hi havia unes dones que no estaven soles i a qui no agradaven els anissos però, en canvi, sí que els agradava fer tai chi i el menjar vegetarià...

Bé, potser no cal que continuï ja que tothom podria continuar-lo a la seva manera, segons els seus somnis... Aquí podríem acabar encara que...ja ho sabeu... els finals no existeixen del tot sinó que tot continua...

A la Ventafocs li va anar molt bé amb el Cabaret- Restaurant vegetarià i ha contractat un munt de col.legues. Ara l'obre fins i tot de nit, fins a altes hores de la matinada.

I als altres personatges, sabeu com els ha anat a la vida?

Doncs la rateta presumida ara viu sola i feliç (i s'ha aprimat). Se n'ha cansat de tantes hamburgueses i ha descobert com en són de bones les amanides.

La bella dorment i la Blancaneus ja no necessiten tantes pastilles i s'han fet molt amigues.

I Pinotxo continua buscant la veritat.

La madrastra ara fa de cuinera al restaurant vegetarià, ja sabeu aquell que es diu "D'harmonia, me'n sobra". I també s'ha afeccionat al tai chi.

I la fada continua apareixent cada vegada que una dona diu...

PROU (ho diu tothom del públic)

I AQUÍ S'ACABA EL CONTE O... COM S'ACOSTUMA A DIR... CONTE CONTAT... JA S'HA ACABAT.

(Un aplaudiment, si us plau)

Gràcies per la vostra atenció.

DEBAT. PROPOSTA DIDÀCTICA.

1. Les autores d'aquest conte són: Myriam Cameros y Nunila López.
El títol original és: "La cenicienta que no quería comer perdices". El podeu trobar il.lustrat a la xarxa (només cal escriure a google el títol) o bé a les llibreries. Hi he fet, però, alguns canvis. Quins? Per què creieu que els he fet?

2. Tots els contes tenen una moralina final, és a dir, volen ensenyar alguna cosa. Què vol ensenyar aquest?

3. Les autores d'aquest conte el van dedicar a totes les dones valentes que volen canviar la seva vida i també a aquelles dones que l'han perdut. Jo el vull dedicar, a part del meu fill i de la meva filla, a tots els nens i nenes de l'escola Pràctiques I. A qui més el podríem dedicar? A qui el dedicaries tu?

4. Pensem entre tots un nou final. Cal que hi incorporem els nostres somnis i hobbies personals i que fem volar la imaginació.
5. Per què penseu que jo avui m'he posat un mocador lila, per venir a contar aquest conte?
6.

NORMES QUE CAL COMPLIR DURANT L'EXPLICACIÓ DEL CONTE.

1. Cal estar en silenci durant tota la narració. Si la narradora pregunta i es vol contestar, cal aixecar la mà i parlar, si se't dóna la paraula.
2. No podeu parlar entre vosaltres ja que us perdreu (també és perquè és de mala educació)
3. No es poden preguntar les paraules que no s'entenguin sinó que s'ha de continuar escoltant, segur que en podreu deduir el significat.
4. Al final cal que aplaudiu (tant si us ha agradat com si no, ja que la narradora s'hi ha esforçat i l'aplaudiment és la seva paga)

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Acte Unitari 8 març
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Equip de Coeducació i professorat tutor
Núm. d’objectiu associat	2,3,4,6,7,8
Temporització	Tres setmanes prèvies al dia 8 de març de 2018
Espai educatiu	Tutoria, llengua anglesa, ciències socials, llatí i grec, teatre
Nivell educatiu implicat	Tots els del centre (ESO, Batxillerat i CFGM-S)
Materials elaborats	Guia didàctica pel·lícula “Figuras ocultas” (anglès i català) Guia didàctica pel·lícula “Las sufragistes” (anglès i català) Plafons exposició “Fight for Rights” Plafons exposició “Discursos per canviar el món” Guió i imatges de la performance teatral Recull de discursos reivindicatius Cartells del concurs de cartells 8 de març
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Banc de dades a la xarxa, guia didàctica “Les sufragistes” (català) de Cine Escola
Metodologia i desenvolupament	
Cf. document explicatiu adjunt	
Valoració	
Bona. Inclosa la repercussió als mitjans de comunicació.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Institut Guindàvols

V CONCURS DE CARTELLS 8 de març

BASES DEL CONCURS

L'Institut Guindàvols convoca el **5è Concurs de Cartells commemoratius del 8 de març, Dia internacional de les dones**, per al 2018, per tal de motivar i incentivar la visualització de la participació de les dones en tots els àmbits de la societat, com un pas més en el procés cap a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

US ANIMEM A PARTICIPAR-HI!

Les bases:

1. Es tracta de dissenyar un cartell commemoratiu del 8 de març, Dia internacional de les dones, per al 2018.
2. El cartell haurà de fer referència a *Què celebrem cada 8 de març, Dia internacional de les dones.*
3. El cartell pot utilitzar qualsevol tècnica, incloses les eines informàtiques (programes d'edició d'imatges) i haurà d'incloure
   - la frase **8 de març. Dia internacional de les dones 2018**
   - el lema **Llibertats: femení i plural**
   - el nom **Institut Guindàvols**
   - el logo del centre, que estarà a l'abast al Moodle de coeducació.

   Institut Guindàvols
4. Hi podrà participar qualsevol alumna/e matriculat al centre, dintre de la categoria que li correspongui:
   - Categoria A: 1r, 2n i 3r ESO
   - Categoria B: 4t ESO, Batxillerat, CAGS i Cicles formatius.
5. La data màxima de **lliurament** serà el **dilluns 5 de març**
6. Format: jpg amb la proporció de DN-4 i resolució de 300 dpi
7. L'arxiu s'ha d'enviar amb pseudònim i indicació del curs al qual pertany l'alumna/e a l'adreça **coeducació@institutguindavols.cat**
   Per exemple: Llunadedrap_2ESOA

   Paral·lelament es lliurarà a consergeria un sobre petit, que portarà a l'exterior el pseudònim i el curs al qual correspon; a l'interior hi figuraran el nom i cognoms de l'autor o autora.
8. **Criteris de valoració**: Les persones membres del jurat tindran en compte el disseny i la fidelitat a la temàtica proposada, l'originalitat, l'impacte mediàtic i la incorporació d'aspectes innovadors.
9. **Premis i jurat**: Hi haurà per a cadascuna de les categories un únic premi d'un **xec regal per material escolar**. Si es dóna el cas que els treballs presentats no es troben a l'alçada en quant a qualitat, el premi podrà ser declarat desert. El jurat estarà format per membres de l'equip de coeducació i el seu veredicte serà inapel·lable.

El **lliurament de premis** es farà en un acte solemne que se celebrarà aprofitant el dia de lliurament del premi del concurs literari Carme Ribes. Fins llavors els treballs presentats s'exposaran al primer pis del centre.

MOSTRA DE CARTELLS

Institut Guindàvols
8 De MARÇ
Dia internacional de les dones 2018
Institut Guindàvols
Llibertats: femení i plural

ACTES ACTIVITATS DIA INTERNACIONAL DE LES DONES - 2018

HORARI ACTVITATS 7 MARÇ 2018 –dimecres-

<table>
<tr><td></td><td>1ESO ABCD</td><td>2ESO ABCD</td><td>3ESO ABC</td><td>4ESO ABC</td><td>BATX AB</td></tr>
<tr><td>8.15-9.15</td><td>classe ordinària</td><td>classe ordinària</td><td>classe ordinària</td><td>classe ordinària</td><td>classe ordinària</td></tr>
<tr><td>9.15-9.45</td><td rowspan="2">classe ordinària</td><td rowspan="2">classe ordinària</td><td rowspan="2">classe ordinària</td><td rowspan="2">classe ordinària</td><td rowspan="2">Pel·lícula “Les sufragistes” (aula)</td></tr>
<tr><td>9.45-10.15</td></tr>
<tr><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>10.35-11.05</td><td rowspan="2">classe ordinària</td><td></td><td rowspan="2">classe ordinària</td><td></td><td rowspan="2">Pel·lícula “Les sufragistes” (Biblioteca)</td></tr>
<tr><td>11.05-11.35</td><td>Teatre (gimnàs)</td><td>Inauguració exposició Les sufragistes (passadís 1r pis)</td></tr>
<tr><td>11.35-12.05</td><td>Teatre (gimnàs)</td><td rowspan="3">Pel·lícula “Les sufragistes” aules: 2ESOA_1 2ESOB_3 2ESOC_6 2ESOD_4</td><td rowspan="3">Pel·lícula “Les sufragistes” (aules: 3ESOA_12 3ESOB_15 3ESOC_5</td><td rowspan="3">Pel·lícula “Les sufragistes” (Biblioteca)</td><td>Inauguració exposició Les sufragistes (passadís 1r pis)</td></tr>
<tr><td>12.05-12.35</td><td rowspan="3">Pel·lícula “Figuras ocultas” aules: 1ESOA_9 1ESOB_8 1ESOC_11 1ESOD_14</td><td></td></tr>
<tr><td>12.45-13.15</td><td rowspan="2">Teatre (gimnàs)</td></tr>
<tr><td>13.15-13.45</td><td></td></tr>
<tr><td>13.45-14.15</td><td></td><td>Teatre (gimnàs)</td><td>Inauguració exposició Les sufragistes (passadís 1r pis)</td><td>Inflen globus i preparen el pati</td></tr>
<tr><td>14.15-14.45</td><td colspan="5">Acte de cloenda (tothom al pati): demostracions oratòries i enlairament de globus amb missatge</td></tr>
</table>

Descripció de les activitats:

TEATRE: L’alumnat de teatre de 1r ESO farà una performance al gimnàs amb textos d’escriptores famoses. Faran 4 actuacions davant la resta d’alumnat del centre per torns.

INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ “Fight for Rights”
L’exposició té com a objectius mostrar la lluita de les dones pel dret al vot. Mostra una retrospectiva per països de les dones que van destacar per encapçalar la lluita pel dret a vot de les dones a Europa i Amèrica del Nord. L’exposició, en anglès, francès i català, ha estat elaborada i serà presentada per alumnat de 1r batx a l’alumnat de 4ESO i BATX.

PEL·LÍCULES:
L’alumnat de 1ESO veurà la pel·lícula “Figuras ocultas” a les aules indicades.
L’alumnat de 2ESO-BATX veurà la pel·lícula “Sufragistas” als espais indicats al quadrant.

ALTRES:
Paral·lelament hi haurà al vestíbul l’exposició dels cartells presentats al concurs de cartells 8 de març (cf. Convocatoria adjunta i que està penjada al taulers d’anuncis de les aules).
També estarán exposats els treballs sobre la Història de l’oratòria femenina (passadís del 1r pis).

1ESO

Figuras ocultas (2016) 2h 7m

2ESO-2BATX

Sufragistas (2015) 1h 46m

PROPOSTA DIDÀCTICA. CINEFÒRUM *FIGURES OCULTES*

FIGURES OCULTES

Fitxa tècnica

Títol:	Figuras ocultas (Hidden figures)
Gènere:	Drama
Any:	2017
Direcció:	Theodore Melfi
Repartiment:	Taraji P. Henson, Octavia Spencer, Janelle Monáe, Kevin Costner, Kirsten Dunst, Jim Parsons y Mahershala Ali
Nacionalitat:	EEUU
Durada:	127 min

Sinopsi

Katherine Johnson, Dorothy Vaughn i Mary Jackson són tres dones afroamericanes que, a principis dels anys 60, treballen com a matemàtiques en la NASA. Allí formen part de l'equip que busca donar el cop definitiu a la aguerrida competència entre EUA i la Unió Soviètica per guanyar la carrera espacial, i convertir a l'astronauta John Glenn en el primer humà en orbitar al voltant del planeta Terra. No obstant això, per aconseguir-ho, hauran de trencar tots els prejudicis sobre gènere i raça.

Reuniu-vos per grups i responeu raonadament a les preguntes següents. Una persona del grup ha de prendre nota de les respostes, perquè després posarem en comú les respostes de tots els grups.

Preguntes

1. Com aconsegueixen arribar les tres protagonistes al seu lloc de destinació (les instal·lacions de la NASA)?
2. Quins obstacles que consideris discriminadors es troben pel viatge?
3. Quina missió específica tenia la Katherine Jhonson a la NASA?
4. Qui decideix que la Katherine vagi a treballar al Centre de recerca principal? Aquesta decisió ha estat natural i senzilla? Raona la teva resposta.
5. Quin detall quotidià revela que, malgrat que els seus col·legues no donen importància al fet que sigui dona i negra, en realitat la discriminen?
6. Quin altre inconvenient quotidià ha de patir la Katherine per causa de la discriminació racial que la fa perdre molt temps cada dia? Creus que la resta de companys ho veu com una situació de discriminació? Raona la teva resposta.
7. Si la Katherine actua a la pel·lícula com a protagonista, qui creus que és el seu antagonista?
8. Imagina que estàs tu en el lloc de la Katherine o de les seves companyes, quines decisions hauries pres?
9. Imagina que la Katherine no hagués estat tan brillant ni infal·lible com apareix a la pel·lícula, i que s'hagués equivocat o hagués tingut errors com la resta de la gent. Creus que hagués patit més o menys discriminació? Creus que el seu dret a ser reconeguda és una qüestió d'igualtat o d'excel·lència?
10. En quina mesura et sembla que els homes i les dones (com a col·lectiu, no com a persones individuals) tenen responsabilitat en el manteniment de les relacions desiguals entre uns i unes altres dins del patriarcat? Afecta per igual a homes i dones la cultura del patriarcat? Qui s'endu la pitjor part i per què?
11. Pensa en alguna persona a qui t'agradaria semblar-te (del teu entorn, dels teus ídols, etc.) Podries identificar què és el que t'agrada d'ells o elles? Aquestes característiques responen al model tradicional del que és ser home o dona?

CINEscola

SUGRAGISTES (2015) de Sarah Gavron
Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI-COMENTARI

Aquesta pel·lícula explica la història de les sufragistes angleses a tocar de la Primera Guerra Mundial. La majoria d'aquelles dones, que provenien de les classes treballadores, veien com les seves protestes pacífiques que reivindicaven una cosa tan fonamental com el dret de vot per a tota la ciutadania, només trobaven la desqualificació i la burla en l'*establishment* polític. Radicalitzades i cada cop més audaces, estaven disposades a perdre- ho tot a la recerca incansable de la igualtat: la seva feina, casa seva, els seus fills i les seves vides.
Maud Watts, una jove obrera, que treballa en una bugaderia industrial sota unes condicions dantesques i amb una història d'abusos per part del patró, és el fil conductor del relat. Senzilla, humil, casada i amb un fill, assistim al seu

procés de conscienciació a favor dels drets de la dona i, més tard, a la ruptura dolorosa de tot allò que la rebaixa i la disminueix com a ésser humà.
Maud ens condueix a conèixer a Emmeline Pankhurst, líder històrica del moviment de les sufragistes que va lluitar pel dret de les dones a votar a la Gran Bretanya, als inicis del segle XX. Un personatge simbòlic, una icona del moviment de les sufragistes. Pankhurst fou perseguida acarnissadament pel govern britànic i va haver de viure en la clandestinitat
Sarah Gavron, la directora, evita exaltacions de l'heroisme individualista i reivindica el vessant obrer, col·lectiu i en femení del moviment i, sobretot, recupera amb eficàcia i emoció la crònica d'una de les lluites per la igualtat més vigents i menys explicades.
Amb la lluita històrica i exemplar de les sufragistes, el film ens mostra de forma didàctica els tres factors que determinaren el moviment: l'evident injustícia subjacent en la situació que es volia canviar; el lideratge capaç i estratègic, que desenvolupa poders simbòlics i d'organització; però la cinta enalteix i subratlla el tercer factor presentant-lo com a determinant: El compromís de les dones del poble, disposades a fer una multitud de petites o grans tasques, d'assumir sacrificis personals i d'aprofundir encara més en el patiment.
Sufragistes és també un material preciós que demostra la necessitat que les dones conquereixin el relat audiovisual. Només així es caminarà amb fermesa cap a la igualtat, cap a l'horitzó en què les emocions, les aventures, els esdeveniments siguin explicats també per les dones, en què les dones generin sentit i creïn significat en la dimensió mediàtica.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol: *Sufragistes* (*Suffragette*) Direcció: Sarah
Gavron
Guió: Abi Morgan
Producció: Alison Owen i Faye Ward Fotografia: Edu Grau
Muntatge: Barney Pilling Música: Alexandre
Desplat Durada: 106 minuts
Regne Unit, 2015

Intèrprets: Carey Mulligan (Maud Watts); Anne-Marie Duff (Violet Miller); Helena Bonham Carter (Edith Ellyn); Brendan Gleeson (Inspector Arthur Steed); Geoff Bell (Norman Taylor); Ben Whishaw (Sonny Watts); Emmeline Pankhurst (Meryl Streep); Grace Stottor (Maggie Miller); Romola Garai (Alice Haughton); Finbar Lynch (Hugh Ellyn); Adam Michael Dodd (George Watts); Samuel West (Benedict Haughton); Natalie Press (Emily Wilding Davison); Adrian Schiller (David Lloyd George).
http://www.sufragistaslapelicula.com/

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Expliqueu qui és la Maud Watts: Com viu, on treballa i en quines condicions, com és la seva família, quina és la seva classe social... Parleu també de la seva evolució al llarg de la pel·lícula.
2. Comenteu aquesta frase de la Violet Miller: "Si vols que respecti la llei, cal que la llei sigui respectable".
3. Com és el marit de la Maud? Valoreu la seva reacció a mesura que la noia augmenta el seu compromís amb les sufragistes.
4. Com sabem que la Maud va patir abusos per part del seu patró? Què fa perquè la Maggie no hagi de passar pel mateix?
5. Com interpreteu que el primer ministre britànic doni esperances al moviment sufragista però que, finalment, no accepti el vot per a les dones.
6. La Maud, un cop al parlament britànic, no llegeix cap declaració sinó que parla de la seva vida i les seves condicions de treball. Què transmet als parlamentaris amb aquest relat? Què vol dir quan assegura que hi ha una altra manera de viure.
7. Expliqueu les vostres sensacions al veure la presó on són tancades les sufragistes.
8. Elaboreu un petit informe sobre la líder del moviment, Emmeline Pankhurst.
9. Valoreu la reacció de la Maud quan aixafa la mà d'en Taylor, el seu patró, amb la planxa. Per què ho fa?
10. Què us sembla el canvi d'estratègia del moviment sufragista amb la realització d'accions no pacífiques. Creieu que està justificat aquest canvi?
11. El tram final de la pel·lícula està dedicat a l'acció de l'activista Emily Davison, que el 1913 es va llançar als peus dels cavalls a la cursa de Derby presidida pel rei. Què va representar aquesta acció per al moviment sufragista? Creieu que es va aconseguir el que pretenia l'Emily Davison?
12. Comenteu les darreres dades que dóna el film: El dret de les dones de més de 30 anys es va concedir al Regne Unit el 1918; el reconeixement dels drets de les mares sobre els seus fills, el 1923; i el mateix dret de vot que els homes el 1928.

LLENGUATGE I TÈCNIQUES AUDIOVISUALS

1. Al minut 1 del film observem un picat sobre les dones treballadores a la bugaderia, des del despatx del cap. Quin significat té aquesta angulació de la càmera?
2. La càmera a l'espatlla o *steady cam* es fa servir amb molta profusió al llarg de *Sufragistes*. Es tracta d'un moviment de càmera adequat per a les situacions de persecucions, enfrontaments i violència. Vegeu la utilització de la *steady cam* al minut 4 i, a continuació, identifiqueu altres moments de la pel·lícula on també es fa servir.
3. Els primeríssims plans també se succeeixen al llarg del metratge del film, per exemple al minut 29. Quina funció tenen?
4. En el minut 62 de *Sufragistes*, la Maud li envia a l'inspector una carta on declina la invitació a ser confident de la

policia i li explica les seves raons. Nosaltres, els espectadors, veiem les imatges de l'inspector mentre llegeix la missiva i sentim de fons la veu de la noia. Quin nom té aquest recurs? Quan es fa servir habitualment?

5. Torneu a visionar la seqüència de la cursa de cavalls on l'Emily Davison s'immola pel moviment, i observeu com la banda sonora i la successió ràpida de les imatges van creant el clima de tragèdia que veurem a continuació.
6. Les imatges de l'enterrament de l'Emily Davison pertanyen a imatges d'arxiu dels noticiaris de l'època. Per què creieu que la directora del film les va incloure?

Consulteu aquest blog si teniu algun dubte: http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/

TRÀVELING DE LECTURES

LA LLUITA PEL VOT DE LES DONES

L'any que va néixer Gandhi, el 1869, l'estat nord-americà de Wyoming va ser el primer a aprovar el "sufragi igual", que permetia que les dones blanques votessin. Va ser una batalla que va tenir lloc arreu del món i que es va perllongar tot el segle XX. A Suïssa, per exemple, no es va aprovar fins al 1971 mentre que a Finlàndia, que formava part de l'imperi Rus, es va aprovar el 1907. La lluita, l'havien començat les esposes de líders abolicionistes americans, que van plantejar si, a més de la igualtat de races, no era pertinent posar en escena la igualtat de gèneres. El juliol del 1848 havia tingut lloc la convenció de Seneca Falls, a Nova York, que va acabar amb una declaració en favor dels drets de les dones.

La proposta d'aquest feminisme incipient era vindicar qualitats positives com la temperància, la vida pietosa o l'abstenció de beure alcohol, virtuts que atorgaven a la dona una capacitat de raciocini i de participació a la vida pública tant o més qualificada que la masculina. Es demanava el permís de votar i també la possibilitat de tenir béns propis, d'accedir a estudis superiors o d'obtenir la custòdia dels fills en cas de divorci —en aquella època es concedia automàticament al pare. Ara bé, no s'ha de pensar que el moviment fos tan naïf, ja que les protestes d'aquestes dones van ser ben enèrgiques: encadenar- se en llocs públics, fer vagues de fam o jugar-se la vida llançant-se als peus del cavall del rei durant una cursa.

A Anglaterra, la líder del moviment fou Emmeline Pankhurst, que va fundar la Lliga en Favor del Dret de Vot de la Dona el 1892. Després de la mort del seu marit, va radicalitzar el seu missatge i, amb les seves seguidores (entre les quals hi havia la germana i les filles), liderava protestes que consistien a trencar vidres d'aparadors i agredir policies, cosa que la va dur a la presó força vegades. Dones de diferents classes van sumar-se als crits de les Pankhurst i, tot i que negativament, el sufragisme es va fer força popular arreu del Regne Unit.

Aquesta visió va capgirar-se quan van cessar les activitats en començar la Primera Guerra Mundial, i van demanar a totes les dones angleses que ajudessin en la producció industrial i fessin costat al Govern contra el "perill germànic". Quan es va acabar el conflicte, el 1918, el Parlament va acceptar que les dones més grans de trenta anys poguessin votar. Als Estats Units, la dinovena esmena de la Constitució, del 1920, va estipular que no es pot denegar el dret a vot a cap ciutadà per raó de sexe.

Els moviments sufragistes anglosaxons van despertar la consciència de dones d'altres indrets. Espanya, per exemple, va ser dels primers estats a apuntar-se al sufragi femení, tot i que es va haver de superar un debat curiós protagonitzat, sobretot, per dues dones: Clara Campoamor i Victoria Kent, que havien estat escollides diputades el 1931, en unes eleccions que permetien la presència femenina a les llistes. Kent, del Partit Radical, va argumentar en contra del sufragi femení en els debats constituents assumint les tesis dels partits d'esquerres, que creien que les dones votarien en massa a la dreta per fer prevaldre els valors de l'Església. Els arguments de Campoamor, però, van aconseguir que s'aprovés el sufragi femení per 161 vots a favor i 121 en contra.

http://www.sapiens.cat/ca/notices/2014/11/la-lluita-pel-vot-de-les-dones- 4772.php

Activitats

1. Per què després de la Primera Guerra Mundial es va concedir el dret de vot a les dones al Regne Unit i a altres països d'Europa?
2. Aprofundiu en el debat sobre el vot de les dones a la Segona República espanyola i expliqueu les dues postures enfrontades.
3. Realitzeu una recerca sobre el retrocés dels drets de les dones durant la dictadura franquista.

SAMAR BADAWI, LA VEU DE LES DONES

Samar Badawi és una activista pels drets de les dones en un dels països més misògins del món: l'Aràbia Saudita. Segons denunciava ahir Human Rights Watch (HRW), aquesta mare divorciada, coneguda per la seva defensa del dret de les dones saudites a votar i a conduir, va ser detinguda per les autoritats saudites dimarts. La indignació pel cas va forçar que fos posada en llibertat sota fiança unes hores més tard. Badawi, de 34 anys, està acusada de gestionar el compte de Twitter del seu marit, l'advocat Waleed Abu al Khair, que compleix 15 anys de presó també per les seves denúncies a la vulneració de drets pel règim dels Saüd. Durant unes hores Samar ha estat retinguda a la presó de Dhahbanon, on hi ha el seu germà Raif Badaui, el bloguer saudita que compleix una pena de 10 anys de presó i que va ser condemnat a rebre mil fuetades i que l'any passat va ser reconegut pel Parlament Europeu amb el premi Sàkharov. La detenció demostra fins a qui punt Riad està lluny d'una política d'obertura real i les limitacions del gest de concedir el dret de vot a les dones a les eleccions municipals del passat 12 de desembre.

"Els progressos en els drets de les dones són molt lents: la decisió de deixar- les votar, només a les municipals, es va prendre el 2012 i han trigat més de tres anys a aplicar-la". A l'Aràbia Saudita funciona el sistema del mascle guardià, pel qual les dones són tractades legalment com a menors: totes les seves decisions (casar-se, estudiar, treballar, sortir del país o simplement pujar en un cotxe, sotmetre's a un tractament mèdic) han de comptar amb el permís d'un home, normalment el marit, o, si la dona no en té, el fill, el pare o un oncle", explica a l'ARA Adam Coogle, investigador de HRW en una conversa telefònica des d'Amman.

Aquest sistema va convertir la vida de la Samar en un calvari. Els tribunals la van obligar a tornar a casa del seu pare quan va decidir divorciar-se , cosa que li va valer una denúncia per desacatament de l'autoritat paterna. De res no va servir que un psicòleg independent demostrés al judici que el pare, que tenia 14 esposes, patia una toxicomania i una psicopatia paranoide. En tornar a la casa familiar va ser sotmesa a tota mena d'abusos físics i verbals, fins que un dia va decidir agafar el seu fill, anar-se'n a un alberg de dones i denunciar el pare. Un judici en primera instància en què va comptar només amb l'ajuda del seu germà Raif li va donar la raó, però el pare va apel·lar i la jove va acabar sent condemnada a presó. Set mesos després va ser alliberada gràcies a una campanya internacional. "Vaig entrar a la presó com una dona trencada i ferida, i en vaig sortir orgullosa de mi mateixa, després d'haver tingut molt de temps per reflexionar sobre la injustícia", explicava l'activista. Així es va convertir en una de les principals veus contra el sistema dels guardians i es va fer coneguda pels seus vídeos en què conduïa un cotxe tota sola, desafiant la llei.

La detenció de l'activista arriba en un moment en què el règim saudita és qüestionat per l es últimes execucions massives, inclosa la d'un preeminent clergue xiïta, el xeic Nimr Baqir al-Nimr, que sempre havia reivindicat pacíficament els drets de la minoria xiïta de l'est del país. Des del 2013 l'Aràbia Saudita forma part del Consell de Drets Humans de l'ONU. "La repressió constant dels dissidents pacífics i els defensors dels drets humans fa d'aquesta presència una burla, que qüestiona la legitimitat de tot el sistema".

http://www.ara.cat/internacional/Samar-Badawi-Arabia-Saudita- detinguda_0_1503449793.html

Activitats

1. Quins trets comuns hi veieu entre el que se'ns explica a *Sufragistes* i aquesta informació sobre Aràbia Saudí?
2. Què creieu que caldria fer per donar suport a lluites com la de la Samar Badawi?

En quins altres països les dones pateixen situacions semblants?

PRO MATRONIS ROMANIS

¿PER QUÈ HEM DE PAGAR TRIBUTS NOSALTRES
QUE NO TENIM PARTICIPACIÓ
EN MAGISTRATURES, HONORS, GENERALATS,
NI, EN ABSOLUT, EN EL GOVERN DE LA REPÚBLICA,
RAONS PER LES QUALS US EMBRANQUEU
EN LLUITES PERSONALS
QUE PROVOQUEN GUERRES I CALAMITATS TAN GRANS?

HORTÈNSIA
ROMA 42 AC

DEFENSA DE LA DONA CIENTÍFICA
(RÈPLICA A TEODOR L'ATEU)

CREUS, POTSER, QUE HE FET MALAMENT EN CONSAGRAR A L'ESTUDI I LA CIÈNCIA EL TEMPS QUE, PER CAUSA DEL MEU SEXE, HAURIA D'HAVER PERDUT AL TELER?

MARONEA
ROMA 42 AC

HORTÈNSIA

Roma, 46 aC

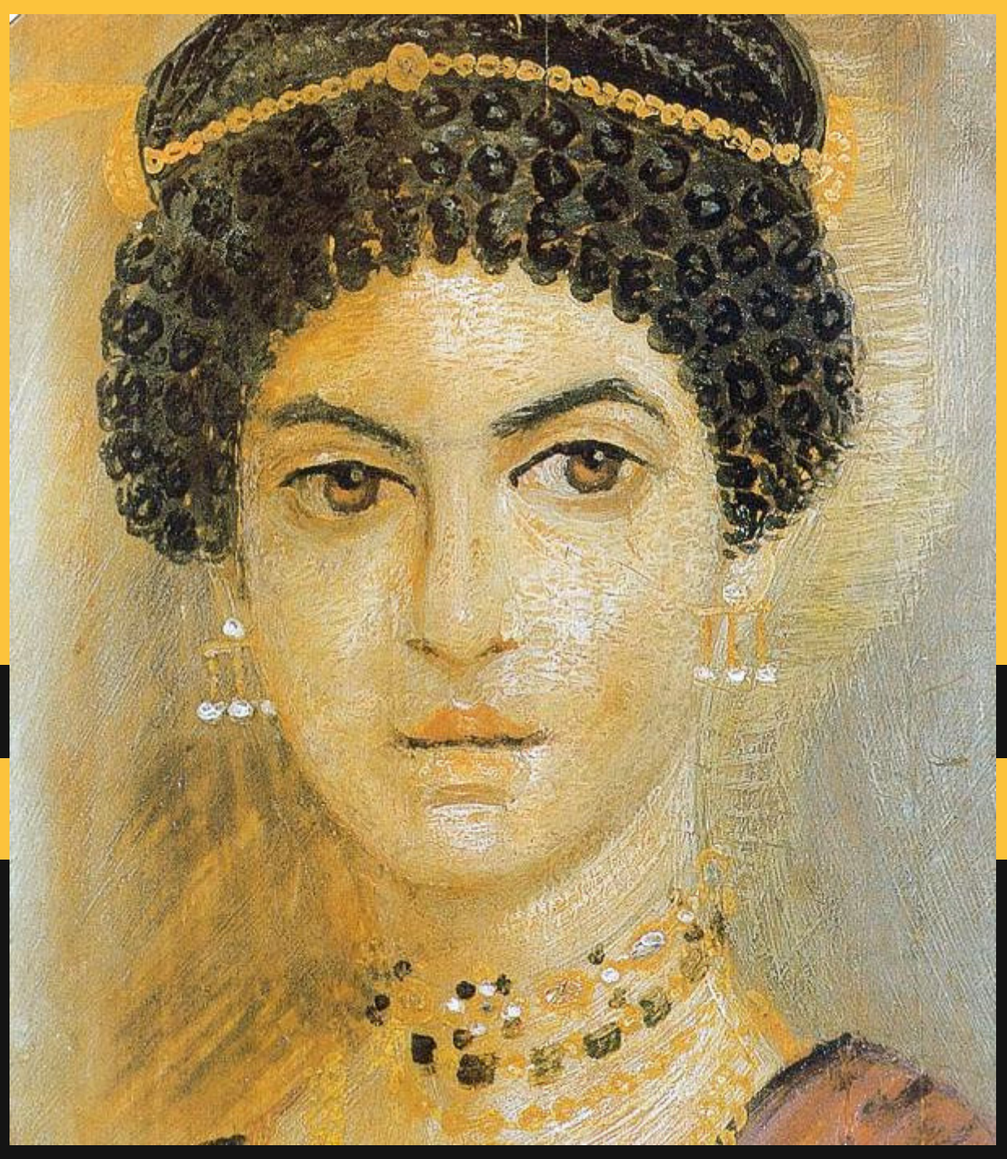

BIOGRAFIA

ORADORA ROMANA DEL SEGLE I AC.
FILLA DE QUINT HORTENSI, FAMÓS ORADOR I CÒNSOL.
COM A MEMBRE DE L'ARISTOCRÀCIA, HORTÈNSIA TENIA ACCÉS AL GREC I LA LITERATURA LLATINA DES DE JOVE.
MÉS TARD ES VA CENTRAR EN L'ESTUDI DE LA RETÒRICA GRÀCIES A LA LECTURA DE DISCURSOS DE PROMINENTS ORADORS GRECS.
ÉS CONEGUDA, SOBRETOT, PER PRONUNCIAR UN DISCURS DAVANT DELS TRIUMVIRS OCTAVIÀ, MARC ANTONI I LÈPID L'ANY 42 AC.
AQUEST DISCURS VA ACONSEGUIR LA DEROGACIÓ PARCIAL D'UN IMPOST QUE OBLIGAVA LES DONES ROMANES ADINERADES A SUFRAGAR LES DESPESES DE LA GUERRA CIVIL.

HIPÀRQUIA

Maronea, 346 -300 aC

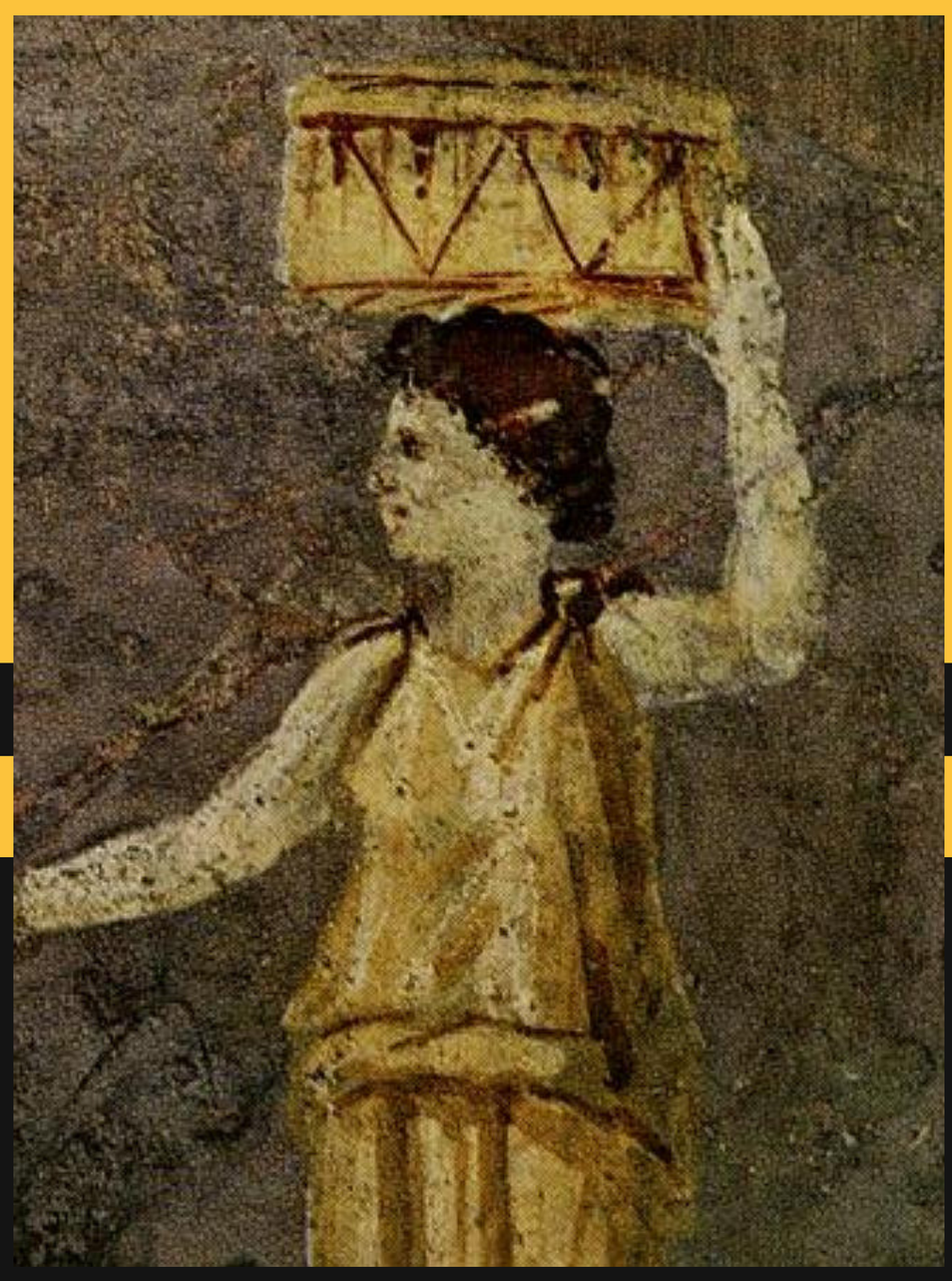

BIOGRAFIA

FILÒSOFA REPRESENTANT DE L'ESCOLA CÍNICA I DEIXEBLA DE CRATES. ÉS L'ÚNICA FILÒSOFA A LA QUAL DIÒGENES LAERCI DEDICA UN CAPÍTOL AL SEU LLIBRE "VIDES, OPINIONS I SENTÈNCIES DELS FILÒSOFS MÉS IL·LUSTRES". VA ESCRIURE TRES LLIBRES, TOT I QUE NO SE'N CONSERVA CAP: "HIPÒTESIS FILOSÒFIQUES", "EPIQUEREMAS" I "QÜESTIONS A TEODOR L'ATEU"

TEODOR L'ATEU VA OPOSAR-SE A LA SEVA PRESÈNCIA EN UNA REUNIÓ AL·LEGANT QUE NO HI HAVIA LLOC PER A UNA DONA A LA FILOSOFIA, A LA QUAL COSA ELLA VA PRONUNCIAR UNA FAMOSA DEFENSA.

“EL DRET DE LA DONA PEL VOT”

TINC MOLTES COSES A DIR… PRIVADA DELS PRIVILEGIS FONAMENTALS DE LA CIUTADANIA, S’HE M’HA DEGRADAT DEL ESTATUS DE CIUTADANA A SÚBDITA… LA SEVA NEGACIÓ DELS MEUS DRETS DE CIUTADANIA PER VOTAR CONSTITUEIX LA NEGACIÓ DEL DRET DE CONSENTIMENT, EN QUALITAT D’UN DELS GOVERNATS; LA NEGACIÓ DEL MEU DRET A SER REPRESENTADA, EN QUALITAT D’ALGÚ QUE PAGA IMPOSTOS; LA NEGACIÓ DEL MEU DRET A UN JUDICI MITJANÇANT UN JURAT FORMAT PELS MEUS IGUALS, COM UNA OFENSORA DE LA LLEI.

Discurs pronunciat el 1873,
un any després de que Susan votés il·legalment

SUSAN B. ANTHONY

Massachusetts, 1820- 1906, Nova York

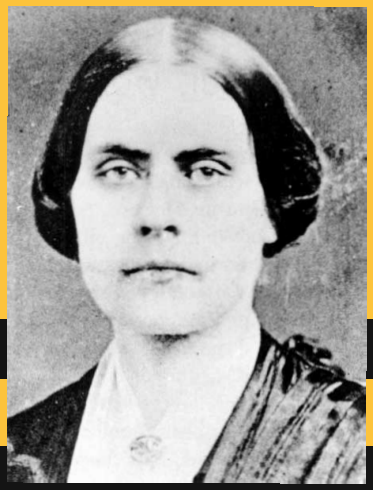

LÍDER DEL MOVIMENT ESTATUNIDENC DELS DRETS CIVILS, VA JUGAR UN PAPER IMPORTANT EN EL MOVIMENT PELS DRETS DE LES DONES DURANTS EL SEGLE XIX, PER A GARANTIR-NE EL DRET A VOT ALS ESTATS UNITS D'AMÈRICA.

VA VIATJAR PER TOTA EUROPA DONANT MÉS DE 75 DISCURSOS PER ANY, SOBRE EL SUFRAGI I EL DRET DE LA DONA.

FOU ARRESTADA PER INTENTAR VOTAR EN L'ELECCIÓ PRESIDENCIAL DE 1872, PROCESSADA I MULTADA AMB 100 DÓLARS QUE ES VA NEGAR A PAGAR.

”

EL FET QUE ALGUNES DONES EXCEPCIONALMENT TINGUIN LES CONDICIONS NECESSÀRIES PER EXERCIR SATISFACTÒRIAMENT ELS DRETS POLÍTICS NO FUNDA LA CONCLUSIÓ QUE AQUESTS HAN CONCEDIR A LES DONES COM CLASSE [...] L'ACTIVITAT DE LA DONA NO HA SORTIT DEL CERCLE DE LA LLAR DOMÈSTIC, NI ELS SEUS INTERESSOS S'HAN DESVINCULAT DELS DELS MEMBRES MASCULINS DE LA FAMÍLIA; NO HA ARRIBAT ENTRE NOSALTRES A TRENCAR LA UNITAT DE LA FAMÍLIA, COM ARRIBA A SUCCEIR AMB L'AVANÇ DE LA CIVILITZACIÓ; LES DONES NO SENTEN DONCS, LA NECESSITAT DE PARTICIPAR EN ELS AFERS PÚBLICS, COM HO DEMOSTRA LA FALTA DE TOT MOVIMENT COL·LECTIU EN AQUEST SENTIT ..

HERMILA GALINDO

HERMILA GALINDO

Mèxic, 1886-
1954, Mèxic

LÍDER DEL MOVIMENT ESTATUNIDENC DELS DRETS CIVILS, VA SER UNA MESTRA, REVOLUCIONÀRIA, FEMINISTA I POLÍTICA MEXICANA.
TAMBÉ VA FUNDAR I VA DIRIGIR EL SETMANARI LITERARI I POLÍTIC DONA MODERNA. A TRAVÉS D'AQUESTA PUBLICACIÓ VA PROMOURE L'EDUCACIÓ LAICA, L'EDUCACIÓ SEXUAL, AIXÍ COM LA IGUALTAT DE LA DONA I ELS HOMES

DIOTIMA DE MANTINEA

EN EFECTE, BÉ QUE ES DIGUI D'UN INDIVIDU, DES DEL SEU NAIXEMENT FINS A LA SEVA MORT, QUE VIU I QUE ÉS SEMPRE EL MATEIX. ARA BÉ, EN REALITAT, NO ESTÀ MAI NI EN EL MATEIX ESTAT NI EN EL MATEIX DESENVOLUPAMENT, SINÓ QUE TOT MOR I RENEIX EN ELL SENSE PARAR: ELS SEUS CABELLS, LES SEVES CARNS, ELS SEUS OSSOS, LA SEVA SANG, EN UNA PARAULA, TOT EL SEU COS; I NO NOMÉS EL SEU COS, SINÓ TAMBÉ LA SEVA ÀNIMA, ELS SEUS HÀBITS, ELS SEUS COSTUMS, LES SEVES OPINIONS, ELS SEUS DESITJOS, ELS SEUS PLAERS, LES SEVES PENES, ELS SEUS TEMORS; TOTES LES SEVES AFECCIONS NO SUBSISTEIXEN SEMPRE LES MATEIXES, SINÓ QUE NEIXEN I MOREN CONTÍNUAMENT.

DIOTIMA DE MANTINEA

Mantinea (Grècia), V aC

FILÒSOFA I SACERDOTESA GREGA ENSENYÀ FILOSOFIA A SÒCRATES. EL 440 AC DIOTIMA FOU CONVIDADA A ATENES PER PÈRICLES PER OFICIAR LES CERIMÒNIES DE PURIFICACIÓ DE LA CIUTAT, AFECTADA PER LA PESTA. AQUESTA TROBADA VA RESULTAR DECISIVA PER AL JOVE SÒCRATES, JA QUE DIOTIMA EL VA INICIAR EN ELS MISTERIS D'EROS, DE TRADICIÓ ÒRFICA, I AIXÒ FOU EXPLICAT PER PLATÓ AL SEU DIÀLEG "EL BANQUET", INTRODUINT EL PERSONATGE DE DIOTIMA.

CAUSAE ET CURAE

QUAN LA DONA S'UNEIX A L'HOME, EL CALOR DEL CERVELL D'AQUESTA, QUE TÉ EN SI EL PLAER, FA ASSABORIR A AQUELL EL PLAER EN LA UNIÓ I EJACULAR EL SEU SEMEN. I QUAN EL SEMEN HA CAIGUT AL SEU LLOC, AQUEST FORTÍSSIM CALOR DEL CERVELL L'ATRAU I EL RETÉ AMB ELL, I IMMEDIATAMENT ES CONTREU LA RONYONADA DE LA DONA, I ES TANQUEN TOTS ELS MEMBRES QUE DURANT LA MENSTRUACIÓ ESTÀN PREPARATS PER OBRIR-SE, DE LA MATEIXA FORMA QUE UN HOME FORT SOSTÉ UNA COSA DINS DE LA MÀ.

HILDEGARDA DE BINGEN - RUPERTSBERG
1150

HILDEGARDA DE BINGEN

Alemanya 1098 - 1179

ABADESSA, LÍDER MONARCAR, METGESSA, COMPOSITORA, PENSADORA, PROFETISA I MÍSTICA. VA SER DOCTORA DE L'ESGLÈSIA I UNA DE LES PERSONES MÉS INFLUENTS DE LA BAIXA EDAT MITJA.

LES SEVES OBRES MÉS IMPORTANTS VAN SER: SCIVIAS, LIBER VITAE MERITORUM, LIBER DIVINORUM OPERUM I CAUSAE ET CURAE, ENTRE D'ALTRES OBRES LITERÀRIES, CIENTÍFIQUES I MUSICALS.

"SUFRAGIO FEMENINO"

"LA MUJER DEBE AFIRMAR SU ACCIÓN, LA MUJER DEBE VOTAR. LA MUJER, RESORTE MORAL DE SU HOGAR, DEBE OCUPAR EL SITIO EN EL COMPLEJO ENGRANAJE SOCIAL DEL PUEBLO. LO PIDE UNA NECESIDAD NUEVA DE ORGANIZARSE EN GRUPOS MÁS EXTENDIDOS Y REMOZADOS. LO EXIGE, EN SUMA, LA TRANSFORMACIÓN DEL CONCEPTO DE MUJER, QUE HA IDO AUMENTANDO SACRIFICADAMENTE EL NÚMERO DE SUS DEBERES SIN PEDIR EL MÍNIMO DE SUS DERECHOS"

EVA PERÓN, BUENOS AIRES (1946)

DISCURS PRONUNCIAT A LA COMUNA DE PARIS

"LA PRIMERA COSA QUE HEM DE CANVIAR ÉS LES RELACIONS ENTRE ELS SEXES. . . JO ADMETO QUE L'HOME, TAMBÉ, PATEIX EN AQUESTA SOCIETAT MALEÏDA, PERÒ CAP TRISTESA POT COMPARAR-SE AMB LA DE LA DONA. AL CARRER ELLA ÉS LA MERCADERIA. EN ELS CONVENTS, ON S'OCULTA COM EN UNA TOMBA, LA IGNORÀNCIA LA LLIGA, I LES REGLES ASCENDEIXEN EN LA SEVA MÀQUINA COM A ENGRANATGES I POLVORITZEN EL SEU COR I EL SEU CERVELL. EN EL MÓN ES DOBLEGA SOTA LA MORTIFICACIÓ. A LA SEVA CASA, LES SEVES CÀRREGUES L'AIXAFEN. I ELS HOMES VOLEN MANTENIR-LA AIXÍ. ELLS NO VOLEN QUE ELLA USURPI LA SEVA FUNCIÓ O ELS SEUS TÍTOLS"

LOUISE MICHEL, PARIS (1871)

1919 - 1952

VA SER LA PRIMERA DAMA D'ARGENTINA I MEMBRE DEL PARTIT POLÍTIC JUSTICIALISTA. VA TREBALLAR AL MÓN DE LA POLÍTICA I DE L'ENTRETENIMENT. VA CREAR LA FUNDACIÓ "EVA PERÓN", QUE CONSTRUIA HOSPITALS Y ORFENATS. VA SER LA PRESIDENTA DEL PARTIT PERONISTA FEMENÍ I VA SER DECLARADA "CAP ESPIRITUAL DE LA NACIÓ" AL 1952. VA MORIR A CAUSA DEL CÀNCER.

EVA PERÓN

1830 - 1905

VA SER ESCRIPTORA, EDUCADORA Y POETA. ERA UNA ANARQUISTA FRANCESA QUE VA EXERCIR UNA FIGURA PRINCIPAL A LA COMUNA DE PARÍS. VA SER LA PRIMERA A DONAR SUPORT A LA BANDERA NEGRA, CONVERTINT-LA AIXÍ EN EL SÍMBOL DEL MOVIMENT ANARQUISTA. AVUI EN DÍA CONTINUA ESSENT UNA FIGURA INFLUENT EN L'ANARQUISME I LA REVOLUCIÓ.

LOUISE MICHEL

'ELS DRETS DE LES DONES SÓN ELS DRETS HUMANS'
(1995)

'SI HI HA UN MISSATGE QUE FARÀ RESSÒ EN AQUESTA CONFERÈNCIA, ÉS QUE ELS DRETS HUMANS SÓN ELS DRETS DE LA DONA I ELS DRETS DE LA DONA SÓN ELS DRETS HUMANS. NO ENS OBLIDEM QUE ENTRE AQUESTS DRETS HI TROBEM EL DRET A LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ I EL DRET A ÉSSER ESCOLTAT.'

HILLARY CLNTON

'NEW HAMPSHIRE'S SPEECH'
(2016)

'VAIG PENSAR QUE SERIA IMPORTANT RECORDAR A AQUESTES JOVES DONES COM DE VALUOSES I PRECIOSES SÓN. VOLIA QUE ENTENGUESSIN QUE LA MESURA DE QUALSEVOL SOCIETAT ÉS COM TRACTA LES DONES I NENES. I ELS VAIG DIR QUE HAN D'ÉSSER TRACTADES AMB DIGNITAT I RESPECTE; I QUE HAURIEN DE PASSAR PER ALT TOTES AQUELLES PERSONES QUE LES DEVALUÏN; I QUE HAURIEN DE LLUITAR PELS SEUS DRETS EN AQUEST MÓN.'

MICHELLE OBAMA

HILLARY CLINTON
CHICAGO, 1947

VA ESTUDIAR A LA FACULTAT DE DRET DE YALE. DURANT LA SEVA VIDA LABORAL, HA EXERCIT COM A SECRETÀRIA D'ESTAT DELS ESTATS UNITS, SENADORA JÚNIOR DELS ESTATS UNITS I CANDIDATA A LA PRESIDÈNCIA PEL PARTIT DEMÒCRATA DELS ESTATS UNITS. VA ESTAR CASADA AMB BILL CLINTON, I VA SER PRIMERA DAMA DELS E.E.U.U DE L'ANY 1993 AL 2001.
ES CONEGUDA PER LA SEVA LLUITA A FAVOR DELS DRETS DE LA DONA I DELS DRETS HUMANS.

VA PRONUNCIAR EL DISCURS "WOMEN'S RIGHTS ARE HUMAN RIGHTS" L'ANY 1995 A LA 4A CONFERÈNCIA MUNDIAL SOBRE LA DONA DE LES NACIONS UNIDES A PEQUIN.

MICHELLE OBAMA

CHICAGO, 1964

VA NÉIXER A LA ZONA SUR DE CHICAGO I VA GRADUAR-SE A LES UNIVERSITATS DE PRINCETON I HARVARD. HA EXERCIT COM A ADVOCADA, PERÒ L'ANY 2009 ES VA CONVERTIR EN PRIMERA DAMA DELS ESTATS UNITS FINS L'ANY 2017. DURANT LA PRESIDÈNCIA DE BARACK OBAMA, VA LLUITAR PELS DRETS HUMANS, PERÒ SOBRETOT PELS DRETS DE LES DONES I DE LES NENES, AIXÍ COM ELS DRETS LGTB.VA FUNDAR DIVERSES ORGANITZACIONS, COM "LET'S MOVE!" I D'ALTRES QUE AJUDAVEN NENES I DONES AMERICANES.

VA PRONUNCIAR EL DISCURS A NEW HAMPSHIRE L'ANY 2016 DURANT LA CAMPNYA DE HILLARY CLINTON PER A LA PRESIDÈNCIA DELS ESTATS UNITS.

EMMA WATSON

PARÍS,1990

ÉS UNA ACTRIU ANGLESA, CONEGUDA PEL SEU PAPER D'HERMIONE GRANGER EN LA SAGA DE PEL·LÍCULES 'HARRY POTTER', BASADA EN LA SÈRIE DE NOVEL·LES HOMÒNIMA DE L'ESCRIPTORA J. K. ROWLING. COL·LABORA COM A DEFENSORA DE LA CAMPANYA 'HEFORSHE' DE L'ONU QUE FOMENTA LA IGUALTAT DE GÈNERE.

CAMPANYA "HEFORSHE"

CREC QUE ÉS UN DRET QUE EM PAGUIN EL MATEIX QUE ALS MEUS COMPANYS HOMES. CREC QUE ÉS UN DRET QUE PUGUI PRENDRE DECISIONS SOBRE EL MEU PROPI COS. CREC QUE ÉS UN DRET QUE LES DONES ESTIGUIN INVOLUCRADES EN LES DECISIONS POLÍTIQUES QUE AFECTARAN LA MEVA VIDA. CREC QUE ÉS UN DRET QUE SOCIALMENT, M'OFEREIXIN EL MATEIX RESPECTE QUE ALS HOMES.

NEW YORK, 2014

FÁTIMA BARAGHANI

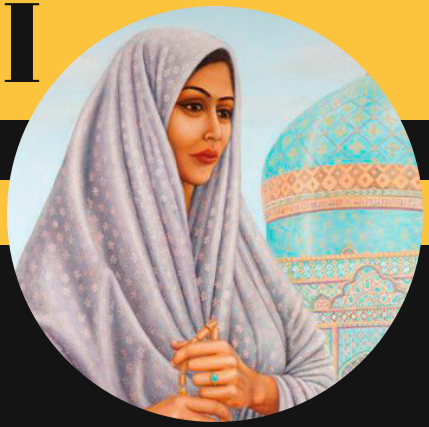

IRAN, 1810-1852

FOU POETA I UNA DESTACADA FIGURA RELIGIOSA, A MÉS DE MÀRTIR. FOU IMPORTANT,JA QUE VA DIVIDIR EL BABISME. PERÒ TAMBÉ EL VA UNIR AMB ALTRES RELIGIONS COM EL MESIANISME.

VA SER EDUCADA EN TEOLOGIA,LITERATURA I POESIA. 50 DELS SEUS POEMES HAN SOBREVISCUT FINS AVUI.

VA SER PRESONERA PER NO RENUNCIAR A LES SEVES CREENCES. FINALMENT, VA MORIR ESTRANGULADA.

DURANT LA CONFERENCIA DE BADASHT VA APARÈIXER SENSE VEL DAVANT MOLTS HOMES COM A ACTE DE PROTESTA. SUMAT AL SEU DISCURS, VA SER UN PAS CLAU PER DIFERENCIAR LA LLEI BABINA DE LA ISLÀMICA SHARIA.

LÉLIA GONZALEZ

BRASIL, 1935-1994

VA SER UNA INTEL·LECTUAL, POLÍTICA, PROFESSORA I ANTROPÒLOGA BRASILERA. LA SEVA OBRA ESTÀ IMPREGNADA PER LA PROBLEMÀTICA DEL RACISME, LES RELACIONS ENTRE GÈNERE I ÈTNIA I ELS DRETS DE LES DONES NEGRES AL BRASIL,INTERESSOS QUE ARTICULAVA AMB L'OPOSICIÓ A LA DICTADURA SOTA LA QUAL VA HAVER D'ENSENYAR. DESPRÉS DE L'ARRIBADA DE LA DEMOCRÀCIA, ES VA DEDICAR A LA POLÍTICA I VA SER INTEGRANT DEL CONSELL NACIONAL PELS DRETS DE LA DONA I DOS COPS CANDIDATA A DIPUTADA.

VA PRONUNCIAR EL DISCURS "RACISME I SEXISME EN LA CULTURA BRASILERA" L'ANY 1979.

RACISME I SEXISME A LA CULTURA BRASILENYA

EL FET ÉS QUE, COM A DONA NEGRA, SENTO LA NECESSITAT D'APROFUNDIR EN LA REFLEXIÓ, EN COMPTES DE CONTINUAR EN LA REPETICIÓ I REPRODUCCIÓ DELS MODELS QUE ENS EREN OFERTS PER L'ESFORÇ D'INVESTIGACIÓ DE LES CIÈNCIES SOCIALS. ELS TEXTOS NOMÉS ENS PARLAVEN DE LA DONA NEGRA DES D'UNA PERSPECTIVA SOCIOECONÒMICA QUE ELUCIDAVA UNA SÈRIE DE PROBLEMES PROPOSATS PER LES RELACIONS RACIALS. PERÒ QUEDAVA (I QUEDARÀ) SEMPRE UNA RESTA QUE DESAFIAVA LES EXPLICACIONS

LÉLIA GONZALEZ

DISCURSO EN LAS CORTES

¡LAS MUJERES! ¿CÓMO PUEDE DECIRSE QUE CUANDO LAS MUJERES DEN SEÑALES DE VIDA POR LA REPÚBLICA SE LES CONCEDERÁ COMO PREMIO EL DERECHO A VOTAR? ¿ES QUE NO HAN LUCHADO LAS MUJERES POR LA REPÚBLICA? ¿ES QUE AL HABLAR CON ELOGIO DE LAS MUJERES OBRERAS Y DE LAS MUJERES UNIVERSITARIAS NO ESTÁ CANTANDO SU CAPACIDAD? ADEMÁS, AL HABLAR DE LAS MUJERES OBRERAS Y UNIVERSITARIAS, ¿SE VA A IGNORAR A TODAS LAS QUE NO PERTENECEN A UNA CLASE NI A LA OTRA? ¿NO SUFREN ÉSTAS LAS CONSECUENCIAS DE LA LEGISLACIÓN? ¿NO PAGAN LOS IMPUESTOS PARA SOSTENER AL ESTADO EN LA MISMA FORMA QUE LAS OTRAS Y QUE LOS VARONES?

CLARA CAMPOAMOR MADRID, 1 D'OCTUBRE DE 1931

CLARA CAMPOAMOR

1888 - 1972

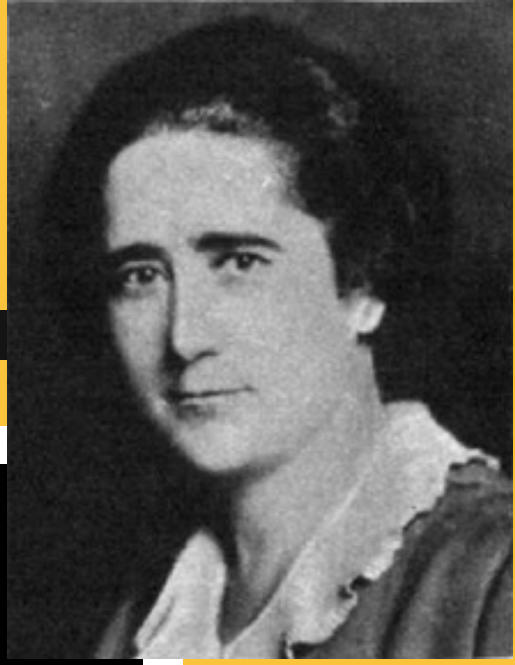

ADVOCADA, ESCRIPTORA I POLÍTICA ACTIVA DURANT EL PERÍODE DE LA SEGONA REPÚBLICA ESPANYOLA I DEFENSORA DELS DRETS DE LA DONA. S'INCORPORA AL PARTIT REPUBLICÀ RADICAL EL 1929. DOS ANYS MÉS TARD, ÉS ELEGIDA PEL POBLE DE MADRID PER OCUPAR UN ESCÓ AL CONGRÉS DE DIPUTATS DE LA SEGONA REPÚBLICA ESPANYOLA. VA DESTACAR COM A DIPUTADA, PRINCIPALMENT PER LA DEFENSA QUE VA FER DELS DRETS DE LA DONA.VA INTRODUIR AL PARLAMENT LA LLEI DE DRETS DE L'INFANT, EL 31 D'OCTUBRE DE 1931, VA ACONSEGUIR LA IGUALTAT DE DRETS ELECTORALS DE L'HOME I DE LA DONA A L'ESTAT ESPANYOL, COM VA QUEDAR PLASMAT A LA CONSTITUCIÓ REPUBLICANA D'AQUELL MATEIX ANY, A L'ARTICLE 36.

LA CONDICIÓN SOCIAL DE LA MUJER (1919)

"DESDE 'MUJER CASADA, LA PIERNA QUEBRADA', SON INNUMERABLES LOS REFRANES ESPAÑOLES QUE LIMITAN LA ACTIVIDAD DE LA MUJER AL CÍRCULO DE LOS QUEHACERES DOMÉSTICOS, Y, EN NUESTRA CLASE MEDIA, ESTA IDEA ESTÁ PROFUNDAMENTE ARRAIGADA (...) LA PREPARACIÓN DE LA MUJER PARA ALGO QUE NO SEA ESTRICTAMENTE EL MATRIMONIO, APARECE TODAVÍA, A LA MAYORÍA DE LAS GENTES COMO UNA COSA INSÓLITA Y QUE, NO SÓLO NO DEBE SER TOMADA EN CONSIDERACIÓN, SINO QUE DEBE SER SEVERAMENTE REPROBADA O —LO QUE ES PEOR- RIDICULIZADA (...)

MARGARITA NELKEN; LA CONDICIÓN SOCIAL DE LA MUJER (1919)

MARGARITA NELKEN

1894 - 1968

ESCRIPTORA I POLÍTICA ESPANYOLA, UNA DE LES REPRESENTANTS DE L'INCIPIENT MOVIMENT FEMINISTA A ESPANYA DURANT LA DÈCADA DE 1930. VA RESULTAR ESCOLLIDA, COM TAMBÉ HO FOU EN LES ELECCIONS GENERALS ESPANYOLES DE 1933 I DE FEBRER DE 1936. DE FET, ÉS L'ÚNICA DONA QUE VA ACONSEGUIR LES TRES ACTES PARLAMENTÀRIES DURANT LA SEGONA REPÚBLICA. CONEGUDA PER LA SEVA DECIDIDA ACTUACIÓ POLÍTICA DURANT LA SEGONA REPÚBLICA I LA GUERRA CIVIL, MARGARITA NELKEN TAMBÉ VA DESTACAR COM A CRÍTICA D'ART, PERIODISTA I ESCRIPTORA DES DE MOLT PRIMERENCA EDAT.

PATRICIA ARQUETTE

CHICAGO, 1968

ÉS UNA ACTRIU ESTADOUNIDENCA. DEBUTÀ EL 1987 EN "MALSON A ELM STREET 3" I "PRETTY SMART"

. VA PROTAGONITZAR LA SÈRIE DE TELEVISIÓ "MEDIUM"

. VA GUANYAR L'OSCAR A LA MILLOR ACTRIU SECUNDÀRIA, EL GLOBUS D'OR I EL BAFTA.

DISCURS A LA CERIMÀNOIA DELS OSCARS 2015

A TOTES LES DONES QUE HAN DONAT A LLUM, A TOTS ELS CONTRIBUENTS I CIUTADANS D'AQUEST PAÍS: EM LLUITAT PER LA IGUALTAT DE DRETS PER A TOTS. ÉS EL NOSTRE MOMENT D'EXIGIR LA IGUALTAT DE SALARIS D'UNA VEGADA PER TOTES ALS EEUU.

LOS ANGELES

DISCURS NOBEL DE LA PAU
DESEMBRE 10, 1992
ESTOCOLM

POR ESO SUEÑO CON EL DÍA EN QUE LA INTERRELACIÓN RESPETUOSA JUSTA ENTRE LOS PUEBLOS INDÍGENAS Y OTROS PUEBLOS SE FORTALEZCA, SUMANDO POTENCIALIDADES Y CAPACIDADES QUE CONTRIBUYAN A HACER LA VIDA EN ESTE PLANETA MENOS DESIGUAL, MÁS DISTRIBUTIVA DE LOS TESOROS CIENTÍFICOS Y CULTURALES ACUMULADOS POR LA HUMANIDAD, FLORECIENTE DE PAZ Y JUSTICIA.

RIGOBERTA MENCHÚ

ES UN CRIMEN QUE UN CIUDADANO DE LOS ESTADOS UNIDOS VOTE?

PARA ELLAS ESTE GOBIERNO NO ES UNA DEMOCRACIA. NO ES UNA REPÚBLICA. ES UNA ABORRECIBLE ARISTOCRACIA: UNA ODIOSA OLIGARQUÍA DE SEXO; LA MÁS ABORRECIBLE ARISTOCRACIA ALGUNA VEZ ESTABLECIDA EN LA FAZ DE LA TIERRA; UNA OLIGARQUÍA DE RIQUEZA, EN DONDE LOS RICOS GOBIERNAN A LOS POBRES. UNA OLIGARQUÍA DE CONOCIMIENTOS, EN DONDE LOS EDUCADOS GOBIERNAN A LOS IGNORANTES, O , INCLUSO, UNA OLIGARQUÍA DE RAZA, EN DONDE LOS SAJONES GOBIERNAN A LOS AFRICANOS, PODRÍA DURAR. PERO ESTA OLIGARQUÍA BASADA EN EL SEXO, LA CUAL CONVIERTE A LOS PADRES, A LOS HERMANOS, A LOS MARIDOS, A LOS HIJOS VARONES EN OLIGARCAS SOBRE LAS MADRES, LAS HERMANAS, LAS ESPOSAS Y LAS HIJAS EN CADA UNO DE LOS HOGARES -QUE ESTABLECE QUE TODOS LOS HOMBRES SON SOBERANOS Y TODAS LAS MUJERES SÚBDITOS- ACARREA DISENSIÓN, DISCORDIA Y REBELDÍA EN CADA UNO DE LOS HOGARES DE LA NACIÓN.

SUSAN B. ANTHONY

CONFERÈNCIA DE BADASHT
JUNY-JULIOL 1848

JO SÓC LA PARAULA QUE PRONUNCIARÀ EL QÁIM (EL PROMÈS), LA PARAULA QUE FARÀ FUGIR ELS CAPS I NOBLES DE LA TERRA! AQUEST ÉS EL DIA DE LA FESTIVITAT I ALEGRIA UNIVERSAL, EL DIA EN QUÈ ELS LLIGAMS DEL PASAT ESCLATARAN EN TROSSOS. QUE AQUELLS QUE HAN COMPARTIT AQUEST GRAN ASSOLIMENT S'AIXEQUIN I S'ABRACIN ELS UNS ALS ALTRES.

FATIMAH BARAGHANI

DISCURS FÚNEBRE

ALGUNS L'ANOMENEN GOVERN DEL POBLE, ALTRES LI DONEN UN ALTRE NOM, SEGONS ELS AGRADI, PERÒ ÉS, EN REALITAT, UN GOVERN DE SELECCIÓ AMB L'APROVACIÓ DE LA MAJORIA. PERQUÈ REIS SEMPRE EN TENIM; UNES VEGADES HO SÓN PEL SEU LLINATGE, UNES ALTRES PER ELECCIÓ. PERÒ EL PODER DE LA CIUTAT CORRESPON EN LA SEVA MAJOR PART A LA MAJORIA, QUE CONCEDEIX LES MAGISTRATURES I L'AUTORITAT A QUI SEMBLEN SER EN CADA CAS ELS MILLORS. I NINGÚ ÉS EXCLÒS PER LA SEVA FEBLESA FÍSICA, PER SER POBRE O DE PARES DESCONEGUTS.

ASPÀSIA DE MILET

RIGOBERTA MENCHÚ TAM

RIGOBERTA MENCHÚ ÉS LA PRIMERA DONA ACTIVISTA GUTEMALTECA QUE LLUITA PELS DRETS DE LA POBLACIÓ INDÍGENA.
LA MAJORIA DE LA SEVA FAMÍLIA VA MORIR QUAN ERA PETITA.VA FUNDAR UNA CAMPANYA DE DENÚNCIA DEL RÈGIM GUATEMALTENC, PERÒ VA HAVER D'EXILIAR-SE A MÈXIC. ALLÀ LA SEVA CAUSA ES VA FER FAMOSA GRÀCIES AL SEU LLIBRE:
'ME LLAMO RIGOBERTA MENCHÚ Y ASÍ ME NACIÓ LA CONCIENCIA'. EL SEU TREBALL FOU RECONEGUT AMB EL NOBEL DE LA PAU.
EN EL MATEIX ANY QUE REBIA EL NOBEL SE CELEBRAVA EL 5º CENTENARI DEL DESCOBRIMENT D'AMÈRICA AL QUAL ES VA OPOSAR PÚBLICAMENT.

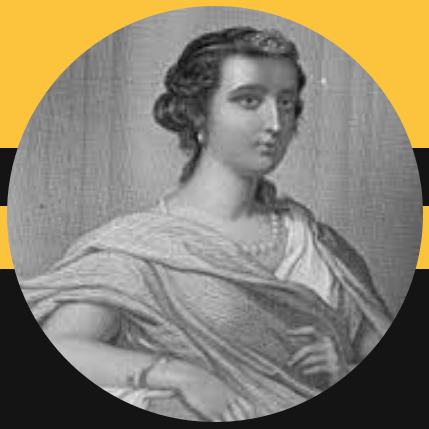

ASPÀSIA DE MILET

VA SER MESTRA DE RETÒRICA DE PÈRICLES. DESPRÉS ES VA CASAR AMB LÍSICLES AL QUAL VA CONVERTIR EN UN GRAN ORADOR.

VA SER ACUSADA DE LLIBERTINATGE I PROCESSADA PER IMPIETAT.

LA SEVA CONDICIÓ D'HETAIRA LI VA PERMETRE ENTRAR EN ELS CERCLES CULTURALS MASCULINS DE LA SOCIETAT, QUE ESTAVEN VETATS A LES DONES ATENESES.

SÒCRATES FOU UN DELS SEUS ALUMNES MÉS EXEMPLARS.

A L'ÀGORA D'ATENES, ES NECESSITAVA UN ORADOR PER FER UN DISCURS FÚNEBRE I PARLAR SOBRE LA MORT. ASPÀSIA FOU L'ELEGIDA PER A AQUEST DISCURS.

ROSA LUXEMBURG

POLÒNIA (1871-1919)

VA ESTUDIAR A LA UNIVERSITAT DE ZURIC I ES VA CONVERTIR EN FILÒSOFA, ECONOMISTA, TEÒRICA MARXISTA I REVOLUCIONÀRIA SOCIALISTA. CREIA EN UNA OPCIÓ SOCIALISTA UNIVERSAL EN QUÈ LES MASSES OBRERES PRENGUÈSSIN EL PODER. TAMBÉ VA ESCRIURE DIFERENTS OBRES QUE TRACTAVEN DE POLÍTICA.

AQUESTA PONÈNCIA VA SER PRESENTADA A LES SEGONES JORNADES DE DONES SOCIAL-DEMÒCRATES A STUTTGART EL 1912.

"FRAUEN WAHLRECHT UND KLASSENKAMPF"
PONÈNCIA PRESENTADA A LES SEGONES
JORNADES DE DONES SOCIAL-DEMÒCRATES.
STUTTGART (1912)

SEGONS LES ALTES CLASSES SOCIALS, LES DONES PERTANYENTS A AQUEST ESTATUS FAN SIMPLEMENT LA FUNCIÓ D'INSTRUMENT DE REPRODUCCIÓ NATURAL. LES DONES PROLETÀRIES, EN CANVI, SÓN ECONÒMICAMENT INDEPENDENTS; SÓN IGUAL D'IMPORTANTS EN LA VIDA LABORAL QUE ELS HOMES.

ROSA LUXEMBURG

RECULL DE DISCURSOS REIVINDICATIUS ALUMNAT ESO

1. DISCURSO IGUALDAD DE DERECHOS 1º C

Hoy queremos hablar aquí en nuestro instituto para contaros las cosas que nos gustaría que cambiaran.
CHICO: Me gustaría que mi compañera pudiera dedicarse a cualquier cosa que quisiera. Directora, jefa, gerente, astronauta o policía.

Que cobrase por su trabajo lo mismo que los hombres.

Me gustaría que mi compañera no tuviese que trabajar gratis cuidando a sus hijos o mayores y haciendo las labores del hogar.
Me gustaría que compañera no tuviese que preocuparse de si la van a despedir o a no contratar en un trabajo si se queda embarazada.
Me gustaría que a mi compañera no la juzgasen por su aspecto y que la tomaran siempre en serio.
CHICA: Yo quisiera que mi compañero pudiese expresar sus sentimientos sin miedo.

Quisiera que pudiese ser maestro, enfermero, camarero, amo de casa o lo que sea que desee sin que nadie le mire mal.

Quisiera que mi compañero no se viese obligado a ser agresivo o violento.

Quisiera que mi compañero tuviese un permiso para poder cuidar de sus hijos, y pudiesen utilizarlo, sin miedo a que lo despidan.

POR ESO OS PEDIMOS A TODOS QUE NOS AYUDÉIS A QUE ESTOS DESEOS SE HAGAN REALIDAD.

2. DISCURSO IGUALDAD DE DERECHOS 1ºA

Queremos hoy hablar aquí para exigir que se abran las páginas de los libros de texto.

Que se abran de par en par y dejen entrar a tantas mujeres que han sido borradas e ignoradas. Científicas como:
-Marie Curie (científica) -Margarita Salas

-Rosalind Franklin (descubrió el ADN) -María Blasco

-Susan B Burnell (descubrió la primera señal de un púlsar) Políticas como:
-Margaret Thatcher -Clara Campoamor

-Rigoberta Menchú -Dolores Ibárruri

-Hillary Clinton

Defensoras de los derechos civiles como:

-Rosa Parks

-Emmeline Pankhurst Artistas y escritoras como:
-Frida Kahlo -Pilar Miró

-Rosalía de Castro -Sylvia Plath

-Gertrudis Gómez de Avellaneda -Georgia O'keffe

-Gloria Fuertes

Pensadoras e historiadoras como:

-Mary Beard -Simone de Beauvoir

-Silvia Federici -Hipatia de Alejandría

-Yayo Herrero -Hannah Arendt

Que los libros nos enseñen que las mujeres pueden ser lo que quieran, conseguir lo que quieran. Que las mujeres tienen capacidad de llegar tan lejos como los hombres, que el trabajo de las mujeres es válido, porque siempre han estado presentes, siempre han tomado partido, siempre han sido importantes.

Queremos aprender a valorar a las mujeres y así no permitir nunca más que no tengan los mismos derechos que los hombres.

3. DISCURSO IGUALDAD DE DERECHOS (1º B)

- ¿Qué pasaría si fuesen los hombres los que se encontrasen en la situación de las mujeres?
- ¿Qué pasaría si el mundo fuera al revés?
-
- No estaríamos sentados en los sillones si los hombres cobrasen menos que las mujeres por el mismo trabajo.
- Si los hombres tuviesen que ocuparse gratis de cuidar a los pequeños, a los mayores, a los enfermos, tuviesen que ocuparse de los hogares y la logística de la vida diaria sin retribución y sin que nadie lo valorase.
-
- Qué pasaría si los hombres cada día fuesen juzgados por la ropa que llevan o el aspecto que tienen.
- Si tuviesen que preocuparse por las noches de si les van a agredir o acosar por la calle cuando saliesen a divertirse. O por el día en algún transporte público.
- ¿Nadie hubiese hecho nada si a los hombres les tratasen con condescendencia, dado por sentado que no entienden, que no son capaces?
-
- No queremos quedarnos sentados en los sillones, vamos a exigir que todos se levanten con nosotros y griten bien fuerte hasta que amanezca un día en el que todos tengamos los mismos derechos, seamos hombres o mujeres.

4. DISCURSO IGUALDAD DE DERECHOS 2º B

Hemos cogido prestadas las famosas palabras de Martin Luther King, un hombre que pronunció un discurso sobre los derechos civiles en Washington, el 28 de Agosto de 1963.

Decía así “Yo tengo un sueño” y también nosotros hoy tenemos un sueño.

Soñamos un mundo en el que las mujeres tengan los mismos derechos que los hombres, en el que se las valore igual y reciban el mismo sueldo por el mismo trabajo.
Un mundo en el que las mujeres tengan poder para decidir sobre su cuerpo y no sean juzgadas solo por su apariencia.
Un mundo en el que aprendamos en las escuelas todo el trabajo que han hecho las mujeres a lo largo de la historia.
En el que nadie nos imponga como debemos ser o como debemos comportarnos, ni las personas, ni la tele, ni las canciones.
Un mundo donde las mujeres pudiesen divertirse como quisieran sin tener que sentir miedo.

Hoy tenemos un sueño, soñamos un mundo que de verdad proteja la igualdad de derechos para todos.
Es un sueño muy bonito, pero muy difícil y por eso necesitamos que cada persona que nos haya escuchado, nos ayude a convertirlo en realidad, luche con nosotras para obligar al sistema a despertar y nunca más volver a menospreciar, ignorar y apartar a más de la mitad de la población.

5. Discurso segundo D

¿Quién no ha escuchado chistes como estos a sus colegas o en grupos de watsap? “Que hace una mujer leyendo un papel en blanco? Leer sus derechos”.
“Me veo vieja gorda y fea que tengo razón’.’

Esto es solo una muestra de todo el trabajo que aún queda por hacer para conseguir una situación de respeto y equidad real.
Como jóvenes estamos expuestos a influencias que nos transmiten determinados modelos femeninos y determinados modelos de conducta femenina.
Por ejemplo en programas de televisión como “mujeres hombres y viceversa”, “gran hermano”, “granjero busca esposa”.
En éxitos musicales como los de kiteo, maluma o bad bunny, cuyos videoclips son tremendamente ofensivos para las mujeres.

En los lugares de ocio, como bares o discotecas, que utilizan a la mujer de reclamo para conseguir clientes.
Y sobre todo la publicidad. Los productos de limpieza están dirigidos a las mujeres y los hombres siempre aparecen haciendo cosas divertidas, arriesgadas o rebeldes.
Todo a nuestro alrededor está orientado a reproducir la figura de la mujer como víctima, sujeto a guiar o cuidar, sin criterio y sin capacidad de ser autónoma. Te enseñan que a la mujer hay que decirle lo que tiene que hacer y lo que tiene que pensar.

Esta situación tiene que cambiar y lo tenemos que cambiar entre todos.

Hoy alzamos la voz aquí y pedimos a todos los hombres que luchen a nuestro lado para derribar esos tópicos y educar personas que no permitan nunca más que exista la desigualdad de derechos entre hombres y mujeres.

LEMES PER ESCRIURE ALS GLOBUS

Per la igualtat real, pels drets per a tot@s Juntes i fortes,
feministes sempre
El meu cos, la meva decisió, el nostre dret Per mi, per tu, per
tot@s
Dignes, diverses, insubmises i juntes contra la injustícia

Dona treballadora, doblement oprimida, doblement combativa Parem per canviar-
ho tot
La revolució serà feminista o no serà Totes les dones, tots els
drets, tots els dies Tot@s o cap
Sense nosaltres el món es para Ni callem ni estem
absents Volem justícia, volem igualtat
Els drets de les dones no es negocien Poc a celebrar, molt
per reivindicar

RECULL FOTOGRÀFIC

PERFORMANCE TEATRAL

CINEFÒRUM

EXPOSICIÓ "FIGHT FOR RIGHTS"

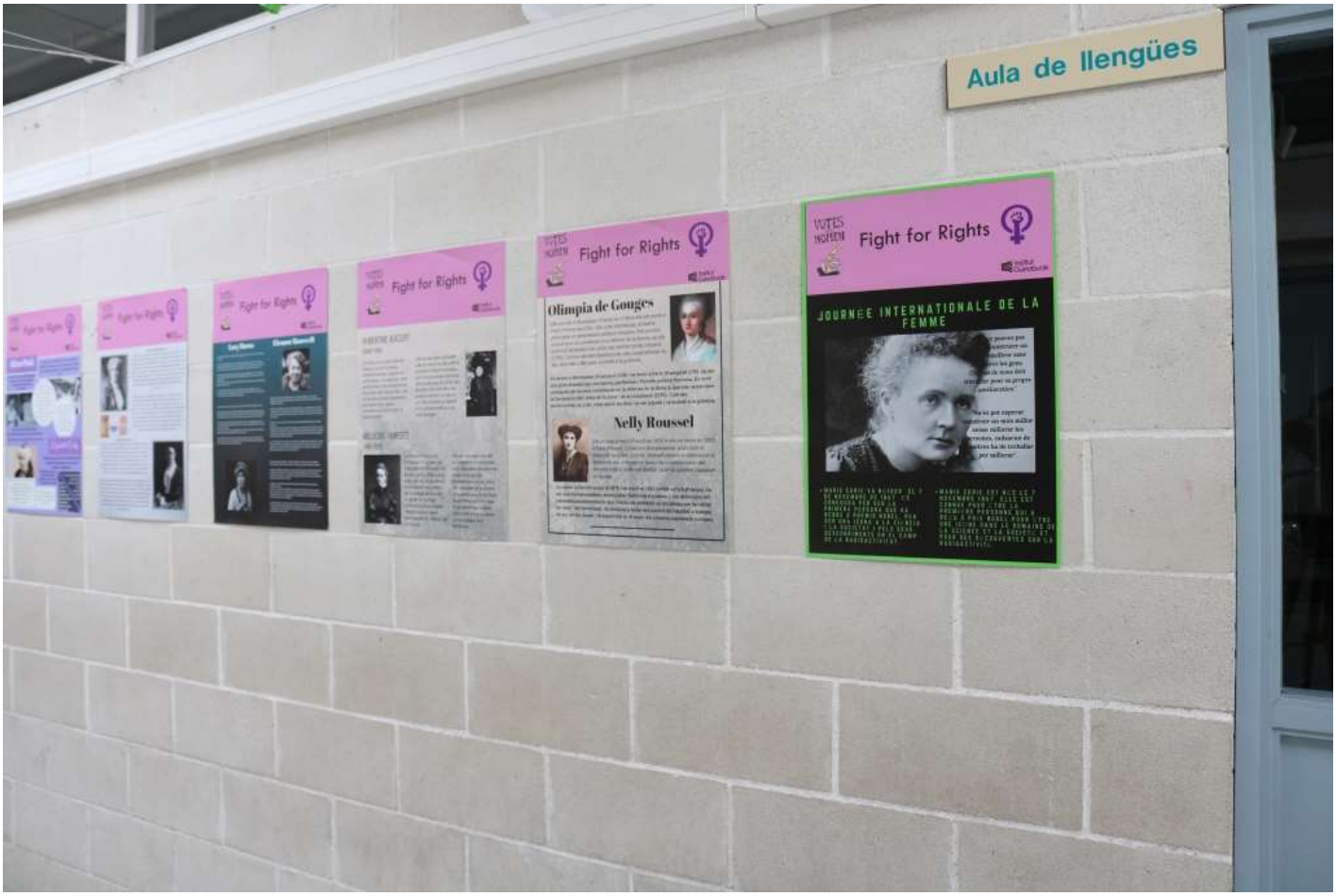

EXPOSICIÓ "DISCURSOS PER CANVIAR EL MÓN"

ACTE DE CLOENDA: ENLAIRAMENT DE GLOBUS

LECTURA DE DISCURSOS REIVINDICATIUS

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	“FIGHT FOR RIGHTS” Votes for Women Exhibition
Curs acadèmic	2017-2018
Centre	INSTITUT GUINDÀVOLS
Professorat responsable	ROSA BORRELL FELIU Cap Departament Llengües estrangeres
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	1,2 i 4
Temporització	1r trimestre 2h lectives Ll .Anglesa, 2h Història del Món i l resta a casa.
Espai educatiu	Àrea curricular
Nivell educatiu implicat (cicle i/o curs)	1r Batxillerat
Materials elaborats	Cartell, fitxa i pòster
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Webgrafia històrica, Hemeroteca
Metodologia i desenvolupament	
Des de les matèries es va presentar la realitat històrica. L’alumnat va haver de: -Documentar-se -Fer recerca històrica -Emprar la llengua anglesa en les exposicions i -Elaborar les fitxes i cartells seguint les pautes marcades i escollides per un grup d’alumnat d’acord amb les línies suggerides pel professorat. L’exposició comença amb un poema escrit per una alumna	
Valoració	
Molt positiva. S’ha valorat molt positivament per part de l’alumnat doncs manifesten que han après molt de totes les dones de les quals no en tenien cap tipus d’informació.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

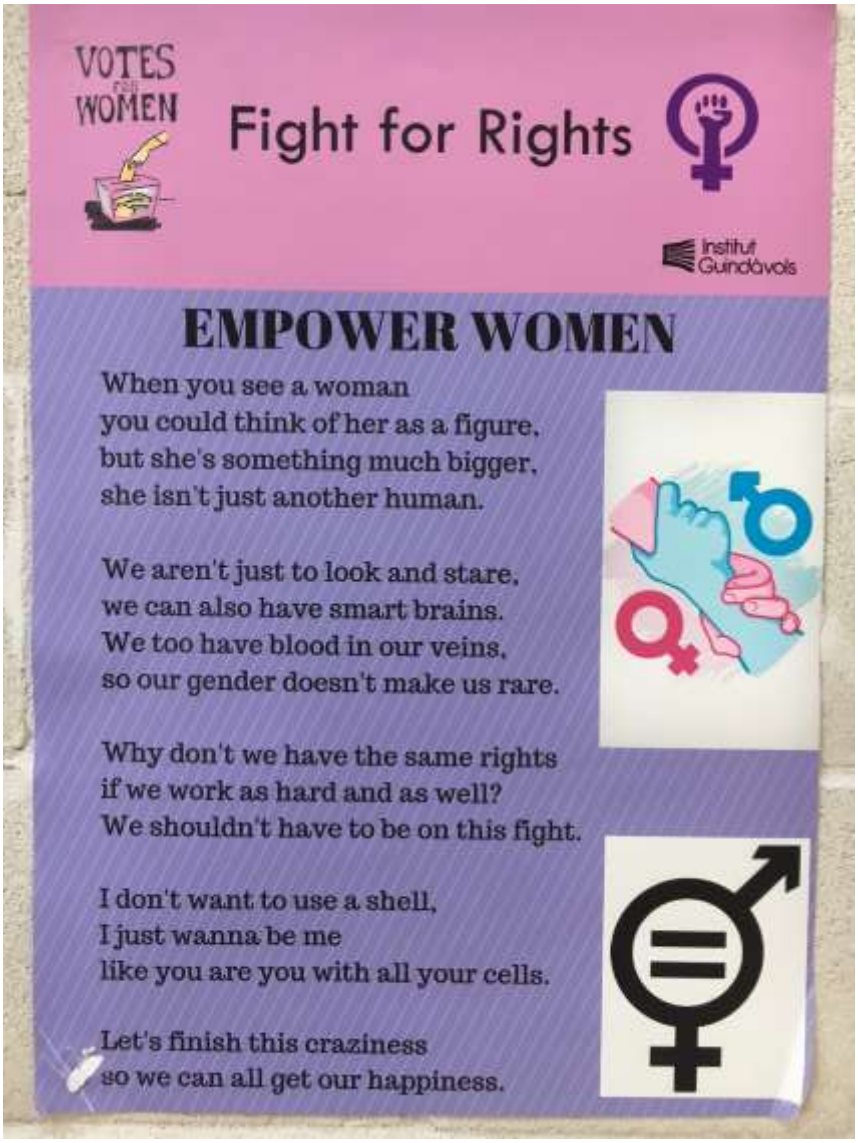
VOTES for WOMEN
Fight for Rights
Institut Guindàvols
EMPOWER WOMEN
When you see a woman
you could think of her as a figure,
but she's something much bigger,
she isn't just another human.
We aren't just to look and stare,
we can also have smart brains.
We too have blood in our veins,
so our gender doesn't make us rare.
Why don't we have the same rights
if we work as hard and as well?
We shouldn't have to be on this fight.
I don't want to use a shell,
I just wanna be me
like you are you with all your cells.
Let's finish this craziness
so we can all get our happiness.

Fight for Rights
Olimpia de Gouges
Nelly Roussel

VOTES WOMEN
Fight for Rights
EMPOWER WOMEN
When you see a woman
you could think of her as a figure,
but she's something much bigger,
she isn't just another human.
We aren't just to look and stare,
we can also have smart brains.
We too have blood in our veins,
so our gender doesn't make us rare.
Why don't we have the same rights
if we work as hard and as well?
We shouldn't have to be on this fight.
I don't want to use a shell,
I just wanna be me
like you are you with all your cells.
Let's finish this craziness
so we can all get our happiness.
VOTES WOMEN
Fight for Rights
ORÍGENS DEL SUFRAGISME / ORIGINS OF SUFFRAGISM
VOTES WOMEN
Fight for Rights
PANKHURSTS & SUFFRAGETTES

VOTES WOMEN
Fight for Rights
EMPOWER WOMEN

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	CONTES AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE
Curs acadèmic	2017-2018
Centre	PARC DE L’AIGUA
Professorat responsable	Anna Campanera Reig
Núm. d’objectiu associat (cf. llistat)	2 i 4
Temporització	2 sessions
Espai educatiu	Espai de Natura
Nivell educatiu implicat	Educació Infantil
Materials elaborats	Reflexió i dibuixos
Materials i recursos usats (d’altri**)**	Conte “Don caballito de Mar” d’Eric Carle. Biografia “Dian Fossey”
Metodologia i desenvolupament	
Dins de l’Espai Natura, on s’observa i experimenta amb animals, plantes, etc; es va dur a terme dos sessions de conta-contes. En la primera es va llegir el conte “Don caballito de Mar” d’Eric Carle, on es mostra diversos peixos i altres animals marins on el mascle és l’encarregat de gestar, parir i tenir cura de les seves cries. Tot fent paral·lelismes i posant exemples en com ens cuiden els pares a casa nostra i quines tasques fan per tal de naturalitzar la criança per part dels pares. L’altra sessió de conta-contes es va centrar el la biografia de la famosa primatòloga Dian Fossey. Donat que els infants ja estan molt motivats per a la cura dels animals, es van mostrar molt atents i interessats. A partir del conte s’ha pogut dialogar i reflexionar sobre la varietat d’oficis de les nostres mares.	
Valoració (com ha anat, si es pot repetir, si cal fer-hi modificacions, etc.)	
Es valora molt positivament l’acollida i naturalització per part dels infants de les temàtiques presentades. Aportant reflexions enriquidores i lligades a la seva vida diària. Alhora ha estat una eina per adquirir contes amb perspectiva coeducativa a l’escola i poder-los oferir a la resta de professorat i iniciar així un àmbit de sensibilització col·lectiva.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

FITXA ACTIVITAT	
Títol activitat	Cápsules de vídeo: MICROMASCLISMES
Curs acadèmic	2017_18
Centre	INS Guindàvols
Professorat responsable	Carles Alberdi
Núm. d’objectiu associat	1, 4,5,6,7
Temporització	2n i 3r trimestre
Espai educatiu	Visual i plàstica
Nivell educatiu implicat	1r ESO
Materials elaborats	Vídeos (cf. enllaç a youtube)
Materials i recursos usats (d’altri**)**	
Metodologia i desenvolupament	
Durant el 2n i 3r trimestre l’alumnat ha elaborat tot el procés d’elaboració d’un vídeo: -idea, guió, repatiment de paper, EL dijous farem la projecció i l'entrega de premis i a partir de divendres estaran penjats al canal del institut Cada grup de 1r ESO ha fet un vídeo, tret de 1r B, que ha fet tres videos més curts. Vídeos disponibles al canal de youtube de plàstica, "plàstica a tope", del professor Carles Alberdi: https://www.youtube.com/channel/UCx6-CXyf2IEnoM_uASmeG0A/videos?view_as=subscriber	
Valoració	
Molt bona. El procés i el resultat, fantàstics.	

Objectius

1. Sensibilitzar i dissenyar mesures per eradicar la violència de gènere i prevenir situacions i conductes que poden ser-ne l’origen.
2. Potenciar la presència i visibilitat de les dones als *currícula*, incorporant els sabers de les dones al coneixement i realitat quotidiana del centre.
3. Ajudar l’alumnat a triar el seu *currícula,* vetllant per garantir la igualtat d’oportunitats.
4. Reflexionar sobre el paper de les dones a la nostra societat i reivindicar espais d’igualtat, tolerància i cooperació.
5. Fomentar l’ús d’un llenguatge sense rastre d’androcentrisme ni sexisme tant als materials didàctics com al documents de comunicació i gestió del centre.
6. Implicar tots els agents educatius (alumnat, família, professorat, direcció, PAS) per corregir totes les situacions discriminatòries i aconseguir *madurar* el pla d'actuació i organització del centre.
7. Potenciar espais de debat que fomentin la formació del professorat en l’àmbit coeducatiu.
8. Sensibilitzar el professorat que està treballant l’acció tutorial de la necessitat d’un model d’orientació coeducatiu.

Grup de treball “Coeducació a secundària”

1r B 1 dinant

1r B 3 o elles o jo

1r B 2 Per lluir

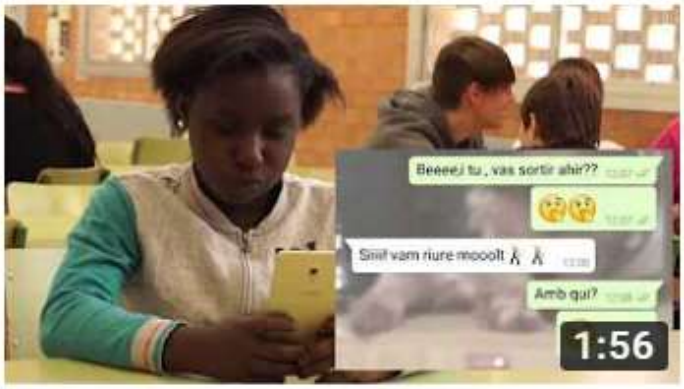

1r D

1r A

Video 20180318220421536 by videoshow

making off 1r B 2018

85 visualizaciones •